

NOUL AȘEZĂMÎNT

TRADUS DIN LIMBA ORIGINALA GREACĂ,

SUB

D O M N I A

M. S. CAROL I. REGELE ROMÂNII

ARCHIPĂSTOR ȘI MITROPOLIT PRIMAT

FIIND DE A DOA OARĂ

D.

DE

DR. N. NITZULESCU

PROFESOR LA FACULTATEA DE TEOLOGIE

Tipărit cu spesele Societății Biblice Române

BUCUREȘTI

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE CAROL GÖBL

Furnisor al Curții Regale

16, Strada Doamnei, 16-

1897

www.dacoromanica.ro

SÂNTA EVANGHELIE

DUPE

MATEIU

CAP. I.

Neamul lui Iisus Christos de la Abraam pînă la Iosef. Nașterea lui Iisus Christos.

1. Cartea facerei lui Iisus Christos, fiul lui David, fiul lui Abraam.

2. Abraam a născut pe Isaak; Isaak a născut pe Iacob; Iacob a născut pe Iuda și pe frați lui;

3. Iar Iuda a născut pe Fares și pe Zara din Tamar; iar Fares a născut pe Esrom; Esrom a născut pe Aram;

4. Iar Aram a născut pe Aminadab; Aminadab a născut pe Naason; Naason a născut pe Salomon;

5. Iar Salmon a născut pe Booz din Rachab; iar Booz a născut pe Obed din Rut; Obed a născut pe Iesse;

6. Iar Iesse a născut pe David, împăratul; David împăratul a născut pe Solomon din femeia lui Uria;

7. Iar Solomon a născut pe Roboam; Roboam a născut pe Abia; Abia a născut pe Asa;

8. Iar Asa a născut pe Iosafat; Iosafat a născut pe Ioram; Ioram a născut pe Ozia;

9. Iar Ozia a născut pe Ioatam; Ioatam a născut pe Achaz; Achaz a născut pe Ezechia;

10. Iar Ezechia a născut pe Manase; Manase a născut pe Amon; Amon a născut pe Iosia;

11. Iar Iosia a născut pe Iechonia și pe frați lui la strămutarea în Babilon;

12. Iar după strămutarea în Babilon Iechonia a născut pe Salatiel; Salatiel a născut pe Zorobabel;

13. Iar Zorobabel a născut pe Abiud; Abiud a născut pe Eliachim; Eliachim a născut pe Azor;

14. Iar Azor a născut pe Sadoc; Sadoc a născut pe Achim; Achim a născut pe Eliud;

15. Iar Eliud a născut pe Eleazar; Eleazar a născut pe Matan; Matan a născut pe Iacob;

16. Iar Iacob a născut pe Iosef, bărbatul Marii, din care s'a născut Iisus, care se zice Christos.

17. Decî toate neamurile de la Abraam pînă la David neamuri patru-spre-zece, și de la David pînă la strămutarea în Babilon neamuri patru-spre-zece, și de la strămutarea în Babilon pînă la Christos neamuri patru-spre-zece.

18. Iar nașterea lui Iisus Christos ast-fel a fost: logodită fiind mama lui Maria cu Iosef, mai 'nainte de a fi ei împreună, s'a aflat avînd în pîntece din Spirit Sânt.

19. Iar Iosef bărbatul ei, drept fiind și ne voind s'o vădiască, s'a hotărît s'o părăsiască în ascuns.

20. Acestea cugetînd în sine, iată îngerul Domnului 'i se arată în vis, zicîndu'i: Iosefe, fiul lui David, nu te teme a'ți lua femeie pe Maria, pentru că cel zămislit în ea este din Spirit Sânt.

21. Și va naște fiu și vei chema numele lui Iisus, căci el va mîntui pe poporul său de păcatele lui.

22. Iar toate acestea s'aū făcut ca să se împliniască ce s'a zis de Domnul prin profetul care zice:

23. Iată Fecioara în pîntece va avea și va naște fiu, și vor chema numele lui Emanuel, care se tîlmăcește cu noi *este* Dumnezeu.

24. Și deșteptându se Iosef din somn, a făcut cum 'i a poruncit îngerul Domnului, și a luat pe femeia sa.

25. Și n'a cunoscut o pe dînsa pînă ce născu fiu, și chemă numele lui Iisus.

CAP. II.

Magi de la răsărit. Fuga lui Iosef cu pruncul și Maria în Egipt. Uciderea pruncilor la Betleem.

1. Și născut fiind Iisus în Betleemul Iudei, în zilele lui Erod împăratul, iată Magi de la răsărit aū venit la Ierusalem zicînd:

2. Unde este împăratul născut al Iudeilor? că noi am văzut steaoa lui în răsărit și am venit să ne închinăm lui.

3. Și auzind Erod împăratul s'a turburat, și tot Ierusalimul cu dînsul;

4. Și adunînd pe toți mai mari preoților și Cărturari poporului, a cerut știință de la dînși unde se naște Christos.

5. Iar ei 'i aū zis: în Betleemul Iudei; căci așa s'a scris prin profetul:

6. Și tu Betleem, pămîntul lui Iuda, nici de cum nu ești cel mai mic între povățuitori lui Iuda; căci din tine va eși povățuitor, care va paște pe poporul meu Israel.

7. Atunci Erod chemînd în ascuns pe Magi, 'i a întrebat cu deamănuntul *despre* timpul stelei apărute.

8. Și trimițîndu i la Betleem zice: ducîndu vă, cercetați cu deamănuntul despre copil, și dacă 'l ați aflat, dați mi știre, pentru ca și eu venind să mă închin lui.

9. Iar ei ascultînd pe împăratul s'aū dus; și iată steaoa pe care

o văzuse în răsărit mergea înaintea lor, pînă ce venind astătut d'asupra, unde era copilul.

10. Și vedînd steaoa se bucurară cu bucurie foarte mare.

11. Și venind în casă văzură pe copil cu Maria, muma lui, și căzînd se închinară lui, și deschidînd comorile lor, 'i dederă daruri: aur și tămăe și smirnă.

12. Și luând înștiințare prin vis, să nu se întorcă la Erod, pe altă cale s'a dus în țara lor.

13. Și ducînduse ei, iată îngerul Domnului se arată în vis lui Iosef, zicînd : sculându te ȳea copilul și pe muma lui și fugi în Egipt, și stai acolo pînă ce 'ți voi spune; căci Erod are să caute pe copil, spre a' l perde.

14. Iar el sculându se a luat noaptea pe copil și pe muma lui și s'a dus în Egipt;

15. Și a stat acolo pînă la sêvêrsirea lui Erod; pentru ca să se împliniască ceea ce s'a zis de Domnul prin profetul care zice: din Egipt am chemat pe fiul meŭ.

16. Atunci Erod, vîzînd că a fost luat în rîs de către Magi, s'a mîniat foarte; și trimițînd a ucis pe toți copii cei din Betleem și în toate hotarele lui de la doi ani și mai jos, după timpul de care luase cunoștință cu deamî-nuntul de la Magi.

17. Atunci s'a împlinit ceea ce s'a zis de Ieremia profetul, care zice:

18. Glas în Rama s'a auzit, plîngere, suspin și țipet mult;

Rachel plîngînd pe copii ei și nu voia să se mîngăe, căci nu sunt.

19. Iar sêvêrsîndu se Erod, iată îngerul Domnului se arată în vis lui Iosef în Egipt.

20. Zicînd: Sculându te ȳea copilul și pe muma lui și du te în pămîntul lui Israel, căci aŭ murit cei care căutau sufletul copilului.

21. Iar el sculându se luă copilul și pe muma lui și veni în pămîntul lui Israel.

22. Auzînd ânsă că Archelau domnește peste Iudea în locul lui Erod, părintele sêu, s'a temut a se duce acolo; și luând știre în vis s'a dus în părțile Galilei.

23. Și venind s'a așezat în orașul numit Nazaret; pentru ca să se împliniască ceea ce s'a zis prin profeți, că Nazareu se va chema.

CAP. III.

Ioan Botezătorul predică în pustie. Iisus se botează de către Ioan.

1. În zilele acelea vine Ioan Botezătorul predicând în pustia Iudei,

2. Zicînd: pocăiți vê, că s'a apropiat împêrăția cerurilor;

3. Căci acesta este cel rostit prin Isaia profetul, care zice: Glas de strigător în pustie: gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui.

4. Și acest Ioan avea îmbrăcămîntea lui de perî de cămilă și încingătoare de pele împreju-

rul mijlocului său; iar hrana lui era locuste și miere sălbatică.

5. Atunci eșia la dânsul Ierusalemul și toată Iudea și toată împrejurimea Iordanului;

6. Și se botezau de către dânsul în riul Iordanului, mărturisindu-și păcatele lor.

7. Și văzând pe mulți din Farisei și Saducei venind la botez, le zise: pui de vipere, cine v'a arătat să fugiți de urgia viitoare? Faceți deci rod vrednic de pocăință.

9. Și să nu vi se pară a zice în înși vă: părinte avem pe Abraham; căci vă spun, că poate Dumnezeu din petrele acestea să deștepte fii lui Abraam.

10. Acum securea stă la rădăcina pomilor, deci ori-ce pom, ce nu face rod bun, se taie și se aruncă în foc.

11. Eu vă botez cu apă spre pocăință; iar cel care vine în urma mea este mai tare de cât mine, căruia nu 'i sunt de îndestul să 'i duc încălțăminte; acesta vă va boteza cu Spirit Sânt și foc;

12. A cărui lopată este în mâna lui, și va curăți aria sa și va aduna grâul lui în grânar, iar pleava o va arde în foc nestins.

13. Atunci vine Iisus din Galilea la Iordan către Ioan, spre a fi botezat de către acesta;

14. Iar el 'l opri zicând: eu am trebuință a fi botezat de tine, și tu vii la mine?

15. Și răspunzând Iisus 'i zise:

lasă acum, căci așa ni se cade să împlinim ori-ce dreptate; atunci 'l'a lăsat.

16. Iar Iisus botezat fiind, îndată eși din apă; și iată 'i se deschiseră cerurile și văzu pe Spiritul lui Dumnezeu pogorându-se ca un porumb și venind peste dânsul;

17. Și iată glas din ceruri zicând: acesta este Fiul meu cel iubit, în care am bine-voit.

CAP. IV.

Iisus este ispitit de trei ori de diavolul. Strămutarea lui la Capernaum. Chemarea a patru ucenici din pescari. Cătreerea Galilei.

1. Atunci Iisus fu dus în pustie de către Spiritul, spre a fi ispitit de diavolul.

2. Și după ce a postit patruzeci de zile și patru-zece de nopți, a flămânzit apoi.

3. Și apropiindu-se de dânsul ispititorul 'i zise: dacă ești Fiul lui Dumnezeu, zi ca petrele acestea să se facă pâini.

4. Iar el răspunzând zise: scris este, nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu ori-ce cuvânt ce ese din gura lui Dumnezeu.

5. Atunci 'l duce pe el diavolul în sânta cetate și 'l puse pe aripa santuarului,

6. Și 'i zise: dacă Fiu ești al lui Dumnezeu, aruncă te jos; căci scris este, că ângerilor săi va porunci pentru tine și pe mâini te vor ridica, ca nu cum-va să lovești de piatră piciorul tău.

7. Zise Iisus lui: iarăși este scris, nu vei ispiti pe Domnul Dumnezeuul tău.

8. Iarăși 'l duce diavolul într'un munte foarte înalt, și 'i arată toate împărățiile lumii și mărirea lor;

9. Și 'i zise: toate acestea îți le voi da, dacă căzând te vei închina mie.

10. Atunci 'i zice Iisus: mergi înapoia mea Satana, căci scris este, Dumnezeuului tău te vei închina și numai lui vei sluji.

11. Atunci l'a lăsat diavolul, și iată ângerii s'au apropiat de dânsul și 'i slujiau.

12. Și auzind că Ioan a fost pus în închisoare s'a retras în Galilea;

13. Și părăsind Nazaretul, venind s'a așezat în Capernaum, lângă mare, în hotarele lui Zabulon și Neftalim;

14. Ca să se împliniască ce s'a zis prin Isaia profetul, care zice:

15. Pământul lui Zabulon și pământul lui Neftalim spre mare, dincolo de Iordan, Galilea neamurilor;

16. Poporul care ședea în întuneric a văzut lumină mare, și celor care ședeau în ținut și în umbră de moarte le a răsărit lumină.

17. De atunci a început Iisus să predice și să zică: pocăiți-vă, căci s'a apropiat împărăția cerurilor.

18. Și umblând pe lângă marea Galilei a văzut doi frați, pe

Simon numit Petru și pe Andrei fratele lui, aruncând o plasă în mare, căci erau pescari.

19. Și le zice: Veniți după mine, și vă voi face pescari de oameni;

20. Iar ei îndată lăsând plășile 'i au urmat.

21. Și mergând d'acolo înainte, a văzut alți doi frați, pe Iacob al lui Zebedeu și pe Ioan fratele lui, în vas cu Zebedeu, tatăl lor. întocmindu-și plășile, și 'i a chemat.

22. Iar ei îndată lăsând vasul și pe tatăl lor 'i urmară.

23. Și străbătu în toată Galilea, învățând în sinagoge lor, și predicând evanghelia împărăției și vindecând orî-ce boală și orî-ce neputință în popor.

24. Și a eșit vestea despre dânsul în toată Siria. și aduseră la dânsul pe toți care se aflau în suferințe, coprinși fiind de feluri de boale și chinuri, pe demonizați și lunateci și slăbănogi, și 'i vindecă.

25. Și au urmat lui gloate multe din Galilea și Decapole și Ierusalem și Iudea și de dincolo de Iordan.

CAP. V.

Iisus ține cuvântare pe munte.

1. Și văzând gloatele se sui pe munte; și șezând el veni ră către dânsul ucenici săi;

2. Și deschizând gura sa 'i învăța zicând:

3. Fericiți cei săraci cu spiritul, că a lor este împărăția cerurilor.

4. Fericiți cei blânzi, că ei vor moșteni pământul.

5. Fericiți cei ce plâng, că aceia vor fi mângăiați.

6. Fericiți cei ce flămânez și însetează de dreptate, căci aceia se vor sătura.

7. Fericiți cei milostivi, că aceia vor fi miluiți.

8. Fericiți cei curați la inimă, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

9. Fericiți făcători de pace, că aceia fii lui Dumnezeu se vor chema.

10. Fericiți cei goniți pentru dreptate, că a lor este împărăția cerurilor.

11. Fericiți veți fi, când vă vor mostra și vă vor goni și vor zice împotriva voastră ori-ce rău pentru mine.

12. Bucurați vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri; căci așa au gonit pe profeți cei mai înainte de voi.

13. Voi sunteți sarea pământului; iar dacă sarea și va fi pierdut puterea, prin ce va dobîndi iarăși puterea ei sărătoare? pentru nimic nu mai are tărie, fără numai aruncată fiind în afară să fie călcată de oameni.

14. Voi sunteți lumina lumii, nu se poate ascunde cetatea așezată d'asupra muntelui.

15. Nici oameni nu aprind lumină și o pun sub obroc, ci în sfeșnic, și luminează tuturor celor ce sînt în casă.

16. Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, pentru ca să vă vadă faptele voastre cele bune și să măriască pe tatăl vostru care este în ceruri.

17. Să nu gândiți că am venit să desființez legea sau profeți; n'am venit să desființez, ci să îndeplinesc

18. Căci adevăr zic voe, pene ce va fi trecut cerul și pământul, o iotă sau un corn de literă nu se va pierde din lege, pene să se facă toate.

19. Deci dar, dacă cine-va desființează una din aceste porunci, care sînt foarte mici, și va învăța așa pe oameni, se va chema cel mai mic în împărăția cerurilor, iar cel ce va face și va învăța, acesta mare se va chema în împărăția cerurilor.

20. Căci zic voe, că dacă nu va prisosi dreptatea voastră mai mult de cât a Cărturarilor și a Fariseilor, nu veți intra întru împărăția cerurilor.

21. Ați auzit că s'a zis celor de demult: să nu ucizi; și cine va uide, vinovat va fi judecării.

22. Iar eu zic voe, că tot cel ce se mînie pe fratele său, vinovat va fi judecării; și cine va zice fratelui său: Raca, vinovat va fi sinedriului; iar cine va zice: Nebunule, vinovat va fi focului gheenei.

23. Deci dacă vei aduce darul tău la altar și acolo îți vei aduce aminte, că fratele tău are ceva împotriva ta,

24. Lasă acolo darul tău înaintea altarului și mergi de te împacă mai întâi cu fratele tău, și atunci venind adu darul tău.

25. Fii învoitor cu împotrivitorul tău curând pînă ești pe cale cu dînsul, ca nu cum-va împotrivitorul să te dea judecătorului, și judecătorul să te dea slujitorului și vei fi aruncat în închisoare.

26. Adevăr zic ție, nu vei eși de acolo pînă când nu vei fi dat cel din urmă ban.

27. Ați auzit că s'a zis: Să nu sêvêrșești adulter.

28. Iar eu zic voe, orî-cine se uită la femeie spre a o pofti a și sêvêrșit adulter cu dînsa în inima lui.

29. Și dacă ochiul tău cel drept te smintește, scoate-l afară și-l aruncă de la tine; căci mai bine îți este ca să piară unul din membrele tale și nu tot corpul tău să fie aruncat în gheenă.

30. Și dacă mîna ta cea dreaptă te smintește, taie-o pe dînsa și aruncă-o de la tine; căci mai bine îți este ca să piară unul din membrele tale, și nu tot corpul tău să se ducă în gheenă.

31. S'a zis, cine va lăsa pe femeia sa, să 'i dea carte de despărțire;

32. Iar eu zic voe, că cine va lăsa pe femeia sa afară de cuvînt de adulter, o face să sêvêrșiască adulter, și cine va lua pe cea lăsată, sêvêrșește adulter.

33. Iarăși ați auzit că s'a zis

celor de demult, să nu juri strâmb, ci să dai Domnului jurămintele tale.

34. Iar eu zic voe, să nu juri nici decum; nici pe cer, că este scaun al lui Dumnezeu;

35. Nici pe pămînt, că este așternut al picioarelor lui; nici pe Ierusalem, că este cetate a marelui împărat;

36. Nici pe capul tău să juri, că nu poți face un păr alb sau negru;

37. Ci va fi cuvîntul vostru: așa, așa; nu, nu; și mai mult de cît acestea este de la cel rău.

38. Ați auzit că s'a zis: ochiul pentru ochi și dinte pentru dinte.

39. Iar eu zic voe, să nu stai împotriva celui rău; ci orî-cine te va lovi peste falca ta cea dreaptă, întoarce-i lui și pe cealaltă;

40. Și celui ce voește a se judeca cu tine și a îți lua cămașa, lasă-i și veștmîntul.

41. Și orî-cine îți va pune anghara pentru o milă, du-te cu dînsul doă.

42. Celui care cere de la tine, dă-i, și pe cel care voește a se împrumuta de la tine, să nu 'l depărtezi.

43. Ați auzit că s'a zis: vei iubi pe aproapele tău și vei uri pe vrăjmașul tău.

44. Iar eu zic voe, iubiți pe vrăjmași voștri și rugați-vă pentru cei care vă gonesc pe voi.

45. Pentru ca să fiți fiți ai ta-

tăluî vostru cel din ceruri, că răsare soarele său peste cei răi și peste cei buni, și ploă peste cei drepti și peste cei nedrepti.

46. Căci dacă iubiți pe cei care vă iubesc pe voi, ce plată aveți? Nu oare și vameși fac ast-fel?

47. Și dacă îmbrățișați cu iubire pe frați voștri numai, ce faceți mai mult? Oare nu și păgânii fac aceași?

48. Drept aceea fiți voi desevirșiți, după cum tatăl vostru cel ceresc desevirșit este.

CAP. VI.

Isus continuă cuvântarea pe munte.

1. Luați aminte să nu desfășurați virtutea voastră înaintea oamenilor, spre a fi priviți de densi; iar de nu, plată nu aveți de la tatăl vostru, care este în ceruri.

2. Decî când faci milostenie, să nu trimbițezi înaintea ta, după cum fac fățarnici în sinagogi și în străde, ca să fie lăudați de oameni; adevăr zic voe, ei 'și iau plata lor.

3. Iar tu, când faci milostenie, să nu știe stînga ta ce face dreapta ta,

5. Ca să fie milostenia ta într'ascuns; și Tatăl tîu, care vede într'ascuns, 'ți va resplăti ție.

5. Și când vî rugați. nu fiți ca fățarnici, că iubesc să se roage stînd în sinagogi și unghiurile stradelor, ca să se arate oamenilor; adevăr zic voe, ei 'și iau plata lor.

6. Iar tu cînd te rogi, intră în camera ta și închizînd ușa ta roagă te Tatăl tîu cel într'ascuns, și Tatăl tîu care vede într'ascuns 'ți va resplăti ție.

7. Rugîndu vî, să nu sporiți multe ca păgani; căci li se pare că în vorbirea lor multă vor fi ascultați.

8. Decî să nu vî asemănați lor; căci știe Tatăl vostru de ce aveți trebuință, mai 'nainte de a cere voi de la densul.

9. Ast-fel dar rugați vî voi: Tatăl nostru care ești în ceruri, sîntiască se numele tîu;

10. Vie împărăția ta, facă se voia ta precum în cer și pe pămînt;

11. Pîinea noastră cea de toate zilele dă ne o noe astăzi;

12. Și ne iartă noe greșalele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri;

13. Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne scapă de cel rău. *Că a ta este împărăția și puterea și mărirea în veci; amin.*

14. Căci dacă ertați oamenilor greșalele lor, vî va erta și voe Tatăl vostru cel ceresc.

15. Iar dacă nu ertați oamenilor, nici Tatăl vostru nu va erta greșalele voastre.

16. Cînd postiți. nu fiți ca fățarnici posomorîți; căci 'și întunecă fețele lor ca să se arate oamenilor că postesc. Adevăr zic voe, ei 'și iau plata lor.

17. Iar tu cînd postești unge 'ți capul tîu și spală fața ta;

18. Ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău care este într'ascuns; și Tatăl tău care vede într'ascuns ți va răsplăti.

19. Nu vă adunați avuții pe pământ, unde molie și rugină le strică și unde furii le desgroapă și le fură;

20. Ci vă adunați avuții în cer, unde nici molie, nici rugină nu le strică, și unde furii nu le desgroapă, nici le fură.

21. Căci unde este avuția voastră, acolo va fi și inima voastră.

22. Luminătorul corpului tău este ochiul. Deci dacă ochiul tău este curat, tot corpul tău va fi luminat;

23. Iar dacă ochiul tău este rău, tot corpul tău va fi întunecat. Deci, dacă lumina, care este în tine, este întunecată, cu atât mai mare va fi întunerecul.

24. Nimeni nu poate sluji la doi domni; căci sau pe unul va urî și pe cel-lalt îl va iubi, sau de unul se va ține și pe cel-lalt îl va desprețui; nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui Mamona.

25. Drept aceea zic vouă: Nu vă îngrijiți *pentru* sufletul vostru, ce să mâncați și ce să beți, nici *pentru* corpul vostru cu ce să vă îmbrăcați. Oare sufletul nu este mai mult de cât hrana, și corpul de cât îmbrăcămintea?

26. Uitați-vă la păsările cerului, că nici nu seamana, nici nu seceră, nici nu adună în grânar, și Tatăl vostru cel crește le hră-

nește pe ele; oare voi nu vă deosebiți mai mult de cât acestea?

27. Și cine din voi îngrijind poate adăoga la vârsta sa un cot?

28. Și pentru îmbrăcăminte ce îngrijiți? Uitați-vă cu băgare de seamă la crini câmpului cuni cresc; nu se ostenesc, nici nu torc.

29. Și zic vouă, că nici Solomon în toată mărirea lui nu se îmbrăca ca unul din aceștia.

30. Și dacă Dumnezeu îmbracă ast-fel iarba câmpului, care este astăzi, și mâine se aruncă în cuptor, oare nu cu mult mai vrednos pe voi, puțin credincioșilor?

31. Deci nu vă îngrijiți zicând: Ce să mâncăm, sau ce să bem, sau cu ce să ne îmbrăcăm?

32. Că toate acestea păgânii le caută; căci știe Tatăl vostru cel crește, că aveți trebuință de toate acestea.

33. Și căutați mai întâiu dreptatea și împărăția lui, și toate acestea se vor adăoga vouă.

34. Drept aceea nu vă îngrijiți pentru mâine; căci zioa de mâine va îngriji de la sine; destul este zilei răutatea ei.

CAP. VII.

Sfârșitul cuvântării de pe munte.

1. Nu judecați ca să nu fiți judecați.

2. Căci cu judecata, cu care

judecați, veți fi judecați, și cu înăsura cu care măsurați vi se va măsura.

3. De ce vezi gunoiul ce este în ochiul fratelui tău, și nu zărești birna din ochiul tău?

4. Sau cum vei zice fratelui tău: stăi să scot gunoiul din ochiul tău, și iată birna *este* în ochiul tău?

5. Fățarnice, scoate mai 'nteu birna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoți gunoiul din ochiul fratelui tău.

6. Nu dați ce este sfânt căinilor, nici nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cum-va să le calce cu picioarele lor și întorcându se să vă sfășie pe voi.

7. Cereți și se va da voe; căutați și veți afla; bateți și se va deschide voe.

8. Căci tot cel ce cere țiea, și cel ce caută află, și celui care bate 'i se va deschide.

9. Sau care este omul dintre voi de la care va cere fiul său pâine, nu cum-va 'i va da peatră?

10. Sau dacă va cere pește. nu cum-va 'i va da lui șarpe?

11. Decă dacă voi răi fiind știți să dați lucruri bune la copii voștri, cu atât mai vârtos Tatăl vostru cel din ceruri va da *cele* bune celor care cer de la densul.

12. Decă toate câte ați voi să vă facă voe oameni, așa și voi faceți lor; căci aceasta este legea și profeți.

13. Intrați prin poarta cea

strîmtă, că largă *este* poarta și lată calea care duce la peire, și mulți sînt care intră prin ea.

14. Că strîmtă e poarta și îngustă calea care duce la viață, și puținți sînt care o află.

15. Feriți v'e de profeți mincinoși, care vin la voi în îmbrăcăminte de oi, și pe din lăuntru sînt lupi răpitori.

16. După roadele lor 'i veți cunoaște pe dênși; au doar culeg *oameni* struguri din spină, sau smochine din ciulină?

17. Ast-fel orî-ce pom bun face roade bune, iar pomul rău face roade rele.

18. Pom bun nu poate face roade rele, nici pom rău *nu poate* face roade bune.

19. Orî-ce pom ce nu face rod bun se tae și se aruncă în foc.

20. Drept aceea după roadele lor 'i veți cunoaște pe dênși.

21. Nu orî-cine 'mă zice mie: Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui meu, care este în ceruri.

22. Mulți 'mă vor zice în zioa aceea: Doamne, Doamne, au nu în numele tău am profetizat, și în numele tău am gonit demoni, și în numele tău am făcut multe minuni?

23. Și atunci voi mărturisi lor, că nici odată nu v'am cunoscut; depărtați v'e de la mine cei ce lucrați fără-de-legea.

24. Decă orî-cine aude aceste cuvinte ale mele și le face, 'l voi

asemăna bărbatului cu minte, care 'și a clădit casa lui pe peatră.

25. Și a căzut ploae, și au venit riurile și au suflat vinturile și au bătut în casa aceea, și n'a căzut; căci era întemceată pe peatră.

26. Și orî-cine aude aceste cuvinte ale mele și nu le face se va asemăna bărbatului fără minte, care 'și a clădit casa lui pe nisip.

27. Și a căzut ploae, și au venit riurile, și au suflat vinturile și au izbit în casa aceea și a căzut și căderea ei a fost mare.

28. Și a fost când a sfârșit Iisus cuvintele acestea, au rămas gloatele uimite de învățătura lui;

29. Căci le învăța, ca unul care are putere. iar nu ca Cărturarilor.

CAP. VIII.

Iisus însănătoșază pe un lepros; pe sluga sutașului, pe soacra lui Petru și alți. Spune cine să 'l urmeze. Liniștește furtuna pe mare. Însănătoșază pe doi demonizați din ținutul Gadarenilor.

1. Și dându se el jos de pe munte, 'i au urmat gloate multe;

2. Și iată un lepros apropiindu se de dînsul 'i se închină zicînd: Doamne, dacă voești poți să mă curățești;

3. Și întinzînd mîna l'a atins zicîndu i: voesc, fii curățit; și îndată fu curățită lepra lui.

4. Și Iisus 'i zice: Vezî să nu spuî nimenui, ci mergî de te arată preotului, și du darul pe care l'a orînduit Moise spre mărturie lor.

5. Și intrînd el în Capernaum, s'a apropiat de dînsul un sutaș rugîndu 'l.

6. Și zicînd: Doamne, sluga mea zace în casă slăbănog, chinuindu se cumplit

7. *Iisus* 'i zice: venind eu 'l voi însănătoși.

8. Și respunzînd sutașul zise: Doamne, nu sînt vrednic ca să intri sub acoperemîntul meu; ci zi numaî un cuvînt și se va tămădui sluga mea.

9. Căci și eu sînt om sub stăpînire, avînd sub mine ostași, și zic acestuia: Du te, și se duce; și altuia: Viîo, și vine; și slugi mele: Fă aceasta, și face.

10. Iar Iisus auzind s'a minunat și a zis celor care 'i urmau: Adevăr zic voe, nici în Israel n'am găsit atîta credință.

11. Și vî zic voe, că mulți de la răsărit și de la apus vor veni și vor șede cu Abraam și Isaac și Iacob în împărăția cerurilor;

12. Iar fii împărăției vor fi aruncați în întunerecul cel mai din afară; acolo va fi plîngerea și scărșnirea dinților.

13. Și zise Iisus sutașului: Du te, și precum ai crezut fie ție; și s'a tămăduit sluga lui în acel ceas.

14. Iar venind Iisus în casa lui Petru, vîzu pe soacra lui zăcînd și aprinsă de friguri.

15. Și atinse mîna ei și o lăsară frigurile, și ea se sculă și 'i slujia lui.

16. Iar făcîndu se seară, au a-

duș la dânsul mulți demonizați și au scos spiritele prin cuvânt numai, și a tămăduit pe toți care aveau suferințe.

17. Pentru ca să se împliniască ceea ce s'a zis prin Isaia profetul, care zice: Acesta a luat slăbiciunile noastre și boalele noastre le a purtat

18. Și văzând Iisus gloate multe împrejurul său, a poruncit să treacă decindea.

19. Și apropiindu-se de el un cărturar, 'i zise: Învățătorule, 'ți voi urma, ori unde vei merge.

20. Dar Iisus 'i zice: Vulpele au vizuină și paserile cerului locuințe, însă Fiul omului nu are unde să-și plece capul.

21. Iar un altul din ucenici săi 'i zise: Doamne, dă-mi voie să mă duc mai 'nteu și să îngrop pe tatăl meu.

22. Dar Iisus 'i zice. Urmează-mă, și lasă morți să îngroape morți lor.

23. Și intrând el în vas, 'i urmară ucenici lui.

24. Și iată furtună strașnică s'a făcut pe mare, în cât vasul se acoperea de valuri; iar el dormia.

25. Și apropiindu-se de dânsul ucenici, l'au deșteptat zicând: Doamne, scapă-ne, perim.

26. Iar el le zice: Ce sunteți fricoși, puțin-credincioșilor? Atunci sculându-se a certat vânturile și marea, și s'a făcut liniște mare.

27. Și oameni s'au minunat

zicând: Ce fel este omul acesta, că și vânturile și marea 'l ascultă?

28. Și trecând el decindea în ținutul Gadarenilor, l'au întim-pinat doi demonizați eșind din gropi de morminte. foarte infuriați, încât nimenea nu putea trece pe acele căi.

29. Și iată ei au strigat zicând: Ce este noă și ție, Fiule al lui Dumnezeu? Ai venit aici mai 'nainte de timp ca să ne chinuești?

30. Și era departe de dânsi pascând o turmă de porci mulți.

31. Iar demoni 'l rugau zicând: daca ne scoți afară, trimite-ne în turma de porci.

32. Iar el le zise: Mergeți. Și ei eșind s'au dus în turma de porci; și iată toată turma de porci se repezi de pe ripă în mare, și muri în apă.

33. Iar păzitori fugiră, și ducându-se în oraș spuseră toate, și cele ale celor demonizați.

34. Și iată tot orașul eși spre întâmpinarea lui Iisus, și văzându-l 'l rugară ca să treacă din ținutul lor.

CAP. IX.

Iisus înădănoșază la Capernaum pe un slăbănog. Chemarea lui Mateiu. Ucenici nu postesc. Invierea ficei lui Iair. Femea bolnavă. Doi orbi și mutul. Secerîșul e mare și secerători puțin.

1. Și intrând în vas trecu dincoace și veni în orașul său.

2. Și iată 'i aduseră pe un slăbănog, zecând pe pat; și văzând

Iisus credința lor zise slăbănogului: Indrăznește, fiule; eartă se ție păcatele.

3. Și iată uni din cărturari ziseră întru sine: Acesta blastemă.

4. Dar Iisus știind cugetele lor zise: Pentru ce cugetați rele întru inimele voastre?

5. Căci ce este mai lesne? a zice: earte se ție păcatele. sau a zice: scoală te și umblă?

6. Dar ca să știți că putere are Fiul omului pe pământ a erta păcatele, atunci ziceslăbănogului: sculându te ridică patul tău și mergi la casa ta.

7. Și sculându se s'a dus la casa lui.

8. Iar gloatele văzând se temură și mărîră pe Dumnezeu care dă oamenilor putere ca aceasta.

9. Și trecând de acolo Iisus văzu pe un om șezând la vămă, Mateu numele lui, și 'i zice: Urmează'mî. Și sculându se 'i urmă.

10. Și a fost când ședea el la masă în casă, iată mulți vameși și păcătoși venind șezură la masă împreună cu Iisus și cu ucenici lui.

11. Și Farisei văzând, ziceau ucenicilor lui: Pentru ce Învățătorul vostru mănăncă cu vameși și păcătoși?

12. Iar el auzind zise: N'au trebuință de doctor cei tari, ci acei care suferă.

13. Mergând deci, învățați ce este: Milă voesc, iar nu jerlă, căci n'am venit să chiem pe drepti, ci pe păcătoși.

14. Atunci vin la dînsul ucenici lui Ioan întrebând: Pentru ce noi și Farisei postim mult, iar ucenici tîi nu postesc?

15. Și le răspunse Iisus: Nu pot fii nunței să se întristeze pe cât timp este mirele cu ei. Vor veni zile când mirele va fi luat de la dînsi, și atunci vor posti.

16. Nimeni nu pune bucată de petec nou la vestmînt vechiu; căci *aceea ce este pus* ca umplutură rupe din vestmînt, și o spărtură mai rea se face.

17. Nicî nu pun oameni vin nou în bordufuri vechi; iar dacă *pun*, se sparg burdufurile, și vinul se varsă și bordufurile se strică; ci pun vin nou în bordufuri noi, și amîndoe se păstrează împreună.

18. Acestea vorbind el lor, iată un mai mare venind la dînsul 'i se închină zicînd: Fiica mea muriacum; dar venind punemîna ta peste dînsa, și va învia.

19. Și sculându se Iisus 'i urmă și 'i *urmară* și ucenici lui.

20. Și iată o femeie cu curgere de sînge de doisprezece ani apropiindu se dinapoî atinse ciucurele vestmîntului său;

21. Căci zicea în sine, numai de voi atinge vestmîntul lui, voi fi scăpată.

23. Iar Iisus întorcîndu se și văzînd'o zise: Indrăznește, fiică; credința ta te a scăpat. Și s'a tîmăduit femeia din ceasul acela.

23. Și venind Iisus la casa marelui, și văzînd pe cîntători

din fluer și gloata făcând sgomot zise:

24. Depărtați vă: căci n'a murit fata, ci doarme; iar ei rideau de dânsul.

25. Și când gloata fu dată afară, intrând o apucă de mână, și se sculă fata.

26. Și s'a dus vestea aceasta peste tot pământul acela.

27. Și trecând Iisus de acolo, 'i urmară doi orbi strigând și zicând: Miluește ne, Fiul lui David.

28. Iar el intrând în casă, s'au apropiat orbi de dânsul, și le zice Iisus: Credeți că pot face aceasta? *Dânși* 'i zic: Așa, Doamne.

29. Atunci atinse ochi lor zicând: După credința voastră fie voă.

30. Și se deschiseră ochi lor; și 'i certă Iisus zicând: Vedeți, nimeni să nu știe.

31. Iar ei eșind, respîndiră vestea *despre* dânsul în tot pământul acela.

32. Și plecând ei afară, iată 'i au adus un om mut, avînd demon.

33. Și izgonit fiind demonul, grăi mutul, și se minunară gloatele zicând: Nicî o dată nu s'a arătat așa în Israel.

34. Iar Farisei ziceau: Cu mai marele demonilor alungă pe demoni.

35. Și străbătea Iisus toate orașele și satele, învățînd în sinagoge lor, și predicînd evangelia împărăției, și vindecînd orîce boală și orîce slăbiciune.

36. Iar văzînd gloatele 'i se făcu milă de dînsule, că erau leșinate și părăsite ca oi neavînd păstor.

37. Atunci zice ucenicilor săi: secerișul este mult, iar lucrători puțini;

38. Rugați vă decî de Domnul secerișului, ca să scoată lucrători la secerișul său.

CAP. X.

Trimîterea celor doisprezece apostoli. Suferințele viitoare și răsplată lor.

1. Și chemînd la sine pe cei doisprezece ucenici ai săi le dăte putere peste spiritele necurate, ca să le dea afară și să tămăduiască orîce boală și orîce slăbiciune.

2. Iar numele celor doisprezece apostoli sînt acestea: cel dintîiu Simon, numit Petru, și Andrei fratele lui, Iacob al lui Zebedeu, și Ioan fratele lui.

3. Filip și Bartolomeu, Toma și Mateu vameșul, Iacob al lui Alfeu și Lebeu, numit Tadeu.

4. Simon Cananeul și Iuda Iscariotul, care l'a și predat.

5. Pe acești doisprezece 'i trimise Iisus poruncindu le lor zicînd: În cale de păgîni să nu mergeți și în oraș de Samariteni să nu intrați.

6. Mergeți mai vîrtos către oile cele pierdute de casa lui Israel.

7. Iar mergînd predicați zicînd: S'a apropiat împărăția cerurilor.

8. Pe neputincioși tămăduiți, pe leproși curățiți, pe morți înviați, pe demoni dați afară; în dar ați luat, în dar dați.

9. Nu câștigați aur, nici argint, nici aramă la încingătorile voastre.

10. Nici traistă în cale, nici doă vestimente, nici încălțăminte, nici toeag; căci vrednic este lucrătorul de hrana sa.

11. În orî-ce oraș sau sat veți fi intrat, cercetați cine este într'ensul vrednic; și acolo rămineți pînă când veți eși.

12. Iar intrând în acea casă, urați ei bine.

13. Și dacă este casa aceea vrednică, să vie urarea voastră peste dînsa; iar dacă nu este vrednică, urarea voastră să se întoarcă spre voi.

14. Și orî-cine nu va fi primit pe voi, nici nu va fi ascultat cuvintele voastre, eșind din casa aceea, sau din orașul acela, scuturați praful de pe picioarele voastre.

15. Adevăr zic voă, mai ușor va fi pămîntului Sodomei și Gomorei în zioa judecății, de cât orașului acelaia.

16. Iată eu vă trimit ca oi în mijlocul lupilor; fiți dar înțelepți ca șerpi și fără răutate ca porumbei.

17. Feriți vă de oameni; căci vă vor duce la sinedrii, și în sinagoge lor vă vor biciui.

18. Chiar și înaintea Domnilor și Împăraților veți fi duși pentru

mine, spre mărturie lor și păgănilor.

19. Iar când vă vor duce pe voi să nu îngrijiți cum și ce să vorbiți; căci vi se va da voă în ceasul acela ce veți vorbi.

20. Că nu sunteți voi care vorbiți, ci spiritul Tatălui vostru este care vorbește pentru voi.

21. Și va da frate pe frate la moarte și părinte pe fiu, și se vor scula fii asupra părinților și 'i vor omori pe ei.

22. Și veți fi urîți de toți pentru numele meu; dar cel care rabdă pînă în sfârșit, acesta se va mântui.

23. Și când vă urmăresc pe voi în acest oraș, fugiți în cel-alt; căci adevăr zic voă, nu veți fi sfârșit orașele lui Israel pînă ce va fi venit Fiul omului.

24. Nu este ucenic mai pe sus de învățătorul său, nici slugă mai pe sus de stăpinul său.

25. Destul este ucenicului să fie ca învățătorul său, și sluga ca stăpinul său. Dacă pe stăpinul casei l'au numit Beelzebul, cu cât mai vîrtos pe casnici lui.

26. Decî să nu vă temeți de dînși; căci nimic nu este acoperit, care să nu fie descoperit, nici ascuns care să nu fie cunoscut.

27. Aceea ce eu vă zic voă la întuneric, spuneți la lumină; și ceea ce auziți la ureche, vestiți de pe case.

28. Și nu vă temeți de cei careucid corpul, sufletul nu 'l pot

ucide; temeți vă mai vârtos de acela care poate să pearză în gheenă și sufletul și corpul.

29. Au doară nu se vind două vrăbii pentru un ban? Și nici una din ele nu va cădea pe pământ fără știrea Tatălui vostru.

30. Chiar și peri capului vostru sunt toți numărați.

31. Drept aceea nu vă temeți; voi vă deosebiți de multe vrăbii.

32. Decă ori și cine va mărturisi pentru mine înaintea oamenilor, voi mărturisi și eu pentru el înaintea Tatălui meu, care este în ceruri.

33. Și ori-cine mă va fi tăgăduit pe mine înaintea oamenilor, voi tăgădui și eu pe dânsul înaintea Tatălui meu care este în ceruri.

34. Nu socotiți că am venit să pun pace pe pământ; nu am venit să pun pace, ci sabie.

35. Căci am venit să învrăjbesc pe om cu tatăl său și pe fată cu mama sa și pe noră cu soacra ei.

36. Și vrăjmași ai omului să fie casnici lui.

37. Cel ce iubește pe tată sau pe mamă mai mult de cât pe mine nu este vrednic de mine; și cine iubește pe fiu sau pe fică mai mult de cât pe mine nu este vrednic de mine.

38. Și ori cine nu țiea crucea sa și nu 'mă urmează mie, nu este vrednic de mine.

39. Cel ce va fi aflat sufletul său, 'l va pierde, și cine va fi pierdut sufletul său pentru mine, acela 'l va afla.

40. Cine vă primește pe voi pe mine mă primește, și cine mă primește pe mine primește pe care m'a trimis pe mine.

41. Cine primește profet în nume de profet, plată de profet va lua, și cine primește pe drept în nume de drept plata de drept va lua.

42. Și cine va fi adăpat în nume de ucenic pe unul din acești mici numai cu un pahar de apă rece, adevăr zic voe, nu va perde plata sa.

CAP. XI.

Ioan trimite pe ucenici săi la Christos. Christos mărturisește pentru Ioan, și aseamănă pe Iudei cu copii care stau pe piefe. Mustădă orășele care nu se pocăiesc. Laudă pe Tatăl său; chiamă la sine pe cei întristați.

1. Și a fost când sfârși Iisus dând învățătură celor doisprezece ucenici ai săi, trecu de acolo ca să învețe și să predice în orașele lor.

2. Iar Ioan auzind în închisoare de faptele lui Christos, trimițând, 'l întrebă prin ucenici săi:

3. Tu ești acela ce are să vie, sau pe altul să așteptăm?

4. Și răspunzând Iisus le zise: Mergând spuneți lui Ioan cele ce auziți și vedeți.

5. Orbii vedă și șchiopi umblă, leproși se curățesc și surzi aud, morți se scoală și săracilor se binevestește.

6. Și fericit este cel ce nu se va fi smintit întru mine.

7. Iar plecând aceștia, începu

Iisus să vorbiască gloatelor despre Ioan: Ce ați eșit în pustie să vedeți? O trestie clătinându-se de vânt?

8. Dar ce ați eșit să vedeți? Un om îmbrăcat în vestimente moi? Iată cei care poartă *vestimente* moi sunt în casele împărățiilor.

9. Dar ce ați eșit? Să vedeți un profet? Adevăr zic voe, și mai mult de cât un profet.

10. Căci acesta este despre care stă scris: Iată eu trimit pe ângerul meu înaintea feței tale și va pregăti calea ta înaintea ta.

11. Adevăr zic voe, nu s'a ridicat dintre cei născuți de femei *vre unul* mai mare de cât Ioan Botezătorul; și cel mai mic în împărăția cerurilor este mai mare de cât dânsul.

12. Din zilele lui Ioan Botezătorul și pînă acum împărăția cerurilor se ia prin stăruință, și cei care întrebunțiază stăruința pun mâna pe ea.

13. Căci toți profeti și legea pînă la Ioan au profetizat;

14. Și dacă voiți să primiți, aceasta este Elie cel ce are să vie.

15. Cine are urechi, să auză.

16. Dar cu cine voi asemenea neamul acesta? Este asemenea cu copii care stau pe piețe și strigă către ceilalți *copii*.

17. Și zic: V'am cântat din fluer și n'ați jucat; V'am cântat de jale și nu v'ați întristat.

18. Că Ioan a venit nicî mîn-

când, nicî bînd, și *dênși* zic: Are demon.

19. A venit Fiul omului mîncând și bînd, și *dênși* zic: iată un om mîncător și bîntor de vin, prieten al vameșilor și pécătoșilor. Și s'a cunoscut de dreaptă înțelepciunea de către fii ei.

20. Atunci începu a mostra orașele în care s'e făcuseră cele mai multe minuni ale lui, pentru că nu s'au pocăit.

21. Vaî ție Chorazin, vaî ție Betsaida, că dacă în Tir și Sidon s'ar fi făcut minunile ce au fost făcute în voi, de mult în sac și cenușă s'ar fi pocăit.

22. Dar zic voe: Tirului și Sidonului va fi mai ușor în zioa judecării de cât voe.

23. Și tu Capernaum, care te ai înălțat pînă la cer, pînă la iad te vei pogori; că dacă s'ar fi făcut în Sodoma minunile ce s'au făcut în tine, ar fi rămas pînă astă-zi.

24. Dar zic voe, că pămîntului Sodomei va fi mai ușor în zioa judecării de cât ție.

25. În acel timp Iisus cuvîntînd zise: Mulțumesc ție, Părinte, Domnul cerului și al pămîntului că ai ascuns acestea de înțelepți și pricepuți, și le ai descoperit celor neștiutori.

26. Așa, Părinte, că așa a fost bună-voință înaintea ta.

27. Toate 'mi sînt date mie de către Tatăl meu, și nimeni nu cunoaște bine pe Fiul de cât

numai Tatăl, nici pe Tatăl nu'l cunoaște bine nimeni de cât numai Fiul, și *acela* căruia ar voi Fiul să 'i descopere.

28. Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați și eu vă voi odihui pe voi.

29. Luați jugul meu asupra voastră și învățați de la mine că blând sunt și smerit cu inima, și veți afla repaus sufletelor voastre.

30. Căci jugul meu este bun și povara mea ușoară.

CAP. XII.

Ucenici smulg spice sâmbăta. Iisus însăntoșază pe omul cu mâna uscată. Însăntoșirea unui demonizat înaintea Fariseilor. Păcatul contra spiritului sânt. Tipul lui Iona. Exemplu cu o regină de lamiază și cu un lemonizat. Deslușirea privitoare la mama și frați săi.

1. Intr'acel timp merse Iisus sâmbăta prin semănături; și ucenici săi au flămânzit și au început să smulgă spice și să mănânce.

2. Iar Faresei văzând ziseră lui: Iată ucenici tîi fac ce nu se cade a face sâmbăta.

3. Iar el zise lor: Au n'ați cetit ce a făcut David, când a flămânzit și cei care erau cu dînsul?

4. Cum a intrat în casa lui Dumnezeu și a mîncat pâinele punerei înainte, ceea ce nu se cădea lui să mănânce, nici celor care erau cu dînsul, fără numai preoților?

5. Sau n'ați citit în lege că

sâmbăta preoți nu țin sâmbăta în santuar, și sînt fără vină?

6. Dar zic voe, că aci este *ceva* mai mare de cât santuarul.

7. Și dacă ați ști ce însemnează: Milă voesc, iar nu jertfă, n'ați osindi pe cei fără vină.

8. Căci Domn al sâmbetei este Fiul omului.

9. Și trecînd de acolo, a venit în sinagoga lor.

10. Și iată un om avînd mîna uscată; și l'au întrebat pe dînsul zicînd: Oare cade se a tîmădui sâmbăta? pentru ca să 'l învînovătiască pe dînsul.

11. Iar el le zise: Care om este între voi care va avea o oae, și dacă aceasta va cădea sâmbăta în groapă, au nu o va apuca și o va ridica?

12. Cât de mult decî se deosebește un om de oae! de aceea se cade a face bine sâmbăta.

13. Atunci zice omului: Intinde mîna ta; și el o întinse și se făcu sănătoasă ca cealaltă.

14. Iar Farisei eșind se sfatuiră împotriva lui, cum să 'l pearză.

15. Dar Iisus cunoscînd se despărta d'acolo; și 'i urmară gloate multe, și le tîmădui pe toate.

16. Și le certă ca să nu 'l dea pe față.

17. Ca să se impliniască ce s'a zis prin Isaia profetul care zice:

18. Iată Fiul meu pe care 'l am ales, iubitul meu întru care a bine-voit sufletul meu; pune voi spiritul meu peste dînsul și judecată păgînilor va vesti.

19. Nu se va certa, nici va striga, nici va auzi cine-va în strade glasul lui.

20. Trestie zdrobită nu va frânge, și feștilă ce face fum nu va stinge, pînă ce nu va fi îndrumat judecata spre biruință.

21. Și în numele lui vor nădăjdui neamurile păgâne.

22. Atunci 'i se aduse un demonizat orb și mut; și 'l tămădui, în cât mutul grăia și vedea.

23. Și se mirau toate gloatele și ziceau: Nu cum-va acesta este Fiul lui David?

24. Iar Farisei auzind ziceau: Acesta nu scoate afară demoni, de cât cu Beelzebul, ca stăpîn peste demoni.

25. Dar cunoscînd gândurile lor, le zise: Orî-ce împărățic desbinându-se în sine este pustiită, și orî-ce oraș sau casă desbinându-se în sine nu va sta.

26. Și dacă Satan scoate afară pe Satan, s'a desbinat în sine; decî cum va sta împărăția lui?

27. Și dacă eu scot afară cu Beelzebul pe demoni, fii voștri cu cine 'i scot afară? De aceea ei vor fi judecători voștri.

28. Iar dacă eu cu spirit dumnezeesc scot afară pe demoni, a ajuns decî la voi împărăția lui Dumnezeu.

29. Sau cum poate cine-va să intre în casa celui tare și să 'i răpiască uneltele, dacă nu va fi legat mai 'ntîiu pe cel tare? Și atunci 'i va prăda casa.

30. Cine nu este cu mine îm-

potriva mea este, și cine nu stringe cu mine, risipește.

31. De aceea zic voe: Orî-ce păcat și blasfemare vor fi ertate oamenilor, dar blasfemarea Spiritului nu va fi ertată oamenilor.

32. Și orî-cine va fi zis cuvînt împotriva Fiului omului, ertat va fi lui; dar orî-cine va fi zis împotriva Spiritului sânt nu va fi ertat lui nici în veacul acesta, nici în cel viitor.

33. Sau spuneți că pomul este bun, și rodul lui bun; sau spuneți că pomul este rău și rodul lui rău: căci din rod se cunoaște pomul.

34. Pui de viperă, cum puteți grăi cele bune, fiind voi rei? Căci din prisosul inimei grăește gura.

35. Omul bun din comoară bună scoate afară cele bune; și omul rău din comoară rea scoate afară cele rele.

36. Și zic voe, că orî-ce cuvînt nefolositor pe care 'l vor grăi oameni, vor da despre dînsul socoteală în zi de judecată.

37. Căci din cuvintele tale vei fi îndreptățit și din cuvintele tale vei fi osîndit.

38. Atunci 'i responderă uni din Cărturari și Farisei zicînd: Învățătorule, voim de la tine să vedem un semn.

39. Iar el răspunzînd le zise: Un neam rău și desfrinat cere semn, și semn nu se va da lui, de cât semnul lui Iona profetul.

40. Căci după cum Iona fu în

pântecele chitului trei zile și trei nopți, ast-fel va fi Fiul omului în inima pământului trei zile și trei nopți.

41. Bărbați din Ninevi se vor scula la judecată cu neamul acesta și 'l vor osândi; că ei s'au pocăit la predica lui Iona, și iată mai mult de cât Iona *este* aci.

42. O imperateasă de la miază zi se va ridica la judecată cu neamul acesta și 'l va osindi, că a venit de la marginile pământului să asculte înțelepciunea lui Solomon, și iată mai mult de cât Solomon *este* aci.

43. Iar când spiritul necurat va fi eșit din om, umblă prin locuri fără apă căutând repaus, și nu găsește.

44. Atunci zice: Mă voi întoarce la casa mea de unde am eșit; și venind o află deșertată, măturată și gătită.

45. Atunci se duce și ȋea cusine alte șapte spirite mai rele de cât el, și intrând locuesc aci; și se fac cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele de cât cele d'înteu. Așa se va întâmpla și acestui neam rău.

46. Âncehă grăind el gloatelor, iată mama și frați lui steteau afară, căutând să 'i vorbiască.

47. Și zise lui oare-cine: Iată mama ta și frați tȃi stau afară căutând să 'ȃi vorbiască.

48. Iar el respunzând zise celui *care* 'i spunea: Cine este mama mea și cine sȃnt frați mei?

49. Și întinzând mâna sa spre

ucenici sȃi zise: Iată mama mea și frați mei;

50. Căci ori cine va fi făcut voia Tatălui meu care este în ceruri, acela 'mi este frate și soră și mamă.

CAP. XIII.

Pilda cu semăntorul, aluatul, grăuntele de muștar și altele. Iisus e desprețuit în patria sa.

1. În acea zi eșind Iisus din casă, ședea lângă mare.

2. Și se adunară la dȃnsul gloate multe în cât el intră în vas ca să șază, iar toată gloata stetea pe țerm.

3. Și le cuvîntă lor multe în pilde zicȃnd: Iată a eșit semăntorul să semine.

4. Și sȃmănând el unele *semințe* căzură lângă cale, și venind pasȃrele le au mȃncat.

5. Iar altele căzură pe loc petros, unde nu aveau pământ mult, și îndată rȃsăriră pentru că nu aveau pământ adânc;

6. Rȃsărind ânsȃ soarele fură arse de arșită, și pentru că nu aveau rădăcină se uscară.

7. Iar altele căzură peste spinȃ, și creșcură spini și le înăbușiră.

8. Altele căzură peste pământul cel bun și deteră rod, una o sută, alta șai-zeci, alta trei-zeci.

9. Cine are urechȃ, să auză.

10. Și apropiindu se ucenici 'i ziseră: Pentru ce le vorbești în pilde?

11. Iar el respunzând le zise:

Pentru că voe vi s'a dat să cunoașteți tainele împărăției cerurilor, dar aceloră nu li s'a dat.

12. Căci cine are, 'i se va da și va avea de prisos; iar cine nu are, și ce are se va lua de la densul.

13. De aceea le vorbesc în pilde, căci *gloatele* văzând nu văd și auzind nu aud, nici nu pricep.

14. Și se împlinește cu densele profeția lui Isaia ceea ce zice: Cu auzul veți auzi, dar nu veți înțelege, și văzând veți vedea, dar nu veți cunoaște.

15. Căci s'a îngrășat inima acestuî popor, și cu urechile a auzit greu, și a închis ochi lui, ca nu cumva să vază cu ochi și să auză cu urechele și să înțeleagă cu inima și să se întoarcă ca să 'i vindec pe ei.

16. Fericiți *sunt* ochi voștri că văd și urechele voastre că aud.

17. Căci adevăr zic voe, că mulți profeți și drepti au dorit să vază ce vedeți și n'au văzut, și să auză ce auziți, și n'au auzit.

18. Decî voi ascultați pilda semănătorului.

19. Ori-cine aude cuvîntul împărăției și nu înțelege, vine vicleanul și răpește ce este semănat în inima lui; acesta este *la care* s'a semănat lângă cale.

20. Iar ce s'a semănat pe loc petros, acesta este care aude cuvîntul și îndată cu bucurie 'l primește;

21. Dar nu are rădăcină în sine,

ci este pînă la un timp, și înțemplându se strimtorare sau gonire pentru cuvînt îndată se smintește.

22. Iar ce s'a semănat în spinî, acesta este care aude cuvîntul, dar grija lumii și înșelăciunea bogății înăbușește cuvîntul, și se face neroditor.

23. Iar ce s'a semănat pe pămîntul bun, acesta este care aude cuvîntul și înțelege, care rodește și face unul o sută, altul șai-zeci, altul trei-zeci.

24. Altă pildă le a pus lor înainte zicînd: Să aseamănă împărăția cerurilor omului care seamănă semîntă bună în țarina sa.

25. Dar dormind oameni, veni vrăjmașul lui și semănă neghina între grâu și se duse.

26. Iar cînd cresc verdeața și făcu rod, atunci se arătă și neghina.

27. Și venind slugele stăpinului casei 'i ziseră: Doamne, oare nu ai semănat semîntă bună în țarina ta? de unde este dar neghina?

28. Iar el le zise: Un om vrăjmaș a făcut aceasta. Și densi 'i zic: Voești dar să ne ducem s'o alegem?

29. Iar el zice: Nu, ca nu cumva alegînd neghina să smulgeți împreună cu densa și grăul.

30. Lăsați să crească amîndoe împreună pînă la seceriș și în timpul secerișului voi zice secerătorilor: Alegeți mai 'ntîiu neghina și legați o snopî ca să fie arsă, iar grăul strîngeți 'l în grănarul meu.

31. O altă pildă le puse înainte zicând: Împărăția cerurilor este asemenea unui grăunte de muștar, pe care luându-l un om 'l semănă în țarina sa.

32. Este mai mic de cât toate semințele, dar când a crescut este mai mare de cât legumele și se face pom, în cât vin paserile cerului și stau în ramurile lui.

33. O altă pildă le vorbi: Împărăția cerurilor este asemenea unui aluat, pe care luându 'l o femeie 'l a ascuns în trei măsurii de făină pînă ce s'a dospit tot.

34. Toate acestea le vorbi Iisus gloatelor în pilde, și fără pildă nu le vorbea nimic;

35. Ca să se împliniască ce s'a zis prin profetul care zice: Deschide voi gura mea în pilde, spune voi tare cele ascunse de la întemeierea lumii.

36. Atunci lăsând gloatele să duse în casă; și să apropiară de densul ucenici lui zicând: Deslușește ne noă pilda cu neghina țarinei.

37. Iar el răspunzând zise: Cel care seamănă semința cea bună este Fiul omului

38. Iar țarina este lumea; semința cea bună, aceștia sînt fii împărăției, iar neghina sînt fii celui rău.

39. Vrajmașul care a semănat o este diavolul; iar secerișul este sfârșitul lumii, și secerători sînt ângeri.

40. Decî după cum se alege

neghina și se arde în foc, ast-fel va fi la sfârșitul lumii.

41. Va trimite Fiul omului pe ângeri săi și vor culege din împărăția lui toate smintelele și pe cei care fac fără de legea.

42. Și 'i vor arunca pe ei în flacăra focului; acolo va fi plângere și scrășnirea dinților.

43. Atunci dreptii vor străluci ca soarele în împărăția Tatălui lor. Cine are urechi, să auză.

44. Împărăția cerurilor este asemenea unei comori ascunsă în țarină, pe care găsind o un om a ascuns o, și de bucurie *pentru* ea se duce și vinde toate câte le are și cumpără țarina aceea.

45. Împărăția cerurilor este iarăși asemenea unui om negustor, căutând mărgăritare bune.

46. Și găsind un mărgăritar de mult preț, ducându se vîndu tot ce avea și 'l cumpără.

47. Împărăția cerurilor este iarăși asemenea unui năvod aruncat în mare și care prinde de tot felul;

48. Pe care cînd s'a umplut trăgîndu-l *năvodari* pe țerm și așezîndu se au ales în vase *ce era* bun, iar *ce era* rău au aruncat afară.

49. Ast fel va fi la sfârșitul lumii; vor eși ângeri și vor despărți pe cei răi din mijlocul dreptilor.

50. Și 'i vor arunca pe dînși în flacăra focului; acolo va fi plîngerea și scrășnirea dinților.

51. Ați înțeles toate acestea? Ei 'i răspund: Așa, Doamne.

52. Iar el le zise: De aceea, orî ce cărturar care a fost făcut ucenic al împărății cerurilor este asemenea unui om, stăpîn al casei, care scoate din comoara sa *cele noi* și *cele vechi*.

53. Și a fost cînd sfârși Iisus pildele acestea. sînduse de acolo.

54. Și venind în patria sa 'i învăța pe dînși în sinagoga lor, în cît ei steteau uimiți și ziceau: De unde are acesta înțelepciunea aceasta și puterile?

55. Oare nu este el fiul teslurului? Nu se numește oare muma lui Maria și frați lui Iacob și Iosef și Simon și Iuda?

56. Și surorile lui nu sunt oare toate la noi? Decî de unde are dînsul toate acestea?

57. Și se smintiau întru el. Iar Iisus le zise: Nu este un profet desprețuit, de cît în patria și casa sa.

58. Și n'a făcut aci multe minuni pentru necredința lor.

CAP. XIV.

Uciderea lui Ioan Botezătorul. Săturarea a cincî mil de oameni. Iisus umblă pe mare.

1. În timpul acela auzi Erod tetrarchul vestea despre Iisus;

2. Și zise oamenilor săi: Acesta este Ioan Botezătorul; el s'a sculat din morți, și de aceea puterile lucrează în el.

3. Pentru că Erod prinzînd pe Ioan 'l legă în închisoare pentru Erodiada, femeia fratelui său.

4. Căci Ioan 'i zicea. Nu ți se cuvine ție s'o aîbi pe dînsa.

5. Și voind să 'l omoare sînduse de gloată, că 'l avea pe dînsul ca pe un profet.

6. Și sîrbătorindu se zioa nașterii lui Erod, fiica Erodiadei a jucat înaintea *oaspeților* și plăcu lui Erod;

7. De aceea cu jurămint făgădui să 'i dea orî-ce ar cere.

8. Iar ea îndemnată fiind de muma sa, dă'mî, zice, aci pe disc capul lui Ioan Botezătorul.

9. Și întristîndu se domnitorul pentru jurămint și pentru cei care ședeau împreună cu el la masă porunci să se dea;

10. Și trimițînd tăie capul lui Ioan în închisoare.

11. Și se aduse capul lui pe un disc și fu dat fetei și 'l duse mumei sale.

12. Și venind ucenici lui luară corpul și 'l înmormîntară, și ducîndu se deteră de știre lui Iisus.

13. Iar Iisus auzind se depărtă de acolo într'un vas în loc pustiu la o parte, și auzind gloatele 'i urmară pe jos din orașele lor.

14. Și eșînd vîdu gloată multă, și 'i se făcu milă de dînsule și tîmădui pe bolnavi lor.

15. Și făcîndu se seară se apropiară de dînsul ucenici zicînd: Pustiu este locul și ceasul a trecut acum; decî dă drumul gloatelor ca ducîndu se în sate să 'și cum-pere de mîncare.

16. Iar Iisus le zise: N'au tre-

buintă să se ducă; dați le voi să mănânce.

17. Dar dènși 'i zic: Nu avem aci de cât cincî pînî și doi pești.

18. Și le zise: Aduceți 'mî a-cestea aci.

19. Și poruncind ca gloatele să șcază la masă pe verdeață, luând cele cincî pînî și cei doi pești, căutând spre cer bine-cuvîntă, și frîngînd dete ucenicilor pâinele, iar ucenici gloatelor.

20. Și mîncară toate și se săturară, și strînseră prisosul de frămîturî, doșprezece coșuri pline.

21. Iar cei care mîncaseră erau bărbați ca la cincî mîi afară de femeî și copii.

22. Și îndată sili pe ucenici săi să intre în vas și să treacă înaintea lui de cealaltă parte, pînă ce va fi dat drumul gloatelor.

23. Și după ce a dat drumul gloatelor se sui pe munte la o parte ca să se roage. Și făcîndu se seară era singur acolo.

24. Iar vasul era acum în mijlocul mării muncindu se de valuri; de oare-ce vîntul era împotrivor.

25. Și la a patra streajă din noapte veni la dènși umblînd pe mare.

26. Vîzîndu 'l dar ucenici umblînd pe mare sî spăimîntară, zicînd că este o nălucă, și de frică strigară.

27. Dar Iisus îndată le vorbi zicînd: Indrăsniți, eu sînt; nu vă temeți.

28. Și rîspunzîndu 'i Petru zise: Doamne, dacă ești tu, poruncește să viu la tine pe apă.

29. Iar el zise: Vino. Și dîndu se jos din vas, Petru merse pe apă și veni la Iisus.

30. Vîzînd ânsă vîntul tare se temu, și începînd a se afunda în mare strigă zicînd: Doamne, scapă mă.

31. Atunci Iisus îndată întinzînd mîna 'l apucă și 'i zise: Puțin credinciosule, pentru ce te ai îndoit?

32. Și suindu se ei în vas să potoli vîntul.

33. Iar cei din vas venind se închinară lui zicînd: Adevărat Fiul lui Dumnezeu ești.

34. Și trecînd veniră în pămîntul Genezare.

35. Dar cunoscîndu 'l oameni locului aceluia, trimiseră în tot ținutul acela și 'i aduseră pe toți bolnavi.

36. Și 'l rugau ca numai să se atingă de ciucuri vestmîntului său; și cîți se atinseră fură scăpați cu desăvîrșire.

CAP. XV.

Despre spălarea mîinilor. Călcarea datinilor și ce spurcă într'adevăr pe om. Frica femeii canaanite și însăldătoșirea unor bolnavi. Ospătarea a patru mîi de bărbați afară de femeî și copil.

1 Atunci vin la Iisus Cărturari și Farisei din Ierusalem zicînd:

2. Pentru ce ucenici tîi calcă rînduiala bătrînilor? căci nu 'și

spală mâinele când mănâncă pâine?

3. Iar el răspunzând le zise: Pentru ce și voi călcați porunca lui Dumnezeu pentru rânduiala voastră?

4. Căci Dumnezeu a zis: Cinsteste pe tatăl tău și pe muma ta, și cine vorbește de rău pe tată sau pe mună să moară negreșit.

5. Iar voi ziceți: cine va fi zis tatălui sau mumei: Dăruit *este Domnului* ori-ce ai folosi de la mine; *acela* neapărat nu va cinsti pe tatăl său sau pe muma sa.

6. Decî ați desființat legea lui Dumnezeu pentru rânduiala voastră.

7. Fățarnicilor, bine a profetizat despre voi Isaia zicând:

8. Poporul acesta cu buzele mă cinsteste, dar inima lui departe este de mine;

9. În zadar mă cinstesc învățând învățături, *ce sunt* porunci omenestii.

10. Și chemând la sine gloata zise lor: Ascultați și înțelegeți;

11. Nu ce intră pe gură spurcă pe om, ci ce ese din gură, aceea spurcă pe om.

12. Atunci apropiindu se ucenici 'i zic: Știi că Farisei auzind cuvântarea s'au smintit?

13. Iar el răspunzând zise: Ori-ce sad, pe care nu l'a sădit Tatăl meu cel ceresc, va fi desrădăcinat.

14. Lăsați 'i pe denși; orbii sunt arătători de drum la orbii; iar

un orb dacă va arăta drumul la *alt* orb, amândoi vor cădea în groapă.

15. Atunci răspunzând Petru 'i zise: Deslușaste noă pilda *aceasta*.

16. Iar el zise: Și voi nu pricepeți încă?

17. Nu înțelegeți că ori ce intră în gură se duce în pânțec și se aruncă în cloacă?

18. Dar cele ce pornesc din gură es din inimă, și acelea spurcă pe om.

19. Căci din inimă es gândiri rele, omoruri, adulter, desfrânare, furturi, mărturii mincinoase, blasfemii.

20. Acestea sunt care spurcă pe om, dar a mânca cu mâini nespălate nu spurcă pe om.

21. Și eșind de acolo Iisus se duse în părțile Tirului și Sidomului.

22. Și iată o femeie Canaane eșind din laturile acelea strigă zicând: Miluește mă, Doamne Fiul lui David; fiica mea este muncită rău de demon.

23. Iar el nu 'i răspuse un cuvânt. Și apropiindu se de densul ucenici săi 'l rugau zicând: Dă 'i drumul că strigă în urma noastră.

24. Și răspunzând zise: Nu sunt trimis de căt la oile cele pierdute de casa lui Israel.

25. Și venind ea 'i se închină zicând: Doamne, ajută'mă.

26. Iar el răspunzând zise: Nu se cuvine a lua pâinea copiilor și a o arunca câinilor.

27. Și ea zise: Așa este, Doamne, dar și câini mănâncă din frămăturile ce cad de la masa stăpînilor lor.

28. Atunci răspunzînd Iisus 'i zise: Femeie, mare este credința ta; fie ție cum voești. Și se în-sănătoși fiica ei din acel ceas.

29. Și trecînd de acolo Iisus se duse lângă marea Galilei și suindu se pe munte șezu acolo.

30. Și veniră la dînsul gloate multe, avînd cu dînesele șchiopî, muți, orbî, strîmbî și alți mulți, și 'i aruncară lângă picioarele lui și el 'i tămădui.

31. Ast-fel că gloata se minună vîzînd pe muți grăind, pe cei strîmbî sănătoși, pe șchiopî umblînd și pe orbî vîzînd; și măriră pe Dumnezeu lui Israel.

32. Atunci Iisus chemînd la sine pe ucenici săi zise: 'Mi este milă de gloată, că de trei zile acum așteaptă lângă mine și nu au ce să mănânce; și a le da drumul nemîncate nu voesc, ca nu cumva să leșine *de foame* pe drum.

33. Iar ucenici 'i zic: De unde avem noi în pustie atâtea pâini în cât să sîturăm atîta gloată?

34. Și Iisus le zice: Cîte pâini aveți? Iar ei zic: Șapte și puținî peștișori.

35. Și porunci gloatelor să șază jos pe pămînt.

36. Și luînd cele șapte pâini și pești, mulțumind frânse și dete ucenicilor, iar ucenici gloatelor.

37. Și mîncară toate încît se

săturară, și luară prisosul de frămături șapte coșuri pline.

38. Iar cei ce mîncară erau patru mii de oameni, afară de femeî și copii.

39. Și dînd drumul gloatelor se sui în vas și veni în laturile Magdalei.

CAP. XVI.

Farisei și Saducei cer un semn ceresc. Aluatul Fariseilor. Deosebite păreri despre Iisus și mărturisirea lui Petru. Christos spune mai 'nainte moartea sa. Adevărați ucenici.

1. Și apropiindu se Farisei și Saducei ispitind cerură de la dînsul să le arate un semn din cer.

2. Iar el răspunzînd le zise: Când se face seară ziceți senin *va fi*, pentru că cerul este roșu;

3. Și dimineața *ziceți*: Astăzi furtună *va fi*, pentru că cerul este roșu și turbure. Fața cerului știți s'o judecați, dar semnele timpurilor nu le puteți *judeca*?

4. Un neam rău și desfrînat cere semn, și semn nu se va da lui, afară de semnul lui Iona. Și lăsându'i plecă.

5. Și venind ucenici lui în cealaltă parte uitară să țiea pâini.

6. Iar Iisus le zise: Luați aminte și feriți vî de aluatul Fariseilor și Saduceilor.

7. Și ei se gîndiau întru sine zicînd că pâini nu luarăm.

8. Dar Iisus înțelegînd zise: Ce vî gîndiți în ênși vî, puțin credincioșilor, că nu luarăți pâini?

9. Nu pricepeți încă, nici nu vă aduceți aminte de cele cinci pâini ale celor cinci mii și câte coșuri luarăți.

10. Nici de cele șapte pâini ale celor patru mii și câte coșuri luarăți?

11. Cum nu pricepeți că nu despre pâini vă zisei? Ci feriți vă de aluatul Fariseilor și Saduceilor.

12. Atunci înțelesă că nu zise, ca dânsi să se feriască de aluatul pâinii, ci de învățătura Fariseilor și Saduceilor.

13. Și venind Iisus în părțile Cesarei lui Filip întrebă pe ucenici să zică: Pe cine zic oameni că este Fiul omului?

14. Iar ei răspund: uni pe Ioan Botezătorul, alți pe Elie, și alți pe Ieremia sau pe unul dintre profeți.

15. Dar voi, zice el, cine ziceți că sunt eu?

16. Atunci răspunzând Simon Petru zise: Tu ești Christosul, Fiul lui Dumnezeu cel viu.

17. Și răspunzând Iisus 'i zise: Fericit ești Simone, fiul lui Iona, căci carne și singe nu 'ți au descoperit ție, ci Tatăl meu cel din ceruri.

18. Și eu zic ție că tu ești Petru, și pe această peatră voi clădi biserica mea, și porțile iadului nu vor fi mai tari față de dânsa.

19. Și voi da ție cheile împărăției cerurilor, și orî ce vei fi legat pe pământ va fi legat în

ceruri, și orî ce vei fi deslegat pe pământ va fi deslegat în ceruri.

20. Atunci porunci ucenicilor ca să nu spună nimenui că el este Christosul.

21. De atunci începu Iisus să spună ucenicilor săi, că trebuie, ca el să meargă la Ierusalem și să sufere multe de la bătrâni, și de la mai mari preoților și de la cărturari, și să fie omorît și a treia zi să se scoale.

22. Și luându'l la o parte Petru 'i zice certând: Milostiv să 'ți fie Dumnezeu, Doamne; nu va fi pentru tine aceasta.

23. Iar el întorcându se zice lui Petru: Mergi înapoia mea, satană; sminteală ești pentru mine, că tu nu ai în gând cele ce sînt ale lui Dumnezeu, ci cele ce sînt ale oamenilor.

24. Atunci Iisus zise ucenicilor săi: Dacă voește cineva să vie după mine, să se lepede de sine și să ție crucea sa și să 'mî urmeze.

25. Căci cine va fi voit să 'și scape viața, o va pierde pe ea; dar cine va fi pierdut viața sa pentru mine, o va afla.

26. Pentru că ce va folosi omul, dacă va fi câștigat lumea întreagă, iar viața sa o va fi pierdut; sau ce va da omul în schimb pentru viața sa?

27. Căci Fiul omului are să vie în mărirea Tatălui său cu toți ângeri săi, și atunci va răsplăti fie căruia după fapta sa.

28. Adevăr zic voă, sînt uni din cei de față care nu vor gusta moarte pînă ce nu vor fi văzut pe Fiul omului venind în împărția lui.

CAP. XVII.

Schimbarea la față. Ioan Botezătorul este un alt Elie. Însănătoșirea lunaticului. Necredința ucenicilor. Statirul găsit în pește.

1. Și după șase zile Iisus ȳea cu sine pe Petru și pe Iacob și pe Ioan fratele lui și 'i duce pe dênși pe un munte înalt la o parte.

2. Și se schimbă la față înaintea lor, și străluci fața lui ca soarele și vestmintele lui sê făcură albe ca lumina.

3. Și ȳată li se arêtă lor Moise și Elie, vorbind împreună cu dênsul.

4. Atuncî începënd Petru zise lui Iisus: Doamne, este bine ca să fim aici; dacă voești voi face aci trei colibî, ție una și lui Moise una și lui Elie una.

5. Vorbind el anchê, ȳată un nor luminos 'i umbri pe dênși, și ȳată un glas din nor zicënd: Acesta este Fiul meu cel ȳubit, întru care am bine voit; ascultați de dênsul.

6. Și auzind ucenici, căzură cu fața lor la pămênt și sê temură foarte.

7. Și apropiindu se Iisus 'i atinse și zise: Sculați vê și nu vê temeți.

8. Iar ei ridicându 'și ochi nu

vêzură pe nimeni, de căt numai pe Iisus.

9. Și dându se ei jos de pe muntele acela, le porunci Iisus zicënd: Nimeni să nu spuneți vedenia pînă cînd Fiul omului sê va fi sculat din morți.

10. Și 'l întrebără pe el ucenici zicënd: Pentru ce zic dar Cărturari că trebue să vie mai 'ntêiu Elie?

11. Iar el respunzënd zise: Elie vine într'adevăr și va întocmi iarăși toate.

12. Dar eu vê zic că Elie a și venit, ânsê ei nu l'au cunoscut, ci făcură cu dênsul cîte au voit; ast fel și Fiul omului va suferi de la dênși.

13. Atuncî înțeleseră ucenici că el le vorbise despre Ioan Botezătorul.

14. Și mergënd ei spre gloată, veni la dênsul un om căzënd în genuchî la el

15. Și zicënd: Doamne, fie 'ți milă de fiul meu, că este lunatic și suferă rău; căci de multe ori cade în foc și de multe ori în apă.

16. Și l'am adus pre el la ucenici tci, dar ei nu putură să 'l tămăduiască.

17. Iar Iisus respunzënd zise: Neam necredincios și sucit, pînă cînd voi fi cu voi? Pînă cînd vê voi îngădui? Aduceți 'l la mine aci

18. Și Iisus îl certă, și demonul eși de la dênsul, și copilul fu tămăduit din ceasul acela.

19. Atunci apropiindu se ucenici de Iisus la o parte ziseră: Pentru ce noi nu puturăm să 'l dăm afară pre el?

20. Iar el le zice: pentru necredința voastră; căci adevăr zic voe, dacă ați avea credință cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: Treci de aici colo, și va trece, și nimic nu va fi cu neputință pentru voi.

21. Dar acest fel *de demoni* nu ese, de cât numai cu rugăciune și post.

22. Și fiind ei în Galilea le zise Iisus: Fiul omului are să fie dat în mâinele oamenilor.

23. Și 'l vor omori și a treia zi se va scula, iar ei să intristară foarte.

24. Și venind ei în Capernaum, să apropiară de Petru cei care strâng jumătatea de siclu și ziseră: Învățătorul vostru nu plătește jumătatea de siclu?

25. El zice: Așa. Și intrând el în casă Iisus 'i apucă 'nainte zicând: Ce 'ți se pare, Simone? Domnitori pământului de la cine ȳeau tribut sau cens? De la fii lor sau de la strein?

26. De la strein, zice el. Atunci dar, 'i zise Iisus, fii sânt scutiți.

27. Dar ca să nu le fim spre sminteală, ducându te la mare aruncă o undiță și pește care va fi eșit înteu ȳea 'l, și deschizând gura lui vei afla un statir; pe acela luându 'l, dă 'l lor pentru mine și pentru tine.

CAP. XVIII.

Ucenici întreabă pe Iisus cine este mai mare. Pila despre oaea rădăciță. Despre fratele care greșăște. Dreptul d'a lega și deslega. Pilda despre Domnul care cere socoteală slugii sale.

1. În ceasul acela se apropiară ucenici de Iisus zicând: Cine este oare mai mare în împărăția cerurilor?

2. Și chemând la sine pe un copil il puse în mijlocul lor.

3. Și zise: Adevăr zic voe, dacă nu vę veți întoarce și să fiți ca copii, nu veți intra în împărăția cerurilor.

4. Decă dar, oră cine se va smeri pe sine ca acest copil, acela este mai mare în împărăția cerurilor;

5. Și cine va fi primit pe un copil ca acesta în numele meu, pe mine mă primește.

6. Iar cine va fi sminteală unuia din acești neînsemnați care cred în mine, mai de folos 'i este să se atarne de gâtul lui o peatră de moară și să fie afundat în adâncul mării.

7. Vai lumii din pricina smintelilor; căci trebuie ca smintelele să vină; dar vai omului acela prin care vine sminteala.

8. Decă dacă mâna ta sau piciorul tęu te smintește, taie'l și aruncă'l de la tine; este bine pentru tine ca să intri în viață stramb sau schiop, de cât având doę mâini sau doę picioare să fii aruncat în focul cel vecinic.

9. Și dacă ochiul tęu te smintește, scoate'l și aruncă'l de la

tine; este bine pentru tine să intri c'un ochiu în viață, decât având doi ochi să fii aruncat în gheena focului.

10. Vedeți să nu desprețuiți pe vre unul din acești neînsemnați; căci zic voă, că ângeri lor în ceruri tot dauna privesc fața Tatălui meu, care este în ceruri.

11. *Căci Fiul omului a venit ca să mântuiască pe cel pierdut.*

12. Ce vi se pare? dacă un om are o sută de oi și se rătăcește una din ele, au nu lăsând pe cele noăzeci și noă în munți, plecând caută pe cea rătăcită?

13. Și dacă se întâmplă ca s'o afle, adevăr zic voă, că se bucură de ea mai mult, decât de cele noăzeci și noă, care nu se rătăciseră.

14. Astfel *fiind*, nu este voință înaintea Tatălui vostru, care este în ceruri, ca să peară unul dintr'acești neînsemnați.

15. Și dacă 'ți va fi greșit ție fratele tău, mergi și ceartă 'l între tine și el singur; dacă va fi ascultat de tine, ai câștigat pe fratele tău.

16. Iar dacă nu va fi ascultat, ție cu tine âncele unul sau doi, ca prin gura a doi sau trei marturi să fie statornicit ori ce cuvânt.

17. Și dacă nu va fi ascultat de dênși, spune bisericei; iar dacă nu va fi ascultat nici de biserică, să 'ți fie ție ca păgânul și vameșul.

18. Adevăr zic voă, câte veți

fi legat pe pământ, vor fi legate în cer; și câte veți fi deslegat pe pământ, vor fi deslegate în cer.

19. Iarăși zic veă, că dacă doi dintre voi se vor învoi pe pământ asupra ori căruia lucru ce vor cere, va fi *dat* lor de la Tatăl meu care este în ceruri.

20. Căci unde sunt doi sau trei adunați în numele meu, acolo sunt *eu* în mijlocul lor.

21. Atunci apropiindu se *de el* Petru 'i zise: Doamne, de câte ori 'mă va greși fratele meu, și 'i voi erta lui? pênă de șapte ori?

22. Iisus 'i zice: nu zic ție pênă de șapte ori, ci pênă de șaptezeci și șapte de ori.

23. De aceea împărăția cerurilor este asemenea unui om împărat, care voi să facă socoteală cu slugile sale.

24. Și începând el să facă socoteală, 'i se aduse unul, *ce era* dator zece mii de talanți.

25. Dar ne având el *cu ce* să plătiască, domnul său porunci, ca să fie vândut el, și femeea lui și copiii, și toate câte avea, și să se plătiască.

26. Deci căzând sluga *la pământ* 'i se închină zicând: Doamne, îngăduiește mă, și 'ți voi plăti tot.

27. Iar domnul acelei slugi, având milă de dênșul, 'i dete drumul, și 'i ertă datoria.

28. Și eșind acea slugă găsi, dintre cei *care erau* împreună slugi cu dênșul, pe unul care 'i datora o sută de denari, și punând mâna pe dênșul îl strîngea

de gât zicând: plătește 'mi, dacă ești dator.

29. Decî căzînd *la pămînt* cel împreună cu el slugă îl ruga zicînd: îngăduiește-mă, și 'ți voi plăti *tot*.

30. Dar el nu voia, ci ducîndu-se îl aruncă în închisoare pînă ce va plăti datoria.

31. Decî slugile cele împreună cu dînsul vîzînd cele întîmplate se întristară foarte; și ducîndu-se lămuriră domnului lor toate cele petrecute.

32. Atunci chemîndu-l la sine domnul său, 'i zice: slugă rea, toată acea datorie 'ți am ertat o, fiind că m'ai rugat;

33. Oare nu se cădea ca și tu să ai milă de cel împreună cu tine slugă, după cum și eu am avut milă de tine?

34. Și mîniîndu-se domnul său îl dete pe mîna chinuitorilor, pînă ce 'i va fi plătit toată datoria.

35. Astfel și Tatăl meu cel cereșc va face voe, dacă nu veți fi ertat din inimile voastre fie care fratelui său.

CAP. XIX.

Răspunsul lui Iisus despre despărțire și despre fameni. Punerea mîinilor asupra copiilor. Tînărul avut. Pericolul ce aduce averea. Răsplata viitoare a ucenicilor.

1. Și a fost cînd sfârși Iisus cuvintele acestea, trecu din Galilea și veni în părțile Iudei pe dincolo de Iordan.

2. Și 'i urmară gloate multe și le tîmădui pe ele acolo.

3. Și veniră la dînsul Farisei ispitindu-l și zicînd: oare se cade *omului* să 'și lase femea sa pentru orî ce cuvînt?

4. Iar el respunzînd zise: n'a-ți cetit că cel care 'i a făcut din început, bărbat și femeie 'i a făcut pe dînsi?

5. Și a zis: de aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de femea sa și vor fi cei doi un corp;

6. În cît nu mai sînt doi, ci un corp. Decî ceea ce Dumnezeu a unit împreună omul să nu despartă.

7. Ei 'i zic: pentru ce dar Moise a orînduit a da carte de despărțire și a o lăsa?

8. Zice lor: Moise în vederea învîrtoșerii inimei voastre v'a dat voie să lăsați pe femeile voastre; dar din început n'a fost așa.

9. Și eu zic voe: orî cine va fi lăsat pe femea sa, afară numai pentru desfrînare, și se va fi căsătorit cu alta, sîvîrșăște adulter; și cel care s'a căsătorit cu cea lăsată sîvîrșăște adulter.

10. Zis au lui ucenici: dacă astfel este starea omului cu femea, nu e de folos a se căsători.

11. Iar el zise lor: nu toți primesc cuvîntul acesta, ci *aceia* căror le este dat.

12. Căci sînt fameni, care așa au fost născuți din pîntecele mamei lor; și sînt fameni, pe care oameni 'i au făcut fameni;

și sunt famenî care s'au făcut pe sine *ênsuși* famenî pentru împărăția cerurilor; cel care poate primi, să primiască.

13. Atunci 'i se aduseră copii, ca să 'și pună mâinele peste dênși și să se roage; iar ucenici 'i a înfruntat.

14. Dar Iisus le zise: lăsați copii și nu 'i opriți a veni la mine; căci împărăția cerurilor este a unora ca aceștia.

15. Și punend mâinele peste dinși, se duse de acolo.

16. Și iată unul venind la dênsul zise: Învățătorule *bune*, ce bine să fac, ca să am viață vecinică?

17. Iar el 'i zise: ce * mă întrebi despre *ce este* bine? unul este bun; dar dacă voești să intri în viață, păzește poruncile.

18. Care? 'i zice; și Iisus zise: Nu omori; Nu sêvirși adulter; Nu fura; Nu mărturisi mincinos;

19. Cîntește pe tatăl têu și pe mama ta, și iubește pe aproapele têu ca pe tine *ênsuși*.

20. Zice lui tênêrul: toate acestea le am păzit *din tinerețea mea*; ce 'mi lipsește încă?

21. Zis a Iisus lui: dacă voești a fi desêvêrșit, mergi, vinde averea ta și dă săracilor, și vei avea comoară în cer, și vino, urmează 'mi.

22. Iar tênêrul auzind cuvêntul,

plecă întristat, căci avea avuții multe.

23. Și Iisus zise ucenicilor sêi: adevêr zic voê, că cu greu va intra un avut în împărăția cerurilor.

24. Și iar zic voê: mai lesne este *pentru* o camilă să treacă printr'o ureche de ac, de cât *pentru* un avut să intre în împărăția lui Dumnezeu.

25. Și auzind ucenici *lui* sê înfiorară tare zicend: cine poate dar a fi mântuit?

26. Iar Iisus uitându se *la dênși* le zise: la oameni aceasta este cu neputință, dar la Dumnezeu toate sînt cu putință.

27. Atunci începênd Petru 'i zise: iată, noi lăsarăm toate, și 'ți urmarăm ție; decî ce vom avea noi?

28. Iar Iisus le zise: adevêr zic voê, că voi care 'mi ați urmat mic, la nașterea din nou cînd I'iul omului va fi șezut pe tronul măriî sale, veți șêdea și voi pe doêsprezece tronuri judecênd pe cele doêsprezece semînții ale lui Israel.

29. Și orî cine a lăsat case, sau frați, sau surori, sau tală, sau mamă, *sau femeie*, sau copii, sau țarine, pentru numele meu, va primi însutit, și va moșteni viață vecinică.

30. Mulți dar *fiind* întîiu vor fi în urmă, și *fiind* în urmă vor fi întîiu.

* add. Ce mi zici bun? Nimenî nu e bun, de cât numai unul, Dumnezeu.

CAP. XX.

Filda cu lucrători tocmiiți. Ișus prezice iar moartea sa. Mama fiilor lui Zebedeu. Orbi de la Ierichon.

1. Căci împărăția cerurilor este asemenea unui om stăpin de casă, care eși dis de dimineață ca să tocmască lucrători în via sa.

2. Și învoindu se cu lucrători pe un denar zioa, 'i trimise în viea sa.

3. Și eșind pe la al treilea ceas văzu pe alți stând fără lucru în târg;

4. Și acelora *le* zise: Mergeți și voi în viea *mea*, și ce este cu dreptul voi da voă.

5. Și ei se duseră. Eșind iarăși pe la al șaselea și al noulea ceas făcu asemenea.

6. Eșind *apoi* pe la al unsprezecelea *ceas* găsi pe alți stând *fără lucru*, și le zice: Pentru ce stați aci toată zioa fără lucru?

7. Ei 'i zic: Pentru că nimenea nu ne a tocmi. Zice lor: Mergeți și voi în viea *mea*, și ce este cu dreptul *veți primi*.

8. Și făcându se scară zice domnul viei către îngrijitorul lui: Chiamă pe lucrători și le dă plata începând de la cei de pe urmă pănă la cei d'intîiu.

9. Și venind cei de pe la al unsprezecelea ceas primiră câte un denar.

10. Și venind cei d'intîiu socotiau că vor primi mai mult, dar primiră și dênși câte un denar.

11. Primind ânsê cârtiau împotriva stăpinului de casă, zicând:

12. Acești din urmă au făcut un ceas, și 'i ai pus d'o potrivă cu noi care am dus greutatea zilei și arșița.

Iar el răspunzând zise unuia din ei: Prietene, nu 'ți fac nedreptate; oare nu te ai învoit cu mine un denar?

14. Iea *ce este* al tîu și pleacă. Voesc să dau acestui din urmă ca și ție.

15. Or nu mi se cade mic să fac ce voesc cu ale mele? Or ochiul tîu este rău, pentru că eu sînt bun?

16. Astfel vor fi cei din urmă întîiu, și cei d'intîiu pe urmă. *Căci mulți sînt chemați, dar puțini aleși.*

17. Și mergend Iisus la Ierusalem luă la o parte pe cei doisprezece ucenici, și pe cale zise lor:

18. Iată mergem la Ierusalem și Fiul omului va fi dat mai marilor preoților și cărturarilor, și îl vor osindi la moarte,

19. Și îl vor da în mîna păgănilor, ca să 'l bajocoriască, și să 'l bicîuiască și să 'l răstigniască dar a treia zi sê va scula.

20. Atuncî sê apropiă de dênșul mama fiilor lui Zebedeu cu fii ei închinându se și cerând ceva de la el.

21. Iar el 'i zise: Ce voești? Ea 'i zice: Zi ca să șează acești doi fii ai mei, unul d'a dreapta

ta, și altul d'a stânga ta, în împărăția ta.

22. Dar Iisus răspunzând zise: Nu știți ce cereți. Puteți bea paharul pe care am să 'l beau eu și să fiți botezați cu botezul cu care mă botez eu — ?

23. Putem, 'i zic ei. Și el le zice: Intr'adevăr veți bea paharul meu — și cu botezul cu care mă botez eu veți fi botezați — ; dar aședea d'a dreapta mea și d'a stânga mea nu este al meu a da, ci se va da aceloră pentru care s'a pregătit de către Tatăl meu.

24. Și auzind cei zece se măchiră adinec asupra celor doi frați.

25. Dar Iisus chemându 'i la sine zise: Știți că domnitori păgânilor 'i stăpinesc pre ei și cei mari întrebuințează puterea asupra lor.

26. Nu astfel va fi între voi; ci care ar voi să fie mare între voi, va fi slujitorul vostru,

27. Și care ar voi să fie întâiul între voi, va fi sluga voastră.

28. După cum Fiul omului n'a venit ca să fie slujit, ci ca să slujască, și să dea sufletul său preț de rescumpărare pentru mulți.

29. Și pornind ei de la Ierichon, 'i urmară gloate multe.

30. Și iată, doi orbî, care ședeau lângă cale, auzind că Iisus trece, strigară zicând: Doamne, fie 'ți milă de noi, Fiule al lui David.

31. Iar gloata 'i înfruntă ca să tacă, dar ei mai tare strigau zi-

când: Doamne, fie 'ți milă de noi, Fiule al lui David.

32. Și stând Iisus 'i chemă, și zise: Ce voiți să vă fac ?

33. Doamne, 'i zic ei, să se deschiză ochi noștri.

34. Iar Iisus pătuns fiind de milă se atinse de ochi lor; și îndată văzură — ochi lor —, și 'i urmară.

CAP. XXI.

Asina și mănzul ei. Intrarea în Ierusalem. Curățirea santuarului. Smochinul uscat. Întrebare despre botezul lui Ioan. Pilde despre cei doi fiil trimiși în vie. Lucrători care omoară pe moștenitor. Peatra angulară.

1. Și când se apropiară de Ierusalem și veniră la Betfaghe la muntele maslinilor, atunci trimise Iisus pe doi ucenici zicându le:

2. Mergeți în satul ce este înaintea voastră, și îndată veți afla o asină legată, și un mănz cu dânsa; deslegând aduceți la mine.

3. Și dacă cine va v'ar zice ceva, spuneți că Domnul are trebuință de ele și îndată le va trimite.

4. Iar aceasta s'a făcut, ca să se împliniască ce s'a rostit prin profetul care zice:

5. Spuneți Fiicei Sionului: Iată împăratul tău vine la tine, blând și călare pe asin, și pe mănz, fiul celui de sub jug.

6. Ducându se dar ucenici, și făcând dupe cum le poruncise Iisus.

7. Aduseră asina și mănzul și și puseră d'asupra lor vestmintele, și el se așeză pe dênsele.

8. Iar partea cea mai mare de gloată așternură veștmintele lor pe cale; și alți tăeau ramuri de copaci și așterneau pe cale.

9. Și gloata care mergea înaintea lui și care venia după dênsul strigau zicând: Osana Fiul lui David; bine cuvântat *este* cel ce vine în numele Domnului; Osana în cele de sus.

10. Și intrând el în Ierusalem se mișcă toată cetatea zicând: Cine este acesta?

11. Iar gloatele ziceau: Acesta este profetul, Iisus din Nazaretul Galilei.

12. Și Iisus intră în santuarul lui Dumnezeu, dete afară pe toți care vindeau și cumpărau în santuar, și răsturnă mesele schimbătorilor de bani și scaunele celor care vindeau porumbeș, și le zise:

13. Scris este: Casa mea se cheamă casă de rugăciune; iar voi o faceți peșteră de tâlhari.

14. Și veniră la dênsul în santuar orbi și șchiopi, și el 'i tămădui.

15. Iar mai mari preoților și cărturari văzând faptele minunate pe care le făcuse, și pe copii care strigau în santuar zicând: Osana Fiul lui David, se măhniră adinc și 'i ziseră: Auzi ce zic aceștia?

16. Dar Iisus le zice: Adevărat; oare n'ați cetit nici o dată că

din gura pruncilor și a sugătorilor ai întocmit laudă?

17. Și lăsându 'ieși afară din cetate la Betania, și rămase noaptea acolo.

18. Iar a doua zi întorcându se în cetate flămânzi.

19. Și văzând un smochin lângă cale se duse la el, dar nu găsi nimic într'ênsul de cât numai frunze, și zice lui: de acum înainte rod din tine să nu se facă în veci.

20. Și se uscă smochinul îndată. Și văzând ucenici se mirară zicând: Cum de se uscă smochinul îndată?

21. Dar Iisus răspunzând le zise: Adevăr zic voe, dacă aveți credință și nu vă îndoiți, veți face nu numai ce s'a făcut cu smochinul, ci chiar dacă ziceți muntelui acestuia: Ridică te și te aruncă în mare, se va face;

22. Și toate câte veți fi cerut în rugăciune, crezând, veți primi.

23. Și venind el în santuar se apropiară de dênsul, pe când învăța, mai mari preoților și bătrini poporului zicând: Cu ce putere faci acestea? Și cine 'ți a dat puterea aceasta?

24. Iar Iisus răspunzând le zise: Vă voi întreba și eu un cuvânt, pe care dacă mi 'l spuneți, și eu vă voi spune cu ce putere fac acestea.

25. Botezul lui Ioan de unde era? Din cer, sau de la oameni? Iar ei cugetau întru sine zicând:

Daca zicem din cer, ne va zice: Pentru ce dar n'ați crezut lui.

26. Iar daca zicem de la oameni, ne temem de gloată, pentru că toți țin pe Ioan drept un profet.

27. Și răspunzând ei lui Iisus ziseră: Nu știm. Zise și el lor: Nicî eu nu vă spun cu ce putere fac acestea.

28. Ce vi se pare voe? Un om avea doi fii; și ducându se la cel d'intîiu zise: Fiule: Du te, lucrează azi în viea mea.

29. Iar el răspunzând zise: Nu voesc; în urmă ânsă părându i rău se duse.

30. Și ducându se la cel d'al doilea zise tot astfel. Iar el răspunzând zise: Eu, Doamne, *mă duc*, dar nu s'a dus.

31. Care din acești doi a făcut voea tatălui? Cel d'intîiu, zic ei. Iisus le zice: Adevăr zic voe, că vameși și desfrînatele merg înaintea voastră în împărăția lui Dumnezeu.

32. Căci Ioan veni la voi pe cale de dreptate, și n'ați crezut lui; iar vameși și desfrînatele crezură lui, și voi văzînd nici nu v'a părut rău în urmă, ca să credeți lui.

33. Ascultați altă pildă: era un om stăpin de casă, care sădi vie și o împrejmui cu gard și făcu în ea lin, și clădi turn, și o dete lucrătorilor, iar el se duse de parte.

34. Și cînd sosi timpul roadelor trimise slugile sale la lucrători, ca să ia roadele lui:

35. Dar lucrători luînd pe slugile lui, pe unul îl bătură, pe altul îl uciseră, iar pe altul îl omorîră cu petre.

36. Iarăși trimise alte slugi mai multe de cît cele d'intîiu, și făcură cu acestea asemenea.

37. În urmă trimise la dînși pe fiul său zicînd: să vor sfii de fiul meu.

38. Lucrători ânsă văzînd pe fiul ziseră între dînși: Acesta este moștenitorul; veniți, să 'l ucidem, și să avem noi moștenirea lui.

39. Și luîndu 'l *il* aruncară afară din vie și îl uciseră.

40. Decî cînd va fi venit domnul viei, ce va face acelor lucrători?

41. Ei 'i zic: pe cei răi cu rău 'i va perde, și viea o va da altor lucrători, care să 'i dea roadele la timpul lor.

42. Iisus le zice: n'ați cetit nici odată în scripturi: Peatra pe care n'a luat o în seamă clăditori, aceasta a fost făcută pentru cap de unghiu; de la Domnul a fost ea, și este minunată în ochi noștri.

43. De aceea zic voe, că se va lua de la voi împărăția lui Dumnezeu, și se va da neamului care face roadele ei.

44. Și cine va fi căzut pe peatra aceasta se va sfărîma; iar pe care va fi căzut ea, pe *acela* îl va spulbera.

45. Și auzind mai mari preoților și Farisei pildele lui, cunoscură că vorbește despre dînși;

46. Și căutând ca să pună mâna pe dânsul se temură de gloate, pentru că îl țineau drept un profet.

CAP. XXII.

P'nda cu cei chemați la nuntă. Dacă se cuvine a plăti tribut Cesarului'. Femea celor șapte frați. Cea mai mare leze. Christos, Fiul lui David.

1. Și răspunzând Iisus le vorbi iar în pilde zicând:

2. Împărăția cerurilor este asemenea unui om împărat, care făcu nuntă fiului său.

3. Și trimise slugile sale ca să strige pe cei chemați la nuntă, dar ei nu voră să vie.

4. Iarăși trimise alte slugi zicând: spuneți celor chemați, iată prânzul meu stă gata; tauri mei și cele îngrășate ale mele sunt înjunghiate, și toate sunt gata; veniți la nuntă.

5. Dar ei ne dând luare aminte se duseră, unul la țarina sa, altul la negustoria sa;

6. Iar ceilalți punând mâna pe slugile sale le infruntară rușinos și le uciseră.

7. Auzind dar împăratul se umplu de mânie, și trimițând oștile sale nimici pe acei ucigași și arse orașul lor.

8. Atunci zice slugilor sale: Nunta este gata, dar cei chemați nu fură vrednici;

9. Decî mergeți pe la eșirile drumurilor, și pe câți 'i veți găsi, chemați 'i la nuntă.

10. Și eșind slugile acelea la drumuri strânsesă pe toți câți 'i aflară, și răi și buni; și se umplu nunta de oaspeți.

11. Iar împăratul intrând spre a privi pe oaspeți văzu acolo un om ne fiind îmbrăcat în haină de nuntă;

12. Și 'i zice: Prietene, cum ai intrat aci ne având haină de nuntă? Iar el tăcu.

13. Atunci împăratul zise slugilor: Legându 'i picioarele și mâinile aruncați 'i în întunerecul cel mai din afară, acolo va fi plângerea și scârșnirea dinților.

14. Căci mulți sunt chemați, dar puțin aleși.

15. Atunci ducându se Farisei să sfătuiră cum să 'l prinză în cuvânt.

16. Și trimiț la dânsul pe ucenici lor cu Erodiani zicând: În-vățătorule, știm că ești adevărat, și înveți în adevăr calea lui Dumnezeu, și nu 'ți pasă de nimenea, pentru că nu te uiți la fața oamenilor.

17. Decî spune noă, ce 'ți se pare? Se cuvine a da tribut Cesarului, sau nu?

18. Iar Iisus cunoscând răutatea lor zise: Ce mă ispitiți, fă-țarnicilor?

19. Arătați 'mi banul de tribut. Iar ei 'i aduseră un denar.

20. Și Iisus le zice: Al cui este chipul acesta și inscripția?

21. Al Cesarului, 'i zic dânsi. Atunci le zice: Decî dați Cesarului ce este al Cesarului, și lui

Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu.

22. Și auzind se mirară, și lăsându-l se duseră.

23. În zioa aceea veniră la dânsul Saducei, care zic că nu este înviere, și îl întrebară zicând:

24. Învățătorule, Moise a zis dacă va fi murit cineva ne având copii, fratele lui va lua pe femea lui și va ridica urmaș fratelui său.

25. Erau între noi șapte frați, și cel d'intîiu căsătorindu se muri, și ne avînd el urmaș lăsă pe femea sa fratelui său,

26. Asemenea și al doilea, și al treilea pînă la al șaptelea.

27. Iar în urmă de toți muri și femea.

28. La înviere dar a cărui din cei șapte va fi femea? căci toți o avură.

29. Atunci răspunzînd Iisus le zise: Vă rătăciți, neștiind scripturile, nici puterea lui Dumnezeu.

30. Căci la înviere nici nu se însoară, nici nu se mărită, ci sînt ca ângeri lui Dumnezeu în cer.

31. Dar despre învierea morților n'ați cetit ce s'a rostit voe de Dumnezeu zicînd:

32. Eu sînt Dumnezeu lui Abraam, și Dumnezeu lui Isaak, și Dumnezeu lui Iacob? Dumnezeu nu este Dumnezeu al morților, ci al viilor.

33. Și auzind gloatele rămaseră uîmite de învățătura lui.

34. Iar Farisei auzind, că închise gura Saduceilor se adunară lângă dânsul.

35. Și întrebă unul din ei, învățător de lege, ispitindu-l și zicînd:

36. Învățătorule, care poruncă este mare în lege?

37. Iar Iisus îi zise: Iubește pe Domnul Dumnezeuul tău în toată inima ta și în tot sufletul tău și în tot cugetul tău

38. Aceasta este porunca cea mare și cea d'intîiu.

39. Iar a doua asemenea acestia: Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși.

40. În aceste două porunci se coprinde toată legea și profeți.

41. Și adunați fiind Farisei, Iisus îi întrebă zicînd:

42. Ce vi se pare despre Christos? Al cui fiu este? Al lui David, îi zic ei.

43. Cum dar David, le zice el, îl numește în spirit Domn, zicînd:

44. Zis a Domnul Domnului meu, șezi d'a dreapta mea, pînă ce voi fi pus pe vrăjmași tăi sub picioarele tale.

45. Decî dacă David îl numește Domn, cum este fiul lui?

46. Și nimeni nu putea să îi răspundă un cuvînt, nici nu îndrăzni cineva din aceazi să îl mai întrebe.

CAP. XXIII.

Iisus mustră pe Farisei și Cărturari pentru fățărnicia și mândria lor.

1. Atunci Iisus vorbi gloatelor și ucenicilor săi zicînd:

2. Pe scaunul lui Moise au stat Cărturari și Farisei.

3. Decî toate câte vë zic voë, faceți și păziți, dar după faptele lor nu faceți; căci ei zic și nu fac.

4. Ei leagă sarcini grele și cu anevoe de purtat, și le pun pe umeri oamenilor, iar ei ținșile nici cu degetul lor nu voesc să le misce.

5. Toate faptele lor le fac spre a fi priviți de oameni, căci fac filacteriile lor late, și măresc ciucuri veștmântului,

6. Iubesc cele d'înteu locuri la ospete și cele d'înteu scaune în sinagogi,

7. Și închinăciunile de pe piețe și a fi numiți de către oameni Rabi.

8. Dar voi să nu fiți numiți Rabi; căci unul este învățătorul vostru, iar voi toți sunteți frați.

9. Și tată să nu numiți al vostru pe pămînt, căci unul este tatăl vostru cel ceresc.

10. Nici să nu fiți numiți învățători; căci unul este învățătorul vostru, Christos.

11. Cine dar este mai mare între voi, va fi slujitorul vostru.

12. Iar cine se va fi înălțat pe sine, va fi umilit; și cine se va fi umilit pe sine, va fi înălțat.

13. Vaî voë, Cărturari și Farisei fățarnici, că închideți împărăția cerurilor înaintea oamenilor; căci voi nu intrați, nici pe cei care vin nu 'i lăsați să intre.

14. Vaî voë, Cărturari și Farisei fățarnici, că mâncați casele văduvilor, rugându vë rugăciuni lungi; pentru aceasta veți lua mai multă osîndă.

15. Vaî voë, Cărturari și Farisei fățarnici, că încunjurați marea și uscatul ca să faceți un proselit, și când s'a făcut, îl faceți fiu al gheenei îndoit de cât voi.

16. Vaî voë, învățători orbi, care ziceți: Cine va fi jurat pe templu, nu este nimic: dar cine va fi jurat pe aurul templului, dator este.

17. Nebuni și orbi; căci ce este mai mare? Aurul sau templul care sîntește aurul?

18. Și: Cine va fi jurat pe altar, nu este nimic; iar cine va fi jurat pe darul ce este d'asupra lui, dator este.

19. Orbilor, căci ce este mai mare? Darul sau altarul care sîntește darul?

20. Decî cine a jurat pe altar, jură pe el și pe toate ce sînt d'asupra lui;

21. Și cine a jurat pe templu jură pe el, și pe cel care locuește într'ensul.

22. Și cine a jurat pe cer, jură pe tronul lui Dumnezeu și pe cel care stă pe dînsul.

23. Vaî voë, Cărturari și Farisei fățarnici, că dați zeciuială din ismă și mărar și chimen, dar ați lăsat cele mai însemnate ale legii: judecarea *dreaptă* și mila și credința; pe acestea trebuia

să le faceți, și pe acelea să nu le lăsați.

24. Invățători orb, care strecurați țânțarul, dar înghițiți cămila.

25. Vai voe, Cărturari și Farisei fățarnici, că curățiți partea din afară a paharului și a vasului *de mâncare*, dar d'inăuntru sunt pline din răpire și necumpătare.

26. Fariseule orb, curăță înteu partea d'inăuntru a paharului și a vasului *de mâncare*, ca să fie curată și partea lui din afară.

27. Vai voe, Cărturari și Farisei fățarnici, că semănați cu mormintele văruite, care din afară se arată frumoase, dar d'inăuntru sunt pline de oase de morți și de orî ce necurătenie.

28. Astfel și voi din afară vă arătați drepti oamenilor; dar d'inăuntru sunteți plini de fățarnicie și fără de lege.

29. Vai voe, Cărturari și Farisei fățarnici, că clădiți mormintele profeților, și infrumosețați monumentele dreptilor,

30. Și ziceți: Dacă eram noi în zilele părinților noștri, n'am fi părtași cu dînși la singele profeților.

31. Astfel dar mărturisiți voe înșivă, că sunteți fii ai celor care omorîră pe profeți.

32. Umpleți și voi măsura părinților voștri.

33. Șerpî, puî de viperă, cum să fugiți de judecata gheenei?

34. De aceea, iată, eu trimit la

voi profeți și înțelepți și cărturari; Dintr'ênși veți omori și veți răstigni, și dintr'ênși veți biciui în sinagogile voastre, și i veți urmări din oraș în oraș;

35. Ca să vie asupra voastră ori ce sînge drept, ce este vărsat pe pămînt, de la sîngele lui Abel cel drept pînă la sîngele lui Zaharia, fiul lui Barachia, pe care îl omorîrăți între templu și altar.

36. Adevăr zic voe, vor veni toate acestea asupra neamului acestuia.

37. Ierusaleme, Ierusaleme, care omorî pe profeți și uicizi cu petre pe cei trimiși la tine, de câte ori am voit să adun pe copii tîi, după cum adună paserea pui săi sub aripî, dar n'ați voit.

38. Iată, vi se lasă casa voastră pustie.

39. Căci zic voe, de acum nu mă mai vedeți, pînă când veți zice: Binecuvîntat cel ce vine în numele Domnului.

CAP. XXIV.

*Dărmarea Ierusalemului. Sfârșitul veacului.
Semnele venirii lui Christos.*

1. Și eșind Iisus se ducea de la santuar, și se apropiară de dînsul ucenici săi ca să 'i arate clădirile santuarului.

2. Iar Iisus începînd le zise: Nu vedeți toate acestea? Adevăr zic voe, nu va fi lăsată aci peatră pe peatră, care nu va fi desfăcută.

3. Și stând el pe muntele masilinilor, veni ră la dēnsul ucenici la o parte zicēnd: Spune noē, cānd vor fi acestea? Și care *va fi* semnul venirii tale și al sfirșitului veacului?

4. Și rēspunzēnd Iisus le zise: Vedeți s ā nu v ē am āgiasc ā cineva.

5. C āc i mulți vor veni pe numele meu zicēnd: Eu s unt Christosul, și pe mulți vor am āgi.

6. Și voi veți auzi rēsboae și știri de rēsboae. Luați seama, nu v ē sp āim āntați; c āc i trebuie s ā fie *toate*, dar nu este ānch ē sfārșitul.

7. C āc i se va ridica neam peste neam, și imp ēr āție peste imp ēr āție, și vor fi foamete și cutremure pe alocurea.

8. Dar toate acestea *vor fi* inceptut de dureri.

9. Atunci v ē vor da spre a-suprire, și v ē vor omori, și veți fi uriți de toate neamurile pentru numele meu.

10. Și atunci mulți vor c ādea, și se vor da in m āini uni pe alți și se vor uri uni pe alți.

11. Și mulți profeti mincinoși se vor ridica și pe mulți vor am āgi;

12. Și pentru inmulțirea f ār ā de legi se va r ēci iubirea multora.

13. Dar cel care a r ābd at p ēn ē in sfirșit, acesta va fi m āntuit.

14. Și se va predica aceast ā evanghelie a imp ēr āției in toat ā lumea, spre m ārturie la toate

neamurile; și atunci va veni sfirșitul.

15. Dec i c ānd veți fi v ēzut groaza pustiiri, ce s 'a zis prin Daniel profetul, st ānd in loc s ānt (care citește s ā ințeleag ā),

16. Atunci care s unt in Iudea s ā fug ā la munți;

17. Care este pe cas ā s ā nu se dea jos, ca s ā iea cele din casa lui;

18. Și care este in c āmp s ā nu se ințoar c ā inapoi, ca s ā iea vestimentul lui.

19. V āi dar celor ce au in p āntece și celor ce dau ț iț ā in zilele acelea.

20. Rug āți v ē ca s ā nu fie fuga voastr ā earna, nici s āmb āta.

21. C āc i atunci va fi suferinț ā mare, care n 'a fost de la inceputul lumii p ēn ē acum, nici nu va fi;

22. Și daca n 'ar fi fost scurtate acele zile, n 'ar fi sc āpat ori ce carne; dar pentru cei aleși vor fi scurtate acele zile.

23. Atunci daca v ē zice cineva: Iat ā, aci *este* Christosul, sau colo; nu credeți.

24. C āc i se vor ridica Christoși mincinoși și profeti mincinoși, și vor da semne mari și minuni, in c āt s ā am āgiasc ā, daca se poate, chiar pe cei aleși.

25. Iat ā, v 'am spus d 'inainte.

26. Dec i daca vor zice vo ē: Iat ā, *el* este in pustie, nu eșiți; iat ā, *el este* in camere, nu credeți.

27. C āc i precum fulgerul ese de la r ēs ārit și se arat ā p ēn ē la

apus, astfel va fi și venirea Fiului omului;

28. Orî și unde este corpul mort, acolo se vor aduna vulturi.

29. Dar îndată după suferința acelor zile, soarele va fi întunecat, și luna nu va da lumina ei, și stelele vor cădea din cer, și puterile cerurilor vor fi sgduite.

30. Și atunci se va arăta semnul Fiului omului în cer; și atunci se vor jăli toate neamurile pământului, și vor vedea pe Fiul omului venind pe nori cerului cu putere și mărire multă.

31. Și va trimite pe îngeri săi cu sunet mare de trîmbiță, și vor aduna pe aleși lui din cele patru vînturi, de la cea mai depărtată margine a cerurilor pînă la cea-laltă margine a lor.

32. Învățați asemănarea de la smochin; când ramura lui este fragetă și înfrunzește, cunoașteți că aproape *este* vara;

33. Astfel și voi, când veți fi văzut toate acestea, cunoașteți că *el* este aproape lângă uși.

34. Adevăr zic voe, nu va trece neamul acesta, pînă când să fie toate acestea.

35. Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece.

36. Iar despre zioa aceea și ceas nimeni nu știe, nici îngeri cerurilor, nici Fiul, de cît numai Tatăl.

37. Și precum *au fost* zilele lui Noe, așa va fi venirea Fiului omului.

38. Căci precum în zilele acelea înainte de potop erau mîncînd și bînd, însurînd și măritînd, pînă în zioa cînd intră Noe în corabie,

39. Și nu știură pînă ce veni potopul și luă pe toți, astfel va fi și venirea Fiului omului.

40. Atunci *din* doi *care* vor fi în câmp; unul este luat, și unul este lăsat;

41. *Din* două rîșnind la rîșniță, una este luată și una este lăsată.

42. Decî privegheați, că nu știți în care zi vine Domnul vostru.

43. Dar cunoașteți aceasta, că dacă stăpinul de casă ar ști în care streajă vine furul, ar fi veghiat, și n'ar lăsa să 'i se sape casa.

44. De aceea și voi fiți gata, că în ceasul în care nu gândiți vine Fiul omului.

45. Decî care este sluga credincioasă și cu minte, pe care a pus o stăpinul peste slugărima sa, spre a le da de mîncare la timp?

46. Fericită este sluga aceea, pe care venind stăpinul său îl va găsi făcînd astfel.

47. Adevăr zic voe, că îl va pune peste toată avuția sa.

48. Dar dacă acea slugă rea *fiind* va fi zis în inima sa: stăpinul meu întîrziează,

49. Și va fi început să bată pe cei împreună cu el slugi, și mîncă și bea cu bețiivi,

50. Stăpinul acelei slugi va

veni în zioa în care el nu aşteaptă, şi în ceasul când nu ştie.

51. Şi 'l va despica în două, şi partea lui o va pune cu fătarnici; acolo va fi plângerea şi scârşnirea dinţilor.

CAP. XXV.

I'lda cu cele zece fec'oare şi cu întrebuintarea talanţilor. Judecata din urmă.

1. Atunci va fi asemănată împărăţia cerurilor cu zece fecioare, care luând candelile lor eşiră spre întâmpinarea mirelui.

2. Cinci din ele erau nechibzuite, iar cinci cuminte.

3. Căci cele nechibzuite, luând candelile lor, nu luară untdelem cu sine;

4. Iar cele cuminte luară untdelem în vasele lor cu candelile lor.

5. Şi întârziind mirele dormitară toate şi dormiau.

6. Iar la mezul nopţii se făcu strigare: Iată mirele, eşiţi spre întâmpinarea lui.

7. Atunci se deşteptară toate acele fecioare şi gătiră candelile lor.

8. Iar cele nechibzuite ziseră celor cuminte: Daţi ne din untdelemnul vostru, că se sting candelile noastre.

9. Dar cele cuminte răspuseră zicând: Nicî odată; nu va fi de ajuns nouă şi voă; mai bine duceţi vă la cei care vînd şi cumperaţi vă.

10. Şi plecând ele să cumpere

veni mirele, şi cele gata intrară cu dînsul la nuntă, şi se închise uşa.

11. În urmă vin şi celelalte fecioare zicînd: Doamne, Doamne, deschide ne.

12. Iar el răspunzînd zise: Adevăr zic voă, nu vă cunosc.

13. Drept aceea vegheaţi, că nu ştiţi zioa, nici ceasul, *cînd vine Fiul omului.*

14. Căci după cum un om plecînd departe chemă slugile sale şi le dă avuţia sa;

15. Şi unuia 'i dăte cinci talanţi, altuia doi, iar altuia unul, fie căruia după puterea sa, şi îndată se duse departe.

16. Şi plecînd cel care luase cinci talanţi lucră cu dînşi şi făcu alţi cinci talanţi.

17. Asemenea şi care luase cei doi câştigă alţi doi.

18. Iar care luase unul ducîndu se săpă în pămînt şi ascunse argintul stăpînului său.

19. După un timp îndelungat vine şi stăpînul acelor slugi, şi face socoteală împreună cu dînşi.

20. Şi apropiindu se cel care luase cinci talanţi aduse alţi cinci talanţi zicînd: Doamne, cinci talanţi mi ai dat în mână; iată, alţi cinci talanţi am câştigat *la dînşi*

21. Zise lui stăpînul său: Bine, slugă bună şi credincioasă, la puţine ai fost credincios, la multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău.

22. Apropiindu se şi care luase

cei doi talanți zise: Doamne, doi talanți mi ai dat în mână; iată, alți doi talanți am câștigat *la dênși*.

23. Zise lui stăpinul său: Bine, slugă bună și credincioasă, la puține ai fost credincios, la multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău.

24. Apropiindu se apoi și care luase un talant zise: Doamne, te am știut că ești om aspru, seceri unde n'ai semănat, și adun de unde n'ai vânturat.

25. Și fiindu mi teamă m'am dus și am ascuns talantul tău în pământ; iată, ai *ce este* al tău.

26. Iar stăpinul său răspunzând i zise: Slugă rea și neluătoare aminte; știeai că secer, unde n'am semănat, și adun de unde n'am vânturat?

27. Decă trebuia ca tu să fi pus argintul meu la schimbători, și venind eu așa fi luat cu dobândă *ce este* al meu.

28. Drept aceea luați de la dênsul talantul și dați celui ce are cei zece talanți;

29. Căci tot la cel ce are se va da și va prisosi, iar la cel care nu are, și ce are se va lua de la dênsul;

30. Și pe sluga cea nefolositoare aruncați o în întunerecul din afară; acolo va fi plângerea și scârșnirea dinților.

31. Iar când va veni Fiul omului în mărirea sa, și toți ângerii cu dênsul, atunci va sta pe tronul mării sale,

32. Și vor fi adunate înaintea lui toate neamurile, și le va despărți pe unele de altele, după cum desparte păstorul oile de capre,

33. Și va pune oile d'a dreapta sa, iar caprele d'a stânga.

34. Atunci va zice împăratul celor d'a dreapta sa: Veniți, binecuvântați Tatălui meu, moșteniți împărăția gătită voe de la întemeierea lumii.

35. Căci flămând am fost și mi ați dat să mănânc; insetat am fost și mi ați dat să beau; strein am fost și m'ați adus la voi.

36. Gol, și m'ați îmbrăcat; bolnav am fost și m'ați căutat; în închisoare am fost și ați venit la mine.

37. Atunci vor răspunde lui drepti zicând: Doamne, când te am văzut flămând și ți am dat demâncare, sau insetat și ți am dat să bei?

38. Când iar te am văzut strein și te am adus la noi, sau gol și te am îmbrăcat?

39. Și când te am văzut bolnav, sau în închisoare și am venit la tine?

40. Și răspunzând împăratul le va zice: Adevăr zic voe, întru cât ați făcut unuia din acești frați ai mei, foarte neluați în seamă, mie 'mi ați făcut.

41. Atunci va zice și celor d'a stînga: Duceți vă de la mine, blestemaților, în focul cel vecinic care este gătit diavolului și ângerilor săi.

42. Căci flămând am fost și nu mi ați dat să mănânc, însetat am fost și nu mi ați dat să beau;

43. Strein am fost și nu m'ați dus la voi: gol și nu m'ați îmbrăcat; bolnav și în închisoare și nu m'ați căutat.

44. Atunci vor răspunde și ei zicând: Doamne, când te am văzut flămând, or însetat, or strein, or gol, or bolnav, or în închisoare și nu ți am slujit?

45. Atunci va răspunde lor zicând: Adevăr zic voe, întru cât n'ați făcut unuia din acești foarte neluați în seamă, nici mie nu mi ați făcut.

46. Și se vor duce aceștia la pedeapsă de veci, iar dreptii la viață veșnică.

CAP. XXVI.

Preoți și bătrâni se sfătuiesc. Femea care unge capul lui Iisus. Iuda. Iisus face paștele și înfrințea sântă cină. Suferințele lui în Ghetsemane. Petru se leapădă de dânsul.

1. Și a fost când sfârși Iisus toate cuvintele acestea, zise ucenicilor săi:

2. Știți că peste două zile va fi Paștele, și Fiul omului va fi dat spre a fi răstignit.

3. Atunci mai mari preoților și bătrâni poporului se adunară în curtea arhierului care se numește Caiafa,

4. Și se sfătuiră împreună ca prin amăgire să pună mâna pe Iisus și să 'l omoare.

5. Dar ziceau: Nu în sărbători,

ca să nu se facă turburare în popor.

6. Și fiind Iisus în Betania în casa lui Simon leprosul,

7. Veni la dânsul o femeie având un alabastru cu mir foarte prețios și turnă pe capul lui când șădea la masă.

8. Iar ucenici văzând se măchiră adinc zicând: Pentru ce perderea aceasta?

9. Căci se putea vinde acest mir drept mult, și să se dea săracilor.

10. Dar Iisus cunoscând le zise: Pentru ce faceți supărare femeii? Căci a făcut un lucru bun pentru mine;

11. Fiind că pe săraci 'i aveți în totdeauna cu voi, dar pe mine nu mă aveți totdeauna;

12. Pentru că ea turnând mirul acesta pe corpul meu, spre înmormintarea mea a făcut;

13. Adevăr zic voe, ori unde va fi predicată evangelia aceasta în toată lumea, se va spune și ce a făcut aceasta spre amintirea ei.

14. Atunci unul din cei doisprezece, care se chiamă Iuda Iscariotu, ducându se la mai mari preoților zise:

15. Ce voiți să 'mi dați, și eu îl voi da în mâinele voastre? Iar ei 'i cumpăriră treizeci de arginți.

16. Și de atunci căuta timp nemerit ca să 'l dea în mâinele lor.

17. Iar în cea d'intăiu zi a azi-

melor venire ucenici la Iisus zicând: Unde voești să 'ți gătim ca să mănânci Paștele?

18. Și el zise, mergeți în oraș la cineva, și 'i spuneți: Învățătorul zice: Timpul meu aproape este, la tine fac Paștele cu ucenici mei.

19. Și ucenici făcură după cum le porunci Iisus, și gătiră Paștele.

20. Iar făcându se seară, se puse la masă cu cei doisprezece ucenici.

21. Și mâncând ei zise: Adevăr zic voe, că unul dintre voi mă va da prins.

22. Și întristându se ei foarte, începură să 'i zică fie care: Doar nu cumva sunt eu, Doamne?

23. Iar el răspunzând zise: Cel care a întins cu mine mâna în vas, acesta mă va da prins.

24. Fiul omului se duce după cum stă scris despre dânsul, dar vaî de omul acela, prin care Fiul omului este dat prins; bine ar fi lui daca nu s'ar fi născut omul acela.

25. Și răspunzând Iuda care l'a dat prins zise: Doar nu cumva sunt eu, Rabi? Zise lui: Tu ai zis.

26. Iar mâncând ei, Iisus luând pâine și binecuvîntând frânse, și dând ucenicilor zise: Luați, mâncați; acesta este corpul meu.

27. Și luând un pahar și mulțumind le dete zicând: Beți din acesta toți,

28. Căci acesta este sângele

meu al legii, el se varsă pentru mulți spre ertarea păcatelor.

29. Și zic voe, că de acum nu voi mai bea din acest rod al viței, pînă în zioa aceea când îl voi bea cu voi nou în împărăția Tatălui meu.

30. Și după ce cântară lăudări, eșiră la muntele maslinilor.

31. Atunci le zice Iisus: Voi toți vă veți da la o parte pentru mine în noaptea aceasta, căci scris este: Bate voi păstorul și se vor împrăstia oile turmei.

32. Dar după învierea mea, voi merge înainte de voi în Galilea.

33. Și răspunzând Petru 'i zise: Daca toți se vor da la o parte pentru tine, eu nicî odată nu mă voi da la o parte.

34. Zise Iisus lui: Adevăr zic ție, că în noaptea aceasta, mai 'nainte d'a fi cântat cocoșul, mă vei tăgădui de trei ori.

35. Zice Petru lui: Chiar daca ar trebui, ca să mor împreună cu tine, eu nu te voi tăgădui. Aseminea ziseră și toți ucenici.

36. Atunci veni Iisus cu dênși la un loc, numit Ghetsemane, și zice ucenicilor săi: stați aci, pînă ce ducându mă colo, mă voi ruga.

37. Și luând cu sine pe Petru și pe cei doi fii ai lui Zebedeu începu a se întrista și a se turbura adânc.

38. Atunci le zice: Intristat foarte este sufletul meu pînă la moarte; rămâneți aci și veghiați cu mine.

39. Și mergând puțin mai 'nainte căzu pe fața sa rugându se și zicând: Părintele meu. dacă este cu puțință, treacă de la mine paharul acesta; dar nu cum voesc eu, ci cum *voești* tu.

40. Și veni la ucenici și 'i află pre ei dormind, și zice lui Petru: Așa, nu avurăți tărie să vegheați un ceas cu mine.

41. Vegheați și vă rugați ca să nu intrați în ispită; într'adevăr, spiritul este nepregetător, dar carnea neputincioasă.

42. Iarăși ducându se de a doa oară se rugă zicând: Părintele meu, dacă nu e cu puțință să treacă acest *pahar*, ca să nu 'l beau, facă se voea ta.

43. Și venind iarăși 'i află pre ei dormind, căci ochi lor erau îngreuiati.

44. Și lăsându 'i, iarăși ducându se se rugă a treia oară, zicând acelaș cuvânt.

45. Atunci veni la ucenici și le zise: Dormiți de acum și odihniți vă; iată, s'a apropiat ceasul și Fiul omului este dat în mâini de păcătoși.

46. Sculați vă, să mergem; iată, s'a apropiat cel care mă dă prins.

47. Și vorbind el anchă, iată, veni de la mai mari preoților și bătrini poporului Iuda, unul din cei doisprezece, și cu dânsul gloată multă cu spade și lănci.

48. Iar cel care avea să 'l dea prins pe dânsul le dete semn zicând: Pe care il voi fi sărutat, el este; puneți mâna pe el;

49. Și îndată apropiindu se de Iisus zise: Bucură te, Rabi, și il sărută.

50. Iar Iisus 'i zise: Prietene, fă *lucrul* pentru ce ai venit. Atunci apropiindu se ei puseră mâinele pe Iisus și il apucară.

51. Și iată, unul din cei care erau cu Iisus întinzând mâna trase spada sa, și lovind pe sluga arhiereului, 'i a tăiat urechea.

52. Atunci Iisus 'i zice: întoarce spada ta la locul ei; căci toți care iveau spada, de spadă vor peri.

53. Sau ți se pare că nu pot ruga pe Tatăl meu, și 'mi va pune în rind chiar acum mai mult de doisprezece legiuni de ângeri?

54. Dar cum vor fi împlinite scripturile, că așa trebuie să fie?

55. In acel ceas zise Iisus gloatelor: Ca la un făcător de rele ați eșit cu spade și lănci să mă prindeți? In fie care zi stam în santuar învățând, și nu m'ați apucat.

56. Iar toate acestea s'au făcut, ca să fie împlinite scripturile profeților. Atunci toți ucenici lăsându 'l fugiră.

57. Și cei care prinsese pe Iisus il duseră la Kaiafa arhiereul, unde erau adunați cărturari și bătrini.

58. Iar Petru il urma de departe pênă la curtea arhiereului, și intrând înăuntru sta cu slujitori să vază sfârșitul.

59. Iar mai mari preoților și

bătrini și tot sinedriul căutau mărturie mincinoasă, în protiva lui Iisus, ca să 'l omoare;

60. Și nu găsiră, deși veniseră mulți martori mincinoși. În urmă venind doi *martori mincinoși* ziseră:

61. Acesta a zis: Pot dărîma templul lui Dumnezeu, și în trei zile să 'l clădesc.

62. Și sculându se arhiereul 'i zise: Nimic nu răspunzi? Ce zic aceștia în protiva ta? Iar Iisus tăcea.

63. Și arhiereul 'i zise: Te jur pe Dumnezeu cel viu ca să ne spui, dacă tu ești Christosul, Fiul lui Dumnezeu.

64. Zice Iisus lui: Tu ai zis; afară de aceasta zic voe, de acum veți vedea pe Fiul omului stînd d'a dreapta puterii și venind pe nori cerului.

65. Atunci arhiereul sfîșia veșmintele sale zicînd că a rostit blasfemie; ce mai avem trebuință de martori? Iată, acum ați auzit blasfemia lui. Ce vi se pare voe?

66. Iar ei răspunzînd ziseră: Este vinovat de moarte.

67. Atunci scuipară în fața lui și 'i deteră palme, iar alți 'l bătura cu nuele,

68. Zicînd: Profetizează noe, Christoase, cine este care te alovit?

69. Iar Petru sta afară în curte; și veni la dînsul o slujnică zicînd: Și tu eraî cu Iisus Galileul.

70. Dar el tăgădui înaintea tuturor zicînd: Nu știu ce zici.

71. Și eșînd el la poartă îl văzu alta, și zice celor de acolo: Și acesta era cu Iisus Nazareul.

72. Și iarăși tăgădui cu jurămint că: Nu știu pe omul *acesta*.

73. Iar peste puțin apropiindu se cei care stăteau ziseră lui Petru: Cu adevărat și tu ești dintre ei; căci și vorbirea ta te dă pe față.

74. Atunci începu a se da anatema și a se jura că: Nu știu pe omul *acesta*. Și îndată cântă cocoșul.

75. Și Petru 'și aduse aminte de cuvîntul lui Iisus care zisese, că mai 'nainte d'a fi cântat cocoșul, de trei ori mă veți tăgădui; și eșînd afară plânse cu amar.

CAP. XXVII.

Iisus înaintea lui Pilat. Cînta țăr'e a lui Iuda. Judecarea și rîstîgnirea. Moartea, înmormîntarea și paza mormîntului.

1. Iar făcîndu se dimineată toți mai mari preoților și bătrîni poporului se sfătuiră în protiva lui Iisus, ca să 'l omoare;

2. Și după ce îl legară, îl duseră și îl deteră în mîinele lui *Ponțiu* Pilat procuratorul.

3. Atunci Iuda care îl dase prins, vîzînd că fu osîndit, cîindu se aduse înapoi cei treizeci de arginți la mai mari preoților și bătrîni,

4. Zicînd: Am greșit dînd

prins sânge nevinovat. Iar ei ziseră: Ce ne privește pe noi? Tu veî vedeai.

5. Și aruncând arginți la templu, se depărtă; și mergend se spânzură

6. Iar mai mari preoților luând arginți ziseră: Nu se cuvine a 'i pune în cutiea pentru daruri *făgăduite*, de oare ce sînt preț de sânge.

7. Și sfātuindu se cumpărară cu ei câmpul olarului, spre imormentarea streinilor.

8. De aceea fu numit câmpul acela pînc în zioa de azi Câmpul sîngelui.

9. Atunci s'a împlinit ceea ce fusese rostit prin Ieremia profetul care zice: Și luară cei treizeci de arginți, prețul pentru cel prețuit, pe care dînși îl prețuiră de la fii lui Israel,

10. Și 'i deteră pentru câmpul olarului, după cum 'mi a rinduit mie Domnul.

11. Iar Iisus sta înaintea procuratorului; și 'l întrebă procuratorul zicend: Tu ești împăratul Iudeilor?

12. Iar Iisus zise lui: Tu zicî. Și când se vorbea împotriva lui de către mai mari preoților și bătrîni nimic nu răspundea.

13. Atunci Pilat 'i zice: Nu auzi câte mărturisesc ei împotriva ta?

14. Și nu răspunse lui la nici un cuvînt, în cît procuratorul se mira foarte.

15. Iar la sîrbătoare procu-

ratorul avea obiceiul să dea pentru gloată drumul la un închis, pe care îl voiau.

16. Și aveau atunci pe un închis vestit, care se numia Barabba.

17. Decî adunați fiind ei împreună, Pilat le zise: Pe care voiți să 'i dau drumul pentru voi? Pe Barabba, sau pe Iisus care se zice Christos?

18. Căci știea că din ură îl dase în mâinele lui.

19. Și stînd el pe scaunul de judecător, trimise la dînsul femeia sa zicend, să nu faci nimic acelui drept; căci multe am suferit azi în vis pentru dînsul.

20. Iar mai mari preoților și bătrîni îndemnară gloatele, ca să ceară pe Barabba, iar pe Iisus să 'l pearză.

21. Dar procuratorul răspunzînd le zise: Pe care din cei doi voiți să 'i dau drumul pentru voi? Și ei ziseră: Pe Barabba.

22. Zice lor Pilat: Dar ce voi face cu Iisus, care se zice Christos? Să fie răstignit, zic ei toți.

23. Și el zise: Dar ce rău a făcut? Iar ei mai tare strigau zicend: să fie răstignit.

24. Și vîzînd Pilat că nimic nu folosește, ci mai mare turburare se face, luînd apă 'și spălă mîinile înaintea gloatei zicend: Nevinovat sînt de sângele acestui drept; voi veți vedeai.

25. Și răspunzînd tot poporul zise: Sângele lui asupra noastră și asupra copiilor noștri.

26. Atunci dăte pentru ei drumul lui Barabba; iar pe Iisus biciuindu 'l il dăte că să fie răstignit.

27. Atunci ostași procuratorului luând cu ei pe Iisus în pretoriu, adună ră lângă dânsul toată cohorta.

28 Și îmbrăcându 'l 'i puseră o manta roșie;

29. Și impletind cunună de spină puseră pe capul lui, și trestie în dreapta lui; și ingenuchind înaintea lui il luau în rîs zicînd: Bucură te, împăratul Iudeilor.

30. Și scuipând pe el, luară trestia și il băteau peste cap.

31. Și după ce au rîs de el, il desbrăcără de manta, și il îmbrăcără cu hainele lui, și il duseră că să 'l răstigniască.

32. Și venind afară găsiră pe un om din Cirene, cu numele Simon; pe acesta il siliră că să 'i ducă crucea.

33. Și venind la locul numit Golgota, ce se zice locul căpăținei;

34. 'l deteră să bea vin amestecat cu fieră; și gustând nu voi să bea.

35. Iar după ce l'au răstignit împărțiră între dânsi hainele lui aruncând sorți *;

36. Și stînd il păziau acolo.

37. Și puseră d'asupra capului său vina sa scrisă: ACESTA

ESTE IISUS ÎMPĂRATUL JUDEILOR.

38. Atunci sînt restignîți împreună cu dânsul doi făcători de rele, unul d'a dreapta și altul d'a stînga.

39. Iar trecători il înjosiau prin vorbe, clătînînd capetele lor și zicînd:

40. Cel care dărimî templul și în trei zile il clădești, mîntuește te pe tine însuți; dacă ești Fiu al lui Dumnezeu, dă te jos de pe cruce.

41. Aseminea și mai mari preoților luându 'l în rîs cu cărturari și bătrîni ziceau:

42. Pe alți a mîntuit, pe sine nu se poate mîntui. *Dacă este împăratul lui Israel,* să se dea acum jos de pe cruce, și vom crede într'însul.

43. S'a increzut în Dumnezeu, să 'l scape acum, dacă il voește; căci a zis că sînt Fiu al lui Dumnezeu.

44. Același lucru 'i imputau și făcători de rele care fură răstignîți împreună cu el.

45. Și de la al șaselea ceas să făcu întunec peste tot pămîntul pînă la al noulea ceas.

46. Iar pe la al noulea ceas strigă Iisus cu glas mare zicînd: Eli, Eli, lama sabachtani? adică, Dumnezeuul meu, Dumnezeuul meu, pentru ce m'ai părăsit?

47. Și uni din cei care stau acolo auzind ziceau că pe Elie il chiamă acesta.

48. Și îndată alergînd unul din

* că să se împalinască ce s'a rostit de profetul: Împărțit au hainele mele loruși, și pentru cămașa mea aruncară sorți.

ei, și luând un burete îl umplu de oțet, și punându-l într'o trestie îl adăpă.

49. Iar ceilalți ziceau: Lasă, să vedem dacă vine Elie să 'l mântuiască.

50. Și Iisus strigând iarăși cu glas mare 'și dete spiritul.

51. Și iată, catapetasma templului fu sfâșiata în două de sus pînă jos, și pămîntul se cutremură, și petrele fură desfăcute,

52. Și mormintele se deschiseră, și multe corpuri ale sînților adormiți se sculară.

53. Și eșind din morminte după învierea lui intrară în sînta cetate și se arătară multora.

54. Iar sutașul și cei care împreună cu dînsul păziau pe Iisus vîzînd cutremurul și cele ce se făcuseră se temură foarte zicînd: Cu adevărat Fiu al lui Dumnezeu era acesta.

55. Și erau acolo femei multe privind de departe, care urmaseră din Galilea lui Iisus slujindu 'l;

56. Intre care era Maria Magdalena, și Maria muma lui Iacob și Iose, și muma fiilor lui Zebedeu.

57. Iar făcîndu se seară veni un om avut din Arimatea, cu numele Iosef, care fu și el ucenic al lui Iisus;

58. Acesta ducîndu se la Pilat ceru corpul lui Iisus.

59. Atunci Pilat porunci să se dea. Și Iosef luând corpul îl înfășură în pânză curată,

60. Și 'l puse în mormîntul

său nou, pe care îl săpase în peatră; și prăvălind o peatră mare pe ușa mormîntului se duse.

61. Iar acolo era Maria Magdalena și cealaltă Marie, stînd în fața mormîntului.

62. Și a doua zi, care este după Vineri, se adunară împreună mai mari preoților și Farisei la Pilat. zicînd:

63. Domnule, ne am adus a-minte că acel anăgitor a zis anchă fiind viu, după trei zile mă scol.

64. De aceea poruncește ca mormîntul să fie păzit bine pînă a treia zi; ca nu cumva venind ucenici lui să 'l fure și să zică poporului: s'a sculat din morți; și va fi rătăcirea din urmă mai rea de cat cea d'intîiu.

65. Zise lor Pilat: Aveți custodie, plecați, păziți bine cum știți.

66. Iar ei ducîndu se păziră bine mormîntul priu custodie, după ce au pecetluit peatra.

CAP. XXVIII.

Învierea. Îngerul și femeile. Custozii mituiți. Cele din urmă porunci date ucenicilor lor.

1. Iar tîrziu Sîmbăta, cînd se luminează de zioa întîia a săptămînei, veni Maria Magdalena și cealaltă Marie să priviască mormîntul.

2. Și iată, se făcu cutremur mare; căci ângerul Domnului, pogorîndu se din cer și venind, prăvăli peatra, și sta d'asupra ei.

3. Infățișarea lui ca *lumină de fulger*, și îmbrăcămintea lui albă ca zăpadă.

4. Și de spaimă de densul păzitori se cutremurară și se făcură ca morți.

5. Iar ângerul răspunzând zise femeilor: voi nu vă temeți; căci știu că pe Iisus care fu răstignit îl căutați.

6. Nu este aici; căci s'a sculat după cum a zis. Veniți, vedeți locul unde era pus Domnul.

7. Și repede ducându-vă spuneți ucenicilor lui că s'a sculat dintre cei morți; și iată, merge înainte de voi în Galilea; acolo îl veți vedea. Iată, v'am spus.

8. Și plecând ele repede de la mormânt, cu frică și cu bucurie mare, alergară să vestiască ucenicilor lui.

9. Și, *când se duceau ele să vestiască ucenicilor lui*, iată, Iisus le întâmpină zicând: Bucurați-vă. Iar ele apropiindu-se apucară picioarele lui, și 'i se închinară.

10. Atunci Iisus le zice: Nu vă temeți, duceți-vă, vestiți fraților mei, ca să plece în Galilea, și acolo mă vor vedea.

11. Iar pe când se duceau ele, iată, uni ai custodii venind în cetate vestiră la mai mari preoților toate cele ce s'au făcut.

12. Și după ce se adunară împreună cu bătrini, și se sfătuiră, deteră arginți destui ostașilor zicând:

13. Spuneți că ucenici lui noaptea venind l'au furat, fiind noi adormiți.

14. Și dacă aceasta se va asculta înaintea procuratorului, noi îl vom îndupleca, și pe voi fără grijă vă vom face.

15. Iar ei luând arginți făcură după cum au fost învățați; și s'a răspândit vorba aceasta între Iudei pînă în zioa de azi.

16. Iar cei unsprezece ucenici s'au dus în Galilea, la muntele unde le rînduise lor Iisus.

17. Și văzându-l se închinară lui, iar uni se îndoiră.

18. Și apropiindu-se Iisus le vorbi zicând: Datu mi s'a orice putere în cer și pe pământ.

19. De aceea mergînd faceți ucenici toate neamurile, botezîndu-le în numele Tatălui, și al Fiului și al Sântului Spirit,

20. Învățîndu-le să păziască toate câte v'am poruncit; și iată, eu sînt cu voi toate zilele pînă la sfîrșitul veacului.

A M I N

SÂNȚA EVANGHELIE

DUPE

M A R C U

CAP. I.

Note. Țtorul Ioan. Botezarea si ispitirea lui Iisus. Chemarea celor patru pescari. Iisus invață la Capernaum și însănătoșază pe un demonizat, pe soacra lui Petru și pe un leproș.

1. Inceput de evangelia lui Iisus Cristos, *Fiul lui Dumnezeu.*

2. După cum este scris în Isaia profetul: Iată, eu trimit pe ȃngerul meu ȃnaintea feței tale, care va pregăti calea ta *ȃnaintea ta.*

3. Glas de strigător ȃn pustie: Cătiți calea Domnului, drepte fa-
ceți cărările lui;

4. Ioan era botezȃnd ȃn pustie, și predicȃnd botezul pocȃinței spre ertare de pȃcate.

5. Și eșia la dȃnsul tot țȃnutul Iudei, și toți cei din Ierusalem, și se botezau de cȃtre dȃnsul ȃn riul Iordanului, mărturisind pȃcatele lor.

6. Iar Ioan era imbrȃcat cu *vestmȃnt* de perȃ de cȃmilȃ și cu o ȃncingȃtoare de pele ȃmprejurul mijocului sȃu, și mȃnca locuste și miere sȃlbaticȃ.

7. Și predica zicȃnd: Vine ȃn urma mea cel care este mȃi tare de cȃt mine, cȃruia nu 'i sȃnt de ȃndestul plecȃndu mȃsȃ desleg cureaoa ȃncȃlțȃmintelor lui.

8. Eu vȃ botezai cu apȃ, dar el vȃ va boteza cu spirit sȃnt.

9. Și se ȃntȃmplȃ ȃn zilele acelea, cȃ veni Iisus de la Nazaretu Galilei, și fu botezat de cȃtre Ioan ȃn Iordan.

10. Și ȃndatȃ eșȃnd din apȃ vȃzu cerurile desfȃcute și pe Spiritul ca un porumb venind ȃn jos peste dȃnsul;

11. Și un glas se făcu din ceruri, Tu ești Fiul meu cel iubit, ȃn tine am binevoit.

12. Și ȃndatȃ Spiritul ȃl scoate afarȃ ȃn pustie.

13. Și era *acolo* ȃn pustie patruzecȃ de zile ispitȃndu se de cȃtre Satana, și era cu fearele, și ȃngeri ȃl slujiau.

14. Iar dupȃ ce Ioan fu prins, Iisus veni ȃn Galilea predicȃnd evangelia *ȃmpȃrȃțȃi* lui Dumnezeu și zicȃnd:

15. Cȃ ȃmplinit este timpul și

s'a apropiat împărăția lui Dumnezeu; pocăiți vă, și credeți în evanghelie.

16. Și trecând pe lângă marea Galilei văzu pe Simon și pe Andrei, fratele lui Simon, aruncând o plasă în mare; căci erau pescari.

17. Și Iisus le zise: Veniți după mine, și vă voi face să fiți pescari de oameni.

18. Și îndată lăsând plășile lor 'i urmară.

19. Și mergând de acolo puțin înainte văzu pe Iacob al lui Zebedeu și pe Ioan, fratele lui, și ei erau în vas întocmind plășile.

20. Și îndată 'i chemă; și lăsând pe tatăl lor Zebedeu în vas, împreună cu oameni tocmiți, se duseră după dânsul.

21. Și ei vin în Capernaum; și îndată sâmbăta intrând el în sinagogă învăța.

22. Și erau uimiți de învățătura lui; căci 'i învăța ca unul care are putere, iar nu ca cărturari.

23. Și era în sinagoga lor un om cu spirit necurat, și strigă tare zicând:

24. Ce avem noi cu tine, Iisuse din Nazaret? Ai venit să ne perzi? Te știi cine ești, sântul lui Dumnezeu.

25. Și Iisus îl certă zicând: Inchisă fie 'ți gura, și ești afară din el.

26. Și spiritul necurat după ce îl scutură și strigă cu glas mare, eși din el.

27. Și se uimiră toți, în cât

cercetau împreună între dânsi zicând: Ce este aceasta? Învățătura noastră după a ei putere; chiar spiritelor necurate le poruncește și ascultă de dânsul.

28. Iar știrea despre dânsul se răspîndi pretutindeni în toată împrejurimea Galilei.

29. Și îndată eșind din sinagogă veni la casa lui Simon și Andrei cu Iacob și Ioan.

30. Iar socra lui Simon zăcea aprinsă de friguri; și îndată 'i vorbesc despre dânsa.

31. Și apropiindu se o ridică apucând de mâna ei, și o lăsară frigurile îndată, și ea slujia lor.

32. Iar făcându se seară, când apuse soarele, aduceau la dânsul pe toți care aveau suferințe, și pe demonizați.

33. Și tot orașul era adunat la poartă.

34. Și tămădui pe mulți care suferiau de feluri de boale, și mulți demoni scoase afară; și nu lăsa pe demoni să vorbiască, că il cunoșteau că este *Christos*.

35. Și a doua zi foarte de noapte sculându se eși, și se duse într'un loc pustiu, și acolo se ruga.

36. Și îl urmăriră Simon și cei împreună cu dânsul,

37. Și 'l aflară, și spun lui că toți te caută.

38. Și el le zice: Să mergem în satele mari învecinate, ca să predic și acolo; căci pentru aceasta am eșit.

39. Și predica în sinagogile lor

în toată Galilea, și scotea afară pe demoni.

40. Și vine la dânsul un leproș rugându 'l, și *îngenunchind înaintea lui*, și zicându 'i că dacă voești, poți să mă curățești.

41. Și făcendu 'i se milă *lui Iisus*, întinzând mâna, îl atinse, și zice lui: Voesc, fii curățit.

42. Și îndată se depărtă de la dânsul lepra, și fu curățit.

43. Și înfruntându 'l îndată îl scoase afară, și 'i zice:

44. Vezî, să nu spui nimenui nimic, ci du te, arată te preotului, și du pentru curățirea ta cele ce a orînduit Moise, spre mărturie lor.

45. Iar el eșind inceu să spue în lume multe și să răspîdiască vorba, în cât el să nu mai poată intra pe față în oraș; ci sta afară în locuri pustii; și veniau la dânsul din toate părțile.

CAP. II.

Însănătoșirea slăbănogului la Capernaum. Chemarea lui Levi. Ospățul cu vameși, Ucenici nu postesc. Smulgerea spicilor sâmbăta.

1. Și intrând iarăși în Capernaum după câteva zile să auzi că este a casă.

2. Și *îndată* se adunară mulți, în cât nu mai încăpeau nici pe la ușă; și le vorbea lor cuvântul.

3. Și vin aducînd la dânsul pe un slăbănog purtat fiind de patru *înși*;

4. Și neputînd ei a se apropia de dânsul din pricina gloatei,

desfăcură acoperemîntul casei unde era, și scobind lăsară în jos patul, pe care zăcea slăbănogul.

5. Iar Iisus văzînd credința lor zice slăbănogului: Fiule, eartă se ție păcatele tale.

6. Și erau acolo oare care dintre cărturari șezînd și gîndind în inimile lor:

7. Pentru ce vorbește acesta astfel? El blastemă; cine poate erta păcate, de cât numai unul, Dumnezeu?

8. Și îndată cunoscînd Iisus cu spiritul său, că ei gîndesc astfel în sineși, zice lor: Pentru ce gîndiți acestea în inimile voastre?

9. Ce este mai lesne? A zice slăbănogului: eartă se ție păcatele? sau a zice: scoală te, și ție patul tău și umblă?

10. Dar ca să știți că putere are Fiul omului pe pămînt a erta păcate, zice slăbănogului:

11. Tie zic, scoală te, ție patul tău și mergi la casa ta.

12. Și se sculă, și îndată luînd patul eși afară înaintea tuturor, în cât toți erau uimiți, și măriau pe Dumnezeu zicînd, că astfel nici odată n'am văzut.

13. Și eși iar lângă mare; și toată gloata venia la el și 'i învăța.

14. Și trecînd văzu pe Levi al lui Alfeu stînd la vamă, și 'i zice: urmează 'mî. Și sculându se 'i urmă.

15. Și fu când ședea el la masă

în casa lui, și mulți vameși și păcătoși ședeau la masă împreună cu Iisus și cu ucenici lui; căci erau mulți și 'i urmau lui;

16. Și Cărturari Fariseilor, văzând că mănâncă cu păcătoși și vameși, ziceau ucenicilor lui, că cu vameși și păcătoși mănâncă și bea

17. Și auzind Iisus zice lor: N'au trebuință de doctor cei tari, ci cei care suferă; n'am venit să chem pe drepti, ci pe păcătoși.

18. Și erau ucenici lui Ioan și Farisei care postiau; și vin și zic lui: Pentru ce ucenici lui Ioan și ucenici Fariseilor postesc; iar ucenici tăi nu postesc?

19. Și Iisus le zise: Nu pot fi nunței să postiască întru cât este mirele cu dênși; pe cât timp au pe mirele cu dênși nu pot posti.

20. Dar vor veni zile când mirele va fi luat de la dênși, și atunci vor posti în zioa aceea.

21. Nimeni nu coase bucată de petec nou la vestmânt vechiu; iar dacă coase, aceea ce este pusă umplutura noastră celui vechiu rupe din el; și o spărtură mai rea se face.

22. Și nimeni nu pune vin nou în bordufuri vechi, iar dacă pune, vinul cel nou va sparge bordufurile, și vinul se perde și bordufurile se nimicesc; ci vin nou în bordufuri noi.

23. Și se întâmplă ca el să treacă sâmbăta prin semănături, și ucenici lui începură a face drum smulgând spicele.

24. Și Farisei 'i ziceau: Vezi, pentru ce fac sâmbăta ce nu se cuvine?

25. Și el le zise: N'ați cetit nici odată ce făcu David, când avu trebuință și flămânzi el și cei împreună cu el?

26. Cum intră în casa lui Dumnezeu în timpul lui Abiatar arhiereul, și mănăcă pâinele punerii înainte, pe care nu se cuvine a le mânca, de cât numai preoți, și dete și celor care erau împreună cu dênșul?

27. Și le zise: Sâmbăta a fost făcută pentru om, și nu omul pentru sâmbătă, astfel că Domn este Fiul omului și al sâmbetei.

CAP. III.

Omul cu mâna uscată. Mulțimea vine după dênșul. Însănătoșirile. Cei doisprezece apostoli. Păcatul împotriva sântului Spirit. Mama și frații lui Iisus.

1. Și intră iar în sinagogă, și era acolo un om având mâna uscată.

2. Și 'l pândiau, dacă el îl va tămădui sâmbăta, ca să 'l învinovățiască.

3. Și zice omului care avea mâna uscată: Stăi la mijloc

4. Și zice lor: să cuvine sâmbăta a face bine sau a face rău? a scăpa un suflet sau a omori? iar ei tăceau.

5. Și privind 'i cu mânie, tot de odată întristându se de învêrtoșarea inimii lor, zice omului: Intinde mâna ta. Și în-

tinse; și fu alcătuită mâna lui *sănătoasă ca și cealaltă*.

6. Și eșind Farisei se sfătuiră îndată împreună cu Erodiani împotriva lui, ca să 'l pearză.

7. Dar Iisus *auzind* se despărta cu ucenici săi spre mare, și 'i urmă mulțime mare din Galilea;

8. Și din Iudea, și din Ierusalem, și din Idumea, și de dincolo de Iordan, și *cei d'împrejurul Tirului și Sidonului*, mulțime mare, *auzind* câte făcea, veniră la dânsul.

9. Și el zise ucenicilor săi, ca din pricina gloatei să fie la îndemână pentru dânsul o luntre, ca să nu 'l strimtozeze;

10. Căci *tămădui* mulți, în cât năvăliau spre dânsul, ca să se atingă de el câți aveau răni.

11. Și spiritele necurate, când îl zăriau, cădeau la picioarele lui și strigau zicând. că Tu ești Fiul lui Dumnezeu.

12. Și 'i certa pre ei mult, ca să nu 'l dea pe față.

13. Apoi se duce sus pe munte și chiamă la sine pe care voi el însuși.

14. Și ei veniră la dânsul. Și făcu doisprezece, ca să fie cu dânsul, și ca să 'i trimită să predice.

15. Și să aibă putere *a tămădui boalele* și a scoate afară pe demoni:

16. Și puse lui Simon nume Petru;

17. Și pe Iacob al lui Zebedeu,

și pe Ioan fratele lui Iacob, și le puse nume Boanerges, adică Fii tunetului;

18. Și pe Andrei, și pe Filip, și pe Bartolomeu, și pe Mateiu, și pe Toma, și pe Iacob al lui Alfeu, și pe Tadeu, și pe Simon Cananeul,

19. Si pe Iuda Iscariotu, care îl și dote prins.

20. Apoi vine a casă, și iarăși se adună gloata, în cât ei nu puteau nici să mănânce pâine.

21. Și *auzind* ai săi veniră ca să 'l apuce; căci ziceau ei, că 'și a eșit din fire.

22. Iar cărturari care veniră de la Ierusalem ziceau că are pe Beelzebul, și că cu stăpinul demonilor scoate afară pe demon.

23. Și chemându 'i la sine le zicea în pilde, cum poate Satan să scoată afară pe Satan?

24. Și dacă o împărăție se desbină în sine, *acea împărăție* nu poate sta;

25. Și dacă o casă se desbină în sine, *acea casă* nu poate sta;

26. Și dacă Satan s'a sculat asupra sa și s'a desbinat, nu poate sta, ci are sfârșit.

27. Dar nimeni nu poate, intrând în casa celui tare să răpiască uneltele lui, dacă nu va fi legat mai 'ntéiu pe cel tare, și atunci 'i va prăda casa.

28. Adevăr zic voă, că toate păcatele vor fi ertate fiilor oamenilor și blasfemiile câte vor fi rostit ei;

29. Dar cine va fi rostit blasfe-

mare împotriva Spiritului Sânt, nu are ertare în veac, ci vinovat este păcatului de veci.

30. Pentru că ei ziceau: Are Spirit necurat.

31. Atunci vin muma lui și frați lui, și stând ei afară trimiseră la dânsul, ca să 'l chieime.

32. Și gloata sta împrejurul lui; și 'i zic *uni*: Iată, mama ta și frați tăi afară te caută.

33. Și răspunzând le zice: Cine este mama mea și frați mei?

34. Și privind la cei care ședeau împrejurul lui zice: Iată, mama mea și frați mei.

35. Căci cine va fi făcut voea lui Dumnezeu, acesta este frațele meu, și soră, și mamă.

CAP. IV.

Pilda cu semăntorul, cu sămânța și grăunțele de muștar. Iisus liniștește marea.

1. Și începu iarăși să învețe lângă mare, și se adună la dânsul gloată foarte multă, în cât el intră în vas ca să șază pe mare, și toată gloata era pe uscat lângă mare.

2. Și 'i învăța multe în pilde, și le zicea în învățătura sa: Ascultați.

3. Iată, a eșit semănătorul să semine,

4. Și se întâmplă când semăna, una *sămânță* căzu lângă cale, și veniră paserile și o mâncară.

5. Și alta căzu pe loc petros, unde nu avea pământ mult, și

îndată răsări pentru că nu avea pământ adânc;

6. Și când răsări soarele fu arsă de arșiță, și pentru că nu avea rădăcină se uscă.

7. Iar alta căzu între spinii, și creșcură spinii și o înăbușiră și nu dete rod.

8. Și altele căzură pe pământul cel bun, și deteră rod înălțându-se și creșcând, și făcu una treizeci, și alta șaizeci și alta o sută.

9. Și zicea: Cine are urechi, să asculte cu luare aminte.

10. Și când fu singur, îl întrebară despre pilde cei care erau pe lângă dânsul împreună cu cei doisprezece.

11. Și le zise, voe este dat a *înțelege* taina împărăției lui Dumnezeu, iar pentru cei din afară toate se fac în pilde;

12. Ca privind să priviască, dar să nu vază, și auzind să auză, dar să nu priceapă, ca nu cumva să se întoarcă și să li se erte *păcatele*.

13. Și le zice: voi nu știți pilda aceasta, și cum veți înțelege toate pildele?

14. Semănătorul seamănă cu-vântul,

15. Iar aceștia sunt cei de lângă cale, unde se seamănă cuvântul, și când vor fi auzit, îndată vine satana și iea cuvântul cel semănat în inimile lor.

16. Și aceștia de asemenea sunt cei semănați pe loc petros, care, când vor fi auzit cuvântul, îndată îl primesc cu bucurie,

17. Dar n'au rădăcină în sine, ci sunt pînă la un timp, apoi când este strimtorare sau prigo-nire pentru cuvînt îndată se abat.

18. Și alți sînt cei semănați între spinii; aceștia sînt aceia care auziră cuvîntul,

19. Dar grijile lumii *aceștia*, și amăgirea avuții și poftele de altele intrînd înăbușesc cuvîntul și se face neroditor.

20. Și aceia sînt cei semănați pe pămîntul cel bun, care aud cuvîntul și primesc și fac rod, unul treizeci, și altul șaizeci, iar altul o sută.

21. Și el le zise, nu cumva se aduce lumina ca să fie pusă sub obroc sau sub pat, și nu ca să fie pusă în sfeșnic?

22. Căci nu este ceva ascuns, *care* să nu fie dat pe față; nici n'a fost *ceva* ascuns, de cît numai ca să vie la arătare.

23. Dacă cineva are urechi, să asculte cu luare aminte.

24. Și zise lor: luați aminte ce auziți; cu care măsură măsurați, vi se va măsura; și vi se va pot-trivi.

25. Căci cine are, 'i se va da, și cine nu are, și ce are se va lua de la dînsul.

26. Și zise: Astfel este împărăția lui Dumnezeu, ca un om care aruncă sîmînța în pămînt,

27. Apoi doarme și se scoală noaptea și zioa, și sîmînța răsare și crește, cum el însuși nu știe.

28. Căci pămîntul de la sine rodește, mai 'ntîiu paui verde, apoi spic, după aceea grâu deplin în spic.

29. Iar când rodul este făcut, îndată trimite secerea, că a sosit secerișul.

30. Și zise: Cum vom ase-măna împărăția lui Dumnezeu, sau în ce pildă s'o înfățișăm?

31. *Este asemenea* unui grăunte de muștar, care, când se seamănă în pămînt, este *sîmînță* mai mică de cît toate semințele de pe pămînt;

32. Dar când s'a semănat, crește și se face mai mare de cît toate legumele, și face ramuri mari, în cît paserile cerului pot locui sub umbra lui.

33. Și în multe pilde de felul acesta le vorbia cuvîntul, după cum puteau să auză;

34. Și fără pildă nu le vorbia; dar ucenicilor săi la o parte lămuria toate.

35. Și făcîndu se seară în acea zi le zice: să trecem dincolo.

36. Și lăsînd ei gloata, îl ieau cu dînsi cum era în vas; și erau și alte vase cu dînsul.

37. Și se făcu o furtună mare de vînt, și valurile se prăvăliau peste vas, în cît mai să se umple vasul.

38. Și el era dormind pe căpătîiu în partea din urmă a vasului; iar dînsi îl deșteaptă și 'i zic: Învățătorule, nu te îngrijești că perim?

39. Și sculîndu se certă vîntul

și zise mării. Tacî, fii liniștită. Și se potoli vîntul, și se făcu liniște mare.

40. Și zise lor: Pentru ce sunteți fricoși? Nu aveți încă credință?

41. Și se temură cu temere mare, și ziceau între dînși: Dar cine este acesta, că și vîntul și marea ascultă de dînsul?

CAP. V.

Demonizatul din ținutul Gherasenilor. Inviarea fiicei lui Iair. Femea suferindă.

1. Și veniră în ceealaltă parte a mării în ținutul Gherasenilor.

2. Și eșind el din vas îndată 'i eși înainte din *gropi de morminte* un om cu spirit necurat,

3. Și care avea locuința sa în *gropi de morminte*, și nimeni nu putea să 'l lege nici *chiar* cu lanțuri,

4. Pentru că de multe ori fusese *pus* în legături de picioare și în lanțuri, dar lanțurile fură rupte de el și legăturile de picioare sfărimate în bucăți, și nimeni nu avea putere să 'l supue

5. Și tot dauna noaptea și zioa în *gropi de morminte* și în munți era strigând și lovindu se cu petre.

6. Și văzînd pe Iisus de departe alergă și 'i se închină,

7. Și strigînd cu glas mare zice: Ce ai cu mine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu cel prea înalt? Te jur pe Dumnezeu, să nu mă muncеști.

8. Căci el 'i zicea: Ești, spirit necurat, din omul *acesta*.

9. Și 'l întreba: Cum te numești? Iar el 'i zice: Mă numesc Legion, că mulți suntem.

10. Și 'l ruga foarte, ca să nu 'i trimită afară din ținutul *acela*.

11. Iar acolo lângă munte era o turmă mare de porci păscînd.

12. Și 'l rugară *toți demoni* zicînd: Trimite ne între porci, ca să intrăm într'ênși.

13. Și le dăte voe. Și eșind spiritele cele necurate intrară în porci; și turma se repezi de pe ripă în mare, ca la două mii, și se înecară în mare.

14. Și cei care 'i pășteau fugiră și vestiră în oraș și la țară. Și veniră să vadă ce s'a întîmplat.

15. Și ei vin la Iisus, și vîd pe demonizatul, care avusese legiunea, stînd îmbrăcat și întreg la minte; și se temură.

16. Și cei care văzură le spusera cum s'a întîmplat cu demonizatul și despre porci.

17. Și ei începură a 'l ruga ca să plece din ținutul lor.

18. Și suindu se el în vas îl rugă cel care a fost demonizat, ca să fie cu dînsul.

19. Dar *Iisus* nu 'l lăsă, ci 'i zice: Dute la casa ta la ai tăi, și vestește le câte 'ți a făcut ție Domnul, și cum a avut milă de tine.

20. Și se duse și începu a predica în Decapole câte 'i a făcut lui Domnul; și toți se mirau.

21. Și trecînd Iisus în vas

iarăși de cealaltă parte, să adună gloată multă la dânsul; și era lângă mare.

22. Și *iată* vine unul dintre mai mari sinagogei, anume Iair, și văzându-l cade la picioarele lui,

23. Și-l roagă foarte, zicând că fiica mea este pe moarte, ca venind să pui mâinele peste ea, ca să fie scăpată și să trăiască.

24. Și plecă cu dânsul; și gloată multă 'i urma și-l strimtora.

25. Și o femeie fiind în curgere de sânge de doisprezece ani,

26. Și suferind multe de la mulți doctori și cheltuind tot ce avea, și nefolosind nimic, ci mergând spre mai rău,

27. Auzind de Iisus, și venind în gloată dinapoî, atinse vestimentul lui.

28. Căci zicea, că dacă voi fi atins numai vestmintele lui, voi fi scăpată,

29. Și îndată fu secăt isvorul sângelui ei, și simți în corpul ei că este vindecată de rană.

30. Și îndată Iisus, cunoscând în sine puterea ce eși din el, întorcându-se în gloată zise: Cine 'mîi atinse vestmintele?

31. Iar ucenici săi 'i ziseră, vezi gloata care te strimtoarează și zici: Cine mă atinse?

32. Și se uita împrejur să vadă pe care făcu aceasta.

33. Iar femeia temându-se și tremurând, știind ce 'i se întemplase, veni și căzu înaintea lui, și 'i spuse tot adevărul.

34. Iar el 'i zise: Fiică, credința ta te a scăpat; mergi în pace, și fii sănătoasă de rana ta

35. Vorbind el anchă vin *uni* de la mai marele sinagogei zicând că fiica ta a murit; pentru ce mai superi pe învățătorul?

36. Iar Iisus ne luând în seamă cuvântul vorbit zice către mai marele sinagogei: Nu te teme, crede numai

37. Și nu lăsă pe nimenea cu dânsul să 'i urmeze împreună, de cât numai pe Petru și pe Iacob și pe Ioan, fratele lui Iacob.

38. Și el vine la casa mai marelui sinagogei, și vede sgomot și pe cei care plângeau și se văitau foarte.

39. Și intrând înăuntru le zice: Pentru ce faceți sgomot și plângeți? Copila n'a murit, ci doarme.

40. Dar ei îl luau în ris. Apoi dând afară pe toți ieă cu sine pe tatăl copilei și pe muma ei și pe cei împreună cu dânsul, și intră unde era copila.

41. Și apucând mâna copilei 'i zice: Talita, cumi, ceea ce însemnează: Copilă, — ție zic —, scoală-te.

42. Și îndată se sculă copila și umbla; căci era de doisprezece ani Iar ei se uimiră cu uimire mare.

43. Și le porunci mult, ca nimeni să nu știe de aceasta; și zise a 'i se da ei să mănânce.

CAP. VI.

Profetul desprețuit în patria sa. Trimiterea celor doisprezece apostoli. Erod. Moartea lui Ioan. Săturarea celor cincî mil. Iisus umblînd pe mare. Însăndășiri.

1. Apoi eși de acolo și vine în patria sa, și ucenici lui 'i urmează.

2. Și fiind sîmbătă începu să învețe în sinagogă; și mulți ascultînd rămaseră uimiți zicînd: De unde are acesta acestea? și ce însemnează înțelepciunea dată acestuia și puterile de felul acesta care se fac prin mîinile lui?

3. Oare nu este acesta teslarul, fiul Marii și fratele lui Iacob și Iose și Iuda și Simon? Și nu sînt surorile lui aici la noi? Și se abăteau de la dînsul.

4. Dar Iisus le zise, că nu este un profet desprețuit, de cît în patria lui, și între neamurile lui, și în casa lui.

5. Și nu putea face acolo nici o minune, de cît punînd mîinile peste puțini bolnavi 'i tămădui.

6. Și se mira de necredința lor. Și umbla prin satele d'împrejur învățînd.

7. Și cheamă la sine pe cei doisprezece, și începu a 'i trimite câte doi; și le dăde putere *asupra* spiritelor necurate;

8. Și le porunci ca să nu ție nimic cu sine pe cale, de cît numai toîag; nici pâine, nici traistă, nici aramă la încălțătoare;

9. Ci încălțați cu sandale; și să nu îmbrăcați două haine.

10. Și le zise: unde veți fi întrat în casă, acolo rămâneți, pînă cînd veți fi eșit de acolo.

11. Și în orî ce loc, care nu va fi primit pe voi, nici nu vor fi ascultat de voi, eșind de acolo scuturați țărina de sub picioarele voastre spre mărturie lor *.

12. Și eșind ei predicară ca *oameni* să se pocăiască;

13. Și scoteau afară mulți demoni, și ungeau cu untdelemn pe mulți bolnavi și 'i tămăduiau.

14. Și auzi Erod împăratul, căci se făcuse cunoscut numele lui; și zicea că Ioan Botezătorul s'a sculat dintre morți, și de aceea lucrează puterile în el.

15. Alți ziceau că este Elie; iar alți ziceau că este un Profet, ca unul dintre profeți.

16. Și auzind Erod zicea: Acesta este Ioan, al cărui cap eu 'l am tăiat; el chiar s'a sculat *dintre morți*.

17. Căci Erod însuși trimitînd puse mîna pe Ioan, și 'l legă în închisoare pentru Erodiada, femea lui Filip fratele său; că o luă pe ea în căsătorie.

18. Pentru că Ioan zicea lui Erod, că nu ți se cuvine ție să aibi pe femea fratelui tău.

19. Iar Erodiada avea ură pe el, și voia să 'l omoare, dar nu putea;

* Adevăr zic voe, mai ușor va fi Sodomilor și Gomoriților în zi de judecată, de cît orașului aceluia.

20. Căci Erod se temea de Ioan, știindu 'l bărbat drept și sănt, și 'l păstra pre el; și după ce 'l a ascultat sta mult pe gânduri, dar il asculta bucuros.

21. Și fiind zi înemerită, când Erod de zioa nașterii sale făcu ospet celor mai mari ai săi și căpitanilor și celor d'intău ai Galilei,

22. Și intrând fata Erodiadei și jucând plăcu lui Erod și celor ce ședeau împreună cu el la masă, iar împăratul zise fetei: Cere 'mi ori ce voești, și 'ți voi da.

23. Și jură ei că ori ce vei fi cerut de la mine, 'ți voi da, pene la jumătate din împărăția mea.

24. Și eșind zise mumei sale: Ce voi cere? Iar ea zise: Capul lui Ioan Botezătorul.

25. Și intrând îndată cu grabă la împăratul ceru zicend: Voesc ca numai de cât să 'm dai pe disc capul lui Ioan Botezătorul.

26. Și întristându se foarte împăratul pentru jurământ și pentru cei care ședeau la masă nu voi s'o înlătore.

27. Și îndată trimițend înipăratul pe un speculator, porunci să aducă capul lui;

28. Și ducendu se 'i a tăeat capul în închisoare, și aduse capul lui pe disc, și 'l dete fetei; iar fata il dete mumei sale.

29. Și auzind ucenici lui veniră, și luară corpul lui mort, și 'l pușeră în morment.

30. Și se strâng apostoli la Iisus; și 'l înștiințară de toate, și câte făcură și câte învățară.

31. Și el le zice: Veniți voi enșivă la o parte în loc pustiu, și odihniți vă puțin. Căci cei care veniau și cei care se duceau erau mulți, și n'aveau timp potrivit nici să mănânce.

32. Și plecară în vas la un loc pustiu la o parte.

33. Și gloatele care se duceau 'i vëzură, și mulți il cunoscără, și alergară acolo pe jos din toate orașele, și sosiră înaintea lor.

34. Și eșind Iisus vëzu gloată multă, și 'i se făcu milă de densesle, că erau ca oi neavend păstor; și începu să 'i învețe pre ei multe.

35. Și fiind acum mult timp din zi, apropiindu se de densul ucenici săi ziceau că pustiu este locul, și ceasul târziu acum;

36. Dă le drumul ca ducendu se în locurile d'impjur și în sate să 'și cumpere ce să mănânce.

37. Iar el răspunzend le zise: Dați le voi să mănânce. Dar ei zic lui: Ducendu ne oare vom cumpăra până pentru două sute de denari, și le vom da să mănânce?

38. Iar el le zice: Câte până aveți? Mergeți și vedeți. Și densi știind zic: Cinci, și doi pești.

39. Și le porunci să 'i pună pe toți să șază mese mese pe earbă verde.

40. Și șezură cete cete, câte o sută și câte cinci zeci.

41. Și luând cele cinci pâini și cei doi pești, căutând spre cer, binecuvântă, și frânse pâinele; și dete ucenicilor ca să le dea în mâini, și pe cei doi pești 'i împărți la toți.

42. Și mâncară toți și se săturară;

43. Și luară frămituri doăsprezece coșuri umplute și de la pești.

44. Și erau cei care mâncară pâinele *ca la* cinci mii de bărbați.

45. Și îndată silii pe ucenici săi să intre în vas, și să treacă înaintea lui de cea laltă parte spre Betsaida, pînă ce el dă drumul gloatei.

46. Și după ce 'i lăsă pre ei să duse pe munte să se roage.

47. Și făcându se seară vasul era în mijlocul mării, și el singur pe uscat.

48. Și văzându 'i pe dînși muncindu se pe când trăgeau cu lăpețele, de oare-ce vîntul le era împotrivitor, și către a patra streajă din noapte vine la dînși umblînd pe mare, și voia să treacă pe lângă dînși.

49. Iar ei văzându 'l umblînd pe mare li se păru că este o nălucă, și strigară tare; căci toți îl văzură și se spăimîntară.

50. Dar el îndată vorbi cu dînși și le zice: Indrăsniiți; eu sînt, nu vă temeți.

51. Și se sui la dînși în vas și se potoli vîntul; și erau urmăți foarte tare între dînși și se mirau;

52. Pentru că nu pricepură din pâini, de oare ce inima lor era împetrită.

53. Și trecînd veniră spre țărîmul Genesaretului, și aruncară ancora.

54. Și eșînd el din vas, îndată cunoscîndu 'l,

55. *Aceștia* cutreerară tot ținutul acela, și începură să aducă bolnavi pe paturile *acolo*, unde au ziau că este.

56. Și ori unde intra în sate, sau orașe, sau locuri, puneau în piețe pe neputincioși, și 'l rugau, ca să atingă numai cîucurele veșmîntului său; și cîți 'l atingeau, erau scăpați.

CAP. VII.

Spălarea mâinilor. Intrebuițarea rea a dătinilor, și adevărata spurcare. Femea Sirofeniciană. Surdul mut.

1 Și se adună la dînsul Farisei și uni dintre Cărturari fiind veniți de la Ierusalem,

2. Și văzînd pe uni dintre ucenici lui, că mănîncă pâinile cu mâini necurate, adecă nespălate.

3. Căci Farisei și toți Iudei, dăca nu 'și spală mâinile *făcîndu le* pumn, nu mănîncă, ținînd rînduiala bătrînilor;

4. Și de la piață *venînd*, dăca nu se îmbăează, nu mănîncă; și alte multe sînt pe care *le* au primit să *le* țină, *precum*, spălările prin afundare a paharelor și urcioarelor și vaselor de aramă.

5. Și 'l întrebară Farisei și cărturari: Pentru ce ucenici tîi nu umblă după rînduiala bătrînilor, ci mănîncă pâinea cu mîini necurate?

6. Iar el răspunzînd le zise, că bine a profetizat Isaia despre voi, fățarnicilor, cîin este scris: Acest popor cu buzele mă cîinstește, dar inima lor departe este de mine;

7. În zadar mă cînstesc, învățînd învățătură *ce sînt* porunci omenești.

8. Căci lăsînd porunca lui Dumnezeu țineți rînduiala oamenilor*.

9. Și le zise: Foarte bine, desființați porunca lui Dumnezeu, ca să păstrați rînduiala voastră.

10. Căci Moise a zis: Cîinstește pe tatăl tîu și pe muma ta și cine vorbește de rău pe tată sau pe mamă să moară negreșit.

11. Iar voi ziceți: Dacă un om va fi zis tatălui sau mumei, Corban, adică, Dăruit este *Domnului* ori ce ai folosi de la mine;

12. Nu 'l mai lăsați să facă nimic pentru tatăl său sau muma sa,

13. Desființînd *astfel* cuvîntul lui Dumnezeu prin rînduiala voastră, pe care ați dat o; și asemenea de acestea multe faceți.

14. Și chemînd la sine iarăși gloata le zise: Ascultați mă toți și înțelegeți.

15. Nu este nici un lucru de din afară al omului, care intrînd într'ensul poate să 'l spurce; ci cele ce es din om *acelea* sînt care spurcă pe om.

16. Dacă are cine va urechi, să asculte cu luare aminte.

17. Și cînd intră în casă, *după ce plecase* de la gloată, îl întrebară ucenici despre pildă.

18. Iar el le zice: Astfel dar și voi nu pricepeți? Nu înțelegeți că ori ce intră de din afară în om nu poate să 'l spurce,

19. Că nu intră în inima lui, ci în pîntece și ese afară în cloacă. Curățînd toate bucatele.

20. Și zise, că ce ese din om, aceea spurcă pe om.

21. Căci de dinăuntru, din inima oamenilor, es gîndirile rele, desfrînări,

22. Furturi, omoruri, adultere, porniri spre tot felul de inavuțire, răutate, înșălăciune, necumpătate, pîsmă, blasfemie, trufie, necuminție;

23. Toate relele acestea es de dinăuntru, și spurcă pe om.

24. Și sculîndu se de acolo se duse la hotarile Tirului și Sidonului; și intrînd într'o casă, voia ca nimeni să nu știe, dar nu putu să fie necunoscut;

25. Ci îndată auzind despre dînsul o femeie, a cărei fată avea spirit necurat, venind căzu la picioarele lui;

26. Dar femeia era Elină, de neam Sirofeniciană, și 'l ruga ca să scoată demonul din fata ei.

* Spălările prin afundare a urcișoarelor și paharelor; și alte de asemenea multe faceți.

27. Și *Iisus* 'i zise: Lasă mai 'ntău să se sature copii; căci nu este bine a lua pâinea copiilor și a o arunca câinilor.

28. Iar ea răspuse și 'i zice: Așa este, Doamne; dar și câini de sub masă mănâncă din frământurile copiilor.

29. Și zise ei: Pentru acest cuvânt, mergi, și a eșit demonul din fata ei.

30. Și după ce se duse la casa ei, află copila zăcând în pat, și demonul eșit.

31. Și eșind iarăși din ținutul Tirului veni prin Sidon spre marea Galilei prin mijlocul ținutului Decapolei.

32. Și 'i aduc pe un mut-surd, și 'l roagă ca să pună mâinile peste dânsul.

33. Și luându 'l din gloată la o parte, puse degetele sale în urechile lui, și scuipând atinse limba lui,

34. Și căutând spre cer suspină, și 'i zise: Efata, adecă, deschide te.

35. Și îndată se deschise urechile lui, și se deslegă legătura limbei lui, și vorbea bine.

36. Și le porunci să nu spună nimănui; dar cu cât însuși le poruncia, cu atât mai mult vestiau;

37. Și se mirau peste măsură zicând: Bine a făcut toate; și pe surzi 'i face să audă, și pe muți să vorbiască.

CAP. VIII.

Săturarea celor patru mii. Aluatul Fariseilor. Orbul de la Betsaida. Părerile despre Christos. Apropiarea morții lui. Adevărații ucenici.

1. În zilele acelea fiind iarăși gloată multă, și ne având ce să mănânce, chemând la sine pe ucenici săi le zice:

2. 'Mi este milă de gloată, că de trei zile acum așteaptă lângă mine și nu au ce să mănânce;

3. Și dacă le voi da drumul nemâncăți la casele lor, vor leșina de foame pe drum; și uni dintr'ênși au venit de departe.

4. Și 'i răspunseră ucenici săi: de unde va putea cine va să sature pe aceștia cu pâine aci în pustie?

5. Și 'i întrebă: Câte pâini aveți? Iar ei ziseră: Șapte.

6. Și poruncește gloatei să șază jos pe pământ; și luând cele șapte pâini mulțumind frânse, și dete ucenicilor săi, ca să le pună înainte; și le puseră înaintea gloatei.

7. Și aveau puținți peștișori; și binecuvântându 'i zise să pună înainte și pe aceștia.

8. Și mâncară, în cât se săturară; și luară prisosuri de frământuri șapte coșuri;

9. Iar ei erau ca la patru mii. Și le a dat drumul.

10. Și îndată intrând în vas cu ucenici săi veni în părțile Dalmanutei.

11. Și eșiră Farisei și înce-

pură a schimba vorbe cu dânsul, cerând de la el un semn din cer, ispitindu 'l.

12. Și suspinând adânc în spiritul său zice: Pentru ce neamul acesta cere semn? Adevăr zic voe, dacă se va da semn neamului acestuia.

13. Și lăsându 'i, intrând iarăși în vas trecu de cealaltă parte.

14. Și ucenici uitaseră să țiea pâini, și nu aveau cu dânsi în vas, de cât o pâine.

15. Și le porunci zicând: Luați aminte, feriți vă de aluatul Fariseilor și de aluatul lui Erod.

16. Și se gândiau întru sine zicând, că nu au pâini.

17. Dar Iisus înțelegând le zice: Ce vă gândiți că nu aveți pâini? Nu pricepeți încă, nici nu înțelegeți? Aveți inima voastră învirtoșată?

18. Ochii având nu vedeți, și urechi având nu auziți?

19. Și nu vă aduceți aminte când am frânt cele cinci pâini la cele cinci mii, câte coșuri pline de frămituri luarăți?

20. Doăsprezece, 'i zic ei. Iar când am frânt cele șapte la cele patru mii, câte coșuri umplute cu frămituri luarăți?

21. Și dânsi 'i zic: șapte. Atunci le zise: Nu înțelegeți încă?

22. Și vin la Betsaida. Și 'i aduc pe un orb, și 'l roagă, ca el să 'l atingă.

23. Și luând de mână pe orb îl scoase afară din sat; și după ce scupă în ochi lui, punând

măinile pe dânsul, îl întreba, dacă zărești ceva?

24. Și uitându se în sus zise: Zăresc oameni, că văd ca copaci pe cei care umblă.

25. După aceea puse iarăși măinile pe ochi lui, și văzu bine, și fu adus la starea de mai înainte, și vedea în depărtare toate lămurit.

26. Și 'l trimise la casa lui zicând: Nică să nu intri în sat, nici să spui cuiva în sat.

27. Și eși Iisus și ucenici săi în satele Cesarei lui Filip; și pe cale întreba pe ucenici săi zicându le: Cine zic oameni că sunt eu?

28. Iar ei 'i răspunseră zicând: Ioan Botezătorul, alți Elie; iar alți că ești unul dintre profeți.

29. Și el 'i întreba, dar voi cine ziceți că sunt eu? Și răspunzând Petru 'i zice: Tu ești Christosul.

30. Și 'i certă, ca să nu spună nimenui despre dânsul.

31. Și începu a 'i învăța, că Fiul omului trebuie să sufere multe, și să nu fie primit drept bun de către bătrini și mai mari preoților și cărturari, și să fie omorât și după trei zile să învieze.

32. Și vorbea cuvântul pe față. Și luându 'l Petru la sine începu a 'l certa

33. Iar el întorcându se, și văzând pe ucenici săi, certă pe Petru și zice: Mergi înapoia mea, Satana; că nu ai în gând cele ce sunt ale lui Dumnezeu, ci cele ce sunt ale oamenilor.

34. Și chemând la sine gloata împreună cu ucenici săi le zise: Dacă voește cineva să vie după mine, să se lepede de sine, și să ție crucea sa și să 'mă urmeze.

35. Căci cine va fi voit să 'și scape viața, o va perde; dar cine va fi pierdut viața sa pentru mine, și pentru evanghelie, *acesta* o va scăpa.

36. Căci ce folosește, ca omul să câștige lumea întreagă, și să pearză viața sa?

37. Căci ce ar da omul în schimb pentru viața sa?

38. Căci cine se va fi rușinat de mine și de cuvintele mele în acest neam desfrânat și păcătos, și Fiul omului se va rușina de el, când va veni întru mărirea Tatălui său cu sânti îngeri.

CAP. IX.

Schimbarea la față. Ioan este un alt Elie. Înscădătoșirea lunaticului.

1. Și zise lor: Adevăr zic voe, că sunt uni din cei de față care nu vor gusta moarte pene ce nu vor fi văzut împărăția lui Dumnezeu venită întru putere.

2. Și după șase zile Iisus ție cu sine pe Petru și pe Iacob și pe Ioan și 'i duce pe dênși pe un munte înalt, singuri la o parte.

3. Și să schimbă la față înaintea lor; și vestmintele lui să făcură strălucitoare, foarte albe, cum înălbitor pe pământ nu poate înălbi.

4. Și se arată lor Elie cu Moise, și vorbeau împreună cu Iisus.

5. Și începând Petru zice lui Iisus: Rabi, este bine ca să fim aici; și să facem trei colibă, ție una, și lui Moise una și lui Elie una.

6. Căci nu știea ce să răspundă, fiind că erau plini de spaimă.

7. Și se făcu un nor umbrindu 'i pe dênși, și fu un glas din nor zicând: Acesta este Fiul meu cel iubit; ascultați de dênșul.

8. Și de odată privind ei împrejur nu văzură pe nimenea, de cât numai pe Iisus singur cu dênși.

9. Și dându-se ei jos de pe muntele acela, le porunci ca să nu spue la nimenea cele ce văzură, de cât numai când Fiul omului să va fi sculat dintre morți.

10. Și ei ținură cuvântul în sinele cercetând împreună între dênși ce însemnează a să scula dintre morți.

11. Și 'l întrebau zicând, pentru ce spun cărturari, că trebuie să vină mai 'nteu Elie?

12. Iar el zise: Elie într'adevăr, venind mai 'nteu, întocmește iarăși toate; și cum este scris cu privire la Fiul omului? Că el are să sufere multe și să fie socotit drept nimic.

13. Dar zic voe, că Elie a și venit, și făcură cu el câte voiră, după cum este scris cu privire la dênșul.

14. Și venind ei la ucenici

văzură gloată multă împrejurul lor, și cărturari schimbând cuvinte împreună cu dênși.

15. Și îndată toată gloata văzându 'l rămase uimită și alergând spre el 'i se închinau.

16. Și 'i întrebă: Pentru ce schimbați cuvinte cu dênși?

17. Și răspuns lui unul din gloată: Invățătorule, am adus la tine pe fiul meu, având spirit mut;

18. Și ori unde l'a apucat, îl sgudue; și el spumează, și scârșnește dinți și se usucă; și am zis ucenicilor tîi să 'l dea afară, dar nu fură în stare.

19. Iar el răspunzându le zice: O neam necredincios, pînă când voi fi cu voi? Pînă când vă voi îngădui? Aduceți 'l la mine.

20. Și 'l aduseră la dênșul; și văzându 'l, spiritul îndată îl scutură tare; și căzînd el la pămînt se svercolia spumînd.

21. Și întrebă pe tatăl lui: Cât timp este de când 'i a venit aceasta? Iar el zise: Din copilărie;

22. Și de multe ori l'a aruncat chiar în foc și în apă, ca să 'l pearză; dar dacă poți ceva, ajută ne, fiindu 'ți milă de noi.

23. Iar Iisus 'i zise: Aceasta «daca poți»; toate sînt cu putință celui care crede.

24. Și îndată strigînd tatăl copilului zise: Cred, ajută necredinții mele.

25. Iar Iisus văzînd că aleargă aci gloată, certă spiritul necurat zicîndu 'i: spirit mut și surd, eu

'ți poruncesc, eși afară din el, și să nu mai intri într'ensul.

26. Și strigînd și tare sguindu 'l eși afară; și copilul fu ca un mort, în cât mulți ziceau că a murit.

27. Dar Iisus apucînd mîna lui îl ridică; și el se sculă.

28. Și intrînd el în casă, ucenici lui îl întrebară la o parte, Pentru ce noi nu puturăm să 'l dăm afară?

29. Și le zise: Acest fel prin nimic nu poate eși afară, de cât numai prin rugăciune și *postire*.

30. Și eșînd ei de acolo treceau prin Galilea, și nu voia ca să știe cineva.

31. Căci învăța pe ucenici săi și le zicea că Fiul omului se va da în mîini de oameni și 'l vor omori; și omorît fiind, după trei zile se va scula,

32. Dar ei nu înțelegeau rostul, și se temeau să 'l întrebe.

33. Și veniră la Capernaum; și fiind în casă 'i întrebă: Ce chibzuiați pe cale *între voi*?

34. Dar ei tăceau; căci se chibzuiră între dênși pe cale, cine să fie mai mare.

35. Și șezînd chemă la sine pe cei doisprezece, și le zice: Daca voește vre unul să fie întîiu, va fi în urmă de toți, și slujitor al tuturor.

36. Și luînd un copil îl puse în mijlocul lor,

37. Și după ce 'l îmbrățișă le zise: Ori cine va fi primit în numele meu pe unul din astfel de

copii, pe mine mă primește; și ori cine mă va fi primit, nu mă primește pe mine, ci pe *cel* care m'a trimis pe mine.

38. Atunci Ioan 'i zise: În vățătorule, știm pe unul care în numele tău dă afară pe demoni; - *care nu ne urmează* - și 'l opri-
răm pentru că nu ne urma noă.

39. Dar Iisus 'i zise: Nu 'l opriți; căci nu este nimenea care va face minuni, și va putea numai de cât să vorbiască rău de mine.

40. Căci cine nu este împotriva noastră, pentru noi este;

41. Căci ori cine va da voă să beți un pahar de apă în numele meu, pentru că sunteți ai lui Christos, adevăr zic voă că nu va perde plata sa.

42. Și cine va fi sminteală unuia din acești neînsemnați care cred în mine, mai bine este pentru el, dacă este pusă o peatră de moară împrejurul gâtului său, și este aruncat în mare.

43. Și dacă te va fi smintit mâna ta, taie o; este bine ca tu să intri în viață strâmb, de cât având două mâini să te duci în gheenă. în focul cel nestins.

44. *Unde verzele lor nu moare, și focul nu se stinge.*

45. Și dacă piciorul tău te smintește, taie 'l; este bine ca tu să intri în viață schiop, de cât având două picioare să fii aruncat în gheenă *în focul cel nestins*,

46. *Unde verzele lor nu moare, și focul nu se stinge.*

47. Și dacă ochiul tău te smintește, dă 'l afară; este bine pentru tine să intri c'un ochiu în împărăția lui Dumnezeu, de cât având doi ochi să fii aruncat în gheenă *focului*,

48. Unde verzele lor nu moare, și focul nu se stinge.

49. Căci fie care va fi sărat cu foc, și *ori ce jertfă cu sare va fi sărată*.

50. Bună este sarea; iar dacă sarea se face nesărătoare, cu ce o veți îndrepta? Aveți sare în voi *ensivă*, și aveți pace uni cu alți.

CAP. X.

Despărțirea bărbatului de femeie. Punerea mâinilor peste copii. Tănerul avut. Lăș-plata ucenicilor. Apropierea morții lui Christos. Dorința fiilor lui Zebedeu. Bartimeu orbul.

1. Și sculându se de acolo vine în ținutul Iudei și anune *pe* dincolo de Iordan; și iarăși se string gloate spre dănsul;

2. Si iarăși 'i învăța, după cum avea obiceiul. Și apropiindu se Farisei 'l întrebau, dacă se cade bărbatului să lase femeia, ispitindu 'l ei.

3. Iar el răspunzându le zise: Ce v'a poruncit Moise?

4. Iar ei ziseră: Moise a dat voie să 'i scrie carte de despărțire și să o lase.

5. Atunci Iisus le zise: În vederea înviroșării inimii voastre v'a scris această poruncă.

6. Dar de la începutul făpture

bărbat și femei 'i a făcut pe dênși.

7. De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, și se va lipi de femeia sa,

8. Și vor fi cei doi un corp; în cât nu mai sînt doi, ci un corp.

9. Decî ceea ce Dumnezeu a unit împreună, omul să nu despartă.

10. Și în casă iarăși îl întrebară ucenici despre aceasta.

11. Iar el le zice: Orî cine va fi lăsat pe femeia sa și se va fi căsătorit cu alta, sêvêrșaste adulter față cu dênșă.

12. Și dacă o femeie va fi lăsat pe bărbatul ei și se va fi căsătorit cu altul, sêvêrșaste adulter.

13. Și aduceau la dênșul copii, ca să 'i atingă pre ei; dar ucenici 'i înfruntau.

14. Iar Iisus vîzînd sê măchni adînc, și le zise: Lăsați copii să vină la mine, și nu 'i opriți; căci împêrăția lui Dumnezeu este a unora ca aceștia.

15. Adevêr zic voê, orî cine nu va fi primit împêrăția lui Dumnezeu ca un copil, nu va intra într'ênșă.

16. Și îmbrățișîndu 'i binecuvîntă pînînd mîînele asupra lor.

17. Și eșînd el în cale, aîergînd unul și îngenunchînd înaintea lui îl întrebă: Învățătorule bune, ce să fac ca să moștenesc viața vecînică?

18. Iar Iisus 'i zise: Pentru ce

mê numești bun? Nimenea nu este bun, de cât numai unul, Dumnezeu.

19. Știi poruncile: Nu omori; nu sêvêrși adulter; nu fura; nu mărturisi mincinos; nu nedreptăți; cinstește pe tatăl tîu și pe mama ta.

20. Iar el 'i zise: Învățătorule, toate acestea le am păzit din tinerețea mea.

21. Iisus uitînduse la el, îl iubi, și 'i zise: Una 'ți lipsește; du te, vinde toate cîte ai, și dă săracilor, și vei avea comoară în cer; și vino, urmează 'mi, *ludînd crucea*.

22. Dar el măchîndu se de cuvîntul *acesta*, plecî întrîstat; căci avea avuții multe.

23. Și Iisus uitîndu se împrejur zice ucenicilor sîi: Cât de greu vor intra avuți în împêrăția lui Dumnezeu.

24. Iar ucenici erau uimiți de cuvintele lui. Dar Iisus iarăși respunzînd le zice: Copii, cât de greu este să intre în împêrăția lui Dumnezeu aceia care sê încred în avuții.

25. Mai lesne este *pentru* o cămilă să treacă printr'o ureche de ac, de cât *pentru* un avut să intre în împêrăția lui Dumnezeu.

26. Iar ei sê înfiorară mai mult zicînd către dênșul: Și cine poate fi mîntuit?

27. Iar Iisus uitîndu se la dênși zice: La oameni *este* cu neputîntă, dar nu la Dumnezeu; căci

toate sînt cu putință la Dumnezeu.

28. Și Petru începu a 'i zice: Iată, noi lăsarăm toate și 'ți am urmat ție.

29. Atunci răspunzînd Iisus zise: Adevăr zic voe, nu este nimenea care lăsă casă sau frați sau surori sau mamă sau tată sau femei sau copii sau țarine pentru mine și evanghelie,

30. Dacă nu va fi luat înșutit, acum în timpul acesta, case și frați și surori și mame și copii și țarine, printre urmăriri, și în veacul viitor viață vecinică.

31. Mulți dar fiind întîiu vor fi în urmă, și cei din urmă vor fi întîiu.

32. Iar ei erau pe cale mergînd în sus la Ierusalem, și Iisus mergea înaintea lor; și erau uimiți, iar cei care urmau se temeau. Și luînd la sine iarăși pe cei doisprezece începu a le spune cele ce erau să 'i se întîmple,

33. Că iată mergem în sus la Ierusalem și Fiul omului va fi dat mai marilor preoților și la cărturari, și 'l vor osîndi la moarte, și 'l vor da în mîna păgînilor,

34. Și 'l vor bajocori, și 'l vor scuipa, și 'l vor biciui, și 'l vor omori, dar după trei zile se va scula.

35. Și vin la dînsul Iacob și Ioan, fii lui Zebedeu. zicîndu 'i: Învățătorule, voim să ne faci ori ce vom cere de la tine.

36. Iar el le zise: Ce voiți ca eu să vă fac?

37. Atunci ei ziseră: Dă ne să ședem unul d'a dreapta ta și altul d'a stînga ta.

38. Dar Iisus le zise: Nu știți ce cereți. Puteți bea paharul pe care îl beau eu, sau să fiți botezați cu botezul cu care mă botez eu?

39. Iar ei 'i ziseră: Putem. Și Iisus le zise: Într'adevăr, paharul pe care îl beau eu îl veți bea, și cu botezul cu care mă botez eu veți fi botezați;

40. Dar a ședea d'a dreapta mea sau d'a stînga nu este al meu a da, ci se va da aceloră pentru care s'a pregătît.

41. Și auzind cei zece începură a se măchîni adînc asupra lui Iacob și Ioan.

42. Și chemându 'i la sine Iisus le zise: Știți că cei care se par a domni peste păgân 'i stăpînesc pe dînsi, și cei mari ai lor întrebuintează puterea asupra lor.

43. Dar nu astfel este între voi; ci care ar voi să fie mare între voi, va fi slugitorul vostru:

44. Și care ar voi să fie întîiu între voi, va fi sluga tuturor;

45. Căci și Fiul omului n'a venit ca să fie slujit, ci ca să slujască, și să dea sufletul său preț de rescumpărare pentru mulți.

46. Și ei vin la Ierichon; și pornind el de la Ierichon, și ucenici lui, și gloată multă, ședea lângă cale un orb cerșetor, Bartimeu, fiul lui Timeu.

47. Și auzind că este Iisus Na-

zarenul începu a striga și a zice: O Fiul lui David, Iisuse, fie 'ți milă de mine. Și 'l înfruntau mulți, ca să tacă;

48. Dar el cu mult mai tare striga: Fiule al lui David, fie 'ți milă de mine.

49. Și stând Iisus zise: Che-mați 'l. Și ei cheamă pe orb zicându 'i: Indrăsnește; scoală, te cheamă.

50. Iar el aruncând la o parte vestmântul său, sărind veni la Iisus.

51. Și răspunzând Iisus 'i zise: Ce voești să 'ți fac? Iar orbul 'i zise: Raboni, să văz.

52. Și Iisus 'i zise: Du te; cre-diința ta te a scăpat. Și îndată văzu, și 'i urmă pe cale.

CAP. XI.

Aducerea mînzului. Intrarea lui Iisus în Ierusalem. Smochinul. Curățirea santuarului. Puterea credinței. Botezul lui Ioan.

1. Și când se apropie ei de Ierusalem, la Betfaghe și Betania, spre muntele maslinilor, trimite pe doi dintre ucenici săi, și le zice:

2. Mergeți în satul ce este în fața voastră; și îndată intrând într'ensul veți afla un mînz legat, pe care n'a șezut încă nimenea dintre oameni. Deslegați 'l și aduceți 'l.

3. Și dacă cine va v'ar zice: Pentru ce faceți aceasta? Spuneți. că Domnul are trebuință de el; și îndată îl trimite iarăși aci.

4. Și se duseră, și aflară mînzul legat la ușă afară la drum, și 'l desleagă.

5. Și uni dintre cei care steteau acolo le ziceau: Ce faceți deslegând mînzul?

6. Iar ei le spuseră cum a zis Iisus, și 'i lăsară.

7. Și aduc mînzul la Iisus, și pun pe dînsul vestmintele lor, și șezu pe el.

8. Și mulți așternură veștimintele lor pe cale; iar alți frunze, pe care le tăeaseră din câmp.

9. Și cei care mergeau înainte, și cei care veniau în urmă strigau: Osana; bine cuvîntat este cel ce vine în numele Domnului;

10. Bine cuvîntată este împărăția viitoare a părintelui nostru David; Osana în cele de sus.

11. Și intră în Ierusalem, în santuar; și privind împrejur toate, târziu fiind acum ceasul, eși la Betania cu cei doisprezece.

12. Și a doua zi, eșind ei din Betania, flămânzi.

13. Și văzînd de departe un smochin avînd frunze, veni, poate va găsi ceva într'ensul; și venind la el nu găsi nimic afară de frunze; căci nu era timp de smochine.

14. Și răspunzând Iisus 'i zise: De acum înainte în veac să nu mai mănânce nimenea rod din tine. Și ucenici lui ascultau.

15. Și ei vin la Ierusalem; și Iisus intrînd în santuar începu să dea afară pe cei care vindeau și pe cei care cumpărau

În santuar, și răsturnă mesele schimbătorilor de bani și scaunele celor care vindeau porumbești,

16. Și nu îngăduia ca să ducă cineva vas prin santuar.

17. Și 'nvêța și le zicea: Nu este scris că casa mea se cheamă casă de rugăciune pentru toate neamurile? Iar voi ați făcut o peșteră de tâlhari.

18. Și auziră mai mari preoților și cărturari, și căutau cum să 'l pearză, căci se temeau de dânsul, pentru că toată gloata era uimită de învățătura lui.

19. Și când se făcu seară, eși afară din cetate.

20. Și trecând ei dimineața vâzură smochinul uscat din rădăcini;

21. Și aducându'și aminte Petru 'i zice: Rabi, iată, smochinul pe care 'l blestemași s'a uscat.

22. Și răspunzând Iisus le zice: Aveți credință în Dumnezeu.

23. Adevăr zic voe, că ori cine va zice muntelui acestuia: Ridică te, și aruncă te în mare, și nu se va îndoi în inima sa, ci va crede că se face ce zice, *acela* va avea *ori ce zice*.

24. De aceea zic voe, toate câte vă rugați și cereți, credeți că ați luat, și veți avea.

25. Și când stați rugându vă, ertați dacă aveți ceva impropria cuiva, ca și tatăl vostru care este în ceruri să vă erte greșalele voastre.

26. *Iar dacă voi nu ertați, nici tatăl rostru, care este în ceruri, nu va erta greșalele voastre.*

27. Și ei vin iarăși la Ierusalem; și umblând el în santuar, vin la dânsul mai mari preoților și cărturari și bătrâni,

28. Și 'i ziceau: Cu ce putere faci acestea? Sau cine 'ți a dat puterea aceasta ca să faci acestea?

29. Iar Iisus *răspunzând* le zise: Vă voi întreba și eu un cuvânt, și răspundeți 'mi, și voi spune voe cu ce putere fac acestea.

30. Botezul lui Ioan era din cer sau de la oameni? Răspundeți 'mi.

31. Și cugetau întru sine zicând: Dacă zicem din cer, va zice: Pentru ce dar n'ați crezut lui?

32. Dar să zicem de la oameni, — se temeau de popor, căci toți țineau într'adevăr pe Ioan, că era profet.

33. Și răspunzând lui Iisus zic: Nu știm. Și Iisus le zice: Nici eu nu vă spun cu ce putere fac acestea.

CAP. XII.

Pilda cu lucrători viei. Peatra angulară. Tributul de plătit Cesarului. Despre învierea morților. Cea mai mare lege. Fiul lui David. Mădăria cărturarilor. Banul văduvei.

1. Și după aceea începu a le vorbi în pilde. Un om sădi vie, și o împrejmuie cu gard și făcu vas sub lin, și clădi turn, și o dete lucrătorilor, iar el se duse departe.

2. Și la timp trimise la lucră-

tori o slugă, ca să ia de la lucrătorii din roadele viei.

3. Dar ei luându 'l *il* bătură, și 'l trimiseră deșert.

4. Și iarăși trimise la dênși pe altă slugă; dar și pe acela *il* răniră la cap și 'l necinstiră.

4. Și iar trimise pe altul; dar și pe acela *il* omoriră; și pe mulți alți, pe uni bătendu 'i, pe alți omorindu 'i.

6. Avea anchă un singur fiu iubit; și 'l trimise în cele din urmă la lucrătorii zicând, că se vor sfii de fiul meu.

7. Dar acei lucrători ziseră între dênși, că acesta este moștenitorul; veniți, să 'l omorim, și moștenirea va fi a noastră.

8. Și luându 'l *il* omoriră, și 'l aruncară afară din vie.

9. Decice va face domnul viei? Va veni și va perde pe lucrători, și va da viea la alți.

10. Dar n'ați cetit nici scriptura aceasta: Peatra pe care n'au luat o în seamă clăditori, aceasta a fost făcută pentru cap de unghiu;

11. De la Domnul a fost aceasta, și este minunată în ochi noștri.

12. Și căutau ca să pună mâna pe dênșul, dar se temură de gloată; căci *gloata* cunoscă că pentru dênși zise pilda aceasta; și lăsându 'l ei se duseră.

13. Și trimit la dênșul pe uni dintre Farisei și Erodiani, pentru ca să 'l prinză în cuvânt.

14. Și venind 'i zic: Învățătorule, știm că ești adevărat, și

nu 'ți pasă de nimenea, pentru că nu te uiți la fața oamenilor, ci cu adevărat înveți calea către Dumnezeu. Se cuvine a da tribut Cesarului, sau nu? Să dăm, sau să nu dăm?

15. Dar el știind fățăria lor le zise: Pentru ce mă ispitiți? Aduceți 'mi un denar, ca să văz. Iar ei 'i aduseră.

16. Și le zice: Al cui este chipul acesta și inscripția? Iar ei ziseră: Ale Cesarului.

17. Atunci Iisus le zise: Dați Cesarului ce este al Cesarului, și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu. Și se mirau de dênșul.

18. Și vin la dênșul Saducei care zic, că nu este înviere, și 'l întrebau zicând:

19. Învățătorule, Moise ne a scris că dacă va fi murit fratele cuiva, și va fi lăsat femeie, și nu va fi lăsat copil, fratele său să țiea femeia lui și să ridice urmaș fratelui său.

20. Șapte frați erau; și cel d'intău luă femeie, și murind nu lăsă urmaș;

21. Și o luă cel d'al doilea, dar muri nelăsând urmaș; și cel d'al treilea asemenea.

22. Și cei șapte nu lăsară urmaș. În urma tuturor muri și femea.

23. La înviere, când vor fi înviați, a cărui dintre ei va fi femeie? Căci șapte o avură femeie.

24. Zise lor Iisus: Oare nu vă rătăciți voi pentru aceasta, ne-

știind scripturile, nici puterea lui Dumnezeu?

25. Căci, când vor fi înviați dintre morți, nici nu se însoară, nici nu se mărită, ci sunt ca îngeri în ceruri.

26. Iar despre morți că înviază, n'ați cetit în cartea lui Moise, cu privire la rug, cum 'i spusese Dumnezeu zicând: Eu sunt Dumnezeul lui Abraam, și Dumnezeul lui Isaak, și Dumnezeul lui Iacob?

27. Nu este Dumnezeu al morților, ci al viilor; tare vă rățăciți.

28. Și apropiindu se de dânsul unul dintre cărturari, ascultându 'i schimbând cuvinte între dânsi, știind că bine le răspunse, îl întrebă: Care poruncă este întâia dintre toate?

29. Iisus răspunse că întâia este: Ascultă Israel; Domnul Dumnezeul nostru este unicul Domn;

30. Și să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, și din tot sufletul tău, și din tot cugetul tău, și din toată puterea ta.

31. A doua este aceasta: Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși. Altă poruncă mai mare de cât acestea nu este.

32. Și cărturarul 'i zise: Bine, învățătorule, adevărat ai zis, că unul este *Dumnezeu*, și nu este altul afară de dânsul;

33. Și a 'l iubi din toată inima, și din toată priceperea, și din

toată puterea; și a iubi pe aproapele ca pe sine însuși este mai mult de cât toate arderile de tot și jertfele.

34. Atunci Iisus, văzându 'l că răspunse înțelepțește, 'i zise: Nu ești departe de împărăția lui Dumnezeu. Și nimenea nu mă îndrăsnia să 'l întrebe.

35. Și începând Iisus zicea, pe când învăța în santuar: Cum zic cărturari că Christos este fiul lui David?

36. Însuși David 'i zice în spiritul sânt: Zis a Domnul Domnului meu, șezi d'a dreapta mea pînă voi fi pus pe vrăjmași tăi scaun al picioarelor tale.

37. Însuși David îl numește Domn; de unde dar este fiul lui? Și toată gloata îl asculta cu bucurie.

38. Și în a sa învățătură zicea: Feriți vă de Cărturari care au plăcere să umble în vestimente lungi și cărora le plac închinăciunile în piețe,

39. Și cele d'întîiu scaune în sinagogi și cele d'întîiu locuri la ospete;

40. Care mănâncă cu desăvîrșire casele văduvelor, și se roagă într'adins mult, aceștia vor lua mai multă osindă.

41. Și stînd el în fața cutii pentru daruri privia cum gloata aruncă *banii de aramă* în cutia pentru daruri, și mulți avuți aruncau mult.

42. Și venind o văduvă săracă

aruncă doă leptale, adecă un cuadrant.

43. Atunci chemând la sine pe ucenici săi le zise: Adevăr zic voă, că văduva aceasta, care este săracă, aruncă mai mult de cât toți care aruncă în cutia pentru daruri;

44. Pentru că toți aruncară din ce prisosește lor, iar aceasta din lipsa ei aruncă tot cât avea, tot din ce trăește.

CAP. XIII.

*Dărîmarea santuarului. Cete din urmă în-
timplări. Strîmtoările. Christoși mîncinoși.
Semnele cerești. Venirea lui Christos.*

1. Și plecând el din santuar, unul dintre ucenici săi 'i zice: Învățătorule, vezi, ce fel de petre și ce fel de clădiri.

2. Și Iisus *răspunzînd* 'i zise: Vezi aceste clădiri mari? Nu va fi lăsată aci peatră peste peatră care să nu fie desfăcută.

3. Și stînd el pe muntele maslinilor în fața santuarului, îl întrebau la o parte Petru și Iacob și Ioan și Andreiu:

4. Spune noă, când vor fi acestea? Și care *va fi* semnul, când acestea au să fie împlinite toate?

5. Iar Iisus *răspunzînd* începu a le zice: Vedeți să nu vă amăgiască cineva.

6. Mulți vor veni pe numele meu zicînd, că eu sînt, și pe mulți vor amăgi.

7. Iar când veți fi auzit răsboae

și știri de răsboae, nu vă spăimîntați; căci trebuie să fie; dar nu este încă sfârșitul.

8. Căci se va ridica neam peste neam, și împărăție peste împărăție; și vor fi cutremure pe alocurea, și vor fi foamete și *turbări*; început de durere *vor fi* acestea.

9. Voi luați seama de voi enșivă; căci vă vor da la sinedrii, și în sinagogi veți fi bătuiți, și înaintea stăpînitorilor și împăraților veți sta pentru mine spre mărturie lor.

10. Și evangelia trebuie mai 'ntîiu să fie predicată la toate neamurile.

11. Și când vă duc *cei* care vă dau, nu îngrijiți mai 'nainte ce să vorbiți; ci vorbiți aceea ce va fi dat voă în acel ceas; pentru că nu sînteți voi care vorbiți, ci Spiritul Sânt.

12. Și va da la moarte frate pe frate, și părinte pe fiu; și se vor scula fii asupra părinților și 'i vor omori pe ei.

13. Și veți fi urîți de toți pentru numele meu; dar cel care rabdă pînă în sfârșit, acesta se va mîntui.

14. Iar când veți fi văzut groaza pustiiri, — *ce s'a zis de Daniel profetul* — stînd unde nu trebuie (care citește să înțeleagă), atunci care sînt în Iudea să fugă la munți;

15. Iar care este pe casă să nu se dea jos, nici să nu intre ca să ăea ceva din casa lui;

16. Și care este la câmp să nu se întoarcă înapoi, ca să țiea vestmintul lui.

17. Vai dar celor ce au în pân-tece și celor ce dau țiță în zilele acelea.

18. Rugați vă ca să nu fie *fuga voastră* earna;

19. Căci vor fi zilele acelea suferință, așa cum n'a fost pînă acum de la început de făptură, pe care a făcut o Dumnezeu, și nici nu va fi;

20. Și dacă Domnul n'ar fi scurtat zilele, n'ar fi scăpat ori ce carne, dar pentru cei aleși, pe care 'i a ales, a scurtat zilele.

21. Și atunci dacă vă zice cineva: Iată, aci *este* Christosul, sau iată colo, nu credeți.

22. Căci se vor ridica Christoși mincinoși și profeți mincinoși, și vor da semne și minuni, spre a duce în rătăcire, dacă se poate, *chiar* pe cei aleși.

23. Dar voi luați seamă; iată, v'am spus d'inainte toate.

24. Și în zilele acelea, după suferința aceea, soarele va fi întunecat, și luna nu va da lumina sa,

25. Și stelele vor fi căzând din cer, și puterile care sînt în ceruri vor fi sguđuite.

26. Și atunci vor vedea pe Fiul omului venind în nori cu putere multă și mărire.

27. Și atunci va trimite pe an-geri săi și va aduna pe aleși săi din cele patru vînturi de la cea mai depărtată margine de pămînt

pînă la cea mai depărtată mar-gine de cer.

28. Învățați asemănarea de la smochin; cînd ramura lui este fragetă și infrunzește, cunoașteți că aproape este vara;

29. Astfel și voi, cînd veți fi văzut acestea făcendu se, cunoașteți că *el* este aproape lângă uși;

30. Adevăr zic voă, că nu va trece neamul acesta, pînă cînd să fie toate acestea;

31. Cerul și pămîntul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece.

32. Iar despre zioa aceea sau ceas nimeni nu știe, nici an-geri în cer, nici Fiul, fără numai Tatăl.

33. Luați aminte, priveghiați, și *rugați* vă, căci nu știți cînd este timpul nemerit.

34. Ca un om ducendu se de-parte, lăsând casa sa, și dând slugilor sale putere, și fie căruia lucrul lui, și porunci portarului să vegheze.

35. Deci vegheați, căci nu știți cînd vine stăpînul casei, seara, sau la mezul nopții, sau la cîntatul cocoșului, sau dimineața;

36. Ca nu venind pe neașteptate să vă afle dormind.

37. Iar ce zic voă, zic tuturor, vegheați.

CAP. XIV.

Sfatul mai marilor preoților și cărturarilor. Femea care unge capul lui Iisus. Iuda. Înființarea sîntei cini. Suferința în Ghet-semane și prinderea lui Iisus. Petru și tăgădușele.

1. Iar după două zile erau Pa-ștele și azimele; și mai mari

preoților și cărturari căutau, cum punând ei mâna pe el prin amăgire să 'l omoare.

2. Căci ziceau: Nu în sărbători, ca să nu fie turburare a poporului.

3. Și fiind în Betania în casa lui Simon leprosul, șezând el la masă veni o femeie având un alabastru cu mir foarte scump de nard adevărat.

4. Și spărgând alabastrul turnă pe capul lui. Dar erau uni măhnindu-se adânc între dânsi și zicând: Pentru ce s'a făcut această pierdere a mirului?

5. Căci se putea vinde acest mir peste trei sute de denari și să se dea săracilor, și erau mâniași pe dânsa.

6. Iar Iisus zise: Lăsați o; pentru ce 'i faceți supărare? A făcut un lucru bun pentru mine.

7. Fiind că pe săraci 'i aveți în totdeauna cu voi, și când voiți puteți să le faceți bine, dar pe mine nu mă aveți totdeauna.

8. Ea făcu ce putu; apucă mai înainte să 'mi ungă corpul spre înmormântare;

9. Adevăr zic voe, în toată lumea, ori unde va fi predicată evangelia, se va spune și ce a făcut aceasta spre amintirea ei.

10. Și Iuda Iscariotu, unul din cei doisprezece, se duse la mai mari preoților, ca să 'l dea lor în mâini.

11. Iar ei auzind să bucurară, și făgăduiră să 'i dea argint. Și el căuta cum să 'l dea la timp nemerit în mâinele lor.

12. Și în cea d'întîia zi a azimelor, când ei înjunghiau *melul de Paște*, ucenici săi 'i zic: Unde voești ducându-ne să 'ți gătim ca să mănânci Paștele?

13. Și trimite pe doi dintre ucenici săi și le zice: Mergeți în oraș, și va eși înaintea voastră un om ducând un vas de pământ cu apă; urmați lui,

14. Și spuneți stăpînului casei, unde va fi intrat el, că *Învățătorul* zice: Unde este pentru mine casa de ospet, în care să mănânc Paștele cu ucenici mei?

15. Și el însuși va arăta voe o încăpere mare sus gătită cu așternut; și acolo pregătiți pentru noi.

16. Și ucenici eșiră și veniră în oraș, și găsiră după cum le a spus; și pregătiră Paștele.

17. Și făcându-se seară, vine cu cei doisprezece,

18. Și stând ei la masă și mîncând, Iisus zise: Adevăr zic voe, că unul dintre voi mă va da prins, cel care mănâncă cu mine.

19. Iar ei începură a se întrista și a 'i zice unul câte unul: Nu cumva *sînt* eu?

20. Iar el *respunzînd* le zise: Unul din cei doisprezece, care întinge cu mine în vasul *de mîncare*.

21. Intr'adevăr, Fiul omului se duce după cum stă scris despre dînsul; dar vaî de omul acela, prin care Fiul omului este dat prins; bine ar fi pentru el dacă nu s'ar fi născut omul acela.

22. Și mâncând ei, Iisus luând pâine, binecuvîntând frânse, apoi le dete și zise: Luați, *mâncați*; acesta este corpul meu.

23. Și luând paharul mulțumind le dete, și băură din el toți;

24. Și le zise: Acesta este singele meu al legii, el se varsă pentru mulți.

25. Adevăr zic voe, că nu voi mai bea din rodul viței pînă în zioa aceea, când îl voi bea nou în împărăția lui Dumnezeu.

26. Și după ce cântară lăudări eșiră la muntele maslinilor.

27. Și le zice Iisus că toți veți da la o parte *pentru mine în noaptea aceasta*; căci scris este: Bate voi păstorul și se vor împrăștia oile.

28. Dar după învierea mea, voi merge înainte de voi în Galilea,

29. Iar Petru 'i zise: Chiar dacă toți se vor da la o parte, totuși eu nu.

30. Și Iisus 'i zice: Adevăr zic ție că tu azi în noaptea aceasta, mai 'nainte d'a fi cântat de două ori cocoșul, mă vei tăgădui de trei ori.

31. Iar el mai tare zicea: Dacă ar trebui, ca să mor împreună cu tine, nu te voi tăgădui. Asemenea și toți ziceau.

32. Și vin la un loc, al cărui nume este Ghetsemane; și zice ucenicilor săi: stați aci pînă mă voi ruga.

33. Și ieă cu sine pe Petru și pe Iacob și pe Ioan, și începu

a se întrista și a se turbura adânc.

34. Și le zice: Intristat foarte este sufletul meu pînă la moarte; rămâneți aci și veghiați.

35. Și mergînd puțin mai 'nainte căzu la pămînt și se ruga, că, dacă este cu putință, să treacă de la el ceasul,

36. Și zicea: Aba, părinte, toate 'ți sînt cu putință; dă la o parte de la mine acest pahar, ânsă nu ce voesc eu, dar ce tu *voiești*.

37. Și vine și 'i află dormind, și zice lui Petru: Simone, dormi? Nu avuși tărie să veghezi un ceas?

38. Vegheați și vă rugați ca să nu intrați în ispită; într'adevăr, spiritul este nepregetător, dar carnea neputincioasă.

39. Și iar ducîndu se se rugă zicînd acelaș cuvînt.

40. Și venind iarăși 'i găsi dormind, căci ochi lor erau cu totul îngreuiati, și nu știau ce să 'i răspundă.

41. Și vine de a treia oară și le zice: Dormiți de acum și odihniți vî; este destul; a sosit ceasul; iată, Fiul omului este dat în mâinele păcătoșilor.

42. Sculați vî, să mergem; iată, s'a apropiat cel care mă dă prins.

43. Și îndată, vorbind el anchă, vine de la mai mari preoților și de la cărturari și bătrîni Iuda, unul dintre cei doisprezece, și cu dînsul gloată *multă* cu spade și lănci.

44. Iar cel care avea să 'l dea

prins pe dînsul, dase un semn învoit zicînd: Pe care îl voi fi sărutat, el este; puneți mîna pe dînsul, și duceți 'l cu pază bună;

45. Și venind, îndată apropiindu se de dînsul zice: Rabi, și îl sărută.

46. Iar ei puseră mîinile lor pe dînsul și 'l apucară.

47. Iar unul dintre cei care steteau pe lîngă dînsul trăgînd spada lovi pe sluga arhiereului, și 'i taie urechea.

48. Și răspunzînd Iisus le zise: Ca la un făcător de rele ați eșit cu spade și lănci să mă prindeți?

49. În fie care zi eram la voi învățînd în santuar, și nu m'ați apucat;

50. Dar *se face* ca să fie implinite scripturile. Și lăsîndu 'l toți fugiră.

51. Și un tînăr oare care 'i urma împreună, înfășurat fiind pe *corpul* gol c'un vestmînt de pînză, și ei îl prind;

52. Dar el lăsînd vestmîntul de pînză fugi gol de la ei.

53. Și duseră pe Iisus la arhiereu și vin o dată cu dînsul toți mai mari preoților și bătrîni și cărturari.

54. Și Petru îl urmă de departe pînă înăuntru în curtea arhiereului, și ședea împreună cu slujitori și se încălzea la foc.

55. Iar mai mari preoților și tot sinedriul căutau împotriva lui Iisus mărturie, spre a 'l omori și nu aflau.

56. Căci mulți mărturisiau min-

cinos împotriva lui, și mărturiile nu se potriveau.

57. Și uni sculîndu se mărturisiau mincinos împotriva lui zicînd:

58. Că noi l'am auzit zicînd, că eu voi dărîma templul acesta care este făcut de mîini, și în trei zile voi clădi altul nefăcut de mîini.

59. Și nici așa nu se potrivea mărturia lor.

60. Și sculîndu se arhiereul în mijloc întrebă pe Iisus zicînd: Nu răspunzi nimic? Ce mărturisesc aceștia împotriva ta?

61. Dar el tăcea, și nu răspunse nimic. Arhiereul iarăși 'l întrebă și 'i zice: Tu ești Christosul, fiul celui binecuvîntat?

62. Iar Iisus zise: Eu sînt; și veți vedea pe Fiul omului stînd d'a dreapta puterii și venind pe nori cerului.

63. Iar arhiereul sfășind vestmîntele sale zice: Ce mai avem trebuință de martori?

64. Ați auzit blasfemia; ce vi se pare voe? Iar ei toți îl osîndiră că este vinovat de moarte.

65. Și uni începură a 'l scuipa, și a 'i acoperi fața și a 'l palmui și a 'i zice: Profetizează; și slujitori îl primiră în bătaie cu nuele.

66. Și Petru fiind jos în curte, vine una dintre slujnicele arhiereului,

67. Și vîzînd pe Petru încălzindu se, uitîndu se la el zice: Și tu erai cu Iisus Nazarenul.

68. Dar el tăgădui zicînd: Nici

nu știu, nici nu înțeleg ce zici. Și eși afară înaintea curții; și cântă cocoșul.

69. Și slujnica văzându-l începu iar să zică celor care steteau aci că și acesta este dintre ei.

70. Dar el iar tăgădui. Și peste puțin cei care steteau aci iar ziseră lui Petru: Cu adevărat ești dintre ei; căci ești și Galileu; și vorbirea ta se aseamănă.

71. Iar el începu a se da anatemă și a se jura că nu știu pe omul acesta de care vorbiți.

72. Și îndată de a doua oară cântă cocoșul. Și Petru și aduse aminte de cuvântul, cum 'i zisese Iisus, că mai 'nainte d'ă fi cântat cocoșul de două ori, mă vei tăgădui de trei ori; și gândindu se plângea.

CAP. XV.

Iisus înaintea lui Pilat. Lui Barabba se dă drumul. Judecarea și răstignirea lui Christos. Luarea de pe cruce și înmormântarea lui.

1. Și îndată dimineța sfătuindu se mai mari preoților cu bătrini și cărturari, adecă tot sinedriul, legând pe Iisus îl duseră și îl deteră lui Pilat.

2. Și 'l întrebă Pilat: Tu ești împăratul Iudeilor? Iar el răspunzând 'i zice: Tu zici.

3. Și mai mari preoților vorbiau împotriva lui multe.

4. Dar Pilat iar 'l întrebă zicând: Nu răspunzi nimic? Iată câte spun împotriva ta?

5. Iar Iisus nu mai răspunse la nimic, în cât Pilat se mira.

6. Iar la sârbătoare da drumul pentru dênși la un închis, pe care îl cereau.

7. Și era unul care se numește Barabba, închis împreună cu cei răsculați, care făcuseră omor în răsccoală.

8. Și gloata venind sus începu să ceară a le da, cum le făcea tot dauna.

9. Iar Pilat răspunse zicându-le: Voiți să dau drumul pentru voi împăratului Iudeilor?

10. Căci cunoștea că din ură îl dase în mâinele lui mai mari preoților.

11. Dar mai mari preoților ațîțară gloata ca să dea drumul pentru dênși mai bine lui Barabba.

12. Iar Pilat răspunzând iarăși le zise: Dar ce voi face cu *acesta* pe care 'l numiți împăratul Iudeilor?

13. Atunci ei iar strigară: Răstignește 'l.

14. Iar Pilat le zicea: Dar ce rău a făcut? Iar ei mai tare strigară: Răstignește 'l.

15. Și Pilat voină să facă gloatei pe voie, dete drumul pentru ei lui Barabba, și pe Iisus biciuindu 'l îl dete ca să fie răstignit.

16. Iar ostași 'l duseră înăuntrul curții, care este pretoriu, și chemară împreună toată cohorta.

17. Și 'l îmbracă în purpură,

și impletind cunună de spinii 'i pun *pe cap*;

18. Și începură a 'i se închina: Bucură te, împărate al Iudeilor.

19. Și 'l băteau c'o trestie peste cap, și 'l scuipau, și punându se în genuchii 'i se închinau.

20. Și după ce au ris de el, îl desbrăcară de purpură, și 'l îmbrăcară cu hainele lui, și 'l duseră afară, ca să 'l răstigniască.

21. Și silesc pe un trecător venind de la câmp, pe Simon Cireneu, tatăl lui Alesandru și Rufu, ca să 'i ducă crucea.

22. Și 'l duc pe locul Golgota, care însemnează locul căpăținei.

23. Și 'i dedeau *să bea* vin dres cu smirnă, dar nu luă.

24. Și 'l răstignesc, și împart hainele lui aruncând sorți pe dênsele, ce să țiea fie-care.

25. Și era al treilea ceas, când îl răstigniră.

26. Și inscripția vinei lui era scrisă: ÎMPĂRATUL IUDEILOR.

27. Și împreună cu dênsul răstignesc doi făcători de rele, unul d'a dreapta și altul d'a stînga lui.

28. Și fu împlinită scriptura care zice: Și cu cei fără de lege fu socotit.

29. Și trecători îl înjosiau prin vorbe, clătînând capetele lor și zicend: Vai, cel care dărimî templul, și în trei zile îl clădești,

30. Mântuește te pe tine dându te jos de pe cruce.

31. Aseminea și mai mari preoților luându 'l în ris între dênși împreună cu cărturari ziceau: Pe

alți a mântuit, pe sine nu se poate mântui.

32. Christosul, împăratul lui Israel, să se dea acum jos de pe cruce, ca să vedem și să credem. Și cei răstigniți împreună cu el 'i imputau.

33. Și fiind al șaselea ceas sê făcu întunerec peste tot pământul pênă la al noulea ceas.

34. Și la al noulea ceas strigă Iisus cu glas mare *zicend*: Eloi, Eloi, lama sabachtani? care însemnează: Dumnezeuul meu, Dumnezeuul meu, pentru ce m'ai părăsit?

35. Și uni din cei care steteau aci auzind ziceau: Iată, chiamă pe Elie.

36. Iar unul alergând și umplând un burete de oțet, punendu 'l într'o trestie îl adăpă *zicend*: Lăsați, să vedem dacă vine Elie să 'l țiea jos.

37. Iar Iisus strigând cu glas mare și dete sufletul.

38. Și catapetasma templului fu sfășiată în două de sus pênă jos.

39. Și vîzînd sutașul care era aci înaintea lui, că în așa chip 'și a dat sufletul, zise: Cu adevărat, omul acesta era Fiu al lui Dumnezeu.

40. Și erau și femeii privind de departe, între care Maria Magdalena, și Maria muma lui Iacob cel mic și a lui Iose, și Salome,

41. Care când era el în Galilea 'i urmau și 'l slujiau, și altele multe care veniră împreună cu dênsul la Ierusalem.

42. Și pentru că era zi de pregătire, adică înainte de sâmbetă, făcându-se acum seară,

43. Venind Iosef cel din Arimatea, sfetnic ales care aștepta și el împărăția lui Dumnezeu, îndrăsnind intră la Pilat, și ceru corpul lui Iisus.

44. Iar Pilat se miră, dacă este mort acum; și chemând la sine pe sutaș 'l întrebă dacă a murit de mult;

45. Și aflând de la sutaș dăruii lui Iosef corpul mort.

46. Și cumpărând pânză, luându 'l jos îl înfășură cu pânza, și 'l puse în mormânt, care era săpat dintr'o peatră; și prăvăli o peatră pe ușa mormântului.

47. Iar Maria Magdalena și Maria lui Iosef priviau unde este pus.

CAP. XVI.

Femeile la mormântul lui Christos înviat. I.a cine s'a arătat. Ce le a poruncit și făgăduit.

1. Și după ce trecu Sâmbăta, Maria Magdalena și Maria lui Iacob și Salome cumpărară aro-mate, ca venind să 'l ungă.

2. Și foarte de dimineață în întăia zi a săptăminei, vin la mormânt răsărit fiind soarele.

3. Și ziceau între sine: Cine ne va prăvăli peatra din ușa mormântului?

4. Și uitându-se în sus zăresc că peatra este prăvălită; pentru că era foarte mare.

5. Și intrând în mormânt văzură pe un tânăru stând d'a dreapta, îmbrăcat în vestmânt alb; și se spăimântară.

6. Dar el le zice: Nu vă spăimântați; căutați pe Iisus Nazarenul, cel răstignit; s'a sculat, nu este aci;

7. Iată locul unde l'au pus. Duceți vă dar, spuneți ucenicilor săi și lui Petru, că merge în Galilea înainte de voi;

8. Acolo îl veți vedea după cum v'a zis. Și eșind ele fugiră de la mormânt, pentru că tremur și uimire le coprinse, și nu spuseră nimenui nimic, căci se temeau.

9. Iar după ce a înviat, se arată dimineața, în întăia zi a săptăminei, mai 'ntăiu Marii Magdalenei, de la care scosese șapte demoni.

10. Acea ducându-se vesti celor foști împreună cu el, care se tânguiau și plângeau.

11. Și aceia auzind că este viu și a fost văzut de dânsa, nu crezură.

12. Și după acestea se arată în altă formă la doi dintre dânsi, care umblau ducându-se la câmp.

13. Și aceia ducându-se vestiră la ceilalți; dar nu crezură nici acelora.

14. Iar după aceea se arată chiar celor unsprezece, stând ei la masă, și înfruntă necredința lor și învîrtoșarea de inimă, pen-

tru că nu crezură celor care l'au văzut înviat.

15. Și le zise: Ducându vă în toată lumea predicați evangelia la toată făptura.

16. Cel care va fi crezut și va fi fost botezat se va mântui.

17. Iar pentru cei care au crezut vor urma aceste semne: In numele meu vor da afară demoni; vor vorbi în limbă noi;

18. Șerpi vor ridica, și chiar dacă vor fi băuț ceva de moarte,

nu 'i va vătăma; vor pune mâinele pe bolnavi, și ei se vor însănătoși.

19. Domnul Iisus decă, după ce vorbi cu dênși, fu luat în cer, și șezu d'a dreapta lui Dumnezeu.

20. Iar aceia eșind predicaă pretutindinea, lucrând Domnul împreună cu dênși, și întărind cuvântul prin semnele ce urmau.

A M I N

SÂNTA EVANGHELIE

DUPE

L U C A

CAP. I.

Angerul Gabriel vestește lui Zaharia nașterea lui Ioan Botezătorul, și Maril' c'a aflat dar înaintea lui Dumnezeu. Maria și Elisabeta. Cântarea Maril'. Nașterea lui Ioan Botezătorul. Zaharia profetizează.

1. De oare ce mulți încercară să alcătuiască o istorisire despre faptele adeverate cu desăvârșire între noi,

2. După cum ne au dat cei care de la început au fost marturi cu ochi și slujitori ai cuvintului,

3. Am găsit și eu cu cale, după ce am urmat cu deamănuntul toate de la început, ca să 'ți scriu ție pe rind, alesule Teofile,

4. Pentru ca să cunoști lămurit tăria privitoare la cuvintele în care ai fost învățat.

5. Fost a în zilele lui Erod, împăratul Iudei, un preot oare care cu numele Zaharia din despărțirea lui Abia, și avea femei din fiicele lui Aaron, și numele ei Elisabeta.

6. Amândoi erau drepti înain-

tea lui Dumnezeu, umblând curați în toate poruncile și hotăririle Domnului.

7. Și n'aveau copii, de oare ce Elisabeta era stearpă, și amândoi se găseau înaintați în zilele lor.

8. Dar pe când săvârșia înaintea lui Dumnezeu cele preoțești în rindul despărțiri sale,

9. După obiceiul slujbei preoțești căzu sortul ca să tămâeze, după ce a intrat în templul Domnului,

10. Și toată mulțimea popoului se ruga afară în ceasul tămâeri.

11. Și 'i se arătă lui un ânger al Domnului stând d'a dreapta altarului de tămâere.

12. Și Zaharia văzând s'a turburat, și teamă îl coprinse.

13. Iar ângerul 'i zise: Nu te teme, Zaharia, pentru că rugăciunea ta a fost ascultată, și femeia ta Elisabeta 'ți va naște un fiu, și vei numi numele lui Ioan.

14. Și va fi pentru tine bucurie și veselie, și mulți se vor bucura de aceea ce va fi el.

15. Căci va fi mare în fața Domnului, nu va bea nici vin, nici băutură ametoitoare, și chiar din pânțele mumei sale va fi plin de spirit sânt.

16. Și va întoarce pe mulți dintre fii lui Israel la Domnul Dumnezeu lor.

17. Și el însuși va fi înainte mergător în fața lui în spiritul și puterea lui Elie, ca să întoarcă inimă de părinți spre copii și pe neascultători în gândul dreptilor; ca să pregătiască Domnului un popor întocmit.

18. Și Zaharia zise către ânger: După ce voi cunoaște aceasta? Căci eu sunt bătrîn și femeia mea înaintată în zilele ei.

19. Și răspunzînd ângerul 'i zise: Eu sînt Gabriel, care stau înaintea lui Dumnezeu, și sînt trimis să vorbesc către tine și să 'ți binevestesc aceasta.

20. Și iată vei fi tăcînd și neputînd să vorbești pînă în zioa cînd vor fi acestea; pentru că n'ai crezut cuvintelor mele, care vor fi împlinite la timpul lor cîvenit.

21. Și poporul aștepta pe Zaharia, și se mira că întîrziază în templu.

22. Iar după ce eși, nu putea să le vorbiască, atunci ei cunoscîră c'a văzut o arătare în templu; și el însuși le întăria prin semn *aceasta*, și rămase mut.

23. Și fu că după ce s'împliniră zilele slujbei lui, s'înduse la casa lui.

24. Iar după aceste zile Elisabeta femeia lui rămase grea, și se ascunse cinci luni,

25. Zicînd pentru că astfel mi a făcut mie Domnul în zilele în care avu grijă să ridice dintre oameni înjosirea mea.

26. Iar în luna a șasea ângerul Gabriel fu trimis de la Dumnezeu într'un oraș al Galilei, cu numele Nazaret,

27. Către o fecioară logodită unui bărbat cu numele Iosef din casa lui David; și numele fecioarei *era* Mariam.

28. Și intrînd la dînsa ângerul zise: Bucură te, cea dăruită; Domnul *e* cu tine. *Binecuvîntată ești tu între femei.*

29. Iar ea, *după ce 'l văzu*, se turbură de cuvîntul lui, și se gîndia în sine ce fel ar fi urarea aceasta.

30. Și ângerul 'i zise: Nu te teme, Mariam; căci ai aflat dar la Dumnezeu.

31. Și iată vei lua în pîntece, și vei naște fiu, și vei chema numele lui Iisus.

32. Acesta va fi mare, și fiu al celui prea înalt se va chema; și Domnul Dumnezeu 'i va da tronul lui David părintele său;

33. Și va împărăți peste casa lui Iacob în veac, și sfîrșit al împărăției lui nu va fi.

34. Iar Miriam zise către ânger: Cum va fi aceasta, pentru că nu cunosc bărbat?

35. Și răspunzînd ângerul 'i zise: Spirit sânt va veni asupra

ta, și putere a celui prea înalt te va umbri; de aceea și cel care se naște din tine sânt va fi numit Fiu al lui Dumnezeu.

36. Și iată Elisabeta rudenia ta și dânsa a zămislit fiu în bătrînețea ei; și aceasta este a șasea lună pentru dânsa care se numește stearpă;

37. Căci la Dumnezeu orîce cuvânt nu va fi fără putere.

38. Iar Mariam zise: Iată, roaba Domnului; fie mie după cuvântul tău; și îngerul se duse de la ea.

39. Și sculându-se Mariam în zilele acelea se duse cu grabă în ținutul muntos, într'un oraș al *seminții* lui Iuda;

40. Și intră în casa lui Zaharia și ură Elisabetei.

41. Și fu când auzi Elisabeta urarea Marii, săltă fătul în pânțele ei, și Elisabeta se umplu de spirit sânt,

42. Și strigă cu glas mare și zise: Binecuvântată *estî* tu între femei, și binecuvântat *este* rodul pântecelui tău.

43. Și de unde pentru mine aceasta, ca să vie la mine mama Domnului meu?

44. Căci iată, cum veni glasul urărei tale la urechele mele, săltă în bucurie fătul din pânțele mele.

45. Și fericită este care a crezut că va fi împlinire celor zise ei de la Domnul.

46. Și zise Mariam:

47. Mărește sufletul meu pe Domnul, și s'a bucurat spiritul

meu de Dumnezeu mântuitorul meu;

48. Că a căutat spre smerenia roabei sale.

Căci iată, de acum mă vor fericii toate neamurile;

49. Că 'mi a făcut mărire cel puternic,

Și sânt este numele lui;

50. Și mila lui la neamuri și neamuri pentru cei care se tem de dânsul.

51. Făcut a tărie cu brațul său; Risipita pe mândri în gândul inimei lor.

52. Data jos pe puternici de pe tronuri,

Și înălțat a pe smeriți;

53. Pe flămânzi umplut a de bunătați,

Și pe avuți scos a afară deșerti;

54. Sprijinit a pe Israel sluga sa, spre a 'și aduce aminte de mila sa în veac.

55. Precum vorbi către părinți noștri,

Lui Abraam și neamului său.

56. Iar Mariam rămase împreună cu dânsa ca la trei luni, apoi se întoarse la casa ei.

57. Iar Elisabetei 'i se împlini timpul ca să nască, și născu fiu;

58. Și auziră locuitori d'împrejur și rudele ei, că Domnul a mărit mila lui cu dânsa, și se bucurară împreună cu ea.

59. Și *când* fu zioa a opta, veni să taie împrejur pe copil; și 'l numiau pe numele tatălui său Zacharia.

60. Și răspunzând muma lui zise: Nu, ci Ioan va fi numit.

61. Și ziseră către dânsa că nimenea nu este din rudenia ta, care se numește cu acest nume.

62. Iar ei făceau semn tatălui său cum ar voi să fie numit el.

63. Și cerând o tăbliță scrise zicând: Ioan este numele lui. Și toți se mirară.

64. Și îndată fu deschisă gura lui și limba lui *deslegată*.

65. Și teamă fu peste toți care locuiau împrejurul lor; și în tot ținutul muntos al Iudei erau vorbite de uni la alți rosturile acestea.

66. Și toți care auziră puneau în inima lor zicând: Ce va fi oare copilul acesta? Căci și mâna Domnului era cu dânsul.

67. Și Zacharia tatăl său fu umplut de spirit sânt și profetiză zicând:

68. Binecuvântat *este* Domnul Dumnezeu lui Israel,

Că a cercetat și a făcut răscum-părare pentru poporul său,

69. Și 'nălță noă corn de mântuire,

In casa lui David sluga sa.

70. Precum vorbi din veac prin gura sântilor profeți ai săi,

71. Mântuire de vrăjmași noștri, și de mâna tuturor care ne urăsc pe noi;

72. Să facă milă cu părinți noștri,

Și să 'și aducă aminte de așezământul său sânt,

73. De jurământul ce jură către Abraam părintele nostru,

74. Să ne dea ca, scăpați fiind de mâna vrăjmașilor noștri,

75. Fără temere să 'i slujim
In sântenie și dreptate înaintea lui în toate zilele *vieții* noastre.

76. Dar și tu, copile, profet al celui prea înalt vei fi numit;

Căci vei merge înaintea feței Domnului, ca să gătești căile lui,

77. Să dai cunoștință de mântuire poporului său

In ertare de păcatele lor,

78. Pentru mila duioasă a Dumnezeului nostru,

Cu care ne a cercetat răsăritul din înălțime,

79. Ca să lumineze celor care stau în întunec și în umbră de moarte;

Spre a îndrepta picioarele noastre pe cale de pace.

80. Iar copilul creștea, și se întăria în spirit, și fu în pustie până în zioa arătării sale către Israel.

CAP. II.

Nașterea lui Iisus la Betleem. Ângeri și păstori. Tăierea împrejur și aducerea lui Iisus la templu. Simeon și Ana. Iisus în vârstă de doisprezece ani învață în santuar.

1. Și în zilele acelea eși poruncă de la Cesarul August, ca să se înscrie toată lumea.

2. Această înscriere se făcu cea d'intîiu, pe când era Quirin stăpînitor al Sirii.

3. Și se duceau toți ca să se înscrie, fie care în orașul său.

4. Plecă dar și Iosef din Galilea, din orașul Nazaret, în Iudea în orașul lui David, ce se numește Betleem, pentru că el era din casa și neamul lui David,

5. Ca să se înscrie împreună cu Mariam cea logodită lui, fiind ea grea.

6. Dar pe când erau ei acolo, se împliniră zilele ca ea să nască.

7. Și născu pe fiul ei întâiul născut, și 'l înfășă în scutice, și 'l culcă într'o esle, pentru că nu aveau loc în casa de oaspeți.

8. Și în acel loc erau păstorii stând afară în câmp și păzind streajă noaptea la turma lor.

9. Și iată un ânger al Domnului stătu lângă dênși, și mărirea Domnului străluci împrejurul lor; și ei se înfricoșară foarte tare.

10. Și le zise ângerul: Nu vă temeți; căci iată, vă binevestesc bucurie mare, care va fi pentru tot poporul.

11. Că astăzi, în orașul lui David, s'a născut voe Mântuitor, care este Christos, Domnul.

12. Și acesta vă este semnul; veți găsi un copil înfășat în scutice, pus într'o esle.

13. Și de o dată se alătură cu ângerul mulțime de oaste cerească, lăudând pe Dumnezeu, și zicând:

14. Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu,

Și pe pământ pace, între oameni bună voie.

15. Și când se duseră de la dênși ângeri la cer, păstori ziseră uni către alți: Să mergem dar pênă la Betleem, și să vedem cuvântul acesta ce s'a întâmplat, pe care Domnul ni'l făcu cunoscut.

16. Și veniră grăbindu se, și găsiră pe Mariam, și pe Iosef, și pe copil pus în esle.

17. Iar ei văzând făcură cunoscut despre cuvântul ce li s'a vorbit despre copilul acesta.

18. Și toți care auziră se mirau de cele vorbite lor de către păstori.

19. Iar Mariam păstra toate cuvintele acestea, cumpănindu le în inima ei.

20. Și păstori se întoarseră mărind și lăudând pe Dumnezeu pentru toate câte auziră și văzură, precum s'a zis către dênși.

21. Și când se împliniră opt zile, ca să 'l taie împrejur, se și numi numele său Iisus, care fu spus de ânger mai 'nainte d'a fi el zămislit în pânțec;

22. Și când se împliniră zilele curățirii lor după legea lui Moise, îl aduseră la Ierusalem, ca să 'l pună înaintea Domnului,

23. Cum este scris în legea Domnului că orî-ce parte bărbătească, deschizend pânțele, sânt Domnului se va chema.

24. Și ca să dea jertfă, dupe cum este zis în legea Domnului, o pereche de turturele, sau doi pui de porumb;

25. Și iată, era un om în Ie-

rusalem, numele lui Simeon, și omul acesta era drept și temător de Dumnezeu, așteptând mângâierea lui Israel;

26. Și spirit sânt era peste dânsul. Și el era înștiințat de spiritul sânt să nu vază moarte pînă ce nu a văzut pe Christosul Domnului.

27. Și veni din îndemnul spiritului la santuar: și când aduseră părinți pe copilul Iisus, ca să facă ei pentru dânsul după datina legii,

28. Și dânsul îl luă în brațele sale, și binecuvîntă pe Dumnezeu, și zise:

29. Acum lași pe robul tău, stăpîne,

In pace dupe cuvîntul tău;

30. Că văzură ochi mei mîntuirea ta,

31. Pe care ai gătit o în fața tuturor popoarelor;

32. Lumină ce se descoperă neamurilor,

Și mărirea a poporului tău Israel.

33. Și tatăl lui și muma lui erau în mirare de cele rostite pentru dânsul;

34. Și 'i binecuvîntă pe dînși Simeon, și zise către Mariam muma lui: Iată, acesta este spre cădere și ridicare a multor în Israel, și spre semn împotriva căruia se va vorbi.

35. Dar și sufletul tău îl va străpunge spadă, ca să fie descoperite gânduri din multe inimă.

36. Și era Ana profeta, fiea lui Fanuel, din seminția lui Așer — Această, înaintată în zile multe, după ce trăise cu bărbat șapte ani de la fecioria ei,

37. Și dânsa o văduvă pînă la optzeci și patru de ani — care nu se depărta de la santuar, slujind Domnului noaptea și zioa cu post și rugăciune,

38. Și aceasta în acelaș ceas fiind venită lauda pe Dumnezeu, și cuvînta despre dânsul la toți care așteaptă în Ierusalem răscumpărare.

39. Și când s'evîrșiră toate cele după legea Domnului, se întoarseră la Galilea în orașul lor Nazaret.

40. Iar copilul creștea, și se întăria în spirit, plin fiind de înțelepciune; și bunavoința lui Dumnezeu era peste dânsul.

41. Și părinți lui se duceau în fie care an la Ierusalem de s'erbătoarea Paștelui.

42. Și când fu de doisprezece ani, mergînd ei la Ierusalem după datina s'erbători,

43. Și sfârșind zilele, când se întorceau băatul Iisus rămase în Ierusalem; și părinți lui nu știură;

44. Iar ei gîndind că el este între cei împreună călători veniră cale de o zi, și 'l căutau printre rude și cunoscuți;

45. Și ne aflîndu 'l se întoarseră la Ierusalem căutîndu 'l.

46. Și după trei zile îl găsiră în santuar, șezînd în mijlocul

învățătorilor, și ascultându 'i, și întrebându 'i.

47. Iar toți care 'l auziau se mirau de priceperea și răspunsurile lui.

48. Și văzându 'l rămaseră uimiți; și muma lui zise către densusul: Fiule, pentru ce ne ai făcut noă așa? Iată, tatăl tău și eu întristați fiind te căutam.

49. Și el zise către densesi: Ce este că mă căutați? Nu știati că eu trebuie să fiu în casa Tatălui meu?

50. Dar ei nu pricepură rostul pe care îl spuse lor.

51. Și plecă împreună cu densesi și veniră la Nazaret, și el era supus lor, și muma lui păstra toate cuvintele în inima ei.

52. Și Iisus sporia în înțelepciune și vîrstă, și în buna voință la Dumnezeu și la oameni.

CAP. III.

Arătarea lui Ioan Botezătorul. Predica și botezul lui. Erod prinde pe Ioan. Botezarea lui Iisus. Genealogia lui.

1. Iar în al cincisprezecelea an al domnirii lui Tiberiu ca Cesar, fiind procurator al Iudei Ponțiu Pilat, și tetrarch al Galilei Erod, iar Filip, fratele lui, tetrarch al Iturei și al ținutului Trachonitei, și Lisania tetrarch al Abilenei,

2. În zilele archiereului Ana și Caiafa, fostă cuvîntul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zacharia, în pustie.

3. Și el veni în toată impre-

jurimea Iordanului, predicând botezul pocăinței spre ertare de păcate;

4. După cum este scris în cartea cuvintelor lui Isaia profetul: Glas de strigător în pustie: Gătiți calea Domnului, Drepte faceți cărările lui;

5. Orî ce vale adîncă va fi umplută,

Și orî ce munte și deal va fi lăsat în jos;

Și căile strâmbe vor fi drepte, Și cele greu de umblat netede.

6. Și orî ce carne va vedea mîntuirea lui Dumnezeu.

7. Decî zicea gloatelor care eșiau ca să fie botezate de el: Pui de viperă, cine v'a arătat să fugiți de urgia viitoare?

8. Faceți dar roade vrednice de pocăință; și nu începeți a zice în voi enșivă: Părinte avem pe Abraam; căci vă spun, că poate Dumnezeu din petrele acestea să deștepte fii lui Abraam.

9. Chiar acum stă securea la rădăcina pomilor; decî orî ce pom, ce nu face rod bun, se taie și se aruncă în foc.

10. Și 'l întrebau gloatele zicînd: Ce să facem dar?

11. Iar el răspunzînd le zicea: Cel care are două cămăși să dea celui care n'are, și cel care are de mîncare să facă de asemenea.

12. Atunci veniră și vameși ca să fie botezați, și ziseră către densusul: Învățătorule, ce să facem?

13. Iar el zise către dênși: Nu cereți nimic mai mult peste ce vă este hotărît.

14. Și 'l întrebau și cei care slujesc în oaste zicând: Dar noi ce să facem? Și zise către dênși: Nu asupriți pe nimenea, nici nu năpăstuiți; ci fiți mulțumiți cu plata voastră.

15. Iar pe când poporul era în așteptare, și toți cugetau în inimele lor de Ioan, nu cumva el ar fi Christosul,

16. Ioan răspunse tuturor zicând: Eu vă botez cu apă, dar vine cel care este mai tare de cât mine, căruia nu 'i sunt de îndestul să desleg cureaoa încălțămintelor lui; el vă va boteza cu spirit sânt și foc;

17. A cărui lopată *este* în mână sa, ca să curățe aria sa și să adune grâul în grânarul său, iar pleava o va arde în foc nestins.

18. Dar și multe altele îndemnând binevestia poporului.

19. Iar tetrarchul Erod, muștrat fiind de el pentru Erodiada femea lui Filip, fratele său, și pentru toate relele pe care le făcuse,

20. Erod adăogă la toate și aceasta, adecă, închise pe Ioan în închisoare.

21. Iar când fu botezat tot poporul, botezat fiind și Iisus. și rugându se, cerul fu deschis,

22. Și veni peste dênșul Spiritul sânt în chip adevărat de porumb, și se făcu un glas din

cer zicând: Tu ești Fiul meu cel iubit, în tine am binevoit.

23. Și Iisus însuși era ca de treizeci de ani, când începu, fiind, după cum se zicea, un fiu al lui Iosef, al lui Eli,

24. Al lui Matat, al lui Levi, al lui Melchi, al lui Ionai, al lui Iosef,

25. Al lui Matatia, al lui Amos, al lui Naum, al lui Esli, al lui Nagai,

26. Al lui Maat, al lui Matatia. al lui Semein, al lui Iosech, al lui Ioda.

27. Al lui Ioanan, al lui Reza, al lui Zorobabel, al lui Salatiel, al lui Neri,

28. Al lui Melchi, al lui Adî, al lui Cosam, al lui Elmadam, al lui Er.

29. Al lui Iisus, al lui Eliezer, al lui Iorim, al lui Matat, al lui Levi,

30. Al lui Simeon, al lui Iuda, al lui Iosef, al lui Ionam, al lui Eliachim,

31. Al lui Malea, al lui Mena, al lui Matata, al lui Natan, al lui David,

32. Al lui Iesăi, al lui Obed, al lui Booz, al lui Salmon, al lui Naason,

33. Al lui Aminadab, al lui Armi, al lui Esron, al lui Fares, al lui Iuda,

34. Al lui Iacob, al lui Isaac, al lui Abraam, al lui Tara, al lui Nachor,

35. Al lui Saruch, al lui Ra-

gav, al lui Falec, al lui Eber, al lui Sala,

36. Al lui Cainan, al lui Arfaxad, al lui Sem, al lui Noe, al lui Lamech,

37. Al lui Matusala, al lui Enoch, al lui Iared, al lui Maleleel, al lui Cainan,

38. Al lui Enos, al lui Set, al lui Adam, al lui Dumnezeu.

CAP. IV.

Ispitirea lui Iisus. Mergerea lui în Galilea. Iisus învață la Nazaret; desprețuit fiind se strămută la Capernaum, unde învață și însoțind-oază pe un demonizat; aseminea pe soacra lui Petru și pe alți.

1. Iar Iisus plin de spirit sânt se întoarse de la Iordan, și fu dus de spiritul în pustie,

2. Patruzeci de zile ispitindu se de către diavolul. Și nu mânca nimic în acele zile; iar când se împliniră ele flămânzi.

3. Și diavolul 'i zise: Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, zi acestei petre să se facă pâine.

4. Și răspunse Iisus către densusul — *zicând*: — Scris este că nu numai cu pâine va trăi omul, — *ci cu orice cuvânt al lui Dumnezeu.* —

5. Și după ce 'l duse în sus — *pe un munte înalt* — 'i arătă în timp d'o clipeală toate împărățiile lumii.

6. Și 'i zise diavolul: Ție 'ți voi da toată puterea aceasta și mărirea lor, că mie 'mi este dată, și o dau cui voesc.

7. Decî dar dacă tu te vei fi

închinat înaintea mea, toată va fi a ta.

8. Și răspunzând Iisus 'i zise: — *Mergi înapoia mea, Satană, căci* — scris este: Domnului Dumnezeuului tău te vei închina, și numai lui vei sluji.

9. Apoi îl duse în Ierusalem și 'l puse pe aripa santuarului, și 'i zise: Dacă Fiu ești al lui Dumnezeu, aruncă te de aci jos.

10. Căci scris este că:

Ângerilor săi va porunci pentru tine, ca să te păziască;

11. Și că:

Pe mâini te vor ridica,

Ca nu cumva să lovești de piatră piciorul tău.

12. Și răspunzând Iisus 'i zise, că zis este: Nu ispiți pe Domnul Dumnezeuul tău.

13. Și după ce sfârși orî ce ispitire diavolul se depărtă de la densusul pînă la un timp nemerit.

14. Și Iisus se întoarse cu puterea spiritului în Galilea; și eși știrea despre densusul în toată împrejurimea.

15. Și el învăța în sinagoge lor, lăudat fiind de toți.

16. Și veni la Nazaret, unde fusese crescut; și în zioa Sămbetei intră, după obiceiul său, în sinagogă, și se sculă să citiască.

17. Și 'i se dete cartea profetului Isaia, și deschizînd cartea găsi locul, unde era scris:

18. Spiritul Domnului peste mine,

Pentru că m'a uns ca să binevestesc săracilor;

M'a trimis să tîmăduesc pe cei sdrobiți cu inimă, să vestesc ertare celor în robie,

Și orbilor vedere,

Să dau drumul celor apăsăți,

19. Să vestesc an plăcut Domnului.

20. Și închizînd cartea, dînd o îndărăt slujitorului, stete jos; iar ochi tuturor din sinagogă erau ațintiți la dînsul.

21. Și începu a cuvînta către dînși, că astăzi s'a împlinit scriptura aceasta în urechele voastre.

22. Și toți mărturisiau pentru el, și se mirau de cuvintele plăcute, care eșiau din gura lui, și ziceau: Nu este oare acesta fiul lui Iosef?

23. Și el zise către dînși: Intr'adevăr 'mi veți spune pilda aceasta: Doctore, vindecă te pe tine însuși; fă și aci în patria ta câte am auzit că s'au făcut în Capernaum.

24. Iar el le zise: Adevăr zic voă, că nici un profet nu este plăcut în patria sa.

25. Dar adevărat vă spun: Multe văduve erau în Israel în zilele lui Elie, când cerul fu închis trei ani și șase luni, în cât se făcu foamete mare peste tot pămîntul.

26. Și la nici una dintre ele nu fu trimes Elie, fără numai la o femeie văduvă în Sarepta Sidonului.

27. Și mulți leproși erau în Israel pe timpul lui Eliseu profetul, dar nici unul dintre dînși

nu fu curățit, fără numai Neeman Sirul.

28. Și toți auzind acestea în sinagogă se umplură de furie,

29. Și sculându se îl scoaseră afară din oraș, și 'l duseră pînă la sprînceana muntelui, pe care era clădit orașul lor, ca să 'l repează în jos;

30. Dar el trecînd prin mijlocul lor se duse,

31. Și veni în jos la Capernaum, oraș al Galilei. Și 'i învăța pre ei sîmbăta;

32. Și erau uimiți de învățătura lui, pentru că cuvîntul lui era cu putere.

33. Și în sinagogă era un om avînd spirit de demon necurat, și strigă cu glas mare,

34. Hei, Ce avem noi cu tine, Iisuse Nazarene? Ai venit să ne perzi? Te știi cine ești, sîntul lui Dumnezeu.

35. Și Iisus îl certă zicînd: Inchisă fie 'ți gura, și eși afară din el. Și demonul aruncându 'l în mijloc eși afară din el, nimic vătămîndu 'l.

36. Și căzu frică peste toți, și vorbeau între dînși uni către alți zicînd: Ce este cuvîntul acesta? Că cu tărie și putere poruncește spiritelor necurate, și ele es afară.

37. Și pornia știre despre dînsul în orî ce loc d'imprejurime.

38. Apoi sculându se din sinagogă veni în casa lui Simon. Iar soacra lui Simon era prinsă de friguri mari, și 'l rugară pentru dînsa.

39. Și stând plecat asupra ei certă frigurile, și o lăsară; iar ea de grab sculându se slujia lor.

40. Și apunând soarele toți căți aveau bolnavi de feluri de boale 'i aduseră la dēnsul, iar el, punēnd mâinele peste fie care dintre ei, 'i tămădui.

41. Din mulți eșiau și demoni strigând și zicēnd, că tu ești Fiul lui Dumnezeu. Și certând nu 'i lăsa să vorbiască, pentru că știau că el este Christos.

42. Și făcēdu se zioă eșind se duse într'un loc pustiu; și gloatele 'l căutau, și veniră pēnē la dēnsul, și 'l țineau ca să nu plece de la dēnși.

43. Dar el zise către dēnși că eu trebuie să binevestesc împărăția lui Dumnezeu și la alte orașe, fiind că pentru aceasta sunt trimis.

44. Și predica în sinagogile Galilei.

CAP. V.

Pes. u'tul lui Petru cu Iacob și Ioan. Leprosul. Slăbănogul. Levi. Ospățul cu vameși. Postirea ucenicilor. Nepotrivirea celor vechi cu cele noi.

1. Și pe când gloata se îndesa spre dēnsul și asculta cuvēntul lui Dumnezeu, și el sta lângă lacul Ghenesaret;

2. Atunci văzu doē vase stând lângă lac; iar pescari dādu se jos din ele spālau plășile.

3. Și intrând într'unul din vase, care era al lui Simon, il rugă ca

să mâne puțin de la uscat; și stând învăța din vas gloatele.

4. Iar când încetă d'a vorbi, zise către Simon: Mână la adānc, și lăsați în jos plășile voastre spre pescuire.

5. Și răspunzēnd Simon, zise: Invățătorule, toată noaptea muncind nu prinserăm nimic; dar pe cuvēntul tău voi lăsa în jos plășile.

6. Și făcēnd aceasta prinseră o mulțime mare de pește; în cât se rupeau plășile lor.

7. Și făcură semn tovarășilor din celălalt vas, ca venind să le ajute; și veniră, și umplură amēn'loē vasele, în cât ele se afundau.

8. Iar Simon Petru vēzēnd căzu la picioarele lui Iisus zicēnd: Eși de la mine, Doamne, că sunt om păcātos.

9. Căci frică il coprinse pe el, și pe toți care erau împreună cu el, de pescuitul peștelui, pe care il prinseră,

10. Asemenea și pe Iacob și pe Ioan, tii lui Zebedeu, care erau părtași cu Simon. Și Iisus zise către Simon: Nu te teme; de acum veți vena oameni.

11. Și trăgēnd vasele la uscat, lăsând toate, 'i urmară.

12. Și pe când era el într'unul din orașe, iată, un bărbat plin de lepră. Vēzēnd dar pe Iisus, și căzēnd pe fața sa, 'l rugă zicēnd: Doamne, dacă voești, poți să mă curățești.

13. Și întinzēnd mâna, il atinse

zicând: Voesc, fii curățit. Și îndată lepra s'ă duse de la d'nsul.

14. Și el 'i porunci să nu spue la nimeni; ci plecând arată te preotului, și du pentru curățirea ta după cum rindui Moise, spre mărturie lor.

15. Dar și mai mult străbătea vorba despre d'nsul; și s'ă adunau gloate multe s'ă asculte, și s'ă fie t'ămăduiți de slăbiciunile lor.

16. Iar el s'ă trăgea d'o parte în pustii

Și s'ă ruga.

17. Și fu într'una din zile, că el era învățând; și ș'ădeau Farisei și învățători de lege, care veniseră din ori ce sat al Galilei și ludei și din Ierusalem; și puterea Domnului era ca el s'ă t'ămăduiască.

18. Și iată, bărbați aducând în pat pe un om, care era slăbănog, și căutau s'ă 'l ducă înăuntru și s'ă 'l pună înaintea lui.

19. Și negăsind pe unde s'ă 'l ducă înăuntru din pricina gloatei, suindu se pe acoperem'nt il lăsară în jos p'intre cărămizi cu patul în mijloc înaintea lui Iisus.

20. Și v'ăz'nd credința lor zise: Omule, eartă se ție păcatele tale.

21. Și cărturari și Farisei începură a se gândi zic'nd: Cine este acesta care vorbește blasfemii? Cine poate erta păcate, de cât unul Dumnezeu?

22. Iar Iisus cunosc'nd gândurile lor, răspunz'nd zise către d'nsi: Ce v'ă gândiți în inimile voastre?

23. Ce este mai lesne? a zice: Eartă se ție păcatele tale? sau a zice: Scoală te și umblă?

24. Dar ca s'ă știți că putere are Fiul omului pe pământ a erta păcate, zise slăbănogului: Ție zic, scoală te, și luând patul t'eu pleacă la casa ta.

25. Și îndată sculându se înaintea tuturor, luând *patul* pe care zăcea, s'ă duse la casa sa lăudând pe Dumnezeu.

26. Și uimire coprinse pe toți, și măriau pe Dumnezeu, și se umplură de frică, zic'nd că v'ăzurăm lucruri minunate astăzi.

27. Și după acestea eși, și zări pe un vameș, cu numele Levi, ș'ăz'nd la vamă, și 'i zise: Urmează 'mă.

28. Și lăsând toate sculându se 'i urmă.

29. Și Levi 'i făcu osp'et mare în casa sa, și era gloata multă de vameși și de alți, care ș'ădeau la masă cu d'nsi.

30. Și murmurau Farisei și Cărturari lor către ucenici lui zic'nd: Pentru ce mâncați și beți împreună cu vameși și păcătoși?

31. Și răspunz'nd Iisus zise către d'nsi: N'au trebuință de doctor cei sănătoși, ci cei care suferă.

32. N'am venit s'ă chem la pocăință pe drepti, ci pe păcătoși.

33. Iar ei ziseră către d'nsul: Ucenici lui Ioan postesc adesea, și fac rugăciuni; asemenea și ai l'ariseilor; iar ai t'ei mănăncă și beau.

34. Iar Iisus zise către ei: Nu cumva puteți face pe fii nunței să postiască pe cât timp este mirele cu dênși?

35. Dar vor veni zile; și când mirele va fi luat de la dênși, atunci vor posti în zilele acelea.

36. Și spuse și pildă către dênși, că nimeni, tăind petec de la vestmânt nou nu pune la vestmânt vechiu; iar dacă *pune*, și pe cel nou va rupe, și celui vechiu nu se va potrivi petecul care este de la cel nou.

37. Și nimeni nu pune vin nou în bordufuri vechi; iar dacă *pune*, vinul nou va sparge bordufurile, și el va fi vărsat, și bordufurile vor fi nimicite;

38. Ci trebuie a pune vin nou în bordufuri noi.

39. Și nimeni după ce a bătut *vin* vechiu; voaște *vin* nou; pentru că zice: cel vechiu este bun.

CAP. VI.

Ucenici smulg spice sâmbăta. Omul cu mâna uscată. Alegerea celor doisprezece apostoli. Cuvântarea lui Iisus către popor. Fericirile. Iubirea către vrăjmași. Casa clădită pe temelie bună.

1. Și într'o sâmbăta — a doua dupe cea d'intîiu — el trecea prin semănături; și ucenici lui smulgeau spice și frecându le cu mâinile mâncau.

2. Iar uni dintre Farisei ziseră: Pentru ce faceți ce nu se cade a face sâmbăta?

3. Și răspunzînd Iisus zise către dênși: Nicî aceasta n'ați

cețit, ce făcu David, când flămânzi el și cei care erau cu dînsul?

4. Cum intră în casa lui Dumnezeu, și luând pâinele punerii înainte mîncă și dete și celor cu dînsul, pe care nu se cuvine a le mîncă, de cât numai preoți?

5. Și le zicea că Domn al sâmbetei este Fiul omului.

6. Și în cealaltă sâmbătă el intră în sinagogă și învăța, și era acolo un om, și mîna lui dreaptă era uscată.

7. Iar Farisei și Cărturari îl pîndiau, dacă va tămădui sâmbăta, ca să găsiască a 'l învinovați.

8. Dar el știa gîndurile lor, și zise omului care avea mîna uscată, scoală și stăi în mijloc; și sculându se stătu.

9. Atunci Iisus zise către dênși: Vă întreb, dacă se cuvine sâmbăta a face bine, sau a face rău? A scăpa un suflet sau a perde?

10. Și privindu 'i pe toți 'i zise: Intinde mîna ta, iar el făcu așa; și mîna lui fu alcătuită *sîndtoasă* ca și cealaltă.

11. Iar ei se umplură de furie; și vorbeau între dênși uni către alți, ce ar face lui Iisus.

12. Și în zilele acestea el eși la munte ca să se roage și petrecea noaptea în rugăciune către Dumnezeu.

13. Și când se făcu zioă chemă la sine pe ucenici săi, și după ce alese doisprezece dintre ei pe care 'i numi și apostoli,

14. Pe Simon pe care 'l numi și Petru, și pe Andreiu fratele lui, și pe Iacob și Ioan, și pe Filip și Bartolomeu,

15. Și pe Mateiu și Toma, și pe Iacob al lui Alfeu și pe Simon, numit Zelotul,

16. Și pe Iuda al lui Iacob, și pe Iuda Iscariotu, care se făcu trădător,

17. Și după ce se dete jos împreună cu dênși, stătu pe un loc șes, și stătu gloată multă de ucenici ai săi, și mulțime mare a poporului din toată Iudea și din Ierusalem, și de pe marginea mării Tirului și Sidonului, care veniră să 'l asculte și să fie vindecați de boalele lor;

18. Și cei bântuiți de spirite necurate erau tămăduiți.

19. Și toată gloata căuta să 'l atingă, că putere eșia de la dênșul, și vindeca pe toți.

20. Și el ridicându 'și ochi la ucenici săi zicea: Fericiți voi cei săraci, că a voastră este împărăția lui Dumnezeu.

21. Fericiți voi cei flămânzi acum, că veți fi săturați.

22. Fericiți cei care plângeți acum, că veți ride. Fericiți sunteți, când oameni vă vor uri, și când vă vor scoate dintre ei, și vă vor desprețui, și vor lepăda numele vostru ca rău, din pricina Fiului omului.

23. Bucurați vă în zioa aceea și săltați; căci iată, plata voastră este multă în cer; pentru că pă-

rinți lor făceau în același chip cu profeți.

24. Dar vai voe avuților, că vă luați mângâerea voastră.

25. Vai voe, care sunteți sătuți acum, că veți flămânzi; vai, care rideți acum, că vă veți întrista și veți plânge.

26. Vai, când toți oameni vor zice bine de voi; pentru că părinții lor făceau în același chip cu profeți mincinoși.

27. Dar zic voe care ascultați: Iubiți pe vrăjmași voștri, faceți bine la cei care vă urăsc,

28. Binecuvântați pe cei care vă blestemă, rugați vă pentru cei care vă necăjesc.

29. Celui care te lovește peste falcă, dă 'i să loviască și pe cea laltă; și pe cel care 'ți iea vestimentul, nu 'l opri a 'ți lua și cămașa.

30. Dă la orî care cere de la tine; și de la cel care iea ale tale nu cere înapoi.

31. Și după cum voiți să vă facă oameni, faceți și voi lor asemenea.

32. Și dacă iubiți pe cei care vă iubesc, ce mulțumire aveți?

33. Căci și păcătoși iubesc pe cei care 'i iubesc pe dênși. Și dacă faceți bine la cei care vă fac bine, ce mulțumire aveți? Căci și păcătoși fac aceeaș.

34. Și dacă imprumutați pe aceea de la care nădăjduiți a lua, ce mulțumire aveți? Și păcătoși imprumută păcătoșilor ca să pri-miască înapoi d'opotrivă.

35. Ci iubiți pe vrăjmași voștri, și faceți bine, și împrumutați, ne perzând nădejdea de nimic; și va fi plata voastră multă, și veți fi fii ai celui prea Înalt; că el însuși este bun către cei nemulțumitori și răi.

36. Fiți deci miloși, după cum și Tatăl vostru este milos.

37. Nu judecați, și nu veți fi judecați; nu osindiți, și nu veți fi osindiți; ertați, și veți fi ertați;

38. Dați, și vi se va da; măsură bună, îndesată, clătinată și vîrfuită vor da în sînul vostru. Căci cu ce măsură măsurați, vi se va măsura înapoi.

39. Atunci le spuse o pildă: Nu cumva un orb poate duce pe cale pe orb? Nu vor cădea amîndoi în groapă?

40. Nu este ucenic mai pe sus de învățătorul său; dar adus la deservire, fie care va fi ca învățătorul său.

41. Pentru ce vezi gunoiul ce este în ochiul fratelui tău, iar nu zărești birna ce este în ochiul tău?

42. Sau cum poți zice fratelui tău, frate, stăi să scot gunoiul ce este în ochiul tău, ne vîzînd tu însuși birna din ochiul tău? Fățarnice, scoate mai 'ntîi birna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoți gunoiul ce este în ochiul fratelui tău.

43. Căci nu este pom bun făcînd rod rău, nici pom rău făcînd rod bun.

44. Căci fie care pom se cu-

noaște din rodul lui; pentru că nu culeg *oameni* smochine din spinii, nici nu adună struguri din rugi.

45. Omul bun din comoara bună a inimei sale pune înainte ce este bun; și cel rău din cea rea pune înainte ce este rău; căci din prisosul inimei vorbește gura lui.

46. Dar pentru ce mă chemați Doamne, Doamne, și nu faceți ce zic?

47. Tot care vine la mine și ascultă de cuvintele mele, și le face, voi arăta voe cu cine se aseamănă;

48. Este asemenea c'un om, care clădește casă, care săpă adînc, și puse temelie pe piatră; și vărsându se apele, riul bătut în casă aceea, dar nu fu în stare s'o clatine, pentru că ea fu bine clădită.

49. Iar cine va fi ascultat și nu va fi făcut este asemenea c'un om care clădește casa pe pămînt fără temelie, în care bătut riul și îndată căzu toată, și dărimarea acelei case fu mare.

CAP. VII.

Isus însănătoșază la Capernaum pe sluga sutașului. Inviarea tenêrului din Nain. Trimisi lui Ioan botezătorul. Femea care unge pe Isus. Pilda despre cei doi datornici.

1. Și după ce sfârși toate cuvintele sale în urechile poporului, intră în Capernaum.

2. Iar a unui sutaș slugă,

care era în cinste la dânsul, bolnavă fiind era să moară.

3. Și auzind de Iisus trimise la el bătrînii ai Iudeilor, rugându-l ca venind să scape pe sluga lui.

4. Iar ei venind la Iisus îl rugară înadins, zicînd că este vrednic ca să 'i învocêști aceasta;

5. Căci iubește poporul nostru, și el însuși ne clădi sinagogă.

6. Și Iisus mergea împreună cu ei. Și fiind el acum nu de parte de casă, sutașul trimise la dânsul prietînizicîndu-i: Doamne, nu te osteni; căci nu sînt vrednic ca să intrî sub acoperemîntul meu;

7. De aceea nicî nu m'am crezut pe mine însumî vrednic ca să viu la tine; ci zi un cuvînt, și se va tămădui sluga mea.

8. Căci și eu sînt om pus sub stăpînire, avînd sub mine ostași, și zic acestuia: Du te, și sîduce, și altuia: Vino, și vine; și slugi mele: Fă aceasta, și face.

9. Iar Iisus auzind acestea s'a minunat de el, și întorcîndu se zise gloatei care 'i urma: Voăv zic, nicî în Israel n'am găsit atăta credință.

10. Și trimiși întorcîndu se a casă aflară sluga sănătoasă.

11. Și în ziua următoare se duse într'un oraș numit Nain; și mergeau împreună cu dânsul ucenici lui și gloată multă.

12. Iar cînd s'a apropiat de poarta orașului, iată. se aducea afară un mort, fiu unic la muma

lui, și ea' ênsăși văduvă; și gloată destulă din oraș era cu dînsa.

13. Și vîzînd o Domnul 'i se făcu milă de ea, și 'i zise: Nu plînge.

14. Și apropiîndu se atînsu cosciugul; iar cei care 'l duceau stătură, și el zise: Tinere, ție 'ți zic, scoală te.

15. Și mortul se ridică în sus, și începu să vorbiască. Și 'l dete mumei lui.

16. Iar pe toți 'i coprinse frică, și măriau pe Dumnezeu, zicînd că Profet mare s'a ridicat între noi, și că Dumnezeu a cercetat pe poporul sîu.

17. Și eși cuvîntul acesta despre dânsul în toată Iudea și în toată împrejurimea.

18. Și duseră știre lui Ioan ucenici sîi despre toate acestea.

19. Și Ioan chemănd la sine pe doi dintre ucenici sîi trimise la Iisus zicînd: Tu ești acela ce vine, sau pe altul să așteptăm?

20. Și venind la dânsul bărbați ziseră: Ioan Botezătorul ne a trimis la tine zicînd: Tu ești acela ce vine, sau pe altul să așteptăm?

21. Și în ceasul acela vindecă pe mulți de boale, și de rănî și de spirite rele, și anume la mulți orbî dăruî vedere.

22. Și rîspunzînd Iisus le zise: Mergînd spuneți lui Ioan ce vîzurăți și auzirăți; orbî vîd, șchiopi umblă, leproși se curățesc și surzi aud, morți sî scoală și săracilor se binevestește,

23. Și fericit este cel ce nu se va fi smintit întru mine.

24. Iar după ce plecară trimiși lui Ioan, începu să vorbiască către gloate despre Ioan: Ce ați eșit în pustie să vedeți? O trestie clătinându-se de vânt?

25. Dar ce ați eșit să vedeți? Un om îmbrăcat în vestimente moi? Iată, cei care sunt în vestimente alese și în desfătare se află în case împărătești.

26. Dar ce ați eșit să vedeți? Un profet? Adevăr zic voă, și mai mult de cât un profet.

27. Acesta este despre care stă scris:

Iată, eu trimit pe îngerul meu înaintea feței tale,

Care va pregăti calea ta înaintea ta.

28. Zic voă, dintre cei născuți de femei nimineia nu este mai mare de cât Ioan; iar cel mai mic în împărăția lui Dumnezeu este mai mare de cât dânsul.

29. Și auzind tot poporul și vameși, îndreptățiră pe Dumnezeu, botezați fiind ei cu botezul lui Ioan.

30. Dar Farisei și legiști, ne fiind botezați de dânsul, desființară în privința lor eușile hotărârea lui Dumnezeu.

31. Decî cu cine voi asemana pe oameni acestui neam? Și cu cine se aseamănă ei?

32. Se aseamănă cu copii care stau pe piață, și strigă uni către alți și zic: V'am cântat din fluer

și n'ați jucat; v'am cântat de jale și n'ați plâns.

33. Căci a venit Ioan Botezătorul nici pâine mâncând, nici vin bînd, și ziceți: Are demon.

34. A venit Fiul omului mîncînd și bînd, și ziceți: Iată, om mîncător și bîutor de vin, prieten al vameșilor și păcătoșilor.

35. Și s'a cunoscut de dreaptă înțelepciunea de către toți fii ei.

36. Și unul dintre Farisei îl ruga ca să mînce împreună cu dânsul; și intrînd în casa Fariseului, aducînd un alabastru cu mir,

37. Și iată o femeie care era în oraș o păcătoasă, înțelegînd că șade la masă în casa Fariseului, aducînd un alabastru cu mir,

38. Și stînd dinapoî lângă picioarele lui, plîngînd începu să ude cu lacrimi picioarele lui, și le șterse cu părul capului ei, și săruta picioarele lui și le unse cu mir.

39. Vîzînd dar Fariseul care 'l chemase, vorbi întru sine zicînd: Acesta dacă era profet, cunoștea cine și ce fel este femeia care îl atinge; căci este păcătoasă.

40. Și răspunzînd Iisus zise către dânsul, Simone: Am să 'ți spun ceva. Iar el zice: Învățătorule, spune.

41. Un împrumutător cu dobîndă avea doi datornici; unul 'i datora cinci sute de denari, iar celălalt cincizeci.

42. Ne avînd ei să plătiască,

'i ertă pe amândoi; decî dar, care dintre ei îl va iubi mai mult?

43. Și răspunzînd Simon zise: gîndesc că *acela* căruia 'i s'a ertat mai mult. Iar el 'i zise: Drept ai judecat.

44. Și întorcîndu se către femeie, zise lui Simon: Vezî această femeie? 'Ţi intraiu în casă, apă pentru picioarele mele nu dedeşi; dar aceasta cu lacrimi 'mi udă picioarele, şi cu părul capului ei le şterse.

45. Sărutare nu 'mi dedeşi; dar aceasta, de cînd intraiu nu încetă sărutîndu 'mi picioarele.

46. Cu untdelemn nu 'mî unseşi capul; dar aceasta cu mir 'mi unse picioarele.

47. De aceea zic ție. ertate sînt păcatele ei cele multe, că mult a iubit; iar cui puțin 'i se ertă, puțin iubește.

48. Și 'i zise: Eartă se ție păcatele.

49. Și cei care ședeau împreună la masă începură să zică între dînși:

50. Cine este acesta care eartă chiar păcate? Și zise către femeie: Credința ta te a mîntuit, du te în pace.

CAP. VIII.

Femeile care slujesc lui Iisus. Pilda cu semănătorul. Mama și frații lui Iisus. Furtuna de pe marea Genezaret. Demonizatul din Gherasen. Fiica lui Iair. Femea bolnavă.

1. Și după aceea, el călătoria din oraș în oraș și din sat în sat

predicînd și binevestind împărăția lui Dumnezeu,

2. Și cei doisprezece împreună cu dînsul, și oare care femei, care fusese tămăduite de spirite rele și de boale: Maria, care se numește Magdalena, de la care eșise șapte demoni,

3. Și Ioana femeia lui Chuza, îngrijitorul lui Erod, și Susana și altele multe, care 'i îngrijau din averea lor.

4. Dar cînd se adună gloată multă și din cei care călătoriau la dînsul de prin orașe, zise prin pildă:

5. Eșit a semănătorul să semine sîmînța lui, și cînd semîna el, una *sîmînță* căzu lângă cale, și fu călcată, și paserile cerului o mîncară.

6. Și alta căzu jos pe peatră, și crescînd se uscă pentru că nu avca umezeală.

7. Și alta căzu în mijlocul spinilor, și spini crescînd d'impreună o înăbușiră.

8. Și alta căzu pe pămîntul cel bun, și crescînd făcu rod înșutit. Acestea zicînd strigă: Cine are urechi, să asculte cu luare aminte.

9. Iar ucenici sîi îl întrebau, ce ar fi pilda aceasta,

10. Și el zise: Voă-este dat să înțelegeți tainele împărăției lui Dumnezeu, iar celorlalți în pilde, ca privind să nu vază, și auzind să nu priceapă.

11. Iar pilda este aceasta: Să-

mênța este cuvântul lui Dumnezeu.

12. Iar cele de lângă cale sunt cei care auziră; apoi vine diavolul și îea cuvântul din inima lor, ca nu cumva crezând să fie mântuiți.

13. Iar cele de pe peatră *sunt* cei care, când au auzit, cu bucurie primesc cuvântul; dar aceștia n'au rădăcină, ei cred câtva timp, dar în timp de încercare se leapădă.

14. Iar ce căzu între spină, aceștia sunt cei care auziră, dar supuși fiind la grijă și avuție, și la plăcerile vieții sunt înăbușiți, și nu fac rod deplin.

15. Iar ce *căzu* în pământ bun, aceștia sunt cei care, după ce auziră cu inimă curată și bună, țin cuvântul și rodesc în răbdare.

16. Nimenea aprinzând luminarea o acopere cu vas, sau o pune sub pat; ci o pune în sfeșnic, pentru ca cei care intră să vadă lumina;

17. Căci nu este *ceva* ascuns, care să nu fie dat pe față; nici *n'a fost ceva* ascuns, care să nu fie cunoscut, și să nu vie la a-rătare.

18. Decă luați seama cum auziți; căci cine are, 'i se va da, și cine nu are, se va lua de la dânsul și ce gândește că are.

19. Și vin la dânsul muma și frați lui, și nu putea să se înțilniască cu dânsul din pricina gloatei.

20. Și 'i se aduse știre, muma

ta și frați tăi steteau afară dorind să te vadă.

21. Iar el răspunzând zise către dânsi: Muma mea și frați mei sunt aceștia, care ascultă și fac cuvântul lui Dumnezeu.

22. Și într'una din zile, el intră într'un vas, și ucenici săi; și zise către dânsi: Să trecem dincolo de lac; și plecară.

23. Iar mergând ei cu vasul, el adormi. Și se lăsă pe lac o furtună de vânt, și dânsi erau umpluți *de valuri* și steteau în primejdie.

24. Și venind la dânsul îl deșteptară zicând: Invățătorule, Invățătorule, suntem perduți. Iar el deșteptându se certă vântul și valul apei, și încetară și se făcu liniște.

25. Atunci le zise: Unde este credința voastră? Iar ei temându se se mirară zicând uni către alți: Cine este oare acesta, pentru că poruncește chiar vânturilor și apei, și ascultă de dânsul?

26. Și veniră la uscat în ținutul Gherasenilor, care este în față dincolo de Galilea.

27. Iar eșind el la uscat îl întâmpină un bărbat oare care din oraș, având demoni; și mult timp nu se îmbrăcase cu haină, și nu sta în casă, ci în *gropi de morminte*.

28. Văzând dar pe Iisus și răcnind căzu la dânsul, și cu glas mare zise: Ce ai cu mine, Iisuse. Fiul lui Dumnezeu cel prea înalt? Rogu te, nu mă munci.

29. Căci poruncia spiritului necurat să iasă din om; pentru că de mulți ani îl târise cu dânsul, și era legat cu lanțuri, și păzit în legături de picioare, dar rupând legăturile era mânat de demon în pustii.

30. Și Iisus 'l întrebă: Cum te numești? Și el zise: Legion; că mulți demoni intrase într'ênsul.

31. Și 'l rugau ca să nu le porunciască să se ducă în abis.

32. Și era acolo o turmă de porci mulți păscând în munte; și 'l rugau ca să le dea voie să intre în aceia Și le dete voie.

33. Iar demoni eșind din om intrară în porci; și se repezi turma de pe ripă în lac, și se 'necă.

34. Și păzitori văzând ce s'a întâmplat fugiră și vestiră în oraș și la țară.

35. Iar ei eșiră să vază ce s'a întâmplat; și veniră la Iisus, și găsiră pe omul din care eșise demoni, stând, îmbrăcat și întreg la minte, la picioarele lui Iisus; și se temură.

36. Și cei care văzură le spusă cum fu scăpat cel demonizat.

37. Și 'l rugă toată mulțimea ținutului Gherasenilor, ca să plece de la dênși, pentru că erau co-prinși de frică mare. Iar el intrând în vas se întoarce.

38. Și bărbatul din care eșise demoni îl ruga ca să fie împreună cu dânsul. Dar Iisus îl lăsă zicând:

39. Intoarce te la casa ta, și spune câte 'ți a făcut ție Dumnezeu. Și plecă prin tot orașul predicând câte 'i a făcut Iisus.

40. Și întorcându se Iisus, gloata îl primi bine; căci toți îl așteptau.

41. Și iată veni un bărbat cu numele Iair, și el ênsuși era mai mare al sinagogei; și căzând la picioarele lui Iisus îl ruga ca să intre în casa lui;

42. Că avea o singură fată ca de doisprezece ani, și aceasta era pe moarte. Și mergând el, gloatele 'l înghesuiau.

43. Și o femeie fiind în curgere de sânge de doisprezece ani, care, *după ce mai cheltuî cu doctori toată averea ei*, nu putu fi tămăduită de nimeni,

44. Apropiindu se de dinapoî, atinse ciucurile vestmântului său; și îndată stătu curgerea sângelui ei.

45. Și Iisus zise. Cine este care m'a atins? Și tăgăduind toți, zise Petru *și cei împreună cu dânsul*: Învățătorule, gloatele te 'mpresoară și te 'nghesuesc, *și zici, cine m'atins?*

46. Dar Iisus zise: Cineva m'atins: căci eu simții putere eșită de la mine.

47. Iar femea văzând că nu rămase ascunsă, tremurând veni, și căzând la el spuse înaintea poporului întreg pricina pentru care îl atinse, și cum fu îndată tămăduită.

48. Și el 'i zise: Fiică, credința ta te a scăpat; du te 'n pace.

49. Vorbind el anchă vine cineva de la mai marele sinagogei zicend, c'a murit fiica ta; nu supăra pe învățătorul.

50. Iar Iisus auzind 'i respunse zicend: Nu te teme, crede numai, și va fi scăpată.

51. Și după ce veni a casă nu lăsă pe nimenea să intre cu densusul, de cât numai pe Petru și pe Ioan și pe Iacob, și pe tatăl și pe muma copilei.

52. Iar toți plângeau și se jăliau de dēnsa; și el zise: Nu plângeți, pentru că n'a murit, ci doarme.

53. Dar ei îl luau în ris, știind c'a murit.

54. Atunci el dând afară pe toți și apucând mâna ei strigă zicend: Copilă, deșteaptă te.

55. Și se întoarse spiritul ei și se sculă îndată; și porunci a 'i se da să mănânce.

56. Și rămaseră uimiți părinți ei; iar el le porunci să nu spue nimenui ce s'a făcut.

CAP. IX.

Trimiteră apostolilor. Erod aude de Iisus. Săturarea celor cinci mil. Mărturisirea lui Petru. Purtarea crucei. Schimbarea la față. Părintele cu copilul demonizat. Iisus prezice moartea sa. Ucenici gândesc cine e mai mare între dēnși. Cele trei pediți d'a urma lui.

1. Și chemând la sine pe cei doisprezece, le dăte putere și m-

puternicire peste toți demoni, și să tămăduiască boale.

2. Și 'i trimise să predice împărăția lui Dumnezeu, și să vindece pe bolnavi.

3. Și zise către dēnși: Nu luați nimic pe cale, nici toeag, nici traistă, nici pâine, nici argint; nici să nu aveți câte doē cămăși.

4. Și în ce casă veți fi intrat, acolo rămâneți, și de acolo eșiți.

5. Și câți nu vă primesc pe voi, eșind din acel oraș, scuturați praful de pe picioarele voastre spre mărturie împotriva lor.

6. Iar ei eșind umblau din sat în sat binevestind și tămăduind pretutindinea.

7. Și auzi Erod tetrarchul toate ce se făceau; și era în nedomirire despre ce se spunea de către unii, că Ioan s'a sculat dintre morți.

8. Iar de către alți că Elie s'a arătat, și de către alți că s'a sculat un profet oare care dintre cei vechi.

9. Și Erod zise: Lui Ioan eu 'i am tăiat capul; dar cine este acesta despre care aud astfel de fapte. Și căuta să 'l vază.

10. Și întorcenduse se apostoli 'i spuseră câte făcură. Și luându 'i cu sine se duse la o parte la un oraș numit Betsaida.

11. Iar gloatele aflând 'i urmară; și el primindu 'i le vorbia despre împărăția lui Dumnezeu, și vindeca pe cei care aveau trebuință de tămăduire

12. Și zioa începu a se inseră;

atunci venind la dînsul cei doisprezece 'i ziseră: Dă drumul gloatei, ca ducîndu se în satele și în locurile d'împrejur să poposiască, și să afle de mîncare; pentru că aci sîntem în loc pustiu.

13. Iar el zise către dînși: Dați le voi să mănânce. Și ei ziseră: Nu avem mai mult de cît cinci pâini și doi pești, afară numai daca, ducîndu ne noi, vom fi cumpărat de mîncare la tot poporul acesta.

14. Pentru că erau ca la cinci mii de bărbați. Dar el zise către ucenici săi: Așezați 'i la masă cete de câte cinci zeci.

15. Și ei făcură astfel, și așezară pe toți la masă.

16. Iar el luând cele cinci pâini și cei doi pești, căutînd spre cer, le binecuvîntă, și frânse, și dete ucenicilor ca să dea în mîini la gloată.

17. Și mîncară și sî sîturară toți; și se luă ce le rîmase doisprezece coșuri de frămîturî.

18. Și cînd se ruga el singur, ucenici erau eu dînsul; și 'i întrebă zicînd: Cine zic gloatele că sînt eu?

19. Iar ei rîspunzînd ziseră: Ioan Botezătorul; iar alți Elie; și alți că s'a sculat un profet oare care dintre cei vechi.

20. Și le zise: Dar voi cine ziceți că sînt eu? Și rîspunzînd Petru zise: Christosul lui Dumnezeu.

21. Și certîndu 'i porunci să nu spue aceasta la nimeni.

22. Zicînd că Fiul omului trebuie să sufere multe, și să nu fie primit drept bun de către bătrîni și mai mari preoților și cărturari, și să fie omorit și a treia zi să învieze.

23. Și vorbea către toți: Daca voește cineva să vie după mine, să se lepede de sine, și să 'iea crucea sa în fie care zi, și să 'mî urmeze.

24. Căci cine va fi voit să 'și scape viața, o va perde; dar cine va fi pierdut viața sa pentru mine, acesta o va scăpa.

25. Pentru că ce 'și folosește un om cîștigînd lumea întreagă, și perzîndu se pe sine însuși sau fiind vătămă?

26. Căci cine se va fi rușinat de mine și de cuvintele mele, de acesta se va rușina Fiul omului, cînd va veni întru mărirea sa și a Tatălui și a sîntilor ângeri.

27. Și zic voe: Sînt într'adevăr uni din cei de față, care nu vor gusta moarte pînă ce nu vor fi vîzut împărăția lui Dumnezeu.

28. Și după cuvintele acestea ca la opt zile, luând cu sine pe Petru și pe Ioan și pe Iacob sî sui pe munte ca să se roage.

29. Și cînd sî ruga chipul feței lui sî făcu altul, și îmbrăcămintea lui albă, strălucind.

30. Și iată, vorbeau împreună cu dînsul doi bărbați, care erau Moise și Elie,

31. Care arătîndu se în mărire

spuneau sfârșitul său, pe care aveasă 'l'impliniască în Ierusalem.

32. Iar Petru și cei împreună cu dânsul erau îngreoeați de somn; dar veghind ei anchă vëzură mărirea lui, și pe cei doi bărbați care steteau împreună cu dânsul.

33. Și pe când se despărțiau ei de la dânsul, Petru zise către Iisus: Invățătorule, este bine ca noi să fim aici; și să facem trei colibî, una ție, și lui Moise una, și una lui Elie; neștiind ce vorbește.

34. Zicând el acestea, se făcu un nor și 'i umbri; iar dênși se înspăimântară, când ei intrară în nor.

35. Și se făcu un glas din nor zicând: Acesta este Fiul meu cel ales; ascultați de dânsul.

36. Și când se făcea glasul Iisus se află singur. Și ei tăcură, și nu spuseră în acele zile nimenui nimic din cele ce vëzuseră.

37. Iar în zioa următoare dându-se ei jos de pe munte, îl întimpină gloată multă.

38. Și iată, un bărbat din gloată strigă zicând: Invățătorule, terog, să cauți spre fiul meu, că l'am numai pe el;

39. Și iată, spirit 'l apucă, și d'odată răcnește; și 'l scutură cu spumare, și abia se depărtează de la dânsul sdrobindu 'l.

40. Și m'am rugat de ucenici ței, ca să 'l dea afară, dar nu putură.

41. Și Iisus răspunzând zise:

O neam necredincios și sucit, pênă când voi fi la voi și vë voi îngădui? Adu aci pe fiul tău.

42. Dar pe când venia la dânsul, îl scutură demonul și 'l sgu-dui tare. Iar Iisus certă spiritul necurat, și tămădui pe copil, și 'l dete tatălui său.

43. Și toți rămaseră uimiți de mărirea lui Dumnezeu. Dar pe când toți se minunau de toate câte făcea, Iisus zise către ucenici săi:

44. Puneți voi în urechele voastre cuvintele acestea; căci Fiul omului are să fie dat în mâini de oameni.

45. Dar ei nu înțelegeau rostul acesta, și era ascuns față de dênși, ca să nu 'l priceapă; și se temeau ca să 'l întrebe despre acest rost.

46. Și intră gând în inimile lor, cine dintre dênși ar fi mai mare.

47. Dar Iisus cunoscând gândul inimei lor, luând un copil îl puse lângă sine,

48. Și le zise: Orî cine va fi primit pe acest copil în numele meu, pe mine mă primește; și orî cine mă va fi primit pe mine, primește pe cel care m'a trimis pe mine. Căci cine este mai mic între voi toți, acesta este mare.

49. Și răspunzând Ioan zise: Invățătorule, știm pe unul care în numele tău dă afară pe demoni, și 'l oprirăm, pentru că nu urmează împreună cu noi.

50. Dar Iisus zise către dânsul:

Nu opriți; căci cine nu este împotriva voastră, pentru voi este.

51. Și când fură împlinite zilele înălțării sale, el însuși 'și 'ndreptă fața ca să meargă la Ierusalem,

52. Și trimise vestitori înaintea feței sale; iar ei ducându se intrară într'un oraș de Samaritani, ca să pregătiască pentru dânsul.

53. Și nu 'l primiră, pentru că fața lui era îndreptată spre Ierusalem.

54. Și văzând ucenici săi Iacob și Ioan ziseră: Doamne, voești să zicem ca să se pogoare foc din cer, și să 'i mistuiască *precum a făcut și Elie?*

55. Iar el întorcându se 'i certă. - *Și zise: Nu știți ai cărui spirit sânteți voi; căci Fiul omului n'a venit să pearză suflete de oameni, ci să scape.* -

56. Și se duseră într'alt sat.

57. Și mergând ei, unul zise către dânsul pe cale: Voi urma ție, ori unde te vei fi dus.

58. Și Iisus 'i zise: Vulpele au vizuină și paserile cerului locuințe, însă Fiul omului n'are unde să 'și plece capul.

59. Atunci zise către un altul: Urmează 'mă. Iar el zise: Doamne, dă 'mă voie ca mai 'ntău ducându mă să îngrop pe tatăl meu.

60. Și el zise: Lasă morți să îngroape pe morți lor, iar tu ducându te dă știre în toate părțile de împărăția lui Dumnezeu.

61. Și un altul zise: Ți voi urma ție, Doamne, dar mai în-

teiu dă 'mi voie să las în rînduială pe cei care sînt în casa mea.

62. Iar Iisus zise către dânsul: Nimenea, punând mîna sa pe plug, și uitându se înapoi. nu este potrivit pentru împărăția lui Dumnezeu.

CAP. X.

Trimiteră celor șaptezeci de ucenici și întoarcerea lor. Întrebarea despre viața eternă și aproapele. Pilda cu Samaritanul milos. Marta și Maria.

1. Iar după acestea, Domnul făcu cunoscut și pe alți șaptezeci, și 'i trimise câte doi înaintea feței sale în ori ce oraș și loc, unde avea să vie el însuși.

2. Și zicea către dânsi: Secerișul este mult, dar lucrători puțini; rugați vă deci de Domnul secerișului ca să scoată lucrători la secerișul său

3. Mergeți; iată, eu vă trimit ca miei între lupi.

4. Nu purtați pungă de bani, nici traistă, nici încălțăminte; și nu urați la nimenea pe cale.

5. În casa în care veți fi intrat, ziceți mai 'ntău: Pace casei aceștia.

6. Și dacă este acolo fiul păcii, va sta asupra lui pacea voastră; iar dacă nu este, se va întoarce spre voi.

7. Rămâneți în aceeași casă mîncînd și bînd ce sînt la dânsi; pentru că vrednic este lucrătorul de plata sa.

8. Nu vă mutați din casă în casă; și în orî ce oraș intrați și vă primesc pe voi, mâncați ce vă este pus înaintea.

9. Și tămăduiți pe cei bolnavi în el; și spuneți le: A sosit la voi împărăția lui Dumnezeu.

10. Dar în orî ce oraș veți fi intrat, și nu vă primește, eșind în stradele lui ziceți:

11. Și praful ce se lipi de noi din orașul vostru îl scuturăm voe; dar cunoașteți aceasta că s'a apropiat împărăția lui Dumnezeu.

12. Zic voe, că în zioa aceea va fi mai ușor pentru Sodoma, de cât pentru acel oraș.

13. Vai ție, Chorazim; vai ție, Betsaida; că dacă în Tir și Sidon ar fi fost puterile, care au fost între voi, de mult stînd în sac și cenușă s'ar fi pocăit.

14. Dar pentru Tir și Sidon va fi mai ușor la judecată, de cât pentru voi.

15. Și tu, Capernaum. nu ești ridicat pînă la cer? Pînă la iad vei fi pogorit.

16. Cine ascultă de voi, de mine ascultă; și cine vă desprețuește pe voi, pe mine mă desprețuește; iar cine mă desprețuește pe mine, desprețuește pe cel care m'a trimis pe mine.

17. Și se întoarseră cei șaptezeci cu bucurie zicînd: Doamne, chiar demoni ni se supun în numele tău.

18. Iar el zise: Zăriam pe satan ca un fulger căzînd din cer.

19. Iată, v'am dat împuternicire să călcați peste șărpi și scorpîi, și peste orî ce putere a vrăjmașului; și nimic nu va vătăma pre voi.

20. Dar nu vă bucurați de aceasta, că spiritele vi s'e supun; ci vă bucurați că numele voastre sînt scrise în ceruri.

21. În același ceas se înveseli în Sântul Spirit, și zise: Mulțumesc, Părinte, Domnul cerului și al pămîntului, că ai ascuns acestea de înțelepți și pricepuți, și le ai descoperit celor neștiutori; așa, Părinte, că așa a fost bună-voință înaintea ta.

22. Toate 'mi sînt date mie de către Tatăl meu; și nimenea nu cunoaște cine este Fiul, de cât numai Tatăl, și cine este Tatăl, de cât numai Fiul, și acela căruia ar voi Fiul să 'i descopere.

23. Și întorcîndu se la o parte zise către ucenici: Fericiți sînt ochi care vîd ce vedeți;

24. Căci zic voe, că mulți profeți și împerați voră să vază ce vedeți voi, și nu vîzură, și să auză ce auziți, și nu auziră.

25. Și iată, un legist s'e sculă ispităndu 'l, zicînd: Învățătorule, ce să fac ca să moștenesc viața de veci?

26. Iar el zise către dînsul: În lege ce este scris? Cum citești?

27. Și răspunzînd zise: Vei iubi pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, și în tot sufletul tău, și în toată tăria ta, și

în tot cugetul tău; și pe aproapele tău ca pe tine însuși.

28. Iar el 'i zise: Drept ai răspuns; fă aceasta și vei fi viu.

29. Dar el voind să se îndrepteze pe sine zise către Iisus: Și cine 'mi este aproape?

30. Și răspunzând Iisus zise: Un om mergea în jos de la Ierusalem la Ierichon, și căzu între tâlhari, care și desbrăcându 'l și rănindu 'l se duseră, lăsându 'l când era jumătate mort.

31. Din întâmplare un preot mergea în jos pe acea cale, și văzându 'l trecu p'alături în fața lui.

32. Asemenea și un levit sosind la acel loc, după ce veni și văzu. trecu p'alături în fața lui.

33. Dar un samaritan mergând pe cale veni la el; și văzându 'l 'i se făcu milă,

34. Și apropiindu se legă rănilile lui turnând untdelemn și vin, și punându 'l pe dobitocul său îl duse la o casă de poposire, și purtă grijă de dânsul.

35. Iar în zioa următoare dis de dimineață când eși, scoțând doi denari dete celui care 'i primise și zise: Poartă grijă de dânsul, și ce vei fi mai cheltuit anchă, eu 'ți voi da înapoi, când mă întore iar aci.

36! Care dintre acești trei 'ți se pare a fi fost aproape al celui care căzu între tâlhari?

37. Și el zise: Cel care făcu milă cu dânsul. Atunci Iisus 'i zise: Du te, fă și tu asemenea.

38. Iar când ei mergeau, el intră într'un sat; și o femeie cu numele Marta îl primi în casa ei.

39. Și aceasta avea o soră numită Maria, care și stând jos lângă picioarele Domnului asculta cuvântul său.

40. Iar Marta era la o parte îngrijind de multe treburi; și băgând de seamă zise: Doamne, nu te gândești că soru mea mă lasă singură ca să slujesc? Zi 'i dar ca să pue mâna împreună cu mine.

41. Și răspunzând Domnul 'i zise: Marta, Marta, pentru multe îngrijești și de multe te 'ngrijești;

42. Dar d'un lucru este trebuintă; căci Maria 'și alese partea bună, ce nu va fi luată de la dânsa.

CAP. XI.

Rugăciunea Domnului. Însănătoșirea unui mut demonizat. Neamul doritor de semne. Mustrare îndreptată Fariseilor și învățătorilor de lege.

1. Și pe când se ruga el într'un loc, când încetă, zise către dânsul unul dintre ucenici săi: Doamne, învață ne să ne rugăm, după cum și Ioan învață pe ucenici săi.

2. Iar el le zise: Când vă rugați, ziceți: Tată al nostru care ești în ceruri sântiască se numele tău; vie împărăția ta; facă se voia ta precum în cer și pe pământ;

3. Pâinea noastră de toate zilele dă ne o noă în fie care zi;

4. Și ne eartă noș păcatele noastre, căci și noi ertăm orî cui ne datorează; și nu ne duce în ispită, *ci ne scapă de la cel rău.*

5. Și zise către dênși: Cine dintre voi va avea un prieten, și se va duce la dênsul în mezul nopții, și 'i va zice: Prietene, împrumută 'mi trei pâini,

6. Pentru că un prieten al meu veni de pe drum la mine și n'am ce să 'i pun înainte?

7. Și acela răspunzînd d'înăuntru va zice: Nu mă da de ostenală; acum este ușa închisă, și copii mei sînt în pat cu mine; nu pot sculându-mă să 'ți dau.

8. Zic voă, chiar dacă nu 'i va da sculându-se pentru că 'i este prieten, totuși, pentru îndrăzneala lui sculându-se, 'i va da cît cere.

9. Și eu zic voă: Cereți și se va da voă; căutați și veți afla; bateți și se va deschide voă.

10. Căci tot cel ce cere iewa, și cel ce caută află, și celui care bate 'i se va deschide.

11. Și de la care dintre voi, ca tată, va cere fiul *păine*, nu cumva 'i va da peatră? Sau *dacă* și pește *va cere*, nu cumva 'i va da șarpe în loc de pește?

12. Sau *dacă* va cere și un ou, nu cumva 'i va da un scorpion?

13. Decî dacă voi răi fiind știți să dați lucruri bune la copii voștri, cu cît mai vîrtos Tatăl vostru *cel ceresc* va da din cer Spirit Sânt la cei care cer de la dênsul?

14. Și scotea un demon mut; eșînd dar demonul, mutul vorbi; și gloatele se minunau.

15. Iar uni dintre dênși ziseră: Cu Beelzebul domnul demonilor dă afară pe demoni.

16. Și alți ispitindu-l cerceau de la dênsul un semn din cer.

17. Dar el știind gîndurile lor le zise: Orî ce împărăție desbinându-se în sine este pustiită, și casă peste casă cade.

18. Și dacă Satan s'a desbinat în sine, cum va sta împărăția lui? Pentru că ziceți, că eu cu Beelzebul scot afară pe demoni.

19. Dar dacă eu cu Beelzebul scot afară pe demoni, fii voștri cu cine 'i scot afară? De aceea ei vor fi judecători voștri.

20. Și dacă eu cu degetul lui Dumnezeu scot afară demoni, a ajuns decî la voi împărăția lui Dumnezeu.

21. Când cel tare înarmat fiind păzește curtea sa, în pace sînt averile sale.

22. Dar îndată ce un mai tare de cît dênsul venind îl va fi învins, iewa armătura lui, în care se încrezuse, și împarte prăzile luate de la el.

23. Cine nu este cu mine, împotriva mea estè, și cine nu strînge cu mine, risipește.

24. Când spiritul necurat va fi eșit din om, umblă prin locuri fără apă căutînd repaus; și ne găsind zice: Mă voi întoarce la casa mea de unde am eșit;

25. Și venind o găsește măturată și gătită.

26. Atunci se duce și ȳea cu sine alte șapte spirite mai rele de cât el, și intrând locuște aci; și se fac cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele de cât cele d'intîiu.

27. Iar pe când vorbea el acestea, o femeie din gloată ridicând glas 'i zise: Fericit este pîntecele care te a purtat și ȳtele pe care le ai supt.

28. Și el zise: Așa este. Fericiti care ascultă cuvîntul lui Dumnezeu și 'l pîzesc.

29. Și adunîndu se gloate în grămadă începu a zice: Neamul acesta este neam rău; cere semn, și semn nu se va da lui, de cât numai semnul lui Iona *profetul*.

30. Căci după cum Iona fu un semn pentru Nineviți, astfel va fi și Fiul omului pentru neamul acesta.

31. O împărăteasă de la miază zi se va ridica la judecată cu bărbați acestui neam, și 'i va osîndi; că a venit de la marginile pămîntului să asculte înțelepciunea lui Solomon, și iată, mai mult de cât Solomon *este* aci.

32. Bărbați Nineviți se vor scula la judecată cu neamul acesta, și 'l vor osîndi, că ei s'au pocăit la predica lui Iona, și iată, mai mult de cât Iona *este* aci.

33. Nimenea aprinzînd lumină nu o pune în ascunzătoare, nici sub obroc, ci în sfeșnic,

pentru ca cei care intră să vadă lumina.

34. Luminătorul corpului este ochiul tîu; când ochiul tîu este curat, și tot corpul tîu este luminat; dar când este rău, și corpul tîu *este* întunecat.

35. Iea seama dar ca lumina care este în tine să nu fie întunec.

36. Decî dacă tot corpul tîu estel uminat, neavînd vre o parte întunecată, luminat va fi tot, ca și când luminătorul te luminează cu raza sa.

37. Și pe când vorbea il rugă un Fariseu ca să prînziască la dînsul. Intrînd dar se puse la masă

38. Iar Fariseul vîzînd se miră, că nu s'a îmbăeat mai 'ntîiu, înainte d'a prînzi. Și Domnul zise către dînsul:

39. Acum voi Farisei curățiți partea din afară a paharului și a vasului de mîncare, dar înăuntrul vostru este plin de răpire și rîutate.

40. Nemintoșilor, oare cel care a făcut ce este din afară, n'a făcut și ce este d'inăuntru?

41. Dați dar cele d'inăuntru milostenie; și iată, toate vî sînt curate.

42. Decî, vai voă Fariseilor, că dați zeciuală *din* ismă și rută și *din* orî ce legumă, și lăsați la o parte judecarea *dreaptă* și iubirea către Dumnezeu; pe acestea trebuia să *le* faceți, și pe acelea să nu *le* lăsați..

43. Vai voe Fariseilor, că iubiți cel d'intăiu scaun în sinagoge și închinăciunile de pe piețe.

44. Vai voe, *Cărturari și Farisei fărnici*, că sunteți ca mormintele ce nu se cunosc, și oameni care umblă pe d'asupra nu le știu.

45. Și răspunzând unul dintre legiști 'i zice: Învățătorule, zicând acestea și pe noi ne înfrunteză rușinos.

46. Iar el zise: Vai și voe legiștilor, că încărcăți pe oameni cu sarcini anevoie de purtat, iar voi nici cu unul din degetele voastre nu atingeți sarcinile.

47. Vai voe, pentru că clădiți mormintele profeților, iar părinți voștri 'i omorîră.

48. Deci dar sunteți martori și incuviințați faptele părinților voștri; pentru că densesi 'i au omorît, iar voi clădiți *-mormintele lor-*.

49. De aceea și înțelepciunea lui Dumnezeu a zis: Voi trimite la densesi profeți și apostoli, și dintre ei vor omori și vor urmări.

50. Pentru ca să fie cerut înapoi de la neamul acesta sângele tuturor profeților, ce este vărsat de la întemeierea lumii,

51. De la sângele lui Abel pene la sângele lui Zacharia, care peri între altar și templu.

52. Așa este, eu vă spun, va fi cerut înapoi de la neamul acesta. Vai voe legiștilor, că ați luat cheea cunoștinții; voi ênșiv

n'ați intrat, și pe cei care erau să intre 'i ați oprit.

53. Și când eși el de acolo, Cărturari și Farisei iucepură a 'l urî strașnic, și a 'i da pricina să vorbiască de mai multe,

54. Pândindu 'l *-și căutând-* ca să prinză ceva din gura lui *-pentru ca să 'l învinovățiască-*.

CAP. XII.

Aluatul Fariseilor. Blasfemia împotriva Sf. Spirit. Lepădarea de crle lumești. Privighiarea. Împăcarea cu protivnicul.

1. Și în același timp adunându se zecimi de mii de gloată, în cât se căleau uni pe alți, începu a vorbi mai 'ntăiu către ucenici săi: Feriți vă pe voi ênșiv de aluatul Fariseilor, care este fățarie.

2. Că nimic nu este acoperit de toate părțile, care nu va fi descoperit, și ascuns care nu va fi cunoscut.

3. De aceea câte ați zis la întuneric, vor fi auzite la lumină; și ce ați vorbit la ureche în camere vor fi vestite de pe acoperimintele caselor.

4. Voe vă zic, prieteni mei, nu vă temeți de cei care omoară corpul, și după acestea nu mai au ce să mai facă.

5. Vă voi arăta ânsă de cine să vă temeți: Temeți vă de acela, care după ce a omorât are putere să arunce în gheenă; așa este, zic voe, de acesta temeți vă.

6. Au doar nu se vënd cinci

vrăbii pentru doi bani? Și nici una din ele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu.

7. Dar și peri capului vostru toți sunt numărați. Deci nu vă temeți; voi vă deosibiți de multe vrăbii.

8. Și zic voă, orî cîc va fi mărturisit pentru mine înaintea oamenilor, și Fiul omului va mărturisi pentru dînsul înaintea îngerilor lui Dumnezeu

9. Iar cîc mē va fi tăgăduit înaintea oamenilor, va fi tăgăduit înaintea îngerilor lui Dumnezeu.

10. Și orî cîc va zice cuvînt împotriva Fiului omului, ertat va fi lui; dar celui care va fi zis blasfemie împotriva Sîntului Spirit nu 'i se va erta.

11. Și cînd vă duc pe voi la sinagogi și dregătorii și stăpîniri, nu îngrijiți cum sau ce veți răspunde, sau ce veți zice;

12. Căci Sîntul Spirit vă va învăța chiar în acel ceas ce trebuie să spuneți.

13. Și unul din gloată 'i zise: Învățătorule, spune fratelui meu să împartă moștenirea cu mine.

14. Iar el 'i zise: Omule, cîc m'a pus judecător sau împărțitor peste voi?

15. Și zise către dînsi: Luați aminte și păziți vă de orî ce pornire spre înavuțire; pentru că viața cuiva nu stă în prisosul ce are din avuțiile sale.

16. Apoi spuse o pildă către

dînsi zicînd: Țarina unui om avut rodi bine;

17. Și se gîndia în sine zicînd: Ce voi face, că n'am unde să strîng roadele mele?

18. Și zise: Aceasta voi face; 'Mi voi da jos grînarile și mai mari voi clădi, și voi strînge acolo tot grăul și bunurile mele;

19. Și voi zice sufletului meu: Suflete, ai multe bunuri puse pentru mulți ani; odichnește te, mănăncă, bea, veselește te.

20. Dar Dumnezeu 'i zise: Nemintosule, în noaptea aceasta au să ceară înapoi de la tine sufletul tău; și cele ce ai gătit ale cui vor fi?

21. Așa *este* cel care adună comoară pentru sine însuși, și nu se 'navuțește în Dumnezeu.

22. Și zise către ucenici săi: Drept aceea zic voă, nu vă îngrijiți pentru sufletul *vostru*, ce să mâncați; nici pentru corpul vostru, *cu* ce să vă îmbrăcați;

23. Căci sufletul este mai mult de cît hrana, și corpul de cît îmbrăcămintea.

24. Priviți corbi, că nu seamănă, nici nu seceră, ei n'au cameră, nici grănar, și Dumnezeu 'i hrănește; cu cît mai mult vă deosibiți voi de paseri?

25. Cine dintre voi îngrijind poate adăoga la vîrsta sa un cot

26. Deci dacă nu puteți nici ce *este* cel mai neînsemnat *lucru*, pentru ce îngrijiți de cele lalte?

27. Priviți crini, cum cresc: nu se ostenesec, nici nu torc; și

zic voe, nici Solomon în toată mărirea lui nu se îmbracă, ca unul din aceștia.

28. Dacă dar Dumnezeu îmbracă astfel în câmp earba, *care* este azi și mâine se aruncă în cuptor, cu cât mai vartos pe voi, puțin credincioșilor?

29. Și voi, nu căutați ce să mâncați, și ce să beți; și nu fiți necumpeniți.

30. Căci toate acestea *le* caută păgâni lumii; iar Tatăl vostru știe, că aveți trebuință de acestea.

31. Deci căutați împărăția lui, și acestea *toate* se vor adaoge voe.

32. Nu te teme, turmă mică; pentru că Tatăl vostru a binevoit să vă dea împărăția.

33. Vindeți averile voastre, și dați milostenie; faceți voe enșivă pungă ce nu învechesc, comoară neîncetată în ceruri, unde fur nu se apropie, nici molie nu strică;

34. Căci unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră,

35. Incinse fie mijloacele voastre, și luminările aprinse.

36. Și voi asemenea oamenilor care așteaptă pe domnul lor enșuși, când se va întoarce de la nuntă, ca, venind și bătând la ușă, îndată să 'i deschiză.

37. Fericite *sunt* slugile acelea pe care venind domnul le va găsi veghind. Adevăr zic voe, că se va încinge și 'i va pune la masă, și trecând alături 'i va sluji.

38. Și dacă va fi venit în a doa

streajă și 'n a treia, și va fi găsit astfel, fericite sunt *slugile* acelea.

39. Cunoașteți dar aceasta, că dacă stăpînul de casă ar ști în ce ceas vine furul, ar fi veghiat, și n'ar fi lăsat să 'i se sape casa sa.

40. Deci și voi fiți gata, că în ceasul în care nu gândiți vine Fiul omului.

41. Și Petru 'i zise: Doamne, către noi vorbești această pildă? Sau către toți?

42. Și Domnul zise: Deci care este iconom credincios, cu minte, pe care îl va pune stăpînul peste slugărima sa, spre a da la timp cuvenit demăncarea?

43. Fericită *este* sluga aceea, pe care venind stăpînul îl va găsi făcând astfel.

44. Adevărat zic voe, că 'l va pune peste toată *avuția* sa.

45. Dar dacă acea slugă va fi zis în inima sa: Stăpînul meu întârziază să vie, și va fi început să bată pe slugi și pe slujnici, să mănânce și să bea și să se îmbete,

46. Stăpînul acelei slugi va veni în zioa în care el nu așteaptă, și în ceasul când nu știe, și 'l va despica în două, și partea lui o va pune cu necredincioși.

47. Iar sluga aceea care a știut voea stăpînului său, și n'a gătit sau n'a făcut după voea lui, va fi cumplit bătută.

48. Și cel care n'a știut, dar a făcut *fapte* vrednice de bătae,

puțin va fi bătut. De la orî cine, cui mult s'a dat, mult se va cere de la dînsul, și cui s'a încredințat mult, vor cere de la dînsul mai mult.

49. Foc am venit să arunc pe pămînt; și cât de mult voesc, ca acum să fie aprins!

50. Dar am un botez, spre a fi botezat; și cât de neliniștit sînt pînă cînd se va fi îndeplinit!

51. Gîndiți c'am venit să dau pace pe pămînt? Nu, zic voe, ci numai desbinare;

52. Pentru că de acum vor fi cinci într'o casă desbinați, trei împotriva a doi, și doi împotriva a trei.

53. Desbinați vor fi: tată împotriva fiului, și fiu împotriva tatălui; muma împotriva fiicei, și fiica împotriva mumei; soacră împotriva nori sale, și noră împotriva soacrei.

54. Și zicea și către gloate: Cînd vedeți nor ridicându se spre apus, îndată ziceți, că vine ploae mare; și așa este.

55. Și cînd vedeți suflînd vîntul de mează zi, ziceți că va fi căldură mare; și este.

56. Fățarnice!, fața pămîntului și a cerului știți s'o judecați, dar acest timp cum nu știți să 'l judecați?

57. Pentru ce dar nu judecați și de la voi enșivă ce este drept?

58. Și cînd mergi cu protivnicul tîu la judecătorie, dă 'ți osteneală pe cale ca să te desfăci

de dînsul, ca nu cumva să te tîrască la judecător, și judecătorul să te dea în mîna slujitorului, și slujitorul să te arunce în închisoare;

59. Zic ție, nu vei eși de acolo, pînă ce nu vei fi plătit și cel din urmă ban.

CAP. XIII.

Galileeni uciși. Înscîntoșirea unei femei sîmbăta. Pilda cu grăuntele de muștar și cu aluatul. Intrarea în împărăția lui Dumnezeu. Pîndirea din partea lui Erod.

1. Și în acelaș timp erau de față uni aducîndu 'i știre despre Galilei, al căror sînge Pilat îl amestecă cu jertfele lor

2. Și răspunzînd Iisus le zise: Gîndiți voi oare, că acești Galilei au fost mai pîcătoși, de cît toți Galilei, pentru c'au pățit acestea?

3. Nu, zic voe; dar dacă nu v_e veți fi pocăit, toți asemenea veți peri.

4. Sau acei optsprezece peste care căzu turnul în Siloam și 'i omori, gîndiți voi oare că ei au fost mai greșiți, de cît toți oameni care locuiesc în Ierusalem?

5. Nu, zic voe, dar dacă nu v_e veți fi pocăit, toți asemenea veți peri.

6. Si spuse pilda aceasta; Oare cine avea un smochin sădit în viea sa; și veni căutînd rod într'ensul, dar nu găsi.

7. Atunci zise către vier: Iată, trei ani de cînd yiu căutînd rod

în acest smochin, și nu gălesc; taie 'l; pentru ce face și pământul nefolositor?

8. Iar el răspunzând 'i zice: Doamne, lasă 'l și anul acesta pînă când voi fi săpat împrejurul lui și voi fi pus gunoiu;

9. Si dacă va fi făcut rod în viitor, *bine*; iar dacă nu, îl vei tăia.

10. Și învăța într'una din sinagogi sâmbăta.

11. Și iată, o femeie avea de optsprezece ani un spirit de slăbiciune, și era gârbovită, și nu putea să se ridice în sus nici de cum.

12. Și văzînd o Iisus o chemă la sine și 'i zise: Femeie, ești lăsată de slăbiciunea ta;

13. Și puse mâinile peste dînsa; și îndată se 'ndreptă în sus și măria pe Dumnezeu.

14. Și răspunzînd mai marele sinagogei, adînc măhnindu se că Iisus o tîmădui sâmbăta, zicea gloatei: Șase zile sînt în care trebuie a se lucra; decî într'ensele venind tîmăduiți vî, dar nu în zioa sâmbetei.

15. Dar Domnul 'i răspunse și zise: Fățarnicilor, fie care dintre voi sâmbăta nu desleagă boul sîu orî asinul de la esle, și ducîndu 'l îl adapă?

16. Iar aceasta, fiică a lui Abrahăam fiind, pe care o legă Satana, iată de optsprezece ani, nu trebuia să fie deslegată de legătura aceasta în zioa sâmbetei?

17. Și zicînd acestea se ruși-

nau toți care steteau împotriva lui; și toată gloată se bucura de toate faptele mărețe, ce se sîvîrșiau de dînsul.

18. Decî zicea: Cu ce este asemenea împărăția lui Dumnezeu? Și cu ce o voi asemăna?

19. Este asemenea unui grăunte de muștar, pe care luîndu 'l un om îl aruncă în ănsăși grădina sa; și cresc, și se făcu pom mare, și paserile cerului locuiră în ramurile lui.

20. Și iar zise: Cu ce voi asemăna împărăția lui Dumnezeu?

21. Este asemenea unui aluat, pe care luîndu 'l o femeie l'a ascuns în trei măsuri de făină, pînă ce s'a dospit tot.

22. Și umbla învățînd din oraș în oraș și din sat în sat, și călătorind la Ierusalem.

23. Iar un oare care 'i zise: Doamne, puțin să fie oare cei care se mîntuesc? Și el zise către dînsi.

24. Luptați vî ca să intrați prin poarta cea strîmtă, că mulți, zic voî, vor căuta să intre și nu vor putea.

25. Indată ce stăpînul casei se va fi sculat, și va fi închis ușa, și voi veți fi început să stați afară și să bateți la ușă zicînd: Doamne, deschide ne, și răspunzînd vî va zice: Nu vî știu de unde sînteți;

26. Atuncî veți începe a zice: Am mîncat înaintea ta și am bîut, și în stradele noastre ai învățat;

27. Dar va zice: Zic voă, nu vă știu de unde sunteți. Depărtați vă de la mine toți făptuitori de nedreptate.

28. Acolo va fi plângerea și scârșnirea dinților, când veți fi văzut pe Abraam și pe Isaac și pe Iacob și pe toți profeți în împărăția lui Dumnezeu, iar voi pe voi aruncați afară.

29. Și vor veni de la răsărit și de la apus, de la mează noapte și de la mează zi și vor sta la masă în împărăția lui Dumnezeu.

30. Și iată sunt în urmă care vor fi întău, și sunt întău care vor fi în urmă.

31. Și în acel ceas se apropiară de densul niște Farisei zicându 'i: Ești și pleacă d'aci, că Erod voește să te omoare.

32. Și le zise: Ducându vă spuneți vulpei acesteia, iată, dau afară demoni și tămăduiri severeșesc astăzi și mâine, și a treia zi sfârșesc.

33. Dar trebuie ca eu să călătoresc astăzi și mâine și în zioa următoare; pentru că nu se poate să piară un profet afară din Ierusalem.

34. Ierusaleme, Ierusaleme, care omori pe profeți și ucizi cu petre pe cei trimiși la tine, de câte ori am voit să adun pe copii tăi, după cum adună paserea pui săi sub aripă, dar n'ați voit.

35. Iată, vi se lasă casa voastră pustie; dar zic voă, că nu mă mai vedeți, pene când veți

zice: Binecuvântat cel ce vine în numele Domnului.

CAP. XIV.

*Iisus însănătoșază pe un bolnav de idropică.
Cere umilință și facere de bine. Pilda despre ospetul cel mare. Lepădarea de sine.*

1. Și când intră el în casa unuia dintre mai mari Fariseilor sâmbăta ca să mănânce pâine, ei îl pândiau,

2. Și iată, un om bolnav de idropică era înaintea lui;

3. Și răspunzând Iisus vorbi către legiști și Farisei zicând: Se cuvine oare a tămădui sâmbăta, sau nu? Iar ei tăcură.

4. Și apucând îl tămădui, și 'i dete drumul.

5. Iar către dênși răspunzând zise: Al cărui dintre voi asin sau boul va cădea în puț, și nu îndată îl va trage în sus în zioa sâmbetei?

6. Și nu fură în stare a răspunde la acestea.

7. Apoi spuse o pildă către cei chemați, după ce luă seama cum 'și aleseră cele d'intău locuri, zicând către dênși:

8. Când vei fi chemat de cine va la nuntă, nu te pune la masă în cel d'intău loc; ca nu cumva să fie chemat de densul altul mai cinstit de cât tine,

9. Și venind cel care te a chemat pe tine și pe el 'ți va zice: Dă locul acestuia; și atunci cu rușine vei începe a ține cel din urmă loc.

10. Decî când vei fi chemat, ducîndu te aşază te în cel din urmă loc, ca să 'ţi zică, când va fi venit cel care te a chemat: Prietene, mută te mai în sus; atunci vei avea cinste înaintea tuturor, care stau împreună cu tine la masă.

11. Pentru că ori cine se înalţă pe sine va fi umilit; şi cine se umileşte pe sine va fi înălţat.

12. Dar zicea şi celui care l'a chemat: Când faci prînz sau cină, nu chema pe prieteni tăi, nici pe fraţi tăi, nici pe rudele tale, nici pe vecini avuţi; ca nu cumva şi ei să te cheme iar, şi să ai rîsplată.

13. Ci când faci ospet, cheamă săraci, neputincioşi, şchiopi, orbi;

14. Şi fericit vei fi; pentru că n'au să 'ţi dea înapoi; dar ţi se va rîsplăti la învierea dreptilor.

15. Şi auzind acestea unul dintre cei care sta împreună la masă 'i zise: Fericit *este* care va mânca pâine în împărăţia lui Dumnezeu.

16. Iar el 'i zise: Un om făcea cină mare, şi chemă pe mulţi;

17. Şi trimise pe sluga sa la ceasul cînei să zică celor chemaţi: Veniţi că acum este gata.

18. Şi începură unul după altul toţi să ceară ertare: Cel d'întîiu 'i zise: Moşie am cumpărat, şi am trebuinţă să mă duc s'o vîz; te rog, eartă mă.

19. Şi altul zise: Am cumpărat cinci perechi de boi, şi mă duc să 'i încerc; te rog, eartă mă.

20. Şi altul zise: M'am înşurat, şi de aceea nu pot veni.

21. Şi întorcîndu se sluga spusese domnului său acestea. Atunci mîniindu se stăpînul casei zise slugei sale: Eşi îndată în stradele şi cărările oraşului şi adu aici săraci şi neputincioşi şi orbi şi şchiopi.

22. Şi zise sluga, domnule, s'a făcut ce ai poruncit, şi mai este loc.

23. Şi zise domnul către slugă: Eşi la drumuri şi garduri şi si-leşte 'i să între, ca să 'mi fie casa plină.

24. Căci zic voe, că din acei bărbaţi care au fost chemaţi nici unul nu va gusta din cina mea.

25. Şi mergeau împreună cu el gloate multe; şi întorcîndu se zise către dînsi:

26. Dacă vine cineva la mine, şi nu uraşte pe tatăl său însuşi, pe muma sa şi pe femeia sa, şi pe copiii săi, şi pe fraţii săi şi pe surorile sale, şi chiar şi viaţa sa însuşi, nu poate fi ucenicul meu.

27. Orî cine nu poartă crucea sa însăşi, şi vine după mine, nu poate să 'mi fie ucenic.

28. Căci cine dintre voi, vîind a clădi un turn, nu stă mai 'ntîiu şi socoteşte cheltuiala, dacă are pentru desăvîrşire?

29. Ca nu cumva, punînd el temelie, şi ne fiind în stare a săvîrşi; toţi privitori să înceapă a 'l lua în rîs,

30. Zicînd că acest om a în-

ceput a clădi și n'a fost în stare să sevășiască.

31. Sau care împărat, plecând să se bată în resboiu cu alt împărat, nu stă mai 'ntău să se sfătuiască, dacă poate încunjurat de zece mii să întimpine pe cel care vine împotriva lui cu doăzeci de mii?

32. Iar dacă nu, fiind el închă departe trimițând solie să roagă pentru cele de pace.

33. Astfel dar orî cine dintre voi, care nu se leapădă de toate avuțiile sale, nu poate să 'mi fie ucenic.

34. Bună este sarea; dar dacă și sarea 'și va fi perdut puterea, cu ce va fi îndreptată?

35. Nu este folositoare nici pentru pământ, nici pentru gunoiu; *oamenii* o aruncă afară. Cine are urechi, să asculte cu luare aminte.

CAP. XV.

Pilda despre oaea perdută și despre drachma perdută. Întoarcerea fiului risipitor la tatăl său.

1. Și toți vameși și păcătoși se apropiau de dânsul ca să 'l asculte.

2. Dar Farisei și Cărturari murmurau zicând că acesta primește la sine pe păcătoși, și mănâncă împreună cu ei.

3. Iar el spuse către dânsi această pildă zicând:

4. Care om dintre voi având o sută de oi, și perzând una din

ele, nu lasă pe cele noăzeci și noă în câmpie, și se duce după cea perdută pînă când o va fi găsit?

5. Și găsind o pune pe umeri săi bucurându se,

6. Și după ce a venit a casă cheamă prieteni și vecini zicându le: Bucurați vă împreună cu mine, că 'mi am găsit oaea cea perdută.

7. Zic voă. astfel pentru un păcătos care se pocăiește va fi bucurie în cer *mai mult*, de cât pentru noăzeci și noă de drepti, care n'au trebuință de pocăință.

8. Sau care femeie având zece drachme, dacă va fi perdut o drachmă, nu aprinde oare lumină și mătură casa, și caută cu luare aminte pînă când o va fi găsit?

9. Și după ce a găsit o, cheamă prietenele și vecinele zicând: Bucurați vă împreună cu mine, c'am găsit drachma pe care am perdut o.

10. Astfel, zic voă, este bucurie înaintea ângerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos, care se pocăiește.

11. Și zise: Un om avea doi fii;

12. Și cel mai tînăr dintre ei zise tatălui său: Tată, dă'mi partea de avuție ce 'mi cade; și le împărți averea.

13. Și nu după multe zile fiul mai tînăr strângînd toate se duse într'o țară depărtată, și acolo risipi avuția sa vețuind destrămat.

14. Și după ce dânsul cheltui tot, se întâmplă foamete mare prin acea țară, și el începu să fie în lipsă.

15. Și ducându-se să lipi de unul dintre locuitori acelei țări; și 'l trimise la moșia sa să păziască porci.

16. Și doria să se sature din roșcori pe care 'i mâncau porci; dar nimenea nu 'i da.

17. Și venindu-și în minți zise: Câți simbriași ai tatălui meu au prisos de pâine, iar eu pier aci de foame.

18. Sculându-mă voi merge la tatăl meu, și 'i voi zice: Tată, am greșit în fața cerului și 'nainte ta;

19. Nu mai sunt vrednic a fi numit fiul tău; fă-mă ca pe unul dintre simbriași tăi.

20. Și sculându-se veni la tatăl său însuși; și fiind el anchă de parte tatăl său îl văzu, și 'i se făcu milă, și alergând se plecă pe gâtul lui și 'l sărută.

21. Iar fiul 'i zise: Tată, am greșit în fața cerului și 'nainte ta; nu mai sunt vrednic a fi numit fiul tău.

22. Și tatăl zise către slugile sale: Aduceți curind un vestmânt lung, cel d'înteu, și îmbrăcați 'l, și dați inel în mâna lui și încălțăminte în picioare;

23. Și aduceți vițelul cel îngrășat, înjunghiați, și mâncând să ne veselim;

24. Că acest fiu al meu mort

era și a înviat, pierdut era și s'a aflat. Și începură a se înveseli.

25. Iar fiul său cel mare era la câmp, și venind când se apropiă de casă auzi cântare și jocuri.

26. Și chemând la sine pe una dintre slugi întrebă ce sunt acestea.

27. Și el 'i spuse că fratele său a venit; și tatăl său, pentru că l'a primit sănătos, înjunghia vițelul cel îngrășat

28. Și se întărită de mânie și nu voia să intre; iar tată său eșind îl ruga.

29. Dar el răspunzând zise tatălui său: Iată, d'atăția ani 'ți slujesc, și nici o dată porunca ta n'am călcat; și mie nici o dată nu 'mi ai dat un edișor, ca să mă 'nveselesc cu prietenii mei.

30. Iar când veni acest fiu al său, care 'ți a mâncat averea cu desfrânatele, înjunghiași pentru dânsul vițelul cel îngrășat.

31. Și el 'i zise: Fiule, tu în tot dauna ești împreună cu mine, și toate ale mele ale tale sunt.

32. Trebuia să ne 'nveselim și să ne bucurăm, că fratele tău acesta mort era și a înviat; pierdut era și s'a aflat.

CAP. XVI.

Iconomul nedrept. Nimeni nu poate sluji la doi domni. Despre Farisei. Ioan și legă. Despărțirea de femeie. Avutul și Lazăr.

1. Dar zicea și către ucenici săi: Era un om avuț, care avea

un iconom; și acesta fu defăimat la dânsul ca risipindu 'i averea.

2. Și chemându 'l 'i zise: Ce este aceasta ce auz de tine? Dă socoteală de iconomia ta, căci nu mai poți fi iconom.

3. Iar iconomul zise în sine: Ce am să fac, pentru că domnul meu îea iconomia de la mine? A săpa nu sunt în stare, a cerși 'mi este rușine.

4. Știu ce am să fac, pentru ca, dacă voi fi fost dat afară din iconomie, să mă primiască chiar în casele lor.

5. Și chemând la sine câte unul pe fie care dintre datornicii domnului său zise celui d'întău: Cât ești dator domnului meu?

6. Iar el zise: O sută de măsură de untdelemn. Și el 'i zise: Primește 'ți înscrisul, și șezând scrie degrab cincizeci.

7. După aceea zise celui alt. Dar tu cât ești dator? Iar el zise: O sută de măsură de grâu. Și el 'i zise: Primește 'ți înscrisul; și scrie optzeci.

8. Și domnul lăudă pe iconomul nedrept, fiind c'a făcut cu minte; pentru că fii acestui veac sunt față de neamul lor ănsuși mai cu minte, de cât fii lumini.

9. Și eu vă zic; Faceți vă ănsivă prietenă din mamona cel nedrept pentru ca, dacă el va fi încetat, să vă primiască ei în locuințele vecinice.

10. Cel credincios în foarte puțin este credincios și în mult, și

cel nedrept în foarte puțin nedrept este și în mult.

11. Decă dar, dacă ați fost credincioși în mamona cel nedrept, cine vă va încredința adevărul?

12. Și dacă n'ați fost credincioși în ceea ce este strein, cine va da voă ce este al vostru?

13. Nică o slugă nu poate sluji la doi domni; căci sau pe unul va ură și pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va ține și pe celălalt îl va desprețui; nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui Mamona.

14. Și acestea toate le auziau Farisei, care erau iubitori de argint, dar îl luau în ris de față.

15. Și le zise: Voi sunteți oameni care vă faceți dreptăți ănsivă înaintea oamenilor, dar Dumnezeu cunoaște inimile voastre; pentru că ce este ales între oameni, groază este înaintea lui Dumnezeu.

16. Legea și profeți pene la Ioan; de atunci împărăția lui Dumnezeu se binevestește, și fie care prin stăruință pătrunde în ea.

17. Dar mai lesne este ca să treacă cerul și pământul, de cât să cază un corn de literă din lege.

18. Oră cine lasă femea sa și se căsătorește cu alta sevrșește adulter; și cine se căsătorește cu cea lăsată de bărbat sevrșește adulter.

19. Era un om avut, și se îmbrăca în purpură și bis, veselindu se strălucit în fie care zi.

20. Era și un sărac cu numele Lazar care fusese aruncat la poarta lui, plin fiind de răni,

21. Și dorind să se sature din cele ce cădeau de la masa avutului;

22. Dar și căini venind lingeau rănilor lui. Și muri săracul, și el fu dus de îngeri în sinul lui Abraam. Muri însă și avutul și fu înmormântat.

23. Și în Iad ridicându-și ochii, fiind el în chinuri, vede de departe pe Abraam, și pe Lazar în sinul lui.

24. Atunci el strigând zise: Părinte Abraame, fie-ți milă de mine, și trimite pe Lazar, pentru ca să atingă în apă vârful degetului său și să-mi răcoriască limba, fiind că în dureri sunt în flacăra aceasta.

25. Dar Abraam zise: Fiule, adu-ți aminte, că-ți ai primit cele bune în viața ta, și Lazar asemenea cele rele; acum dar el este mângăeat aici, iar tu ești în dureri.

26. Și pe lângă toate acestea între noi și între voi este statornicie o prăpastie mare, pentru ca cei care voesc să nu poată trece de aici la voi, nici de acolo să nu treacă la noi.

27. Atunci zise: Te rog dar, părinte, ca să-l trimiți în casa tatălui meu;

28. Căci am cinci frați, pentru ca să le spue adevărul, ca să nu vie și dânsi în acest loc de chin.

29. Dar Abraam zise: Au pe Moise și pe profeți, să asculte de dânsi.

30. Și el zise: Nu, părinte Abraame; ci dacă cineva dintre morți se va fi dus la dânsi, se vor pocăi.

31. Iar el i zise: Dacă nu ascultă de Moise și de profeți, nu vor fi înduplecați nici dacă se va fi sculat cineva dintre morți.

CAP. XVII.

Despre smintele. Ertarea păcatelor și puterea credinței. Cei zece leproși. Împărăția lui Dumnezeu și venirea lui Christos.

1. Atunci zise către ucenici: Este peste puțină ca să nu vie smintelile; dar vați *aceluia* prin care vin.

2. Este mai folositor pentru dânsul, dacă este pusă o peatră de moară împrejurul gâtului său, și a fost repezit în mare, de cât să smintiască pe unul din acești neînsemnați.

3. Luați aminte de voi însuși; dacă va fi greșit fratele tău, ceartă-l; și dacă nu se va fi pocăit, eartă-l;

4. Și dacă va fi greșit ție de șapte ori pe zi, și de șapte ori se va fi întors la tine zicând: Mă pocăiesc, eartă-l.

5. Și apostoli ziseră Domnului: Dă ne mai multă credință.

6. Iar Domnul zise: Dacă aveți credință cât un grăunte de muștar, ați zice acestui sicomor: Desră-

dăcinează te, și sădește te în mare; și v'ar fi ascultat.

7. Și cine dintre voi având o slugă arând sau păstorind, care fiind verigată din câmp, 'i va zice: Trecând îndată șezi la masă?

8. Și nu 'i va zice: Gătește ce să cinez, și încingându-te slujești 'mi pînă să mănânc și să beau, și după acestea vei mânca și vei bea tu?

9. Nu cumva are să mulțumiască slugei, pentru c'a făcut ce 'i s'a poruncit? *Nu gîndesc.*

10. Astfel și voi, când veți fi făcut toate cele poruncite voe, ziceți că suntem slugi nefolositoare, pentru că ce am fost datorî să facem am făcut.

11. Și pe când mergea la Ierusalem, dînsul trecea printre Samaria și Galilea.

12. Și intrînd el într'un sat, 'i eșiră înainte zece bărbați leproși, care stătura de departe,

13. Și ei ridicară glas zicînd: Iisuse, învățătorule, fie 'ți milă de noi.

14. Și vîzînd le zise: Ducîndu-vă arătați-vă preoților. Și pe când ei mergeau fură curățiți.

15. Iar unul dintre dînși vîzînd că este vindecăt, se 'ntoarse mărînd cu glas tare pe Dumnezeu;

16. Și căzu cu fața la picioarele lui mulțumindu 'i; și el era un Samaritan.

17. Și răspunzînd Iisus zise: Oare nu zece fură curățiți? Și cei noî unde sînt?

18. N'au fost ei găsiți ca întorcîndu-se să dea mărire lui Dumnezeu, de cît numai acesta de alt neam?

19. Și 'i zise: Sculîndu-te du-te; credința ta te a scăpat.

20. Și fiind întrebat de către Farisei, când vine împărăția lui Dumnezeu, le răspunse și zise: Împărăția lui Dumnezeu nu vine pe vîzute cu ochi;

21. Și nici nu vor zice: Iată, este aci sau colo. Căci iată împărăția lui Dumnezeu este în mijlocul vostru.

22. Și zise către ucenici: Vor veni zile, când veți dori să vedeți una din zilele Fiului omului, și nu veți vedea.

23. Și vor zice voe: Iată colo, iată aci. Nu vî duceți, nici nu grăbiți după dînși.

24. Căci după cum fulgerul, fulgerînd din o parte de sub cer, luminează pînă la cealaltă parte sub cer, astfel va fi și Fiul omului în zioa lui.

25. Dar mai 'ntîiu trebuie ca el să sufere multe, și să nu fie primit drept bun de neamul acesta.

26. Și după cum a fost în zilele lui Noe, astfel va fi și în zilele Fiului omului;

27. Mîncau, beau, se 'nsurau, se măritau pînă în zioa când intră Noe în corabie, și veni potopul și perdu pe toți.

28. Asemînea după cum a fost în zilele lui Lot; mîncau, beau, cumpărau, vindeau, sădiau, clădiau;

29. Iar în zioa în care eși Lot din Sodoma ploa foc și pucioasă din cer, și perdu pe toți;

30. În același chip va fi în zioa în care se va descoperi Fiul omului.

31. În acea zi cine va fi pe acoperământul casei și sculele lui în casă, să nu se dea jos ca să le ție; și cine *este* la câmp, deasemenea să nu se întoarcă îndărăt.

32. Aduceți-vă aminte de femea lui Lot.

33. Cine va fi căutat să câștige sufletul său, îl va perde; și cine îl va fi pierdut, îl va păstra în viață.

34. Zic voe, în noaptea aceasta *din* doi care vor fi pe acelaș pat; unul *vă* fi luat, și celălalt va fi lăsat

35. *Din* două care vor fi risnind împreună, una va fi luată, iar cealaltă va fi lăsată.

36. *Din* doi care vor fi în câmp, unul *va* fi luat și celălalt *va* fi lăsat.

37. Și răspunzând dâși 'i zic: Unde, Doamne? Iar el le zise: Unde *este* corpul, acolo și vulturi vor fi adunați.

CAP. XVIII.

Judecătorul și văduva. Fariseu și Vameșul. Iisus binecuvântă copii. Avutul care doarește viața veșnică. Iisus prezice suferințele și moartea sa. Orbul de la Ierichon.

1. Atunci le spuse o pildă că ei trebuie să se roage tot dauna, și să nu pearză răbdarea,

2. Zicând: Intr'un oraș era un judecător, care nu se temea de Dumnezeu și de om nu se sfa.

3. Era ânsă o văduvă în acel oraș, și venia la dânsul zicând: l'ă 'mi dreptate față de protivnicul meu, și el nu voi câtva timp.

4. Dar după acestea zise în sine ânsuși: Deși de Dumnezeu nu mă tem, nici de om nu mă sfiesc,

5. Totuși, pentru că văduva aceasta 'mi face supărare, 'i voi face dreptate, ca' nu în cele din urmă venind să mă înfrunteze strașnic.

6. Și Domnul zise: Auziți ce zice judecătorul nedrept!

7. Dar Dumnezeu nu va face oare dreptate celor aleși ai săi, care strigă către dânsul zioa și noaptea, și rabdă el oare îndelung pentru dâși?

8. Zic voe că va face în grabă dreptatea lor. Dar Fiul omului când va fi venit găsi va el oare credința pe pământ?

9. Și zise pilda aceasta către uni care aveau încredere în sinele ânsuși că sunt drepti și care desprețuiau pe ceilalți.

10. Doi oameni se duseră sus în santuar ca să se roage, unul Fariseu și celălalt Vameș.

11. Fariseul stând se ruga în sine ânsuși astfel: Dumnezeule, 'ți mulțumesc că nu sunt ca cei lalți oameni, răpitori, nedrepți, necredincioși în căsătorie, sau și ca acest vameș;

12. Postesc de două ori pe săp-

tămână, dau zeciuială *din* toate câte dobândesc.

13. Iar vameșul de departe stând nu voia nici ochi să 'i ridice spre cer, ci 'și bătea peptul zicând: Dumnezeu, eartă mă pe mine păcătosul.

14. Zic voă, acesta sau acela s'a dus la casa sa *ca* fiind cunoscut de drept? Pentru că ori cine care se înalță pe sine va fi umilit, iar care se umilește pe sine va fi înălțat.

15. Și aduceau la dânsul copii mici, ca să 'i atingă pre ei, și văzând ucenici 'i înfruntau.

16. Dar Iisus 'i chemă la sine zicând: Lăsați copii să vină la mine, și nu 'i opriți; căci împărăția lui Dumnezeu este a unora ca aceștia,

17. Adevăr zic voă, ori cine nu va fi primit împărăția lui Dumnezeu ca un copil, nu va intra într'ênsa.

18. Și 'l întrebă un mai mare zicând: Învățătorule bune, ce să fac ca să moștenesc viața de veci?

19. Iar Iisus 'i zise: P'entru ce mă numești bun? Nimenea nu este bun, de cât numai unul, Dumnezeu.

20. Știi poruncile: Nu săvârși adulter; nu omori; nu fura; nu mărturisi mincinos; cinstește pe tatăl tău și pe mama ta.

21. Iar el zise: Acestea toate le am păzit din tinerețea mea.

22. Și auzind Iisus 'i zise: "Ți mai lipsește una; vinde toate câte ai, și împarte la săraci, și vei

avea comoară în ceruri; și vino, urmează 'mi.

23. Iar el auzind acestea se întristă tare; căci era foarte avut.

24. Și văzându 'l Iisus zise: Cât de greu vor intra avuți în împărăția lui Dumnezeu.

25. Căci mai lesne este *pentru* o cămilă să intre printr'o ureche de ac, de cât *pentru* un avut să intre în împărăția lui Dumnezeu.

26. Iar cei care auziră au zis: Și cine poate fi mântuit?

27. Și el zise: Cele ce sunt cu neputință la oameni, sunt cu putință la Dumnezeu.

28. Iar Petru zise: Iată, noi după ce lăsarăm ale noastre 'ți am urmat ție.

29. Iar el le zise: Adevăr zic voă, că nu este nimenea care pentru împărăția lui Dumnezeu lăsă casă, sau femeie, sau frați, sau părinți, sau copii,

30. Și care să nu țiea înmulțit în acest timp, iar în veacul viitor viață vecinică.

31. Și după ce luă la sine pe cei doisprezece zise către dênși: Iată, mergem în sus la Ierusallem, și vor fi împlinite toate cele scrise prin profeți pentru Fiul omului.

32. Căci va fi dat în mâna păgânilor, și va fi luat în ris, și va fi înfruntat rușinos, și va fi scuipat,

33. Și biciuind îl vor omori; dar a treia zi se va scula.

34. Și ei nu înțelesesă nimic

din acestea, și era rostul acesta ascuns față de dânsi, și nu pricepeau cele zise.

35. Și pe când se apropiă el la Ierichon, ședea lângă cale un orb cerșind;

36. Și auzind gloată trecând întrebă ce este aceasta.

37. Și 'i spuseră că trece Iisus Nazareul.

38. Și el strigă zicând: Iisuse, Fiule al lui David, fie 'ți milă de mine.

39. Și cei care mergeau înainte 'l înfruntau ca să tacă; dar el și mai tare striga: Fiule al lui David, fie 'ți milă de mine:

40. Atunci Iisus stând porunci ca el să fie adus la dânsul; și după ce el s'a apropiat îl întrebă:

41. Ce voești să 'ți fac? Iar el zice, Doamne, să văz.

42. Și Iisus 'i zise: Vezi; credința ta te a scăpat

43. Și îndată văzu, și 'i urma mărinind pe Dumnezeu; și tot poporul văzând dete laudă lui Dumnezeu.

CAP. XIX.

Zacheu. Pilda despre bani încredințați slugilor. Intrarea în Ierusalem. Curățirea santuarului.

1. Și intrând trecea prin Ierichon.

2. Și iată, un bărbat numit cu nume Zacheu, și el era un mai mare peste vameși, și chiar avut.

3. Și căuta să văză pe Iisus

cine este, dar nu putea de gloată, pentru că era mic de stat.

4. Și alergând înainte se sui într'un sicomor, ca să 'l văză, pentru că p'acolo avea să treacă.

5. Și Iisus când veni la locul acela uitându-se în sus *il văzu și* zise către dânsul: Zacheu, dă te jos curînd, căci astăzi trebuie să rămân în casa ta.

6. Și curînd se dete jos, și 'l primi cu bucurie.

7. Și văzînd toți murmurau zicînd c'a intrat să poposiască la un om păcătos.

8. Iar Zacheu stînd zise către Domnul: Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor; și dacă am năpăstuit pe vre unul cu ceva dau înapoi împătrit.

9. Iar Iisus zise către dânsul că astăzi s'a făcut mîntuire acestei case, de oare ce și el este un fiu al lui Abraam.

10. Căci Fiul omului a venit să caute și să mîntuiască ce era pierdut.

11. Și auzind ei acestea, mai spuse o pildă, pentru că el era aproape de Ierusalem, și dînsi gîndiau că împărăția lui Dumnezeu are să se arate îndată.

12. Decî zise: Un om de neam bun se duse într'o țară depărtată ca să țină pentru sine o împărăție, și să se întoarcă.

13. Și chemînd zece slugi ale sale le dete zece mine * și zise

* Mina atică p. v. z. ca greutate și ca monedă = 100 drachme sau 85 lei.

către ele: Faceți negustorie pînă când vin.

14. Dar cetățeni săi îl urau, și trimiseră dupe dînsul o solie zicînd: Nu voim ca acesta să împărăiască peste noi.

15. Și când veni îndărăt, după ce luase împărăția, zise ca să 'i se cheme aceste slugi, cărorale a dat argintul, pentru ca să știe ce negustorie au făcut ei.

16. Veni dar cel d'intîiu zicînd: Doamne, mina ta a adus câștig zece mine.

17. Și el 'i zise: Prea bine, slugă bună; pentru că te ai arătat credincios în foarte puțin, fii stăpînitor peste zece cetăți.

18. Și veni cel d'al doilea zicînd: Mina ta, Doamne, a adus cinci mine,

19. Iar el zise și acestuia: Fii și tu stăpînitor peste cinci cetăți.

20. Și veni un altul zicînd: Doamne, iată mina ta, pe care o aveam pusă la o parte, într'un ștergar;

21. Căci mă temeam de tine, fiind că ești om aspru; iei ce n'ai pus, și seceri ce n'ai semănat.

22. Iar el 'i zice: După cuvintele tale te voi judeca, slugă rea; știai că eu sînt om aspru, iau ce n'am pus, și secer ce n'am semănat;

23. Și pentru ce n'ai dat argintul meu la masa schimbătorilor? Și eu venind cu dobîndă l'aș fi cerut.

24. Și zise celor care steteau de față: Luați de la dînsul mi-

na, și dați la cel care are zece mine.

25. Și 'i ziseră: Doamne, are zece mine.

26. Zic voe, că se va da orîi cui care are; iar de la cel care n'are, și ce are se va lua de la dînsul;

27. Iar pe acești vrăjmași ai mei, care nu voră ca eu să împărătesc peste dînși, aduceți 'i aici, și înjunghiați 'i înaintea mea.

28. Și zicînd acestea mergea înainte ducîndu se în sus la Ierusalem.

29. Și când s'a apropiat de Betfaghe și Betania spre muntele numit măsliniș, trimise pe doi dintre ucenici săi zicînd:

30. Mergeți în satul ce este în față; în care intrînd veți afla un mînz legat, pe care nimenea dintre oameni n'a șezut încă vre odată; deslegîndu 'l aduceți 'l.

31. Și dacă cineva v'ar întreba: Pentru ce deslegați? Veți spune așa: Pentru că Domnul are trebuință de el.

32. Și ducîndu se trimiși aflară după cum le a zis;

33. Și deslegînd ei mînzul stăpîni lui ziseră către dînși: Ce deslegați mînzul?

34. Iar ei ziseră: Pentru că Domnul are trebuință de el.

35. Și 'l aduseră la Iisus; și aruncînd vestmintele lor pe mînz suiră d'asupra pe Iisus.

36. Și mergînd el, așterniau vestmintele lor pe cale.

37. Iar apropiîndu se el acum

la coborișul muntelui măslinilor, toată mulțimea ucenicilor bucurându-se începu să laude cu glas mare pe Dumnezeu pentru toate minunile ce văzuseră, zicând:

38. Binecuvântat împăratul, care vine în numele Domnului; pace în cer și mărire în cele de sus.

39. Și oare care dintre Farisei din gloată ziseră către dânsul: Învățătorule, ceartă 'ți ucenici.

40. Și răspunzând zise: Zic voe că dacă aceștia vor tăcea, petrele vor striga.

41. Și când fu aproape, văzând cetatea plânse de dânsa,

42. Zicând că dacă ai fi cunoscut și tu, în această zi a ta cele ce sunt spre pace ție! Dar acum sunt ascunse de la ochi ții.

43. Căci vor veni zile peste tine, și vrăjmași ții vor face înțăriri împrejurul tău, și te vor impresura, și te vor strîmtora de toate părțile,

44. Și te vor surpa de tot jos pe tine și pe copii ții în tine, și nu vor lăsa în tine peatră pe peatră; pentru că n'ai cunoscut timpul nemerit al cercetării tale.

45. Și intrând în santuar începu să dea afară pe cei care vindeau întru dânsul și cumpărau,

46. Zicându-le: Scris este: Și va fi casa mea casă de rugăciune; dar voi ați făcut o peșteră de tâlhari.

47. Și învăța în fie care zi în santuar. Iar mai mari preo-

ților și cărturari și cei d'întéiu ai poporului căutau să 'l pearză;

48. Și nu găseau ce să 'i facă; căci tot poporul se ținea de dânsul ascultându 'l.

CAP. XX.

De unde este botezul lui Ioan. Lucrători de via omoară pe moștenitor. Tributul Cesarului. Femea măritată după șapte frați. Fiul lui David. Mândria învățătorilor de lege. Avariția.

1. Și într'una din zile, învățând el poporul în santuar și binevestind, pășiră spre dânsul mai mari preoților și cărturari împreună cu bătrini,

2. Și întrebară zicând către dânsul: Spune noe cu ce putere faci acestea? Sau cine este care 'ți dă ție această putere?

3. Iar el răspunzând zise către dânsi: Vă voi întreba și eu un cuvânt, și spuneți 'mi;

4. Botezul lui Ioan era din cer sau de la oameni?

5. Dar ei cugetară întru sine zicând că de zicem din cer, va zice: Pentru ce dar n'ați crezut lui?

6. Iar dacă zicem: De la oameni, tot poporul ne va ucide cu petre; căci este încredințat că Ioan era profet.

7. Și răspunseră că nu știm de unde era.

8. Atunci Iisus le zise: Nici eu nu vă spun cu ce putere fac aceasta.

9. Și începu a spune către popor această pildă: Un om sădi

vie, și o dote cu invoieală la lucrători iar el se duse departe pentru mult timp.

10. Și la timp trimise la lucrători o slugă, pentru ca să i dea din rodul viei; dar lucrători bătându-l îl trimiseră deșert.

11. Și adaoase a trimite pe o altă slugă; dar ei bătându-l și pe acela și neciastindu-l îl trimiseră deșert.

12. Și adaoase a trimite pe un al treilea, ânsă ei rânind și pe acesta îl aruncară afară.

13. Atunci zise stăpînul viei: Ce să fac? Voi trimite pe fiul meu iubit; poate de acesta se vor sfii.

14. Dar lucrători văzându-l chibzuiau între dênși zicend: Aceasta este moștenitorul; să-l omorîm ca moștenirea să fie a noastră.

15. Și dându-l afară din vie îl omorîră. Decî ce le va face domnul viei?

16. Va veni și va perde pe lucrători aceștia, și va da viea la alți. Și ei auzind ziseră: Să nu fie!

17. Iar el privind la dênși zise: Ce este dar aceasta ce stă scris: Peatra pe care n'au luat o în seamă clăditori, aceasta a fost făcută pentru cap de unghiu?

18. Și orî cine va fi căzut pe acea peatră se va sfărîma; iar pe care va fi căzut ea, *pe acela* îl va spulbera.

19. Și Cărturari și mai mari preoților căutau să pună mîna

pe dênsul în acel ceas, dar se temură de popor; căci *poporul* cunoscă că pentru dênși zise pilda aceasta.

20. Și după ce-l pândiră trimiseră oameni puși înadins, care se prefăceau că sînt drepți, pentru ca să-l prinză în cuvînt; spre a-l da în mîna stăpînirii și puterii procuratorului.

21. Și-l întrebă zicend: Învățătorule, știm că drept vorbești și înveți, și nu ești pîrtinitor, ci cu adevărat înveți calea către Dumnezeu.

22. Se cuvine ca noi să dăm Cesarului tribut, sau nu?

23. Dar el pricepînd bine vicleania lor zise către dênși:

24. *Ce mă ispitiți?* Arătați-mi un denar; Al cui chip și inscripție are *denarul*? Iar ei ziseră: Ale Cesarului.

25. Atunci le zise: De aceea dați Cesarului ce este al Cesarului, și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu.

26. Și nu putură a-l prinde în vorbă înaintea poporului; și mirînduse de răspunsul lui tăcură.

27. Atunci venind la dênsul uni dintre Saducei, care zic că nu este înviere, îl întrebă zicend:

28. Învățătorule, Moise ne a scris, dacă va fi murit fratele cuiva avînd femeie, și anume va fi murit fără copii, fratele său să iea femeia, și să ridice urmaș fratelui său.

29. Decî erau şapte fraţi; şi cel d'intîiu luând femei muri fără copii;

30. Asemenea al doilea şi al treilea o luară;

31. Dar în acelaşi chip, şi cei şapte nu lăsară copii şi muriră.

32. În urmă muri şi femeea

33. Decî la înviere a cărui dintre ei va fi femei? Căci şapte o avură femei.

34. Şi *răspunzînd* Iisus le zise: Fii veacului acestuia se însoară şi se mărită;

35. Dar aceia care se vor fi învrednicit s'aibă parte de veacul acela şi de învierea dintre morţi nici nu se însoară, nici nu se mărită;

36. Căci nici nu mai pot muri; fiind că sînt ca ângerî, şi sînt fii ai lui Dumnezeu, fiind fii ai învierii.

37. Iar că morţi înviază, chiar Moise a făcut cunoscut *în locul* cu privire la rug, când numeşte pe Domnul, Dumnezeu lui Abraham, şi Dumnezeu lui Isaac şi Dumnezeu lui Iacob.

38. Dumnezeu dar nu este *Dumnezeu* al morţilor, ci al viilor; căci toţi sînt vii pentru dînsul.

39. Şi *răspunzînd* uni dintre cărturari ziseră: Învăţătorule, bine ai zis.

40. Căci nici nu mai îndrăsniau să 'l întrebe nimic.

41. Şi zise către dînşi: Cum zic că Christos este un fiu al lui David?

42. Căci *însuşi* David zice în

cartea psalmilor: Zis'a Domnul Domnului meu, şezi d'a dreapta mea,

43. Pînă voi fi pus pe vrăjmaşi tîi scaun al picioarelor tale.

44. Decî David îl numeşte Domn, şi cum este fiul său?

45. Şi auzind tot poporul zise ucenicilor săi:

46. Feriţi vă de Cărturari care au plăcere să umble în vestminte lungi, şi iubesc închinăciunile în pieţe, şi cele d'intîiu scaune în sinagogi şi cele d'intîiu locuri la ospete;

47. Care mănîncă cu desăvîrşire casele văduvelor, şi se roagă într'adins mult; aceştia vor lua mai multă osîndă.

CAP. XXI.

Cei doi bani ai văduvei. Dărmarea Ierusalimului. Străgînirea apostolilor. Venirea Domnului.

1. Şi ridicînd privirea văzu pe avuţi aruncînd darurile lor în cutia pentru daruri.

2. Şi văzu pe o văduvă săracă aruncînd acolo două leptale.

3. Şi zise: Adevăr zic voe, că această văduvă săracă aruncă mai mult de cît toţi;

4. Pentru că toţi aceştia aruncară la daruri din ce prisoseşte lor, iar aceasta din lipsa ei aruncă tot avutul ce avea.

5. Si vorbind uni despre san-tuar, că este împodobit cu petre frumoase şi cu daruri făgăduite, zise:

6. Acestea pe care le priviți, vor veni zile în care nu va fi lăsată aci peatră pe peatră, care nu va fi desfăcută.

7. Și 'l întrebară zicând: În vățătorule, când vor fi dar acestea? Și care *va fi* semnul când au să fie acestea?

8. Iar el zise: Vedeți să nu fiți amăgiți. Căci mulți vor veni pe numele meu zicând, că eu sunt; și, Timpul s'a apropiat; nu vă duceți după dênși.

9. Și când veți fi auzit răsboae și turburări, nu vă speriați; căci trebuie ca acestea să fie mai 'ntău; dar sfârșitul nu este îndată.

10. Apoi le zise: Se va ridica neam peste neam, și împărăție peste împărăție;

11. Vor fi cutremure mari și pe alocurea foamete și moline, arătări îngrozitoare și semne mari din cer.

12. Dar înainte de toate acestea și vor pune mâinile pe voi, *vă* vor urmări dându *vă* în sinagogi și la închisori, târâți fiind înaintea împăraților și stăpînitorilor pentru numele meu;

13. Și se va sfârși pentru voi spre mărturie.

14. Decî dar puneți în inimele voastre, nu gândiți mai d'înainte a vă apăra;

15. Căci eu vă voi da gură și înțelepciune, căreia nu vor putea sta împotrivă sau răspunde împotrivă toți care vă sînt împotrivă.

16. Și veți fi dați și de părinți,

și de frați, și de rude, și de prieteni; și vor omori dintre voi;

17. Și veți fi uriți de toți pentru numele meu;

18. Dar pînă din capul vostru nu va peri;

19. Întru răbdarea voastră veți dobîndi sufletele voastre.

20. Când veți fi văzut dar Ierusalemul încunjurat de ostași, atunci cunoașteți că s'a apropiat pustiirea lui.

21. Atunci cei din Iudea să fugă la munți, și cei din mijlocul ei să nu plece; și cei din câmpii să nu intre într'ensul.

22. Căci zile de răsbunare sînt acestea, spre a se împlini toate cele scrise.

23. Va fi celor care au în pîntece și celor care dau țîță în acele zile; căci va fi nevoie mare pe pămînt, și urgie pentru acest popor;

24. Și vor cădea de tăișul spadei, și vor fi duși robi în toate neamurile; și Ierusalemul va fi călcat în picioare de neamuri pînă când se vor fi împlinit ale neamurilor timpuri.

25. Și vor fi semne în soare și lună și stele, și pe pămînt strimtorare a neamurilor în neștiință de vuetul mării și al valului;

26. Pe cînd oameni sufletul și vor da de teamă și de frică de cele ce au să vie peste lume; căci puterile cerurilor vor fi sguđuite;

27. Și atunci vor vedea pe Fiul

omului venind în nor cu putere și mărire multă.

28. Iar când încep acestea să fie, mișcați vă și ridicați capetele voastre; pentru că s'a apropiat răscumpărarea voastră.

29. Și le spuse o pildă: Ve-deți smochinul și toți copaci;

30. Când înfrunzesc, văzând, de la voi înșivă cunoașteți că aproape este acum vara.

31. Astfel și voi, când veți fi văzut acestea întimplându-se, cunoașteți că aproape este împăr-țăția lui Dumnezeu;

32. Adevăr zic voă că nu va fi trecut neamul acesta pînă să se facă toate.

33. Cerul și pămîntul vor tre-ce, dar cuvintele mele nu vor trece.

34. Luați aminte de voi înșivă ca nu cumva inimele voastre să fie îngreuate de îmbuibare și de bîntură peste măsură, și de grijile vieții, și fără de veste să vie peste voi zioa aceea ca un laț.

35. Căci *astfel* va veni peste toți care locuesc pe față a tot pămîntul.

36. Vegheați dar, în orî ce timp rugându vă să aveți putere ca să scăpați de toate acestea ce au să fie, și ca să fiți puși înaintea Fiului omului.

37. Și el învăța zioa în san-tuar, iar noaptea eșind mînea afară la muntele numit măsliniș.

38. Și tot poporul se ducea dis-de dimineață la dînsul în santuar, ca să 'l asculte.

CAP. XXII.

Iuda se 'nvoaște să dea prins pe Iisus. În-ființarea sîntei cini. Dorința ucenicilor. Rugăciunea lui Iisus în Ghetsemane. Prin-derea și ducerea lui înaintea arhiereului. Tăgăduirea lui Petru. Luarea în rîs și ostîndirea înaintea sinedriului.

1. Și se apropia sîrbătoarea a-zimelor, care se numește Paște.

2. Și căutau mai mari preoților și cărturari, cum să 'l răpue; căci se temeau de popor.

3. Iar satana intră în Iuda care se numește Iscariotu, fiind el din numărul celor doisprezece.

4. Și ducîndu se vorbi cu mai mari preoților și cu căpeteniile oastei cum să 'l dea lor în mână.

5. Și se bucurară și se legară să 'i dea argint;

6. Și el se învoi, și căuta timp nemerit ca să 'l dea lor în mîini fără știrea gloatei.

7. Și veni zioa azimelor, în care trebuia să fie înjunghiat *melul* de Paște.

8. Și trimise pe Petru și pe Ioan zicînd: Ducîndu vă gătiți pentru noi Paștele ca să mîncăm.

9. Iar dînși 'i ziseră: Unde vo-ești să gătim?

10. Și le zise: Iată, intrînd voi în oraș va eși înaintea voastră un om ducînd un vas de pămînt cu apă; urmați lui în casa în care intră.

11. Și veți spune stăpînului casei: Învățătorul 'țî zice, unde este casa de ospet, unde să mă-nînc Paștele cu ucenici mei?

12. Și acela va arăta voe o încăpere mare sus cu așternut; acolo gătiți.

13. Ducându-se dar găsiră după cum le spusese; și pregătiră Paștele.

14. Și când sosi ceasul se puse la masă, și apostoli împreună cu dânsul.

15. Și zise către dânsi: Cu dor am dorit să mănânc cu voi acest Paște mai înainte de pătîmirea mea;

16. Căci zic voe că nu l mai mănânc, pene când va fi deservit în împărăția lui Dumnezeu.

17. Și luând un pahar, mulțumind zise; Luați acesta, și împărțiți între voi.

18. Căci zic voe că nu voi mai bea de acum din rodul viței, pene când va fi venit împărăția lui Dumnezeu.

19. Și luând pâine mulțumind frânse și le dete zicend: Acesta este corpul meu care se dă pentru voi; aceasta faceți spre a mea amintire.

20. Și paharul de asemenea, după cinare, zicend: Acest pahar este legea noastră în sângele meu, care se varsă pentru voi.

21. Totuși iată, mâna celui care mă dă prins este cu mine pe masă.

22. Că Fiul omului se duce după cum a fost hotărît; dar vai de omul acela, prin care se dă prins.

23. Și ei începură a cerceta

împreună între dânsi, cine dintre ei ar fi care are să facă aceasta.

24. Si se ivi și pricire între dânsi, cine dintre ei gândește a fi mai mare.

25. Iar el le zise: Împerați păgânilor au stăpînire peste aceștia și cei care au putere asupra lor se numesc făcători de bine.

26. Dar voi să nu fiți astfel; ei care este mai mare între voi să fie ca mai tene, și care este căpetenie să fie ca slujitorul.

27. Căci cine este mai mare? Cel care stă la masă sau cel care slujaște? Nu oare cel care stă la masă? Eu sunt în mijlocul vostru ca cel care slujaște.

28. Iar voi sunteți aceia care ați stăruit cu mine în ispitele mele;

29. Și eu întocmesc pentru voi împărăție, după cum a întocmit pentru mine Tatăl meu,

30. Ca să mâncați și să beți pe masa mea în împărăția mea; și veți șede pe scaune judecând cele doăsprezece seminții ale lui Israel.

31. Simone, Simone, iată, Satana v'a cerut pentru sine spre a vă cerne ca pe grâu;

32. Dar eu m'am rugat pentru tine, ca să nu înceteze credința ta; și tu, când te vei fi întors, întărește pe frați tăi.

33. Iar el zise: Doamne, cu tine sunt gata să merg și în închisoare și la moarte.

34. Și el zise: Ți spun, Petre, nu va cânta azi cocoșul pene vei

tăgădui de trei ori că nu mă cunoști.

35. Și le zise: Când v'am trimis fără pungă și traistă și încălțăminte n'ați avut lipsă de ceva? Iar ei ziseră de nimic.

36. Și le zise: Acum dar cine are pungă să o ȋea, asemenea și traistă; și cine nu are spadă să vândă vestmântul șeu și să cumpere.

37. Căci zic voe, că trebuie a se ȋmplini ȋn mine aceasta ce stă scris: Și cu cei fără de lege a fost socotit; căci și cele despre mine au sfârșit.

38. Iar ei ziseră: Doamne, iată, aci sânt doē spade. Și el le zise: Destul este.

39. Și eșind sē duse după obiceiū la muntele maslinilor; și ucenici 'i urmară.

40. Iar sosind la loc le zise: Rugați vē ca să nu intrați ȋn ispită.

41. Și el fu dus la o parte de la dēnși ca d'o aruncătură de peatră, și ȋngenuchind sē ruga zicēnd:

42. Părinte. dacă voești, treacă acest pahar de la mine; dar nu voea mea să fie făcută, ci a ta.

43. Și 'i se arată un ānger din cer ȋntărindu 'l.

44. Și fiind ȋn luptă cu durerea, se ruga măi stăruitor. Și sudoarea lui sē făcu ca picături mari de sânge ce cădeau jos la pământ.

45. Și sculându se de la rugă-

ciune, venind la ucenici 'ȋ găsi adormiți din pricina ȋntristărei,

46. Și le zise: Ce dormiți? Sculându vē rugați vē, ca să nu intrați ȋn ispită.

47. Și vorbind el ānchē, iată gloată, și cel care sē numia Iuda, unul dintre cei doisprezece, venia ȋn fruntea lor; și s'a apropiat de Iisus ca să 'l sārute.

48. Iar Iisus 'ȋ-zise: Iuda, prin sārutare dai prins pe Fiul omului?

49. Și cei care erau pe lângă dēnsul vēzēnd ce are să fie ziseră: Doamne, dacă vom lovi cu spada?

50. Și unul dintre dēnși lovi pe sluga archiereului, și 'ȋ tăie urechea dreaptă.

51. Iar Iisus respunzēnd zise: Lăsați pēnē aci; și atingēndu 'ȋ urechca ȋl vindecă.

52. Și Iisus zise către măi mari preoților și căpeteniile santuarului și bătrȋni, care veniseră la dēnsul: Ca la un făcētor de rele ați eșit cu spade și lānci?

53. ȋn fie care zi fiind eu cu voi ȋn santuar n'ați ȋntins māinele asupra mea; dar ceasul acesta este al vostru, și puterea ȋntunerecului.

54. Și prinzēndu 'l ȋl duseră și 'l băgară ȋn casa archiereului. Și Petru urma de departe.

55. Iar aprinzēnd ei foc ȋn mijlocul curței și șezēnd ȋmpreună șēdea și Petru ȋn mijlocul lor.

56. Și o slujnică vēzēndu 'l stānd la foc, și uitāndu se bine la el zise: Și acesta era cu dēnsul.

57. Dar el tăgădui zicend: Feme, nu 'l cunosc.

58. Și peste puțin altul vëzându 'l zise: Și tu ești dintre dënși. Iar Petru zise: Omule, nu sânt.

59. Și trecend ca un ceas, un altul adevëria cu tărie zicend: Intr'adevër și acesta era cu dënșul, pentru că și Galileu este.

60. Dar Petru zise: Omule, nu știu ce zici. Și îndată, vorbind el anchë, cântă cocoșul.

61. Și Domnul întorcenduse se uita în fața lui Petru; și 'și aduse aminte Petru de cuvëntul Domnului, cum 'i zisese că mai 'nainte d'a fi cântat azi cocoșul, mă veți tăgădui de trei ori;

62. Și eșind afară plânse cu amar.

63. Și bărbați care îl țineau legat îl luau în ris bătendu 'l.

64. Și acoperindu 'i fața 'l întreba zicend: Profetisează, cine este care te lovi?

65. Și multe altele blasfemând ziceau către dënșul.

66. Și când se făcu zioă, se adună bătrînimea poporului, mai mari preoților și cărturari, și 'l duseră la sinedriul lor zicend: Dăca tu ești Christosul, spune noș.

67. Iar el le zise: Dăca vë spun, nu veți crede; și dăca vë întreb, nu veți răspunde.

69. De acum ânsë Fiul omului va șëdea d'a dreapta puterii lui Dumnezeu.

70. Și toți ziseră: Ești tu dar Fiul lui Dumnezeu? Iar el zise

către dënși: Voi ziceți, că eu sânt.

71. Și ei ziseră: Ce mai avem trebuință de mărturie? Căci noi înșine am auzit din gura lui.

CAP. XXIII.

Iisus înaintea lui Pilat; aseminea și înaintea lui Erod. Ostindirea și răstignirea lui Iisus. Tălharul pocăit. Moartea și îngroșarea lui Iisus.

1. Și ridicându-se toată mulțimea lor îl duseră înaintea lui Pilat.

2. Și începură a 'l învinovăți zicend: Pe acesta l'am găsit îndrumând spre rău neamul nostru, și împedicând a da tribut Cesarului, zicend că el este Christos, împërat.

3. Atunci Pilat îl întrebă zicend: Tu ești împëratul Iudeilor? Iar el răspunzend 'i zise: Tu zici.

4. Și Pilat zise către mai mari preoților și gloate. Nu găsesc nici o vină în acest om.

5. Dar ei și mai mult stăruiau zicend că întărită poporul, învățând prin toată Iudea, începend de la Galilea pënë aci.

6. Și auzind Pilat de Galilea întrebă, dăca omul este Galileu.

7. Și înțelegend că este din ținutul lui Erod, îl trimise sus la Erod, fiind și el în Ierusalem în acele zile.

8. Iar Erod vëzend pe Iisus se bucură foarte, căci de mult timp doria să 'l vază fiind că auzia multe despre el și aștepta

să vadă vre o minune făcută de dânsul.

9. Și 'l întrebă în multe cuvinte, dar el nu 'i răspunse nimic.

10. Iar mai mari preoților și cărturari erau de față învinovățindu 'l foarte tare.

11. Și Erod împreună cu ceata sa de ostași desprețuindu 'l și luându 'l în ris, îmbrăcându 'l cu vestmânt strălucitor, îl trimise sus la Pilat.

12. Și 'n acea zi Erod și Pilat se făcură prietenii unul cu altul; căci mai 'nainte erau în vrăjmășie între dânși.

13. Atunci Pilat chemând la sine pe mai mari preoților, pe cei mari și poporul zise către dânși:

14. Mi ați adus pe omul acesta ca turburând poporul; și iată, cercetându 'l înaintea voastră, eu n'am găsit în acest om nici o vină din câte spuneți împotriva lui.

15. Dar nici Erod, căci l'a trimis sus la noi; și iată, nimic vrednic de moarte n'a fost făcut de dânsul.

16. Deci dar pedepsindu 'l 'i voi da drumul.

17. *Și avea nevoie ca la sărbătorile să dea pentru dânși drumul la un închis.*

18. Dar ei strigară tare cu grămadă zicând: Iea pe acesta, iar pentru noi dă drumul lui Barabba;

19. Care era aruncat în închi-

soare pentru o răscoală făcută în oraș și pentru omor.

20. Și Pilat le vorbi iarăși, voind să dea drumul lui Iisus;

21. Dar ei strigau la aceasta zicând: Răstignește 'l, răstignește 'l.

22. Și zise de a treia oară către dânși: Dar ce rău a făcut aceasta? Nici o vină de moarte n'am găsit într'ensul; deci pedepsindu 'l 'i voi da drumul.

23. Iar ei stăruiau cerând cu strigăte mari, ca el să fie răstignit. Și strigătele lor și ale preoților mai mari biruiră.

24. Atunci Pilat hotărî să se facă cererea lor.

25. Și dăte drumul la acela care era aruncat în închisoare pentru răscoală și omor, pe care îl cereau; iar pe Iisus îl dăte în voea lor.

26. Și când îl duceau, punând mâna pe un oare care Simon Cireneu venind de la câmp, puseră crucea pe el ca s'o ducă în urma lui Iisus.

27. Și 'i urma mulțime mare de popor și femei, care se băteau în pept și 'l plângeau cu lacrimi.

28. Iar Iisus întorcându se către dânsese zise: Fii ce ale Ierusalemului, nu plângeți de mine, ci plângeți de voi înșivă și de copiii voștri;

29. Căci iată, vin zile în care vor zise: Fericite sunt cele sterpe, și pântecele care n'au născut, și țipele care n'au aplecat.

30. Atunci vor începe a zice

munților: Cădeți peste noi, și dealurilor: Ascundeți ne.

31. Pentru că dacă ei fac acestea cu copacul verde, ce va fi cu cel uscat?

32. Și se duceau și alți doi făcători de rele, ca să fie omoriți împreună cu dânsul.

33. Și când veniră la locul numit căpățină, acolo îl răstigniră, asemenea și pe făcători de rele, pe unul d'a dreapta, și pe altul d'a stînga.

35. Iar Iisus zicea: Părinte, eartă 'i; căci nu știu ce fac. Și împărțind hainele lui aruncară sorți.

35. Și stetea poporul privind. Și mai mari îl luau în ris zicând: Pe alți a mântuit; să se mântuiască pe sine însuși, dacă acesta este Christosul lui Dumnezeu, alesul.

36. Dar și ostași veniți îl luau în ris,

37. Aducându 'i oțet și zicând: Dacă tu ești împăratul Iudeilor, mântuește te pe tine însuși.

38. Și inscripția *scrisă* d'asupra lui era *în grecește, și latinește, și ebrește*: ACESTA ESTE ÎMPĂRATUL IUDEILOR.

39. Iar unul dintre făcători de rele pironiți îl defăima zicând: Nu ești tu oare Christosul? Mântuește te pe tine însuși și pe noi.

40. Și răspunzând celălalt zise înfruntându 'l: Nu te temi tu de Dumnezeu, că în aceeași osîndă ești?

41. Și noi cu dreptate; căci

luăm cele cuvenite ce am făcut; dar acesta n'a făcut nimic necuviincios.

42. Și zicea: Iisuse, adu 'ți aminte de mine, când vei fi venit întru împărăția ta.

43. Și Iisus 'i zise: Adevăr zicție, astăzi, vei fi împreună cu mine în rai.

44. Și era acum ca la al șaselea ceas, și întunecă să facă peste tot pământul pînă la al noulea ceas,

45. Perind soarele; și catapetasma templului fu sfășiata prin mijloc.

46. Și strigând cu glas mare Iisus zise: Părinte, în mâinele tale încredințez spiritul meu. Și aceasta zicând 'și dete sufletul.

47. Iar sutașul văzînd ce s'a făcut mări pe Dumnezeu zicînd: Intr'adevăr omul acesta era drept.

48. Și toate gloatele venite împreună la această priveriște, după ce priviră cele făcute, bătîndu 'și pepturile se întorceau îndărăt.

49. Și toți cunoscuți lui și femeile, care 'i urmau împreună din Galilea, steteau de departe spre a vedea acestea.

50. Și iată, un bărbat cu numele Iosef, sfetnic fiind, bărbat bun și drept, —

51. — Acesta nu se învoise cu hotărîrea și lucrarea lor —, din Arimatea, oraș al Iudei, și care aștepta și el împărăția lui Dumnezeu,

52. Acesta venind la Pilat ceru corpul lui Iisus.

53. Și luându 'l jos, îl înfășură în pânză, și 'l puse într'un mormânt săpat în peatră, unde nimeni nu mai fusese pus.

54. Și era zi de pregătire, și sâmbăta avea să înceapă.

55. Și urmându 'i femeile, care veniseră împreună cu dânsul din Galilea, zăriră mormântul, și cum fu pus corpul lui.

56. Și întorcându se îndărăt pregătiră aromate și mir; și sâmbăta se odichniră după lege.

CAP. XXIV.

Femeile, ângeri și Petru la mormânt. Căldători la Emaus. Christos înviat vine în mijlocul ucenicilor. Cele din urmă poruncă și înălțarea la cer.

1. Iar în întâia zi a săptămenei, dis de dimineață, veniră la mormânt aducând aromatele ce pregătiseră.

2. Și găsiră peatra prăvălită de la mormânt.

3. Și intrând nu aflară corpul Domnului Iisus.

4. Și pe când ele erau în mare nedomirire despre aceasta, iată, doi bărbați stătură înaintea lor în vestminte luminând ca fulger;

5. Iar ele speriiindu se și plecând fețele spre pământ, ei ziseră către dânsule: Pentru ce căutați pe cel viu între cei morți?

6. Nu este aci, ci s'a sculat; aduceți vă aminte, cum v'a vorbit, pe când era încă în Galilea;

7. Zicând că Fiul omului trebuie să fie dat în mâini de oameni păcătoși, și să fie răstignit, dar a treia zi să fie înviat.

8. Și ele 'și aduseră aminte de cuvintele lui,

9. Și întorcându se de la mormânt vestiră toate acestea la cei unsprezece și la toți ceilalți.

10. Si erau: Maria Magdalena și Ioana și Maria lui Iacob; și altele împreună cu dânsule, care spuneau acestea către apostoli.

11. Și cuvintele acestea se părură înaintea lor ca o poveste, și nu le au crezut.

12. Dar Petru sculându se alergă la mormânt, și plecându se vede fâșiile de pânză singure; și se duse a casă minunându se de ce s'a făcut.

13. Și iată, doi dintre dânsi se duceau în acea zi la un sat, depărtat de Ierusalem șazeci de stadii, al cărui nume Emanus.

14. Și ei vorbeau unul către altul de toate întâmplările acestea.

15. Și pe când vorbeau ei și cercetau împreună, apropiindu se și Iisus dânsuși mergea împreună cu dânsi.

16. Iar ochi lor erau ținuți ca să nu 'l cunoască.

17. Și el zise către dânsi: Ce sunt cuvintele acestea pe care le aruncați unul altuia între voi mergând? Și ei stătură cu privirea posomorită.

18. Și răspunzând unul cu numele Cleopa zise către dânsul: Tu singur stai ca strein în Ie-

rusalem și n'ai aflat cele întîmplate în el în aceste zile ?

19. Și le zise: Care? Jar dênși 'i ziseră: Cele despre Iisus Nazarenul, care a fost bărbat profet, puternic în faptă și în cuvânt înaintea lui Dumnezeu și a tot poporul;

20. Cum mai mari preoților și mai mari noștri îl deteră la o-sindă de moarte, și 'l răstigniră.

21. Și noi nădărduiam că el este care avea să scape pe Israel. Dar cu toate acestea astăzi merge pe a treia zi de când s'au făcut acestea.

22. Intr'adevăr unele femeî dintr'ale noastre ne au pus în uimire, *căci* fiind duse de dimineață la mormânt;

23. Și negăsind corpul lui veniră spunând că au văzut arătare de ângerî, care zic că el este viu.

24. Și se duseră la mormânt uni dintre cei cu noi, și găsiră astfel după cum au spus femeile; dar pe dênșul nu 'l văzură.

25. Atunci el zise către dênși: Nepricepuților și cu inima întăritorî a crede în cele ce au spus profeți.

26. Oare nu trebuia ca Christos să sufere acestea și să intre în mărirea lui ?

27. Și începând de la Moise și de la toți profeți le tâlcui cele despre dênșul în toate scrip-turile.

28. Și se apropiară de satul

unde mergeau. Și el se făcea că merge mai 'nainte.

29. Dar ei stăruiră de dênșul zicând: Rămâi împreună cu noi; pentru că este spre seară, și zioa s'a dus acum. Și intră ca să rămăe cu dênși.

30. Și pe când sta el la masă împreună cu dênși, luând pâinea binecuvântă, și frângend le dete în mână.

31. Atunci se deschiseră ochi lor și 'l cunoscură; dar el se făcu nevăzut d'inaintea lor.

32. Și ziseră unul către altul: Oare nu ne ardea inima în noi când ne vorbea pe cale, când ne lămuria scripturile?

33. Și sculându-se ei în acel ceas se întoarseră la Ierusalem, și aflară adunați pe cei unsprezece, și pe cei împreună cu dênși,

34. Care ziceau, că într'adevăr a înviat Domnul, și s'a arătat lui Simon.

35. Și ei spuneau cele de pe cale și cum li s'a făcut cunoscut la frângerea pâinei.

36. Și vorbind ei acestea, Iisus ênsuși stătu în mijlocul lor, și le zise: Pace voê!

37. Dar ei spăimântându-se și înfricoșându-se gândeau că ved' un spirit.

38. Și le zise: Pentru ce sunteți turburați? Și pentru ce să ridic gânduri în inima voastră?

39. Vedeți mâinele mele și picioarele mele, că eu ênsumî sînt; pipăiți mă și vedeți; pentru că un spirit nu are carne și oase,

după cum mă vedeți pe mine că am.

40. Și zicând aceasta le arată mâinele și picioarele.

41. Dar ei de bucurie necrezând încă și minunându-se le zise: Aveți ceva de mâncare aci?

42. Și dâși 'i deteră o parte de pește fript și dintr'un fagur de miere.

43. Și luând înaintea tuturor mâncă.

44. Apoi zise către dâși: Acestea sunt cuvintele pe care vi le am vorbit, fiind încă împreună cu voi, că trebuie a fi împlinite toate cele scrise despre mine în legea lui Moise, și în profeți și în psalmi.

45. Atunci deschise mintea lor să înțeleagă scripturile;

46. Și le zise că așa stă scris, și că așa trebuia, ca Christos să sufere și să învieze dintre morți a treia zi

47. Și să se predice în numele său pocăință și ertare de păcate la toate neamurile, începând de la Ierusalem.

48. Voi sunteți marturi de acestea; și iată, eu trimit făgăduința Tatălui meu peste voi;

49. Dar voi stați în orașul Ierusalem pînă ce veți îmbrăca putere de sus.

50. Și 'i duse afară pînă spre Betania; și ridicând mâinele sale 'i binecuvîntă.

51. Și pe cînd 'i binecuvînta, se despărți de dâși, și fu dus în sus la cer.

52. Iar închinându-se lui se întoarseră la Ierusalem cu bucurie mare;

53. Și erau neîncetat în sanctuar, lăudînd și binecuvîntînd pe Dumnezeu.

A M I N

SÂNTA EVANGHELIE

DUPE

I O A N

CAP. I.

Iisus Christos este întruparea Cuvântului. Ioan bolezătorul mărturisește pentru Christos. Chemarea lui Andrei și a celor cu dânsul. Chemarea lui Petru, Filip și Natanahel.

1. În început era Cuvântul, și Cuvântul era la Dumnezeu, și Dumnezeu era Cuvântul.

2. Acesta era în început la Dumnezeu.

3. Printr'ensul tot a fost făcut, și fără dânsul nimic n'a fost făcut, ce este făcut.

4. Viață era într'ensul, și viața era lumina oamenilor.

5. Și lumina în întunecare se arată, și întunecarea n'o prinse.

6. Fost a un om trimis de la Dumnezeu, al cărui nume era Ioan.

7. Acesta veni spre mărturie, ca să mărturisiască pentru lumină, ca toți să creadă printr'ensul.

8. Nu era acela lumina, ci veni ca să mărturisiască pentru lumină.

9. Era lumina cea adevărată,

care luminează pe orî ce om, venind în lume.

10. În lume era, și lumea printr'ensul fu făcută, și lumea nu 'l cunoscuse.

11. La ale sale veni, și ai săi nu 'l primiră.

12. Iar câți îl primiră le dădă putere ca să fie fii ai lui Dumnezeu, *adecă* celor care crede în numele lui.

13. Care nu din sânge, nici din a cărnei voință, nici din voință de bărbat, ci din Dumnezeu fură născuți.

14. Și cuvântul carne se făcu, și locui între noi, și văzurăm mărirea lui, mărirea ca a unui-născut de la Tatăl, plin de dar și adevăr.

15. Ioan mărturisește pentru dânsul și strigă zicînd: Acesta era despre care am zis: Cel care vine după mine a fost înaintea mea; pentru că era mai înainte de mine.

16. Căci din aceea cu ce dânsul era plin noi toți am luat, *adecă* dar pentru dar.

17. Pentru că legea a fost dată prin Moise, darul și adevărul prin Iisus Christos a venit.

18. Pe Dumnezeu nimeni nu l'a văzut vre odată; Fiul unul născut, care este la sinul Tatălui, acela a spus.

19. Și aceasta este mărturia lui Ioan, când trimiseră la dânsul Iudei din Ierusalem pe preoți și leviți, ca să 'l întrebe: Tu cine ești?

20. Și mărturisi, și nu tăgădui, ci mărturisi că nu sunt eu Christosul.

21. Și 'l întrebară: Ce dar? Ești tu Elie? Și zise: Nu sunt.

22. Ești tu profetul? Și răspunse: Nu. Decî 'i ziseră: Cine ești? Ca să dăm răspuns celor care ne au trimis.

23. Ce zici despre tine însuși? Zise: Eu *sunt* glas de strigător în pustie: Indreptați calea Domnului; după cum a zis Isaia profetul.

24. Și trimiși erau dintre Farisei.

25. Și 'l întrebară, și 'i ziseră: Pentru ce botezi dar, dacă tu nu ești Christosul, nici Elie, nici profetul?

26. Răspunse lor Ioan zicând: Eu botez cu apă; dar în mijlocul vostru stă acela pe care voi nu 'l știți,

27. *El este* care vine după mine, care a fost înaintea mea, căruia eu nu sunt vrednic să desleg curea sa încălțăminteii lui.

28. Acestea au fost în Betania

dincolo de Iordan, unde boteza Ioan.

29. A doua zi vede Ioan pe Iisus venind la dânsul și zice: Iată, Melul lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumii.

30. Acesta este pentru care am zis: După mine vine bărbat, care a fost înaintea mea, pentru că era mai înainte de mine.

31. Și eu nu 'l știam; dar ca să fie adus lui Israel la cunoștință, pentru aceasta am venit eu botezând cu apă.

32. Și Ioan mărturisi zicând că am văzut Spiritul pogorînduse ca un porumb din cer, și rămase peste dânsul.

33. Și eu nu 'l știam; dar cel care mă trimise să botez cu apă, acela 'mi a zis: Peste care veți fi văzut Spiritul pogorîndu se, și rămânând peste dânsul, acesta este care botează cu Spirit Sânt.

34. Și eu am văzut, și am mărturisit că acesta este Fiul lui Dumnezeu.

35. A doua zi iarăși sta Ioan, și doi dintre ucenicii lui;

36. Și uitându se în fața lui Iisus care umbla zice: Iată, Melul lui Dumnezeu.

37. Și cei doi ucenici 'l auziră vorbind, și se duseră după Iisus.

38. Iar Iisus întorcându se și văzându 'i urmând le zice: Ce căutați? Și ei ziseră: Rabi,— ceea ce însemnează Învățătorule —, unde stai?

39. Veniți și veți vedea, le zice el. Decî veniră și văzură unde

stă, și rămaseră la dânsul în zioa aceea; și era ca la al zecelea ceas.

40. Andreiū, fratele lui Simon Petru, era unul din cei doi care auziră de la Ioan și se duseră după dânsul.

41. Acesta găsește mai 'ntău pe fratele său Simon, și 'i zice: Noī am găsit pe Messia, adecă pe Christos,

42. Și 'l duse la Iisus. Iar Iisus uitându se în fața lui zise: Tu ești Simon, fiul lui Ioan; tu vei fi numit Chefa, care însemnează Petru.

43. A doa zi Iisus voi să plece în Galilea, și găsește pe Filip, și 'i zice: Urmează 'mi.

44. Iar Filip era din Betsaida, din orașul lui Andreiū și Petru.

45. Filip găsește pe Natanael și 'i zice: *Pe acela* despre care au scris Moise în lege și profeți noi l'am găsit, pe Iisus din Nazaret, fiul lui Iosef.

46. Și Natanael 'i zise: Din Nazaret poate fi ceva bun? Filip 'i zice: Vino și vezi.

47. Iisus văzu pe Natanael venind la dânsul, și zice despre el: Iată cu adevărat un Israelit în care nu este viclenie.

48. De unde mă cunoști? 'i zice Natanael. Răspunse Iisus și 'i zise: Te am văzut stând sub smochin mai 'nainte d'a te striga Filip.

49. Răspunse Natanael și 'i zice: Rabi, tu ești Fiul lui Dumnezeu, tu ești împăratul lui Israel.

50. Răspunse Iisus și 'i zise: Pentru că 'ți am zis, că te am văzut sub smochin, crezi? Mai mari de cât acestea vei vedea.

51. Adevăr, adevăr zic voe, *de acum* veți vedea cerul deschizându se, și pe ângeri lui Dumnezeu suindu se și pogorându se peste Fiul omului.

CAP. II.

Prefacerea apei în vin la nunta din Cana Galilei. Alungarea din santuar a celor care făceau regustorie acolo.

1. Și a treia zi a fost nuntă în Cana Galilei; și muma lui Iisus era acolo.

2. Și fu chemat la nuntă și Iisus și ucenici săi.

3. Și fiind lipsă de vin, muma lui Iisus zice către dânsul: Vin nu mai au.

4. *Dar* Iisus 'i zice: Femeie, ce am eu cu tine? Ceasul meu n'a venit încă.

5. Zice muma lui către cei care slujau: Faceți ori ce va zice voe.

6. Și erau acolo șase vase de apă *făcute* din peatră, puse pentru curățirea Iudeilor, luând fie care câte două sau trei măsură.

7. Zice lor Iisus: Umpleți vasele cu apă. Și le umplură până sus.

8. Și le zice: Acum scoateți și duceți nunului. Și dânsi 'i duseră.

9. Și când gustă nunul apa făcută vin, și nu știa de unde este

— iar slujitori care adusesese apa știau —, nunul chemă pe mire și 'i zice:

10. Orî ce om pune întîiu vinul bun, și când s'aur îmbătat, atunci *pune* pe cel rău;

11. *Dar* tu ai ținut vinul bun pînă acum. Acest început al minunilor îl făcu Iisus în Cana Galilei, și făcu cunoscut mărirea sa; și ucenici săi crezură într'ênsul.

12. După aceasta se duse în jos la Capernaum, dînsul, și muma lui, și frați lui, și ucenici lui; și acolo nu rămaseră multe zile.

13. Și era aproape Paștele Iudeilor, și Iisus se duse în sus la Ierusalem.

14. Și găsi în santuar pe cei care vînd boi și oi și porumbei, și pe schimbători de bani șăzînd;

15. Și făcînd un biciu de împletituri, dete toate afară din santuar, atît oile, cît și boi; și vîrsă bani mărunți ai schimbătorilor, și răsturnă mesele lor;

16. Și zise celor care vindeau porumbei: Ridicați acestea d'aici; nu faceți casa Tatălui meu casă de negustorie.

17. Și ucenici lui 'și aduseră aminte, că este scris: Rivna casei tale mă va mistui.

18. Răspuns au dar Iudei și 'i ziseră: Ce semn ne arăți, că faci acestea?

19. Răspuns a Iisus și le zise: Surpați acest templu, și în trei zile îl voi ridica.

20. Și Iudei ziseră: Acest templu fu clădit în patruzeci și șase de ani, și tu îl vei ridica în trei zile?

21. Dar el zicea de templu, de corpul său.

22. Decî când se sculă dintre morți, ucenici săi 'și aduseră aminte, că aceasta zicea, și crezură scripturei, și cuvîntului pe care l'a spus Iisus.

23. Iar când era în Ierusalem la Paște, în sîrbătoare, mulți crezură în numele lui vîzînd semnele lui pe care le făcea.

24. Dar Iisus ênsuși nu se încredea în ei, pentru că el cunoștea pe toți;

25. Și pentru că nu avea trebuință ca să mărturisiască cine va pentru om; căci el ênsuși cunoștea ce era în om.

CAP. III.

Convorbirea lui Iisus cu Nicodem. Ioan Botezătorul mărturisește de a doua oară pentru Iisus.

1. Și între Farisei era un om cu numele Nicodem, un mai mare al Iudeilor.

2 Acesta veni la dînsul noaptea și 'i zise: Rabi, știm că ai venit învățător de la Dumnezeu; pentru că nimeni nu poate face minunile pe care le faci tu, dacă nu este Dumnezeu cu dînsul.

3. Răspuns Iisus și 'i zise: Adevăr zic ție, dacă cineva nu va fi fost născut de sus, nu poate vedea împărăția lui Dumnezeu.

4. Zice către dânsul Nicodem: Cum poate un om bătrîn fiind ca să fie născut? Nu cumva poate intra de a doua oară în pîntecele mamei sale, ca să fie născut?

5. Răspunse Iisus: Adevăr zic ție: Dacă cineva nu va fi fost născut din apă și Spirit, nu poate intra în împărăția lui Dumnezeu.

6. Ce este născut din carne, carne este, și ce este născut din Spirit, spirit este.

7. Nu te mira de ce 'ți am zis: Voi trebuie să fiți născuți de sus.

8. Vîntul suflă unde voește, și vuetul lui 'l auzi, dar nu știi de unde vine și unde se duce; astfel este orî cine care e născut din Spirit.

9. Răspunse Nicodem și 'i zise: Cum pot să fie acestea?

10. Răspunse Iisus și 'i zise: Tu ești învățătorul lui Israel, și nu cunoști acestea?

11. Adevăr, adevăr zic ție, că noi vorbim ce știm, și mărturisim ce am văzut; dar voi nu primiți mărturia noastră.

12. Dacă v'am spus cele pămîntești și nu credeți, cum veți crede dacă vă spun cele cerești?

13. Și nimeni nu s'a suif în cer, de cît numai cel care s'a pogorit din cer, Fiul omului, care este în cer.

14. Și după cum Moise ridică în sus șarpele în pustie, așa trebuie să fie ridicat în sus Fiul omului;

15. Pentru ca orî cine crede într'ensul să nu piară, ci să aibă viață vecinică.

16. Căci Dumnezeu a iubit lumea așa de mult, în cît a dat pe Fiul său Unul-născut, pentru ca orî cine crede într'ensul să nu piară, ci să aibă viață vecinică.

17. Căci Dumnezeu n'a trimis pe Fiul său în lume, ca să osîndiască lumea, ci pentru ca lumea să fie mîntuită printr'ensul.

18. Cine crede într'ensul nu este osîndit, iar cine nu crede a și fost osîndit, pentru că n'a crezut în numele Unui-născut Fiul al lui Dumnezeu.

19. Iar osînda este aceasta, că lumina a venit în lume, și oameni au iubit întunerecul mai mult de cît lumina; pentru că faptele lor erau rele.

20. Căci orî cine făptuește rele uraște lumina, și nu vine la lumină, pentru ca faptele lui să nu fie mustrate.

21. Iar cine lucrează adevărul vine la lumină, pentru ca faptele lui să fie cunoscute, pentru că sînt sêvêrșite în Dumnezeu.

22. După acestea veni Iisus și ucenici sîi în pămîntul Iudei; și acolo petrecea timpul cu dînși, și boteza.

23. Și boteza și Ioan în Enon, aproape de Salim, pentru că erau acolo ape multe; și veniau și se botezau.

24. Căci Ioan nu era încăhă aruncat în închisoare.

25. Decî se nascu din partea ucenicilor lui Ioan întrebare c'un Iudeu despre curăţire.

26. Şi ei veniră la Ioan şi 'i ziseră: Rabi, acela care era cu tine dincolo de Iordan, pentru care tu ai mărturisit, iată, acesta botează, şi toţi vin la dînsul.

27. Răspunse Ioan şi le zise: Nu poate un om să ăa nimic, daca nu 'i este dat din cer.

28. Voi ăuşivă 'mî sînteţi martori că am spus: Nu sînt eu Christosul, dar că sînt trimis înaintea aceluia.

29. Cine are mireasă este mire, iar prietenul mirelui, care stă şi 'l ascultă, se bucură foarte de glasul mirelui; decî această bucurie a mea este împlinită.

30. Acela trebuie să crească, iar eu să scad.

31. Cel care vine de sus este d'asupra tuturor; cel care este de pe pămînt, de pe pămînt este, şi vorbeşte cele de pe pămînt; cel care vine din cer este d'asupra tuturor.

32. Şi ce a văzut şi a auzit, aceasta mărturiseşte; dar nimeni nu primeşte mărturia lui,

33. Cine a primit mărturia lui a întărit, că Dumnezeu este adevărat.

34. Căci pe cine a trimis Dumnezeu, vorbeşte cuvintele lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu nu dă spiritul după măsură.

35. Tatăl iubeşte pe Fiul, şi a dat tot în mîna lui.

36. Cine crede în Fiul are

viaţă vecinică; iar cine nu ascultă pe Fiul nu va vedea viaţă, ci rămîne peste dînsul urgia lui Dumnezeu.

CAP. IV.

Convorbirea lui Iisus cu femeia samaritană.

Maî mulţi cred într'ănsul. El însă nădăroză pe fiul unui slujitor împărătesc.

1. Decî cînd înţelese Domnul, că Farisei auzise, că Iisus face şi botează maî mulţi ucenici de cît Ioan.

2. Deşi Iisus ănsuşi nu boteza, ci ucenici săi,

3. Lăsă Iudea, şi se duse iar în Galilea.

4. Dar trebuia ca el să treacă prin Samaria.

5. Decî vine la un oraş al Samariei, numit Sichar, aproape de locul pe care îl dete Iacob lui Iosef, fiul său.

6. Şi acolo era puţul lui Iacob. Iisus dar ostenit fiind de călătorie se aşeză numaî decît lângă puţ. Era ca la al şaselea ceas.

7. Atunci vine o femeie din Samaria ca să scoată apă; şi Iisus 'i zice: Dă 'mî să beau;

8. Pentru că ucenicii lui se dusesese în oraş ca să cumpere de mîncare.

9. Dar femeia samaritană 'i zice: Cum, tu Iudeu fiind, ceri să bei de la mine, care sînt femeie samaritană? Căci Iudei n'au a face cu Samaritani.

10. Răspunse Iisus şi 'i zise: Daca ştiaî darul lui Dumnezeu,

și cine este care 'ți zice, dă'mi să beau, tu ai fi cerut de la dânsul, și 'ți ar fi dat apă vie.

11. Doamne, 'i zice femea, nici vas de scos apă nu ai, și puțul este adânc. Decî de unde ai apa cea vie?

12. Nu cumva ești tu mai mare de cât părintele nostru Iacob, care ne a dat puțul, și însuși el a bătut dintr'însul, precum și tii săi și turmele sale?

13. Răspunse Iisus și 'i zise: Orî cine bea din apa aceasta va înseta iarăși;

14. Dar cine va fi bătut din apa pe care o voi da eu, în veci nu va înseta. Și apa pe care o voi da lui s'ea va face într'însul isvor de apă curgînd în viața vecinică.

15. Doamne, zice femea către dânsul, dă'mi această apă, ca să nu însetez, nici să nu mai vin aci să scoț apă.

16. Iisus 'i zice: Du te, cheamă pe bărbatul t'eu, și vino aci.

17. Răspunse femea și zise: N'am bărbat. Iisus 'i zice: Bine ai zis că n'am bărbat;

18. Pentru că cinci bărbați ai avut, și pe care 'l ai acum, nu 'ți este bărbat; adevărat ai spus aceasta.

19. Doamne, 'i zice femea, v'ed că tu ești profet.

20. Părinți noștri s'au închinat pe acest munte; și voi ziceți că în Ierusalem este locul, unde trebuie a se închina.

21. Femea, 'i zice Iisus, crede m'ă, că vine un timp, când nu

v'ei veți închina Tatălui, nici pe acest munte, nici în Ierusalem,

22. Voi v'ei închinați la ce nu știți; noi ne închinăm la ce știm; pentru că mântuirea din Iudei este.

23. Adevărat vine un timp, și acum este *venit*, când adevărați închinători se vor închina Tatălui în spirit și adevăr; căci și Tatăl pe uni ca aceștia 'i voește a se închina lui.

24. Spirit este Dumnezeu; și cei care se închină lui, trebuie să se închine în spirit și adevăr.

25. Zice lui femea: Știu că vine Mesia — adecă Christos —; când acela va fi venit, ne va spune toate.

26. Zice ei Iisus: Eu sînt care 'ți vorbesc.

27. Intre acestea veniră ucenici săi, și se mirau că vorbea c'o femeie; dar nimeni nu zise: Ce voești, sau pentru ce vorbești cu dînsa?

28. Femea decî 'și lăsă vasul de apă și se duse în oraș, și zice oamenilor:

29. Veniți, vedeți un om, care 'mi a spus toate câte am făcut; nu cumva acesta este Christosul?

30. Decî dar ei eșiră din oraș și veniau la dânsul.

31. Intre acestea îl rugau ucenici zicînd: Rabi, mănîncă.

32. Iar el le zise: Eu am să mănînc o mîncare, pe care voi n'o cunoașteți.

33. Decî ucenici ziceau între

dânși: Nu cumva 'i a adus cineva să mănânce?

34. Zice lor Iisus: Măncarea mea este ca să fac voea oelui care m'a trimis, și să sevărsesc lucrul lui.

35. Oare nu ziceți voi, că sunt anchă patru luni, și vine secerișul? Iată, zic voe, ridicați ochi voștri și priviți că semănăturile sunt albe pentru seceriș chiar acum.

36. Secerătorul primește plată, și adună rod în viața vecinică; ca să se bucure împreună atât semănătorul, cât și secerătorul.

37. Căci în aceasta este cuvântul adevărat, că altul este semănătorul, și altul secerătorul.

38. Eu v'am trimis să secerați ce n'ați muncit; alți au muncit, și voi ați intrat în munca lor.

39. Și din orașul acela mulți dintre samaritanii crezură într'ensul pentru cuvântul femeii, care mărturisia, că 'mi a spus toate câte am făcut.

40. Decî dar samaritani, când veniră la el, îl rugau ca să rămăie la dânși; și rămase acolo două zile.

41. Și mult mai mulți crezură pentru cuvântul lui,

42. Și ziceau femeii, că nu credem numai pentru vorbele tale; căci noi însine am auzit, și cunoaștem că el este cu adevărat Mântuitorul lumii, Christosul.

43. Și după două zile eși de acolo și se duse în Galilea.

44. Căci Iisus însuși mărturisii,

că un profet nu are cinste în patria lui.

45. Decî când veni în Galilea, îl primiră bine Galileii care văzuse toate câte a făcut în Ierusalem la sərbătoare; căci și ei venise la sərbătoare.

46. Decî Iisus veni iarăși în Cana Galilei, unde făcuse apa vin. Și era un om împărătesc al cărui fiu bolia în Capernaum.

47. Acesta, auzind că Iisus a venit din Iudea în Galilea, se duse la dânșul și 'l ruga ca să vie și să tămăduiască pe fiul său; căci era să moară.

48. Dar zise Iisus către dânșul: Voi, dacă nu veți fi văzut semne și minuni, nu credeți.

49. Doamne, zise către dânșul omul împărătesc, vino mai nainte d'a muri copilul meu.

50. Du te, 'i zice Iisus; fiul tău trăește. Și omul se increzu în cuvântul pe care 'i l'a zis Iisus, și plecă.

51. Și pe când se întorcea acum, slugile lui 'i eșiră înainte și vestiră zicend, că copilul său trăește.

52. Decî ceru știință de la dânși despre ceasul, în care a fost mai bine. Și 'i spuseră, că ieri la ceasul al șaptelea l'au lăsat frigurile.

53. Și tatăl cunoscă că în acel ceas în care 'i zise Iisus: Fiul tău trăește;

54. Și crezu dânșul și toată casa lui. Aceasta făcu Iisus iarăși ca al doilea semn, după ce veni din Iudea în Galilea.

CAP. V.

Iisus însoţind-oază sâmbăta pe un slăbănog la Bethesda. Iudei urmăresc pe Iisus. Cuvintele lui în această împrejurare.

1. După acestea era o sârbătoare a Iudeilor, şi Iisus se duse la Ierusalem.

2. Şi este în Ierusalem lângă poarta oilor o scăldătoare ce se numeşte pe ebreeste Bethesda, având cinci portice.

3. În acestea zăcea mulţime mare de bolnavi: orbi, schiopî, uscaţi,

4. *Aşteptând mişcarea apei; căci un ânger al Domnului se pogora la timp nemerit în scăldătoare, şi turbura apa; şi cel d'întîiu care intra după turburarea apei se făcea sănătos de ori ce boală era ţinut.*

5. Şi era acolo un om având treizeci şi opt de ani în boala sa.

6. Pe acesta văzîndu 'l Iisus zăcînd, şi cunoscînd că de mult timp este acum, 'i zice: Voeşti să fii sănătos?

7. Doamne, 'i răspunse bolnavul, nu am om ca să mă arunce în scăldătoare, când apa a fost turburată; căci pe când vin eu, altul se pogoară înaintea mea.

8. Scoală te, 'i zice Iisus, îea patul tău şi umblă.

9. Şi îndată se făcu omul sănătos, şi luă patul său şi umbla.

10. Dar în acea zi era sâmbătă. Decî ziceau Iudei celui tîmăduit: Este sâmbătă, nu 'ţi este ertat să ieşi patul.

11. Iar el le răspunse: Cel care mă făcu sănătos, acela 'mi zise: Iea patul tău, şi umblă.

12. Decî 'l întrebă: Cine este omul care 'ţi a zis, îea patul tău şi umblă?

13. Dar cel tîmăduit nu ştia cine este, căci Iisus se dete la o parte, fiind gloată în acel loc.

14. După acestea Iisus îl găseşte în santuar, şi 'i zise: Iată, te ai făcut sănătos; de acum nu mai păcătui, ca să nu 'ţi fie ceva mai rău.

15. Atunci omul se duse şi înştiinţă pe Iudei că Iisus este care l'a făcut sănătos.

16. Şi pentru aceasta Iudei urmăriră pe Iisus, şi căutau să 'l omoare, fiind că făcea acestea sâmbăta;

17. Dar Iisus le răspunse: Tatăl meu pînă acum lucrează, şi eu asemenea lucrez.

18. Decî pentru aceasta Iudei căutau şi mai mult ca să 'l omoare, fiind că nu numai că deslega sâmbăta, dar zicea că Dumnezeu este chiar Tatăl său, punîndu se pe sine însuşi de o potrivă cu Dumnezeu.

19. Decî răspunse Iisus şi le zise: Adevăr, adevăr zic voe, nu poate Fiul să facă de la sine însuşi nimic, dacă nu vede pe Tatăl făcînd ceva; căci cele ce ar face acela, acestea le face şi fiul întocmai.

20. Pentru că Tatăl iubeste pe Fiul şi 'i arată toate câte face el; şi 'i va arăta lucruri mai

marî de cât acestea, ca să vă minunați voi.

21. Căci după cum Tatăl deșteaptă morți și le dă viața, așa și Fiul dă viața la cei pe care 'i voește.

22. Pentru că nici Tatăl nu judecă pe nimenea, ci judecata toată a dat-o Fiului, ca toți să cinstiască pe Fiul, după cum cinstesc pe Tatăl.

23. Cine nu cinstește pe Fiul, nu cinstește pe Tatăl care l'a trimis.

24. Adevăr, adevăr zic voe, că cine aude cuvântul meu și crede în cel care m'a trimis pe mine are viață vecinică, și la judecată nu vine, ci a trecut din moarte la viață.

25. Adevăr, adevăr zic voe, că vine ceasul și acum este *venit*, când morți vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu, și care vor fi auzit, vii vor fi.

26. Căci după cum Tatăl are viață în sine însuși, astfel a dat și Fiului să aibă viață în sine însuși,

27. Și putere 'i a dat ca să facă judecată, pentru că este Fiul al omului.

28. Nu vă minunați de aceasta; că vine ceasul, când toți care sînt în morminte vor auzi glasul lui,

29. Și care vor fi lucrat cele bune vor eși în înviere de viață, iar care vor fi făcut cele rele în înviere de judecată.

30. Eu nu pot face nimic

de la mine însumi; judec după cum aud; și judecata mea este dreaptă, pentru că nu caut voea mea, ci voea celui care m'a trimis pe mine, *Tatăl*.

31. Dacă eu mărturisesc pentru mine însumi, mărturia mea nu este adevărată.

32. Altul este care mărturisește pentru mine, și știu că adevărată este mărturia pe care o dă pentru mine

33. Voi ați trimis la Ioan, și a mărturisit pentru adevăr.

34. Dar eu nu primesc mărturia de la un om, și zic acestea ca voi să fiți mântuiți.

35. Acela era luminătorul care ardea și lumina; și voi ați dorit să vă veseliți pentru un timp în lumina lui.

36. Eu am ânsă mărturie mai mare de cât a lui Ioan; căci lucrurile pe care mi le a dat Tatăl ca să le săvîrșesc, ele chiar, lucrurile pe care eu le fac, mărturisesc pentru mine că Tatăl m'a trimis.

37. Și Tatăl care m'a trimis, acela a mărturisit pentru mine. Nici glasul lui nu l'ați auzit vre o dată, nici fața lui n'ați văzut o,

38. Și cuvântul lui nu l'aveți rămîind în voi, pentru că voi nu credeți pe acesta pe care l'a trimis acela.

39. Cercetați scripturile, căci voi gândiți că într'ensele aveți viață vecinică; și acelea sînt care mărturisesc pentru mine;

40. Și nu voiți să veniți la mine, ca să aveți viață.

41. Nu primesc mărire de la oameni.

42. Dar v'am cunoscut, că nu aveți în voi înșivă iubirea lui Dumnezeu.

43. Eu am venit în numele Tatălui meu, și nu mă primiți; dacă altul va fi venit în numele său, pe acesta îl veți primi.

44. Cum puteți voi crede, când primiți mărire uni de la alți, și nu căutați mărirea care vine de la singurul Dumnezeu?

45. Nu gândiți că eu vă voi învinovăți la Tatăl meu; este cine să vă învinovățiască, Moise în care voi v'ați pus încrederea.

46. Căci dacă ați crede pe Moise, m'ați crede și pe mine; pentru că acela a scris despre mine.

47. Iar dacă nu credeți scripturile aceluia, cum veți crede cuvintele mele?

CAP. VI.

Săturarea celor cinci mii. Umblarea lui Iisus pe mare. El este pâinea cerească.

1. După acestea Iisus se duse dincolo de marea Galilei, *ce se numește și marea Tiberiadei*.

2. Și 'i urma, gloată multă, pentru că vedea minunile pe care le făcea la cei bolnavi.

3. Și Iisus veni sus pe munte, și acolo stete jos cu ucenici săi.

4. Și era aproape Paștele, srbătoarea Iudeilor.

5. Iisus ridicând dar ochi și văzând că vine spre dânsul gloată multă, zice lui Filip: De unde să cumpărăm pâini, ca să mănânce aceștia?

6. Iar aceasta o zicea cercându-l; căci el știa ce avea să facă.

7. Filip 'i răspunse: Pâini pentru două sute de denari nu le ajung, ca să ăia fie care câte puțin.

8. Și unul dintre ucenici săi, Andreiu fratele lui Simon Petru, 'i zice:

9. Este aci un băeat, care are cinci pâini de orz și doi pești; dar ce sunt acestea pentru atâția?

10. Atunci Iisus zise: Spuneți oamenilor să stea jos. Și era earbă multă în acel loc. Decă statură jos bărbați în număr ca la cinci mii.

11. Și Iisus luă pâinile și mulțumind împărți ucenicilor și ucenici celor care ședeau; asemenea împărți și din pești cât voră.

12. Iar după ce se săturară, zice ucenicilor săi: Strângeți frământurile ce au rămas, ca să nu se pearză ceva.

13. Decă ei strânseră și umplură douăsprezece coșuri de frământuri care rămaseră celor care au mâncat din cele cinci pâini de orz.

14. Iar oameni văzând minunea ce făcu ziceau: Acesta cu adevărat este profetul care vine în lume.

15. Decî Iisus cunoscînd că au de gînd să vie şi să 'lîea cu sila, ca să 'l facă împărat, se trase iarăşi la o parte în munte, el singur.

16. Şi cînd se făcu seară, ucenici sîi veniră jos la mare,

17. Şi intrînd în vas treceau dincolo de mare, la Capernaum. Şi se făcuse întunec acum, şi Iisus nu venise încă la dînsi.

18. Şi suflînd vînt puternic marea se întărită.

19. Decî după ce mînară ca la douăzeci şi cincisau treizeci de stadii, zăresc pe Iisus umblînd pe mare, şi apropiindu se de vas; şi ei se temură.

20. Dar el le zice: Eu sînt; nu vă temeţi,

21. Decî voiau să 'lîea în vas, şi îndată vasul ajunsese la locul la care mergeau.

22. A doua zi gloata care sta dincolo de mare văzu că nu fusese alt vas acolo, de cît unul — *acela în care intrase ucenicii lui* — şi că Iisus nu intrase în vas împreună cu ucenici sîi, ci numai ucenici lui plecase,

23. Că alte vase de la Tiberiada venise aproape de locul, unde au mîncat pâinea după ce a mulţumit Domnul;

24. Cînd văzu dar gloata că Iisus nu este acolo, nici ucenici lui, intrară ei în vase şi veniră la Capernaum, căutînd pe Iisus.

25. Şi găsindu 'l dincolo de mare 'i ziseră: Rabi, cînd ai ajuns aci?

26. Răspunse lor Iisus şi zise: Adevăr, adevăr zic voă, mă căutaţi, nu pentru că aţi văzut minunile, ci pentru că aţi mîncat din pîini şi v'aţi săturat.

27. Dobîndiţi vă nu mîncarea cea peritoare, ci mîncarea ce rămîne spre viaţă vecinică, pe care Fiul omului o va da voă; căci Tatăl, Dumnezeu, pe acesta 'l a adevărit,

28. Decî ziseră către dînsul: Ce să facem ca să sîvîrşim lucrurile lui Dumnezeu?

29. Răspunse Iisus şi le zise: Acesta este lucrul lui Dumnezeu, ca să credeţi în acela pe care l'a trimis dînsul.

30. Atunci 'i ziseră: Ce semn faci tu dar, ca să vedem şi să credem în tine? Ce lucru faci?

31. Părinţi noştri au mîncat mana în pustie, după cum este scris: Păine din cer le dă să mînînce.

32. Şi Iisus le zise: Adevăr, adevăr zic voă, nu Moise v'a dat pâinea din cer, ci Tatăl meu vă dă pâinea din cer, cea adevărată.

33. Căci pâinea lui Dumnezeu este aceea care se pogăre din cer şi dă lumii viaţă.

34. Decî ziseră către dînsul, Doamne, dă ne tot dauna această pâine.

35. Zise lor Iisus: Eu sînt pâinea vieţii, cine vine la mine nu va flămînzii, şi cine crede în mine nu va înseta nici odată.

36. Dar v'am spus că m'aţi şi văzut, şi nu credeţi.

37. Tot ce 'mi dă Tatăl, la mine va veni; și pe cel care vine la mine nu'l voi da afară.

38. Pentru că m'am pogorît din cer, nu ca să fac voea mea, ci voea celui care m'a trimis

39. Și aceasta este voea celui care m'a trimis, ca tot ce 'mi a dat mie, să nu perz *ceva* din el, ci să 'l înviez în zioa de apoi.

40. Căci aceasta este voea Tatălui meu, ca orî cine vede pe Fiul și crede într'ensul să aibă viață vecinică; și eu să 'l înviez în zioa de apoi.

41. Decî Iudei murmurau împotriva lui, pentru că zise: Eu sînt pâinea ce s'a pogorît din cer.

42. Și ziceau: Nu este acesta fiul lui Iosef, Iisus, pe al cărui Tată și pe al cărui mumă noi 'i știm? Cum zice dar că din cer m'am pogorît?

43. Răspunse Iisus și le zise: Nu murmurați între voi.

44. Nimeni nu poate veni la mine, dacă nu 'l trage Tatăl care m'a trimis; și eu îl voi învia în zioa de apoi.

45. Este scris în profeți: Și vor fi toți învățați de Dumnezeu. Decî orî cine a auzit de la Tatăl și a învățat vine la mine.

46. Nu pentru că a văzut cineva pe Tatăl, afară de cel care este de la Dumnezeu, acesta a văzut pe Tatăl.

47. Adevăr, adevăr zic voe, cine crede în mine, are viață vecinică.

48. Eu sînt pâinea vieții.

49. Părinții voștri au mîncat mana în pustie, și au murit.

50. Aceasta este pâinea care se pogoară din cer, ca cine va să mînânce dintr'ensa și să nu moară

51. Eu sînt pâinea cea vie care s'a pogorît din cer; dacă mînâncă cineva din această pâine, în veac va fi viu; și pâinea pe care eu o voi da este carnea mea — *pe care eu o voi da* — pentru viața lumei.

52. Decî Iudei se certau între dênși zicînd: Cum poate acesta a ne da să mîncăm carnea lui?

53. Dar Iisus le zise: Adevăr, adevăr zic voe, dacă nu veți fi mîncat carnea Fiului omului, și nu veți fi bîut sîngele lui, nu aveți viață în voi înșivă.

54. Cine mînâncă carnea mea și bea sîngele meu are viață vecinică, și eu îl voi învia în zioa de apoi.

55. Căci carnea mea este mîncare adevărată, și sîngele meu bîetură adevărată.

56. Cine mînâncă carnea mea și bea sîngele meu rămîne în mine și eu într'ensul.

57. După cum m'a trimis pe mine Tatăl cel viu, și eu sînt viu pentru Tatăl, *așa* și cine mă mînâncă pe mine, acela va fi viu pentru mine.

58. Aceasta este pâinea care s'a pogorît din cer; nu după cum au mîncat părinți voștri *mana*

și au murit; cine mănâncă această pâine va fi viu în veci.

59. Acestea le vorbi în sinagogă învățând în Capernaum.

60. De aceea mulți dintre ucenicii lui auzindu-l ziseră: Aspru este cuvântul acesta; cine poate să 'l asculte?

61. Și Iisus cunoscând în sine ênsuși că ucenici săi murmură despre aceasta le zise: Aceasta vă smintește?

62. Dar dacă veți vedea pe Fiul omului suindu se unde era mai 'nainte?

63. Spiritul este care face viu; carnea nu folosește nimic; cuvintele, pe care eu vi le am zis, sânt spirit, și viață sânt.

64. Dar sânt uni dintre voi care nu cred. Căci Iisus știa d'inceput că sânt uni care nu cred, și cine este care avea să 'l dea prins.

65. Și zicea: Pentru aceasta v'am spus, că nimenea nu poate să vie la mine, dacă nu 'i este dat de la Tatăl meu.

66. De aceea mulți dintre ucenici săi se duseră îndărăt, și nu mai umblau cu dânsul.

67. Decî Iisus zise celor doisprezece: Nu cumva voiți să plecați și voi?

68. Doamne, 'i răspunse Simon Petru, la cine ne vom duce? Tu ai cuvinte de viață vecinică;

69. Și noi am crezut și am cunoscut că Tu ești sântul lui Dumnezeu.

70. Răspunse lor Iisus: Nu

v'am ales eu oare pe voi doisprezece? Și unul dintre voi este diabol.

71. Iar el zicea de Iuda al lui Simon Iscariotu, căci acesta, unul dintre cei doisprezece, avea să 'l dea prins.

CAP. VII.

Necredința fraților lui Iisus. Vorbirea lui Iisus cu Iudei la sêrbătorearea corturilor.

1. După acestea Iisus umbla în Galilea; căci nu voia să umble în Iudea, pentru că Iudei căutau să 'l omoare.

2. Și era aproape sêrbătorearea Iudeilor, înfigerea corturilor.

3. Decî ziseră către dânsul frații lui: Strămută te de aici, și du te în Iudea, pentru ca și ucenici tăi să vadă lucrurile pe care le faci.

4. Căci nimeni nu face ceva într'ascuns, și caută el ênsuși a fi fără sfială. Dacă faci acestea, fă te cunoscut lumii pe tine ênsuși.

5. Pentru că nici frații lui nu credeau într'ênsul.

6. Decî Iisus le zice: Timpul meu nu este âncă acum, iar timpul vostru în tot-dauna este gata.

7. Lumea nu vă poate urî pe voi, dar pe mine mă urăște, pentru că eu încredințez despre dânsa că lucrurile ei sânt rele.

8. Duceți vă voi la sêrbătoare; eu nu mă duc âncă la sêrbă-

toarea aceasta, pentru că timpul meu nu s'a împlinit încă.

9. Și zicându-le acestea rămase în Galilea.

10. Iar după ce plecară frații săi la sărbătoare, atunci se duse și el, nu de față, ci cam în ascuns.

11. Decî Iudeii îl căutau la sărbătoare și ziceau: Unde este acela?

12. Și era nemulțumire mare despre dînsul printre gloate. Unii ziceau că este bun; iar alții ziceau: Nu, ci amăgește gloata.

13. Totuși de frica Iudeilor, nimenea nu vorbea de dînsul fără sfiială,

14. Iar cînd fu jumătatea sărbătorii, Iisus se duse sus în santuar și învăța.

15. Și Iudeii se minunau zicînd: Cum știe acesta carte, fără să fi învățat?

16. Dar Iisus le răspunse și zise: Învățătura mea nu este de la mine, ci a celui care m'a trimis pe mine;

17. Dacă voește cineva să facă voea lui, va cunoaște din învățătura aceasta, dacă este de la Dumnezeu, sau dacă eu vorbesc de la mine însumi.

18. Cine vorbește de la sine caută mărirea sa; iar cine caută mărirea celui care l'a trimis, aceasta este adevărat, și nedreptate nu este întru dînsul.

19. Oare nu Moise v'a dat legea, și nimenea dintre voi nu ține

legea? Pentru ce căutați să mă omoriți?

20. Răspunse gloata și zise: Ai demon; cine caută să te omoare?

21. Răspunse Iisus și le zise: Un lucru am făcut, și toți vă minunați.

22. De aceea v'a dat Moise tăierea împrejur, nu pentru că este de la Moise, ci de la părinți, și astfel tăeți împrejur pe om sâmbăta.

23. Decî dacă un om primește tăierea împrejur sâmbăta, pentru ca să nu fie călcată legea lui Moise, pe mine vă mâniați, că am făcut sâmbăta pe un om întreg sănătos?

24. Nu judecați după vedere, ci judecați judecată dreaptă.

25. Decî uni dintre Ierusalimitani ziceau: Nu este oare acesta pe care ei îl caută ca să l'omoare?

26. Și iată, vorbește fără sfiială, și dînși nimic nu i' zic. Nu cumva cei mari au cunoscut cu adevărat, că acesta este Christosul?

27. Dar noi știm pe acesta de unde este; și cînd va veni Christosul, nimenea nu știe de unde este.

28. Decî Iisus strigă învățînd în santuar și zicînd: Și pe mine mă știți, și știți de unde sînt; și de la mine însumi n'am venit, ci adevărat este cel care m'a trimis, pe care voi nu l'știți;

29. Dar eu îl știu; pentru că

de la dânsul sînt, și acela m'a trimis.

30. Decî căutau ca să 'l prinză, dar nimenea nu puse mîna pe dânsul, pentru că nu venise încă ceasul lui.

31. Și mulți din gloată crezură într'ensul, și ziceau: Christosul, cînd va veni, nu cumva va face mai multe minuni de cît *acestea* pe care le a făcut acesta?

32. Farisei auziră gloata murmurînd *acestea* despre dânsul; și mai mari preoților și Farisei trimiseră slujitori ca să 'l prinză.

33. Dar Iisus le zise: Puțin timp mai sînt cu voi, și mă duc la cel care m'a trimis.

34. Mă veți căuta și nu mă veți găsi; și unde sînt eu, voi nu puteți veni.

35. Decî ziseră Iudei unî către alți: Unde are să se ducă acesta, ca noi să nu 'l găsim? Nu cumva are să se ducă la *Iudei* cei împraștiați între Eleni, și să învețe pe Eleni?

36. Ce este cuvîntul acesta pe care l'a zis: Mă veți căuta, și nu mă veți găsi, și unde sînt eu, voi nu puteți veni?

37. Iar în cea din urmă zi mare a sîrbătorei Iisus sta și striga zicînd: Dacă însetează cineva, să vie la mine și să bea.

38. Cine crede în mine, din pîntecele lui vor curge riuri de apă vie, după cum a zis scriptura.

39. Și zise aceasta de Spiritul pe care avea să 'l primiască cei

care crezură într'ensul, căci Spiritul *Sînt* nu era încă dat pentru că Iisus nu fusese încă ridicat la mîrire.

40. Decî mulți din gloată auzind cuvintele *acestea* ziceau: Cu adevărat acesta este profetul. Alți ziceau: Acesta este Christosul.

41. Iar alți ziceau: Nu cumva că Christosul vine din Galilea?

42. Oare n'a zis scriptura, că Christosul vine din neamul lui David, și de la Betleem, satul unde era David?

43. Decî se făcu pentru dânsul desbinare în gloată;

44. Și unii dintre ei veniră ca să 'l prinză, dar nici unul nu puse mîinile pe dânsul.

45. Slujitori decî veniră la mai mari preoților și la Farisei; și aceștia le ziseră: Pentru ce nu l'ați adus?

46. Și slujitori răspunseră: Nici o dată un om n'a vorbit așa, *ca omul acesta*.

47. Iar Farisei le răspunseră: Nu cumva și voi ați fost amăgiți?

48. Nu cumva a crezut într'ensul cineva dintre mai mari, sau dintre Farisei?

49. Darg loata aceasta, care nu cunoaște legea, este blestemată!

50. Zice către dînși Nicodem, cel care venise mai 'nainte la dânsul *noaptea*, deși era unul dintre ei:

51. Oare legea noastră osîndește pe om, dacă nu aude mai

'ntău de la dănsul, și nu cunoaște ce face?

52. Răspunseră și 'i ziseră: Nu cumva și tu ești din Galilea? Cercetează și vezi că din Galilea profet nu se ridică.

[53. Și se duse fie care la casa sa.

CAP. VIII.

Femea păcătoasă. Christos vorbește de sine, de chemarea sa și de sfârșitul său. Despre adevăata libertate și robie. Iudei sunt urmași diabolului, iar nu ai lui Abraam.

1. Iar Iisus se duse la muntele maslinilor.

2. Și dis de dimineață veni iarăși în santuar, și tot poporul venia la dănsul; și stând jos 'i învăța.

3. Iar cărturari și Farisei aduc la dănsul pe o femeie prinsă în adulter, și punând o în mijloc,

4. 'I zic: Învățătorule, această femeie a fost prinsă chiar asupra faptului de adulter.

5. Și Moise ne a poruncit în lege a omori cu petre pe unele ca acestea; deci tu ce zici despre dănsa?

6. Și ziceau aceasta cercându 'l, ca să aibă cuvânt d'a 'l învinovați. Iar Iisus plecându se jos scriea cu degetul pe pământ.

7. Dar fiind că 'l întrebau neîncetat, ridicându se în sus zise către dănsi: Cine dintre voi este fără păcat, să arunce cel d'întău peatra asupra ei.

8. Și plecându se iarăși jos, scriea cu degetul pe pământ.

9. Iar ei auzind, și *muștrăți fiind de cugetul lor*, eșiau unul câte unul, începând de la cei bătrini până la cei din urmă; și rămase numai Iisus, și femea care era în mijloc.

10. Atunci Iisus ridicându se, și *ne zărind pe nimenea afară de femei*, 'i zise: Femei, unde sunt cei care te învinovătesc? Nu te a osîndit nimenea?

11. Și ea zise: Nimenea, Doamne. Atunci Iisus 'i zise: Nicî eu nu te osîndesc; du te, de acum să nu mai păcătuești.]

12. Decî Iisus le vorbi iarăși zicând: Eu sunt lumina lumii; cine 'mi urmează mie nu va umbla în întunec, ci va avea lumina vieții.

13. Și Farisei 'i ziseră: Tu dai mărturie pentru tine însuți; mărturia ta nu este adevărată.

14. Răspunse Iisus și le zise: Chiar când eu dau mărturie pentru mine însumi, mărturia mea este adevărată; pentru că știu de unde am venit, și unde mă duc; dar voi nu știți de unde vin, sau unde mă duc.

15. Voi osîndiți după vedere, eu nu osîndesc pe nimenea,

16. Chiar când osîndesc și eu, hotărîrea mea osînditoare este adevărată; pentru că nu sunt singur, ci eu și cel care m'a trimis, Tatăl.

17. Și chiar în legea voastră

este scris, că mărturia a doi oameni este adevărată.

18. Eu sunt care dau mărturie pentru mine însumi, și pentru mine dă mărturie cel care m'a trimis, Tatăl.

19. Decî 'i ziceau: Unde este tatăl tîu? Răspunse Iisus: Nicî pe mine nu mî știți, nicî pe Tatăl meu; dacă m'ați ști pe mine, ați ști și pe Tatăl meu.

20. Aceste cuvinte le vorbi *Iisus stînd* lângă cutia pentru daruri, pe cînd învăța în santuar; și nimenea nu 'l prinse, pentru că nu venise încă ceasul lui.

21. Decî iarăși le zise *Iisus*: Eu mî duc, și mî veți căuta, și veți muri în păcatul vostru; unde mî duc eu, voi nu puteți veni.

22. Decî Iudei ziceau: Nu cumva se va omori pe sine însuși? Pentru că zice, unde mî duc eu, voi nu puteți veni.

23. Și le zise: Voi sunteți din cele de jos, eu sînt din cele de sus; voi sunteți din lumea aceasta, eu nu sînt din lumea aceasta.

24. Decî v'am spus, că veți muri în păcatele voastre; căci dacă nu credeți că eu sînt, veți muri în păcatele voastre.

25. Atunci 'i ziseră: Tu cine ești? Și Iisus le zise: Ceea ce de la început vî vorbesc chiar voe?

26. Multe am să zic despre voi și să osîndesc; dar cel care m'a trimis pe mine adevărat este, și

eu ce am auzit de la dînsul, acestea le vorbesc în lume.

27. Și nu înțeleseră că le vorbia despre Tatăl.

28. Decî le zise Iisus: Cînd veți fi ridicat sus pe Fiul omului, atunci veți cunoaște că eu sînt, și de la mine însumi nimic nu fac, ci după cum m'a învățat pe mine Tatăl, acestea vorbesc.

29. Și cine m'a trimis pe mine, este împreună cu mine; *Tatăl* nu m'a lăsat singur; pentru că eu tot dauna fac cele plăcute lui.

30. Acestea vorbind el, mulți crezură într'însul.

31. Decî Iisus zicea către Iudei care crezuse într'însul: Dacă voi rămîneți în cuvîntul meu, sunteți cu adevărat ucenici mei;

32. Și veți cunoaște adevărul, și adevărul vî va libera pe voi.

33. Noi sîntem neamul lui Abrahăam, răspunseră către dînsul, și nicî o dată n'am fost robi cuiva; cum zici tu că vom fi liberi?

34. Răspunse lor Iisus: Adevăr, adevăr zic voe, că orî cine făptuește păcatul este rob al păcatului.

35. Și robul nu rămîne în casă pentru tot dauna; iar fiul rămîne pentru tot dauna.

36. Decî dacă fiul vî va fi liberat, veți fi într'adevăr liberi.

37. Știu că sunteți neamul lui Abrahăam; dar căutați să mî omoriți, pentru că cuvîntul meu n'are loc în voi.

38. Eu vorbesc ce am văzut de la Tatăl meu; și voi decî fa-

ceți ce ați auzit de la tatăl vostru.

39. Răspunseră și 'i ziseră: Tatăl nostru este Abraam. Zice lor Iisus: Dacă ați fi fii lui Abraam, ați face faptele lui Abraam.

40. Dar voi căutați acum să mă omoriți pe mine, un om care v'am vorbit adevărul, pe care l'am auzit de la Dumnezeu; Abraam n'a făcut aceasta.

41. Voi faceți faptele tatălui vostru. Dar ei 'i ziseră: Noi nu suntem născuți din desfrânare; avem un Tată, pe Dumnezeu.

42. Și Iisus le zise: Dacă Dumnezeu ar fi Tatăl vostru, m'ați iubi pe mine; căci eu din Dumnezeu am eșit, și vin; căci n'am venit de la mine însumi; ci acela m'a trimis.

43. Pentru ce nu înțelegeți vorbirea mea? Pentru că nu puteți auzi cuvântul meu.

44. Decî voi sînteți din tatăl, diavolul, și voiți a face poftele tatălui vostru. Acela de la început era omorîtor de oameni, și nu stetea în adevăr, pentru că într'însul nu este adevăr. Când vorbește minciuna, vorbește din ale sale; pentru că este mincinos, și tată al minciunei.

45. Dar pe mine nu mă credeți, pentru că eu spun adevărul.

46. Cine dintre voi mă mustră pentru păcat? Dacă vorbesc adevăr, pentru ce nu mă credeți?

47. Cine este de la Dumnezeu ascultă cuvintele lui Dumnezeu;

de aceea voi nu ascultați, pentru că nu sînteți de la Dumnezeu.

48. Răspunseră decî Iudei și 'i ziseră: Nu zicem noi oare bine că ești Samaritan și ai demon?

49. Răspunse Iisus: Eu nu am demon; ci cinstesc pe Tatăl meu, și voi mă necinstiți pe mine.

50. Eu nu caut mărirea mea, este cine o caută și judecă.

51. Adevăr, adevăr zic voe, dacă va păzi cineva cuvântul, nu va vedea moarte în veci.

52. Decî 'i ziseră Iudei: Acum am cunoscut că ai demon. Abraam a murit și profeți, și tu zici: Dacă va păzi cineva cuvântul, nu va gusta moarte în veci.

53. Nu cumva ești tu mai mare de cît părintele nostru Abraam, care a murit? Și profeți au murit; drept cine te dai pe tine însuși?

54. Răspunse Iisus: Dacă eu mă voi fi mărit pe mine însumi, mărirea mea nimic nu este, este Tatăl care mă mărește, despre care voi ziceți că este Dumnezeul vostru, și nu 'l ați cunoscut.

55. Iar eu îl cunosc, și dacă zic că nu 'l cunosc, voi fi asemenea voe mincinos; dar îl cunosc; și păzesc cuvântul lui.

56. Abraam, părintele vostru, fu bucuros să vază zioa mea; și văzu și fu mulțumit.

57. Decî ziseră Iudei către dînsul: Cîinci zeci de ani nu ai anchă, și ai văzut pe Abraam?

58. Zise lor Iisus: Adevăr, a-

devăr zic voă, mai 'nainte d'a fi fost făcut Abraam sînt eu.

59. Decî luară petre ca să arunce într'ensul; dar Iisus se ascunse și eși din santuar, *trăcînd prin mijlocul lor; și ast-fel se duse.*

CAP. IX.

Tămăduirea orbului din naștere. Părerile reușicioase ale Fariseilor despre tămăduirea în ziua sîmbetei. Mărturisirea și credința orbului tămăduit.

1. Și trecînd văzu pe un om orb din naștere.

2. Și ucenici săi 'l întrebă zicînd: Rabi, cine a păcătuit, acesta sau părinți lui, ca să fie născut orb?

3. Răspunse Iisus: Nicî acesta n'a păcătuit, nici părinți lui; ci pentru ca lucrurile lui Dumnezeu să fie arătate într'ensul.

4. Noi trebuie să facem pînă este zioă lucrurile celui care m'a trimis; vine noapte, cînd nimeni nu poate lucra.

5. Cînd sînt în lume, lumina lumii sînt.

6. Zicînd acestea scui pă jos, și făcu noroiu din scui pat, și unse cu noroiu peste ochi orbului,

7. Și 'i zise: Du te, spală te la izvorul Siloam (ce însemnează: Trimis). Decî se duse și se spală, și veni vîzînd.

8. Iar vecini și cei care îl vedeau mai 'nainte că era cerșetor ziceau: Nu este ăare acesta cel care șade și cerșește?

9. Uni ziceau că acesta este; iar alți ziceau: Nu, ci seamănă cu dînsul.

10. Acela zicea că eu sînt. Decî 'l întrebau: Cum ți s'au deschis ochi dar?

11. Răspunse acela și zise: Omul care se numește Iisus făcu noroiu, și 'mi unse ochi și 'mi zise: Du te la izvorul Siloam și spală te. Decî ducîndu mă și spalîndu mă am dobîndit vederea.

12. Și 'i ziseră: Unde este acela? Nu știu, zice el.

13. Ei aduc la Farisei pe care altă dată era orb.

14. Și era sîmbătă zioa în care Iisus făcu noroiu și 'i deschise ochi.

15. Decî iar 'l întrebau și Farisei, cum a dobîndit vederea. Și le zise: Noroiu 'm'a pus pe ochi, și m'am spalăt și vîd.

16. Și uni dintre Farisei ziceau: Omul acesta nu este de la Dumnezeu, pentru că nu ține sîmbătă. Iar alți ziceau: Cum poate un om păcătos să facă astfel de minuni? Și era desbinare între dînși.

17. Decî iarăși zic orbului: Tu ce zici despre dînsul că 'ți a deschis ochi? Iar el zise că este Profet.

18. Dar Iudei nu 'l crezură că era orb și a dobîndit vederea, pînă ce chemară pe părinți celui care a dobîndit vederea,

19. Și 'i întrebă zicînd: Acesta este fiul vostru despre care

ziceți că fu născut orb? Cum vede dar acum?

20. Răspunseră părinții lui și ziseră: Știm că acesta este fiul nostru, și că fu născut orb;

21. Iar cum vede acum, nu știm; sau cine 'i a deschis ochi, noi nu știm; întrebați 'l; *el* este în vârstă, ănsuși va vorbi despre sine.

22. Acestea ziseră părinții lui, pentru că se temeau de Iudei; căci Iudei se învoiseră, ca dacă va mărturisi cineva că el este Christos, să fie dat afară din sinagogă.

23. De aceea au zis părinții lui, că este în vârstă; întrebați 'l.

24. Decî chemară de a doa oară pe omul care era orb și 'i ziseră: Dă mărire lui Dumnezeu, noi știm că omul acesta este păcătos.

25. Iar acela răspunse: Nu știu dacă este păcătos; una știu, că orb fiind, ved acum.

26. Decî iar 'i ziseră: Ce 'ți a făcut? Cum 'ți a deschis ochi?

27. Răspunse lor. V'am spus acum, și n'ați auzit; ce voiți să auziți iarăși? Nu cumva, voiți și voi să vă faceți ucenici lui?

28. Și 'l înfruntară aspru și ziseră. Tu ești ucenicul aceluia; dar noi suntem ucenici lui Moise.

29. Noi știm că Dumnezeu a vorbit lui Moise; dar pe acesta nu 'l știm de unde este.

30. Răspunse omul și le zise. In aceasta dar este minunea, că

voi nu știți de unde este, și 'mi a deschis ochi.

31. Știm ănsă că Dumnezeu nu ascultă pe păcătoși; ci dacă este cineva temător de Dumnezeu, și face voia lui, pe acesta 'l ascultă.

32. Din veci nu s'a auzit că cineva a deschis ochi vre unuia ce s'a născut orb.

33. Dacă acesta nu era de la Dumnezeu, nu putea face nimic.

34. Răspunseră și 'i ziseră: Tu cu totul ești născut în păcate, și tu ne înveți pe noi? Și 'l deteră afară.

35. Iisus auzi, că 'l au dat afară, și găsindu 'l zise: Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?

36. Răspunse acela și zise: Și cine este, Doamne, ca să crez într'ănsul?

37. Iisus 'i zise: Și 'l ai văzut, și este acela care vorbește cu tine.

38. Iar el zise: Crez, Doamne, și 'i se închină.

39. Și Iisus zise: Eu am venit în această lume spre a osindi, ca, cei care nu ved, să vază, și cei care ved, să fie orbi.

40. Și auziră acestea *uni* dintre Farisei care erau cu dănsul, și 'i ziseră: Nu cumva și noi suntem orbi?

41. Zise lor Iisus: Dacă ați fi orbi, n'ați avea păcat; dar acum ziceți că vedem; decî păcatul vostru rămâne.

CAP. X.

Păstorul cel bun. Cuvintele lui Iisus la sârbătoarea înnoirii templului.

1. Adevăr, adevăr zic voă, cine nu intră pe uşă în staulul oilor, ci sare pe d'altă parte, acela fur este şi tâlhar.

2. Iar cine intră pe uşă păstor este al oilor.

3. Acestuia portarul 'i deschide, şi oile aud glasul lui, şi cheamă oile sale pe nume şi le duce afară.

4. Şi după ce a mânat afară pe toate ale sale, merge înaintea lor; şi oile 'i urmează, că cunosc glasul lui.

5. Dar unui strein nu 'i vor urma, ci vor fugi de dânsul, că nu cunosc glasul streinilor.

6. Această asemănare le spuse Iisus; dar aceia nu înţeleseră ce erau ce le vorbia el.

7. Decî iarăşi le zise Iisus: Adevăr, adevăr zic voă, eu sunt uşa către oi.

8. Toţi câţi au venit mai 'nainte de mine, furî sunt şi tâlharî; dar oile nu 'i au ascultat.

9. Eu sunt uşa; dacă va fi intrat cineva prin mine, mântuit va fi, şi va intra şi va eşi şi păşune va afla.

10. Furul nu vine de cât ca să fure şi să înjunghe şi să pearză; eu am venit pentru ca oile mele să aibă viaţă, şi să aibă de prisos.

11. Eu sunt păstorul cel bun; păstorul cel bun 'şi pune sufletul pentru oi.

12. Iar cel tocmit şi care nu este păstor, ale cărui oi nu sunt ale sale, priveşte lupul venind, şi lasă oile, şi fuge; şi lupul le răpeşte şi împrăştie oile;

13. Pentru că tocmit este, şi nu are grijă de oi.

14. Eu sunt păstorul cel bun, şi cunosc pe ale mele, şi ale mele mă cunosc,

15. După cum mă cunoaşte Tatăl, şi eu cunosc pe Tatăl; şi sufletul 'mi pun pentru oi.

16. Dar am alte oi, care nu sunt din staulul acesta, şi pe acelea trebuie ca să le duc, şi vor asculta de glasul meu; şi se vor face o turmă, un păstor.

17. De aceea Tatăl mă iubeşte, fiind că pun sufletul meu, pentru ca iarăşi să 'l îeau.

18. Nimenea nu 'l ridică de la mine, ci eu îl pun de la mine însumi. Putere am ca să 'l pun, şi putere am ca iarăşi să 'l îeau; această poruncă am primit o de la Tatăl meu.

19. Decî iarăşi se făcu pentru cuvintele acestea desbinare între Iudei.

20. Iar mulţi dintre ei ziceau: Are demon, şi nu este în firea lui; pentru ce 'l ascultaţi?

21. Alţi ziceau: Cuvintele acestea nu sunt ale unui demonizat; nu cumva un demon poate deschide ochi orbilor?

22. Şi era atunci în Ierusalem sârbătoarea reînnoirii; era iarnă;

23. Şi Iisus se preumbla în

santuar în porticul lui Solomon.

24. Decî Iudei îl încunjurară și 'i ziceau: Pînă cînd ne scoți sufletul? Dacă tu ești Christosul, spune ne fără sfilă.

25. Răspunse lor Iisus: V'am spus, și nu credeți; lucrurile pe care le fac în numele Tatălui meu, acestea mărturisesc pentru mine.

26. Dar voi nu credeți, pentru că nu sînteți dintre oile mele, *după cum v'am spus.*

27. Oile mele ascultă de glasul meu, și eu le cunosc, și 'mi urmează;

28. Și eu le dau viață vecinică, și în veac nu vor peri, și nu le va răpi cineva din mîna mea.

29. Tatăl meu, care 'mi le a dat, este mai mare de cît toți; și nimenea nu le poate răpi din mîna Tatălui meu.

30. Eu și Tatăl sîntem una.

31. Decî Iudei luară iarăși petre, ca să 'l omoare.

32. Iisus le răspunse: Multe lucruri bune v'am arătat de la Tatăl meu; pentru care lucru din ele mă omoriți cu petre?

33. Răspunseră lui Iudei zicînd: Pentru lucru bun nu te omorîm cu petre, ci pentru blasfemie, și pentru că tu om fiind te faci pe tine însuși Dumnezeu.

34. Răspunse lor Iisus: Nu este oare scris în legea voastră: «Eu am zis, Dumnezeului sînteți?»

35. Dacă ea a numit Dumnezeii pe aceia către care a fost cu-

vîntul lui Dumnezeu, și scriptura nu poate fi desființată,

36. Voi ziceți *aceluia* pe care Tatăl l'a sîntit și l'a trimis în lume: Tu rostești blasfemie, pentru că am zis: Fiul lui Dumnezeu sînt?

37. Dacă nu fac lucrurile Tatălui meu, să nu mă credeți.

38. Iar dacă le fac, și dacă nu mă credeți, credeți lucrurile; ca să știți și să cunoașteți, că Tatăl este în mine, și eu în Tatăl.

39. Decî căutau iarăși ca să 'l prinză, dar el scăpă din mîna lor.

40. Și se duse iarăși dincolo de Iordan, în locul unde era Ioan, cînd boteza în întîia dată; și rămase acolo.

41. Și mulți veniră la dînsul, și ziceau că Ioan n'a făcut nicî o minune, dar toate căle a spus Ioan despre acesta, adevărate erau.

42. Și mulți crezură într'însul acolo.

CAP. XI.

Învierea lui Lazăr. Sfatul lui Caiafa că trebuie omorît unul pentru popor. Iisus se duce într'un loc pustiu.

1. Și era un om bolnav, Lazăr din Betania, din satul Marii și al sori ei Marta.

2. Iar Maria era *aceea* care a uns cu mir pe Domnul, și 'i a șters picioarele cu părul ei, al cărei frate Lazăr era bolnav.

3. Decî surorile trimiseră la

dănsul zicând: Doamne, iată, pe care 'l iubești este bolnav.

4. Și Iisus auzind zise: Boala aceasta nu este spre moarte, ci pentru mărirea lui Dumnezeu, ca Fiul lui Dumnezeu să fie mărit printr'ênsa.

5. Și Iisus iubia pe Marta și pe sora ei și pe Lazar.

6. Decî după ce auzi că este bolnav, atunci mai rămase două zile în locul unde era.

7. Apoi după aceasta zice ucenicilor: Să mergem iar în Iudea.

8 Rabi, 'i zic ucenici, Iudei căutau chiar acum să te omoare cu petre, și iar mergi acolo?

9. Răspunse Iisus: Oare nu douăsprezece sînt ceasurile zilei? Dacă umblă cineva zioa, nu se poticnește, pentru că vede lumina acestei lumii;

10. Iar dacă umblă cineva noaptea se poticnește, fiind că nu este într'ênsul lumină.

11. Acestea vorbi, și după aceea le zice: Lazar prietenul nostru a adormit; dar mă duc ca să 'l deștept din somn.

12. Decî ucenici 'i ziseră: Doamne, dacă a adormit va scăpa.

13. Iisus ânsă vorbise despre moartea lui *Lazar*, și dănsi gîndiră că vorbește despre adormirea somnului.

14. Atunci Iisus le spuse fără sfială: Lazar a murit;

15. Și mă bucur pentru voi, că nu eram acolo, pentru ca să credeți; să mergem dar la dănsul.

16. Decî Toma, care se nu-

mește geamăn, zise celor împreună cu dănsul ucenici: Să mergem și noi, ca să murim cu dănsul.

17. Venind dar Iisus îl află avînd acum patru zile în morimînt.

18. Și Betania era aproape de Ierusalem, ca la cincisprezece stadii;

19. Și mulți dintre Iudei veniseră la Marta și Maria ca să le mîngăe pentru fratele lor.

20. Decî Marta, îndată ce auzi că vine Iisus, eși înaintea lui; iar Maria ședea în casă.

21. Și Marta zise către Iisus, Doamne, dacă erai aci, n'ar fi murit fratele meu.

22. Și acum știu că Dumnezeu 'ți va da, câte vei cere de la Dumnezeu.

23. Fratele tîu va învia, 'i zice Iisus.

24. Știu, 'i zice Marta, că va învia la învierea în zioa de apoi.

25. Eu sînt învierea și vieța, 'i zice Iisus. Cine crede în mine, viu va fi, și dacă va fi murit;

26. Și orî cine, care este viu și crede în mine, nu va muri în veac; crezi tu aceasta?

27. Așa este, Doamne, 'i zice; eu am crezut că tu ești Christosul, Fiul lui Dumnezeu, care vine în lume.

28. Și zicînd aceasta, se duse și chemă pe Maria sora ei, spunînd în ascuns: Învățătorul este aci și te cheamă.

29. Acea, îndată ce auzi, să sculă în grabă și veni la dînsul.

30. Și Iisus nu venise încă în sat, ci era în locul unde 'i eși Marta înainte.

31. Decî Iudei, care erau bu dînsa în casă și o mîngăeau, vîzînd că Maria s'a sculat în grabă și a eșit, 'i urmară, gîndind că se duce la mormînt, ca să plîngă acolo.

32. Maria decî, îndată ce veni unde era Iisus, vîzîndu 'l 'i căzu la picioare zicîndu 'i: Doamne, dacă erai aci, nu 'mi ar fi murit fratele.

33. Iar Iisus, cînd o vîzu plîngînd, și pe Iudei care veniseră împreună cu dînsa plîngînd și ei, gemu de mînie în spiritul sîu și se cutremură,

34. Și zise: Unde l'ați pus? Doamne, 'i zic ele, vino și vezi.

35. Iisus lăcrămă.

36. Decî ziceau Iudei: Iată, cît de mult îl iubia!

37. Iar alți dintre dînși ziceau: Nu putea oare acesta, care a deschis ochi orbului, să facă, ca și acesta să nu moară?

38. Decî Iisus gemînd iar de mînie în sine vine la mormînt. Și era groapă, și d'asupra ei era pusă o peatră.

39. Ridicați peatra, zice Iisus. Iar Marta, sora celui mort, 'i zice: Doamne, miroase rău acum; pentru că este a patra zi.

40. Zice ei Iisus: Nu 'ți am spus, că dacă crezi vei vedea mîierea lui Dumnezeu?

41. Decî ridicară peatra, unde era pus mortul, Iar Iisus ridică ochi în sus, și zise: Tată, 'ți mulțumesc că m'ai ascultat.

42. Eu știam că tot dauna mă ascuți; dar am zis pentru gloata ce stă împrejur, pentru ca să crează că tu m'ai trimis.

43. Și zicînd acestea strigă cu glas mare: Lazăre, vino afară!

44. Și eși mortul, avînd picioarele și mîinile legate cu fâșii de pânză, și fața lui era înfășurată cu un ștergar. Deslegați 'l, le zice Iisus, și lăsați 'l să meargă.

45. Decî mulți dintre Iudei, care veniră la Maria și vîzură ce a făcut Iisus, crezură într'însul.

46. Iar uni dintre dînși se dușeră la Farisei și le spuse cele ce a făcut Iisus.

47. Decî mai mari preoților și Farisei ținură sfat și ziceau: Ce facem? Pentru că omul acesta face multe minuni.

48. Dacă îl lăsăm așa, toți vor crede într'însul; și vor veni Romani și ne vor lua și locul și neamul.

49. Iar un oare care dintre dînși, Caiafa, arhiepiscop fiind în anul acela, le zise: Voi nu știți nimic,

50. Nici nu cumpăniți cu mintea că ne este de folos ca să moară un om pentru popor, și să nu peară tot neamul.

51. Și aceasta n'o zise de la sine însuși; ci arhiepiscop fiind

în anul acela profetiză, că Iisus avea să moară pentru neamul *lor*;

52. Și nu numai pentru neamul *lor*, ci și pentru ca să adune într'una pe fii lui Dumnezeu cei împrăștiați.

53. Decî din acea zi se sfătuiră ca să 'l omoare.

54. Pentru aceea Iisus nu mai umbla fără sfială printre Iudei, ci se duse de acolo într'un loc aproape de pustie, într'un oraș numit Efraim, și acolo rămase cu ucenici *săi*.

55. Și era aproape Paștele Iudeilor; și mulți de la țară veniră sus la Ierusalem mai 'nainte de Paște, ca să se curățiască.

56. Decî căutau pe Iisus, și vorbeau între dînși stînd în santuar: Ce vi se pare? Că n'are să vie nici de cum la sărbătoare?

57. Iar mai mari preoților și Farisei dedese porunci, ca, dacă cineva știe unde este, să încu-noștiințeze ca să 'l prinză.

CAP. XII.

Maria unge picioarele lui Iisus în Betania. Intrarea lui Iisus în Ierusalem. El spune mai d'înainte moartea sa.

1. Și cu șase zile mai 'nainte de Paște, Iisus veni la Betania, unde era Lazăr, pe care Iisus îl sculase dintre morți.

2. Decî 'i făcură cină acolo; și Marta sluja, iar Lazăr era unul

dintre cei care ședeau la masă împreună cu dînsul.

3. Atunci Maria, luând o litră cu mir foarte scump de nard adevărat, unse picioarele lui Iisus, și șterse cu părul ei picioarele lui; și casa se umplu de mirosul mirului.

4. Și unul dintre ucenici lui, Iuda Iscariotu, care avea să 'l dea prins, zice:

5. Pentru ce nu s'a vîndut acest mir pe trei sute de denari și să se fi dat la săraci?

6. Dar el zise aceasta, nu pentru că avea grijă de săraci, ci pentru că fur era, și pungă avînd da la o parte din cele puse într'însa.

7. Decî Iisus zise: Las'o ca să 'l păstreze pentru zioa înmormîntărei mele.

8. Căci pe săraci 'i aveți în tot dauna cu voi, dar pe mine nu mă aveți în tot dauna.

9. Și gloată multă dintre Iudei află că este acolo; și veni nu numai pentru Iisus, ci că să vază și pe Lazăr, pe care îl sculă dintre morți.

10. Iar mai mari preoților se sfătuiră ca să omoare și pe Lazăr;

11. Pentru că din pricina lui mulți dintre Iudei plecară, și crezură în Iisus.

12. A doua zi gloata multă, care era venită la sărbătoare, auzind că Iisus vine la Ierusalem,

13. Luară ramuri de fenic, și eșiră spre întîmpinarea lui, și

strigau: Osana; binecuvântat *este* cel ce vine în numele Domnului, împăratul lui Israel.

14. Și Iisus găsimd un asin ténér șezu pe dēnsul, după cum este scris:

15. Nu te teme, fiica Sionului; iată, împăratul tēu vine șezēnd pe mánzul asinei.

16. Dar ucenici sēi nu înțeleseră acestea la început; și când fu mărit Iisus, atunci 'și aduseră aminte, că acestea erau scrise pentru dēnsul, și *că* ei 'i au făcut acestea.

17. Decī mărturisia gloata care era cu dēnsul, când a chemat pe Lazăr din mormēt și 'la înviat dintre morți.

18. De aceea 'la și întâmpinat gloata, pentru că auzi, că dēnsul a făcut minunea aceasta.

19. Astfel fiind, Farisei ziseră între dēnși: Vedeți că nimic nu folosiți; iată, lumea s'a dus după dēnsul.

20. Și erau uni Elini din cei care vin ca să se închine în timpul sērbătorei;

21. Aceștia dar veniră la Filip, cel de la Betsaida Galilei, și 'l rugară zicēnd: Domnule, voim să vedem pe Iisus.

22. Filip vine și spune lui Andreiū; Andreiū și Filip spun lui Iisus.

23. Iar Iisus le răspunde zicēnd: A venit ceasul ca Fiul omului să fie mărit.

24. Adevēr, adevēr zic voē, grăuntele de gráu, ce a căzut pe

pământ, dacă nu va fi murit, rămâne numai el, iar dacă va fi murit, aduce rod mult.

25. Cine 'și iubește sufletul il perde; și cine 'și uraște sufletul în lumea aceasta, il va păstra pentru vieață de veci.

26. Dacă 'mi slujaște cineva, să 'mi urmeze; și unde sūnt eu, acolo va fi și slujitorul meu; dacă 'mi slujaște cineva, il va cinsti Tatăl.

27. Acum sufletul 'mi este turburat; și ce voi zice? Tată, scapă mă din ceasul acesta. Dar pentru aceea am venit în ceasul acesta.

28. Tată, mărește 'ți numele. Decī veni glas din cer *zicēnd*: Și l'am mărit, și iar il voi mări.

29. Iar gloata ce sta și auzi zicea, că tunet a fost; alți ziceau: ânger 'i a vorbit.

30. Răspunse Iisus și zise: Nu pentru mine a fost glasul acesta, ci pentru voi.

31. Acum este judecarea acestei lumī, acum va fi aruncat afară stăpînitorul acestei lumī.

32. Și eu, când voi fi înălțat de pe pământ, voi trage pe toți la mine.

33. Iar aceasta o zicea însemnând cu ce moarte avea să moară.

34. Gloata 'i răspunse: Noi am auzit din lege că Christosul rămâne în veac; și cum zici tu că Fiul omului trebuie să fie înălțat? Cine este acesta Fiul omului?

35. Iisus decī le zise: Lumina este âncă puțin timp între voi.

Umblați pînă când aveți lumina, ca să nu vă apuce întunerecul; și cine umblă în întunec nu știe încotro merge.

36. Pînă când aveți lumină, credeți în lumină, ca să fiți fii ai luminei. Acestea a vorbit Iisus și plecând se ascunse de dînși.

37. Dar deși făcu atâtea minuni înaintea lor, tot nu credeau într'ensul;

38. Pentru ca să fie împlinit cuvîntul lui Isaia profetul pe care l'a zis: Doamne, cine a crezut la cele auzite de la noi?

Și brațul Domnului cui a fost descoperit?

39. De aceea nu puteau crede, că iarăși Isaia a zis:

40. Orbit a ochi lor, și învîrtoșat a inima lor;

Ca să nu vază cu ochi și să nu înțeleagă cu inima, și să nu se întoarcă, și eu 'i voi vindeca.

41. Acestea zise Isaia pentru că văzu mărirea lui și vorbi despre dînsul.

42. Dar totuși mulți chiar dintre mai mari crezură într'ensul, aînsă din pricina Fariseilor nu mărturisiau, ca să nu fie dați afară din sinagogă;

43. Căci au iubit mărirea oamenilor mai mult, decât mărirea lui Dumnezeu.

44. Și Iisus strigă și zise: Cine crede în mine, nu crede în mine, ci în cel care m'a trimis pe mine.

45. Și cine mă vede pe mine, vede pe cel care m'a trimis pe mine.

46. Eu am venit ca o lumină în lume, pentru ca orî cine crede în mine să nu rămăie în întunec.

47. Și dacă cineva va fi auzit de la mine cuvintele și nu le va fi păzit, eu nu 'l osîndesc; căci n'am venit să osîndesc lumea, ci ca să mântuesc lumea.

48. Cine nu se învoește cu mine și nu primește cuvintele mele, are cine să 'l osîndiască; cuvîntul pe care l'am spus, acela îl va osîndi în zioa de apoi;

49. Pentru că eu n'am vorbit de la mine ênsuî; ci Tatăl care m'a trimis, ênsuși el 'mi a dat poruncă ce să zic și ce să vorbesc.

50. Și știu că porunca lui este vieață vecînică. Decî cele ce vorbesc eu, după cum 'mi a spus Tatăl, așa vorbesc.

CAP. XIII.

Cea din urmă cînd cu spălarea picioarelor. Arătarea trădătorului. Poruncă noă. Încrederea lui Petru.

1. Iar mai 'nainte de sêrbătorea Paștelui Iisus, știind că 'i a venit ceasul ca să se strămute din lumea aceasta la Tatăl, iubind pe ai sêi care erau în lume, 'i a iubit pînă în sfârșit.

2. Și pe cînd era cină, cînd diavolul 'și pusese acum în gînd ca Iuda Iscariotu, fiul lui Simon, să 'l dea prins,

3. Iisus, știind că Tatăl 'i a dat toate în mîini, și că de la

Dumnezeu a eșit și la Dumnezeu merge,

4. Să scoală de la cină, și 'și desbracă hainele, și luând un ștergar să încinse.

5. Apoi toarnă apă în vasul de spălat, și începu a spăla picioarele ucenicilor, și a le șterge cu ștergarul cu care era încins.

6. Deci vine la Simon Petru. Acesta 'i zice: Doamne, tu 'mi speli picioarele?

7. Răspunse Iisus și 'i zise: Tu nu știi acum ce fac eu, dar vei înțelege în urmă.

8. Petru 'i zice: În veac nu 'mi vei spăla picioarele. Iisus 'i răspunse: Dacă nu te spăl, nu ai parte cu mine.

9. Simon Petru 'i zice: Doamne, nu numai picioarele mele, ci și mâinile și capul.

10. Iisus 'i zice: Cine s'a scaldat nu mai are trebuință de cât a 'și spăla picioarele, fiind că este cu totul curat; și voi curați sunteți, dar nu toți.

11. Căci știa pe cel care avea să 'l dea prins; de aceea zise: Nu toți sunteți curați.

12. Deci după ce le spălă picioarele, și 'și luă hainele și se puse iar la masă le zise: Înțelegeți ce v'am făcut?

13. Voi mă numiți: Învățătorul și Domnul; și bine ziceți, căci sunt.

14. Deci dacă v'am spălat picioarele, eu învățătorul și domnul, și voi datorți sunteți a spăla picioarele uni altora.

15. Căci pildă v'am dat ca să faceți și voi, după cum v'am făcut eu.

16. Adevăr, adevăr zic voă. nu este sluga mai mare de cât stăpînul său, nici trimisul mai mare de cât cel care l'a trimis.

17. Dacă știți acestea, fericiți sunteți dacă le veți fi făcut.

18. Nu zic despre voi toți; eu știu pe care 'i am ales; trebuie ca să fie împlinită scriptura: Cel care 'mi mănâncă pâinea, ridicat a călcâiul împotriva mea.

19. De acum vă zic mai 'nainte d'a se împlini, ca să credeți, când se va fi împlinit că eu sunt.

20. Adevăr, adevăr zic voă, cine primește pe orî care îl voi fi trimis, pe mine mă primește; iar cine mă primește pe mine, primește pe cel care m'a trimis pe mine.

21. Acestea vorbind Iisus se turbură cu spiritul, și mărturisii și zise: Adevăr, adevăr zic voă, că unul dintre voi mă va da prins.

22. Deci se uitau ucenici uni la alți, nedomiriți fiind despre cine vorbește.

23. Și era lângă sînul lui Iisus la masă unul dintre ucenici săi pe care 'l iubia Iisus.

24. Deci Simon Petru 'i face semn și 'i zice: Spune cine este despre care vorbește.

25. Și acela ridicându se spre peptul lui Iisus 'i zice: Doamne, cine este?

26. Iisus răspunde: Este acela

pentru care eu voi întinge îmbucătura și 'i voi da. Decî înțîngînd îmbucătura *îea și* dă lui Iuda Iscariotu, *fiu* al lui Simon.

27. Și după îmbucătură, atunci intră Satan în acela. Decî Iisus 'i zice: Ceea ce faci, fă mai curînd.

28. Și nimenea dintre cei care ședeau la masă nu înțelese pentru ce 'i a zis aceasta.

29. Căci uni gîndiau, fiind că Iuda avea punga, că Iisus 'i zice: Cumpără cele ce ne trebuie pentru sîrbătoare; sau să dea ceva sîracilor.

30. Decî luînd acela îmbucătura eși îndată; și era noapte.

31. Și cînd a eșit, zise Iisus: Acum Fiul omului este mîrit, și într'însul Dumnezeu este mîrit;

32. Și Dumnezeu îl va mări în sine însuși, și îndată îl va mări.

33. Copii, puțin timp mai sînt împreună cu voi. Mă veți căuta; și după cum am zis Iudeilor că unde mă duc eu, voi nu puteți veni, și voe vă zic de acum înainte.

34. Poruncă noă vă dau ca să vă iubiți uni pe alți, după cum v'am iubit; ca și voi să vă iubiți uni pe alți.

35. Intr'aceasta vor cunoaște toți, că 'mi sînteți ucenici, dacă aveți iubire uni către alți.

36. Doamne, 'i zice Simon Petru, unde te duci? Răspunse Iisus: Unde mă duc, nu poți să

'mi urmezi acum; dar mai în urmă 'mi vei urma.

37. Doamne, 'i zice Petru, pentru ce nu pot să 'ți urmez de acum? Sufletul 'mi voi pune pentru tine.

38. Iisus 'i răspunse: Sufletul 'ți vei pune pentru mine? Adevăr, adevăr zic ție, nu va cânta cocoșul pînă ce nu mă vei fi tăgăduit de trei ori.

CAP. XIV.

Christos merge la Tatăl. Făgăduiește trimiteră Mîngăietorului. Unirea credincioșilor cu Christos. Pacea lui.

1. Să nu se turbure inima voastră; aveți încredere în Dumnezeu, și în mine aveți încredere.

2. În casa Tatălui meu sînt multe locuințe, iar dacă n'ar fi, v'aș fi spus. Mă duc să vă pregătesc loc.

3. Și dacă mă voi fi dus, și voi fi pregătit voe loc, iar vin și vă voi lua la mine însumi; pentru ca acolo unde sînt eu, să fiți și voi.

4. Și unde mă duc eu, voi știți călea

5. Doamne, 'i zice Toma, nu știm unde te duci; cum știm noi călea?

6. Iisus 'i zice: Eu sînt călea și adevărul, și viața; nimenea nu vine la Tatăl, de cît prin mine.

7. Dacă m'ați fi cunoscut pe mine, ați fi cunoscut și pe Tatăl;

de acum înainte îl cunoașteți, și 'l ați văzut.

8. Doamne, 'i zice Filip, arată ne pe Tatăl, și ne este de ajuns.

9. Iisus 'i zice: De atâta timp sunt cu voi, și nu m'ai cunoscut, Filipe? Cine m'a văzut pe mine, a văzut pe Tatăl; cum zici tu, arată ne pe Tatăl?

10. Nu crezi că eu *sunt* în Tatăl și Tatăl este întru mine? Cuvintele pe care le zic voe, nu le spun de la mine însumi; și Tatăl care locuiește în mine el însuși face lucrurile.

11. Credeți 'mi că eu *sunt* în Tatăl, și Tatăl este întru mine; iar dacă nu, credeți 'mi pentru *însuși* lucrurile *mele*.

12. Adevăr, adevăr zic voe, cine crede în mine, va face și el lucrurile pe care le fac eu, și mai mari de cât acestea va face, pentru că eu mă duc la Tatăl.

13. Și ori ce veți fi cerut în numele meu, aceasta voi face; pentru ca Tatăl să fie mărit în Fiul.

14. Dacă veți fi cerut ceva în numele meu, voi face aceasta.

15. Dacă mă iubiți pe mine, veți păzi poruncile mele.

16. Și eu voi ruga pe Tatăl, și va da voe alt Mângâetor, ca să fie împreună cu voi în veac,

17. Pe Spiritul adevărului, pe care lumea nu 'l poate primi, pentru că nu 'l vede, nici nu 'l cunoaște; dar voi îl cunoașteți,

fiind că rămâne la voi, și va fi întru voi.

18. Nu vă voi lăsa singuri în lume; vin la voi.

19. Anchă puțin timp și lumea nu mă va mai vedea, dar voi mă vedeți; căci eu vețuesc, și voi veți vețui.

20. În acea zi voi veți cunoaște că eu *sunt* în Tatăl meu, și voi *sânțeți* în mine, și eu *sunt* în voi.

21. Cine are poruncile mele și le păzește, acela este care mă iubește; iar cine mă iubește pe mine, iubit va fi de către Tatăl meu, și eu îl voi iubi, și mă voi arăta lui însumi.

22. Doamne, 'i zice Iuda (nu Iscariotul), ce s'a făcut de gândesți să te arăți noe pe tine însuși, și nu lumei?

23. Răspunse Iisus și 'i zise: Dacă cineva mă iubește, va păzi cuvântul meu; și Tatăl meu îl va iubi, și la dânsul vom veni, și locuință ne vom face la dânsul.

24. Cine nu mă iubește, nu păzește cuvintele mele; și cuvântul pe care 'l auziți nu este al meu, ci al Tatălui care m'a trimis pe mine.

25. Acestea vi le am vorbit, fiind anchă la voi,

26. Dar Mângâetorul, Spiritul cel Sânt, pe care îl va trimite Tatăl în numele meu, El vă va învăța toate, și vă va aduce aminte toate câte v'am zis.

27. Pace vă las voe, pacea mea o dau voe; nu după cum dă lu-

mea, vă dau eu. Să nu vi se turbure inima, nici să se sperie.

28. Ați auzit că eu v'am zis: Mă duc și vin la voi. Dacă mă iubiați, v'ați fi bucurat, că mă duc la Tatăl; căci Tatăl este mai mare de cât mine.

29 Și acum v'am spus mai 'nainte d'a se face, ca să credeți când se va fi făcut.

30. Nu voi mai vorbi multe cu voi, răci vine stăpînitorul lumii; și în mine nu are nimic;

31. Dar ca să cunoască lumea, că iubesc pe Tatăl, și după cum 'mi a poruncit Tatăl, așa fac. Scu-lați vă, să plecăm d'aci.

CAP. XV.

Vița cea adevărată. Porunca lui Christos și cea mai mare iubire. Prietenii alesi. Ura și vina lumii. Mîngăietorul.

1. Eu sînt vița cea adevărată, și Tatăl meu este lucrătorul.

2. Orî ce coardă de viță în mine care nu face rod o desființează; și pe orî care face rod o curăță, ca să facă mai mult rod.

3. Voi sînteți curați acum pentru cuvîntul pe care vi'l am spus.

4. Rămâneți la mine, și eu voi rămîne la voi. După cum coarda de viță nu poate face rod de la sine însuși, dacă nu va fi rămas la vița, așa nici voi, dacă nu veți fi rămas la mine.

5. Eu sînt vița, voi coardele viței; cine rămîne la mine și eu

la el, acesta face rod mult; pentru că afară de mine nu puteți face nimic.

6. Dacă cineva nu va fi rămas la mine, aruncat a fost afară ca coarda de viță, și s'a uscat; și le string și în foc le aruncă și ard.

7. Dacă veți fi rămas la mine, și cuvintele mele vor fi rămas în voi, cereți orî ce ați voi, și se va da voe.

8. Prin aceasta este mărit Tatăl meu, ca să aduceți rod mult; și 'mi veți fi ucenici

9. După-cum m'a iubit pe mine Tatăl, și eu v'am iubit pe voi: rămâneți în iubirea mea.

10. Dacă veți fi păzit poruncile mele, veți rămîne în iubirea mea; după-cum eu am păzit poruncile Tatălui meu, și rămân în iubirea lui.

11. Acestea vi le am spus, ca bucuria mea să fie în voi, și bucuria voastră să fie deplină.

12. Aceasta este porunca mea, ca să vă inbiți uni pe alți după cum v'am iubit.

13. O iubire mai mare de cât aceasta n'are nimenea, ca cineva să 'și pună sufletul pentru prietenii săi.

14. Voi 'mi sînteți prietenii, dacă veți fi făcut cele ce eu vă poruncesc.

15. Nu vă mai numesc slugi, pentru că sluga nu știe ce face stăpînul său; v'am numit prietenii, pentru că v'am făcut cuno-

scut tot ce am auzit de la Tatăl meu.

16. Nu voi m'ați ales pe mine, ci eu v'am ales mie, și v'am rânduit, ca voi să vă duceți și rod să aduceți, și rodul vostru să rămâe; pentru ca să vă dau ori ce veți fi cerut de la Tatăl în numele meu.

17. Acestea vă poruncesc, ca să vă iubiți unii pe alți.

18. Dacă lumea vă uraște pe voi, cunoașteți că m'a urit mai întâi pe mine de cât pe voi.

19. Dacă ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; dar pentru că nu sunteți din lume, ci eu v'am ales mie din lume, de aceea lumea vă uraște.

20. Aduceți vă aminte de cuvântul pe care vi l'am zis: O slugă nu este mai mare de cât stăpînul său. Dacă m'au prigonit pe mine, și pe voi vă vor prigoni. Dacă au păzit cuvântul meu, și pe al vostru îl vor păzi.

21. Dar toate acestea le vor face voedîn pricina numelui meu, pentru că ei nu știu pe cel care m'a trimis.

22. Dacă n'aș fi venit, și nu le aș fi spus, păcat n'ar avea, dar acum nu au cuvânt de îndreptare pentru păcatul lor.

23. Cine mă uraște pe mine, uraște și pe Tatăl meu.

24. Dacă n'aș fi făcut între dînși lucrurile pe care altul nu le a făcut, păcat n'ar avea; dar acum și m'au văzut și m'a uurit și pe mine și pe Tatăl meu.

25. Dar ca să fie împlinit cuvântul ce este scris în legea lor, că fără cuvânt m'au urit.

26. Și când va fi venit Mângăetorul, pe care eu îl voi trimite voe de la Tatăl, Spiritul adevărului, care de la Tatăl purcede, acela va mărturisi pentru mine;

27. Și mărturisiți și voi, pentru că de la început sunteți cu mine.

CAP. XVI.

Prigonirile viitoare. Aju'orul Mângăetoriului. Intristarea schimbată în bucurie. Buncăciunile făcute în numele lui Christos. Fuga ucenicilor.

1. Acestea vi le am vorbit ca să nu vă abateți.

2. Ei vă vor da afară din sinagogă; într'adevăr vine un timp ca ori cine, care v'a omorît, să gândească că aduce jertfă lui Dumnezeu.

3. Și acestea le vor face pentru că n'au cunoscut pe Tatăl, nici pe mine.

4. Dar acestea vi le am vorbit ca să vă aduceți aminte de ele, când va fi venit timpul, că eu v'am spus. Și acestea nu vi leam spus din început, pentru că eram cu voi.

5. Acum însă mă duc la cine m'a trimis, și nimenea dintre voi nu mă întreabă: Unde te duci?

6. Ci pentru că v'am vorbit acestea, întristarea v'a umplut inima.

7. Dar eu vă spun adevărul; este bine pentru voi ca eu să mă duc; căci dacă nu mă duc, Mângâtorul nu va veni la voi; iar dacă mă duc îl voi trimite la voi.

8. Și venind acela va mostra lumea pentru păcat și pentru dreptate și pentru judecată;

9. Pentru păcat, fiind că nu cred în mine;

10. Și pentru dreptate, fiind că mă duc la Tatăl, și nu mă mai vedeți;

11. Iar pentru judecată, fiind că stăpînitorul lumii acestia este judecat.

12. Mai am multe de zis voe, dar nu puteți purta greutatea lor.

13. Iar când va fi venit acela, Spiritul adevărului, va arăta voe calea spre tot adevărul; căci nu va vorbi de la sine însuși, ci va vorbi câte va fi auzit, și va vesti voe cele ce au să vie.

14. Acela mă va mări pe mine, pentru că va lua din al meu, și va vesti voe.

15. Toate câte are Tatăl ale mele sînt; de aceea am zis că ăia din al meu, și va vesti voe.

16. Puțin și nu mă mai vedeți, și iar puțin și mă veți vedea, *că eu mă duc la Tatăl.*

17. Decî ziseră dintre ucenici săi uni către alți: Ce este aceasta ce ne zice: puțin și nu mă vedeți, și iar puțin și mă veți vedea? Și, că eu mă duc la Tatăl?

18. Decî ziceau: Ce este aceasta ce zice: Puțin? Nu știm ce spune.

19. Dar Iisus cunoscă că voiau să 'l întrebe și le zise: Despre aceasta cercetați între voi, pentru că am zis: Puțin și nu mă vedeți și iar puțin și mă veți vedea?

20. Adevăr, adevăr zic voe, că voi veți plînge și vă veți jăli; iar lumea se va bucura; voi vă veți întrista, dar întristarea voastră va fi spre bucurie.

21. Femea când naște întristare are, pentru că 'i a venit ceasul; dar când a născut copilul, nu 'și mai aduce aminte de durere, pentru bucuria că s'a născut om în lume.

22. Așa și voi întristare aveți acum, dar iar vă veți vedea, și inima voastră se va bucura, și nimenea nu va lua de la voi bucuria voastră.

23. Și în zioa aceea nu mă veți întreba nimic. Adevăr, adevăr zic voe: Ori ce veți fi cerut de la Tatăl, va da voe în numele meu.

24. Pînă acum n'ați cerut nimic în numele meu; cereți și veți primi, pentru ca bucuria voastră să fie deplină.

25. Acestea vile am vorbit în asemănări; dar vine ceasul când nu voi mai vorbi voe în asemănări, ci fără sfială vă voi da știre despre Tatăl.

26. În acea zi veți cere în numele meu; și nu vă zic că eu voi ruga pe Tatăl pentru voi;

27. Căci însuși Tatăl vă iubește, pentru că voi m'ați iubit, și

ați crezut că eu de la Tatăl am eșit.

28. Am eșit din Tatăl, și am venit în lume; iarăși las lumea, și mă duc la Tatăl.

29. Iată, 'i zic ucenici săi, acum vorbești fără sfială, și nu spui nici o asemănare.

30. Acum știm că știți toate, și n'ai trebuință ca să te întrebe cineva; de aceea credem că de la Dumnezeu ai eșit.

31. Acum credeți, le răspunde Iisus.

32. Iată vine ceasul, și acum a venit, ca să fiți risipiți fie care la ale sale, și pe mine să mă lăsați singur; dar nu sunt singur, pentru că Tatăl este cu mine.

33. V'am spus acestea, ca să aveți pace în mine. În lume aveți strimtorare; dar îndrăsniți, eu am biruit lumea.

CAP. XVII.

Buğăciunea lui Christos pentru sine, pentru apostoli și pentru toți credincioși.

1. Acestea vorbi Iisus, și rîdîcîndu 'și ochi spre cer zise: Tată, a venit ceasul; mărește pe Fiul tău, ca Fiul tău să te măriască;

2. După cum 'i ai dat lui putere peste orî ce corp, pentru ca să dea viață vecinică la toți pe care tu 'i ai dat lui.

3. Și aceasta este viața vecinică, ca să te cunoască pe tine singurul adevăratul Dumnezeu, și pe care tu l'ai trimis pe Iisus, ca Christos.

4. Eu te am mărit pe tine pe pămînt, sêvêrsînd lucrul pe care mi l'ai dat să 'l fac;

5. Și acum mărește mă și tu, Tată, la tine ênsuți cu mărirea pe care o aveam la tine mai 'naînte d'a fi lumea.

6. Făcut am cunoscut numele tău oamenilor pe care 'mi 'i ai dat din lume; ai tăi erau și mie 'mi 'i ai dat; și cuvîntul tău 'l au păzit.

7. Acum au cunoscut că toate câte 'mi ai dat de la tine sînt;

8. Pentru că cuvintele pe care 'mi le ai dat le am dat lor, și dênși le au primit, și au cunoscut cu adevărat că de la tine am eșit, și au crezut că tu m'ai trimis.

9. Eu pentru dênși mă rog; nu pentru lume mă rog, ci pentru care 'mi ai dat, pentru că ai tăi sînt;

10. Și toate ale mele ale tale sînt, și ale tale ale mele; și mărit sînt într'ênși.

11. Și eu nu mă sînt în lume, dar aceștia sînt în lume, și eu vin la tine. Tată sînte, păstrează 'i în numele tău, pe care 'mi l'ai dat, ca să fie una, după cum sîntem noi.

12. Când eram cu dênși în lume, eu 'i păstram în numele tău pe care 'mi l'ai dat; și 'i am păzit, și nici unul dintre dênși n'a perit, de cît numai fiul peirei, pentru ca să fie împlinită scrip-tura.

13. Dar acum vin la tine; și

acestea le rostesc în lume, ca să aibă bucuria mea deplină în ei.

14. Eu le am dat cuvântul tău; și lumea 'i a urit, pentru că nu sunt din lume, după cum eu nu sunt din lume.

15. Nu mă rog ca să 'i iei din lume, ci ca să 'i păzești de cel rău.

16. Ei nu sunt din lume, după cum eu nu sunt din lume.

17. Sântește 'i în adevărul tău; cuvântul tău este adevărul.

18. După cum m'ai trimis pe mine în lume, și eu 'i am trimis în lume.

19. Și pentru dânsi eu mă sântesc pe mine însumi, pentru ca și ei să fie cu adevărat sântiți.

20. Și nu numai pentru aceștia mă rog, ci și pentru cei care vor crede în mine prin cuvântul lor,

21. Pentru ca toți să fie una, după cum tu, Tată, ești în mine și eu în tine, ca și ei să fie în noi; pentru ca lumea să crează că tu m'ai trimis.

22. Și le am dat mărirea pe care 'mi ai dat o, ca să fie una, după cum noi una suntem,

23. Eu sunt într'ênși, și tu în mine, ca să fie desevârșiți într'una, și să cunoască lumea că tu m'ai trimis, și 'i ai iubit, după cum m'ai iubit pe mine.

24. Tată, ce 'mi ai dat mie, voesc ca, unde sunt eu, să fie și aceia cu mine; ca să priviască mărirea mea, pe care 'mi ai dat o; pentru că m'ai iubit mai 'nainte de urzirea lumii.

25. Dreptule Tată, și lumea nu te a cunoscut, dar eu te am cunoscut, și aceștia au cunoscut că tu m'ai trimis;

26. Și le am făcut cunoscut numele tău, și 'l voi face cunoscut; pentru ca iubirea cu care m'ai iubit să fie într'ênși, și eu să fiu într'ênși.

CAP. XVIII.

Venirea lui Iuda și spalma ostașilor. Prinderea lui Iisus. Judecarea lui la Ana și Caiafa. Căderea lui Petru. Judecarea înaintea lui Pilat.

1. Acestea zicând Iisus eși împreună cu ucenici săi dincolo de pârîul Cedron, unde era o grăgină în care intră el și ucenici săi.

2. Și Iuda, care avea să 'l dea prins, știa și el locul, pentru că adesea ori Iisus s'a adunat acolo cu ucenici săi.

3. Decî Iuda, după ce luă cohortă și slujitori dintre ai preoților mai mari și Fariseilor, vine acolo cu făclii și cu felinare și cu arme.

4. Și Iisus, știind toate ce au să vie peste dînsul, eși și le zice: Pe cine căutați?

5. Pe Iisus Nazareul, 'i răspunsă ei. Eu sunt, le zice Iisus. Iar Iuda, care avea să 'l dea prins, era și el cu dînsi.

6. Decî când le zise: Eu sunt, se deteră înapoi și căzură jos.

7. Și iar 'i întrebă: Pe cine căutați? Și ei ziseră: Pe Iisus Nazareul.

8. Răspunse Iisus: V'am spus că eu sînt; dacă dar mă căutați pe mine, lăsați pe aceștia să se ducă;

9. Pentru ca să fie împlinit cuvîntul pe care 'l'a zis că Pe care mi ai dat, n'am pierdut pe nici unul dintr'ênși.

10. Atunci Simon Petru, avînd spadă, o trase și lovi pe sluga archiereului, și 'i tăie urechea dreaptă. Și numele slugelui era Malchu.

11. Decî Iisus zise lui Petru: Pune spada în teacă; paharul pe care mi l'a dat Tatăl, oare nu 'l voi bea?

12. Atunci cohorta și căpitănul și slujitori Iudeilor prinseră pe Iisus și 'l legară,

13. Și 'l duseră întîiu la Ana, căci era socrul lui Caiafa, care era archiereu în acel an.

14. Și Caiafa era acela care sfătui pe Iudei, că este de folos ca un om să moară pentru popor.

15. Și lui Iisus urma Simon Petru, și alt ucenic. Și ucenicul acela era cunoscut archiereului, și intră cu Iisus în curtea archiereului;

16. Iar Petru sta afară la ușă. Decî ucenicul celălalt, care era cunoscut archiereului, eși afară și zise portăriței, și duse pe Petru înăuntru.

17. Și slujnica portăriță zice lui Petru: Nu cumva ești și tu dintre ucenici acestui om? Nu sînt, 'i zice el.

18. Iar slugile și slujitori steteau, după ce făcuseră jăratec, pentru că era frig, și se încălziău; și sta și Petru împreună cu dênși și se încălzia.

19. Decî archiereul întrebă pe Iisus despre ucenici lui, și despre învățătura lui.

20. Iisus 'i răspunse: Eu am vorbit fără sfială lumei; eu tot dauna am învățat în sinagogă și în santuar, unde se adună toți Iudei, și într'ascuns n'am vorbit nimic.

21. Pentru ce mă întrebî? Întrebă pe cei care au auzit, ce le am vorbit; iată, aceștia știu ce am zis eu.

22. Și zicînd el acestea unul dintre slujitori fiind de față dete lui Iisus o palmă zicînd: Astfel răspunzi archiereului?

23. Iisus 'i răspunse: Dacă am vorbit rău, dovedește acest rău; iar dacă *am vorbit* bine, pentru ce mă bați?

24. Ana îl trimise legat la Caiafa archiereul.

25. Și Simon Petru sta și se încălzia. Decî 'i ziseră: Nu cumva ești și tu dintre ucenici lui? El tăgădui și zise: Nu sînt.

26. Și unul dintre slugile archiereului, rudă fiind cu acela a cărui ureche o tăie Petru, zice: Nu te am văzut eu în grădină cu dênsul?

27. Dar Petru iarăși tăgădui, și îndată cântă cocoșul.

28. Decî duc pe Iisus de la Caiafa în pretoriu; și era dimi-

neată; și dânși nu intrară în pretoriu, pentru ca să nu se spurce, ci să mănânce Paștele.

29. Atunci Pilat eși afară la dânși și zice: Ce învinuire aduceți împotriva acestui om?

30. Răspunseră ei și 'i zic: Dacă acesta nu era făcător de rele, nu 'ți 'l am fi dat.

31. Decî Pilat le zise: Luați 'l voi, și după legea voastră judecați 'l. Și Iudei 'i ziseră: Noe nu ne este ertat să omorîm pe nimenea;

32. Pentru că să fie împlinit cuvîntul lui Iisus, pe care 'l a zis însemnând cu ce moarte avea să moară.

33. Atunci Pilat eși iar în pretoriu, și chemă pe Iisus, și 'i zise: Tu ești împăratul Iudeilor?

34. Iisus 'i răspunse: Zici tu aceasta de la tine însuși, sau alți 'ți au vorbit despre mine?

35. Răspunse Pilat: Nu cumva eu sînt Iudeu? Neamul tău și mai mari preoților te au dat în mâinele mele; ce ai făcut?

36. Răspunse Iisus: Împărăția mea nu este din lumea aceasta; dacă împărăția mea ar fi din lumea aceasta, slujitori mei ar lupta, ca să nu fiu dat prins ludeilor; acum dar împărăția mea nu este de aici.

37. Decî Pilat 'i zise: Astfel dar nu ești tu împărat? Răspunse Iisus: Tu zici că eu sînt împărat. Eu spre aceasta sînt născut, și spre aceasta am venit în lume, ca să mărturisesc pentru adevăr.

Orî cine este din adevăr ascultă de glasul meu.

38. Pilat 'i zice: Ce este adevărul? Și aceasta zicînd eși iar la Iudei, și le zice: Eu nu găsesc nici o vină într'ensul.

39. Dar voi aveți obiceiul ca la Paște să dau pentru voi drumul unui *închis*; voiți decî ca să dau drumul pentru voi împăratului Iudeilor?

40. Atunci strigară iarăși toți zicînd: Nu acestuia, ci lui Baraba. Și Baraba era tâlhar!

CAP. XIX.

Iată omul. Răstignirea lui Iisus. Mama lui și Ioan. Iosef cu Nicodem înmormîntează corpul lui Iisus.

1. Atunci dar Pilat luă pe Iisus și 'l biciui.

2. Și ostași împletind cunună de spinî 'i puseră pe cap; și 'l îmbrăcară cu un vestmînt de purpură;

3. Și veniau la dînsul și ziceau: Bucură te, împăratul Iudeilor; și 'i dedeau palme.

4. Și Pilat iar eși afară și le zice: Iată, vi 'l aduc afară ca să cunoașteți că nu găsesc nici o vină într'ensul.

5. Decî Iisus eși afară, purtând cununa de spinî și vestmîntul de purpură. Și Pilat le zice: Iată omul.

6. Dar cînd mai mari preoților și slujitori îl vîzură strigară zicînd: răstignește 'l, răstignește 'l. Pilat le zice: Luați 'l voi și re-

stigniți 'l; căci eu nu găsesc vină într'ensul.

7. Iudei 'i răspunseră: Noi avem lege, și după legea noastră trebuie să moară, pentru că s'a făcut pe sine Fiu al lui Dumnezeu.

8. Deci când auzi Pilat acest cuvânt, și mai mult se temu;

9. Și intră iar în pretoriu și zice lui Iisus: De unde ești tu? Dar Iisus nu 'i dăte răspuns.

10. Atunci Pilat 'i zice: Mie nu 'mi vorbești? Nu știi că putere am să 'ți dau drumul, și putere am să te răstignesc?

11. Iisus răspunse: N'ai avea nici o putere asupra mea, dacă nu 'ți ar fi fost dat de sus; de aceea cel care mă dă prins ție mai mare păcat are.

12. Drept aceea Pilat încerca să 'i dea drumul; dar Iudei strigau zicând: Dacă dai drumul la acesta, nu ești prieten al Cesarului; orî cine se face pe sine împărat, este împotriva Cesarului.

13. Deci Pilat auzind acest cuvânt, aduse afară pe Iisus, și se așeză pe scaunul de judecător în locul numit Litostroton, iar ebrește Gabbata.

14. Și era zi de pregătire pentru Paște; era ca la al șaselea ceas; și zice Iudeilor: Iată, împăratul vostru.

15. Dar ei strigară: Iea 'l, iea 'l, răstignește 'l. Zice lor Pilat. Pe împăratul vostru să 'l răstignesc? Mai mari preoților răspunseră:

Nu avem împărat de cât pe Cesarul.

16. Atunci îl dete lor, ca să fie răstignit. Deci luară pe Iisus și 'l duseră;

17. Și ducându 'și crucea eși la locul numit al Căpăținei, ce se cheamă pe ebrește Golgota;

18. Unde îl răstigniră, și împreună cu dînsul alți doi. de o parte și de alta, iar în mijloc pe Iisus.

19. Și Pilat scris și titlu, și puse pe cruce. Și era scris: IISUS NAZAREUL, ÎMPĂRATUL IUDEILOR.

20. Deci mulți dintre Iudei citiră acest titlu, pentru că era aproape de oraș locul, unde fu răstignit Iisus, și era scris ebrește, latinește, elenește.

21. Și preoți mai mari ai Iudeilor ziseră lui Pilat; nu scri: Împăratul Iudeilor; dar că el a zis: Sînt împăratul Iudeilor.

22. Pilat răspunse: Ceea ce am scris, am scris.

23. Ostași deci, când răstigniră pe Iisus, luară hainele lui, și făcură patru părți, fie căruia ostaș o parte, *luară* și vestmîntul *lui*; și vestmîntul era necusut, țesut de sus peste tot.

24. Deci ziseră între dînși: Să nu 'l sfășiem, ci să aruncăm sorți pentru dînsul, al cui va fi; pentru ca să fie împlinită scriptura, care zice:

Impărțit au hainele mele loruși,
Și pentru vestmîntul meu aruncară sorți.

Deci ostași făcură aceasta.

25. Și steteau lângă crucea lui Iisus muma lui, și sora mumei lui, Maria lui Olopa, și Maria Magdalena.

26. Deci Iisus, văzând pe muma sa, și pe ucenicul stând alături pe care 'l iubia, zice mumei: Femeie, iată fiul tău.

27. Apoi zice ucenicului: Iată, muma ta. Și din acel ceas o luă ucenicul la sine.

28. După acestea Iisus știind că totul s'a sfârșit acum pentru ca scriptura să fie îndeplinită, zice: Mi este sete.

29. Și era acolo un vas plin de oțet; deci punând ei într'un isop un burete plin de oțet îl duseră la gura lui.

30. Și când luă Iisus oțetul zise: S'a sfârșit; și plecând capul dete spiritul.

31. Deci Iudei, fiind că era zi de pregătire, ca să nu rămăe corpurile pe cruce sâmbăta, — căci zioa acelei sâmbete era mare —, rugară pe Pilat, ca să le sdrobiască oasele picioarelor, și să fie ridicați.

32. Și ostași veniră și sdrobiră celui d'intăiu oasele picioarelor, asemenea și celui împreună răstignit cu dănsul.

33. Dar după ce veniră la Iisus, când îl văzură că era mort acum, nu 'l sdrobiră oasele picioarelor;

34. Ci unul dintre ostași 'i împunse coasta cu o lance, și îndată eși sânge și apă.

35. Și cel care a văzut a mărturisit, și mărturia lui este adevărată; și știe că spune adevărat, pentru ca voi să credeți.

36. Căci acestea s'au făcut ca să fie împlinită scriptura: Os nu 'i se va sdrobi.

37. Și iar altă scriptură zice: Privi vor la cel pe care 'l au împuns.

38. Și după acestea, Iosef din Arimatea, ucenic fiind al lui Iisus, dar într'ascuns pentru frica Iudeilor, rugă pe Pilat ca să ridice corpul lui Iisus; și Pilat 'i dete voie. Deci veni și ridică corpul lui Iisus.

39. Și veni și Nicodem, care venise mai 'nainte noaptea la Iisus, aducând o amestecătură de smirnă și aloe ca la o sută de litre.

40. Deci luară corpul lui Iisus și 'l legară în fâșii de pânză cu aromate, după cum au Iudei obicei să înmormenteze.

41. Și era grădină în locul unde fu răstignit, și în grădină un mormânt nou, în care nimenea n'a fost pus vre odată.

42. Deci, din pricina zilei de pregătire a Iudeilor, puseră pe Iisus acolo, pentru că mormântul era aproape.

CAP. XX.

Învierea. Maria, Petru și Ioan la mormânt. Doi îngeri. Grădinarul și Maria. Domnul în mijlocul ucenicilor. Toma necredinciosul.

1. Iar în cea d'intăiu zi a săptămenei, Maria Magdalena vine

la mormânt dimineața, întunec fiind anchă, și vede peatra ridicată de pe mormânt.

2. Decî aleargă și vine la Simon Petru și celălalt ucenic pe care îl iubia Iisus, și le zice: Luat au pe Domnul din mormânt, și nu știm unde 'l au pus.

3. Atunci eși Petru și celălalt ucenic, și veniră la mormânt.

4. Și alergau amândoi împreună; și celălalt ucenic alergă mai repede înaintea lui Petru, și veni cel d'întîiu la mormânt.

5. Și plecându se vede fâșiile de pânză jos, dar nu intră înăuntru.

6. Decî vine Simon Petru urmându 'i, și intră în mormânt; și privește fâșiile de pânză jos.

7. Și ștergarul care era pe capul lui nu se afla cu fâșiile de pânză, ci la o parte înfășurat într'ui loc.

8. Atunci intră și celălalt ucenic, care veni cel d'întîiu la mormânt, și văzu și crezu.

9. Căci nu știau anchă scriptura, că el trebuie să se scoale dintre morți.

10. Ucenici decî se duseră iar la ei acasă.

11. Și Maria sta plîndu la mormânt afară; și pe cînd plîngea se plecă să se uite în mormânt,

12. Și zărește doi ângeri îmbrăcați în alb șezînd unul la cap și altul la picioare, unde era pus corpul lui Iisus.

13. Și 'i zic: Femec, pentru ce

plîngi? Pentru că 'mi a luat pe Domnul, le zice, și nu știu unde l'au pus.

14. Zicînd acestea se întoarse înapoi, și zărește pe Iisus stînd, și nu știa că este Iisus.

15. Femea, 'i zice Iisus, pentru ce plîngi? Pe cine cauți? Dînsa gîndind că este grădinarul, 'i zice: Doamne, daca tu l'ai dus în altă parte, spune 'mi unde l'ai pus, și eu îl voi ridica.

16. Maria, 'i zice Iisus. Rabuni, adevă, învățătorule, 'i zice ea întorcîndu se.

17. Nu mă atinge, 'i zice Iisus, căci anchă nu m'am suit la Tatăl meu; du te dar la frați mei, și le zi: Mă sui la Tatăl meu și Tatăl vostru, și la Dumnezeuul meu și Dumnezeuul vostru.

18. Vine Maria Magdalena vestind ucenicilor: Am văzut pe Domnul, și că 'i a zis acestea.

19. Și fiind seara în zioa aceea, în întîia zi a săptămînei, și încuiate fiind ușile, unde erau ucenici adunați de frica Iudeilor, veni Iisus și stete în mijloc și le zice: Pace voă.

20. Și zicînd aceasta le arată mâinele și coasta. Decî se bucurară ucenici vîzînd pe Domnul.

21. Și Iisus iar le zise: Pace voă; după cum m'a trimis pe mine Tatăl, și eu vă trimit pe voi.

22. Și aceasta zicînd suflă asupra lor și le zice: Luați Spirit Sânt.

23. Ale căror păcate le veți fi

lăsat, lăsate sunt lor; ale căror *păcate* le țineti, ținute sunt,

24. Și Toma unul dintre cei doisprezece, numit Geamên, nu era cu dênși când veni Iisus.

25. Decî ceilalți ucenici 'i ziceau: Am văzut pe Domnul. Dar el le zise: Dacă nu voi fi văzut în mâinele lui semnul cuielor, și dacă nu voi fi pus degetul meu în semnul cuielor, și nu voi fi pus mîna mea în coasta lui, nu voi crede.

26. Și după opt zile iarăși erau înăuntru ucenici lui, și Toma cu dênși. Veni Iisus, ușile fiind încuiate, și stete în mijloc și zise: Pace voe. Apoi zise lui Toma:

27. Ad aci degetul tîu, și vezi mâinele mele; și ad mîna ta, și pune o în coasta mea; și nu fii necredincios, ci credincios.

28. Și Toma răspunse și 'i zise: Domnul meu, și Dumnezeuul meu!

29. Iisus 'i zice: Toma, ai crezut, pentru că m'ai văzut; fericiți *sînt* care n'au văzut, și au crezut.

30. Dar Iisus făcu înaintea ucenicilor săi și alte multe minuni, care nu sînt scrise în cartea aceasta.

31. Iar acestea sînt scrise, ca să credeți că Iisus este Christosul, Fiul lui Dumnezeu, și crezînd să aveți viață în numele lui.

CAP. XXI.

Iisus se arată din nou ucenicilor la lacul Teberidei. El spune mai d'înainte lui Petru ce are să 'i se întîmple.

1. După acestea Iisus iar se arată ucenicilor la marea Teberidei, și se arată astfel:

2. Erau împreună Simon Petru și Toma, numit Geamên, și Natanael cel de la Cana Galilei, și fii lui Zebedeu, și alți doi dintre ucenici lui.

3. Mă duc să pescuesc, le zice Simon Petru. Venim și noi împreună cu tine, 'i zic dênși. Eșiră și intrară îndată în vas, și în noaptea aceea nu priuseră nimic.

4. Și făcînduse dimineață Iisus fu la țerm, dar ucenici nu știau că este Iisus.

5. Decî Iisus le zice: Copii, nu cumva aveți ceva de mîncare? Nu, 'i răspunseră ei.

6. Și Iisus le zice: Aruncați plasa în partea dreaptă a vîsului, și veți afla. Decî aruncară și nu mai puteau să o tragă din pricina mulțimei de pește.

7. Atunci ucenicul acela pe care 'l iubia Iisus zice lui Petru: Domnul este. Decî Simon Petru, când auzi că este Domnul, 'și încinse haina, căci era gol. și se aruncă în mare.

8. Iar ceilalți ucenici veniră cu luntrea, căci nu erau departe de uscat, ci ca la două sute de coturi, tîrînd plasa cu pește.

9. Decî când eșiră la uscat, vîd

cărbunî aprinşi acolo şi peşte pus pe dênşi, şi pâine.

10. Iisus le zice: Aduceţi din peştî pe care 'i aţi prins acum.

11. Simon Petru se sui *în luntre* şi trase plasa la uscat, plină de peştî mari o sută cincî-zeci şi trei: şi plasa nu s'a rupt, deşi erau atât de mulţi.

12. Aidea, prânziţi, le zice Iisus. Dar nici unul dintre ucenici nu îndrăsnia să 'l întrebe: Tu cine eşti? ştiind că este Domnul.

13. Şi Iisus vine şi iea pâinea, şi le dă, asemenea şi peştele.

14. Acum pentru a treia oară se arată Iisus ucenicilor, după ce se sculă dintre morţi.

15. Decî când prânziră, Iisus întreabă pe Simon Petru: Simone fiul lui Ioan, mă iubeşti pe mine mai mult de cât aceştia? Aşa este, Doamne, 'i răspunde; tu ştii că te iubesc. Paşte meluşei mei, 'i zice el.

16. Iarăşi 'l întreabă de a doa oară: Simone fiul lui Ioan, mă iubeşti? Aşa este, Doamne, 'i răspunde, tu ştii că te iubesc. Paşte oile mele, 'i zice el.

17. De a treia oară 'l întreabă: Simone fiul lui Ioan, mă iubeşti? Petru se întristă, că 'i zise de a treia oară: Mă iubeşti? Şi 'i zise: Doamne, tu ştii toate; tu cunoşti că te iubesc. Iisus 'i zice: Paşte turmele mele.

18. Adevăr, adevăr zic ţie, când eraî mai tînăr, te încingeai pe

tine Ânsuţi, şi umblaî unde voiaî: dar când vei fi îmbătrinit, vei întinde mâinele tale, şi altul te va încinge, şi te va duce unde nu voeşti.

19. Şi aceasta o zise însemnând cu ce fel de moarte va mări pe Dumnezeu. Şi vorbind aceasta 'i zice: Urmează 'mi.

20. Iar Petru întorcîndu se zăreşte venind în urmă pe ucenicul pe care 'l iubia Iisus, care se şi rîzimă la cină pe peptul lui, şi zice: Doamne, cine este care te dă prins?

21. Pe acesta vîzîndu 'l Petru, zice lui Iisus: Dar acesta ce *va fi*?

22. Iisus 'i zice: Daca voesc ca dînsul să rămână pînă ce vin, ce 'ţi este ţie? Tu urmează 'mi.

23. Decî eşi vorba aceasta între fraţi, că ucenicul acela nu moare; dar Iisus nu zise că nu moare; ci daca voesc ca dînsul să rămână pînă ce vin, ce 'ţi este ţie?

24. Acesta este ucenicul care mărturiseşte pentru acestea, care a scris acestea; şi noi ştim că mărturia lui este adevărată.

25. Sînt şi alte multe pe care le făcu Iisus, care daca s'ar fi scris câte una, mi se pare că chiar lumea nu ar fi încăput în sine cărţile ce s'au scris.

A M I N

FAPTELE APOSTOLILOR

CAP. I.

*Iisus înviat făgăduiește apostolilor venirea
Sântului Spiriu și se înalță la cer. Adu-
narea apostolilor și alegerea lui Matia.*

1. Cea d'intîi istorisire, Teofile, am alcătuit o despre toate câte încep Iisus să facă și să învețe,

2. Pînă în zioa în care fu luat sus. după ce prin Spiritul Sânt dete porunci apostolilor pe care 'și 'i alese;

3. Căroră prin multe semne netăgăduite li se și înfățișă viu după patimirea sa, arătându li se în timp de patruzeci de zile, și vorbind cele despre împărăția lui Dumnezeu;

4. Și mîncând împreună cu dînși le porunci să nu se depărteze de Ierusalem, ci să aștepte făgăduința Tatălui, pe care ați auzit o de la mine;

5. Pentru că Ioan boteză cu apă, iar voi veți fi botezați cu Spirit Sânt nu după multe aceste zile.

6. Decî după ce s'au adunat 'l întrebară zicînd: Doamne, nu cumva statornicești iarăși în tim-

pul acesta împărăția pentru Israel?

7. Iar el le zise: Nu este al vostru să știți timpurile sau vremurile potrivite pe care le a așezat Tatăl cu a sa putere.

8. Dar veți lua virtute când Sântul Spirit va fi venit peste voi; și 'mi veți fi marturi în Ierusalem, și în toată Judea și în Samaria, și pînă la marginea pămîntului.

9. Și acestea zicînd fu ridicat în sus, privind ei, și un nor îl luă asupra'si de la ochi lor.

10. Și pe când se uitau dînși cu ochi neclintiți spre cer, ducîndu se el, iată li se înfățișară și doi bărbați în vestminte albe,

11. Și ziseră: Bărbați Galilei, ce stați uitîndu vă spre cer? Acest Iisus, care fu luat de la voi la cer, astfel va veni după cum l'ați văzut ducîndu se spre cer.

12. Atunci se întoarseră la Ierusalem de la muntele Măsliniș, ce este aproape de Ierusalem, cale de sîmbătă avînd.

13. Și când intrară se suiră în camera de sus, unde steteau Petru și Ioan și Iacob și Andrei,

Filip și Toma, Bartolomeu și Matei, Iacob al lui Alfeu și Simon Zelotul, și Iuda al lui Iacob.

14. Aceștia toți stăruiau într'un cuget în rugăciune d'împreună cu femeile, și cu Maria, muma lui Iisus, și cu frații lui.

15. Și într'aceste zile sculându-se Petru în mijlocul fraților — și era mulțime de persoane în acel loc ca la o sută douăzeci — zise:

16. Bărbați frați, trebuia ca să fie împlinită scriptura pe care mai d'inainte a spus-o Spiritul Sânt prin gura lui David despre Iuda, ce se făcu călăuză celor care prinseră pe Iisus;

17. Întru cât era numărat între noi și fu ales la această slujbă.

18. Dar acesta 'și dobîndi un loc din plata fără de lege, și căzînd cu capul în jos crăpă prin mijloc și 'i se vărsă toate măruntaele;

19. Și fu cunoscut tuturor care locuiesc în Ierusalem, în cât locul acela se numi în limba lor Akeldama, adică loc de sânge.

20. Pentru că scris este în cartea psalmilor:

Fie locuința lui pustie,

Și să nu fie el care locuiește într'însa;

Și altul să țiea însărcinarea lui.

21. Decî trebuie ca unul dintre acești bărbați, care au venit împreună cu noi în orice timp cît Domnul Iisus a stat între noi,

22. — Incepînd de la botezul lui Ioan — pînă în zioa în care fu luat sus de la noi, să fie martor împreună cu noi al învierii lui.

23. Atunci puseră înainte pe doi, pe Iosef numit Barsaba, care fu supranumit Iustu, și pe Matia.

24. Și rugându-se ziseră: Tu, Doamne, care cunoști inimile tuturor, arată din acești doi pe unul, pe care l'ai ales.

25. Ca să țiea locul acestei slujbe și apostoli, de la care s'a abătut Iuda spre a se duce la locul său.

26. Și le deteră sortî, și căzu sortul pe Matia, și fu numărat împreună cu cei unsprezece apostoli.

CAP. II.

Pogortrea Sântului Spirit și darul limbilor. Petru învață că s'a împlinit profeția lui Ioel și David. Venirea celor trei mit la credință. Vizața lor de obște.

1. Și când fu împlinită zioa cincizecime, toți erau împreună la un loc.

2. Și fără de veste se făcu sunet din cer, ca de un vînt ce bate tare și umplu toată casa unde ședeau.

3. Și li se arătară limbî ca de foc despărțite, și se așeză peste fie care dintre ei.

4. Și toți se umplură de Spirit Sânt, și începură a vorbi în alte limbî, după cum Spiritul le da a se rosti.

5. Și erau Iudei locuitori în Ierusallem, bărbați temători de Dumnezeu, din tot neamul celor care se află sub cer.

6. Deci, după ce se făcu acest sunet, se strânse mulțime și se turbură, pentru că fie care 'i auzia vorbind în limba sa ȋnșăși.

7. Și toți erau uimiți și se minunau zicȋnd: Iată, oare nu sȋnt Galilei toți aceștia care vorbesc?

8. Și cum auzim noi fie care ȋnșăși limba noastră în care am fost născuți?

9. Parți și Mezȋ și Elamiți, și cei care locuiesc în Mesopotamia, Iudea și Capadocia, în Pont și Asia

10. În Frigia și Panfilia, în Egipt și în părțile Libiei de lângă Cirene, și Romani streini care se află aici, atât Iudei cât și proseliți,

11. Cretenȋ și Arabȋ, 'i auzim vorbind în limbele noastre măririle lui Dumnezeu.

12. Și toți erau uimiți și nu se domiriau, zicȋnd unul către altul: Ce va să fie aceasta?

13. Iar alți bătȋndu 'și joc ziceau că sȋnt plini de must.

14. Dar Petru, stȋnd cu cei unsprezece 'și ridică glasul, și le rosti: Frați Iudei și toți care locuiți în Ierusallem, aceasta să vă fie cunoscut, și ascultați cuvintele mele.

15. Cȋci aceștia nu sȋnt beți, după cum gȋndiți voi; pentru că este al treilea ceas din zi;

16. Ci aceasta este ce s'a zis prin profetul Ioel:

17. Și va fi în zilele din urmă, zice Dumnezeu,

Voi vărsa din Spiritul meu peste orȋ ce carne;

Și vor profetiza fii voștri și ficele voastre,

Și tineri voștri vedenȋ vor vedea,

Și bătrȋni voștri vise vor visa:

18. Și anume peste credincioșii mei și peste credincioasele mele în acele zile

Voi vărsa din Spiritul meu;

Și vor profetiza.

19. Și voi face minunȋ în cer sus,

Și semne pe pȃmȋnt jos,

Sȃnge și foc, și abur de fum;

20. Soarele va fi schimbat în întunec,

Și luna în sȃnge

Maȋ 'nainte d'a fi venit zioa Domnului,

Zioa cea mare și strălucită;

21. Și orȋ cine va fi chemat numele Domnului, mȃntuit va fi.

22. Bărbați Israeliți, ascultați cuvintele acestea: Pe Iisus Nazareul, bărbat adevărit de la Dumnezeu pentru voi cu puteri și minunȋ și semne, pe care le a făcut Dumnezeu printr'ȋnsul în mijlocul vostru, după cum ȋnșivȋ știți,

23. Pe acest Iisus, dat fiind după sfatul rinduit și știința maȋ d'înainte a lui Dumnezeu, pironindu 'l prin mâna celor fără de lege, 'lați omorȋ;

24. Pe care Dumnezeu, după ce deslegă durerile morții, 'l a înviat, pentru că nu era cu putință ca el să fie ținut de dânsa.

25. Căci David zice despre dânsul:

Zăriam pe Domnul tot dauna înaintea mea;

Pentru că este d'a dreapta mea, ca să nu fiu clătinat.

26. De aceea veselitu s'a inima mea, și s'a bucurat limba mea;

Chiar și carnea mea 'și va pune locuința pe încredere;

27. Pentru că nu vei lăsa sufletul meu în Iad,

Nici nu vei da pe cuviosul tău să vază stricăciune.

28. Făcutu mi ai cunoscut căi de viață;

Umplea mă vei de veselie cu fața ta.

29. Bărbați frați, 'mi este ertat a vorbi fără sfială către voi despre patriarhul David, că și s'a săvârșit și înmormântat fu, și mormântul lui este între noi pînă în zioa aceasta.

30. Decî profet fiind, și știind că cu jurămint 'i a jurat Dumnezeu că din rodul coapsei lui va pune pe tronul lui;

31. Mai 'nainte vîzînd vorbi despre învierea lui Christos, că nici nu fu lăsat în Iad, nici carnea lui nu vîzu stricăciune.

32. Pe acest Iisus 'l a înviat Dumnezeu, pentru care noi toți sîntem martori.

33. Decî înălțat fiind prin dreapta lui Dumnezeu, după ce primi

făgăduința Sântului Spirit de la Tatăl, vîrsă acum ceea ce voi vedeți și auziți.

34. Căci David nu s'a suit în ceruri, dar însuși zice: Domnul zis a Domnului meu,

Șezi d'a dreapta mea,

35. Pînă ce voi pune pe vrăjmași tăi așternut al picioarelor tale.

36. Decî toată casa lui Israel să știe neclintit, că Dumnezeu a făcut, atît Domn cît și Christos, pe acest Iisus, pe care voi 'l ați răstignit.

37. Iar ei auzind fură străpunși prin inimă, și ziseră către Petru și ceilalți apostoli: Ce vom face, bărbați frați?

38. Și Petru zise către dînși: Pocăiți vî, și fie care dintre voi să fie botezat în numele lui Iisus Christos spre ertarea păcatelor voastre; și veți primi darul Sântului Spirit.

39. Căci pentru voi este făgăduința, și pentru copii voștri, și pentru toți cei în depărtare, pe cît 'i va chema la sine Domnul Dumnezeuul nostru.

40. Și prin mai multe alte cuvinte dovedea și îndemna zicînd: Scăpați vî de acest neam sucit.

41. Decî ei primind cuvîntul lui fură botezați, și se adăose în acea zi ca la trei mii de suflete.

42. Și stăruiau în învățătura apostolilor, și în împărtășire, în frîngerea pâinei și în rugăciuni.

43. Și fie cărui suflet 'i se

făcu teamă; și multe minuni și semne se făceau prin apostoli.

44. Și toți credincioși erau la un loc, și aveau toate de obște;

45. Și 'și vindeau averile și avuțiile și le împărțiau la toți, după cum avea cineva trebuință.

46. Și în fie care zi erau într'un gând stăruiitori în santuar, și frângând pâinea din casă în casă luau parte la masă cu bucurie și firească nevinovăție a inimei,

47. Lăudând pe Dumnezeu și fiind plăcuți la tot poporul. Iar Domnul adăoga la un loc în fie care zi pe cei mântuiți.

CAP. III.

Petru însăndtoșează pe un șchiop cerșător, și cheamă mulțimea la pocăință și credință.

1. Iar Petru și Ioan se duceau sus în santuar la ceasul rugăciunei, al noulea.

2. Și era purtat un oare care bărbat, șchiop fiind din naștere, pe care 'l puneau în tie care zi lângă poarta santuarului, numită poarta Frumoasă, spre a cerși milostenie de la cei care intrau în santuar;

3. Acesta văzând pe Petru și pe Ioan având de gând să intre în santuar se ruga a 'i da milostenie.

4. Dar Petru pironind privirea la dânsul împreună cu Ioan zise: Uită te la noi.

5. Și 'i privi cu luare aminte așteptând să priiniască ceva de la dânsi.

6. Atunci Petru 'i zise: Argint și aur nu am; dar ce am, aceasta 'ți dau: În numele lui Iisus Christos Nazareul scoală te și umblă.

7. Și apucându 'l de mâna dreaptă îl sculă. Și îndată 'i fură întărite picioarele și glesnele.

8. Și sărind în sus stătu și umbla; și intră împreună cu dânsi în santuar, umblând și sărind și lăudând pe Dumnezeu.

9. Și tot poporul îl văzu umblând și lăudând pe Dumnezeu.

10. Și 'l cunoșteau că acesta ședea pentru milostenie lângă poarta Frumoasă a santuarului; și fură umpluți de spaimă și uimire pentru ceea ce 'i se întâmplase.

11. Și ținând pe Petru și pe Ioan, alergă la dânsi tot poporul spre porticul numit al lui Solomon, uimiți fiind.

12. Dar Petru văzând zise către popor. Bărbați Israeliti, pentru ce vă minunați de acesta, sau pentru ce pironiți ochi la noi, ca cum cu a noastră putere sau temere de Dumnezeu am fi făcut, ca el să umble?

13. Dumnezeuul lui Abraam și Isaac și Iacob, Dumnezeuul părinților noștri, a mărit pe sluga sa Iisus, pe care voi 'l ați dat prins, și 'l ați tăgăduit în fața lui Pilat, deși acela găsi cu cale a 'i da drumul.

14. Dar voi ați tăgăduit pe Sântul și Dreptul, și ați cerut pe un bărbat ucigaș a vi se dărui.

15. Iar pe începătorul vieții

'l ați omorit, pe care Dumnezeu 'l a înviat dintre morți, pentru care noi suntem martori.

16. Și pentru credința în numele lui, pe acesta pe care 'l vedeți și 'l știți 'l a întărit numele lui; și credința care este în noi printr'ensul 'i a dat întregimea aceasta înaintea voastră tuturor.

17. Și acum fraților, știu că din neștiință ați făcut, precum și mai mari voștri.

18. Dar Dumnezeu a împlinit astfel cele ce a vestit mai înainte prin gura tuturor profeților, că Christosul său avea să sufere.

19. Decî pocăiți-vă și întoarceți-vă, spre a fi șterse ale voastre păcate, ca să vie de la fața Domnului vremuri potrivite pentru însuflețire,

20. Și să vă trimită pe Christos Iisus cel mai dinainte rânduit;

21. Pe care trebuie să 'l primiască cerul pînă la timpuri de întocmire din nou a tuturor, despre care timpuri a vorbit Dumnezeu din veac prin rostul Săntilor săi profeți.

22. Căci Moise a zis că Domnul Dumnezeu va ridica voe Profet, ca mine, dintre frați voștri; de dînsul ascultați în toate câte va zice către voi.

23. Și va fi: Orice suflet, care nu va fi ascultat de acel profet, nimicit va fi din popor.

24. Și toți profeți câți au vorbit de la Samuel și cei care au

urmat pe rînd, au și vestit mai dinainte aceste zile.

25. Voi sunteți fii profeților și ai legământului pe care 'l a întocmit Dumnezeu față de părinți voștri zicînd către Abraam: În urmași tîi binecuvîntate vor fi toate neamurile pămîntului.

26. Pentru voi Dumnezeu, înviind pe sluga sa Iisus, 'l a trimis mai înainte ca să vă binecuvînteze, întorcîndu-vă voi fie care de la răutățile voastre.

CAP. IV.

Petru și Ioan aduși înaintea Sinedriului sînt opriți d'a mai învăța. Suferințele apostolilor. Punerea la mijloc a averilor.

1. Și pe cînd vorbeau ei către popor li se înfățișară preoți și căpitanul santuarului și Saducei,

2. Foarte îngrijați, pentru că dînsi învăța poporul și vestiau în persoana lui Iisus învierea din morți.

3. Și puseră mâinele pe dînsi și 'i deteră în pază pînă a doua zi; căci acum era seară.

4. Dar mulți dintre cei care ascultară cuvîntul crezură; și se făcu numărul bărbaților ca la cinci mii.

5. Și a fost că a doua zi fură adunați la Ierusalem mai mari lor și bătrîni și cărturari,

6. Și Ana arhiereul era acolo și Caiafa și Ioan și Alexandru, și câți erau din neamul mai marilor preoților.

7. Și punîndu 'i în mijloc 'i

întrebară: Cu ce putere sau în al cui nume ați făcut voi aceasta?

8. Atunci Petru plin fiind de Spirit Sânt zise către dênși: Mai mari ai poporului și bătrîni ai lui Israel,

9. Fiind că noi sîntem astăzi judecați pentru o facere de bine către un om neputincios, prin care acesta fu scăpat,

10. Cunoscut să v_e fie vo_e tuturor și la tot poporul lui Israel, că în numele lui Iisus Christos Nazareul, pe care voi 'l ați răstignit, pe care Dumnezeu 'l a înviat dintre morți, în numele aceluia stă acesta de față sănătos înaintea voastră.

11. Acesta este peatra ce nu fu luată în seamă de către voi, clăditorilor, ce a fost făcută pentru cap de unghi_u.

12. Și în nimenea altul nu este mântuire; căci nici nu este sub cer alt nume dat între oameni, în care noi trebuie să fim mîntuiți.

13. Și v_ez_end ei îndrăsneala lui Petru și Ioan, și după ce înțeleseră că sînt oameni fără carte și din lumea de jos, se mirau și cunoștiau că ei erau împreună cu Iisus.

14. Iar privind pe omul cel tămăduit, stănd împreună cu dênși, n'aveau nimic de zis împotriva.

15. Și după ce porunciră ca ei să iasă afară din sinedriu, se sfătuiră împreună între dênși.

16. Zic_end: Ce vom face acestor oameni? Căci este știut tu-

turor locuitorilor din Ierusalem că printr'ênși s'a făcut o minune cunoscută, și noi nu putem tăgădui.

17. Dar ca să nu se respindiască *aceasta* mai departe în popor, să 'i amenințăm ca să nu mai vorbiască în acest nume la nici un om.

18. Și chemăndu 'i le porunci ca să nu mai fie auziți pe nicăiri, nici să nu mai învețe în numele lui Iisus.

19. Dar Petru și Ioan r_eșpunz_end ziseră către dênși: Judecați, dacă este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm mai mult de voi, de cît de Dumnezeu;

20. Căci noi nu putem să nu vorbim cele ce am v_ezut și auzit.

21. Iar dênși, după ce 'i au mai amenințat, le deteră drumul, ne aflănd nimic cum să 'i pedepsiască din pricina poporului, fiind că toți măriau pe Dumnezeu pentru ceea ce se făcuse.

22. Căci mai mult de patruzeci de ani avea omul asupra căruia se făcuse această minune a tămăduirii.

23. Și lăsați fiind să se ducă veniră la ai lor și făcură cunoscut c_e au zis către dênși mai mari preoților și bătrîni.

24. Iar ei auzind ridicară într'un gînd glas către Dumnezeu și ziseră: Stăpîne, t_u care ai făcut cerul și pămîntul și marea și toate ce sînt într'ênsele,

25. Care prin Spirit Sânt ai zis

prin gura părintelui nostru David, sluga ta:

Pentru ce s'au întăritat neamuri,

Și popoare au cugetat cele deșarte?

26. Impărați pământului s'au răsculat.

Și stăpînitori s'au adunat împreună,

Improtiva Domnului, și improtiva Unului său;

27. Căci improtiva lui Iisus, sluga ta cea sântă, pe care 'l ai uns, s'au adunat cu adevărat în acest oraș Erod și Ponțiu Pilat împreună cu neamuri și popoare ale lui Israel,

28. Spre a face câte mîna ta și sfatul tîu au rînduit mai d'inainte ca să fie.

29. Și acum, Doamne, ție a-minte la amenințările lor, și dă robilor tăi ca fără de nici o sfială să vorbiască cuvîntul tîu,

30. Intinzînd tu mîna ta spre tîmăduire, și spre a se face semne și minuni prin numele lui Iisus, sluga ta cea sântă.

31. Și rugându-se ei se cutremurî locul, unde erau adunați, și toți fură umpluți de Spiritul Sînt, și vorbeau fără sfială cuvîntul lui Dumnezeu.

32. Iar inima și sufletul mulțimei credincioșilor erau una; și nici unul nu zicea că din a sa avere este ceva al său, ci toate le erau de obște.

33. Și apostoli dedeau cu multă putere mărturia lor pentru în-

vierea Domnului Iisus Christos; și peste dînși toți era mare dar.

34. Căci nici unul dintre dînși nu era în lipsă de ceva; de oare ce cîți stăpîniau locuri sau case, vînzîndu-le aduceau prețul celor vîndute,

35. Și 'l puneau la picioarele apostolilor; și se împărția fie căruia, după cum avea cîneva trebuință.

36. Iar Iosef care fu numit de către apostoli Barnaba — ceea ce însemnează Fiul mîngăerei — levit, de fel din Cipru,

37. Avînd un loc la țară îl vîndu, aduse suma de bani și puse la picioarele apostolilor.

CAP. V.

Anania și Safira. Minunile apostolilor. Ângerul dă apostolilor drumul din închisoare. Ei sînt prinși din nou și întrebați după lege. Sfatul lui Gamaliel.

1. Iar un bărbat cu numele Anania, împreună cu Safira, femeia sa, vîndu averea,

2. Și dete *ceva* la o parte pentru sine din prețul ei, știind și femeia, și aducînd o parte o puse la picioarele apostolilor.

3. Iar Petru zise: Anania, pentru ce umplu Satana inima ta, ca să minți tu pe Spiritul Sînt, și să dai la o parte pentru sineți din prețul locului?

4. Rămînînd *nevîndut*, nu 'ți ar fi rămas oare ție, și vîndut fiind, nu era oare *prețul* în a ta putere? Pentru ce 'ți ai pus în

inima ta acest lucru? N'ai mințit oamenilor, ci lui Dumnezeu.

5. Și Anania auzind aceste cuvinte căzu jos și muri; și frică mare căzu peste toți care auziră acestea.

6. Și sculându se bărbați mai tineri îl ridicară împreună, și ducându 'l afară 'l înmormentară.

7. Iar după un timp cam de trei ceasuri, intră și femea lui neștiin dce s'a întâmplat.

8. Și Petru zise către dânsa: Spune 'mi dacă ați vândut locul pentru atâta. Iar ea zise: Așa este, pentru atâta.

9. Atunci Petru zise către dânsa: Pentru ce v'ați învoit împreună ca să cercați Spiritul Domnului? Iată, picioarele celor care înmormentară pe bărbatul tău *sunt* la ușă, și te vor duce afară.

10. Și îndată căzu la picioarele lui, și muri; și intrând tineri o găsiră moartă, și ducându o afară o înmormentară lângă bărbatul ei.

11. Și căzu frică mare peste toată adunarea credincioșilor, și peste toți care auziau acestea.

12. Iar prin mâinele apostolilor se făceau multe semne și minuni în popor; și toți erau într'un gând în porticul lui Solomon.

13. Și nimenea dintre ceilalți nu îndrăsnia să se alăture de dânsi; dar poporul 'i lăuda,

14. Și se adăogau din ce în ce mai mult cei care credeau în Domnul, mulțime de bărbați și de femei;

15. Astfel că scoteau la strade pe bolnavi, și 'i puneau pe paturi și așternuturi, ca venind Petru umbra lui măcar să umbriască pe vre unul dintre dânsi.

16. Și venia și mulțime din orașele d'împrejurul Ierusalimului, aducând bolnavi și bântuiți de spirite necurate, și toți se tămăduiau.

17. Atunci sculându se archiereul și toți cei împreună cu dânsul — care sunt secta Saduceilor — se umplură de pismă.

18. Și puseră mâinele pe apostoli, și 'i puseră în închisoarea obștească.

19. Dar ângerul Domnului, deschise noaptea ușile închisorei, și scoțându 'i afară zise:

20. Mergeți și stând vorbiți în santuar poporului de toate rostiurile acestei vieți.

21. Și auzind intrară din răvărsat de zori în santuar și învâtau. Și venind archiereul și cei împreună cu dânsul chemă să se adune sinedriul și toată bătrimeea fiilor lui Israel, și trimiseră la închisoare, spre a fi aduși *apostoli*.

22. Dar venind slujitori nu 'i găsiră în închisoare, și întorcându se încunoștiințară zicând:

23. Închisoarea am găsit o incuiată în toată tăria, și pe pazitori stând la uși, deschizând ânsă n'am găsit pe nimenea înăuntru.

24. Iar căpitanul santuarului și mai mari preoților, când au-

ziră cuvintele acestea, erau în nedomirire despre dênși, ce ar fi aceasta.

25. Și venind un oare care le aduse știre, că iată: Bărbați pe care 'i ați pus în închisoare stau în santuar și învață poporul.

26. Atunci plecând căpitanul cu slujitori 'i aduse, *dar* nu cu silă, căci se temeau de popor ca să nu 'i omoare cu petre.

27. Și aducându 'i, 'i puseră în sinedriu, iar arhiereul 'i întrebă

28. Zicând: Intr'adins v'am poruncit să nu învățați în acest nume; și iată, ați umplut Ierusalemul de învățătura voastră, și voiți să aduceți asupra noastră sângele acestui om.

29. Dar Petru răspunzând și cei lalți apostoli ziseră: Trebuie a asculta pe Dumnezeu mai mult de cât pe oameni.

30. Dumnezeuul părinților noștri a înviat pe Iisus, pe care voi 'l ați omorît cu mâinile voastre, atârându 'l pe un lemn.

31. Pe acesta Dumnezeu prin a sa dreaptă 'l a înălțat Începător și Mântuitor, spre a da pocăință lui Israel și ertare de păcate.

32. Și noi suntem martori de aceste rosturi, precum și Spiritul Sânt, pe care 'l a dat Dumnezeu celor care 'l ascultă.

33. Iar ei auzind erau sfâșiați de durere și se sfătuiau să 'i omoare.

34. Atunci sculându se în si-

nedriu un Fariseu, cu numele Gamaliel, învățător de lege prețios la tot poporul, porunci ca să dea pe oameni puțin timp afară.

35. Și zise către dênși: Bărbați Israeliți, luați bine seama ce aveți de gând să faceți acestor oameni.

36. Căci mai 'nainte de aceste zile se ridică Teuda zicându se pe sine ênsuși a fi ceva, la care se alătură un număr de bărbați ca la patru sute; acesta fu omorît, și toți câți 'l ascultară fură împăștiți și nimiciți.

37. După acesta se ridică Iuda Galileul în zilele înscrierii, și atrase popor mult după sine. Și acela peri, și toți câți 'l ascultau fură risipiți.

38. Și acum vă zic, stați departe de acești oameni, și lăsați 'i, pentru că dacă hotărîrea aceasta sau lucrul acesta este de la oameni, se va desființa;

39. Iar dacă este de la Dumnezeu, voi nu 'i veți putea nimici; *stați dar departe* ca nu cumva să fiți și luptători împotriva lui Dumnezeu. Și ei 'l ascultară;

40. Și chemând la dênși pe apostoli, bătându 'i le porunciră să nu vorbiască în numele lui Iisus; și le dete drumul.

41. Decî ei plecară din fața sinedriului, bucurându se că s'au invrednicit a fi desprețuiți pentru numele lui Iisus.

42. Și în orî ce zi, în santuar

și a casă, nu încetau învățând și binevestind pe Christos Iisus.

CAP. VI.

Alegerea a șapte diaconî. Stefan este învinovățit că rostește cuvinte defăimătoare împotriva lui Moise și a lui Dumnezeu.

1. Și înmulțindu se ucenici în aceste zile, se făcu murmur din partea Elenistilor împotriva Ebreilor, pentru că văduvele lor erau trecute cu vederea la slujirea în fie care zi.

2. Atunci cei doisprezece chemând la dênși mulțimea ucenicilor ziseră: Nu este potrivit ca noi părăsind cuvântul lui Dumnezeu să slujim la mese.

3. Deci Fraților, căutați dintre voi șapte bărbați dovediți cu bună purtare, plini de Spirit Sânt și înțelepciune, pe care 'i vom pune la această îndatorire.

4. Și noi vom stărui în rugăciune și în slujirea cuvântului.

5. Și acest cuvânt plăcu la toată mulțimea; și aleseră pe Stefan, bărbat plin de credință și de Spirit Sânt, și pe Filip, și pe Prochor, și pe Nicanor, și pe Timon, și pe Parmena, și pe Nicolau, proselit din Antiochia,

6. Pe care 'i înfățișară înaintea apostolilor, și ei rugându se puseră mâinile peste dênși.

7. Și cuvântul lui Dumnezeu sporia și se înmulția foarte numărul ucenicilor în Ierusalem; și mulțime mare de preoți veniau la credință.

8. Iar Stefan plin de dar și putere făcea minuni și semne mari în popor.

9. Și se sculară oare care din sinagoga zisă a Libertinilor, și a Cireneilor, și a Alexandrinilor, și a celor din Cilicia și Asia, întrebându se împreună cu Stefan,

10. Și nu erau în stare a se împotrivi înțelepciunii și spiritului cu care vorbia.

11. Atunci puseră înadins bărbați spunând că Noi 'l am auzit vorbind cuvinte defăimătoare împotriva lui Moise și a lui Dumnezeu.

12. Și întăritară poporul și pe bătrîni și pe cărturari, și venind fără veste îl tăriră cu sila, și 'l duseră la sinedriu,

13. Și înfățișară martori mincinoși zicend: Omul acesta nu încetează d'a rosti cuvinte defăimătoare împotriva acestui loc sânt și împotriva legei.

14. Căci 'l am auzit zicend că Iisus, acest Nazareu, va dărîma locul acesta, și va schimba datinele pe care Moise ni le a dat în primire.

15. Și pironind ochi la dênsul toți care ședeau în sinedriu vîzură fața lui ca o față de ânger.

.CAP. VII.

Stefan vorbește înaintea sinedrului despre Darul lui Dumnezeu și despre îndărătnicia poporului.

1. Atunci zise arhiereul: Nu cumva acestea astfel sînt ?

2. Iar el zise: Bărbați frați și părinți, ascultați. Dumnezeuul mării se arată părintelui nostru Abraam fiind în Mesopotamia, mai 'nainte d'a locui în Charan,

3. Și zise către dânsul: Eși din pământul tău și din rudenia ta. și vino în pământul pe care 'ți 'l voi arăta.

4. Atunci eșind din pământul Chaldeilor locui în Charan; și de acolo îl strămută, după moartea tatălui său, în acest pământ, în care locuiți voi acum.

5. Și nu 'i dete aci moștenire, nici o urmă de picior; dar, pe când nu avea încă copil, făgădui ca să 'l dea lui în stăpînire, și urmașilor săi după dânsul.

6. Și Dumnezeu vorbi astfel, că urmași lui vor fi locuitori vremelnic în pământ strein, și 'i vor robi și 'i vor înecăji patru sute de ani.

7. Și pe poporul, căruia 'i vor fi rob, îl voi judeca eu, zise Dumnezeu, și după acestea vor eși și 'mi vor sluji mie în acest loc.

8. Și 'i dete legământ de tăere împrejur; și astfel născu pe Isaac, și 'l tăe împrejur în a opta zi; și Isaac pe Iacob, și Iacob pe cei doisprezece patriarhi.

9. Și patriarhi pismuind pe Iosef îl vîndură spre Egipt; dar Dumnezeu fu cu dânsul.

10. Și 'l scoase din toate necazurile lui, și 'i dete dar și înțelepciune înaintea lui Farao, împăratul Egiptului; și 'l făcu mai

mare peste Egipt și peste toată casa sa.

11. Atunci veni foamete peste tot Egiptul și Chanaan, și strimtorare mare; nu găseau hrană părinți noștri.

12. Și auzind Iacob că în Egipt sînt grâne, trimise pe părinți noștri mai 'ntîi.

13. Și a doua oară Iosef fu cunoscut de frați lui, și se făcu cunoscut lui Farao neamul lui Iosef.

14. Atunci Iosef trimițînd chemă la sine pe Iacob, tatăl său, și toată rudenia, șaptezeci și cinci de suflete.

15. Deci Iacob veni în Egipt, și se sfârși, el și părinți noștri.

16. Și fură strămutați la Sichem, și puși în mormîntul pe care 'l cumpără Abraam pentru un preț în argint de la fii lui Emor în Sichem.

17. Și cu cât se apropia timpul făgăduinței, pe care Dumnezeu o dete prin jurămint lui Abraam, pe atît crescuseră poporul și se înmulți în Egipt,

18. Pînă când se ridică peste Egipt alt împărat, care nu știa pe Iosef.

19. Acesta întrebînd meșteșugire împotriva neamului nostru, înecăji pe părinți noștri, spre a face lepădați pe copii lor, ca să nu fie păstrați în viață.

20. În acel timp fu născut Moise, și era plăcut lui Dumnezeu; el fu crescut trei luni în casa tatălui său;

21. Și fiind el lepădat, îl ridică fiica lui Farao, și 'l crescă mare ca fiu al ei.

22. Și Moise fu învățat în orice știință a Egiptenilor; și era puternic în cuvintele și faptele lui.

23. Iar când 'i se împlini un timp de patruzeci de ani, 'i veni în minte ca să cerceteze pe frați săi, pe fii lui Israel.

24. Și văzând pe unul nedreptățit îl apără, și răsbună pe cel biruit omorînd pe Egiptean.

25. Decî el gîndia că frați săi înțeleg, că Dumnezeu le va da mîntuire prin mîna sa; dar nu înțelesesă.

26. Și în zioa următoare li se arată, pe când se băteau, și 'i îndemnă la pace zicînd: Bărbați, voi sunteți frați; pentru ce vă faceți nedreptate unul altuia?

27. Dar cel care nedreptăția pe aproapele său 'l înlătură zicînd: Cine te a pus mai mare și judecător peste noi?

28. Nu cumva voești să mă omori, după cum ai omorît ieri pe Egiptean?

29. Pentru acest cuvînt Moise fugi, și locui vremelnic în pămîntul Madiam, unde născu doi fii.

30. Și după ce fură împliniți patruzeci de ani, 'i se arată în pustia muntelui Sinaia ângerul Domnului într'o flacăra de foc a unui rug.

31. Și Moise văzînd să minună de vedenie, și apropiîndu se el

ca să prîviască să făcu glasul Domnului către dînsul:

32. Eu sînt Dumnezeuul părinților tăi, Dumnezeuul lui Abrahă, și Isaac, și Iacob. Și Moise tremurînd nu îndrăzni să prîviască.

33. Atunci Domnul 'i zise: Desleagă încălțămîntea picioarelor tale; căci locul în care stai este pămînt sânt.

34. Am văzut cu adevărat necazul poporului meu, care este în Egipt, și am ascultat suspinul lor; și m'am pogorit să 'i scot; și acum vino, te trimit în Egipt.

35. Pe acest Moise pe care 'l tăgăduiră zicînd: Cine te a pus mai mare și judecător? Pe acesta îl trimise Dumnezeu ca să fie și mai mare și răscumpărător împreună cu ângerul ce 'i se arată în rug.

36. Acesta 'i scoase afară făcînd minuni și semne în Egipt, și în marea roșie, și în pustie patruzeci de ani.

37. Acesta este Moise care zise fiilor lui Israel: Dumnezeu va ridica voe un profet ca mine, dintre frați voștri, *de dînsul ascultați*.

38. Acesta este care la adunarea *poporului* în pustie a fost de aproape cu ângerul care 'i vorbia în muntele Sinai și cu părinți noștri; acesta primi cuvînte vii ca să ni le dea noe;

39. Căruia părinți noștri nu voiră a 'i fi ascultători, ci 'l le-

pădară și se întoarseră cu inimele lor spre Egipt,

40. Zicând lui Aaron: Fă ne dumnezei care vor merge înaintea noastră; căci acest Moise care ne a scos din pământul Egiptului, nu știm ce 'i s'a întâmplat.

41. Și făcură un chip de vițel în acele zile, și aduseră jertfă idolului, și se desfătau la lucrurile mâinilor lor.

42. Dar Dumnezeu se întoarse de la ei și 'i dete să slujască oștirei cerești; după cum este scris în cartea profeților:

Casa lui Israel, Nu cumva 'mi ați adus vite înjunghiate și jertfe în timp de patruzeci de ani în pustie?

43. Ba âncă ați purtat cortul lui Moloch,

Și steaoa dumnezeului Refan, Chipurile pe care le ați făcut să vă închinați lor;

Și vă voi strămuta dincolo de Babilon.

44. Cortul mărturii era pentru părinți noștri în pustie, după cum a rânduit cel care vorbi lui Moise, ca să 'l facă după chipul pe care 'l a văzut.

45. Pe acesta părinți noștri după ce 'l au luat în primire, îl și aduseră cu Iosua când luară în stăpânire neamurile, pe care le fugări Dumnezeu de la fața părinților noștri pănă în zilele lui David.

46. Care află dar înaintea lui Dumnezeu, și se rugă să găsiască

o locuință pentru Dumnezeu lui Iacob.

47. Și Solomon 'i clădi casă.

48. Dar cel prea Înalt nu cerește în cele făcute de mâini; după cum zice profetul:

49. Cerul 'mi este scaun, Și pământul așternut al picioarelor mele;

Ce fel de casă 'mi veți clădi mie? zice Domnul.

Sau care este locul odihnei mele?

50. Oare nu mâna mea făcu acestea toate?

51. Cerbicoșilor și netăeaților împrejur cu inimele și cu urechile, voi tot d'auna vă improviți Spiritului Sânt; și voi *sânțești* ca părinți voștri.

52. Pe care dintre profeți nu 'i urmăriți părinți voștri? Ba âncă omoriră pe cei care au vestit mai d'înainte despre venirea Celui Drept, ai cărui trădători și omoritori v'ați făcut voi acum.

53. Care ați primit legea prin rînduiala întocmită de ângerî, și pe care n'ați păzit o.

54. Auzind acestea erau sfâșiați de durere în inimile lor, și scârșniau cu dinți împotriva lui.

55. Iar el plin fiind de Spirit Sânt, uitându se neclintit spre cer văzu mărirea lui Dumnezeu, și pe Iisus stând d'a dreapta lui Dumnezeu,

56. Și zise: Iată, zăresc cerurile deschise, și pe Fiul omului stând d'a dreapta lui Dumnezeu.

57. Atunci ei strigând cu glas tare 'și ținură urechele astupate, și într'o unire înăvălră asupra lui;

58. Și scoțându 'l afară din oraș 'l omorau cu petre; și martori puseră jos vestmintele lor la picioarele unui ténér numit Saul.

59. Și pe când îl omorau cu petre pe Stefan, el se ruga și zicea: Doamne Iisuse, primește spiritul meu.

60. Și ingenuchind strigă cu glas tare: Doamne, nu le pune păcatul acesta. Și aceasta zicând adormi. Iar Saul încuviința împreună cu aceia omortrea lui.

CAP. VIII.

Urmărirea Ohreștinilor în Ierusalem. Filip învață în Samaria. Simon magu înaintea lui Petru și Ioan. Filip învață pe eunucul Etiopian și 'l botează.

1. Și în acea zi fu urmărire mare împotriva credincioșilor care erau în Ierusalem; și toți, afară de apostoli, fură împrăștiați prin ținuturile Iudei, și Samarii.

2. Dar bărbați temători de Dumnezeu ridicară pe Stefan spre a 'l înmormenta, și 'l jăliră foarte mult.

3. Saul ânsă bintuia Biserica intrând prin case, și târînd bărbați și femei 'i da prinși la închisoare.

4. Decî cei împrăștiați străbătură din loc în loc binevestind cuvântul.

5. Și Filip venind într'un oraș al Samarii le predica pe Christos.

6. Și gloatele erau într'una cu luare aminte la cele zise de Filip, ascultând și văzînd minunile pe care le făcea.

7. Căci Spirite necurate, strigând cu glas mare, eșiau din mulți care le aveau; și mulți slăbănogi și șchiopi fură tămăduiți.

8. Și fu bucurie mare în acel oraș

9. Și era mai 'nainte în oraș un bărbat cu numele Simon, care făcea magie și punea în uimire poporul Samarii, zicînd că el ênsuși este un oare cine însemnat.

10. La care toți de la mic pînă la mare erau cu luare aminte zicînd: Acesta este puterea cea numită mare a lui Dumnezeu.

11. Și erau cu luare aminte la dînsul, pentru că de mult timp 'i scosese din minte cu magiile sale.

12. Dar când crezură lui Filip, care binevestia despre împărăția lui Dumnezeu și despre numele lui Iisus Christos, fură botezați atât bărbați cât și femei.

13. Și ênsuși Simon crezu, și botezat fiind stăruia lângă Filip, și văzînd semnele și puterile marice se făceau rămase uimit.

14. Iar apostoli, care erau în Ierusalem, auzind că Samaria a primit cuvîntul lui Dumnezeu, trimiseră la dînsi pe Petru și Ioan;

15. Care venind se rugară pentru ei, ca să primiască Spirit Sânt,

16. Căci nu se pogorise încă peste nici unul dintre dênși; ci erau numai botezați în numele Domnului Iisus.

17. Atunci *apostoli* puneau mâinile peste dênși, și ei luau Spirit Sânt.

18. Iar Simon văzând că Spiritul Sânt se dă prin punerea mâinilor apostolilor, le aduse bani zicând:

19. Dați 'mi și mie împuternicirea aceasta, ca pe cine voi fi pus mâinile, să primiască Spirit Sânt.

20. Dar Petru 'i zise: Argintul tău împreună cu tine fie spre peire, pentru că ai gândit că darul lui Dumnezeu să dobindește prin bani.

21. Tu n'ai parte, nici sort la cuvântul acesta, căci inima ta nu este dreaptă înaintea lui Dumnezeu.

22. Decî pocăește te de această răutate a ta, și roagă te de Domnul, poate 'ți se va erta gândul inimii tale.

23. Căci ved că tu ești în amărăciune de fere și în legătura nedreptăței.

24. Și răspunzând Simon zise: Rugați vă voi către Domnul pentru mine, ca să nu vie peste mine cele ce ați zis.

25. Decî ei, mărturisind și vorbind cuvântul Domnului, se întoarseră la Ierusalem, și binevestiau în multe sate ale Samaritanilor.

26. Si un ânger al Domnului

vorbi lui Filip zicând: Scoală te și te du spre miază zi pe calea ce merge în jos de la Ierusalem la Gaza; această *cale* este pustie.

27. Și sculându se plecă; și iată, un bărbat Etiopian, un eunuc, un puternic la *curtea* Candacei, împărăteasa Etiopienilor, care era peste tot tesaurul ei, venise la Ierusalem să se închine.

28. Și pe când se întorcea, șezând în trăsură sa citia pe profetul Isaia.

29. Atunci Spiritul zise lui Filip: Apropie te și ține te de această trăsură.

30. Și Filip alergând 'l auzi citind pe Isaia profetul, și zise: Oare înțelegi cele ce citești?

31. Iar el zise: Cum aş putea înțelege, dacă nu 'mă arată cineva? Și rugă pe Filip ca suinduse să șază cu dânsul.

32. Și partea scripturei pe care o citia era aceasta:

Ca o oare la înjunghere fu adus;

Și fără glas ca un mel înaintea celui care 'l tunde;

Așa nu 'și deschide gura sa;

33. În înjosirea lui fu ridicată judecata lui;

Și neamul lui cine 'l va spune?

Căci se iea de pe pământ vieța lui.

34. Atunci eunucul răspunzând lui Filip zise: Rogu te, despre cine zice profetul aceasta? Despre sine însuși, sau despre un altul?

35. Iar Filip deschizându 'și gura sa, și începând de la scrip-tura aceasta 'i binevesti pe Iisus.

36. Și pe când mergeau pe cale, veniră la o apă; și eunucul zise: Iată apă; ce mă împedică ca să fiu botezat?

37. *Și Filip 'i zise: Dacă crezi din toată inima, este ertat. Și răspunzând zise: Cred că Iisus Christos este Fiul lui Dumnezeu.*

38. Și porunci să stea trăsura; și amândoi se deteră jos la apă, atât Filip cât și eunucul; și Filip îl botează.

39. Iar când eșiră din apă, Spiritul Domnului răpi pe Filip; și eunucul nu 'l mai văzu, căci mergea pe cale bucurându se.

40. Și Filip se află în Azot; și binevestia străbătând toate orașele pînă ce dînsul veni la Cezarea.

CAP. IX.

Saul vine la credință și Anania 'l botează a Damasc. Urmărit de Iudei fuge la Ierusallem și de aci la Tars. Petru însăntătozază la Lida pe Enea, și la Iope înviază pe Tabita.

1. Iar Saul, însuflând amenințare și omor împotriva ucenicilor Domnului, venind la arhiereu,

2. Ceru de la dînsul scrisori la Damasc către sinagogi, ca dacă vâ găsi pe vre uni că sînt în calea Domnului, atât bărbați cât și femei, să 'i aducă legați la Ierusallem,

3. Și mergînd s'a apropiat de

Damasc; și fără de veste străluci ca un fulger împrejurul lui o lumină din cer;

4. Și căzînd la pămînt auzi un glas zicîndu 'i:

Saule, Saule, pentru ce mă urmărești?

5. Iar el zise: Cine ești, Doamne? Și Domnul zise: Eu sînt Iisus pe care tu îl urmărești; cu greu 'ți este să calci cu piciorul peste ghimpi. Și tremurînd și speriat fiind zise: Doamne, ce voești să fac? Și Domnul zise către dînsul:

6. Scoală te dar și intră în oraș, și 'ți se va spune ce trebuie să faci tu.

7. Iar bărbați care mergeau împreună cu dînsul pe cale rămaseră încremeniți, auzind glasul și nezărint pe nimenea.

8. Și Saul se sculă de jos; și deschizîndu 'i se ochi nu vedea nimic; și ducîndu 'l de mână 'l aduseră în Damasc.

9. Și trei zile a fost fără vedere, și nu mîncă nici nu bîu.

10. Și era în Damasc un ucenic cu numele Anania; și Domnul în vedenie zise către dînsul: Anania, iar el zise, iată mă, eu sînt Doamne.

11. Și Domnul zise către dînsul: Sculîndu te du te pe strada numită Dreaptă, și caută în casa lui Iuda pe Saul cu numele, Tarsean; căci iată, se roagă,

12. Și el a văzut în vedenie un bărbat, Anania cu numele, intrînd la dînsul, și punînd mâinele peste el, ca iar să vază.

13. Și Anania răspunse: Doamne, am auzit de la mulți despre acest bărbat câte rele făcu Săntilor tăi în Ierusalem;

14. Și aci are împuternicire de la mai mari preoților ca să lege pe toți care cheamă numele tău.

15. Dar Domnul 'i zise: Du te, pentru că acesta 'mi este un vas ales, spre a duce numele meu înaintea neamurilor și împăraților și fiilor lui Israel;

16. Căci eu 'i voi arăta cât de mult trebuie să sufere el pentru numele meu.

17. Decî Anania s'ă duse și intră în acea casă, și punînd mîinile peste dînsul zise: Frate Șaule, Domnul m'a trimis, Iisus care 'ți s'ă arată în calea pe care veniai, pentru ca iar să vezi și să fii umplut de Spirit Sânt.

18. Și îndată căzură de la ochi lui ca niște solzi, și iar văzu; și sculându se fu botezat;

19. Și luînd mîncare se întări.

Și Saul fu câte va zile cu ucenici în Damasc.

20. Și apoi predică îndată în sinagogi pe Iisus, că acesta este Fiul lui Dumnezeu.

21. Și toți care ascultau rămăneau uimiți și ziceau: Nu este oare acesta care nimici în Ierusalem pe cei care chemau acest nume? Și pentru aceasta a venit aci ca să 'i ducă legați la mai mari preoților.

22. Dar Saul s'ă întăria și mai

mult, și punea în încurcătură pe Iudei care locuiau în Damasc, domirindu 'i că acesta este Christosul.

23. Și când erau împlinite zile destule, Iudei se sfătuiră împreună ca să 'l omoare;

24. Dar sfatul lor fu adus la cunoștința lui Saul. Și ei păziau porțile *Damascului* zi și noapte, pentru ca să 'l omoare;

25. Iar ucenici s'ei luîndu 'l noaptea, îl trecură prin zid, lăsându 'l jos într'un coș.

26. Și venind la Ierusalem cerca să se alătore de ucenici; și toți se temeau de dînsul, necrezînd că este ucenic.

27. Și luîndu 'l Barnaba cu sine îl duse la apostoli, și le istorisi cum a văzut în cale pe Domnul, și că 'i a vorbit, și cum a predicat fără sfială în Damasc în numele lui Iisus.

28. Și era împreună cu dînși în Ierusalem intrînd și eșind, și predicînd fără sfială în numele Domnului;

29. Și vorbea și se întreba cu Eleniști; dar ei erau porniți ca să 'l omoare.

30. Și frați cunoscînd bine aceasta îl duseră în jos la Cesarea, și 'l trimiseră la Tars.

31. Decî Biserica prin toată Iudea și Galilea și Samaria avea pace, întărinduse și înaintînd în frica Domnului, și se înmulția prin chemarea în ajutor a Sântului Spirit.

32. Și Petru trecînd pe la

toți *sânți*, veni jos și la *sânți* care locuiesc în Lida.

33. Și găsi acolo pe un om, Enea cu numele, care zăcând de opt ani în pat, era slăbit cu totul.

34. Și Petru 'i zise: Enea, Iisus Christos te vindecă; scoală și 'ți așterne ênsuți. Și îndată se sculă

35. Și 'l văzură toți locuitori din Lida și Saron; dênși care se întoarseră la Domnul.

36. Și în Iope era o uceniță cu numele Tabita, care tîlmăcind se zice Dorca; aceasta era plină de fapte bune și de milostenii pe care le făcea,

37. Și bolnăvindu se ea în acele zile, muri; și după ce o scaldară, o puseră în camera de sus.

38. Și Lida fiind aproape de Iope, ucenici auzind că Petru este într'ênsa trimiseră doi bărbați la el rugându 'l: Nu pregeta să vii pênă la noi.

39. Decî Petru sculându se veni împreună cu dênși; și sosind îl duseră în camera de sus; și 'i se înfățișară toate vêdulele plângend și arătând vestmintele și hainele, câte le făcea Dorca, când era cu dênsele.

40. Și Petru dând pe toți afară, și îngenuchind se rugă; și întorcându se spre corp zise: Tabita, scoală te. Și ea 'și deschise ochi, și vèzënd pe Petru se ridică în sus.

41. Și Petru dându 'i mâna o

sculă în sus; și chemând pe *sânți* și pe vêduve o înfățișă lor vie.

42. Și se făcu cunoscut prin toată Iope, și mulți crezură în Domnul.

43. Și în acele zile el rămase în Iope la un Simon tăbăcar.

CAP. X.

Corneliu, îndemnat fiind de un ânger, trimite la Iope să cheme pe Petru. În urma unei vedenii Petru vine la Cesarea, unde botează pe Corneliu și toată familia lui, precum și pe alți.

1. Și în Cesarea era un bărbat cu numele Corneliu, sutaș din cohorta numită Italica,

2. Virtos și temător de Dumnezeu cu toată casa lui, făcend multe milostenii poporului, și rugându se tot dauna lui Dumnezeu.

3. Acesta văzu lămurit într'o vedenie, cam pe la ceasul al nou-lea din zi, un ânger al lui Dumnezeu, intrând la dênsul și zicend 'i, Corneliu.

4. Iar el pironind ochi la dênsul, și speriat fiind zise: Ce este, Doamne? Și ângerul 'i zise: Rugăciunile tale și milosteniile tale s'au suit spre aducere aminte înaintea lui Dumnezeu.

5. Și acum trimite bărbați la Iope, și cheamă să vie Simon, care se numește Petru;

6. Acesta este primit ca oaspete la un Simon tăbăcarul, a cărui casă este lângă mare: acesta 'ți va spune ce trebuie să faci tu.

7. Iar după ce plecâ ângerul care 'i vorbia, strigând pe doi dintre casnici săi, și pe un ostaș virtos dintre cei care erau pe lângă dânsul credincioși în slujbă,

8. Și spunându le toate 'i trimise la Iope.

9. Și a doa zi pe când aceea mergeau pe cale și se apropiau de oraș, Petru se sui pe casă pe la ceasul al șaselea ca să se roage.

10. Și flămânzind voia să mănânce; și pregătind ei, căzu peste dânsul uimire,

11. Și zărește cerul deschis, și pogorându se un vas, ca o masă mare de pânză, legată la patru căpâtle și lăsându se în jos pe pământ;

12. În care erau toate cele cu patru picioare, și tăritoare ale pământului și sburătoare ale cerului.

13. Și se făcu un glas către dânsul: Petre, sculându te înjunghie și mănâncă.

14. Iar Petru zise: Cu nici un chip, Doamne; pentru că nici o dată n'am mâncat fie ce spurcat și necurat.

15. Și iar un glas se făcu către dânsul de a doa oară: Nu zice că este spurcat ce a zis Dumnezeu că este curat.

16. Aceasta se făcu pînă de trei ori; și îndată vasul fu ridicat în sus spre cer.

17. Și pe când Petru nu se domiria în sine, ce ar fi vedenia pe care o văzu, iată bărbați tri-

miși de Corneliu, întrebând cu deamănuntul de casa lui Simon, sosiră la poartă,

18. Și strigând întrebare dacă Simon numit Petru se află aci ca oaspete.

19. Dar pe când Petru se gândia în sine despre vedenia sa, Spiritul 'i zise: Iată, te caută trei bărbați.

20. Decî sculându te, du te jos, și pleacă împreună cu dênși, fără a te îndoi de ceva, pentru că eu 'i am trimis.

21. Atunci Petru dându se jos la bărbați care erau trimiși de Corneliu la dânsul, zise: Iată, eu sînt pe care 'l căutați; ce este pricina pentru care sînteți aci?

22. Iar ei ziseră: Corneliu suțasu, bărbat drept și temător de Dumnezeu, dovedit bun de către tot poporul Iudeilor, a fost înștiințat de către un sânt ânger ca să trimită a te chema la casa lui, și să auză cuvinte de la tine.

23. Decî chemându 'i înăuntru 'i ospetă.

Și a doa zi Petru sculându se eși împreună cu ei, și uni dintre frați de la Iope veniră cu dânsul.

24. Și a doa zi intrară în Cezarea. Iar Corneliu 'i aștepta cu rudele sale și cu prietenii săi de aproape pe care 'i chemase împreună la sine.

25. Și când fu să între Petru, Corneliu eșindu 'i înainte și căzându 'i la picioare se închină.

26. Dar Petru îl ridică zicînd:

Scoală te; și eu însumi sunt un om.

27. Și vorbind cu dânsul intră, și găsește pe mulți care se adunaseră.

28. Și zise către dânsi: Voi știți cât de neertat este unui bărbat Iudeu, a se pune de o potrivă sau a merge împreună cu unul de alt neam; dar mie 'mi a arătat Dumnezeu, să nu numesc pe nici un om spurcat sau necurat.

29. Și de aceea fără a face împotrivire am venit, chemat fiind să viu. Decî întreb pentru care cuvânt ați trimis să viu?

30. Și Corneliu zise: De la a patra zi pînă la ceasul acesta postiam, și mă rugam în al noulea ceas în casa mea; și iată un bărbat în vestmînt strălucitor stătu înaintea mea,

31. Și zise: Corneliu, ascultată 'ți a fost rugăciunea, și milosteniile tale fură aduse aminte înaintea lui Dumnezeu.

32. Decî trimite la Iope, și chiamă să vie Simon, care se numește Petru; acesta este primit ca oaspete în casa lui Simon tăbăcarul lângă mare.

33. Decî îndată am trimis la tine; și tu bine ai făcut că ai venit. Acum noi dar toți suntem aci înaintea lui Dumnezeu, ca să ascultăm toate cele rinduite ție de către Domnul.

34. Și Petru deschizînd gura zise:

Cu adevărat înțeleg că Dumnezeu nu este părtinitor;

35. Ci în orî ce popor, cel care se teme de dânsul și lucrează dreptate 'i este plăcut;

36. Voi cunoașteți cuvîntul pe care l'a trimis Dumnezeu fiilor lui Israel, binevestind pace prin Iisus Christos — acesta este Domn al tuturor —

37. Voi cunoașteți cuvîntul ce a mers prin toată Iudea, începînd de la Galilea, după botezul pe care l'a predicat Ioan,

38. Pe Iisus cel din Nazaret, cum l'a uns Dumnezeu cu Spirit Sînt și putere; care a umblat din loc în loc făcînd bine și tămăduind pe toți cei împilați de către diavolul, pentru că Dumnezeu era cu dânsul.

39. Și noi suntem martori pentru toate câte făcu în țara Iudeilor și în Ierusalem; pe care l'au și omorît atîrnându l pe lemn.

40. Pe acesta Dumnezeu l'a înviat a treia zi, și l'a dat ca să fie cunoscut,

41. Nu la tot poporul, ci noî martorilor, care mai d'înainte am fost aleși de Dumnezeu, care am mâncat și am bîut împreună cu dânsul după învierea lui din morți.

42. Și ne a poruncit să predîcăm poporului, și să încredințăm că el este cel rinduit de Dumnezeu judecător al viilor și al morților.

43. Pentru acesta mărturisesc

toți profeți, că ori cine crede în el, primește ertare de păcate în numele lui.

44. Pe când vorbea âncă Petru aceste cuvinte, Spiritul Sânt căzu peste toți care ascultau cuvântul,

45. Și rămaseră uimiți credincioși din tăerea împrejur, căți veniră împreună cu Petru, pentru că și peste neamuri s'a vărsat darul Sântului Spirit;

46. Căci 'i auziau vorbind în limbă, și mărint pe Dumnezeu.

47. Atunci Petru zise: Nu cumva poate cineva opri apa, ca să nu fie botezați aceștia, care luară Spiritul Sânt ca și noi?

48. Și rîndui ca ei să fie botezați în numele lui Iisus Christos. Atunci îl rugară să rămăe la dênși câteva zile.

CAP. XI.

Petru istorisește la Ierusalem vedenia sa la Iope, și venirea la credință a lui Corneliu și a familiei lui. Apostoli rîspîdiți prin Fenicia, Cipru și Antiochia. Barnaba și Saul. Profetul Agab.

1. Iar Apostoli și frați care erau prin Iudea auziră, că și neamurile au primit cuvântul lui Dumnezeu.

2. Și când veni Petru la Ierusalem, cei din tăerea împrejur se întrebau între dênși improtiva lui

3. Zicînd: Ai intrat la bărbați care n'au tăerea împrejur, și ai mîncat împreună cu dênși.

4. Și Petru începînd le spuse pe rînd zicînd,

5. Eu mă rugam în orașul Iope; și în uimire văzui o vedenie: pogorîndu se un vas, ca o masă mare de pânză *legată* la patru căpîtie lăsându se jos din cer, și veni pînă la mine;

6. În care, uitându mă cu privire pironită, deosibiam cu mintea și vedeam cele cu patru picioare ale pămîntului, și feare și târitoare și sburătoarele cerului.

7. Am auzit și un glas zicîndu 'mi: Petre, sculându te înjunghe și mînîncă.

8. Și am zis: Cu nici un chip, Doamne, pentru că spurcat sau necurat n'a intrat nici odată în gura mea.

9. Dar glasul 'mi rîspunse de a doa oară din cer: Nu zice tu că este spurcat, ce a zis Dumnezeu că este curat.

10. Și aceasta se făcu pînă de trei ori, și iarăși toate fură trase sus în cer.

11. Și iată, de o dată se înfățișară trei bărbați la casa în care eram, trimiși fiind către mine de la Cesarea.

12. Și Spiritul 'mi zise să mă duc împreună cu dênși, fără a mă îndoi de ceva, și veniră cu mine și acești șase bărbați; și intrarăm în casa omului.

13. Și ne spuse cum a văzut pe ânger stînd în casa sa, și zicînd: Trimite la Iope, și cheamă pe Simon numit Petru,

14. Care va vorbi către tine cuvinte, prin care vei fi mântuit tu și toată casa ta.

15. Și începând eu să vorbesc, căzu Spiritul Sânt peste dênși, ca și peste noi la început.

16. Atunci 'mi am adus aminte de cuvântul Domnului, după cum zicea: Că Ioan a botezat cu apă, dar voi veți fi botezați cu Spirit Sânt.

17. Decî fiind că Dumnezeu le a dat acelaș dar ca și noî, crezură în Domnul Iisus Christos; și eu ce putere aveam ca să opresc pe Dumnezeu?

18. Și auzind acestea sî liniștiră, și măriră pe Dumnezeu zicînd: Dumnezeu dar dete și neamurilor pocăință spre viață.

19. Decî cei împrăstiați din pricina strimtorării ce veni în timpul lui Stefan, ajunseră pînă la Fenicia și Cipru și Antiochia, ne vorbind nimînui cuvîntul, de cît numai Iudeilor.

20. Și dintre dênși erau uni bărbați din Cipru și din Cirene, care fiind veniți în Antiochia vorbeau către Elini, binevestind pe Domnul Iisus.

21. Și era mîna Domnului cu dênși; și un număr mare crezînd sî întoarseră la Domnul.

22. Iar vorba despre dênși sî auzi la urechele Bisericeî care este în Ierusalem; și trimiseră pe Barnaba pînă la Antiochia.

23. Acesta venind și vîzînd darul lui Dumnezeu, sî bucură și îndemna pe toți ca sî stă-

ruiască cu hotărîrea inimei în Domnul,

24. Pentru că era bărbat bun și plin de Spirit Sânt și de credință; și adaoase Domnului gloată din destul.

25. Și Barnaba veni la Tars ca sî caute pe Saul,

26. Și după ce 'l găsi 'l aduse la Antiochia; și timp d'un an întreg ei veniră împreună în Biserică, și învățară gloată destulă, și ucenici fură numiți Chreștinî pentru înțēia oară în Antiochia.

27. Și în acele zile veniră profeți de la Ierusalem la Antiochia.

28. Iar unul dintre dênși, cu numele Agab, sculînduse se vesti prin Spiritul Sânt că o foamete mare va sî fie peste tot pămîntul locuit, care sî și făcu în timpul lui Claudiu Cesarul.

29. Și ucenici hotărîră sî trimită, după cum sî înlesnia fie care dintr'ênși, mijloace de vețuire la frați care locuesc în Iudea.

30. Ceea ce și făcură trimițînd la bătrînî prin mîna lui Barnaba și Saul.

CAP. XII.

Iacob este omorît. Petru scos din închisoare de către ânger vine la casa Marii. Moartea lui Erod.

1. În timpul acela ânsă Erod, împăratul, puse mîinile ca sî facă rău la uni din ai Bisericeî.

2. Și omori cu spada pe Iacob, fratele lui Ioan.

3. Și văzând că place Iudeilor mai puse mâna și pe Petru,

4. Și erau zilele azimelor. Și prinzându 'l, îl puse în închisoare, dându 'l la patru streji de câte patru ostași ca să 'l păziască, hotărît fiind ca după Paște să 'l aducă sus înaintea poporului.

5. Deci Petru era păzit în închisoare; și rugăciune către Dumnezeu se făcea într'una pentru dânsul din partea Bisericeî.

6. Și când avea de gând Erod ca să 'l scoată afară, Petru era culcat în acea noapte între doi ostași, legat fiind cu două lanțuri; și păzitori lângă ușă păziau închisoarea.

7. Și iată un ânger al Domnului stătu de odată, și o lumină lumină în casă; și lovind în coasta lui Petru îl deșteptă zicând: Scoală de grab. Și 'i căzură jos lanțurile din mâini.

8. Și ângerul 'i zise: Incinge te, și pune 'ți sandalele în picioare, și el făcu așa. Apoi 'i zise: Imbracă 'ți haina, și urmează 'mi.

9. Și eșind 'i urma; și nu știa că adevărat este ce se face prin ânger, ci 'i se părea că vede o vedenie.

10. Și trecând cea d'întăi streajă, și pe a doua, veni ră la poarta de fer ce duce în oraș, care li se deschise de sine în-suși; și eșind apucară înainte într'o stradă, și îndată se depărtă ângerul de la dânsul.

11. Atunci Petru venindu 'și în sine zise: Acum știu cu adevărat, că Domnul a trimis pe ângerul său și m'a scăpat din mâna lui Erod și din toată așteptarea poporului Iudeilor.

12. Și dându 'și bine seama veni la casa Marii, muma lui Ioan care se numește Marcu, unde erau mulți adunați și se rugau.

13. Și bătând el la ușa porței, o slujnică cu numele Rode veni să asculte;

14. Și cunoscând glasul lui Petru, de bucurie nu deschise poarta, ci alergând înăuntru spuse că Petru stă înaintea porței.

15. Iar ei ziseră către dânsa: Nu ești în firea ta; dar ea încredința cu stăruință că așa este; și ei ziceau: Este ângerul său.

16. Dar Petru stăruia bătând; și deschizând îl văzură și rămaseră uimiți.

17. Și făcându le semn cu mâna ca să tacă, le spuse cum Domnul 'l a scos din închisoare; și zise: Spuneți acestea lui Iacob și fraților. Și eșind se duse într'alt loc.

18. Și făcându se zioă, era turburare nu puțină între ostași, ce s'a făcut oare Petru.

19. Și Erod căutându 'l cu stăruință și negăsindu 'l, cercetând cu deamănuntul pe păzitori, porunci ca ei să fie omoriți; și plecând din Iudea la Cesarea, rămase aci.

20. Și Erod era în mare luptă cu locuitori din Tir și Si-

don; dar ei într'un gând veniră înaintea lui, și înduplecând pe Blastu, care era peste camera de culcat a împăratului, cereau pace, pentru că țara lor 'și avea mijloacele de vețuire din țara împărătească.

21. Și după ce fu hotărâtă o zi, Erod îmbrăcându-se în vestimente împărătești, și șezând pe tron cuvânta către dênși.

22. Și poporul striga la zisele lui: Glas de Dumnezeu, iar nu de om.

23. Și îndată un ânger al Domnului îl lovi, pentru că nu dete mărirea lui Dumnezeu; și mâncat fiind de vermi muri.

24. Iar cuvântul lui Dumnezeu sporia și câștiga în mulțime.

25. Și Barnaba și Saul, după ce 'și împliniră însărcinarea, se întoarseră din Ierusalem, luând cu dênși și pe Ioan care se numi Marcu.

CAP. XIII.

Pavel cu Barnaba și Marcu face întăia călătorie spre a învăța neamurile. Elimaes' orbii. Sergiu Pavel vine la credință. Cuvântarea lui Pavel la Antiochia Pisidiei.

1. Și erau în Antiochia la Biserica în ființă profeți și învățători, Barnaba și Simeon, numit Niger, și Luciu Cireneul, și Manaen, care fusese crescut împreună cu Erod tetrarchul, și Saul.

2. Și pe când slujau ei Domnului și postiau, Spiritul Sânt

zise: Deosebiți 'mi acum pe Barnaba și pe Saul la lucrul pentru care 'mi 'i am chemat.

3. Atunci postind și rugându-se și punând mâinile peste dênși 'i trimiseră.

4. Aceștia dar, trimiși afară fiind de către Spiritul Sânt, veniră la Seleucia, și de acolo plecară pe apă la Cipru.

5. Și ajungând în Salamina vestiră cuvântul lui Dumnezeu în sinagogile Iudeilor, și aveau slujitor și pe Ioan.

6. Și străbătând toată insula pênă la Pafu găsiră pe un bărbat mag, profet mincinos Iudeu, cu numele Bar-Iisus,

7. Care era cu proconsulul Sergiu Pavel, bărbat priceput. Acesta chemând la sine pe Barnaba și pe Saul căuta cu stăruință să auză cuvântul lui Dumnezeu.

8. Și Elima magul — căci astfel însemnează numele lui — li se împrotivi, încercând să întoarcă cu desăvârșire pe proconsul de la credință.

9. Dar Saul care se numește și Pavel, plin fiind de Spirit Sânt, uitându-se neclintit la dênșul zise:

10. O tu plinule de orice înșălăciune și de orice răutate, fiule al diabolului, vrăjmașule al orî cărei dreptăți, nu încetezi d'ă strâmba căile cele drepte ale Domnului?

11. Și acum iată, mâna Domnului asupra ta, și vei fi orb, ne

văzând soarele pînă la un timp cuvenit. Și îndată căzu peste densul negură și întunec, și umblând împrejur căuta cine să 'l ducă de înăuntru.

12. Atunci proconsulul văzând ce s'a făcut crezu, mirându se de învățătura Domnului.

13. Și cei de lângă Pavel trecînd de la Pafu veniră la Perghe a Pamfilii; și Ioan despărțindu se de dînși s'întoarse la Ierusalem.

14. Iar ei străbătînd de la Perghe veniră la Antiochia Pisidiei, și intrînd în sinagogă în zi de sîmbătă s'ășezară pe scaun.

15. Și după citirea legii și a profeților, mai mari sinagogeii trimiseră către dînși zicînd: Bărbați frați, dacă aveți vre un cuvînt de mîngăere pentru popor, vorbiți.

16. Atunci sculîndu se Pavel, și făcînd semn cu mîna zise:

Bărbați Israelii, și cei care v'ă temei de Dumnezeu, ascultați.

17. Dumnezeu al acestui popor al lui Israel 'și alese sieși pe părinți noștri, și înălță poporul căt șezu vremelnice în pămîntul Egiptului, și cu braț înalt îl scoase de acolo.

18. Și cam patruzeci de ani 'i purtă înlesnindu le hrană în pustie.

19. Și nimieind șapte neamuri în pămîntul Chanaan le împărți lor spre moștenire pămîntul aceluia.

20. Și după acestea le dete în

timp cam de patru sute cincîzeci de ani judecători pînă la Samuel profetul.

21. Și de aci 'nainte cerură împărat, și Dumnezeu le dete pe Saul, fiul lui Chiș, bărbat din seminția lui Beniamin, patru zeci de ani.

22. Și Dumnezeu înlăturîndu 'l, le ridică împărat pe David, căruia și 'i zise mărturisind: Am găsit pe David, bărbat după inima mea, care va face toate voiele mele.

23. Din urmași acestuia, Dumnezeu aduse după făgăduință lui Israel Mîntuitor pe Iisus,

24. După ce Ioan predică mai 'nainte de venirea lui botezul pocăinței la tot poporul lui Israel.

25. Și pe cînd Ioan sfîrșia calea sa, zicea: Ce gîndiți că sînt eu? Nu sînt eu; dar iată, vine după mine, căruia nu sînt vrednic a 'i deslega încălțămintea picioarelor.

26. Bărbați frați, fii neamului lui Abraam, și cei care sînt între voi temători de Dumnezeu, noî ni s'a trimis cuvîntul mîntuirii acestia.

27. Căci cei care locuiesc în Ierusalem și mai mari lor, necunoscînd pe acesta și osîndindu 'l, au implinit ale profeților rostiri, care s'ă citesc în fie care sîmbătă.

28. Și negăsind nici o vină de moarte, au cerut de la Pilat ca el să fie omorît.

29. Și cînd s'evîrșiră toate cele

scrise despre dânsul, luându 'l jos de pe lemn îl puseră în mor-mânt.

30. Dar Dumnezeu 'l a înviat dintre morți pre el,

31. Care se arată în mai multe zile celor care veniră împreună cu dânsul de la Galilea la Ierusalem, care acum sunt martori lui înaintea poporului.

32. Și noi vă binevestim voe făgăduința făcută către părinți, fiind că Dumnezeu pe aceasta a împlinito pentru copii noștri, în-viind pe Iisus,

33. După cum și este scris în psalmul al doilea: Fiul meu ești tu, eu astăzi te am născut.

34. Dar că *Dumnezeu* 'l a în-viat dintre morți, spre a nu se mai întoarce la stricăciune, a zis astfel, că voi da voe cele sante ale lui David, cele încredințate prin jurământ.

35. De aceea și în alt *psalm* zice: Nu vei da pe cel sânt al tîu să vază stricăciune.

36. Căci David, după ce sluji pentru neamul său hotărîrei lui Dumnezeu, adormi și fu adăo-gat la părinți săi, și văzu stricăciune;

37. Dar pe care Dumnezeu 'l a înviat, nu văzu stricăciune.

38. Decî cunoscut să vă fie voe, bărbați frați, că prin acesta se vestește voe ertare de păcate;

39. În acesta orî cine crede este îndreptat de toate de care voi n'ați putut fi îndreptați în legea lui Moise.

40. Decî luați aminte să nu vie peste voi ce s'a zis prin pro-feți,

41. Vedeți, desprețitorilor, și mirați vă, și periți: Că eu am să fac un lucru în zilele voastre, Un lucru pe care nu 'l veți crede, daca cineva vi 'l spune.

42. Și eșind ei afară *din sinagoga Iudeilor*, 'i rugau ca să li se spună în sâmbăta următoare rosturile acestea.

43. Și după ce se desfăcu adunarea, mulți dintre Iudei și dintre temători de Dumnezeu, pro-seliți, urmară lui Pavel și lui Barnaba, care vorbind către dênși 'i îndemnau să stăruiască în Darul lui Dumnezeu.

44. Și în sâmbăta viitoare mai tot orașul se adună ca să asculte cuvîntul lui Dumnezeu.

45. Dar Iudei vîzînd gloatele se umplură de pismă, și se împotriveau la cele zise de Pavel, defăimîndu le.

46. Atunci Pavel și Barnaba îndrăsnind ziseră: Pentru voi era de trebuință ca să vi se vorbiască mai 'ntîiu cuvîntul lui Dumnezeu; dar fiind că 'l lepădați, și nu vă judecați pe voi ênșivê vrednici de viața vecinică, ia-tă, noi ne întoarcem către nea-muri.

47. Căci așa ne a poruncit Dum-nezeu *zicînd*:

Pusu te am pe tine spre lumină a neamurilor,

Ca să fii tu spre mîntuire pênê la marginea pămîntului.

48. Și auzind neamurile să bucurau, și măriau cuvântul lui Dumnezeu; și câți erau rinduiți spre viață vecinică crezură.

49. Și cuvântul Domnului să împrăstia prin tot ținutul.

50. Dar Iudei întăritară pe femeile temătoare de Dumnezeu, pe cele alese și pe cei de frunte ai orașului, și ațitară urmărire împotriva lui Pavel și a lui Barnaba și 'i scoaseră afară din hotarile lor.

51. Iar dânsi, scuturând praful de pe picioare împotriva lor, veniră la Iconia.

52. Și ucenici erau plini de bucurie și de Spirit Sânt.

CAP. XIV.

Pavel și Barnaba predică în călătoria lor. Goniți fiind din Iconia vin la Listra, unde sunt priviți drept zei. De la Derbe să întorc la Antiochia.

1. Și fiind în Iconia, Pavel și Barnaba intrară în acelaș timp în sinagoga Iudeilor, și vorbiră astfel în cât crezu mulțime mare de Iudei și Eleni.

2. Dar Iudei neînduplecându-se înăritară și înrăutățiră sufletele neamurilor împotriva fraților.

3. Deci rămaseră mult timp vorbind fără sfială în Domnul, care da dovadă pentru cuvântul darului său, dând să se facă prin mâinele lor semne și minuni.

4. Și se desbină mulțimea orașului; uni erau cu Iudei, iar alți cu apostoli.

5. Și când să făcu aci o pornire a neamurilor și Iudeilor cu mai mari lor ca să 'i înfrunzeze rușinos și să 'i omoare cu petre,

6. Ei dându 'și bine seama fugiră în orașele Licaonii, Listra și Derbe, și în împrejurime;

7. Și binevestiau acolo.

8. Și în Listra sta jos un bărbat neputincios la picioare, care nu umblase nici o dată, șchiop fiind din pântececele mamei lui.

9. Acesta asculta pe Pavel vorbind, care uitându-se neclintit la dânsul și văzând că are credință spre a fi vindecat,

10. Zise cu glas mare: Scoală-te drept pe picioarele tale, și făcu o săritură și umbla.

11. Iar gloatele văzând ce făcu Pavel, ridicară glasul lor în limba Licaonă zicând: Zei, asemănându-se oamenilor, veniră la noi.

12. Și numiau pe Barnaba Joe, iar pe Pavel Mercur, fiind că el era călăuza cuvântului.

13. Iar preotul lui Joe, care este afară înaintea orașului lor, aducând tauri și cununi la porțile orașului, voia să înjunghie jertfă împreună cu gloatele.

14. Și auzind apostoli Barnaba și Pavel, sfășiindu 'și vestmintele lor, se repeziră în gloată strigând

15. Și zicând: Bărbați, pentru ce faceți acestea? Și noi suntem oameni, având ca voi aceeași fire și simțire, care vă binevestim ca

să vă întoarceți de la aceste nimicuri spre Dumnezeu cel viu, care făcu cerul și pământul și marea și toate ce *sunt* într'ensele;

16. Care în veacurile trecute îngădui toate neamurile ca să meargă pe căile lor;

17. Totuși nu se lasă pe sine însuși fără dovadă, lucrând binele, dându-ne din cer ploii și timpuri roditoare, umplând de hrană și veselie inimile noastre.

18. Și acestea zicând abia opriră gloatele ca să nu le înjunghie jertfă.

19. Atunci sosiră de la Antiochia și Iconia Iudei; și după ce înduplecară gloatele, și aruncară cu petre în Pavel, îl târau afară din oraș, gândind că el este mort.

20. Și încunjurându-l ucenici, se sculă și intră în oraș; și a doua zi eși împreună cu Barnaba la Derbe.

21. Și binevestind în acel oraș, și făcând destui ucenici, se întoarseră la Listra și Iconia și Antiochia,

22. Întărind sufletele ucenicilor, îndemnându-i să stăruiască în credință, și că prin multe suferințe trebuie să trecem noi ca să intrăm în împărăția lui Dumnezeu.

23. Și alegându-le prin ridicare de mâini presbiteri la fie care biserică, rugându-se cu postiri și lăsă Domnului, în care crezuseră.

24. Și străbătând Pisidia veniră la Pamfilia.

25. Și vorbind la Perghe cuvențului veniră în jos la Atalia.

26. Și de acolo plecară pe apă la Antiochia, de unde fusese datul lui Dumnezeu pentru lucrul pe care 'l sèvresiră.

27. Ajungând dar și adunând Biserica, spuseră câte a făcut Dumnezeu cu dênși, și că a deschis neamurilor ușă de credință. Și rămaseră acolo nu puțin timp cu ucenici.

CAP. XV.

Adunarea apostolilor la Ierusalem pentru tđerea împrejur a neamurilor. Cuvênșarea lui Petru. Cuvênțarea lui Iacob. Epistola trimisă creștinilor din Antiochia. Barnaba călătorește cu Marcu, iar Pavel cu Silă.

1. Și venind uni de la Ierusalem învățau pe frați, că dacă nu veți fi tăcați împrejur după datina cea rinduită de Moise, nu puteți fi mântuiți.

2. Și făcându-se împotrivire și cercetare nu puțină din partea lui Pavel și Barnaba față de aceea, *frați* hotărîră ca Pavel și Barnaba și alți oare care dintre dênși să se ducă pentru această neînțelegere la apostoli și bătrini care erau la Ierusalem.

3. Deci ei trimiși fiind din partea Bisericei, treceau prin Fenicia și Samaria istorisind întoarcerea neamurilor; și făceau bucurie mare la toți frați.

4. Și ajungând la Ierusalem

fură primiți de Biserică și apostoli și bătrini, și spuseră câte a făcut Dumnezeu cu dênși;

5. Dar să ridicară uni din secta Fariseilor, care au crezut, zicând, că trebuie să 'i tae împrejur și să le porunciască să păziască legea lui Moise.

6. Atunci să adunară apostoli și bătrini să cerceteze acest lucru.

7. Și după ce să făcu multă vorbire, Petru sculându se zise către dênși:

Bărbați frați, voi știți că de mult timp Dumnezeu 'și alese între noi, ca prin rostul meu să auză neamurile cuvântul evanghelii și să crează.

8. Și cunoscătorul de inimă Dumnezeu le dovedi, dându le Spiritul Sânt, ca și noi;

9. Și nu făcu nici o deosebire între noi și între dênși, curățind prin credință inimile lor.

10. Acum dar pentru ce ispițiți pe Dumnezeu *prin aceea* că puneți pe cerbicea ucenicilor un jug, pe care nici părinți noștri, nici noi n'am fost în stare să 'l purtăm?

11. Ci credem că suntem mântuiți prin darul Domnului Iisus Christos, după cum și aceia.

12. Atunci tăcu toată mulțimea, și ascultau pe Barnaba și pe Pavel lămurind câte semne și minuni făcu Dumnezeu printr'ênși între neamuri.

13. Iar după ce tăcură ei, luă cuvântul Iacob zicând:

14. Bărbați frați, ascultați mă; Simeon desluși cum mai 'ntéiu Dumnezeu 'și căută ca să 'iea din neamuri un popor pentru numele său.

15. Și ca aceasta conglăsuesc cuvintele profeților, după cum este scris:

16. După acestea iar mă voi întoarce și voi clădi din nou cortul cel căzut al lui David; și cele răsturnate ale lui iar le voi clădi și 'l voi îndrepta;

17. Pentru ca cei rămași ai oamenilor să caute pe Domnul,

Și *anume* toate neamurile peste care a fost chemat numele meu asupra le,

Zice Domnul care face acestea

18. Cunoscute de la începutul lumei.

19. De aceea eu găsesc cu cale a nu supăra pe cei care dintre neamuri să întorc la Dumnezeu;

20. Ci să li să trimită scrisoare ca să se ferească de pângăriturile idolilor și de desfrânare și de ce este sugrumat și de sânge.

21. Căci Moise are din timpuri de demult în fie care oraș pe cei care 'l predică, citit fiind în sinagogi în orî ce sâmbătă.

22. Atunci apostoli și bătrini împreună cu toată Biserica găsiră cu cale, ca alegendu 'și bărbați dintre dênși, să trimită la Antiochia cu Pavel și Barnaba, pe Iuda care se numește Barsaba, și pe Sila, bărbați căpetenii între frați.

23. Scriindu le prin mâna lor:

Apostoli și bătrini frați multă să-nătate celor dintre neamuri frați, care sunt la Antiochia și în Siria și în Cilicia;

24. De oare ce am auzit că uni dintre noi v'au turburat cu cuvinte, strămutând sufletele voastre, *zicând că trebuie să fiți tadeași împrejur și să păziți legea*, căroră noi nu leam poruncit.

25. Noi am găsit cu cale, într'uu gând fiind, ca alegându ne bărbați să trimitem la voi împreună cu iubiți noștri Barnaba și Pavel,

26. Oamenii care 'și au pus sufletele lor pentru numele Domnului nostru Iisus Christos.

27. Deci am trimis pe Iuda și Sila, care și ei ănsuși să încu-noștințeze prin cuvânt aceleași.

28. Căci a găsit cu cale Sântul Spirit și noi ca să nu se mai pună peste voi nici o greutate, de cât acestea ce sunt de neapărată trebuință,

29. Să vă feriți de cele înjunghiate idolilor și de sânge și de cele sugrumate și de desfrânare, de care păzindu vă pe voi ănsivă cu îngrijire, bine faceți. Fiți sănătoși.

30. Deci trimiși fiind ei, veniră în jos la Antiochia, și strângând mulțimea deteră scrisoarea.

31. Și citind se bucurară de mângâerea dată.

32. Și Iuda și Sila, profeți fiind și ei, îndemnară prin multe cuvinte pe frați și 'i întăriră.

33. Și rămânând câtva timp,

fură trimiși cu pace de către frați la cei care 'i au trimis.

34. *Iar Sila găsi cu cale să rămăde acolo.*

35. Dar Pavel și Barnaba rămaseră în Antiochia, învățând și binevestind, împreună și cu alți mulți, cuvântul lui Dumnezeu.

36. Și după câteva zile Pavel zise către Barnaba: Intorcându ne acum să cercetăm pe frați în fie care oraș în care am vestit cuvântul Domnului, cum se află ei.

37. Și Barnaba se hotărî să ăia împreună cu dênși și pe Ioan, care se numește Marcu.

38. Dar Pavel găsia că este drept să nu ăia împreună cu dênși pe acesta, care se despărți de ei de la Pamfilia, și nu veni împreună cu dênși la lucru,

39. Și se ivi inimoșie, în cât se despărțiră unul de altul, și Barnaba luând cu sine pe Marcu plecă pe apă la Cipru.

40. Iar Pavel alegându 'și pe Sila se duse, lăsat fiind de către frați în mâna Domnului.

41. Și străbătea prin Siria și Cilicia întărind Bisericile.

CAP. XVI.

A doua călătorie a apostolului Pavel. La Lis-ră primște pe Timoteu. Din Asia Pavel trece în Macedonia la Filipi.

1. Și ajunse la Derbe și Listra; și iată, acolo era un ucenic cu numele Timoteu, fiu al unei femei Iudee, credincioasă, și al unui Tată Elen;

2. El era dovedit cu bună purtare de către frați din Listra și Iconia,

3. Pe acesta voi Pavel ca să meargă împreună cu dânsul, și luându-l, îl tăe împrejur din pricina Iudeilor care erau în acele locuri; căci toți știau că tatăl lui era Elin.

4. Și când treceau prin orașe, le dedeau să păziască poruncile găsite cu cale de către apostoli și bătrini cei din Ierusalem.

5. Decî Bisericiile erau întărite în credință și prisosiau la număr în fie care zi.

6. Și trecură prin Frigia și Galația, după ce fură opriți de Sântul Spirit ca să vorbiască cu-ventul în Asia;

7. Dar venind spre Misia, încercau să meargă în Bitinia; și Spiritul nu 'i îngădui.

8. Decî trecând pe lângă Misia veniră în jos la Troa.

9. Și în timpul nopții se arătă lui Pavel o vedenie: Un bărbat Macedonean sta și 'l ruga zicând: Treci în Macedonia și ajută ne.

10. Și când văzu vedenia, îndată căutarăm să eșim în Macedonia, judecând că Dumnezeu ne a chemat să le binevestim.

11. Decî plecând din Troa am mers drept la Samotracia, și a doa zi la Neapoli,

12. Și de acolo la Filipi, care este întéiul oraș de colonie al părții Macedonii; și în acest oraș am rămas câte va zile.

13. Și în zioa sâmbetei am eșit

afară din poarta orașului la un râu, unde era obiceiul să fie loc de rugăciune, și stând jos vorbiam femeilor care erau adunate.

14. Și o femeie cu numele Lida, temătoare de Dumnezeu, vînzătoare de purpură din orașul Tiatira, asculta, a cărei inimă o deschise Domnul ca să iea aminte la cele vorbite de Pavel.

15. Și după ce fu botezată ea, și toată casa ei, ne rugă zicând: De oare ce ați judecat că sînt credincioasă Domnului, intrînd în casa mea rămâneți aci; și stăruiind ne înduplică.

16. Și pe cînd ne duceam noi la locul de rugăciune, ne eși înainte o slujnică care avea spirrit ce vorbea din pîntece, și care ghicind aducea mult câștig stăpînilor ei.

17. Aceasta urmînd lui Pavel și noă striga zicînd: Acești oameni sînt slugi ale lui Dumnezeu, cel prea Înalt, care vă vestesc voă cale de mîntuire.

18. Și aceasta o făcea în mai multe zile. Dar Pavel supărându se și întorcîndu se zise Spiritului: În numele lui Iisus Christos ție 'ți poruncesc să eși afară dintr'însa; și eși afară în acel ceas.

19. Iar stăpîni ei, vîzînd că s'a dus nădejdea câștigului lor, punînd mîinile pe Pavel și Sila 'i tăriră în piață înaintea mai marilor,

20. Și aducîndu 'i căpeteniilor ziseră: Acești oameni care sînt ludei turbură orașul nostru,

21. Și aduc la cunoștință date ce nu ne este ertat a le primi, nici a le ține, Romanii fiind noi.

22. Și s'a ridicat împreună gloata împotriva lor; și căpeteniile sfășiindu-le vestmintele lor porunci să 'i bată cu vergi.

23. Și după ce le deteră multe lovituri, 'i aruncară în închisoare poruncind păzitorului închisorei să 'i păziască bine;

24. Acesta primind o astfel de poruncă, 'i aruncă în fundul închisorei și le înțepeni picioarele în lemn.

25. Iar după mezul nopții Pavel și Sila rugându-se laudau pe Dumnezeu, și cei legați 'i ascultau cu luare aminte;

26. Și de odată se făcu cutremur mare, în cât se sguduiră temeliile închisorei; și îndată fură deschise toate ușile, și legăturile tuturor fură desfăcute.

27. Iar păzitorul închisorei deșteptându-se, și văzând deschise ușile închisorei, trăgând spada era să 'și răpue vieața, gândind că cei legați au fugit afară.

28. Dar Pavel strigă cu glas mare zicând: Nu 'ți face ție nici un rău, căci toți suntem aci.

29. Și cerând luminări se repezi înăuntru, și tremurând căzu înaintea lui Pavel și Sila,

30. Și ducându 'i afară zise: Domnilor, ce trebuie să fac eu ca să fiu mântuit?

31. Iar ei ziseră: Crede în Dom-

nul Iisus Christos, și vei fi mântuit tu și casa ta.

32. Și 'l învățară cuvântul Domnului, împreună și pe toți care erau în casa lui.

33. Și luându 'i la sine în acel ceas al nopții spală rănilor, și îndată fu botezat el și toți ai săi.

34. Și ducându 'i la casa sa puse masă și se veseli fiind că crezuse cu toată a sa familie lui Dumnezeu.

35. Iar făcându-se zioă căpeteniile trimiseră pe slujitori lor zicând: Dă drumul la acei oameni.

36. Și păzitorul închisorei spuse către Pavel cuvintele: Au trimis căpeteniile ca să vi se dea drumul; acum dar eșind afară mergeți în pace.

37. Dar Pavel zise către dênși: După ce ei ne au bătut în fața lumii fără a fi osinziți, cetățeni Romanii fiind noi, ne au aruncat în închisoare; și acum pe ascuns ne dau afară? Nu așa, ci venind ei ênsuși să ne scoată afară.

38. Și slujitori aduseră căpeteniilor la cunoștință aceste cuvinte; iar ei auzind că sunt Romanii se temură;

39. Și venind îi îmbunară, și ducându 'i afară 'i rugau să plece din oraș.

40. Iar ei eșind din închisoare intrară în casa Lidiî, și văzând pe frați 'i mângăeară, și apoi plecară.

CAP. XVII.

Pavel cu Sila și Timoteu la Tesalonic; apoi la Berea și Atena. Cuvântarea lui Pavel în Areopag. Dionisiu și Damari.

1. Și trecând prin Amfipoli și Apolonia veniră la Tesalonic, unde era sinagoga Iudeilor;

2. Și după obiceiul său Pavel intră la dênși, și în trei sâmbete vorbi cu dênși din scripturi,

3. Descoperind și lămurind, că Christos trebuia să pătimiască și să învieze dintre morți, și că acesta este Christosul, Iisus pe care 'l vestesc voă.

4. Și uni dintre ei se înduplicară și fură dați prin sortii lui Pavel și Sila, mulțime mare de Eleni, temători de Dumnezeu, și nu puține dintre femeile de frunte.

5. Și Iudei pismuind și luând cu sinele pe uni bărbați răi din cei de rînd, și făcând gloată turburau orașul, și 'năvălind la casa lui Iason căutau să 'i scoată afară la popor.

6. Dar negăsindu 'i tîrau pe Iason și pe uni frați la mai mari orașului, strigînd că aceștia care au întăritat la rîscoală pe toată lumea veniră și aici,

7. Pe aceștia Iason 'i a primit voios la sine; și aceștia toți lucrează împotriva poruncilor Cesarului, zicînd că un altul este împărat, Iisus.

8. Și turburară gloata și pe mai mari orașului, care auziau acestea.

9. Și după ce luară îndestulare de la Iason și de la ceilalți le dăteră drumul.

10. Iar frați îndată trimiseră noaptea pe Pavel și pe Sila la Berea, care sosind se duseră în sinagoga Iudeilor.

11. Aceștia erau mai mărinimoși de cât cei din Tesalonic, și dênși primiră cuvîntul cu toată voioșia, cercetînd scripturile cu deamênuntul în fie care zi, dacă acestea ar fi așa.

21. Decî mulți dintre dênși crezură atât dintre femeile Elene cele cuviincioase, cât și dintre bărbați nu puțin.

13. Dar cînd înțeleseră Iudei din Tesalonic că și în Berea s'a vestit de către Pavel cuvîntul lui Dumnezeu, veniră mișcînd și aci gloatele și turburîndu le.

14. Atunci frați îndată trimiseră pe Pavel ca să se ducă spre mare, și Sila și Timoteu rămăseră acolo.

15. Iar cei care însoțiau pe Pavel îl duseră pînă la Atena; și luând poruncă către Sila și Timoteu, ca să vie cât mai curînd la dînsul, plecară.

16. Și pe cînd Pavel 'i aștepta în Atena, spiritul lui fu înăsprit în sine vîzînd că orașul este plin de idoli.

17. Decî vorbi în sinagogă cu Iudei și cu temători de Dumnezeu, și în piață în fie care zi cu cei care 'l întîlniau.

18. Și uni dintre filosofi Epicurei și Stoici intrau în vorbă

cu dânsul, și alți ziceau: Ce vrea să spue acest vorbăreț? Iar alți ziceau: Să pare că este vestitor de zeități streine; pentru că le binevestea pe Iisus și învierea.

19. Și luându 'l cu dênși îl dușeră la Areopag zicând: Putem ști ce este această învățătură noastră ce se vestește de către tine?

20. Căci aduci la auzul nostru ceva strein; decî suntem hotărâți să știm ce va să fie aceasta.

21. — Căci Ateniani toți și streini care se află de obicei acolo nu aveau timp potrivit pentru nimic alt, de cât să vorbiască ceva sau să auză ceva mai nou.—

22. Atunci Pavel stând în mijlocul Areopagului zise:

Bărbați Ateniani, întru toate vă văz pe voi mai temători de Dumnezeu.

23. Căci trecând și privind de aproape lucrurile de mare cinste ale voastre, am găsit și un altar pe care este scris: NECUNOSCU-TULUI DUMNEZEU. Decî ceea ce voi cinstiți foarte mult, fără să cunoașteți, aceasta vă vestesc eu voe.

24. Dumnezeu care făcu lumea și toate ce sînt într'ênsa, acesta fiind Domnul cerului și al pămîntului nu locuiește în temple făcute de mîini;

25. Nicî nu este slujit de mîini omenești ca avînd trebuință de ceva, el ênsuși dînd tuturor viață și suflare și toate

26. A făcut dintr'unul tot neamul oamenilor să locuiască peste

toată fața pămîntului întocmind timpuri hotărîte și marginile locuirei lor;

27. Ca să caute pe Dumnezeu, doar cel puțin 'l ar pipăi și 'l ar afla, deși nu este departe de fie care dintre voi;

28. Căci într'ênsul vețuim și ne mișcăm și sîntem, după cum și uni dintr'ai voștri poeți au zis: Căci și noi sîntem din neamul lui.

29. Decî din neamul lui Dumnezeu fiind, nu trebuie să gîndim că Dumnezeirea este asemenea cu aur sau argint sau peatră, cioplitură a meșteșugului și a gîndirei omului.

30. Drept aceea Dumnezeu trecînd cu vederea timpurile neștiinții, dă de știre acum oamenilor ca toți de pretutindenea să se pocăiască;

31. Pentru că a pus o zi în care va să judece lumea în dreptate printr'un bărbat, pe care 'l a rînduit, după ce dete tuturor credință prin aceea că 'l a înviat dintr-o morți.

32. Și auzind de înviere de morți uni 'și băteau joc, iar alți ziseră: Te vom asculta despre aceasta și altă dată.

33. Așa fiind, Pavel eși din mijlocul lor.

34. Și uni bărbați alăturîndu-se pe lângă dânsul crezură, între care și Dionisiu Areopagitul, și o femeie cu numele Damari, și alți împreună cu dênși.

CAP. XVIII.

Pavel stă la Corint cu Acuila și Priscila. Galione proconsulul. A treia călătorie apostolică a lui Pavel. Apoline la Efes cu Acuila și Priscila.

1. După acestea plecând din Atena veni la Corint.

2. Și află pe un Iudeu cu numele Acuila, de neam din Pont, venit de curînd din Italia, și pe Priscila femea lui, pentru că Claudiu dase poruncă ca toți Iudei să plece din Roma; la dînși veni *Pavel*;

3. Și fiind că el era de aceeași meserie rămase la ei și lucrau, căci erau de meserie făcători de corturi.

4. Și vorbea în sinagogă în fie care sâmbătă, și înduplecă Iudei și Eleni.

5. Și când veniră din Macedonia Sila și Timoteu, Pavel fu cu totul coprins de învățătură, aducînd dovezi Iudeilor că Iisus este Christosul.

6. Dar ei improtivindu se și defăimînd, *Pavel* scuturîndu și hainele zise către dînși: Sângele vostru *vie* peste capul vostru; eu sînt curat; de aci înainte mă voi duce la neamuri.

7. Și eșind de acolo veni în casa unuia cu numele Titu Iustu, temător de Dumnezeu, a cărui casa era vecină cu sinagoga.

8. Și Crispu mai marele sinagogei crezu împreună cu toată casa lui în Domnul; și mulți din-

tre Corintenți auzind crezură și fură botezați.

9. Și Domnul zise printr'o vedenie de noapte lui Pavel: Nu te teme, ci vorbește și nu tăcea;

10. Pentru că eu sînt cu tine, și nimenea nu va pune mîna pe tine ca să 'ți facă rău; fiind că mult popor am eu în acest oraș.

11. Și șezu un an și șaseluni, învățînd între dînși cuvîntul lui Dumnezeu.

12. Dar pe cînd Galione era proconsul al Achaei, Iudei pășiră într'un gând improtiva lui Pavel, și 'l duseră la judecătorie,

13. Zicînd că acesta înduplecă prin cuvinte amăgitoare pe oameni ca să se închine afară din legea lui Dumnezeu.

14. Și pe cînd Pavel era să deschidă gura, Galione zise către Iudei: Daca ar fi vr'o nedreptățire sau faptă vicleană. Iudeilor, cu drept cuvînt v'aș fi îngăduit.

15. Dar daca sînt neînțelegeri despre învățătură și nume și despre legea voastră, veți vedea voi enșivă, eu nu voesc să fiu judecător al acestora.

16. Și 'i goni de la judecătorie.

17. Și toți *Eleni* punînd mîna pe Sostene, mai marele sinagogei, îl băteau înaintea judecătorii. Si lui Galione nu 'i păsa nimic de acestea.

18. Iar Pavel mai rămînînd anchă destule zile, lasînd fraților rămas bun, se duse pe apă în Siria, și împreună cu dînșul Pri-

scila și Acuila, care 'și tunde capul în Chenchre, căci avea o juruință.

19. Și ajunseră la Efes, și 'i lăsă pe aceia acolo, iar el intrând în sinagogă vorbi cu Iudei.

20. Și rugându 'l ei ca să rămâe mai mult timp la dênși, el nu se învoi,

21. Ci le lăsă rămas bun zicând: *Trebue negreșit ca eu să fac la Ierusalem sêrbătoare ce vine, și iar mă voi întoarce la voi, vrând Dumnezeu; și plecă de la Efes.*

22. Și după ce se dete jos la Cesaria, mergând la Ierusalem și făcând urări Bisericeî, se duse în jos la Antiochia.

23. Și stând câtva timp plecă, trecând prin Galatia și Frigia, întărind pe toți ucenici.

24. Iar un Iudeu cu numele Apoline, de neam din Alexandria, bărbat învățat, tare în scripturi, veni la Efes.

25. Acesta fusese învățat în calea Domnului; și ferbând în spiritul său vorbea și învăța cu deamănuntul cele despre Iisus, cunoscând numai botezul lui Ioan;

26. Acesta începu a vorbi fără sfială în sinagogă. Și auzindu 'l Priscila și Acuila îl luară la dênși, și mai cu deamănuntul îl învățară calea Domnului.

27. Și hotărîndu se să treacă în Achaia, frați scriseră către ucenici îndemnând ca să 'l primiască; care venind ajută mult celor ca-

re crezuseră prin darul lui Dumnezeu.

28. Căci puternic, prin netăgăduite cuvinte, dovedi Iudeilor înaintea lumii, arătând prin scripturi că Iisus este Christosul.

CAP. XIX.

Pavel învață în Efes. Răscoala împotriva lui

1. Și pe când Apoline era în Corint, Pavel trecând prin părțile de sus veni la Efes, și găsi pe uni ucenici.

2. Și zise către dênși: Primit ați Spirit Sânt după ce ați crezut? Iar ei ziseră către dênșul: Dar nici n'am auzit dacă este Spirit Sânt.

3. Și le zise: În ce ați fost dar botezați? Și ei ziseră: În botezul lui Ioan

4. Atunci Pavel zise: Ioan a botezat botez de pocăință, zicând poporului ca să crează în cel care vine după dênșul, adecă în Iisus.

5. Și auzind fură botezați în numele Domnului Iisus.

6. Și după ce 'și puse Pavel mâinile asupra lor, veni Spiritul Sânt peste dênși, și vorbeau în limbă și profetizau.

7. Și toți bărbați erau ca la doisprezece.

8. Și intrând în sinagogă cuvânta fără sfială în timp de trei luni, vorbind cu ei și înduplecându 'i la cele despre împărăția lui Dumnezeu.

9. Și de oare ce uni erau în-

virtoșai și nu se înduplecau vorbind de rău calea *Domnului* înaintea mulțimei, *Pavel*, despărțindu-se de ei, deosibi pe ucenici săi, vorbind în fie care zi în scoala lui Tiranu.

10. Și aceasta se făcu în timp de doi anī, în cât auziră cuvântul *Domnului* toți care locuiesc în Asia, atât Iudei cât și Eleni.

11. Și Dumnezeu făcea prin mâinile lui *Pavel* minuni nu de cele neînsemnate,

12. În cât și ștergarile sau măchramele de la corpul lui erau aduse peste cei bolnavi, și boalele se depărtau de la dênși, și spiritele cele rele eșiau afară.

13. Și oare care dintre Iudei exorciști care umblă din loc în loc încercară să numiască peste cei care au spirite rele numele *Domnului Iisus* zicând: Vă jur pe *Iisus* pe care 'l predică *Pavel*.

14. Și erau șapte fii ai unui *Scheva*, mai mare preot Iudeu, care făceau aceasta.

15. Dar spiritul cel rău răspunzând le zise: Pe *Iisus* îl cunosc și pe *Pavel* îl știu; dar voi cine sunteți?

16. Și omul, în care era spiritul rău, sărind asupra lor și biruind pe amândoi, avu așa de mare putere improtiva lor, în cât fugiră din acea casă golī și rânīți.

17. Și aceasta fu cunoscut tuturor Iudeilor și Elenilor care locuiesc în Efes; și căzu temere pe-

ste dênși toți, și se măria numele *Domnului Iisus*.

18. Și mulți dintre cei care crezuseră veniau, mărturisinduse și spunând faptele lor.

19. Și mulți dintre cei care făcură lucruri de nici un folos aducând cărțile le ardeau înaintea tuturor; și socotiră prețurile lor împreună, și găsiră în argint cinci zeci de mii *de drachme*.

20. Așa de puternic sporia și se întăria cuvântul *Domnului*.

21. Și când fură implinite acestea, *Pavel* 'și puse în spirit ca trecând prin Macedonia și Achaia să se ducă la Ierusalem, zicând că după ce voi fi fost acolo, trebuie ca eu să văz și Roma.

22. Și trimițând în Macedonia pe doi dintre cei care 'i slujau lui, pe *Timoteu* și *Erastu*, el 'și îndreptă privirea câtva timp spre Asia.

23. Și în timpul acela se făcu nu puțină turburare despre calea *Domnului*.

24. Căci un argintar, cu numele *Demetriu*, făcând temple mici de argint ale *Diane*i, dedea meșterilor nu puțin de lucru;

25. Adunând pe aceștia și pe lucrători pentru unele ca acestea zise: Bărbați, știți că din acest lucru ne este traiul.

26. Și vedeți și auziți, că nu numai la Efes, ci mai în toată Asia, *Pavel* acesta înduplecând abātu gloată destulă zicând că nu sânt dumnezei aceia care sânt făcuți de mâini.

27. Dar nu numai această parte ne este în primejdie ca să cază în despreț, ci și santuarul marei Zeițe Diana, să nu fie socotit într-un nimic, și are să fie chiar nimicuită măreția ei, pe care toată Asia și toată lumea o cinstește.

28. Iar ei auzind și umplându-se de mânie strigau zicând: Mare este Diana Efesenilor.

29. Și se umplu orașul de amestecătură; și într'un gând porniră la teatru, răpind cu densi pe Gaiu și Aristarchu, Macedonenii, împreună călători ai lui Pavel.

30. Și Pavel hotărîndu-se să intre în popor, nu 'l lăsară ucenici.

31. Și uni dintre căpeteniile Asiei, prietenii fiindu-i, trinitând la dînsul, îl rugau să nu se ducă la teatru.

32. Decî uni strigau alt ceva; căci adunarea era amestecată, și cei mai mulți nu știau pentru ce să adunaseră.

33. Atunci făcură pe Alexandru să easă din gloată, împingîndu-l Iudei înainte. Și Alexandru, făcînd semn cu mîna, voia să se apere înaintea poporului.

34. Dar ei cunoscînd că este Iudeu, se făcu un glas din partea tuturor cam două ceasuri strigînd: Mare este Diana Efesenilor.

35. Atunci cancelarul potolind gloata zise: Bărbați Efesenii, cine dintre oameni este dar, care nu

cunoaște că orașul Efesenilor este slujitor al marei Diane și al chipului ei căzut de la Joe?

36. Decî fără cuvînt de improvizare fiind acestea se cuvine ca voi să fiți liniștiți, și să nu faceți nimic cu pornire nehibzuită.

37. Căci ați adus pe bărbați aceștia, nefiind nici furii de cele sante, nici defăimători ai Zeiței noastre.

38. Decî dar daca Demetriu și cei împreună cu dînsul meșteri au cuvînt împotriva cuiva, adunări pentru judecare se țin, și proconsulii sînt; să se cheme în judecată uni pe alți.

39. Iar daca cereți ceva peste aceasta se va lămuri în adunarea legiuită;

40. Căci sîntem în primejdie d'a fi chemați la judecată pentru răscoala de astăzi, ne fiind nici o pricină, pentru care vom putea da cuvînt în privința acestei îngrămădiri.

41. Și zicînd acestea dete drumul adunării.

CAP. XX.

Pavel învață în Macedonia și Grecia. Fiind la Troa înviază pe Eutichu. La Milet vorbește bătrînilor de care se desparte.

1. Și după ce încetă turburarea, Pavel trimițînd să vie ucenici săi, și zicîndu-le rămas bun plecă să se ducă în Macedonia.

2. Și trecînd prin părțile a-

celea, și prin multe cuvinte îndemnându 'i veni în Elada.

3. Și rămânând acolo trei luni, și pândit fiind el de către Iudei când era să se ducă în Siria, găsi cu cale să se întoarcă prin Macedonia.

4. Și 'l însoți pînă în Asia Sopatru din Berea, *fiul* lui Piru; iar dintre Tesaloniceni Aristarch și Secund, și Gaiu din Derbe și Timoteu, iar dintre cei din Asia Tichic și Trofim.

5. Aceștia ducându se înainte ne așteptară în Troa.

6. Și după zilele azimelor noi am plecat pe apă de la Filipi, și pînă în cinci zile am venit la densi în Troa, unde am rămas șapte zile.

7. Și în întîia zi a săptămînei adunându ne noi ca să frângem pâine, Pavel avînd de gând să plece a doua zi, vorbi cu densi, și întinse cuvîntarea pînă la mezul nopții.

8. Și erau destule lumină aprinse în camera de sus, unde ne aflam adunați.

9. Și un tîner cu numele Eutichu șezînd pe fereastră; cufundat în somn adînc, pe cînd Pavel vorbea cu densi mereu înainte, tîrît fiind de somn căzu jos din al treilea rînd, și fu ridicat mort.

10. Iar Pavel dîndu se jos se plecă peste densul și luîndu 'l în brațe zise: Nu vă speriați, căci sufletul lui este înrînsul.

11. Și venind sus și frîngînd

pâinea și gustînd, și vorbind de îndestul pînă la zorî, plecă apoi.

12. Iar ei aduseră pe băeat viu, și se mîngăeară peste măsură.

13. Și noi, plecînd înainte pe vas, ne am dus la Asu, avînd a lua de acolo pe Pavel iarăși cu noi, căci astfel rînduise, deoarece ce el avea să meargă pe jos.

14. Iar cînd ne întîlni la Asu, luîndu 'l iar cu noi am venit la Mitilene.

15. Și de acolo plecînd pe apă am ajuns a doua zi îndreptu Chiuului, și în zioa următoare ne apropiarăm de Samuși, *rămînînd în Troghilu*, am venit a doua zi la Milet.

16. Căci Pavel găsi cu cale să treacă pe apă pe lângă Efes, pentru ca să nu întîrzie în Asia; căci se grăbia să fie, dacă 'i ar fi cu putință, la Ierusalem în zioa cinci-zecimei.

17. Și de la Milet trimițînd la Efes chemă pe bătrîni Bisericeii să vie la densul.

18. Și cînd veniră la densul le zise:

Voî știți cum am fost cu voi tot timpul din întîia zi de cînd am călcat în Asia,

19. Slujind Domnului cu toată smerenia și cu lacrimi și încercări ce mi s'au întîmplat în pîndirile Iudeilor;

20. Cum n'am micșorat nimic din cele de folos, ca să nu vă

vestesc voe și să nu vă învăț în fața tuturor și prin case.

21. Dovedind atât Iudeilor cât și Elenilor pocăința spre Dumnezeu, și credința în Domnul nostru Iisus Christos.

22. Și acum iată, eu silit fiind în spiritul meu, mă duc la Ierusalim, neștiind cele ce au să 'mi se întâmple acolo,

23. De cât numai că Spiritul Sânt 'mi dovedește în fie care oraș, că lanțuri și strimtorări mă așteaptă.

24. Dar mie ănsuși nu 'mi socotesc sufletul vrednic de nici un cuvânt, ca să 'mi săvârșesc calea și însărcinarea pe care am luat-o de la Domnul Iisus, spre a mărturisi evanghelia darului lui Dumnezeu.

25. Și acum iată, eu știu că nu veți mai vedea fața mea voi toți, printre care am trecut predicând împărăția lui Dumnezeu.

26. De aceea vă mărturisesc în zioa de astăzi, că eu curat sunt de sângele tuturor.

27. Căci nu m'am temut să vă vestesc voe toată hotărîrea lui Dumnezeu.

28. De aceea luați aminte de voi ănsivă și de toată turma în care Spiritul Sânt v'a pus episcopi, ca să păstoriți Biserica Domnului, pe care 'și a dobîndit-o prin ănsuși sângele său.

29. Eu știu că după plecarea mea vor intra între voi lupi grozavi, necruțând turma;

30. Și dintre voi ănsivă se vor ridica bărbați vorbind lucruri sucite ca să tragă după dênși pe ucenici.

31. Drept aceea vegheați aducându-vă aminte că trei ani noapte și zi n'am încetat sfătuind cu lacrimi pe fie care *dintre voi*.

32. Și acum vă încredințez lui Dumnezeu și cuvântului darului său, care poate să vă întărească și să vă dea moștenire între toți cei sântiți.

33. N'am dorit argint sau aur sau îmbrăcăminte de la nimeni.

34. Voi ănsivă cunoașteți că aceste mâini au slujit pentru cele trebuincioase mie și celor împreună cu mine.

35. În toate v'am arătat, că astfel, ostenindu-vă, trebuie să sprijiniți pe cei care sînt slabi, și să țineți minte cuvintele Domnului Iisus, că ănsuși el a zis: Fericit este a da mai mult, de cât a lua.

36. Și acestea zicînd, îngenunchind se rugă împreună cu dênși.

37. Și plînsul tuturor a fost de îndestul, și plecându-se pe gâtul lui Pavel îl sărutau,

38. Simțind durere mai ales pentru cuvîntul pe care îl zisese, că n'au să mai vadă fața lui. Și 'l însoțiră pînă la vas.

CAP. XXI.

Călătoria lui Pavel la Ierusalēm. La Cesaria Agab profetisează lui Pavel că va fi prins și legat. În Ierusalēm e primit de Iacob; Iudei îl dau afară din santuar. Căpitanul Lisia îl scapă din gloată înțărâtă.

1. Și după ce ne despărțirăm de ei, am plecat pe apă și ținând drumul drept am venit la Con, și a doua zi la Rodu, și de acolo la Patara.

2. Și găsim un vas care era să treacă în Fenicia, suindu ne în el plecarăm pe apă.

3. Dar zărind Cipru, și lăsându-l la stânga, mergeam spre Siria, și ne am dat jos la Tiru; pentru că în acel loc se descărca vasul de povară.

4. Și am rămas acolo șapte zile, după ce căutând cu dinadinsul am găsit ucenici, care spuneau prin Spiritul Sânt lui Pavel, că nu trebuie să se ducă la Ierusalēm.

5. Și când am făcut zilele deplin, eșind am plecat, însoțindu ne toți cu femei și copii până afară din oraș; și ingenuchind pe țerm rugându ne,

6. Ne am despărțit uni de alți, și ne am suit în vas, iar densi se întoarseră la casele lor.

7. Iar noi sfârșind de tot călătoria de la Tiru, am ajuns la Ptolemaida, și urând bun găsit fraților am rămas o zi la densi.

8. Și a doua zi eșind am venit la Cesaria; și intrând în casa lui

Filip, fiind un evangelist din cei șapte, am rămas la densul.

9. Acesta avea patru fiice fecioare care profetizau.

10. Și rămânând noi mai multe zile veni din Iudea un profet cu numele Agab.

11. Și intrând la noi, și luând încingătoarea lui Pavel, legându și picioarele și mâinile zise: Așa zice Spiritul Sânt, astfel vor lega Iudei în Ierusalēm pe bărbatul a cărui încingătoare este aceasta, și 'l vor da prins în mâinile neamurilor.

12. Și când auzirăm acestea, noi și cei care sunt de loc de acolo îl îndemnam, ca să nu se ducă la Ierusalēm.

13. Atunci Pavel răspunse: Ce faceți plângând, și sdrobindu 'mi inima? Căci eu sunt gata pentru numele Domnului Iisus nu numai a fi legat, ci și a muri la Ierusalēm.

14. Și ne înduplecându se el, ne am liniștit zicând: Facă se voia Domnului.

15. Iar după aceste zile pregătiți fiind ne am dus la Ierusalēm,

16. Și venim împreună cu noi și dintre ucenici de la Cesaria, care ne au dus la un oare care Mnasone, din Cipru, ucenic vechiu, la care furăm primiți în casă ca oaspeți.

17. Și sosiți fiind noi în Ierusalēm, frați ne primim cu bună voință.

18. Iar a doua zi intră Pavel

împreună cu noi la Iacob, și să adunare toți bătrini.

19. Și urând sănătate la toți spunea câte una cu deamănuntul cele ce făcu Dumnezeu între neamuri prin însărcinarea *dată* lui.

20. Și ei ascultând măriau pe Dumnezeu; și 'i ziseră: Frate, tu vezi câte zecimi de mii sunt cei care au crezut; și toți sunt plini de rîvnă pentru lege;

21. Dar au fost puși în cunoștință despre tine, că înveți pe toți Iudei care sînt între neamuri, ca să se lepede de Moise zicînd că ei nu trebuie să taie împrejur pe copii lor, nici să umble în datine.

22. Ce este dar? Negreșit trebuie să se adune mulțime; căci vor auzi că ai venit.

23. Decî fă aceasta ce 'ți zicem; avem patru bărbați care au asupra lor juruință;

24. Pe aceștia luându 'i cu tine curățește te împreună cu ei, și cheltuește pentru dînși, ca să 'și rază capul, și toți vor cunoaște că nu este nimic aceea ce au fost învățați despre tine, ci urmezî și tu însuți păzind legea.

25. Iar pentru neamurile care au crezut noi am trimis scrisoare după ce am hotărît, *ca ei să nu păziască nimic de felul acesta, de cît numai ca ei să se ferească de ce este înjunghiat pentru idoli, și de sînge și de ce este sugrumat și de desfrînare.*

26. Atunci Pavel, luând cu sine

pe bărbați aceia, curățindu se împreună cu dînși în zioa următoare, intră în santuar, dînd de știre împlinirea zilelor de curățire, pînă ce fu adus darul pentru fie care dintre dînși.

27. Și cînd erau să se sfârșiască cele șapte zile, Iudei din Asia, zărindu 'l în santuar, întărita toată gloata, și puseră mâinile pe dînsul,

28. Strigînd: Bărbați Israelîți, dați ajutor; acesta este omul, care învață pe toți de pretutindinî împotriva poporului și a legii și a locului acestuia, ba anchă și Eleni aduse în santuar și a spurcat acest loc sînt;

29. Căci zăriseră înaintea lor în oraș cu dînsul pe Trofim Efeseanul, despre care gîndiau că Pavel 'l a adus în santuar.

30. Și fu mișcat orașul întreg, și se adună poporul, și apucînd pe Pavel îl trăgeau afară din santuar, și îndată fură închise ușile,

31. Dar pe cînd cercau ei ca să 'l omoare veni veste la căpitanul cohorței, că tot Ierusalumul este întăritat;

32. Care de îndată luînd ostași și sutași alergă jos la dînși; iar ei vîzînd pe căpitan și ostași încetară să bată pe Pavel.

33. Atunci apropiindu se căpitanul 'l apucă, și porunci să fie legat cu două lanțuri; și întreba cine ar fi și ce a făptuit.

34. Și strigau din gloată uni într'un fel, iar alți într'altul, și

neputând cunoaște din pricina sgomotului ce este temeinic porunci să 'l ducă în tabără.

35. Și când ajunse la trepte se întâmplă ca el să fie dus de către ostași din pricina silniciei gloatei;

36. Căci mulțimea poporului urma strigând: Îea 'l,

37. Și când era să intre în tabără Pavel zice căpitanului: 'Mi este oare ertat să spun ceva către tine? Iar el zise: Știi Elenește?

38. Nu ești tu dar Egipteanul, care mai 'nainte de aceste zile a întăritat la răscoală și a scos în pustie pe cei patru mii de bărbați sicari?

39. Iar Pavel zise: Eu sunt într'adevăr om Iudeu, din Tarsul Ciliciei, cetățean al unui oraș nu neînsemnat; te rog dar, dă 'mi voie să vorbesc către popor.

40. Și după ce el 'i dăte voie, Pavel stând pe trepte făcu poporului semn cu mâna; și făcându-se tăcere mare le vorbi în limba ebrească zicând:

CAP. XXII.

Pavel vorbește poporului despre vedenia cerească și de trimițerea sa la neamuri. Cetățean Roman fiind se împotrivesc ca să fie bătut.

1. Bărbați frați și părinți, ascultați 'mi apărarea către voi acum.

2. Și auzind că le vorbia în limba ebrească ținură și mai mult liniște; atunci zice:

3. Eu sunt bărbat Iudeu, născut într'adevăr în Tarsul Ciliciei, dar crescut mare în acest oraș la picioarele lui Gamaliel, învățat după strășnicia legii părintești, plin de rivnă fiind pentru Dumnezeu, după cum sunteți astăzi și voi toți;

4. Eu am urmărit această cale pînă la moarte, legând și dând prinși la închisoare bărbați și femei,

5. După cum 'mi dă dovadă atât arhiereul cât și toată bătrînimia, de la care primind și scrisori către frați m'am dus de la Damasc, ca și pe cei care erau acolo să 'i aduc legați la Ierusallem, pentru ca să fie pedepsiți.

6. Și pe când mergeam eu și mă apropiam de Damasc, fără de veste în mezul zilei străluci din cer ca un fulger împrejurul meu o lumină de îndestulă.

7. Și am căzut în locul unde eram, și am auzit un glas zicîndu 'mi: Saule, Saule, pentru ce mă urmărești?

8. Iar eu am răspuns; Cine ești, Doamne? Și zise către mine: Eu sunt Iisus Nazareul pe care tu îl urmărești.

9. Și cei care erau cu mine zăriră într'adevăr lumina, dar n'auziră glasul celui care 'mi vorbia.

10. Și am zis: Ce voi face, Doamne? Iar Domnul zise către mine: sculându te mergi la Damasc; și acolo 'ți se va spune

despre toate ce 'ți sînt rinduite ca să le faci.

11. Și fiind că nu 'mi ridicam ochi în sus din pricina mării acelei lumini, dus fiind de mână de către cei care erau cu mine, am venit la Damasc.

12. Și un Anania, bărbat temător de Dumnezeu după lege, dovedit bun de către toți Iudei care locuesc acolo,

13. Venind la mine, și stînd aproape 'mi zise: Frate Saule, uită te în sus, și eu chiar în acel ceas m'am uitat la el.

14. Și zise: Dumnezeul părinților noștri te a ales pe tine ca să cunoști voința lui, să vezi pe cel Drept, și să auzi glas din gura lui.

15. Că vei fi martur pentru dînsul la toți oameni despre cele ce ai văzut și ai auzit.

16. Și acum ce ai în gînd? Sculîndu te, botează te și spală 'ți păcatele tale, după ce vei fi chemat numele lui.

17. Și când mă întorsei la Ierusalem, și mă rugam în santuar, eu fui în uîmire,

18. Și 'l am văzut zicîndu 'mi: Grăbește și eși curînd din Ierusalem; pentru că nu vor primi mărturia ta despre mine.

19. Și eu am zis, Doamne, ei ênsuși știu că eu puneam în închisoare și băteam prin sinagogi pe cei care au crezut în tine;

20. Și când se vărsa sângele lui Stefan, martorul său, și eu ênsumi eram de față și incuvi-

ințam, și păziam vestmintele celor care 'l omorau.

21. Și zise către mine, mergi că eu te voi trimite afară între neamuri în depărtare.

22. Și 'l ascultau pînă la acest cuvînt, și ridicară glasul lor zicînd: Îea de pe pămînt pe unul ca acesta; căci nu se cuvine ca el să trăiască.

23. Și pe cînd strigau ei, și aruncau jos vestmintele lor, și asvêrliau țărina în aer,

24. Căpitanul porunci ca el să fie dus în tabără, zicînd să 'l cerceteze cu lovirî de biciu, ca să afle pentru care pricină strigau așa împotriva lui.

25. Dar cînd îl întinseră pentru bicile de curele, Pavel zise către sutașul care era de față: Vă este oare ertat să bateți cu bice pe un om Roman și nejudecat?

26. Și auzînd sutașul, ducîndu se la căpitan 'i spuse zicînd: Ce ai de gînd să faci? Căci omul acesta este Roman.

27. Și venînd căpitanul 'i zise: Spune 'mi, tu ești Roman? Și el zise: Așa este.

28. Și căpitanul răspunse: Eu cu multă sumă de bani am dobîndit această cetățenie. Și Pavel zise: Dar eu sînt chiar născut Roman.

29. Decî îndată se deteră la o parte de la dînsul cei care aveau să 'l cerceteze; și căpitanul se temu, după ce cunoscu că este Roman, și că îl legase.

30. Și a doua zi hotărîndu se să cunoască ce este temeinic, pentru ce este învinovătit de către Iudei, îl deslegă, și porunci ca să se adune mai mari preoților și tot sinedriul. Și aducînd jos pe Pavel îl puse înaintea lor.

CAP. XXIII.

Pavel înaintea sinedriului. Desbinarea între Farisei și Saducei. Arătarea Domnului. Descoperindu se conjurarea Iudeilor, Pavel e trimis la Cesaia.

1. Și Pavel uitându se neclintit la sinedriu zise: Bărbați frați, eu cu toată știința bună de mine însumi m'am purtat în chemarea mea pentru Dumnezeu pînă în această zi.

2. Iar arhiereul Anania porunci celor care steteau lângă dînsul ca să 'l bată peste gură.

3. Atunci Pavel zise către el: Dumnezeu te va bate pe tine, zidule spoit; chiar tu șezi judecându mă după lege, și călcînd legea poruncești să fiu bătut?

4. Iar cei care steteau de față ziseră: Pe arhiereul lui Dumnezeu îl înfruntezi tu?

5. Și Pavel răspunse: Nu știam, fraților, că este arhiereu; căci este scris: Pe mai marele poporului tău nu 'l vorbi de rău.

6. Și cunoscînd Pavel că o parte este de Saducei, iar alta de Farisei strigă în sinedriu: Bărbați frați, Eu sînt Fariseu, fiu de Farisei; pentru nădejdea și învierea dintre morți mă judec eu.

7. Și zicînd el aceasta se ivi neînțelegere între Farisei și Saducei; și desbinată fu mulțimea.

8. Pentru că Saducei zic că nu este înviere, și nici ânger, nici spirit; iar Farisei pe amîndouă le mărturisesc.

9. Și se făcu strigăt mare; și sculându se uni dintre cărturari din partea Fariseilor se certau zicînd: Nici un rău nu găsim în acest om; dar dacă spirit 'i a vorbit sau ânger?

10. Și făcîndu se mare neînțelegere, căpitanul temîndu se ca Pavel să nu fie sfîșiat de către dînși porunci ca venind oștirea jos să 'l răpiască din mijlocul lor, și să 'l ducă în tabără.

11. Iar în noaptea următoare stînd Domnul lângă el zise: Indrăznește; căci după cum ai mărturisit cele despre mine la Ierusalem, astfel trebuie ca tu să mărturisești și la Roma.

12. Și făcîndu se zioă Iudei după ce s'au strâns în ceată se deteră pe ei ênsuși anatema, zicînd nici să nu mănânce nici să nu bea pînă cînd nu omoară pe Pavel;

13. Și erau mai mulți de patruzeci cei care făcură acest jurămintă împreună;

14. Care ducîndu se la mai mari preoților și la bătrîni ziseră: Cu anatema ne am dat pe noi ênșine anatema să nu gustăm nimic pînă cînd nu omorîm pe Pavel.

15. Acum dar voi împreună cu

sinedriul faceți cunoscut căpitanului pentru ca să 'l aducă jos la voi, ca cum ați avea de gând să hotăriți mai cu deamănuntul cele despre dânsul; iar noi, mai 'nainte d'a se apropia el, suntem gata să 'l repunem.

16. Dar fiul surorii lui Pavel auzind de pândirea lor, venind și întind în tabără, spuse lui Pavel.

17. Și Pavel chemând la sine pe unul dintre sutași zise: Du pe acest tîner la căpitan, căci are să 'i spună ceva.

18. Decî el luându 'l îl duse la căpitan și zise: Pavel care este închis chemându mă la sine mă rugă să aduc la tine pe acest tîner, avînd să 'ți vorbiască ceva.

19. Și căpitanul luându 'l de mână și ducîndu 'l la o parte întrebă: Ce este ce ai să 'mi spui?

20. Și el zise că Iudei s'au înțeles să te roage ca mâine să aduci jos la sinedriu pe Pavel, ca cum ăr avea de gând să cerceteze mai cu deamănuntul despre dânsul.

21. Decî tu nu te încrede lor; căci mai mult de patruzeci de bărbați dintre dînși îl pîndesc, ca uni care s'au dat pe ei ênsuși anatema, ca nici să nu mănânce, nici să nu bea pînă cînd nu 'l vor fi răpus; și acum sînt gata, așteptînd făgăduința de la tine.

22. Decî căpitanul dete tîne-

rului drumul, poruncind să nu spue la nimeni, că ai făcut cunoscut acestea către mine.

23. Și chemând la sine pe doi dintre sutași zise: De la al treilea ceas din noapte, aveți gata două sute de ostași, și șaptezeci de călăreți și două sute de arcași ca să meargă pînă la Cesaria;

24. Și să aduceți dobitoace de povară ca punînd pe Pavel să 'l ducă bine la Felix, procuratorul;

25. Scriind scrisoare ce avea acest coprinș:

26. Claudiu Lisia alesului procurator Felix, multă sănătate.

27. Pe acest bărbat prins fiind de către Iudei, și avînd să fie omorît de dînși, venind eu cur-oaste 'l am scăpat, aflînd că este Roman.

28. Și voind să cunosc bine vina pentru care îl pârau 'l am adus la sinedriul lor.

29. 'L am găsit pîrit pentru nedomiriri ale legei lor, dar ne avînd nici o vină vrednică de moarte sau de legături.

30. Și aducîndu 'mi se la cunoștință că are să fie o cursă din partea Iudeilor împotriva acestui bărbat, de îndată 'l am trimis la tine, poruncind și celor care 'l învinovătesc să spună înaintea ta cele împotriva lui. *Fiți sîndtos.*

31. Decî ostași, după cum le fusese rînduit, luînd pe Pavel îl duseră noaptea la Antipatri.

32. Și a doua zi se întoarseră

în tabără, lăsând pe călăreți să se ducă cu dânsul;

33. Care, intrând în Cesaria și dând procuratorului scrisoarea, 'i înfățișară și pe Pavel.

34. Și *procuratorul* citind, și întrebând din care ținut este, și aflând că din Cilicia,

35. Zise: Te voi asculta cu deamănuntul, când vor fi venit și cei care te învinovățesc; poruncind ca el să fie păzit în pretoriul lui Erod.

CAP. XXIV.

Pavel se apără înaintea lui Felix de învinovățirea ce 'i se aducă de Tertul și Iudei, și vorbește înaintea lui Felix și Drusilei.

1. Și după cinci zile veni archiereul Anania cu uni bătrini și cu un retor Tertul, care făcură cunoscut procuratorului împotriva lui Pavel.

2. Și chemat fiind el, Tertul începu să 'l învinovățească zicând:

3. Având prin tine parte de multă pace, și de întocmiri bune făcute acestui neam prin îngrijirea ta în orî ce parte și pretutindinea, noi cunoaștem, alesule Felix, cu toată mulțumirea.

4. Dar ca să nu te țin mult timp, te rog să ne ascuți pe scurt cu a ta bună voință.

5. Căci aflând pe bărbatul acesta aducător de peire și îndemnând la răscoală pe toți Iudei care sînt peste tot pămîntul

locuit, fiind căpetenie a eresii Nazareilor,

6. Care a încercat să spurce și santuarul, și pe care am pus mîna,

7. *Și am voit să 'l judecăm după legea noastră, dar venind căpitănul Lisia 'l a dus jos cu multă silnicie din mîinile noastre, poruncind celor care 'l învinovățiau să vie înaintea ta ;*

8. De la care poți, însuși cercetând cu scumpătate, să cunoști cu deamănuntul despre toate acestea, pentru care noi 'l învinovățim.

9. Și se învioră și Iudei, zicând că acestea așa sînt.

10. Și Pavel răspunse, după ce procuratorul 'i făcu semn să vorbască,

Știind că tu de mulți ani ești judecător acestui neam, bucuros mă apăr de cele pentru mine însumi.

11. Putînd tu cunoaște bine, că nu am mai mult de douăsprezece zile, de când am venit la Ierusalem ca să mă închin;

12. Și nici în santuar nu m'au găsit vorbind către cineva sau făcînd răscoală de gloată, nici în sinagogi, nici prin oraș.

13. Nici nu pot dovedi cele pentru care mă învinovățesc ei acum.

14. Dar 'ți mărturisesc aceasta, că potrivit cu calea, pe care dînsi o numesc eresie, eu slujesc într'adevăr Dumnezeului părintesc.

crezând toate cele scrise după lege și în profeții,

15. Având în Dumnezeu nădejde, pe care și aceștia însuși o au, că are să fie înviere a dreptilor și a nedreptilor.

16. De aceea și eu însumi mă ostenesc să am în tot dauna întreagă știință de mine înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

17. Și după mai mulți ani am venit ca să fac milostenii pentru neamul meu și daruri;

18. La care m'au găsit uni Iudei din Asia, curățit în santuar, nu cu gloată, nici cu sgomot,

19. Aceia trebuia să fie de față înaintea ta și să mă învinovățiască, dacă ar avea ceva impropria mea.

20. Sau chiar aceștia să spună ce nedreptate au găsit, când am stat înaintea sinedriului,

21. De cât numai acest cuvânt pe care l'am rostit tare, stând între dênși, că Pentru învierea morților mă judec eu astăzi înaintea voastră.

22. Și Felix, *auzind acestea*, 'i amână pentru altă dată. Știind mai cu deamănuntul cele despre calea aceasta, zicând: Când va fi venit căpitanul Lisia, voi hotărî cele ale voastre,

23. Poruncind sutașului ca Pavel să fie ținut în pază, și să aibe liniște, și să nu opriască pe nimenia dintre ai lui ca să 'i slujască.

24. Și după câteva zile venind Felix cu Drusila femea sa, care

era Iudee, trimise să cheme pe Pavel, și 'l ascultă despre credința care este în Christos.

25. Și vorbind el cu dênși despre dreptate și înfrânare și despre judecata viitoare, Felix înfricoșându-se răspunse: Pentru acum du te; și când voi avea timp potrivit, te voi chema iar,

26. Așteptând în acelaș timp, că 'i se vor da bani de către Pavel, *pentru ca să 'i dea drumul*; de aceea și mai adesea trimițând să 'l cheme vorbea cu dênsul.

27. Și împlinindu-se doi ani, Felix avu urmaș pe Porciu Festu; și Felix, voind să 'și dobîndiască mulțumire de la Iudei, lăsă pe Pavel închis.

CAP. XXV.

Pavel se apără înaintea lui Festu și a Iudeilor veniți la Cesaria. Festu spune lui Agripa despre Pavel, și el însuși 'l aduce la Agripa și Berenice.

1. Deci Festu, după ce păși pe ținutul său, se duse după trei zile de la Cesaria la Ierusalem.

2. Și mai mari preoților și fruntași Iudeilor 'i făcură cunoscut împotriva lui Pavel;

3. Și 'l rugau, cerând ca îndatorire împotriva lui, ca să trimită să 'l cheme la Ierusalem, făcând ei *din aceasta* o cursă ca să 'l răpue pe cale.

4. Dar Festu răspunse că Pavel este ținut în pază la Cesaria,

și că el însuși stă să plece în curînd

5. Decî care dintre voi sînt în stare, zise el, venind împreună cu mine, să 'l învinovățiască, dacă este ceva necuviincios în acest bărbat.

6. Și stînd între dînși nu mai mult de opt sau zece zile, venind la Cesaria, șezînd a doua zi pe scaunul de judecător, porunci ca Pavel să fie adus.

7. Și venind el, îl încunjurară Iudei care veniseră de la Ierusalem, aducînd improtiva lui multe și grele învinuiri pe care nu puteau să le dovediască,

8. Pe cînd Pavel se apăra că n'a greșit ceva nici față de legea Iudeilor, nici față de santuar, nici față de Cesar.

9. Dar Festu, voind să dobîndiască mulțumire de la Iudei, răspunzînd lui Pavel zise: Voești ca mergînd la Ierusalem să fii judecat acolo înaintea mea pentru acestea?

10. Și Pavel zise: Eu stau înaintea scaunului de judecător al Cesarului, unde trebuie să fiu judecat; pe Iudei cu nimic nu 'i am nedreptățit, după cum și tu mai bine cunoști.

11. Decî dar, dacă nu sînt în drept și am făcut ceva vrednic de moarte, nu mă feresc de moarte; iar dacă nu este nimic din acelea pentru care aceștia mă învinovățesc, nimeni nu poate să mă dea lor. Cer să fiu judecat de Cesarul.

12. Atunci Festu chibzuind împreună cu cei chemați a se sfătui răspunse: Ai cerut să fii judecat de Cesarul, la Cesarul te vei duce.

13. Și trecînd câteva zile Agripa, împăratul, și Berenice sosiră la Cesaria, ca să ureze lui Festu bun venit.

14. Și fiind că rămaseră acolo mai multe zile, Festu istorisi împăratului cele despre Pavel zicînd: Este lăsat în închisoare de către Felix un bărbat,

15. Pentru care, fiind eu la Ierusalem, 'mi au făcut cunoscut mai mari preoților și bătrîni Iudeilor, cerînd hotărîre improtiva lui;

16. Căroră le am răspuns, că Romani n'au obiceiul să dea pe un om, pînă cînd învinuitul nu are de față pe învinuitori lui, și nu iese loc de apărare pentru învinovățire.

17. Decî, după ce au venit ei aci, ne mai făcînd nici o amănare, șezînd a doua zi pe scaunul de judecător am poruncit ca să fie adus bărbatul,

18. Improtiva căruia sculându se învinuitori, nu aduceau nici o vină din acele rele pe care 'mi le puneam eu în minte,

19. Ci aveau față de dînsul niște neînțelegeri pentru a lor temere de Dumnezeu, și pentru un Iisus mort, despre care Pavel zicea că este viu.

20. Și eu nedomirindu mă la cercetarea despre acestea, între-

bam dacă el ar voi să meargă la Ierusalem, și acolo să fie judecat pentru acestea.

21. Dar Pavel cerând ca el să fie ținut în păstrare pentru hotărîrea Augustului, am poruncit ca el să fie ținut în păstrare pînă ce 'l voi trimite la Cesarul.

22. Și Agripa zise către Festu: Aș vrea și eu însumi să auz pe acest om. Măine îl vei auzi, zise el.

23. Decî a doua zi venind Agripa și Berenice cu multă pompă, și intrând ei în auditoriu împreună cu căpitani și bărbați cei mai aleși ai orașului, și poruncind Festu, Pavel fu adus.

24. Și Festu zice: Impărate Agripa, și toți bărbați care sînteți de față cu noi, priviți pe acesta despre care 'mi a vorbit toată mulțimea Iudeilor în Ierusalem și aci, strigând că el trebuie să nu mai fie viu.

25. Dar eu am înțeles că el n'a făcut nimic vrednic de moarte; și acesta însuși cerând să fie judecat de Augustul, am hotărît să 'l trimit.

26. Despre care nu am ceva temeinic ca să scriu Domnului meu. De aceea 'l am adus înaintea voastră, și mai ales înaintea ta, împărate Agripa, pentru ca făcându se cercetare cu deamănuntul să am ce să scriu.

27. Căci mi se pare nemîntos, ca trimițînd pe un închis să nu arăt și cuvintele împotriva lui.

CAP. XXVI.

Înaintea lui Agripa și Festu Pavel vorbește de viața sa din trecut, de vedenia cerească și de credința sa.

1. Și Agripa zise către Pavel: Ți este îngăduit să vorbești pentru tine însuși. Atunci Pavel întinzînd mîna rostia cuvinte de apărare:

2. Impărate Agripa, mă cred pe mine însumi fericit avînd să mă apăr astăzi înaintea ta de toate căte sînt învinuit de către Iudei,

3. Mai ales că tu cunoști toate obiceiurile și neînțelegerile dintre Iudei, de aceea mă rog să mă ascuți cu mărinimie.

4. Decî dar vețuirea mea din tinerețe, care fu de la început în neamul meu în Ierusalem, o știu toți Iudei,

5. Pentru că ei mă cunosc de mult, dacă voesc să mărturisiască, că eu am vețuit ca Fariseu potrivit cu cea mai strășnică sectă a credinții noastre în Dumnezeu.

6. Și acum pentru nădejdea în făgăduința făcută de Dumnezeu către părinți noștri stau judecându mă,

7. La care făgăduință cele douăsprezece seminții ale noastre, slujind cu stăruință noapte și zi, nădăjduesc să ajungă; pentru aceea nădejde sînt învinuit de către Iudei, împărate Agripa.

8. Pentru ce să socotește de necrezut la voi, dacă Dumnezeu înviază morți?

9. Drept aceea eu m'am gân-

dlt în mine însumi, că pentru numele lui Iisus Nazareul trebuie să lucrez multe împotrivă,

10. Ceea ce am și făcut în Ierusalem, și pe mulți dintre sânti eu 'i am închis în închisori, după ce am luat împuternicirea de la mai mari preoților; și pe când erau omoriți 'mi am dat glasul,

11. Și răsbunându 'mi pe dênși de multe ori prin toate sinagogaile 'i siliam să defăimeze, și pește măsură înfuriindu mă asupra lor 'i urmăriam pênă și în orașele de din afară.

12. În aceste urmăriri ducându mă la Damasc cu împuternicire și cu drept de lucrare de la mai mari preoților,

13. Am văzut, împărate, în mezul zilei pe cale o lumină întrecând strălucirea soarelui încunjurându mă ca un fulger din cer pe mine și pe cei care mergeau împreună cu mine;

14. Și căzând noi toți jos la pământ, eu am auzit un glas zicând către mine în limba ebraească: Saule, Saule, pentru ce mă urmărești? Cu greu 'ți este să calci cu piciorul peste ghimpă.

15. Și eu am zis: Cine ești, Doamne? Iar Domnul zise: Eu sunt Iisus, pe care tu îl urmărești.

16. Dar scoală te și stăi pe picioarele tale; căci pentru aceasta m'am arătat ție, ca să fii rînduit slujitor și martor atât de cele ce ai văzut, cât și de cele pentru care mă voi arăta ție,

17. Scăpându te eu pe tine din acest popor și dintre neamuri, la care eu te trimit

18. Ca să le deschizi ochii, spre a se întoarce de la întunec la lumină și de la stăpînirea lui Satan spre Dumnezeu, ca să primiască ei prin credința în mine, ertare de păcate și sorți între cei sântiți.

19. De aceea, împărate Agripa, nu m'am făcut neascultător vedenii cerești;

20. Ci am vestit mai 'ntîiu atât celor din Damasc și celor din Ierusalem, cât și în toată țara Iudei, și neamurilor ca să se pocăiască și să se întoarcă spre Dumnezeu, făcând lucruri vrednice de pocăință.

21. Pentru acestea Iudei apucându mă, fiind eu în santuar, se încercau să mă omoare.

22. Deci avînd parte de ajutorul lui Dumnezeu pênă în această zi stau, dovedit fiind bun și de mic și de mare, fiind că nu zic nimic, de cât cele ce au spus atât profeți, cât și Moise că au să fie,

23. Adecă dacă Christosul are să fie supus la pătimire, dacă el întîiu fiind din învierea morților are să vestiască lumină atât poporului, cât și neamurilor.

24. Și pe când rostia această apărându se, k'estu zice cu glas tare: Ți ai eșit din fire, Pavle, știința multă te duce la smintire.

25. Dar Pavel zise: Nu 'mi am

eșit din fire, alesule Festu, ci rostesc cuvinte ale adevărului și ale cuminții.

26. Căci despre acestea știe împăratul, către care și vorbesc fără sfială fiind; pentru că nu sunt incredințat cu nimic că el nu știe ceva din acestea, fiind că aceasta nu s'a petrecut într'un unghiū.

27. Crezi profeților, împărate Agripa? Știi că crezi!

28. Și Agripa zise lui Pavel: Cu puțin mă îndupleci ca să fiu Chreștin.

29. Iar Pavel zise: M'aș ruga lui Dumnezeu, ca și cu puțin și cu mult, nu numai tu, ci și toți care mă ascultă astăzi să fiți astfel, după cum sunt și eu, afară de aceste legături.

30. Și se sculă împăratul și procuratorul și Berenice și cei care ședeau împreună cu dênși.

31. Și trăgându se ei la o parte vorbiau unii cu alți, zicând că omul acesta nu făptuește nimic vrednic de moarte sau de legături.

32. Și Agripa zise lui Festu: Omului acestuia putea să 'i se dea drumul, dacă n'ar fi cerut să fie judecat de Cesarul.

CAP. XXVII.

*Pavel cu soți săi pornește pe apă la Roma.
Incorajarea marinarilor din parte 'i. Sfidarea vasului și scăparea tuturor.*

1. Și când fu hotărît ca noi să plecăm pe apă în Italia, ei dateră

în primire pe Pavel și pe oare care alți închiși unui sutaș cu numele Iuliu, din cohorta Augusta.

2. Și suindu ne într'un vas de la Adramit, care avea să meargă la locurile de pe lângă Asia, ne am dus, fiind cu noi Aristarch Macedoneanul din Tesalonic.

3. Și a doa zi ajunserăm la Sidon; și Iuliu, purtându se omenos cu Pavel, 'i dete voie să se ducă la prietenii ca să aibă îngrijire.

4. Și pornind de acolo am mers pe lângă Cipru, pentru că vânturile erau împrotivitoare.

5. Și trecând marea de pe lângă Cilicia și Pamfilia am venit jos la Mira Licii.

6. Și acolo căpitanul găsind un vas Alexandrin mergând în Italia ne a suit într'ensul.

7. Dar fiind că în multe zile mergeam încet, și cu anevoie ajungând lângă Cnidu, de oare ce vântul nu ne lăsa să ne apropiem, am mers pe lângă Creta spre Salmone;

8. Și cu greutate mergând noi pe lângă dênșă, am venit la un loc numit Limanuri Frumoase, de care loc era aproape orașul Lasea.

9. Și trecând mult timp, și călătoria fiind acum primejdioasă, pentru că și postul trecuse acum, Pavel 'i îndemna

11. Zicându le: Bărbați, ved că călătoria are să fie cu mare îndrăsneală și multă pagubă nu

numai pentru încărcătură și vas, ci și pentru sufletele noastre.

11. Dar sutașul asculta mai mult de cărmăciu și de căpitanul vasului, de cât de cele zise de Pavel.

12. Și limanul nefiind bun de ernet, cei mai mulți găsiră cu cale să plece d'acolo, *incercând* dacă cumva, după ce vor fi ajus la Fenica, ar putea să erneze, *fiind aci* un liman al Cretei, așezat spre mează zi și apus, și spre mează noapte și apus.

13. Și bătând încet vânt de mează zi, părându li se că sunt stăpini pe a lor punere la cale, ridicând *ancora*, mergeau mai aproape pe lângă Creta

14. Dar nu după mult timp se repezi împotriva ei vânt furtunos, care se numește Eurachilon.

15. Și vasul răpit fiind cu totul și ne putând să se improtivască vântului, eram duși lăsându ne în voea lui

16. Și trecând pe lângă o insulă numită Clauda, cu anevoie am fost în stare să prindem lun-trea,

17. Pe care ridicând o sus, *oameni* întrebuițau mijloace de apărare încingând vasul pe de desubt; și temându se să nu dea peste Sirte, lăsând vetrilele jos erau mânați astfel.

18. Și tare primejduiți fiind noi de furtună, aruncară a doa zi povara;

19. Și a treia zi aruncară cu mâinile lor uneltele vasului.

20. Și mai multe zile ne arătându se nici soare nici stele, și furtună foarte mare amenințând neconținut, fu luată în cele din urmă ori ce nădejde de scăparea noastră.

21. Și fiind că de mult nu mâncase nimeni, atunci Pavel stând în mijlocul lor zise: Părbați, trebuia ca ascultând de mine să nu plecați de la Creta, și să fi cruțat această îndrăsneală și pagubă.

22. Acum dar vă îndemn să fiți cu inimă bună, căci nici o pierdere de suflet nu va fi dintre voi, afară de a vasului.

23. Pentru că stătu lângă mine în noaptea aceasta un ânger al Dumnezeului, al căruia sunt eu, și cărui slujesc zicând:

24. Nu te teme, Pavele; tu trebuie să stai înaintea Cesarului; și iată, Dumnezeu 'ți a dăruit pe toți care călătoresc cu tine.

25. De aceea, bărbați, fiți cu inimă bună; căci am încredere în Dumnezeu că astfel va fi după cum 'mi s'a vorbit mie.

26. Dar peste o insulă trebuie să dăm.

27. Și când fu a patrusprezecea noapte, mânați fiind noi încoaci și încolo în Adriatica, către mezul nopții oameni vasului 'și dedeau cu bănuiala că o țară vine aproape de densi;

28. Și lăsând măsura în jos găsiră doțzeci de stânjeni; și depărtându se puțin, și lăsând iar

măsura în jos, găsiră cincisprezece stânjeni.

29. Și temându-se ca nu cumva să dăm peste locuri stâncoase, aruncând din partea d'napoi a vasului patru ancure doriau să se facă zioă.

30. Dar oameni vasului căutând să fugă din vas, și lăsând luntrea jos în mare sub cuvânt că ar avea să întinză ancure de la pisc,

31. Pavel zise sutașului și ostașilor: Dacă acestia nu rămân în vas, voi nu puteți fi scăpați.

32. Atunci ostași tăeară funiile luntrei, și o lăsară să cază.

33. Și pănă când era să se facă zioă, Pavel îndemna pe toți să țiea parte la masă zicând: Astăzi este a patrusprezecea zi de când așteptând sunteți într'una nemâncați, neluând nimic.

34. De aceea vă îndemn să luați parte la masă; căci aceasta este spre scăparea voastră; pentru că un păr al nici unuia dintre voi nu va peri din capul său.

35. Zicând dar acestea, și luând pâine mulțumi lui Dumnezeu în fața tuturor, și frângând începu să mănânce.

36. Și toți fiind cu inima bună luară și ei să mănânce.

37. Și eram în vas toate sufletele două sute șaptezeci și sase.

38. Și după ce se săturară de mâncare, ușurau vasul aruncând afară în mare cele pentru hrana lor.

39. Și când se făcu zioă, nu cunoștiau bine pământul; dar zăriau un sîn de mare având țerm, către care se hotărîră, dacă ar putea, să mână vasul.

40. Și desfăcând ancurele le lăsară în mare, în acelaș timp lăsând în jos legăturile cârmelor, și întinzând vetrila din frunte la adierea vântului țineau spre țerm.

41. Dar dând ei peste un loc între două mări înțepeniră vasul; și piscul înfigându-se sta neclintit, iar partea d'napoi a vasului se sfărîma de tăriea valurilor.

42. Atunci hotărîrea ostașilor fu ca să omoare pe cei legați, ca nu vre unul eșind afară în 'not să scape prin fugă;

43. Sutașul însă hotărît fiind să scape pe Pavel 'i împedică de la înțelesul lor, și porunci ca cei care pot să înoate, aruncându-se cei d'intîiu, să easă la uscat,

44. Și ceilalți uni pe scânduri, iar alți pe ceva de ale vasului. Și astfel se făcu că toți fură scăpați la uscat.

CAP. XXVIII.

Sfărîmarea vasului la Melite. Vipera. Lăsnătoșirea tatălui lui Poplî. Sosirea la Siracusa, Regiu și Poșoli. Întîmpinarea lui Pavel la Roma, învățătura și șederea lui aci doi ani.

1. Și scăpați fiind, atunci cunoscurăm bine că insula se numește Melite.

2. Și barbari ne arătau multă bunăvoință, pentru că aprinzând foc ne luară pe toți la densi din pricina ploii ce era și a frigului.

3. Și Pavel strângând grămadă de uscături, și punând pe foc, o viperă eșind de căldură 'l apucă de mână.

4. Și barbari când văzură veșuitoarea veninoasă atârnată de mâna lui ziceau uni către alți: Cu adevărat omoritor este omul acesta, pe care Dreptatea nu 'l lăasă să fie viu, deși este scăpat din mare.

5. Dar el scuturând în foc veșuitoarea veninoasă, nu suferi nici un rău.

6. Și ei așteptau că el are să se umfle sau să cază de o dată mort; dar așteptând densi mult și văzând că nu 'i se întâmplă nici un rău, schimbându-se ziceau că el este Dumnezeu.

7. Și împrejurul aceluia ținut avea locuri un anume Publiu, cel d'înteu al insulei; acesta după ce ne primi ne ospetă prietenește trei zile.

8. Și tatăl lui Publiu zăcea apucat de friguri și vintre. La densul intrând Pavel, și rugându-se, punând mâinile asupra 'i îl făcu sănătos.

9. Făcându-se aceasta veniau la densul și ceilalți din insulă care aveau suferințe, și erau tămăduiți;

10. Aceștia ne cinstiră și cu multă cinste, și fiind noi să ple-

căm puseră cele pentru trebuința noastră.

11. Iar după trei luni plecărăm într'un vas Alexandrin, cu semnul Castor și Polux, ce ernase în insulă.

12. Și ajungând la Siracusa am rămas trei zile.

13. De acolo încunjurând am sosit la Regiu; și după o zi bățând vânt de mează zi, am venit a doua zi la Poțoli;

14. Unde găsim frați am fost indemnati să rămânem la densi șapte zile; și astfel am venit la Roma.

15. Și frați d'acolo, auzind cele despre noi, veniră spre întâmpinarea noastră pînă la Foru lui Apiu și la Trei Taberne; pe care văzându 'i Pavel, mulțumind lui Dumnezeu, luă îndrăzneală.

16. Iar când am intrat în Roma, *sutașul dote căpeteniei ostășești în primire pe cei legați iar lui Pavel 'i dote voie să rămăe singur cu ostașul care 'l păzia.*

17. Și după trei zile densul adună pe cei care erau fruntași Iudeilor, și venind ei împreună zise către densi: Bărbați frați, eu ne făcând nimic împotriva popoului sau datinelor părintești, legat fiind în Ierusalem am fost dat în mâinile Romanilor;

18. Care cercetându-mă voiau să 'mi dea drumul pentru că nici o vină de moarte nu era în mine.

19. Dar Iudei împotrivindu-se prin cuvinte am fost nevoit să

cer a fi judecat de Cesarul, nu că aş avea ceva ca să învinovăţesc neamul meu.

20. Decî pentru acest cuvînt v'am chemat ca să vă văz şi să vă vorbesc; căci pentru nădejdea lui Israel mă impresoară acest lanţ.

21. Iar ei ziseră către dînsul: Noi n'am primit din Iudeea nici scrisori despre tine, nici venind vreunul dintre fraţi a dat de ştire sau a vorbit ceva rău de tine.

22. Dar găsim cu drept să auzim de la tine cele ce gîndeşti; căci despre erezia aceasta ne este cunoscut că pretutindinea se vorbeşte împotrivă.

23. Şi hotărîndu 'i o zi veniră mai mulţi la dînsul în casa de poposire, cărora le spuse, adevărînd împărăţia lui Dumnezeu şi încredinţându 'i de dimineata pînă seara despre Iisus atât din legea lui Moise, cât şi din profeţi.

24. Şi unii erau încredinţaţi de cele spuse, iar alţi nu credeau.

25. Şi neînvînduse între dînşi

plecară, după ce Pavel zise un cuvînt, că bine a vorbit Spiritul Sânt prin Isaia profetul către părinţi voştri

26. Zicînd: Du te la poporul acesta şi zi: Cu auzul veţi auzi dar nu veţi înţelege; şi văzînd veţi vedea, dar nu veţi cunoaşte;

27. Căci s'a îngrăşat inima acestui popor, şi cu urechele au auzit greu, şi au închis ochi lui, ca nu cumva să vădă cu ochi, şi să auză cu urechele, şi să înţeleagă cu inima şi să se întoarcă ca să 'i vindec pe ei.

28. Decî cunoscut să vă fie voe, că neamurilor s'a trimis aceeaşi mîntuire a lui Dumnezeu; şi dînşi vor asculta.

29. *Şi după ce zise el acestea, Iudei plecară avînd mare neînţelegere între dînşi.*

30. Iar Pavel rămase doi ani deplinî într'o casă închiriată de el însuşi, şi primia pe toţi care veniau la dînsul,

31. Predicînd împărăţia lui Dumnezeu, şi învăţînd cele despre Domnul Iisus Christos fără nici o sfiială, fără nici o pedică.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRE

ROMANI

CAP. I.

Pavel laudă Biserica din Roma pentru credința ei, arătând dorința d'a veni să o vadă. Mântuirea vine din credință. Și neamurile și Iudei sunt căzuți sub mânia lui Dumnezeu.

1. Pavel slujitorul lui Iisus Christos, chemat apostol, deosibit fiind pentru evangelia lui Dumnezeu,

2. Pe care a făgăduit o mai dinainte prin profeți ai săi în scripturi sante,

3. Despre Fiul său, născut după corp din neamul lui David,

4. Rinduit Fiul al lui Dumnezeu, cu putere după spirit de sântenie prin sculare dintre morți, Iisus Christos Domnul nostru,

5. Prin care am luat Dar și apostolie spre supunere de credință între toate neamurile pentru numele său,

6. Între care sânteiți și voi chemați ai lui Iisus Christos,

7. Tuturor care sânteiți în Ro-

ma, iubiți de Dumnezeu, chemați sânti, Dar voe și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și Domnul Iisus Christos.

8. Mai întâiu mulțumesc Dumnezeului meu prin Iisus Christos pentru voi toți, că credința voastră se vestește în toată lumea.

9. Căci martur 'mi este Dumnezeu, căruia 'i slujesc în spiritul meu în evangelia Fiului său, cât de neincetat 'mi aduc aminte de voi,

10. Tot dauna în rugăciunile mele; cerând dacă cumva în cele din urmă voi avea parte prin voința lui Dumnezeu să vin la voi.

11. Căci doresc să vă văz, ca să vă împărtășesc ceva Dar spiritual, pentru ca voi să fiți înțăriți,

12. Și aceasta este, ca eu să fiu împreună îndemnat între voi prin credința ce este între noi, atât a voastră cât și a mea.

13. Dar, fraților, nu voesc ca voi să nu știți, că de multe ori 'mi am pus în gând să vin la voi, — și am fost împedecat pînă acum —, pentru ca să am oare care rod și între voi, ca și între celelalte neamuri.

14. Sunt dator atât la Eleni cât și la barbari, atât la învățați cât și la neînvățați.

15. Astfel intru cât mă privește pe mine, nu este preget ca să vă binevestesc și voe care sînteți în Roma;

16. Căci nu mă rușinez de evangelia lui *Christos*, pentru că este puterea lui Dumnezeu spre mîntuire la tot care crede, atât Iudeu măi întîiu, cât și Elen.

17. Pentru că îndreptățire de la Dumnezeu se descoperă în ea din credință pentru credință, după cum este scris: Dreptul prin credință va fi viu.

18. Căci mânia lui Dumnezeu se descoperă din cer împotriva orî cărei necucernicii și nedreptăți a oamenilor, care țin cu silnicie adevărul în nedreptate,

19. Pentru că ce este cunoscut al lui Dumnezeu arătat este într'euși, de oare ce Dumnezeu le-a făcut cunoscut lor.

20. Căci cele nevăzute ale lui sînt zărite de la facerea lumii, pricepîndu se cu mintea prin fapte, adecă vecinica lui putere și măreție Dumnezească, pentru ca dînși să fie fără cuvînt de apărare,

21. Pentru că, deși cunoscu-

seră pe Dumnezeu, nu 'l au mărit ca pe un Dumnezeu, nici nu 'i au mulțumit, ci fură amăgiți în gândirile lor, și intunecată fu nemintoasa lor inimă.

22. Zicînd că sînt înțelepți, fură nemintoși,

23. Și schimbare mărirea neperitorului Dumnezeu cu asemănare de chip de om peritor, și de sburătoare și de dobitoace și de tăritoare.

24. De aceea și Dumnezeu 'i a dat prinși în poftele rele ale inimilor lor spre necurățenie, ca corpurile lor să fie necinstite între ei însuși,

25. Ca uni care au schimbat adevărul lui Dumnezeu pe minciună, și au cîstit și au slujit făpturei în loc Făptuitorului, care este binecuvîntat în veci. Amin.

26. Pentru aceasta Dumnezeu 'i au dat prinși în patimi de necinste; căci și cele de parte femească ale lor au schimbat întrebuintărea firească pe cea împotriva firei,

27. Asemenea și cei de parte bărbătească, lăsând întrebuintărea firească a femeii, fură aprinși în pofta lor între dînși, sêvêrșind rușinea, parte bărbătească în parte bărbătească, și primind în ei ênsile resplata ce trebuia a rătăcirii lor.

28. Și după cum n'au judecat de bun ca să aibă pe Dumnezeu în deplină cunoștință, și Dumnezeu 'i a dat la o gîndire

netrebnică, ca să facă cele ce nu se cuvin,

29. Plin fiind de orî ce nedreptate, *de desfrânare*, de răutate, de pornire spre tot felul de inavuțire, de înrîire, umpluți de pismă, de omor, de ceartă, de înșălăciune, de viclenie,

30. Șoptitori, vorbitori de rău, uriți de Dumnezeu, sumeți, îngâmfați, lăudăroși, născocitori de rele, nesupuși părinților,

31. Nepricepuți, călcători de cuvânt, fără iubire firească, *neîmpăcați*, fără milă.

32. Ca uni care, cunoscînd bine hotărîrea lui Dumnezeu, că cei care făptuesc unele ca acestea sînt vrednici de moarte, nu numai că fac aceleași, dar și dau încuviințare la cei care le făptuesc.

CAP. II.

Judecata lui Dumnezeu este pentru toți. În zadar sîm mîndresc Iudei cu legea și cu tădere împrejur.

1. De aceea ești fără cuvânt de apărare, omule, orî care judeci; căci în aceea ce judeci pe altul, pe tine însuși te osîndești, pentru că tu care judeci făptuești aceleași.

2. Dar noi știm că judecata lui Dumnezeu este după adevăr împotriva celor care făptuesc unele ca acestea.

3. Și socotești tu aceasta, o-

mule, care judeci pe cei care făptuesc unele ca acestea, și care faci aceleași, că tu vei scăpa de judecata lui Dumnezeu?

4. Sau desprețuești bogăția bunătații lui și a îngăduirii și a îndelung răbdării, necunoscînd că bunătatea lui Dumnezeu te duce la pocăință?

5. Dar după învîrtoșarea ta și inimă nepocăită 'ți grămădești ție însuși mînie în zi de mînie și de descoperire a dreptei judecăți a lui Dumnezeu,

6. Care va da fie căruia după lucrările sale,

7. Celor care, după stăruință de bună lucrare, caută mărire și cinste și neperire, *le va da viață veșnică*;

8. Iar pentru cei care fac zavisti, și nu sînt supun adevărului, dar sînt supuși nedreptății, *va fi mînie și aprîndere*,

9. Suferință și strîmtoare *va fi* peste orîce suflet de om, care lucrează cu desăvîrșire răul, atît peste al Iudeului mai 'ntîiu cît și al Elenului.

10. Mărire ânsă și cinste și pace *va fi* orî cui care lucrează binele, atît Iudeului mai 'ntîiu cît și Elenului;

11. Căci la Dumnezeu nu este părtinire.

12. Căți dar ne avînd legea vor fi păcătuit, ca ne avînd legea vor și peri; și căți avînd legea vor fi păcătuit, prin lege vor fi judecați.

13. Pentru că nu auzitori le-

gii sînt îndreptățiți înaintea lui Dumnezeu, ci împlinitori legii vor fi îndreptățiți;

14. — Când dar neamuri care n'au legea fac din fire cele ale legii, aceștia, legea ne avînd, sînt loruși însuși lege,

15. Ca uni care dovedesc lucrul legii scris în inimile lor, dovadă dîndu le împreună a lor știință de sinele, și gîndurile învinuitoare sau și apărătoare dintre dînși — ,

16. În zioa cînd va judeca Dumnezeu prin Iisus Christos după evangelia mea cele ascunse ale oamenilor.

17. Dacă tu dar ești numit Iudeu, și te razimî pe lege, și te lauzi cu Dumnezeu,

18. Și cunoști voea lui, și încuviințezi pe cele bune, învățat fiind din lege,

19. Și ai încredere că tu însuși ești călăuză de orbî, luminează celor întru întunec,

20. Îndreptător al nemintoșilor, învățător al neștiutorilor, avînd icoana cunoștinței și adevărului în lege;

21. Decî tu care înveți pe altul, pe tine însuși nu te înveți? Care predici: Nu fura, furî?

22. Care zici: Nu săvârși adulter, săvârsești adulter? Care urăști idoli, jăfuești templele?

23. Tu care te lauzi cu legea, necinstești pe Dumnezeu prin călcarea legii?

24. Pentru că numele lui Dumnezeu din pricina voastră este

defăimat între neamuri, după cum este scris.

25. Căci tăerea împrejur folosește într'adevăr, dacă faci legea; dar dacă ești călcător de lege, tăerea ta împrejur s'a făcut netăere împrejur.

26. Decî dacă netăerea împrejur păzește hotăririle legii, oare netăerea lui împrejur nu va fi socotită ca tăere împrejur?

27. Și cea din fire netăere împrejur care împlinește legea te va judeca pe tine călcător de lege în literă și tăere împrejur.

28. Pentru că nu este Iudeu cel în afară, nici tăere împrejur cea în afară în carne;

29. Ci Iudeu este cel în ascuns și tăere împrejur a inimei *este* în spirit iar nu în literă; pentru care laudă nu *este* de la oameni, ci de la Dumnezeu.

CAP. III.

Cuvintele lui Dumnezeu încredințate Iudeilor au putere pentru dînși. Credința în Christos mîntuiește. Credința nu desfințează legea.

1. Decî care *este* mai multul Iudeului, sau care *este* folosul tăerii împrejur?

2. *Este* mult în orice chip. Mai întîiu că le au fost încredințate cuvintele lui Dumnezeu.

3. Cum dar dacă uni n'au crezut? Nu cumva necredința lor va desființa credincioșia lui Dumnezeu?

4. Să nu fie; dar fie Dumnezeu

îubitor de adevăr, iar orî ce om mincinos, după cum este scris:

Ca să fii îndreptăţit în cuvintele tale,

Şi să birueşti când vei judeca tu

5. Dacă dar nedreptatea noastră învederează dreptatea lui Dumnezeu, ce vom zice? Nu cumva că Dumnezeu, care cercetează cu mânia sa, este nedrept? — ca un om vorbesc. —

6. Să nu fie; căci cum va judeca Dumnezeu lumea?

7. Iar dacă în a mea minciună a prisosit adevărul lui Dumnezeu spre mărirea lui, pentru ce mai sînt şi eu judecat ca păcătos?

8. Şi să nu facem cele rele, ca să vie cele bune, după cum sîntem defăimaţi, şi după cum spun uni că zicem noi? Osînda lor este după drept.

9. Ce este dar? Avem noi apărare? Nici de cum, pentru că am învinuit mai 'nainte atât pe Iudei, cât şi pe Eleni că toţi sînt sub păcat;

10. După cum este scris că:

Nu este drept, nici unul măcar,

11. Nu este care înţelege,

Nu este care caută pe Dumnezeu;

12. Toţi s'au abătut, împreună netrebuitori s'au făcut;

Nu este care face bunătate, nu este pînă la unul.

13. Mormînt, deschis *este* gâtul lor,

Cu limbele lor violeniau

Venin de aspidе sub buzele lor,

14. A căror gură *este* plină de blestem şi amărăciune;

15. Iuţi sînt picioarele lor spre vărsare de sânge;

16. Derăpănare şi silnicie în căile lor;

17. Şi cale de pace n'au cunoscut;

18. Nu este temere de Dumnezeu înaintea ochilor lor.

19. Ştim însă că tot ce zice legea, pentru cei care sînt în lege, le spune, ca orî ce gură să fie închisă, şi toată lumea să fie vinovată lui Dumnezeu,

20. Pentru că din lucruri ale legii nimeni nu va fi îndreptăţit înaintea lui; căci prin lege *să dă* cunoştinţă de păcat.

21. Astfel dar afară din lege s'a făcut cunoscut îndreptăţire *care vine* de la Dumnezeu, dovedită fiind de lege şi de profeţi;

22. Şi îndreptăţire *care vine* de la Dumnezeu prin credinţă în Iisus Christos *fiind* pentru toţi *şi peste toţi* care cred; căci nu este deosibire;

23. Pentru că toţi păcătuiră, şi au lipsă de mărirea lui Dumnezeu,

24. Indreptăţiţi fiind ei prin dăruire cu al lui Dar prin răscumpărarea care este în Iisus Christos;

25. Pe care Dumnezeu 'l a pus la privire ispăşitor prin credinţa în al său sânge, spre arătare a dreptăţii lui, pentru trecerea prin îngăduirea lui Dumnezeu a păcatelor săvîrşite mai 'nainte,

26. Spre arătarea dreptății lui în timpul de acum, pentru ca să fie el drept și îndreptățind pe cel din credință în Iisus.

27. Decî unde este lauda? A-fară fu lăsată. Prin care lege? A lucrurilor? Nu, ci prin lege de credință.

28. Decî socotim că omul este îndreptățit prin credință fără lucruri ale legii.

29. Sau Dumnezeu este al Iudeilor numai? Nu, și al neamurilor? Este și al neamurilor,

30. De oare ce unul este Dumnezeu, care va îndreptăți tăerea împrejur din credință, și netăere împrejur prin credință.

31. Decî desființăm noi legea prin credință? Să nu fie; ci sta-tornicim legea.

CAP. IV.

Abraam însuși prin credință a fost îndreptățit. Darul lui Dumnezeu fu dat lui Abraam când nu era tăcut împrejur.

1. Decî ce vom zice că Abraam strămoșul nostru a fost aflat după carne?

2. Pentru că dacă Abraam a fost din lucruri îndreptățit, are cuvînt de laudă, dar nu înaintea lui Dumnezeu.

3. Căci ce zice scriptura? Abraam crezu lui Dumnezeu, și 'i se socoti ca îndreptățire.

4. Ânsă celui care lucrează nu 'i se socotește plata cuvenită după dar, ci după datorie;

5. Iar celui care nu lucrează,

dar crede în cel care îndreptă-tește pe necinstitorul de Dum-nezeu, 'i se socotește credința lui ca îndreptățire.

6. După cum și David rostește lauda fericirii omului, căruia Dumnezeu 'i socotește fără lu-cruri îndreptățire, *zicînd*:

7. Fericîți ale căror fără de legî au fost lăsate,

Și ale căror păcate au fost a-coperite;

8. Fericit bărbatul al cărui pă-cat nu 'l va socoti Domnul.

9. Decî lauda acestei fericirî *este* pentru tăerea împrejur? sau și pentru netăerea împrejur? Căci zicem: Să socoti lui Abraam cre-dința ca îndreptățire.

10. Decî cum se socoti? Fiînd el în tăere împrejur? sau în ne-tăere împrejur? Nu în tăere îm-prejur, ci în netăere împrejur;

11. Și semn de tăere împrejur primi ca pecete a îndreptățirî credinței celei în netăerea îm-prejur, pentru ca să fie el părin-tele tuturor care în netăere îm-prejur *fiînd*, cred spre a li se socoti și lor îndreptățirea,

12. Și părinte al tăerîi îm-prejur pentru aceia care sînt nu numai în tăere împrejur, dar și merg în urmele credinței celei în netăere împrejur a părintelui nostru Abraam.

13. Pentru că făgăduința ca să fie el moștenitor al lumii, n'a fost făcută nici lui Abraam, nici urmașilor sîi prin lege, ci prin îndreptățire din credință.

14. Căci dacă cei din lege sînt moștenitori, zădărnicită este credința, și desființată este făgăduința;

15. Pentru că legea pricinuește mînie; căci unde nu este lege, nu este nici călcare de lege.

16. De aceea din credință *sînt moștenitori*, ca să fie ei după Dar, pentru ca făgăduința să fie te-meinică pentru toți urmași, nu numai pentru cei din lege, ci și pentru cei din credința lui Abrahăam, care este părintele nostru tuturor,

17. — După cum este scris că te am pus părinte al multor neamuri — față de Dumnezeu înaintea căruia crezu, care dă viață celor morți și cheamă cele ce nu sînt ca fiind,

18. *Abrahăam*, care improtiva nădejdei, pe nădejde *întemeiat* crezu, ca să fie el părintele multor neamuri, după rostirea: Astfel vor fi urmași tăi,

19. Și fiind că nu fu slab în credință, nu 'și îndreptă privirea la însuși corpul său amorf — fiind cam de o sută de ani, — nici la amorfirea pîntecelui Sarei,

20. Și în vederea făgăduinței lui Dumnezeu nu șovăi în necredință, ci fu împuternicit în credință, dînd mărire lui Dumnezeu,

21. Și deplin încredințat fiind că ceea ce a făgăduit puternic este să și facă.

22. De aceea 'i se și socoti ca îndreptățire.

23. Și nu s'a scris pentru dînsul numai, că 'i se socoti,

24. Ci și pentru noi cărora are să ni se socotiască; care credem în acela care a înviat dintre morți pe Iisus Domnul nostru,

25. Care fu dat pentru greșalele noastre, și s'a sculat pentru îndreptățirea noastră.

CAP. V.

Mîntuirea vine din credință. Moartea și învierea lui Christos este pentru noi. După cum moartea a venit prin Adam, așa și viața prin Christos.

1. Decî îndreptățiți fiind noi din credință avem pace la Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Christos,

2. Prin care am avut și apropierea prin credință la acest Dar, în care stăm, și ne lăudăm pe nădejdea mării lui Dumnezeu.

3. Și nu numai *pe nădejde ne lăudăm*, ci ne lăudăm și cu suferințele, știind că suferința pricinuește stăruință,

4. Iar stăruința încercare, și încercarea nădejde;

5. Iar nădejdea nu dă de rușine, pentru că iubirea lui Dumnezeu este vărsată în inimile noastre prin Spirit Sânt, care ne fu dat noă.

6. Pentru că, fiind noi încă neputincioși, Christos la timp cuvenit a murit pentru necinstitori de Dumnezeu.

7. Negreșit cu anevoie va muri cineva pentru un drept; căci pen-

tru cel bun poate și îndrăznește oineva să moară.

8. Dumnezeu dar învederează către noi iubirea sa însăși, pentru că Christos, fiind noi anchă păcătoși, a murit pentru noi.

9. Decî îndreptățiți, fiind acum cu sîngele lui, mult mai lesne vom fi scăpați prin el de mânia *Dumnezeeească*

10. Căci dacă, urțiți fiind noi, am fost împăcați cu Dumnezeu prin moartea Fiului său, mult mai virtos, împăcați fiind, vom fi scăpați prin viața lui;

11. Dar nu numai *vom fi scăpați*, ci și ne lăudăm cu Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Christos, prin care am luat acum în-păcare.

12. Drept aceea, după cum printr'un om intră păcatul în lume, și prin păcat moartea, și astfel moartea străbătu la toți oameni, pentru că toți păcătuiră;

13. Căci pînă la lege era păcat în lume; dar păcat nu se trece în socoteală, când nu este lege.

14. Totuși moartea a domnit de la Adam pînă la Moise și peste cei care nu păcătuiră în asemeneaa călcării lui Adam, care este chip al celui viitor.

15. Însă nu după cum *este* greșala, așa și Darul. Căci dacă cei mulți au murit prin greșala unuia, cu mult mai mult a prisosit la cei mulți Darul lui Dumnezeu și dăruirea prin Darul unui om, Iisus Christos.

16. Și Darul nu este ca printr'unul care păcătui; pentru că de la unul *este* judecată spre osîndă, iar Darul *este* din multe greșali spre hotărîre de îndreptățire.

17. Căci dacă prin greșala unuia domni moartea printr'unul, cu mult mai mult cei care primesc prisosirea Darului și a dăruirii îndreptățirii vor domni în viață printr'unul, Iisus Christos.

18. Decî dar, după cum printr'o greșală *veni* osîndă pentru toți oameni, tot așa și printr'o hotărîre de îndreptățire *veni* pentru toți oameni îndreptățire care dă viață.

19. Căci după cum prin neascultarea unui om cei mulți se făcură păcătoși, tot așa și prin ascultarea unuia cei mulți se vor face drepti.

20. Dar se mai alătură legea ca să se înmulțască greșala; și unde s'a înmulțit păcatul, a prisosit Darul peste măsură;

21. Pentru ca, după cum a domnit păcatul în moarte, tot așa să domniască și Darul prin îndreptățire spre viață vecinică prin Iisus Christos, Domnul nostru.

CAP. VI.

Îndreptățirea prin credință înlătură păcatul.

1. Ce vom zice dar? Să rămă-nem în păcat pentru ca să se înmulțască Darul?

2. Să nu fie. Ca uni care ne am lepădat de păcat, cum vom mai vețui într'ensul?

3. Sau nu cunoașteți că toți care am fost botezați în Christos Iisus, în moartea lui am fost botezați?

4. Deci înmormențați am fost împreună cu dânsul prin botezul în moartea lui; pentru ca, după cum Christos fu sculat dintre morți prin mărirea Tatălui, așa și noi să umblăm în învoire de viață.

5. Căci, dacă ne am făcut împreună părtași în asemănarea morții lui, vom fi și în aceea a învierii lui;

6. De oare ce cunoaștem aceasta, că omul nostru cel vichiu fu răstignit împreună cu dânsul. ca să fie desființat corpul păcatului, pentru ca noi să nu mai slujim păcatului;

7. Fiind că cine a murit este desvinovățit de păcat.

8. Dacă dar am murit împreună cu Christos, credem că vom și vețui împreună cu dânsul,

9. Știind că Christos sculat fiind dintre morți nu mai moare; moartea nu mai are stăpânire peste el.

10. Căci ceea ce a murit, a murit o dată pentru tot dauna față de păcat; iar ceea ce vețuește, față de Dumnezeu vețuește.

11. Așa și voi socotiți vă pe voi însivă, că sunteți morți față de păcat, dar vețuind față de

Dumnezeu în Iisus Christos, *Domnul nostru*.

12. Deci să nu domniască păcatul în corpul vostru cel muritor, spre a 'l asculta în poftele lui;

13. Nicăi nu înfățișați păcatului membrele voastre *ca* arme de nedreptate; ci înfățișați vă pe voi însivă lui Dumnezeu *ca* fiind vii dintre morți, și membrele voastre *în*fățișați *le* lui Dumnezeu *ca* arme ale îndreptățirii;

14. Căci păcatul nu va avea stăpânire peste voi; pentru că nu sunteți sub lege, ci sub Dar.

15. Deci ce *este*? Să pecătuim pentru că nu suntem sub lege, ci sub Dar? Să nu fie.

16. Nu știți voi că, cui vă înfățișați pe voi însivă robi spre ascultare, robi sunteți ai aceluia de care ascultați, fie ai păcatului spre moarte, fie ai ascultării spre îndreptățire?

17. Dar mulțumită lui Dumnezeu, că erați robi ai păcatului, și ați ascultat din inimă de al învățăturii isvod la care ați fost dați,

18. Scutiți fiind ânsă de păcat, ați fost făcuți robi pentru îndreptățire.

19. Omenește vorbesc din pricină de neputință a cărnii voastre. Căci după cum ați înfățișat membrele voastre roabe necurățeniei și fărădelegii spre fărădelege, astfel acum înfățișați membrele voastre roabe îndreptățirii spre sântire.

20. Căci când erați robi ai păcatului, erați scutiți de îndreptățire.

21. Deci ce rod aveți atunci de la acelea de care acum vă rușinați? Pentru că sfârșitul aceloră este moarte.

22. Acum dar scutiți fiind de păcat, și robi fiind făcuți lui Dumnezeu, aveți rodul vostru spre sântire, iar sfârșitul vieții veșnică.

23. Pentru că plata păcatului este moarte, iar Darul lui Dumnezeu vieții veșnică în Christos Iisus, Domnul nostru.

CAP. VII.

Legea fiind desființată, trebuie să ne supunem lui Christos. Legea, sântă fiind, s'a desființat din pricina înjosirii oamenilor. Carnea luptă împotriva spiritului. Omul este rob al păcatului.

1. Sau nu știți, fraților, — căci cunoscătorilor de lege le vorbesc — că legea are stăpânire asupra omului, pe cât timp este el în viață?

2. Căci femea măritată este legată prin lege de bărbatul ei în viață; iar dacă va fi murit bărbatul, ea este desfăcută de legea care o lega cu bărbatul.

3. Deci dar, în viață fiind bărbatul ei, se va numi adulteră, dacă se face *femeie* altui bărbat; iar dacă va fi murit bărbatul ei, scutită este de lege, spre a nu fi ea adulteră, fiind *femeie* altui bărbat.

4. Astfel, frați mei, și voi omorâți ați fost față de lege prin corpul lui Christos, spre a fi voi ai altuia, ai celui sculat dintre morți, pentru ca să aducem roade lui Dumnezeu.

5. Căci, când eram în carne, patimile păcatelor care sunt prin lege erau lucrătoare în membrele noastre, ca să aducă roade morții.

6. Dar acum furăm desfăcuți de lege, morți fiind *față de aceea* în care eram ținuți cu silnicie, astfel că noi slujim în inoirea spiritului, și nu în vechimea literei.

7. Ce vom zice dar? Este legea păcat? Să nu fie. Dar păcatul nu l'am cunoscut, de cât prin lege; căci pofta n'o știam, dacă nu zicea legea: Nu pofti;

8. Păcatul dar luând pornire prin poruncă lucră cu desăvârșire în mine ori ce poftă; pentru că fără lege mort este păcatul.

9. Și eu eram altă dată viu, fără lege; dar când veni porunca, păcatul iar a înviat,

10. Și eu am murit; și porunca care era spre viață, aceasta 'mi s'e înmeri spre moarte;

11. Căci păcatul luând pornire prin poruncă mă amăgi, și printr'ênsa mă omori.

12. Astfel dar legea *este* sântă, și porunca *este* sântă și dreaptă și bună.

13. Deci ce era bun, 'mi a fost moarte? Să nu fie; ci păcatul 'mi a fost moarte, ca să se arate

păcat *prin aceea* că prin ce era bun 'mi a pricinuit moarte, pentru ca păcatul să fie prin poruncă peste măsură păcătos.

14. Căci știm că legea este în sine spirituală; iar eu sunt de carne, vândut sub păcat.

15. Pentru că ce săvârșesc nu cunosc; de oare ce nu ce voesc, aceasta făptuesc; ci ce urăsc, aceasta fac.

16. Iar dacă nu ce voesc, aceasta fac, zic împreună cu legea, că ea este bună.

17. Acum dar nu mai săvârșesc eu aceasta, ci păcatul care locuiește în mine.

18. Căci știu că ceva bun nu locuiește în mine, adecă în carnea mea; pentru că a voi este în mine, dar a lucra cu desăvârșire binele nu.

19. Căci nu fac binele pe care 'l voesc; ci răul pe care nu 'l voesc, pe acesta 'l făptuesc.

20. Iar dacă ce nu voesc aceasta fac, nu mai săvârșesc eu aceasta, ci păcatul care locuiește în mine.

21. Deci găsesc pentru mine, care voesc legea spre a face binele, că răul 'mi stă înainte.

22. Mă bucur însă împreună cu legea lui Dumnezeu potrivit omului d'inauntru.

23. Dar văd în membrele mele o altfel de lege, luptându se împotriva legii minții mele, și robindu mă pentru a păcatului lege, care este în membrele mele.

24. Muncit om sunt eu! Cine

mă va scăpa de corpul acesteia morți?

25. Mulțumesc lui Dumnezeu prin Iisus Christos, Domnul nostru. Deci dar eu însumi slujesc cu mintea legii lui Dumnezeu, iar cu carnea legii păcatului.

CAP. VIII.

Carnea și legea, precum și spiritul dădător de viață al lui Christos. Fii lui Dumnezeu sunt împreună moștenitori cu Christos. Făptura suspină. Spiritul mijlocește pentru cei sânti. Unirea celor aleși ai lui Dumnezeu cu Christos.

1. Nică o osândire acum dar pentru cei care sunt în Iisus Christos, *cei care umblă nu potrivit cărnii, ci potrivit spiritului*

2. Pentru că legea Spiritului care duce la viață în Christos Iisus m'a scutit de legea păcatului și a morții.

3. Căci ceea ce era peste putință legii, intru cât era neputincioasă prin carne, Dumnezeu, trimițând pe însuși Fiul său în asemănare de carne păcătoasă și pentru păcat, osîndi păcatul în carne,

4. Pentru ca hotărîrea legii să fie împlinită la noi, care nu umblăm potrivit cărnii ci potrivit Spiritului.

5. Căci care sunt potrivit cărnii, gândesc cele ale cărnii, iar care sunt potrivit Spiritului cele ale Spiritului.

6. Pentru că gândirea cărnii este moarte, iar gândirea Spiritului viață și pace;

7. De oare ce gândirea cărnii este vrăjmașă împotriva lui Dumnezeu; pentru că nu se supune legii lui Dumnezeu, căci nici nu poate.

8. Iar cei care sunt în carne nu pot să placă lui Dumnezeu.

9. Voi așteptați să nu sînteți în carne, ci în spirit, dacă într-adevăr locuiți în voi Spiritul lui Dumnezeu. Iar dacă cineva nu are Spiritul lui Christos, acesta nu este al lui.

10. Și dacă Christos este în voi, corpul este mort față de păcat, iar spiritul este viu față de îndreptățire.

11. Dacă dar Spiritul celui care sculă pe Iisus dintre morți locuiște în voi, cel care sculă pe Christos Iisus dintre morți va face vii, prin Spiritul său care locuiște în voi, și corpurile voastre muritoare.

12. Deci dar, fraților, datorită sîntem, nu cărnii, ca să vă putem potrivea cărnii;

13. Căci dacă veți fi potriveți cărnii, aveți să muriți; iar dacă în virtutea Spiritului omoriți lucrările corpului, veți fi în viață.

14. Căci toți care sînt mînați de Spiritul lui Dumnezeu, aceștia sînt fii ai lui Dumnezeu.

15. Pentru că nu primăriți spirit de robie iar spre temere, ci primăriți spirit de înfiare, în care strigăm: Abba Tată.

16. Spiritul însuși mărturisește împreună cu spiritul nostru că sîntem fii ai lui Dumnezeu;

17. Iar dacă *sîntem* fii, și moștenitori *sîntem*; moștenitori ai lui Dumnezeu, și împreună moștenitori ai lui Christos, dacă într-adevăr suferim împreună cu dînsul, ca să și fim măriți împreună cu el.

18. Căci socotesc, că suferințele timpului d'acum nu sînt de acelaș preț față de mărirea ce are să fie descoperită pentru noi.

19. Pentru că dorul stăruitor al fapturii așteaptă cu nerăbdare descoperirea fiilor lui Dumnezeu.

20. Fiind că făptura fu supusă zădărnicii, nu de bună voie, ci pentru acela care o supuse, pe temeiul nădejdei.

21. Căci însuși făptura va fi scutită de robia stricăciunii, spre a fi stăpînă de sine a mării fiilor lui Dumnezeu.

22. Căci știm că toată făptura suspină și este în dureri pînă acum.

23. Dar nu numai *toată făptura*, ci și noi, deși avem pîrga Spiritului, și noi chiar suspinăm în noi înșine, așteptând cu nerăbdare înfierea, răscumpărarea corpului nostru.

24. Căci în nădejde am fost mîntuiți. Dar nădejde văzută nu este nădejde; căci cine nădăjduiește ce vede?

25. Iar dacă nădăjduim ce nu vedem, așteptăm cu stăruință.

26. Astfel dar și Spiritul vine în ajutor slăbiciunii noastre;

căci nu știm ce să cerem, intru cât trebuie, în rugăciunile noastre; dar acelaș Spirit mijlocește pentru binele nostru prin suspinuri de nespus.

27. Iar cercetătorul inimilor știe ce *este* gândirea Spiritului, că se roagă pentru sănți, după cum voește Dumnezeu.

28. Știm însă că pentru cei care iubesc pe Dumnezeu orîce lucrează spre bine împreună, ca pentru unii care sînt chemați potrivit unei puneri la cale,

29. Că pe care 'i a cunoscut mai d'nainte, 'i a și rînduit mai d'inainte asemănați la față cu chipul Fiului său, pentru ca să fie el întîiunăscut între mulți frați.

30. Iar pe care 'i a rînduit mai d'inainte, pe aceștia 'i a și chemat; și pe care 'i a chemat, pe aceștia 'i a și îndreptățit; iar pe care 'i a îndreptățit, pe aceștia 'i a și mărit.

31. Ce vom zice dar față de acestea? Dacă Dumnezeu *este* pentru noi, cine *stă* împotriva noastră?

32. Care într'adevăr nu cruță pe însuși Fiul său, ci îl dete pentru noi toți, cum nu ne va dăruia și împreună cu dînsul toate?

33. Cine va ridica învinuire împotriva aleșilor lui Dumnezeu? Dumnezeu este îndreptățitor;

34. Cine este osînditor? Christos Iisus este cel care muri, dar mai vîrtos și care fu sculat dintre morți, care și este de a dreapta

lui Dumnezeu, care și mijlocește pentru noi.

35. Cine ne va despărți de iubirea lui Christos? Suferință, sau strimtorare, sau urmărire, sau foamete, sau golătate, sau primejdie, sau spadă?

36. După cum este scris că Pentru tine sîntem omoriți toată zioa;

Socotiți am fost ca oi de injunhere.

37. Dar în toate acestea mai mult biruim prin cel care ne iubi pe noi.

38. Căci sînt încredințat că nici moarte nici viață, nici îngeri nici stăpîniri, nici ce este nici ce va fi nici puteri,

39. Nici înălțime nici adîncime nici vre o altfel de făptură nu va putea să ne despartă de iubirea lui Dumnezeu ce este în Christos Iisus, Domnul nostru.

CAP. IX.

Făgăduința lui Dumnezeu este nestrămutată. Adevărați urmași ai lui Abraam. Darul lui Dumnezeu. Iacob și Esau, Mîise și Farao. Profeții despre alegerea neamurilor.

1. Adevăr zic eu în Christos, nu mint, știința de mine însumi dovedindu 'mi împreună cu mine în Spiritul Sânt,

2. Că mare întristare am, și neîncetată durere în inima mea.

3. Căci aș dori să fiu eu însumi anatema de la Christos pentru frați mei, rudele mele după carne,

4. Ca uni care sînt Israeliți, care au înfiarea și mărirea și așezămintele și darea legii și slujba Dumnezească și făgăduințele,

5. Care au părinți, și din care *este* după corp Christosul, care este peste toate Dumnezeu binecuvîntat în veci. Amin.

6. Dar nu *vorbesc* de felul cum a căzut cuvîntul lui Dumnezeu, căci nu toți care sînt din Israel, sînt Israeliți,

7. Și nu pentru că sînt urmași lui Abraam, *sînt* toți fii, ci: În Isaak 'ți se va numi urmaș;

8. Adecă, nu fii din carne sînt fii ai lui Dumnezeu, ci fii din făgăduință sînt socotiți drept urmași.

9. Căci cuvîntul făgăduinței este: În timpul acesta voi veni, și Sara va avea fiu.

10. Dar nu numai *Sara* *avu* *cuvînt* *Dumnezeesc*, ci și Rebeca avînd pat de la unul, de la Isaac părintele nostru,

11. — Căci deși nu erau încă născuți *copii*, și nu făptuiră ceva bine sau rău, pentru ca găsirea cu cale a lui Dumnezeu să rămăie potrivit alegerii, nu din fapte ci de la cel care cheamă—,

12. 'I sê zise că oel mare va sluji celui mic;

13. După cum este scris: Pe Iacob 'l am iubit, iar pe Esau 'l am urit.

14. Ce vom zice dar? Nu cumva este nedreptate la Dumnezeu? Să nu fie.

15. Căci zice lui Moise: Voi milui pe orî cine miluesc, și mă voi îndura de orî cine mă îndur.

16. Decî dar *este* nu de la cel care voește, nici de la cel care aleargă, ci de la Dumnezeu care miluește.

17. Căci scriptura zice lui Faraon că: Pentru aceasta chiar te am deșteptat, ca să arăt în tine puterea mea, și ca să fie dat în știre numele meu în tot pămîntul.

18. Decî dar, pe cine voește *îl* miluește, iar pe cine voește *îl* învîrtoșază.

19. Dar 'mi veî zice: Pentru ce sê mai plînge? Căci hotărîrii lui cine sê împotivește?

20. Negreșit, omule, tu cine ești care răspunzi împotriva lui Dumnezeu? Nu cumva va zice plăsmuitura către plăsmuitor, Pentru ce m'ai făcut astfel?

21. Sau nu are olarul putere peste lutul lui, ca din aceeași frămîntătură să facă un vas spre cînst, iar altul spre necînst?

22. Cum dar, dacă Dumnezeu vînd să 'și arate mânia și să 'și facă cunoscut puterea, îngădui cu multă îndelungă răbdare vase de mînie întocmite spre peire,

23. Și ca să facă cunoscut bogăția măreții lui peste vase de milă pe care mai d'înainte le a gătit spre mărire?

24. Astfel noi fiind, ne și chemă nu numai dintre Iudei, ci și dintre neamuri,

25. După cum zice și în Osea:

Voî numi pe care nu este poporul meu poporul meu.

Şi pe care nu este iubită iubită,
26. Şi va fi în locul unde li s'au zise,

Voî nu sînteţi poporul meu,
Acolo vor fi numiţi fii ai viului Dumnezeu.

27. Iar Isaia strigă pentru Israel: Dacă numărul fiilor lui Israel ar fi ca nisipul mării, rămăşiţa numai s'ar mântui.

28. Căci *scurt alcătuită hotărîre fiind*, Domnul, aducînd la îndeplinire şi *scurt alcătuită în dreptate*, va face judecată pe pămînt.

29. Şi după cum a zis mai înainte Isaia,

Dacă Domnul Sabaot nu ne ar fi lăsat o sămînţă,

Ca Sodoma am fi fost, şi cu Gomora am fi fost asemănaţi.

30. Ce vom zice dar? Că neamuri care nu aleargă după îndreptăţire apucară îndreptăţirea, şi îndreptăţirea care este din credinţă;

31. Iar Israel, alergînd după legea îndreptăţirii, nu ajunse la lege *dătătoare* de îndreptăţire.

28. Pentru ce? Pentru că *alergarea fu* nu din credinţă, ci după cum *este* din lucruri *ale legii*; căci s'au loviră de peatra poticnirii,

33. După cum este scris:

Iată, eu pun în Sion peatră de poticnire şi stîncă de smin-teală;

Şi cine crede într'însul nu va fi ruşinat.

CAP. X.

Îndreptăţirea din credinţă faţă cu îndreptăţirea din lege. Profetii despre Iudei şi n'amuri.

1. Fraţilor, bunăvoinţa inimei mele şi cererea către Dumnezeu *sînt* pentru mântuirea lor.

2. Căci le mărturisesc că au rivnă pentru Dumnezeu, dar nu potrivit unei depline înţelegeri;

3. Pentru că necunoscînd îndreptăţirea de la Dumnezeu, şi căutînd să statorniciască a lor îndreptăţire, nu s'au supus îndreptăţirii de la Dumnezeu.

4. Căci sfârşit al legii este Christos spre îndreptăţire pentru tot care crede.

5. Căci Moise scrie despre îndreptăţirea care este din lege, că omul, care va fi făcut acele *rîndueli*, viu va fi printr'însule.

6. Iar *despre* îndreptăţirea din credinţă astfel zice: Să nu zici în inima ta, Cine se va sui în cer? — aceasta însemnează a aduce jos pe Christos; —

7. Sau Cine se va pogori în abis? — aceasta însemnează a scoate afară pe Christos dintre morţi. —

8. Dar ce zice: Aproape de tine este cuvîntul, în gura ta şi în inima ta; adecă cuvîntul credinţei pe care 'l predicăm;

9. Căci, dacă vei fi mărturisit cu gura ta pe Domnul Iisus, şi vei fi crezut în inima ta că Dumnezeu 'l a sculat dintre morţi, vei fi mântuit;

10. Căci cu inima se crede spre îndreptăţire, iar cu gura se mărturiseşte spre mântuire.

11. Pentru că scriptura zice: Ori cine crede într'ensul nu va fi ruşinat.

12. Căci nu este deosibire de Iudeu şi Elen; fiind că el este Domn al tuturor, bogat fiind pentru toţi care 'l cheamă;

13. Pentru că ori cine va fi chemat numele Domnului, mântuit va fi.

14. Dar cum să cheme pe acela în care nu crezură?

Şi cum să crează în acela despre care nu auziră?

Şi cum să auză fără predicator?

15. Şi cum să predice, dacă nu vor fi trimis? După cum este scris, Cât de frumoase sunt picioarele *celor care binevestesc pace*, celor care binevestesc cele bune.

16. Dar nu toţi se supuseră evanghelii. Căci Isaia zice, Doamne, cine crezu la cele auzite de la noi?

17. Decî credinţa vine din cele auzite, şi cele auzite prin cuvântul lui Christos.

18. Dar întreb, oare nu auziră ei? Negreşit,

Peste tot pământul a eşit glasul lor.

Şi la marginile lumii rosturile lor.

19. Dar întreb, oare nu cunosc Israel? Moise cel d'intîiu zice,

Eu vă voi întărita asupra unui nepopor,

Asupra unui popor neînţelegător vă voi aţîţa la mînie.

20. Iar Isaia îndrăzneşte şi zice,

Aflat am fost pentru cei care nu mă caută,

Cunoscut m'am făcut celor care nu întreabă de mine.

21. Şi către Israel zice: Toată zioa întinsei mîinile mele către un popor neascultător şi imprevizibil cu vorba.

CAP. XI.

O parte de Iudei sînt aleşi, iar o parte respinşi. Necredinţa Iudeilor este mîntuirea neamurilor. Tot Israelul va fi mîntuit o dată.

1. Decî întreb, oare înlătură Dumnezeu pe poporul său? Să nu fie. Căci şi eu sînt Israelit, din neamul lui Abraam, din seminţia lui Beniamin.

2. Dumnezeu nu înlătură pe poporul său pe care îl cunosc mai d'înainte. Sau nu ştiţi ce spune scriptura unde se vorbeşte de Elie, cum se plînge el lui Dumnezeu împotriva lui Israel?

3. *Zicînd*: Doamne, pe profeţi tăi 'i omoriră, altarele tale din emelie le răsturnară, şi eu am rămas singur şi caută sufletul meu.

4. Dar ce 'i zice răspunsul Dumnezeu? 'Mi am lăsat şapte mii de bărbaţi, ca upi care nu 'şi plecară genuchiu lui Baal.

5. Decî astfel şi în timpul de acum a fost o rămăşiţă potrivit unei alegeri din Dar;

6. Iar dacă este din Dar, nu mai este din lucruri; altfel Darul nu se mai face Dar. Şi *dacă este din lucruri, nu mai este Dar; altfel lucrul nu mai este lucru.*

7. Decî ce este? Israel nu dobindi aceea ce caută cu stăruinţă, iar cei aleşi dobîndiră, şi ceilalţi fură învinşi

8. După cum este scris, Dumnezeu le dăte spirit de amete, ochi ca să nu vadă, şi urechi ca să nu audă, pînă în ziua de azi.

9. Şi David zice:

Facă se masa lor spre laţ, şi spre vinare,

Şi spre pîdică, şi *astfel* spre răsplată lor,

10. Intunece se ochi lor ca să nu vadă,

Şi încovoae pururea spinarea lor.

11. Decî întreb, oare nu se potîcniră ca să cază? Să nu fie. Ci prin greşala lor *s'a făcut* mîntuirea pentru neamuri, ca să 'i facă pe dînşi rimnitori.

12. Dacă dar greşala lor *fu* o bogăţie a lumii, şi căderea lor o bogăţie a neamurilor, cu cât mai virtos întreg numărul lor?

13. Voă neamurilor vă vorbesc. Decî întru cât sînt eu al neamurilor apostol, 'mi laud slujba mea,

14. Poate cumva voi face rimnitori pe ai mei, şi voi scăpa pe unii dintr'ênşi.

15. Căci dacă înlăturarea lor este a lumii împăcare, ce *va fi* adăogirea lor, dacă nu vieată dintre morţi?

16. Iar dacă pîrga este sîntă, şi frămîntătura *este sîntă*, şi dacă rădăcina este sîntă, şi ramurile *sînt sante.*

17. Şi dacă unele dintre ramuri fură rupte, tu ânsă, deşi maslin sîlbatic fiind, ai fost altoit într'ênsele, şi te ai făcut împreună părtaş al rădăcinei şi al sucului maslinului,

18. Nu te mândri faţă de ramuri; iar dacă te mîndreşti, nu tu ţii rădăcina, ci rădăcina pe tine.

19. Dar vei zice: Ramuri fură rupte, pentru ca eu să fiu altoit.

20. Bine; din pricina necredinţei fură rupte, iar tu prin credinţă stai: Nu fii cu gîndul pe sus, ci teme te.

21. Căci dacă nu cruţă Dumnezeu ramurile fireşti, nici pe tine nu te va cruţa.

22. Decî vezi bunătate şi asprime de la Dumnezeu; asprime către cei care căzură, iar către tine bunătate de la Dumnezeu, dacă vei fi stăruit în bunătatea lui; altfel şi tu vei fi tăeat.

23. Şi aceia dar, dacă nu vor fi stăruit în necredinţă, vor fi altoiţi; căci puternic este Dumnezeu să 'i altoiască iarăşi.

24. Căci dacă tu ai fost tăeat din firescul maslin sîlbatic, şi împotriva firii ai fost altoit în

maslin bun, cu atât mai virtos aceștia, care sunt firești, vor fi altoiți în al lor maslin.

25. Căci nu voesc, fraților, ca voi să nu cunoașteți taina aceasta, pentru ca să nu fiți înțelepți după a voastră găsimă cu cale, că înviroșare a fost în parte pentru Israel, pînă ce va fi intrat întreg numărul neamurilor,

26. Și astfel tot Israelul va fi mântuit, după cum este scris:

Veni va din Sion Mântuitorul,
Înlătura va necucernicia de la Iacob.

27. Și acesta este așezământul *eșit* de la mine pentru dênși,

Când voi fi înlăturat păcatele lor.

28. Negreșit după evanghelie sînt urîți *de Dumnezeu* pentru voi, dar după alegere sînt iubiți pentru părinți lor;

29. Căci fără părere de rău sînt Darurile și chemarea lui Dumnezeu.

30. Pentru că după cum și voi n'ați ascultat altă dată de Dumnezeu, iar acum ați fost miluiți prin neascultarea lor,

31. Astfel și aceștia n'au ascultat acum, ca prin mila voastră să fie și dênși miluiți.

32. Căci Dumnezeu închise împreună pe toți spre neascultare, pentru ca pe toți să 'i miluiască.

33. O, adîncime a bogăției și a înțelepciunii și a cunoștinței lui Dumnezeu; cât de neprimitoare de cercetare sînt judecățile

lui, și cât de neprimitoare de urmări căile lui.

34. Pentru că cine a cunoscut gîndul Domnului? Sau cine s'a făcut sfetnicul lui?

35. Sau cine 'i a dat întîeu lui, și 'i se va da înapoi?

36. Că toate sînt dintr'ensul și printr'ensul și pentru dênșul; Lui *fie* mărirea în veci. Amin.

CAP. XII.

Indemnuri la sînțenie. Intrebuițarea solosiitoare a deosibițelor Daru. I.

1. Vă îndemn dar, fraților, prin îndurările lui Dumnezeu, ca să înfățișați corpurile voastre ca o jertfă vie, sîntă, bineplăcută lui Dumnezeu, închinăciunea voastră cuvenită gîndirii.

2. Și să nu fiți în asemănare cu veacul acesta, ci să vă schimbați prin înoinerea minții *voastre*, pentru ca să cercetați voi care este vocea lui Dumnezeu, binele și bineplăcutul și desăvîrșitul.

3. Căci în puterea Daruluiui care 'mi este dat mie zic orî cui care este între voi, să nu fie cu gîndul inai pe sus de cît ceea ce trebuie să gîndiască, ci să gîndiască ca să fie întreg la minte, Dumnezeu a împărțit *fie* căruia după măsură de credință.

4. Pentru că după cum într'un singur corp avem multe membre, și membrele toate nu au aceeași lucrare;

5. Astfel noi cei mulți un sin-

gur corp sîntem în Christos, iar câte unul sîntem membre uni pentru alți.

6. Avînd ânsă deosibite daruri potrivit Darului care ne a fost dat noș, fie profeție după măsura credinței, *să profetizăm*;

7. Fie diaconie, în diaconie *să fim*; fie că este învățător, în învățătură *să fie*;

8. Fie că este îndemnător, în îndemnare *să fie*; cel care împărtășaște cu firească nevinovăție *să împărtășască*; cel care este rînduit mai mare, cu sirguință *să fie*; cel care miluește, cu blindețe *să miluiască*.

9. Iubirea *să fie* fără fățarie. Uriți rēul, lipiți vē de bine,

10. În iubirea frățească uni către alți fiți cu iubire firească, în cinste fiți călăuză uni altora,

11. În sirguință nepregetători, fiți ferbinți cu spiritul, sluiți Domnului.

12. În puterea nădejdei bucurați vē, în suferință fiți statornici, în rugăciune fiți stăruitori cu răbdare,

13. La trebuințele sântilor faceți vē părtași, grăbiți vē cu ospitalitatea.

14. Binecuvîntați pe cei care vē urmăresc; binecuvîntați și nu blestemați.

15. Să vē bucurați cu cei care se bucură, să plîngeți cu cei care plîng.

16. Gîndiți aceeași uni pentru alți; nu gîndiți la cele înalte, ci lăsați vē a fi duși de cele sme-

rite. Nu vē faceți înțelepți după a voastră găsire cu cale.

17. Nu resplătiți nimeni rău pentru rău; purtați grijă de cele bune înaintea tuturor oamenilor;

18. Dacă este cu puțință, întru cât vē privește, trăiți în pace cu toți oameni;

19. Nu vē răsbunați voi ănsivē, Iubiților, ci dați loc mîinii; căci scris este: A mea este răsbunarea, eu voi resplăti, zice Domnul.

20. Ci dacă va fi flămînzit vrăjmașul tēu, dă 'i demăncare; dacă va fi însetat, dă 'i să bea; căci făcînd aceasta cărbuni de foc vei grămădi pe capul lui.

21. Nu sîi biruit de către rău, ci biruește rēul prin bine.

CAP. XIII.

Supunerea față de stăpîniri. Cu iubire trebuie să dăm fie căruia ce este al său.

1. Orî ce suflet să fie supus înaltelor stăpîniri; căci nu este stăpînire de cât de la Dumnezeu, iar care sînt de Dumnezeu sînt rînduite.

2. Astfel cine nu este supus stăpînirii se împotrivește întocmirii lui Dumnezeu; iar cei care se împotivesc vor lua osîndă pentru dênși ănsile.

3. Pentru că cei Marî nu sînt o teamă pentru fapta bună, ci pentru rău. Voești dar să nu te temi de stăpînire? Fă binele, și vei avea laudă de la dênșă.

4. Căci este slujitoarea lui Dumnezeu spre bine ție; iar dacă vei fi făcut răul, teme te; pentru că nu fără cuvânt poartă spada; căci este slujitoarea lui Dumnezeu, răsbunătoare în privința mâinii pentru cel care făptuește răul.

5. De aceea trebuință este ca să fiți supuși, nu numai din pricina mâinii, ci și pentru a voastră știință de sinevă.

6. Căci pentru aceasta plătiți și dări; căci ei sunt slujitori ai lui Dumnezeu, pentru aceasta chiar sunt stăruitori.

7. Dați tuturor datoriile; celui care cere darea, *dați* darea, celui care cere vama, vama, celui care cere teama, teama, celui care cere cinstea, cinstea.

8. Nu datoriți nimenui nimic, de cât numai a vă iubi uni pe alți; căci cine iubește pe un altul a împlinit legea.

9. Căci: Nu săvârși adulter, nu omori, nu fura, *nu mărturisi strâmb*, nu pofti, și ori ce altă poruncă, în acest cuvânt este cuprinsă, în: Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși.

10. Iubirea pentru aproapele nu săvârșăște rău; deci cuprinsul legii este iubirea.

11. Și aceasta, fiind că știți timpul cuvenit, că acum *este* ceasul ca voi să fiți deșteptați din somn; căci acum mântuirea este mai aproape de noi, de cât când am crezut.

12. Noaptea a înaintat, zioa s'a apropiat; să lepădăm dar lucru-

rile întunerecului, și să îmbrăcăm armele luminei.

13. Să umblăm cuviincios ca în timpul zilei, nu în ospețe desfătătoare și beții, nu în culcări rușinoase și desfrânări, nu în ceartă și rîmire.

14. Ci luați îmbrăcăminte pe Domnul Iisus Christos, și nu purtați grijă de carnea voastră spre poftă.

CAP. XIV.

Oruțare pentru cei slabi în credință. Smin-teala trebuie înălțurată în mâncare și în ținerea zilnică. Christos este judecător. Fie care să urmeze după credința sa.

1. Iar pe cel slab în credință luați 'l la voi, nu spre lămurirea gândurilor.

2. Unul are încredere să mănânce de toate, dar cel slab mănâncă legume.

3. Cine mănâncă să nu desprețuiască pe care nu mănâncă; iar cine nu mănâncă să nu judece pe care mănâncă; căci Dumnezeu 'l a luat la sine.

4. Tu cine ești care judeci slugă streină? Față de Domnul său numai stă sau cade; dar va sta, pentru că Domnul are putere ca să 'l facă să stea.

5. Unul alege o zi față de altă zi, iar altul alege ori ce zi. Ori cine fie pe deplin încredințat în al său cuget.

6. Cine ține zioa pentru Domnul o ține; și cine nu ține zioa

pentru Domnul nu o ține; și cine mănâncă pentru Domnul mănâncă, căci mulțumește lui Dumnezeu; și cine nu mănâncă pentru Domnul nu mănâncă, și mulțumește lui Dumnezeu.

7. Pentru că nimenea dintre noi nu vețuește pentru sine, și nimenea nu moare pentru sine;

8. Căci și dacă vețuim pentru Domnul vețuim; și dacă murim pentru Domnul murim; deci și dacă vețuim, și dacă murim, ai Domnului suntem.

9. Căci pentru aceasta a murit și a înviat Christos, ca să aibă stăpânire și peste morți și peste vii.

10. Tu dar pentru ce judeci pe fratele tău? Sau și tu, pentru ce desprețuești pe fratele tău? Căci toți ne vom înfățișa înaintea scaunului de judecător al lui Dumnezeu.

11. Pentru că scris este: Viu sunt eu, zice Domnul, că mie 'mi se va pleca orî ce genuchiu, și orî ce limbă va lăuda pe Dumnezeu.

12. Deci dar fie care dintre noi va da pentru sine cuvânt lui Dumnezeu.

13. Deci să nu ne mai judecăm uni pe alți; ci această judecați mai virtos, ca să nu dați fratelui cuvânt de poticneală sau sminteală.

14. Știu și sunt încredințat în Domnul Iisus, că nimic nu este spurcat prin sine însuși, de cât numai pentru cel care gândește

că este ceva spurcat, pentru acela spurcat este.

15. Căci dacă fratele tău se mănănește din pricina demâncării, nu mai umbli potrivit iubirii. Nu pierde din pricina demâncării tale pe acela pentru care a murit Christos.

16. Deci să nu fie defăimat binele vostru.

17. Căci împărăția lui Dumnezeu nu este mănecare și băutură, ci îndreptățire și pace și bucurie în Spiritul Sânt;

18. Pentru că cine potrivit a-cestia slujește lui Christos, este bineplăcut lui Dumnezeu, și cer-
cat pentru oameni.

19. Deci dar să urmărim cele ale păcii, și cele ale întăririi între noi însine.

20. Nu dărîma din pricina demâncării lucrul lui Dumnezeu. Toate sînt curate; dar spurcat este pentru omul care mănâncă prin poticneală.

21. Bine este a nu mânca carne, nici a bea vin, nici a face ceva de care se poticnește fratele tău sau se smintește sau slăbește.

22. Tu aibi înaintea lui Dumnezeu credința, pe care o ai după tine însuși. Fericit cine nu se judecă pe sine însuși în aceea ce încuviințează;

22. Iar cine șovăește, dacă va fi mănecat, osîndit este, pentru că nu din credință a mănecat; și tot ce nu este din credință, păcat este.

CAP. XV.

*Trăbue să ne silim a ne întări uni pe alți.
Toți să slujim lui Dumnezeu. Dorința lui
Părinte ca să vădă pr Romanii. Mergerea lui
la Ierusalim cu ce s'a strîns în Macedonia
și Achaia.*

1. Și datorî sîntem noi cei tari ca să îngăduim slăbiciunile celor neputincioși, și să nu ne plăcem noî însine.

2. Fie care dintre noi să placă aproapelui său spre bine pentru întărire;

3. Căci și Christos nu a plăcut sieși însuși, ci după cum este scris: Muștrările celor care te muștră pe tine căzură asupra mea.

4. Pentru că toate care fură scrise mai 'nainte, spre învățătura noastră fură scrise, ca prin stăruința și prin mîngăerea scripturilor să avem nădejdea noastră.

5. Iar Dumnezeu stăruinței și al mîngăerii să vă dea ca să gândiți aceeași uni în alți după voea lui Christos Iisus,

6. Pentru ca într'una cu o gură să măriți pe Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Christos.

7. De aceea luați la voi uni pe alți, după cum și Christos vă luă la sine spre mărirea lui Dumnezeu.

8. Căci zic că Christos s'a făcut slujitor al tăerii împrejur pentru credincioșia lui Dumnezeu, ca să întărească făgăduințele date părinților,

9. Iar neamurile pentru milă să măriească pe Dumnezeu, după cum este scris:

Pentru aceasta te voi lăuda între neamuri,

Și voi cânta numelui tău.

10. Și iar zice *scriptura*:

Veseliți vă, neamurilor, cu poporul său,

11. Și iar:

Lăudați, toate neamurile, pe Domnul,

Și să 'l măriească pe el toate popoarele.

12. Și iar Isaia zice:

Va fi rădăcina lui Iesei

Și cel care se ridică să domniească peste neamuri,,

Intr'însul neamuri vor nădăjdui.

13. Iar Dumnezeul nădejdei să vă umple de orî ce bucurie și de pace în credință, ca să prisosiți voi în nădejde în puterea Spiritului Sânt.

14. Dar sînt încredințat, frați mei și eu însumi despre voi, că și înșivă sunteți plini de inimă bună, umpluți cu orî ce cunoștință, în stare că să vă înțelepțiți și uni pe alți.

15. V'am scris înșe mai cu îndrăsneală în unele părți, ca unul care vă aduc iarăși aminte, pentru carul care 'mi este dat de la Dumnezeu,

16. Ca să fiu eu slujitor rînduit al lui Christos Iisus pentru neamuri, slujind preotește evangelia lui Dumnezeu, pentru ca

jertfa neamurilor să se facă bineprimită, sântită în Spiritul Sânt.

17. Decî am laudă în Christos Iisus, în cele ce sînt către Dumnezeu,

18. Căci nu voi îndrăsni să vorbesc ceva ce n'a sêvêrsit Christos prin mine, prin cuvênt și faptă, spre supunerea neamurilor,

19. În putere de semne și minuni, în puterea Spiritului Sânt, în cât de la Ierusalem și împrejur pênă în Iliria am îndeplinit evangelia lui Christos;

20. Căutând ânsă cîntea mea astfel ca să binevestesc, nu unde fu numit Christos, ca să nu clădesc pe temelie streină,

21. Ci după cum este scris:

Vor vedea cei căroră nu li s'a vestit despre dînsul,

Și cei care nu vor fi auzit vor înțelege.

22 De aceea am și fost oprit în cea mai mare parte ca să vin la voi.

23. Dar acum ne mai avênd loc în aceste ținuturi, și de mulți ani avênd dorința să vin la voi,

24. Indată ce plec în Spania voi veni la voi; pentru că nădăduesc trecênd să vă vêd, și să fiu însoțit de voi acolo, dacă mai 'ntîiu voi fi fost în parte îndeustlat de voi.

25. Acum ânsă mă duc la Ierusalem slujind sântilor.

26. Căci Macedonia și Achaia au binevoit să facă o împărțășire la sārăci sântilor care sînt în Ierusalem.

27. Au binevoit adecă și datorî sînt lor; pentru că dacă neamurile au avut împărțășire de cele spirituale ale lor, datoriază să le slujiască și în cele firești.

28. Decî după ce voi fi sêvêrșit aceasta, și voi fi încredințat lor acest rod, voi pleca pe la voi în Spania.

29. Și știu că venind la voi, voi veni cu aceea cu ce este plină binecuvêntarea lui Christos.

30. Vê îndemn ânsă, fraților, prin Domnul nostru Iisus Christos, și prin iubirea Spiritului să luptați împreună cu mine în rugăciunile voastre pentru mine către Dumnezeu;

31. Ca să fiu scăpat de neascultători din Iudea, și slujirea mea rînduită pentru Ierusalem să se facă bineprimită sântilor;

32. Pentru ca, după ce voi fi venit în bucurie la voi prin voea lui Dumnezeu, să mă linișlesc împreună cu voi.

33. Iar Dumnezeul păcii cu voi toți. Amin.

CAP. XVI.

Pavel face cunoscut pe Febe. Felurite îmbrățișări trimise la cei din Roma. Ferirea de desbinări. Doxologie.

1. Vê fac cunoscut pe Febe, sora noastră, fiind slujitoare a Bisericei care este în Chenchre,

2. Ca să o primiți în Domnul după cum se cuvine pentru sânti, și să o ajutați în lucrul în care are trebuință de voi; căci și dînsa

a fost îngrijitoare a multora, și chiar a mea.

3. Imbrățișați pe Prisca și pe Acula împreună lucrători mei în Christos Iisus,

4. Ca uni care pentru sufletul meu au pus jos gâtul lor însuși, căroră nu numai eu le mulțumesc, ci și toate bisericile neamurilor,

5. *Urați* și bisericei care este în casa lor. Imbrățișați pe Epenet iubitul meu, care este pirga Asii în Christos.

6. Imbrățișați pe Mariam, ca una care se osteni mult pentru voi.

7. Imbrățișați pe Andronic și Iunian rudele mele și prinși împreună cu mine, ca uni care sunt însemnați între apostoli, și care mai înainte de mine au fost în Christos.

8. Imbrățișați pe Ampliat iubitul meu în Domnul.

9. Imbrățișați pe Urban împreună lucrătorul nostru în Christos, și pe Stachi iubitul meu.

10. Imbrățișați pe Apelle cel cercat în Christos. Imbrățișați pe cei care sunt dintre ai lui Aristobol.

11. Imbrățișați pe Erodion ruda mea. Imbrățișați pe cei care sunt dintre ai lui Narcis, care sunt în Domnul.

12. Imbrățișați pe Trifena și pe Trifosa care s'au ostent în Domnul. Imbrățișați pe Persida iubita, ca una care mult s'a ostent în Domnul.

13. Imbrățișați pe Rufu alesul în Domnul, și pe muma lui și a mea.

14. Imbrățișați pe Asincrit, pe Flegonte, pe Erme, pe Patrova, pe Erma și pe frați care sunt împreună cu dênși.

15. Imbrățișați pe Filolog și pe Iulia, pe Nerea și pe sora lui, și pe Olimpan, și pe toți sânti care sunt împreună cu dênși.

16. Imbrățișați vă uni pe alți în sărutare sântă. Vă imbrățișază bisericile toate ale lui Christos.

17. Vă îndemn ânsă. fraților, să fiți cu luare aminte asupra acelora care fac desbinări și sminteli împotriva învățăturii pe care ați învățat o; și abateți vă de la dênși.

18. Pentru că uni ca aceștia nu slujesc Domnului nostru Iisus Christos, ci pântecelui lor însuși; și prin vorbire bună și cuvinte bine puse amăgesc inimile celor fără rēutate.

19. Ascultarea voastră ânsă a ajuns la toți; de aceea mă bucur de voi, și voesc ca voi să fiți înțelepți față de bine, și curați față de rău.

20. Iar Dumnezeuul păcii va sdrobi îndată pe satana sub picioarele voastre.

Darul Domnului nostru Iisus Christos cu voi.

21. Vă imbrățișază Timoteu lucrătorul împreună cu mine, și Luciu, și Iason și Sosipatru rudele mele.

22. Vă îmbrățișez în Domnul, eu Terțiu, care am scris epistola

23. Vă îmbrățișază Gaiu ospetătorul meu și al bisericeii întregi. Vă îmbrățișază Erastu iconomul orașului, și Quartu fratele.

24. *Darul Domnului nostru Iisus Christos cu voi toți. Amin.*

25. Iar celui care poate să vă întărească pe voi pentru evanghelia mea și predicarea lui

Iisus Christos, pentru descope-
rirea tainei tăcute în veacuri veci-
nice,

26. Dar acum făcută cunoscut prin scripturi profetice după rânduiala vecinului Dumnezeu, adusă la cunoștință între neamuri spre ascultarea credinței,

27. Lui, prin Iisus Christos, unicului înțeleptului Dumnezeu mărire fie în veci. Amin.

ÎNTEIA EPISTOLĂ

CĂTRE

CORINTENI

CAP. I.

Mulțumiri aduse Corintenilor pentru credința lor. Drebinările trebuesc îndurate. Mântuirea ce vine de la Christos nu se întemează pe înțelepciune omenească.

1. Pavel chemat apostol al lui Christos Iisus prin voința lui Dumnezeu, și Sostene fratele,

2. Bisericeii lui Dumnezeu celei care este în Corint, sântiților în Christos Iisus, chemați Sânti, tuturor care în orî ce loc al lor și al nostru cheamă numele Domnului nostru Iisus Christos.

3. Dar voe și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și Domnul Iisus Christos.

4. Mulțumesc Dumnezeului meu tot dauna pentru voi în puterea Darului lui Dumnezeu, care fu dat voe în Christos Iisus,

5. Că în orice ați fost îmbogățit într'ensul, în orice cuvântare și în orice cunoștință,

6. După cum mărturisirea lui Christos fu întărită în voi,

7. Astfel că voi nu sunteți rămași pe urmă în nici un Dar, așteptând cu stăruință descoperirea Domnului nostru Iisus Christos,

8. Care și vă va întări pe voi pînă la sfârșit ca să fiți neînvinuiți în ziua Domnului nostru Iisus Christos.

9. Credincios este Dumnezeu prin care ați fost chemați la împărtășirea cu Fiul său Iisus Christos Domnul nostru.

10. Vă îndemn ânsă, fraților, prin numele Domnului nostru Iisus Christos, ca toți să ziceți aceeași, și să nu fie între voi desbinări, dar să fiți învoiți în acelaș gând și în aceeași părere.

11. Pentru că despre voi, frații mei, 'mi s'a făcut cunoscut de către cei ai Chloe, că între voi sînt priciri.

12. Și zic aceasta, că fie care dintre voi zice: Eu sînt al lui Pavel, și Eu al lui Apoline, și Eu al lui Chefa, și Eu al lui Christos.

13. Împărțit este Christos! Nu cumva Pavel fu răstignit pentru voi? Sau în numele lui Pavel ați fost botezați?

14. Mulțumesc lui Dumnezeu că pe nici unul dintre voi n'am botezat, de cît numai pe Crispu și pe Gaiu;

15. Ca să nu zică cineva că ați fost botezați în numele meu.

16. Am mai botezat și casa lui Stefan; afară de aceștia nu știu dacă am botezat pe vre un altul.

17. Căci Christos nu m'a trimis să botez, ci să binevestesc în înțelepciunea cuvîntului, pentru ca să nu fie golită crucea lui Christos.

18. Căci cuvîntul crucii este nemîntoșie celor peritori, iar noe care avem să fim mîntuiți este puterea lui Dumnezeu.

19. Căci scris este:

Perde voi înțelepciunea înțelepților,

Și nimici voi priceperea celor cumînți.

20. Unde este înțeleptul? Unde este cărturarul? Unde este priciuitorul veacului acestuia? Nu făcu Dumnezeu nemîntoasă înțelepciunea lumii?

21. Căci, de oare ce în înțelepciunea lui Dumnezeu lumea nu cunosc pe Dumnezeu prin înțelepciunea ei, binevoi Dumnezeu prin nemîntoșia predicei să mîntuiască pe cei care cred.

22. De oare ce și Iudei semne cer, și Eleni înțelepciune caută.

23. Noi predicăm pe Christos răstignit, pentru Iudei sminteală, iar pentru neamuri nemîntoșie.

24. Dar pentru cei chemați

ensăși, atât Iudei cât și Eleni, *predicăm* pe Christos puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu;

25. Că ce este nemintos al lui Dumnezeu este mai înțelept de cât oameni, și ce este slab al lui Dumnezeu este mai tare de cât oameni.

26. Vedeți dar chemarea voastră, fraților, că nu mulți *sunt* înțelepți după carne, nu mulți *sunt* puternici, nu mulți *sunt* de neam strălucit;

27. Ci pe cele nemintoase ale lumii și *le* alese Dumnezeu ca să dea de rușine pe înțelepți; și pe cele slabe ale lumii și *le* alese Dumnezeu, ca să dea de rușine pe cele tari;

28. Și pe cele de neam de jos ale lumii și pe cele desprețuite și *le* alese Dumnezeu, pe cele ce nu sunt, ca să desființeze pe cele ce sunt,

29. Pentru ca să nu se laude nimenea înaintea lui Dumnezeu.

30. Dintr'ensul dar sunteți voi în Christos Iisus, care se făcu pentru noi înțelepciune de la Dumnezeu îndreptățire și sântire și răscumpărare,

31. Pentru ca, după cum este scris, Cine se laudă în Domnul să se laude.

CAP. II.

Învățătura lui Christos este cerească, plină de putere și de Spirit.

1. Și eu, când am venit la voi, fraților, am venit aducându-vă

taina lui Dumnezeu la cunoștință nu în măsura unei revărsări de cuvânt sau de înțelepciune.

2. Căci n'am hotărit să știu ceva între voi, de cât pe Iisus Christos, și pe acesta răstignit.

3. Și eu în slăbiciune și în temere și în multă frică am fost la voi.

4. Și vorbirea mea și predica mea nu era în cuvinte înduplecătoare ale înțelepciunii *omenești*, ci în dovedirea Spiritului și a puterii;

5. Pentru ca credința voastră să nu fie în înțelepciune omenească, ci în puterea lui Dumnezeu.

6. Rostim însă înțelepciune între cei deservitori, dar înțelepciune nu a veacului acestuia, nici a stăpînitorilor veacului acestuia, care au să fie desființați;

7. Ci rostim prin taină înțelepciunea lui Dumnezeu, care este ascunsă, pe care Dumnezeu o rindui mai înainte de veacuri spre mărirea noastră,

8. Pe care *înțelepciune* nimenea dintre stăpînitorii veacului acestuia n'o cunosc; căci dacă ar fi cunoscut o, n'ar fi răstignit pe Domnul mării.

9. Ci după cum este scris:

Cele ce ochiul nu vîzu și urechea nu auzi,

Și la inimă de om nu se suiră

Acestea *le* găti Dumnezeu celor care 'l iubesc.

10. Dar noă ni le descoperi Dumnezeu prin Spiritul *său*; căci

Spiritul cercetează toate, și cele adînci ale lui Dumnezeu.

11. Pentru că cine dintre oameni știe cele ale omului, de cât spiritul omului care este într'în-sul? Astfel și cele ale lui Dumnezeu nimenea nu le a cunoscut, de cât Spiritul lui Dumnezeu.

12. Noi dar am primit nu Spiritul lumii, ci Spiritul cel de la Dumnezeu, ca să cunoaștem cele dăruite noă de Dumnezeu,

13. Pe care *le* și rostim, nu în cuvinte învățate de la înțelepciune omenească, ci învățate de la Spiritul Sânt, unind cele spirituale cu cele spirituale.

14. Dar un om firese nu primește cele ale Spiritului lui Dumnezeu; căci nemintoșie este pentru dînsul, și nu poate să *le* cunoască, fiind că se judecă cu spiritul.

15. Iar cel spiritual judecă toate, dar el de nimenea nu este judecat.

16. Căci cine a cunoscut gîndul Domnului ca să 'l judece? Noi ânsă cunoaștem gîndul lui Christos.

CAP. III.

Nepriceperea Corin'tenilor se vede din desbinarea între dînși. Numai Christos este temeliea Bisericii. Creștinii sînt templul lui Dumnezeu. Înțelepciunea lumii.

1. Și eu, fraților, n'am putut să vă vorbesc ca unor spirituali, ci ca unora de carne, ca unor de curînd născuți în Christos.

2. Cu lapte v'am hrănit, nu cu bucate; căci nu puteați âncă. Dar nici acum nu puteți âncă.

3. Pentru că tot firești sînteți; căci de oare ce între voi este rîmnire și ceartă și *desbîndări*, nu sînteți oare firești, și umblați după felul omului?

4. Căci cînd unul zice: Eu sînt al lui Pavel, iar altul: Eu sînt al lui Apoline, nu sînteți oameni?

5. Deci ce este Apoline? Și ce este Pavel? Slujitori prin care ați crezut, și după cum Domnul a dat fie căruia.

6. Eu am sădit, Apoline a udat, dar Dumnezeu a făcut să crească;

7. Astfel nici care sădește este ceva, nici care udă, ci care face să crească, Dumnezeu.

8. Cel care sădește și cel care udă una sînt, iar fie care va lua plata sa potrivit muncii sale.

9. Căci ai lui Dumnezeu sîntem noi împreună lucrători; al lui Dumnezeu pămînt de arat, a lui Dumnezeu clădire sînteți voi.

10. După al lui Dumnezeu Dar care 'mi fu dat, ca architect înțelept am pus temelie; și altul clădește d'asupra. Dar fie care să ție seama cum clădește d'asupra.

11. Căci nimenea nu poate pune altă temelie de cât cea pusă, care este Iisus Christos.

12. Iar daca cineva clădește d'asupra pe temelie aur, argint

petre prețioase, lemne, fân, tre-
stie,

13. Lucrul fie căruia cunoscut
se va face; pentru că zioa va a-
răta, că în foc se descoperă, și
ce fel este lucrul fie căruia, focul
însuși va încerca.

14. Dacă al cuiva lucru, pe
care 'l va fi clădit, va rămânea,
plată va lua;

15. Iar dacă lucru cuiva va fi
fost ars de tot, păgubit va fi *de*
plata lui; dar el însuși va fi
mântuit, ânsă așa ca prin foc.

16. Nu știți că sînteți templul
lui Dumnezeu și Spiritul lui Dum-
nezeu locuște în voi?

17. Dacă cineva dărimă tem-
plul lui Dumnezeu, pe acesta
Dumnezeu îl va dărîma; pentru
că templul lui Dumnezeu este
sânt, oum sînteți voi *sânți*.

18. Nimenea să nu se amă-
giască pe sine însuși; dacă ci-
neva gîndește că este înțelept
între voi în veacul acesta, să
se facă nemintos, ca să fie în-
țelept.

19. Căci înțelepciunea lumii a-
ceștia este nemîntoșie înaintea
lui Dumnezeu. Pentru că scris
este:

Cel care prinde cu mîna pe
înțelepți în viclenia lor.

20. Și iar: Domnul cunoaște
gîndurile înțelepților, că sînt de-
șarte.

21. De aceea nimenea să nu se
laude între oameni; căci toate
sînt ale voastre,

22. Fie Pavel, fie Apoline, fie

Chefa, fie lume, fie vieată, fie
moarte, fie cele de față, fie cele
viitoare, toate sînt ale voastre,

23. Iar voi *sînteți* ai lui Chri-
stos, și Christos al lui Dum-
nezeu.

CAP. IV.

*Slujitori lui Christos. Pavel apostol și cei pe
care 'i a adus la credință în Corint. Tî-
moteu înainte mergător al lui Pavel.*

1. Așa dar fie care să ne so-
cotiască ca slujitori ai lui Christos
și îngrijitori ai tainelor lui Dum-
nezeu.

2. Astfel fiind să cere în cele
din urmă de la îngrijitori, ca fie
care să fie găsit credincios.

3. Pentru mine ânsă este ceva
foarte neînsemnat ca să fiu ju-
decat de voi, sau de vre o jude-
cată omenească; dar nici eu pe
mine însumi nu mă judec;

4. Căci în a mea știință de
mine însumi nu cunosc nimic,
dar nu în aceasta sînt îndrep-
tătit; Domnul ânsă este care mă
judecă.

5. De aceea nu judecați nimic
mai 'nainte de timp, pînă ce va
fi venit Domnul, care va și da la
lumină cele ascunse ale întune-
recului, și va face cunoscut chib-
zuințele inimilor; și atunci la-
uda va fi pentru fie care de la
Dumnezeu.

6. Dar acestea, fraților, le
am înțeles de mine însumi și
de Apoline pentru binele vostru,
ca să învățați de la noi a nu

trece peste ce este scris, pentru ca să nu vă făliți unul în folosul altuia împotriva unui altuia.

7. Pentru că cine te deosibeste? Dar ce ai tu ce n'ai luat? Iar dacă ai și luat, pentru ce te lauzi ca cum n'ai fi luat?

8. Acum sunteți sătui; acum v'ați îmbogățit; fără noi ați dominat; și dacă ați fi domnit măcar, ca să dominăm și noi împreună cu voi!

9. Gândesc însă: Dumnezeu ne a arătat pe noi apostoli ca pe cei din urmă, ca osindiți la moarte, că priveliște ne am făcut lumii, atât ângerilor cât și oamenilor.

10. Noi *sântem* nemintoși pentru Christos, iar voi mințoși în Christos; noi *sântem* neputincioși, iar voi tari; voi *sunteți* măriți, iar noi desprețuiți.

11. Până în ceasul de acum și flămâzim și însetăm și fără înbăcămintă suntem, și cu pumni suntem bătuiți, și nestătători suntem,

12. Și ne ostenim lucrând cu mâinile noastre; înfrunțați fiind, binecuvântăm; urmăriți, suferim,

13. Defăimați fiind, ne rugăm; ca gunoae ale lumii ne am făcut până acum, ca o curățitură a tuturor.

14. Nu rușinându-vă pe voi scriu acestea, ci înțelepțindu-vă ca pe copii mei iubiți.

15. Pentru că dacă ați avea zece mii de învățători în Christos, nu *aveți* însă mulți părinți; căci

eu v'am născut în Christos Iisus prin evanghelie.

16. Decî vă îndemn, luați-vă după mine,

17. Pentru aceasta chiar v'am trimis pe Timoteu, care este fiul meu iubit și credincios în Domnul, el vă va aduce aminte căile mele cele în Christos, după cum învăț pretutindinea în orice biserică.

18. Dar uni s'au fălit, ca cum n'aș veni eu la voi,

19. Voi veni însă în curînd la voi, dacă va fi voit Domnul, și voi cunoaște nu cuvîntul celor care s'au fălit, ci puterea lor;

20. Pentru că nu în cuvînt este împărăția lui Dumnezeu, ci în putere.

21. Ce voiți? Să viu cu toeag la voi? sau cu iubirea Spiritului și a blîndeții?

CAP. V.

Anatematizarea unui nerușinat. Corinteni să se feriască de nerușinați, de răpi ori de idolatri.

1. În sfârșit se aude la voi de desfrânare, și d'o astfel de desfrânare cum nu este nici între păgâni, ca să aibă cineva pe femeea tatălui său.

2. Și voi v'ați fălit, și nu v'ați întristat mai virtuos, ca să fie dat la o parte din mijlocul vostru cel care a făptuit lucrul acesta?

3. Căci eu, nefiind de față cu corpul, dar de față fiind cu spiritul, am judecat acum, ca cum

aș fi de față, pe cel care astfel a sêvêrșit aceasta.

4. În numele Domnului nostru Iisus *Christos*, adunați fiind voi împreună și spiritul meu cu puterea Domnului nostru Iisus *Christos*,

5. Să dați pe unul ca acesta satanei spre peirea cărnii, pentru ca spiritul lui să fie mântuit în ziua Domnului Iisus.

6. Nu este bun cuvântul laudei voastre! Nu știți că puțin aluat doșpește toată frământătura?

7. Curățiți bine aluatul cel vechiu, ca să fiți frământătură proaspătă, după cum sunteți fără aluat; căci și Paștele nostru *Christos* înjunghiat fu.

8. De aceea să sêrbăm nu cu aluat vechiu nici cu aluat de răutate și violenție, ci cu azime de curăție și adevăr.

9. V'am scris în epistola mea ca să nu vă amestecați cu desfrânați,

10. Nu cu desêvêrșire să nu vă amestecați cu desfrânați lumii aceștia sau cu cei porniți spre tot felul de înavuțire și cu răpitori, sau cu idolaștri, fiind că atunci trebuie să eșiți din lume.

11. Astfel dar v'am scris: Să nu vă amestecați dacă vre unul numindu-se frate este desfrânat, sau pornit spre orî ce fel de înavuțire, sau idolatru, sau înfruntător, sau bețiv, sau răpitor; cu unul ca acesta nici să nu mâncați împreună.

12. Căci ce am eu să judec și

pe cei din afară? Nu judecați voi oare pe cei d'înăuntru?

13. Pe cei din afară Dumnezeu 'i judecă. Dați la o parte pe cel rău dintre voi ênșiv.

CAP. VI.

Pavel mustră pe cei care sê judecă pentru alor lor înaintea păgânilor. Creștinii sînt datori sê îngrijască de sînțența corpurilor lor.

1. Indrăsnește cineva dintre voi, piră avênd impropria altuia, să se judece înaintea nedreptilor, și nu înaintea sînților?

2. Sau nu știți că sînți vor judeca lumea? Și dacă lumea este judecată între voi, sunteți voi oare nevrednici d'a face judecăți foarte neînsemnate?

3. Nu știți că vom judeca ângerî? Necum cele trebuincioase vieții.

4. Deci dacă aveți judecăți pentru cele trebuincioase vieții, pe cei care sînt desprețuiți în biserica voastră, pe aceștia 'i puneți judecători?

5. Spre rușinea voastră zic. Astfel nu este între voi nici un înțelept, care va putea hotări între frațele sêu?

6. Dar frate cu frate sê judecă, și aceasta înaintea necredincioșilor!

7. Acum dar este înșfârșit o cădere pentru voi, că aveți judecăți uni cu alți. Pentru ce nu lăsați mai bine să vi se facă ne-

dreptate? Pentru ce nu lăsați mai bine să vi se facă pagubă?

8. Ci faceți voi nedreptate și pricinuiți pagubă? Și aceasta fraților!

9. Sau nu știți că nedrepti nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu? Nu fiți rălăciți; nici desfrânați, nici idolatri, nici făptuitori de adulter, nici moleșiți, nici cei care au pat cu parte bărbătească,

10. Nici fură, nici cei porniți spre orice fel de înavuțire, nici bețivi, nici înfruntători, nici răpitori nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu.

11. Și astfel erați? uni! Dar v-ați spălat, dar ați fost sântiți, dar ați fost îndreptățiți în numele Domnului Iisus Christos și în Spiritul Dumnezeului nostru.

12. Toate 'mi sunt ertate, dar nu toate folosesc. Toate 'mi sunt ertate, dar eu nu voi fi stăpinit de ceva.

13. Măncările sunt pentru pân-tece, și pân-tecele pentru mâncări; dar Dumnezeu va desființa și pe acesta și pe acelea. Corpul ănsă nu este pentru desfrânare, ci pentru Domnul, și Domnul pentru corp.

14. Iar Dumnezeu care a înviat și pe Domnul, ne va învia și pe noi, prin puterea sa.

15. Nu știți că corpurile voastre sunt membre ale lui Christos? Deci ridicând eu membrele lui Christos le voi face membre ale unei desfrânate? Să nu fie.

16. Sau nu știți că cel care se lipește de cea desfrânată un corp este *cu dânsa*? Căci vor fi, zice, cei doi un corp.

17. Iar cel care se lipește de Domnul este un Spirit *cu dânsul*.

18. Fugiți de desfrânare. Orice păcat, pe care 'l va fi făcut un om, este afară din corp; iar cel care face desfrânare păcătuiește în ănsuși corpul său.

19. Sau nu știți că corpul vostru este templul Spiritului Sânt care se află în voi, pe care 'l aveți de la Dumnezeu, și nu sunteți ai voștri ănsivă?

20. Căci cumpărați ați fost voi cu preț; măriți dar pe Dumnezeu în corpul vostru, și în *spiritul vostru, ca unele care sunt ale lui Dumnezeu*.

CAP. VII.

Despre căsătorie, ne căsătorie, văduvie, desfacerea căsătoriei, căsătoria între creștini și ne creștini. Despre tăcerea împurjur. Despre robie. Despre fecioare. Despre cei însurați și neînsurați.

1. Iar despre cele ce 'mi ați scris, bine este pentru om să nu atingă femei;

2. Din pricina desfrânărilor ănsă fie care aibă femeia sa, și fie care aibă bărbatul ei.

3. Bărbatul dea femeii datoria iubirii; asemenea și femeia bărbatului ei.

4. Femeia nu este stăpână pe corpul ei, ci bărbatul; asemenea și bărbatul nu este stăpîn pe corpul lui, ci femeia.

5. Nu vă lipsiți unul pe altul, afară numai dacă este ceva din invoială pentru un timp cuvenit, ca să vă îndeletniciți cu *postul* și rugăciunea, și iarăși să fiți la un loc, pentru ca Satana să nu vă întărite la păcat din pricina necumpătării voastre.

6. Iar aceasta o zic din îngăduință, nu din poruncă.

7. Doresc ânsă ca toți oameni să fie cum sunt și eu însumi; dar fie cine are Darul său de la Dumnezeu, unul așa, iar altul într'altfel.

8. Iar celor necăsătoriți le zic și *mai ales* văduvelor, bine este pentru dênși dacă vor fi rămas ca și mine.

9. Dar dacă nu se înfrânează, căsătoriască se; căci *mai bine* este a se căsători, de cât a se a-prinde.

10. Iar celor care sunt căsătoriți le poruncesc, nu eu, ci Domnul. femeia să nu se despartă de bărbat,

11. — Iar și dacă se va fi despărțit, rămăe necăsătorită, sau să fie împăcată cu bărbatul ei, și bărbatul să nu 'și lase femeia. —

12. Celorlalți ânsă le zic eu, nu Domnul; dacă vre un frate are femeie necredincioasă, și ea incuviințează să locuiască cu dênșul, să nu 'și o lase;

13. Și dacă vre o femeie are bărbat necredincios, și acesta incuviințează să locuiască cu dênșul, să nu 'și lase bărbatul.

14. Căci bărbatul necredincios

sânțit este în femeia sa, și femeia necredincioasă sânțită este în fratele *bărbat*; fiind că altfel copii voștri sunt necurați, iar acum sunt curați,

15. Dacă dar necredinciosul se desparte, să se despartă; nu este rob fratele sau sora în unele ca acestea, în pace ne a chemat Dumnezeu,

16. — Căci ce știi tu, femeie, dacă vei scăpa pe bărbatul *tău*, sau ce știi tu, bărbatul, dacă vei scăpa pe femeia *ta*? —

17. Fără numai *să știe*: după cum fie căruia 'i a împărțit Domnul, după cum Dumnezeu a chemat pe fie care astfel să umble. Și astfel pun eu la cale în toate bisericile.

18. A fost cineva chemat, fiind tăeat împrejur? Să nu se facă netăeat împrejur; este cineva chemat, fiind în netăere împrejur? Să nu se facă tăeat împrejur.

19. Tăerea împrejur nimic nu este, și netăerea împrejur nimic nu este, ci paza poruncilor lui Dumnezeu *este totul*.

20. Fie care în chemarea prin care fu chemat, în această rămăe.

21. Ai fost chemat rob fiind? Nu 'ți fie grijă; ci și dacă ești în stare să fii de sine stătător, folosește te mai mult.

22. Căci robul chemat în Domnul, este de sine stătător al Domnului; asemenea și de sine stătătorul, chemat fiind, este rob al lui Christos.

23. Drept preț ați fost cumpărați; nu vă faceți robi ai oamenilor.

24. Fie care în ce fu chemat, fraților, în aceasta rămâne la Dumnezeu.

25. Iar despre fecioare n'am poruncă de la Domnul; 'mi dau ânsă cu părerea ca un miluit de Domnul ca să fiu credincios.

26. Deci socotesc că pentru nevoea de acum este bine aceasta, că este bine pentru om să fie astfel.

27. Ești legat cu femei? Nu căuta desfacere. Ești fără femei? Nu căuta femei.

28. Dar și dacă te vei fi înșurat, n'ai greșit; și fecioara dacă se va fi măritat n'a greșit; dar uni ca aceștia suferință vor avea în carnea lor, eu ânsă vă cruț.

29. Dar aceasta zic, fraților, timpul este scurt de tot; ca de aci 'nainte și cei care au femei să fie ca cum n'ar avea,

30. Și cei care plâng ca cum n'ar plânge, și cei care se bucură ca cum nu s'ar bucura, și cei care cumpără ca cum n'ar stăplui,

31. Și cei care se folosesc de lume ca cum n'ar avea folos de *dênsa*; căci fața lumii acestea trece.

32. Voesc ânsă ca să fiți fără grijă. Neînșuratul poartă grijă de cele ale Domnului, cum se placă Domnului;

33. Iar care s'a înșurat poartă

grijă de cele ale lumii, cum să placă femeii.

34. Impărțite sunt și femeia și fecioara. Nemăritata poartă grijă de cele ale Domnului, ca să fie sântă și cu corpul și cu spiritul; iar care s'a măritat poartă grijă de cele ale lumii, cum să placă bărbatului.

35. Și aceasta o zic spre tolosul vostru chiar; nu ca să arunc asupra voastră laț, ci pentru a spori buna cuviință la Domnul, ne trasi fiind în multe grijă.

36. Iar dacă gândește cineva că se poartă urit față de fiica sa, dacă este peste floarea vârstei *nemăritată*, și *dacă* trebuie să fie în astfel de împrejurare *măritată*, facă ce voește; nu greșăște, căsătoriască se.

37. Cine stă ânsă nemișcat în inima sa, ne având nevoie, dar are stăpînire peste voința sa, și în a sa inimă a găsit cu cale aceasta, ca să țină pe fiica sa, bine va face.

38. Astfel și cel care mărită pe fiica sa face bine, și cel care n'o mărită mai bine va face.

39. Femeia, pe cât timp este în vîieță bărbatul ei este legată de *dênsul*; iar dacă va fi murit bărbatul, este de sine stăpînă ca să se mărite cu cine voește, numai în Domnul *să se mărite*.

40. Dar, după părerea mea, mai fericită este dacă rămâne astfel, și gîndesc, și eu am spiritul lui Dumnezeu.

CAP. VIII.

Nu trebuie să dăm sminteală luând parte la jertfiele păgânilor.

1. Iar despre cele înjunghiate idolilor, știm că toți avem cunoștință. — Cunoștința îngâmfă, iar iubirea înlățește.

2. Dacă cineva gândește că a cunoscut ceva, n'a cunoscut încă după cum trebuie să cunoască.

3. Dar dacă iubește cineva pe Dumnezeu, acela cunoscut este de dânsul. —

4. Deci despre mâncarea celor înjunghiate idolilor, știm că nu este nici un idol în lume, și că nu este nici un Dumnezeu, de cât numai Unul.

5. Căci și dacă sunt așa numiți dumnezei, fie în cer, fie pe pământ, ca cum ar fi mulți dumnezei și mulți domni,

6. Dar noi avem un singur Dumnezeu, Tatăl, din care sunt toate, și noi pentru dânsul, și un singur Domn Iisus Christos, prin care sunt toate, și noi printr'ânsul.

7. Dar nu în toți este cunoștința aceasta; uni, în știință de sinele de pînă acum despre idol, mănâncă ca fiind înjunghiat idolului, și știința de sinele a lor slabă fiind se mănjește.

8. Demâncare ânsă nu ne va pune pe noi înaintea lui Dumnezeu; nici, dacă nu vom fi mîncat, nu avem lipsă, nici, dacă

vom fi mîncat, nu avem mai mult.

9. Luați ânsă seama ca nu cumva această stare de sinevă a voastră să fie sminteală pentru cei slabi.

10. Căci dacă te va fi văzut cineva pe tine care ai cunoștință șezînd la masă în capiște, oare știința lui de sine slab fiind el nu va fi întărită ca să mănânce cele înjunghiate idolului?

11. Negreșit perdut este prin cunoștința ta cel slab, fratele pentru care a murit Christos.

12. Astfel dar greșind către frați voștri și lovind a lor slabă știință de sinele, greșiți către Christos.

13. Chiar de aceea, dacă o demâncare aduce sminteală fratelui meu, nu voi mânca carne în veac, ca să nu aduc sminteală fratelui meu.

CAP. IX.

Pavel vorbește de apostolatul său și de dreptul său. N'a primit plata datorită pentru învățătura sa. El s'a făcut tuturor toate.

1. Nu sînt eu stăpîn de mine? Nu sînt eu apostol? N'am văzut oare pe Iisus Domnul nostru? Nu sînteți voi în Domnul lucrarea mea?

2. Dacă altora nu sînt apostol, voe ânsă negreșit vî sînt; căci voi sînteți în Domnul pecetea apostoliilor mele.

3. Aceasta este apărarea mea

către cei care mă iveau în cercetare.

4. Nu avem oare drept să mâncăm și să bem ?

5. Nu avem oare drept să ducem încoace și încolo o soră ca femeie, ca și ceilalți apostoli și frați Domnului și Chefa ?

6. Sau numai eu și Barnaba nu avem drept să nu lucrăm ?

7. Cine slujește vre odată ca ostaș cu plată de la sine însuși ? Cine sădește vie și nu mănâncă rodul ei ? Sau cine păstorește turmă și nu mănâncă din laptele turmei ?

8. Nu vorbesc oare acestea ca om, sau nu spune și legea acestea ?

9. Pentru că în legea lui Moise este scris. Nu lega gura boului care treeră. Oare de boi 'i este grijă lui Dumnezeu ?

10. Sau pentru noi înadins zice ? Căci pentru noi s'a scris, că cel care ară pe temeiul nădejdei trebuie să are, și cel care treeră pe temeiul nădejdei ca să se împărtășască.

11. Dacă noi v'am semănat cele spirituale, mare *lucru este* dacă noi vom secera cele firești ale voastre ?

12. Dacă alți se împărtășesc de *acest* drept asupra voastră, nu mai bine noi ? Dar nu ne am folosit de dreptul acesta, ci toate le suferim, ca să nu punem vre o piedică evangeliilor lui Christos

13. Nu știți că cei care lucrează cele sante mănâncă cele din san-

tuar ? Cei care stăruiesc la altar 'și iveau partea lor cu altarul ?

14. Astfel a rînduit și Domnul pentru cei care dau în știre evangelia ca să trăiască din evanghelie,

15. Dar eu nu m'am folosit de nimic din acestea. Și n'am scris acestea pentru ca astfel să se facă cu mine; căci frumos este pentru mine mai bine să mor sau nimenea să nu nimiciască cuvântul laudei mele.

16. Pentru că dacă binevestesc, n'am cuvânt de laudă; căci neapărata trebuință mă ține de aproape *să binevestesc*; și Vai este pentru mine, dacă nu binevestesc.

17. Căci dacă de bună voie fac aceasta, am cuvenită plată; iar dacă nu de bună voie *fac*, 'mi s'a încredințat o sarcină de îngrijitor.

18. Decî care 'mi este plata cuvenită ? Ca binevestind să fac evangeliile *a fi primită* fără cheltuială, pentru a nu face o rea întrebuintare de dreptul meu în evanghelie.

19. Căci stăpîn de mine fiind față de toți, m'am făcut pe mine însumi rob tuturor, ca să câștig pe mai mulți;

20. M'am făcut Iudeilor ca Iudeu, ca să câștig pe Iudei; celor de sub lege, ca sub lege, ne fiind însumi sub lege, ca să câștig pe cei de sub lege;

21. Celor care n'au legea, ca neavînd eu legea, nu fiind eu fără legea lui Dumnezeu, ci su-

pus legii lui Christos, ca să câștig pe cei fără lege;

22. M'am făcut slab celor slabi, ca să câștig pe cei slabi; tuturor m'am făcut toate, ca cu orî ce chip să scap pe uni.

23. Toate dar le fac pentru evanghelie, ca să mă fac împreună părtăș al ei.

24. Nu știți că cei care aleargă în stadiu, toți aleargă, dar unul iese darul de biruitor? Astfel alergați, ca să dobîndiți *darul de biruitor*.

25. Orî care luptător ânsă se înfrînează de toate, aceia dar ca să iese o coroană peritoare, iar noi neperitoare.

26. Eu dar acum astfel alerg, nu ca *cum aș alerga* pe neștiute, astfel mă lupt cu pumnul, nu ca cum aș bate aerul,

27. Ci 'mi învinețesc corpul cu pumnul și 'mi 'l târîesc ca pe un rob, ca nu, după ce am fost altora vestitor, eu ănsu mi să mă fac neprimut.

CAP. X.

Ferirea Iudeilor în pustie este un semn de asprimea Dumnezeiească. Sînta Cină nu trebuie făcută în ospete. Paza de cărnuri jertfite idolilor.

1. Căci nu voesc, fraților, ca voi să nu știți, că părinți noștri toți erau sub nor, și toți trecură prin mare,

2. Și toți în Moise se botează în nor și în mare,

3. Și toți mîncară aceeași mîncare spirituală,

4. Și toți băură aceeași băutură spirituală; căci beau dintr'o peatră spirituală următoare, iar peatra era Christos;

5. Dar Dumnezeu nu bine voi în mai mulți dintre dînși; căci fură răpuși în pustie.

6. Și acestea au fost semne pentru noi, ca să nu fim noi pofitori de rele, după cum au pofit și aceia.

7. Și nu fiți idolatri, ca uni dintre dînși, după cum este scris: S'a pus poporul să mănânce și să bea, și se sculară să joace.

8. Nicî să nu facem desfrânări, după cum făcură desfrânări uni dintr'ênși și periră într'o singură zi doăzeci și trei de mi.

9. Și să nu punem la încercare pe Domnul, după cum îl ispitiră uni dintr'ênși și periră de șerpî.

10. Și nu cărtiți, după cum cărtiră uni dintr'ênși și periră de perzătorul.

11. Și acestea ca semne li se întimplau acelora, dar fu scris spre înțelepțirea noastră, la care au ajuns sfârșiturile veacurilor.

12. Astfel care gîndește că stă neclintit, fie cu luare aminte să nu cază.

13. Încercare nu v'a apucat, de cît numai omenească; dar credincios este Dumnezeu, care nu va îngădui ca voi să fiți încercați peste ce puteți, ci va face de odală cu încercarea și scăparea, ca să puteți răbda.

14. De aceea, iubiți mei, fugiți de idolatrie.

15. Ca unor mintoși vă vorbesc; judecați voi ce zic eu.

16. Paharul binecuvântării pe care îl binecuvântăm, nu este oare împărtășire cu sângele lui Christos? Pâinea pe care o frângem nu este oare împărtășire cu corpul lui Christos?

17. Pentru că o singură pâine este, un singur corp suntem noi, cei mulți; căci toți ne împărtășim dintr'o singură pâine.

18. Vedeți pe Israel cel firesc; cei care mănâncă jertfele nu sunt oare părtași cu altarul?

19. Ce spun eu dar? Că ce s'a înjunghiat pentru idoli este ceva? Sau că idolul este ceva?

20. Nu, pentru că ce înjunghie păgâni, înjunghie pentru demoni, și nu pentru Dumnezeu; nu voesc dar ca voi să vă faceți părtași cu demoni.

21. Nu puteți bea paharul Domnului, și paharul demonilor; nu puteți să vă împărtășiți de masa Domnului, și de masa demonilor.

22. Sau întărilăm pe Domnul? Nu cumva suntem mai tari de cât densul?

23. Toate sunt ertate, dar nu toate folosesc. Toate sunt ertate, dar nu toate întăresc.

24. Nimenea să nu caute ale sale, ci fie care ale altuia.

25. Măncați ori ce se vinde în măcelărie, ne cercetând ceva pentru știința de sine;

26. Căci al Domnului este pământul și cele cu care este plin.

27. Dacă vă va chema cineva dintre necredincioși, și voiți să vă duceți, mâncați orice vă este pus înainte, necercetând ceva pentru știința de sine.

28. Iar dacă vă zice cineva: aceasta a fost jertfită, nu mâncați, din pricina aceluia care a spus și a științei de sine — *căci al Domnului este pământul și cele cu care este plin* —

29. Știința de sine ânsă zic, nu a ta, ci a celuiilalt; căci pentru ce este judecată starea mea de sinemi de către o altă știință de sine ânsuși?

30. Dacă eu sunt părtaș Darului, pentru ce sunt muștrat de aceea pentru care eu mulțumesc?

31. De aceea fie că mâncați, fie că beți, fie că faceți ceva, toate faceți le spre mărirea lui Dumnezeu.

32. Fiți nesmintitori și Iudeilor și Elenilor și bisericeii lui Dumnezeu,

33. După cum și eu plac tuturor în toate, ne căutând folosul meu ânsumi, ci pe al multora, ca să fie mântuiți.

CAP. XI.

Bărbatul să se roage cu capul gol, femeia cu capul învelit. Despre Agape. Înștiințarea sântei Cînt.

1 Luați vă după mine, după cum și eu m'am luat după Christos.

2. Vă laud ânsă, fraților, că

în toate vă aduceți aminte de mine și țineți datinele astfel după cum vi le am încredințat voe.

3. Dar voesc ca voi să știți, că Christos este capul orî cărui bărbat, iar bărbatul este capul femeii, și Dumnezeu este capul lui Christos.

4. Orî ce bărbat care se roagă sau vorbește profetic, avînd ceva pe cap, necinstește capul său.

5. Și orî ce femeie care se roagă sau vorbește profetic cu capul neînvelit, necinstește capul ei; căci una și aceeași este cu cea rasă.

6. Căci dacă o femeie nu 'și învelește capul, și tunză se; iar dacă urît este pentru femeie ca să se tunză sau să se rază, înveliască 'și capul.

7. Căci un bărbat nu trebuie să 'și înveliască capul, fiind chipul și mărirea lui Dumnezeu; iar femeia este mărirea bărbatului.

8. Pentru că nu este bărbat din femeie, ci femeie din bărbat;

9. Și pentru că n'a fost făcut bărbat pentru femeie, ci femeie pentru bărbat;

10. De aceea femeia trebuie să aibă stăpînire asupra capului ei pentru ângerî.

11. Ânsă nici femeie fără bărbat, nici bărbat fără femeie nu este în Domnul.

12. Căci după cum femeia este din bărbat, astfel și bărbatul prin femeie, iar toate sînt din Dumnezeu.

13. Judecați în voi însivă; cuviincios este ca o femeie neînvelită la cap să se roage lui Dumnezeu?

14. Și nu vă învață chiar firea, că un bărbat dacă poartă părul lung, necinste 'i este,

15. Și o femeie dacă poartă părul lung, mărirea 'i este? Pentru că părul lung 'i este dat drept învelitoare.

16. Iar dacă găsește cineva cu cale să fie iubitor de ceartă, noi nu avem un astfel de obicei, și nici bisericele lui Dumnezeu.

17. Poruncind ânsă aceasta nu laud, fiind că nu vă adunați împreună spre mai bine, ci spre mai rău.

18. Mai 'ntîiu pentru că venind voi împreună în adunare aud că sînt desbinări între voi; și în parte cred.

19. Căci deosibiri trebuie să fie între voi, pentru ca cei lămuriti să se facă cunoscuți între voi.

20. Deci cînd vă adunați în acelaș loc nu este cu putință ca să mâncați cina Domnului;

21. Pentru că fie care iewă mai d'înainte cina sa la o parte cînd mîncă, și astfel unuia 'i este foame, iar altul este beat.

22. Nu aveți dar case ca să mâncați și să beți? Sau desprețuiți biserica lui Dumnezeu, și dați de rușine pe cei care n'au? Ce să vă zic? Vă voi lăuda? În aceasta nu vă laud.

23. Căci eu am primit de la Domnul ceea ce v'am și dat, că

Domnul Iisus în noaptea când era dat prins luă pâine,

24. Și mulțumind o frânse și zise: *Luați, mâncați*, acesta este corpul meu care pentru voi este *să fie frânt*; aceasta faceți spre a mea amintire.

25. Aseminea și paharul după cinare zicând: Acest pahar este noul așezământ în sângele meu; aceasta faceți ori de câte ori îl beți spre amintirea mea.

26. Pentru că ori de câte ori mâncați pâinea aceasta și beți paharul acesta, moartea Domnului vestiți, pînă când va fi venit.

27. Astfel cine cu nevrednicie mănâncă pâinea sau bea paharul Domnului, vinovat va fi de corpul și sângele Domnului.

28. Cerce se dar omul pe sine, și astfel mănânce din această pâine, și bea din acest pahar.

29. Căci cine cu nevrednicie mănâncă și bea, osîndă pentru sine însuși mănâncă și bea, dacă nu judecă corpul Domnului.

30. De aceea între voi mulți sînt slabi și bolnavi, și mulți adorm.

31. Dacă ânsă ne am judeca pe noi însine. n'am fi judecați;

32. Dar judecați fiind, sîntem înțelepțiți de Domnul, pentru ca să nu fim osîndiți de odată cu lumea.

33. Astfel, frați mei, când vă adunați ca să mîncăți, așteptați uni pe alți.

34. Iar dacă 'i este cuiva foame,

mănânce a casă; ca să nu vă adunați spre osîndă. Cele lalte le voi rîndui îndată ce voi fi venit.

CAP. XII.

Împărțirea și unitatea Darurilor Sântului Spirit. Multe membre sînt într'un corp.

1. Iar despre cele spirituale daruri, fraților, nu voesc ca voi să nu cunoașteți.

2. Când erați păgâni, știți că erați duși spre idoli muți, ca cum ați fi fost mînați.

3. De aceea vă fac cunoscut că nimenea vorbind în Spiritul lui Dumnezeu nu zice: *Anatema fie Iisus*; și nimenea nu poate zice: *Domn este Iisus*, de cât numai în Spiritul Sânt.

4. Sînt ânsă împărțiri de Daruri, dar acelaș Spirit este;

5. Și sînt împărțiri de slujbe, dar acelaș Domn este;

6. Și împărțiri de lucrări sînt, dar acelaș Dumnezeu este care lucrează toate în toți.

7. Și fie căruia 'i să dă arătarea Spiritului spre folos.

8. Căci unuia 'i se dă prin Spiritul Sânt cuvînt de înțelepciune, iar altuia cuvînt de înțelegere după rînduiala aceluiaș Spirit,

9. Altuia credință în acelaș Spirit, altuia Daruri de tămăduiri în acelaș Spirit,

10. Altuia lucrări de puteri, altuia profetie, altuia judecări de spirite, altuia feluri de limbi, altuia tîlmăcire de limbi.

11. Toate acestea ânsă le lucrează unul și același Spirit împărțind fie căruia în parte după cum hotărăște.

12. Căci după cum corpul este unul și are multe membre, dar toate membrele corpului deși multe fiind un corp sunt, așa este și Christos;

13. Pentru că și într'un singur Spirit noi toți am fost botezați spre a fi un singur corp, fie Iudei, fie Eleni, fie robî, fie stăpîni de sine; și toți cu un singur Spirit am fost adăpați.

14. Căci și corpul nu este un singur membru, ci multe.

15. Dacă va fi zis piciorul, fiind că nu sînt mână, nu sînt din corp, nu pentru aceasta nu este din corp.

16. Și dacă va fi zis urechea, fiind că nu sînt ochiu, nu sînt din corp, nu pentru aceasta nu este din corp.

17. Dacă corpul întreg ar fi un ochiu, unde ar fi auzul? Dacă întreg ar fi auz, unde ar fi mirosul?

18. Astfel dar Dumnezeu a pus membrele pe fie care dintre ele în corp, după cum a voit.

19. Dacă ânsă toate ar fi un singur membru, unde ar fi corpul?

20. Astfel dar sînt multe membre, dar un singur corp.

21. Nu poate ochiul să zică mînei: N'am trebuință de tine, sau capul iarăși să zică picioarelor: N'am trebuință de voi.

22. Ci ale corpului membre care par a fi mai slabe, sînt cu mult mai mult neapărat trebuitoare,

23. Și cele care par a fi mai de necinste ale corpului, pe acestea le îmbrăcăm cu mai multă cinste, și cele necuviincioase ale noastre au mai multă bună cuviință,

24. Iar cele cuviincioase ale noastre n'au trebuință, ci Dumnezeu a întocmit corpul, dând mai multă cinste celui căruia îi lipsește,

25. Ca să nu fie neunire în corp, ci membrele să îngrijască d'o potrivă unele pentru altele.

26. Și dacă un membru suferă, toate membrele suferă împreună; și dacă un membru este mărit, toate membrele se bucură împreună.

27. Voi dar sînteți corpul lui Christos, și membre în parte.

28. Și pe unii a pus Dumnezeu în biserică mai întîiu apostoli, al doilea profeți, al treilea învățători, apoi a pus puteri, în urmă Daruri de tămăduiri, ajutoări, îndreptări, feluri de limbî.

29. Oare toți sînt apostoli? Oare toți profeți? Oare toți învățători? Oare toți au puteri?

30. Oare toți au Daruri de tămăduiri? Oare toți vorbesc cu limbî? Oare toți tălmăcesc?

31. Rimniți ânsă Darurile mai mari, și peste aceasta vă arăt o cale peste măsură.

CAP. XIII.

Iubirea este mai presus de toate.

1. Dacă vorbesc cu limbile oamenilor și ale îngerilor, iar iubire nu am, m'am făcut aramă sunătoare sau chimbălgomotos.

2. Și dacă am profeție și știu tainele toate și tot înțelesul lor adânc, și dacă am toată credința în cât să strămut munți, iar iubire nu am, nimic nu sunt.

3. Și dacă voi fi dat demân-care *săracilor* toată averea mea, și dacă voi fi dat corpul meu ca să fiu ars, iar iubire nu am, nimic nu folosesc.

4. Iubirea este îndelung răbdătoare, este plină de bunătăți; iubirea nu rimnește, iubirea nu este lăudăroasă, nu se îngâmflă,

5. Nu este necuviincioasă, nu caută ale sale, nu întărita la mânia, nu pune în socoteală răul,

6. Nu se bucură de nedreptate, se bucură ânsă împreună cu adevărul.

7. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduște, toate le rabdă.

8. Iubirea nici odată nu cade; iar fie profeții, vor fi desființate; fie limbă, vor înceta; fie înțelesul adânc, va fi desființat.

9. Căci în parte cunoaștem, și în parte vorbim profetic;

10. Iar când va fi venit desăvârșitul, ce este în parte va fi desființat,

11. Când eram copil, vorbiam

ca un copil, gândiam ca un copil, 'mi dam părerea ca un copil; când m'am făcut bărbat am desființat cele ale copilului.

12. Căci acum vedem printr'o oglindă într'un chip întunecos, dar atunci față în față; acum cunosc în parte, dar atunci voi cunoaște în tot, după cum am și fost bine cunoscut.

13. Acum dar rămâne credința, nădejdea, iubirea, aceste trei; iar mai mare dintr'acestea este iubirea.

CAP. XIV.

Darul limbilor și Darul profeții. Intrebuintarea bună și intrebuintarea rea a Darurilor în biserică. Femeea trebuie să tacă în biserică.

1. Alergați să dobîndiți iubirea; rimniți ânsă cele spirituale *daruri*, dar mai virșos să vorbiți profetic.

2. Pentru că cine vorbește cu limbă, nu vorbește oamenilor, ci lui Dumnezeu; căci nimenea nu înțelege; cu spiritul ânsă vorbește taine.

3. Iar cine vorbește profetic, întărește și indeamnă și mângăie pe oameni prin vorbirea sa.

4. Cine vorbește cu limbă se întărește pe sine însuși, dar cine vorbește profetic întărește biserica.

5. Doresc ca voi toți să vorbiți cu limbă, dar mai virtos să vorbiți profetic; mai mare este ânsă cine vorbește profetic, de cât

cine vorbește cu limbă, afară numai dacă tălmăcește, pentru ca biserica să dobîndiască întărire.

6. Acum dar, fraților, dacă voi fi venit la voi vorbind cu limbă, ce voi folosi voe, dacă nu voi fi vorbit la voi sau în descoperire sau în înțeles adânc sau în profetie sau în învățătură?

7. Cele neinsuflăte deși dau de la sine sunet, fie fluier, fie chitară, dacă ânsă nu vor fi dat sunetelor o deosibire, cum va fi cunoscut ce este cântat cu fluierul sau ce este cântat cu chitara?

8. Căci dacă și trimbița va fi dat un sunet nehotărit, cine se va pregăti la bătălie?

9. Astfel și voi prin limba voastră dacă nu veți fi dat un cuvânt lesne de înțeles, cum va fi cunoscut ce este vorbit? Căci veți fi *oamenî* care vorbesc în vînt.

10. Sînt mulțime poate de feluri de graiuri în lume, și nici un fel de *graiu* nu este fără înțeles.

11. Decî dacă nu știu înțelesul graiului, voi fi barbar pentru cel care vorbește, și cel care vorbește *ea fi* barbar la mine.

12. Astfel și voi, fiind că sunteți rimnitori de spirite, căutați pentru întărirea bisericeî, ca să aveți prisos.

13. De aceea cine vorbește cu limbă, roage se ca să tălmăciască.

14. Pentru că dacă mă rog cu

limbă, spiritul meu se roagă, iar mintea mea este neroditoare.

15. Ce este dar? Mă voi ruga cu spiritul, mă voi ruga ânsă și cu mintea; voi cânta cu spiritul, voi cânta ânsă și cu mintea.

16. Fiind că dacă cu spiritul binecuvîntezi, cel care ține locul celui neștiutor, cum va zice Amin la mulțumirea ta? De oare ce nu știe ce zici.

17. Negreșit tu mulțumești bine, dar celălalt nu este întărit.

18. Mulțumesc lui Dumnezeu, eu vorbesc cu limbă mai mult de cît voi toți;

19. Dar în biserică voesc să vorbesc cînci cuvinte cu mintea mea, ca să învăț și pe alți, de cît zece mii de cuvinte în limbă.

20. Fraților, nu liți copii la minte, ci în privința rîutății fiți copii, iar la minte fiți *oamenî* deplinî.

21. În lege este scris că în oamenii de altă limbă, și în buze ale altora voi vorbi poporului acestuia, și nici astfel nu mă vor asculta, zice Domnul.

22. De aceea limbile sînt spre semn nu credincioșilor, ci necredincioșilor, iar vorbirea profetică *este* nu pentru necredincioși, ci pentru credincioși.

23. Decî dacă biserica întreagă se va fi adunat în acelaș loc, și toți vorbesc cu limbă, și vor fi venit înăuntru neștiutori sau necredincioși, nu vor zice că v'ați eșit din fire?

24. Iar dacă toți voi fi vorbit

profetic, și va fi venit înăuntru vre un necredincios sau neștiutor, muștrat este el de toți, și judecat este de toți,

25. Cele ascunse ale inimii sale se fac învederate; și așa căzând pe fața lui se va închina lui Dumnezeu, vestind că cu adevărat Dumnezeu este între voi.

26. Deci ce este, fraților? Când vă adunați împreună, fie cine are un psalm, are o învățătură, are o descoperire, are o limbă, are o tălmăcire; toate să fie spre întărire.

27. Fie că vorbește cineva cu limbă, câte doi sau cel mult câte trei *vorbiască*, și pe rînd, și unul tălmăciască;

28. Iar dacă nu este tălmăciu, tacă în biserică, vorbiască și ânsă sieși și lui Dumnezeu.

29. Profeți ânsă vorbiască doi sau trei, și judece ceilalți.

30. Dar dacă se va fi descoperit altuia care stă, tacă cel d'înteu.

31. Căci puteți toți câte unul să vorbiți profetic, pentru ca toți să învețe și să fie îndemnați.

32. Și spirite de profeți sînt supuse la profeți;

33. Căci Dumnezeu nu este al neorînduelei, ci al păcii. Ca în toate bisericile sântilor,

34. Femeile tacă în biserică, căci nu li se dă voie să vorbiască, ci să fie supuse, după cum zice și legea.

35. Iar dacă voesc să învețe ceva, întrebe a casă pe bărbați

lor; pentru că urît este pentru femei să vorbiască în biserică.

36. Sau a eșit de la voi cuvîntul lui Dumnezeu, sau a ajuns la voi numai?

37. Dacă cineva gîndește că este profet sau spiritual, cunoască bine ce vă scriu, că este porunca Domnului,

38. Dar dacă nu cunoaște cineva, să nu cunoască.

39. Astfel dar, frați, mei, rimniți vorbirea profetică, și nu împedicați vorbirea cu limbă;

40. Dar toate să se facă cu bună cuviință și după rînduială.

CAP. XV.

Învierea lui Christos este temeliea credinței noastre. Moartea este cel din urmă vrăjmaș. Bo eul pentru morți. Învierea morților. Noul corp.

1. Vă fac cunoscut, fraților, evangelia pe care am binevestit-o voe, pe care ați și primit-o, în care și stați,

2. Prin care și sînteți mîntuiți, dacă țineți cu tărie cu ce cuvînt v'am binevestit voe, afară numai dacă în zadar ați crezut.

3. Căci v'am dat în cele d'înteu aceea ce am și primit, că Christos a murit pentru păcatele noastre potrivit scripturilor,

4. Și că fu înmormîntat, și că a învieat a treia zi potrivit scripturilor,

5. Și că se arată lui Chefa, după aceea celor doisprezece.

6. În urmă se arată de o dată la peste cinci sute de frați, din-

tre care mai mulți sunt rămași pînă acum, iar uni adormiră.

7. După aceea se arată lui Iacob, în urmă tuturor apostolilor.

8. Iar în urmă de toți, mi se arată și mie, nașterii timpuriilor oare cum,

9. Căci dintre apostoli eu sunt cel mai mic, ca unul care nu sunt de îndestul să fiu numit apostol, pentru că am urmărit biserică lui Dumnezeu,

10. Însă prin Darul lui Dumnezeu sunt aceea ce sunt, și Darul lui față de mine nu s'a făcut nelucrător, dar am muncit mai mult de cât dînși toți, și nu eu, ci Darul lui Dumnezeu împreună cu mine.

11. Decî fie că eu, fie că aceea, așa predicăm, și astfel ați crezut.

12. Iar dacă se predică Christos că a înviat dintre morți, cum zic uni între voi că nu este înviere de morți?

13. Iar dacă nu este înviere de morți, nici Christos n'a înviat;

14. Iar dacă Christos n'a înviat, deșartă este dar predica noastră, deșartă și credința voastră.

15. Dar suntem aflați și inartori mincinoși ai lui Dumnezeu, fiind că am mărturisit împotriva lui Dumnezeu că a înviat pe Christos, pe care nu l'a înviat, dacă cu adevărat morți nu se înviează.

16. Căci dacă morți nu se în-

viează, nici Christos n'a fost înviat;

17. Iar dacă Christos n'a fost înviat, de nimic este credința voastră, sunteți încă în păcatele voastre.

18. Prin urmare perduți sunt și cei adormiți în Christos.

19. Dacă în viața aceasta suntem numai nădăduind în Christos, suntem mai de plîns de cât toți oamenii.

20. Acum însă Christos a fost înviat dintre morți, pirga celor adormiți.

21. Căci, de oare ce printr'un om *este* moarte, printr'un om *este* și înviere de morți.

22. Pentru că după cum în Adam toți mor, astfel și în Christos toți vii vor fi făcuți.

23. Dar fie care în a sa ceată; pirgă este Christos, apoi cei ai lui Christos la venirea sa,

24. După aceea *va fi* sfârșitul, când dă împărăția lui Dumnezeu și Tatăl, când va fi desființat ori ce domnie, și ori ce stăpînire, și ori ce putere.

25. Căci trebuie ca el să împărătească pînă ce va fi pus pe toți vrăjmași sub picioarele sale.

26. Moartea, cel din urmă vrăjmaș, este desființată.

27. Căci toate le a supus sub picioarele lui. Iar când va fi zis că toate au fost supuse, învederat *este*, că afară de cel care i a supus lui toate;

28. Iar când va fi supus lui toate, atunci și Fiul însuși va

fi supus celui care 'i a supus toate, ca să fie Dumnezeu totul în toate.

29. Fiind că ce vor face cei care se botează pentru cei morți? Înșfârșit dacă morți nu se înviează, pentru ce se mai botează pentru dânsi?

30. Pentru ce stăm și noi în primejdie în fie care ceas?

31. În fie care zi mor, pe lauda voastră, fraților, pe care o am în Christos Iisus Domnul nostru.

32. Dacă ca om m'am luptat cu dobitoace sălbatică în Efes, care 'mi este folosul? Dacă morți nu se înviează, să mâncăm și să bem, căci mâine murim.

33. Nu fiți răătăciți; vorbiri rele strică obiceiuri bune.

34. Treziți vă cum se cade, și nu păcătuiți; căci uni au necunoștință de Dumnezeu, spre rușinea voastră vorbesc.

35. Dar va zice cineva: Cum se înviează morți? În ce fel de corp vin ei?

36. Nemintosule, tu ce semini, nu răspunde, dacă nu va fi putrezit;

37. Și ce semini, nu semini corpul ce are să fie, ci grăuntele gol, dacă se înemerește, de grâu sau de ceva din celelalte;

38. Dar Dumnezeu 'i dă corp după cum a voit, și fie căruia dintre semințe corpul ei.

39. Nu orî ce carne este aceeași carne; ci alta carne de oameni, alta de vite, alta de păsări, alta de pește.

40. Și corpuri cerești *sunt*, și corpuri pămîntești; dar alta este mărirea celor cerești, și alta a celor pămîntești.

41. Alta este strălucirea soarelui, și alta strălucirea lunii, și alta strălucirea stelelor; căci stea de stea se deosibeste în strălucire.

42. Astfel *este* și învierea morților. Este semănat în putrejună, este deșteptat în neputrejună;

43. Este semănat în necinste, este deșteptat în mărire; este semănat în slăbiciune, este deșteptat în putere;

44. Este semănat corp firesc, este deșteptat corp spiritual; dacă este corp firesc este și spiritual.

45. Astfel și este scris: S'a făcut întîiul om Adam spre suflet de viață. Cel din urmă Adam spre spirit dătător de viață.

46. Dar nu spiritualul este cel d'întîi, ci firescul; după aceea spiritualul.

47. Întîiul om *este* din pămînt, de lut. Al doilea om, *Domnul, este* din cer.

48. Ce fel *este* cel de lut, astfel *sunt* și cei de lut; și ce fel *este* cel ceresc, astfel *sunt* și cei cerești;

49. Și după cum am purtat chipul celui de lut. Vom purta și chipul celui ceresc.

50. Aceasta *însă* o zic, fraților, că carne și sânge nu pot să moșteniască împărăția lui Dumnezeu, nici putrejună nu moștenește neputrejună.

51. Iată, taină vă spun; toți nu vom adormi, dar toți vom fi schimbați.

52. Într'un moment, într'o clipă de ochiu, la cea din urmă, trimbiță; căci va trimbița, și morți se vor scula fără stricăciune și noi vom fi schimbați.

53. Pentru că trebuie ca stricăciosul acesta să îmbrace nestricăciune, și muritorul acesta să îmbrace nemurire.

54. Iar când stricăciosul acesta va fi îmbrăcat nestricăciune, și muritorul acesta va fi îmbrăcat nemurire, atunci va fi cuvântul care este scris: Înghițită fu moartea spre biruire.

55. Unde 'ți este, moarte, biruința? Unde 'ți este, moarte, acul?

56. Iar acul morții este păcatul, și puterea păcatului este legea.

57. Dar mulțumită lui Dumnezeu care ne dă biruința prin Domnul nostru Iisus Christos.

58. De aceea, frați mei iubiți, fiți nemișcați, neclintiți, prisosind tot dauna în lucrul Domnului, știind că osteneala voastră nu este deșartă în Domnul.

CAP. XVI.

Strângere de ajutoare pentru Ohreștinii Timoteu, Apoline, casa lui Ștefan.

1. Cât pentru strângerea de ajutoare ce este pentru cei sânti. faceți și voi astfel, după cum am poruncit bisericilor Galatii.

2. În fie care întâia zi a săptăminei, fie care dintre voi să pue de o parte a casă strângând din aceea ce 'i ar merge bine, pentru ca nu, când voi fi venit, atunci să se facă strângeri de ajutoare.

3. Și când voi fi sosit la voi, pe care 'i veți fi găsit buni, pe aceștia 'i voi trimite prin epistole, ca să ducă darul vostru la Ierusallem.

4. Iar dacă este cu cale ca și eu să mă duc, vor merge împreună cu mine.

5. Voi veni însă la voi, când voi fi trecut prin Macedonia; căci prin Macedonia trec;

6. Și, poate, voi rămâne la voi, sau și voi erna, pentru ca să mă însoțiți voi, unde mă voi duce.

7. Căci nu voesc ca să vă văd acum în treacăt; pentru că nădăduesc să rămân câtva timp la voi, dacă Domnul va fi dat voie.

8. Voi rămâne însă în Efes pînă la Cincizecime;

9. Pentru că ușă mare și de înriurare 'mi este deschisă, și mulți 'mi stau împotrivă.

10. Dacă dar Timoteu va fi venit, luați seama ca să fie la voi fără teamă, căci lucrează lucrul Domnului ca și mine;

11. Deci să nu 'l desprețuiască cineva. Însoțiți 'l dar în pace, ca să vie la mine; pentru că 'l aștept cu frați.

12. Cât pentru Apoline, fra-

tele, mult 'l am îndemnat ca să vie la voi cu frați; și cu totul nu 'i lipsia voința ca să vie acum, dar va veni îndată ce va fi găsit timp nemerit.

13. Vegheați, fiți statornici în credință, îmbărbătați vă, întăriți vă.

14. Toate ale voastre în pace să se facă.

15. Vă îndemn ânsă, fraților, — știți casa lui Stefana, că este pîrgă Achaiei, și s'au rinduit pe dînși ênsuși spre slujire sântilor, —

16. Ca și voi să fiți supuși u-nora ca aceștia, și orî căruia care lucrează împreună și se ostenește.

17. Mă bucur de venirea lui Stefana și Fortunatu și Achaicu,

pentru că aceștia au împlinit lipsa voastră.

18. Căci au ușurat spiritul meu și al vostru. Deci cunoașteți bine pe uni ca aceștia.

19. Vă urează bisericile Asii. Vă urează multe Acuila și Prisca împreună cu biserica, care este în casa lor.

20. Vă îmbrățișază toți frați. Imbrățișați vă uni pe alți în sârutare sântă.

21. Urarea mea cu mâna mea a lui Pavel.

22. Dacă cineva nu iubește pe Domnul, anatema fie. Maran ata.

23. Darul Domnului Iisus cu voi.

24. Iubirea mea cu voi toți în Christos Iisus.

A D O A E P I S T O L Ă

CĂTRE

CORINTENI

CAP. I.

Pavel biruește cu ajutorul lui Dumnezeu toate suferințele. Hotărîrea lui d'a vedea pe Corinteni. Făgăduinșile lui Dumnezeu sînt întărite în Christos.

1. Pavel apostol al lui Christos Iisus prin voința lui Dumnezeu,

și Timoteu fratele bisericei lui Dumnezeu, celei care este în Corint, împreună cu toți sînți care sînt în toată Achaia,

2. Dar voe și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru și de la Domnul Iisus Christos.

3. Binecuvîntat este Dum-

nezeul și Tatăl Domnului nostru Iisus Christos, Tatăl îndurărilor și Dumnezeu al orî căreî mîngăeri,

4. Care ne mîngăie pe noi pentru toată suferința noastră, ca, prin mîngăerea cu care ȋnșine sîntem mîngăeați de Dumnezeu, să putem noi mîngăea pe cei care sînt, în orî ce suferință.

5. Pentru că după cum patimile lui Christos prisosesc asupra noastră, astfel prisosește prin Christos și mîngăerea noastră.

6. Fie dar că sîntem strimtorați, pentru mîngăerea voastră și pentru mîntuire sîntem strimtorați; fie că sîntem mîngăeați, pentru mîngăerea voastră care este lucrătoare în suferirea cu răbdare a acelorași patimi, pe care și noi le pătîm. Și nădejdea noastră este tare pentru voi,

7. Știînd că după cum sînteți părtași ai patimilor, astfel *sînteți* și ai mîngăerii.

8. Căci nu voim, fraților, ca voi să nu știți de suferința noastră, ce ni s'a făcut în Asia, că foarte mult peste putere am fost îngreoiți, în cît noi am fost cu desăvîrșire în nedomirire și în privința vieței;

9. Dar chiar în noi ȋnșine am avut hotărîrea morții, ca să nu fim ȋncrezători în noi ȋnșine, ci în Dumnezeu, care ȋnviează morți,

10. Care ne a scăpat pe noi dintr'o moarte așa de mare, și ne

va scăpa, în care am nădăjdut, că ne va scăpa și mai departe,

11. Fiîndu ne și voi de ajutor cu rugăciunea pentru noi, ca din multe fețe darul făcut noș să fie mulțumit prin mulți pentru noi.

12. Pentru că lauda noastră aceasta este: mărturia științei noastre de noi ȋnșine, că în sînțenie și curăție de la Dumnezeu, nu în ȋnțelepciune omenească ci în Darul lui Dumnezeu, ne am purtat în lume, dar mai ales către voi.

13. Căci nu altele vî scriem, de cît cele ce citiți sau și ȋnțelegeți, am ȋnsă nădejde că pînă în cele din urmă veți ȋnțelege,

14. — După cum ne ați și ȋnțeles în parte — că noi vî sîntem cuvînt de laudă, după cum și voi noș, în zioa Domnului nostru Iisus.

15. Și pe această deplină ȋncredere eram hotărît să vin mai ȋntîu la voi, ca să aveți un al doilea Dar,

16. Și pe la voi să trec în Macedonia, și iar din Macedonia să vin la voi, și să fiu petrecut de voi în Iudea.

17. Deci aceasta hotărînd, nu cumva dar am făcut ceva cu ușurință? Afară numai, că ceea ce mă chibzuesc, potrivit cărnii mă chibzuesc ca să fie la mine așa, așa și nu, nu.

18. Dar credincios este Dumnezeu *prin aceea*, că cuvîntul nostru către voi nu este așa și nu.

19. Pentru că al lui Dumnezeu Fiu Iisus Christos care fu predicat între voi prin noi, prin mine și Silvan și Timoteu, nu fu așa și nu, ci așa a fost în sine.

20. Căci atât de multe făgăduințe ale lui Dumnezeu *sunt* într'ensul așa; de aceea și printr'ensul Amin, lui Dumnezeu mărire prin noi.

21. Iar cel care ne face statornici împreună cu voi în Christos, și care ne unse, *este* Dumnezeu,

22. Care ne și pecetlui, și dete arvuna Spiritului în inimile noastre.

23. Eu ânsă chem pe Dumnezeu martor pentru sufletul meu, că cruțându-vă pe voi n'am mai venit la Corint;

24. Nu voi zice că avem stăpînire peste credința voastră, ci *pentru că* suntem împreună ajutători ai bucurii voastre; căci stați în credință.

CAP. II.

Nevenirea lui Pavel este o cruțare pentru Corinteni. Ertarea celui desfrânat. Oăldăriile lui Pavel și izbânzile sale.

1. În mine ênsumi dar am găsit cu cale aceasta, ca să nu vin la voi iar cu întristare.

2. Căci dacă eu vă întristez, cine mă este care mă înveselește pe mine, afară numai de cel întristat de mine.

3. Și am scris chiar aceasta,

ca nu după ce voi fi venit, să am întristare din partea aceloră de care trebuia să mă bucur, având încredere în voi toți, că bucuria mea este a voastră tuturor,

4. Pentru că din multă supărare și strimtorare a inimei v'am scris printre multe lacrimi, nu ca să fiți întristați, ci ca să cunoașteți iubirea pe care o am mai mult către voi.

5. Dacă dar cineva a întristat, nu pe mine m'a întristat, ci în parte, ca să nu 'l mai îngreuez âncă, pe voi toți.

6. Destul este pentru unul ca acesta pedeapsa aceasta, care 'i s'a făcut de către mai mulți,

7. În cât voi d'improtivă mai bine să 'l ertați și să 'l mângăați, ca nu cumva unul ca acesta să fie înghițit de o mai mare întristare.

8. De aceea vă îndemn să hotărâți iubire în privința lui;

9. Căci pentru aceasta am și scris, ca să cunosc lămurirea voastră, dacă sunteți ascultători în toate.

10. Iar cui 'i ertați ceva, și eu 'i ert; pentru că și eu, dacă am ertat ceva, am ertat aceasta pentru voi în fața lui Christos,

11. Ca să nu fim dobîndiți de Satana; căci gândurile lui nu ne sînt necunoscute.

12. Venit fiind dar la Troa pentru evangelia lui Christos, și fiindu-mi ușă deschisă în Domnul,

13. N'avui liniște în spiritul meu, fiind că n'am găsit pe Titu fratele meu, ci după ce m'am despărțit de dênși am eșit în Macedonia.

14. Mulțumită dar lui Dumnezeu, care tot dauna ne duce în sêrbarea biruinții sale în Christos, și face cunoscut prin noi în orî ce loc mirosul cunoștinței lui.

15. Pentru că al lui Christos bun miros sîntem noi lui Dumnezeu și între cei care sînt mîntuiți și între cei care sînt perduți,

16. Unora miros de moarte spre moarte, altora miros de viață spre viață. Și cine este destoinic la acestea?

17. Căci noi nu prefacem ca cei mulți cuvîntul lui Dumnezeu; ci ca din curăție, ci ca de la Dumnezeu vorbim înaintea lui Dumnezeu în Christos.

CAP. III.

Pavel se face cunoscut pe sine însuși Corintenilor. Litera și Spiritul. Acoperemîntul lui Moise este ridicat în Christos.

1. Incepem să ne facem iar cunoscut pe noi înșine? Afară numai dacă avem trebuință, ca uni oameni, de epistole de cunoaștere către voi sau de la voi.

2. Voi sunteți epistola noastră, înscrisă în inimile noastre, cunoscută și citită de toți oameni,

3. Cunoscuți fiind voi că sunteți epistolă a lui Christos, slu-

jită de noi, înscrisă nu cu cerneală ci cu Spiritul viului Dumnezeu, nu pe plăci de piatră, ci pe plăci de carne, pe inimile voastre.

4. O astfel de încredere avem dar prin Christos către Dumnezeu,

5. Nu voi zice că prin noi înșine sîntem destoinici să judecăm ceva ca de la noi înșine, ci destoinicia noastră este de la Dumnezeu,

6. Care ne a și făcut ai unui așezemînt nou destoinici slujitorî, nu ai literei, ci ai spiritului, pentru că litera omoară, iar spiritul face viu.

7. Iar dacă cea de moarte *aducătoare* slujire săpată în litere pe petre s'a făcut în măreție, în cât fii lui Israel nu putură să 'și țină neclintit privirea la fața lui Moise din pricina măreții feței lui, care *măreție* avea să fie desființată,

8. Cum nu va fi oare mult mai măreață slujirea spiritului?

9. Pentru că dacă în slujirea *aducătoare* de osîndă este măreție, cu mult mai mult prisosește în măreție slujirea *aducătoare* de îndreptățire.

10. Căci chiar măreția nu este măreție în această parte, din pricina măreții celei peste măsură.

11. Pentru că dacă ceea ce are să fie desființat *este* măreț, cu mult mai mult *este* măreț ceea ce rămîne.

12. Decî avînd o astfel de nă-

dejde ne folosim cu multă îndrăzneală,

13. Și nu *punem acoperemânt pe fața noastră* după cum Moise punea acoperemânt pe fața sa, pentru ca fii lui Israel să nu țină neclintit privirea la sfârșitul celui ce avea să fie desființat.

14. Ci învërtoșate fură gândurile lor. Căci pene în zioa de astăzi acelaș acoperemânt rămâne la citirea vechiului așezemânt, nedescoperit fiind că este desființat în Christos:

15. Ci pene astăzi este acoperemânt pe inimile lor, când este citit Moise;

16. Dar când se va fi întors la Domnul *inima lor*, acoperemântul este luat la o parte.

17. Domnul însă este Spiritul, și unde este Spiritul Domnului, acolo este stare de sine.

18. Iar noi toți, cu fața descoperită în oglindă privind mărirea Domnului, suntem schimbați în acelaș chip de la mărirea la mărirea, după cum *este* de la Domnul Spiritului.

CAP. IV.

Evangelia unora este descoperită, altora acoperită. Toate suferințele sunt biruite pe temeiul nădejdei în mărirea vecinică.

1. De aceea având noi această însărcinare, după cum am fost miluiți, nu perdem răbdarea,

2. Ci am înlăturat de la noi cele ascunse ale rușinei, neumbând în violenție, nici prefăcând

cuvântul lui Dumnezeu, ci prin arătarea adevărului făcându ne pe noi însine cunoscuți către orî ce știință de sine a oamenilor în fața lui Dumnezeu.

3. Iar și dacă este acoperită evangelia noastră, între cei perduți este acoperită,

4. În care dumnezeul veacului acestuia a întunecat gândurile necredincioșilor, ca să nu dea raze luminarea evangeliî mării lui Christos, care este chipul lui Dumnezeu,

5. Pentru că nu ne predicăm pe noi însine, ci pe Christos Iisus Domnul, iar pe noi însine slujitori voștri prin Iisus.

6. Fiind că Dumnezeu care porunci «Din întunec lumineze lumina», *el este* care a luminat în inimile noastre, spre luminarea cunoașterii mării lui Dumnezeu în fața lui Iisus Christos.

7. Avem însă comoara aceasta în vase de lut, pentru ca covârșirea puterii să fie a lui Dumnezeu, și nu *venind* de la noi,

8. În orî ce chip *sîntem* apăsați dar nu strimtorați, aduși în nedomirire dar nu lipsiți de nădejde,

9. Urmăriți dar nu părăsiți, a-runcați jos dar nu perduți,

10. Tot dauna purtând pretutindinî în corpul nostru moartea lui Iisus, ca și vieța lui Iisus să fie arătată în corpul nostru.

11. Căci pururea noi cei vii sîntem dați spre moarte pentru

Iisus, ca și viața lui Iisus să fie arătată în carnea noastră cea muritoare.

12. Astfel moartea lucrează în noi, iar viața în voi.

13. Având dar acelaș spirit al credinței, după cum este scris, am crezut, de aceea am vorbit, și noi avem încredere, de aceea și vorbim.

14. Știind că cel care a învieat pe Domnul Iisus, ne va înviea și pe noi cu Iisus, și ne va înfățișa împreună cu voi.

15. Căci toate *sunt* pentru voi, ca Darul înmulțit fiind prin mai mulți să prisosiască mulțumirea spre mărirea lui Dumnezeu.

16. De aceea nu perdem răbdarea, ci și dacă omul nostru din afară este prăpădit, dar cel d'înăuntru al nostru este înoit din zi în zi.

17. Pentru că micimea de puțin timp a suferinței noastre desăvârșește pentru noi în chip peste măsură pînă a covârși o cumpănă vecinică de mărire,

18. Fiind că noi nu îndreptăm privirea la cele ce sînt văzute, ci la cele ce nu sînt văzute; căci cele văzute sînt trecătoare, iar cele nevăzute vecinice.

CAP. V.

Trebuie să îmbrăcăm haina noastră cerească în locul celei pămîntești. Dorința de viață vecinică. Ispășirea și împăcarea noastră.

1. Căci știm că, dacă va fi fost desființată casa noastră pămînt-

tească de cort, avem în ceruri clădire de la Dumnezeu, casă nefăcută de mână, vecinică.

2. Pentru că chiar în acest cort suspinăm, dorind a fi îmbrăcați pe d'asupra cu locuința noastră cea din cer,

3. Dacă într'adevăr vom fi fost găsiți îmbrăcați, nu goli.

4. Căci ca uni care sîntem în *acel* cort, suspinăm fiind apăsăți, pentru că nu voim a fi desbrăcați, ci îmbrăcați pe d'asupra, ca ce este muritor să fie înghițit de viață.

5. Iar cel care ne a desăvârșit spre aceasta chiar este Dumnezeu, care ne a dat arvuna Spiritului.

6. Decî avînd îndrăsnială tot dauna, și știind că locuind în acest corp sîntem înstreinați de la Domnul;

7.—Căci prin credință umblăm, nu *încunjurați fiind* prin chipul lui, —

8. Avem dar îndrăsnială, și ne place mai bine să fim înstreinați din acest corp și să locuim la Domnul.

9. De aceea, fie locuind *în acest corp*, fie înstreinați fiind, ne și silim să 'i fim bineplăcuți.

10. Pentru că noi toți trebuie să fim dați de față înaintea scaunului de judecător al lui Christos, ca fie care să țiea cu sine cele *ce sînt* prin corp, potrivit cu ce a făcutuit, fie bine, fie rău.

11. Drept aceea cunoscînd temerea de Domnul înduplecăm

pe oameni, lui Dumnezeu ânsă suntem cunoscuți; și nădăjduesc că și în a voastră știință de sinevă sunt cunoscut.

12. Nu ne facem voe cunoscut iar pe noi însine, ci *zicem acestea* dându-vă prilej la cuvânt de laudă pentru noi, ca să aveți *cuvânt de laudă* către aceia care în față se laudă și nu în inimă.

13. Căci fie că ne am eșit din fire, pentru Dumnezeu *ne am eșit din fire*, fie că suntem întregi la minte, pentru voi *suntem întregi la minte*.

14. Pentru că iubirea lui Christos ne ține pe noi, după ce am judecat aceasta, că unul a murit pentru toți; deci ei toți au murit;

15. Și pentru toți a murit, ca cei vii să nu mai vețuiască pentru ei însuși, ci pentru cel care a murit și a învieat pentru dânsi.

16. De aceea noi nu cunoaștem de acum pe nimenea după carne; chiar dacă am cunoscut după carne pe Christos, acum ânsă nu l' mai cunoaștem.

17. Deci dacă este cineva în Christos, *este* făptură noastră; cele vechi au trecut, iată *toate* s'au făcut noi.

18. Iar toate sunt de la Dumnezeu, care ne a împecat sieși prin *Iisus Christos*, și ne a dat însărcinarea împăcării,

19. Precum că Dumnezeu era împacând lumea sieși în Christos, netrecându-le în socotală gre-

șalele lor, și având pus în noi cuvântul împăcării.

20. Deci pentru Christos suntem soli, ca cum Dumnezeu indeamnă prin noi; ne rugăm pentru Christos, împăcați v-e cu Dumnezeu.

21. *Căci* pe cel care n'a cunoscut păcat, l'a făcut pentru noi păcat, ca să fim noi îndreptățire de la Dumnezeu într'ensul.

CAP. VI.

Slujitori lui Dumnezeu în toate se arată că sunt ai lui. Christos și Beliar. Săni lui Dumnezeu.

1. Find dar împreună lucrători cu Christos, v-e și îndemnăm ca să nu primiți îndeșart Darul lui Dumnezeu.

2. — Căci zice:

În timp plăcut te am ascultat,
Și în zi de mântuire te am ajutat;

Iată acum timp bineplăcut, iată acum zi de mântuire; —

3. Ne dând întru nimic nici o sminteală, ca să nu fie defăimată însărcinarea noastră,

4. Ci în orî ce chip făcându-ne cunoscut pe noi însine ca ai lui Dumnezeu slujitori, prin multă răbdare, în suferințe, în nevoi, în strimtorări,

5. În bătăi, în închisori, în turburări, în osteneli, în vegheri, în posturi,

6. Prin curăție, prin cunoștință,

prin îndelungă răbdare, prin bunătațe, prin Spiritul Sânt, prin iubire fără fățarie,

7. Prin cuvânt de adevăr, prin putere de la Dumnezeu; prin armă d'a dreapta și d'a stânga ale îndreptăririi,

8. Prin mărire și înjosire, prin defăimare și laudă; ca amăgitori și iubitori de adevăr,

9. Ca neștiuți și cunoscuți bine fiind, ca murind și iată trăim, ca pedepsiți și nu omoriți,

10. Ca întristați tot dauna, dar bucurându ne, ca săraci, dar pe mulți înavuțind, ca ne având nimic și având toate în stăpânire.

11. Gura noastră este deschisă către voi, Corintenilor, inima noastră este lărgită;

12. Nu sunteți strimtați în noi, dar sunteți strimtați în cele d'înăuntru ale voastre;

13. Fiți largi și voi, *în același chip, ceia ce este aceeași răsplată*, — vorbesc ca unor fii —

14. Nu trageți cu necredincioși într'un jug strein voe; căci ce însoțire are îndreptățirea cu fărădelegea? Sau ce împărțasire are lumina cu întunecul?

15. Și care este învoirea lui Christos față de Beliar, sau ce parte are un credincios cu un necredincios?

16. Și ce unire are templul lui Dumnezeu cu idoli? Căci noi suntem templul viului Dumnezeu, după cum a zis Dumnezeu că voi locui între dênși și voi umbla între dênși, și voi fi Dum-

nezeul lor, și ei vor fi poporul meu.

17. De aceea eșiți din mijlocul lor și fiți deosibiți,

Zice Domnul,

Și necurat nu atingeți.

Și eu vă voi primi la mine.

18. Și voi fi voe drept Tată,

Și voi 'mi veți fi drept fii și fiice,

Zice Domnul Atotțiitorul.

CAP. VII.

Știrea adusă de Titu despre Corinteni. Întristarea mântuitoare,

1. Deci, iubiților, având aceste făgăduințe, să ne curățim pe noi însine de orî ce mînjitură a cărnii și a spiritului, desăvîșind sîntenie în temere de Dumnezeu.

2. Faceți ne loc *în inimile voastre*; pe nimenea n'am adus în stare rea, de la nimenea n'am luat măi mult.

3. Nu spre osîndă zic *aceasta*; căci am zis măi 'nainte că sunteți în inimile noastre spre a muri împreună și a trăi împreună.

4. Multă îndrăsneală am față de voi, multă laudă am pentru voi; sînt plin de mîngăere, prîsosesc peste măsură cu bucuria în orî ce întristare a noastră.

5. Pentru că, și după ce am venit în Macedonia, carnea noastră n'a avut nici o liniște, ci în orî ce chip sdrobiți *eram*;

din afară lupte, d'înăuntru temeri.

6. Dar Dumnezeu care mângăie pe cei smeriți ne a mângăeat pe noi prin venirea lui Titu;

7. Și nu numai prin venirea lui, ci și prin mângăierea cu care a fost mângăeat la voi, aducându ne la cunoștință dorința voastră, plângerea voastră, buna voința voastră pentru mine, în cât mai mult m'am bucurat.

8. Fiind că și dacă v'am întristat în epistola mea, nu mă căesc; deși mai 'nainte mă căiam, căci văd că acea scrisoare, v'a întristat, deși pentru puțin timp.

9. Acum mă bucur, nu pentru că ați fost întristați, ci pentru că ați fost întristați spre pocăință; căci întristați ați fost după voia lui Dumnezeu, ca să nu fiți întru nimic păgubiți de către noi.

10. Căci întristarea după voia lui Dumnezeu lucrează pocăință spre mântuire de necăit; iar întristarea lumii lucrează moarte.

11. Căci iată, chiar această întristare după voia lui Dumnezeu a săvârșit pentru voi atâta sirguință, mai ales apărare, mai ales neplăcere, mai ales teamă, mai ales dorință, mai ales rimnire. mai ales răsbunare. În orî ce chip ați dovedit că voi înșivă sunteți curați în acea faptă.

12. Astfel dar, și dacă v'am scris, nu v'am scris pentru cel care a nedreptățit, nici pentru cel care a fost nedreptățit, ci

pentru ca sirguința voastră pentru noi să fie învederată la voi înaintea lui Dumnezeu.

13. De aceea suntem mângăeați; dar pe lângă mângăierea noastră ne am bucurat peste măsură mai ales de bucuria lui Titu, că spiritul lui a fost ușurat din partea voastră tuturor;

14. Pentru că dacă m'am lăudat lui ceva pentru voi, n'am fost dat de rușine; ci după cum v'am vorbit toate în adevăr, astfel și lauda noastră înaintea lui Titu adevăr s'a făcut,

15. Și inima lui este mai mult pentru voi, când și aduce aminte de supunerea voastră tuturor, cum l'ați primit cu temere și frică mare.

16. Mă bucur *dar* că în orî ce privință am încredere în voi.

CAP. VI.

Pavel laudă pe Ohreștini din Macedonia pentru strângere de ajutoare, și îndeamnă pe Corinteni să facă și dăruiri asemenea.

1. Fraților, iar vă facem cunoscut al lui Dumnezeu Dar care a fost dat în bisericile Macedoni,

2. Că în multă încercare de suferință a fost prisosirea bucuriilor lor, și sărăcia lor adâncă a prisosit spre bogăția lămuririi lor;

3. Mărturisesc, că de bună voie au dat după putere și peste pu-

4. Cu multă stăruință rugându ne pentru darul, și anume împărtășirea slujirii celei pentru sânti,

5. Și nu după cum am nădădruit, ci pe sinele însuși s'au dat Domnului mai 'ntău și noș prin voința lui Dumnezeu,

6. Pentru ca noi să îndemnăm pe Titu ca după cum a început mai 'nainte, așa să și sevărsiască între voi și binefacerea aceasta.

7. Ânsă după cum în orî ce prisosiți prin credință și prin cuvânt și prin cunoștință și prin orî ce sîrguință și prin iubirea voastră către noi, să prisosiți și în această binefacere.

8. Nu zic în chip poruncitor, ci prin sîrguința altora încercând și ființa adevărată a iubirii voastre;

9.—Căci cunoașteți Darul Domnului nostru Iisus Christos, că bogat fiind s'a făcut sărac pentru voi, ca voi să fiți bogați prin acea sărăcie.—

10. Și părere 'mi dau în aceasta; căci aceasta este bine pentru voi, ca uni care ați început mai 'nainte d'acum un an nu numai să fi făcut, ci să și voiți.

11. Sevărsiți dar acum a și face, ca după cum a fost nepreget într u voi, astfel să fie și într u a sevărsi după avere.

12. Pentru că dacă este nepregetul, este bineprimit potrivit cu ceea ce are oare cum, nu potrivit cu ceea ce nu are.

13. Căci să nu fie unora ușurare, iar voș împovărare, ci prisosul vostru în timpul de acum se face după potrivă la lipsa aceloră,

14. Ca și prisosul aceloră să fie la lipsa voastră, ca să fie potrivire,

15. După cum este scris: Cine multul *strânsese* n'a avut mai mult, și cine puținul *strânsese* n'a avut mai puțin.

16. Dar mulțumită lui Dumnezeu care dă aceeași sîrguință în inima lui Titu pentru voi,

17. Că a primit într'adevăr îndemnarea mea, dar fiind mai sîrguitor a plecat de bună voie la voi.

18. Noi ânsă am trimis împreună cu dînsul pe fratele, a cărui laudă în evanghelie este prin toate bisericile,

19. Dar nu numai că este lăudat, ci și ales a fost de biserică prin ridicare de mâini ca soțul nostru de călătorie cu darul acesta, care este slujit de noi spre mărirea Domnului însuși și nepregetul nostru,

20. Ferindu ne prin aceasta, ca să nu ne facă cineva imputări în această mulțime de daruri slujită de noi;

21. Pentru că purtăm grijă de cele bune nu numai înaintea Domnului, ci și înaintea oamenilor.

22. Am trimis dar împreună cu dînși pe fratele nostru pe care l'am încercat de multe orî în

multe, ca fiind sirguitor, acum ânsă, este mult mai sirguitor prin multa încredere ce are către voi.

23. Fie *că vorbesc* pentru Titu, părtaşul meu și împreună lucrător pentru voi; fie *că sânt* frați ai noștri, *ei sânt* trimiși ai bisericilor, mărire a lui Christos.

24. Decî arătați către dênși în fața bisericilor dovada iubirii voastre și a laudei noastre pentru voi.

CAP. IX.

Strângerea de ajutoare trebuie făcută în grabă. Răsplata binefacitorilor.

1. Căci 'mi este într'adevăr de prisos să vă scriu despre ajutoarea cea pentru sânti;

2. Pentru că știu nepregetul vostru de care mă laud pentru voi Macedonenilor, că Achaia este gata d'acum un an, și rîvna voastră a însuflețit pe mai mulți

3. Am trimis dar pe frați, ca lauda noastră pentru voi să nu fie zădărnicită în partea aceasta, ca să fiți gata după cum ziceam,

4. Ca nu cumva, când vor fi venit împreună cu mine Macedoneni și vă vor fi găsit negata, să fim dați de rușine noi, ca să nu zic voi, în această încredere temeinică.

5. Decî am gândit de neapărată trebuință să îndemn pe frați ca mai 'nainte să vie la voi, și mai 'nainte să pregătiască bine-

cuvântarea voastră făgăduită *de mine* mai d'inainte, ca aceasta să fie gata astfel ca o binecuvântare, nu ca o pornire spre inavuțire.

6. Aceasta ânsă, cine seamănă în chip cruțător, în chip cruțător va și secera, și cine seamănă pe temeiul binecuvântării, pe temeiul binecuvântării va și secera.

7. Fie care *să dea* după cum s'a hôtărit în inima sa, nu din supărare sau din silă; pentru că Dumnezeu iubește pe dătătorul voios.

8. Și puternic este Dumnezeu să facă a prisosi orî ce dar spre voi, pentru ca în orî ce tot d'auna avînd orî ce îndestulare să prisosiți spre orî ce lucru bun,

9. După cum este scris:

Risipița, dat a celor jinduiți,
Dreptatea lui rămîne în veac.

10. Iar cel care dă sămînță semănătorului și pâine spre mîncare va da și va îmulți sămînța voastră și va face să crească roadele îndreptățirii voastre;

11. În orî ce îmbogățiți fiind spre orî ce lămurire, ca una care lucrează prin noi mulțumire lui Dumnezeu.

12. Pentru că slujirea acestui dar nu numai că umple de tot lipsurile sântilor, dar și prisosește prin multe mulțumiri către Dumnezeu;

13. Prin adevierirea slujirii aceștia îndemnați măresc pe Dumnezeu pentru supunerea la măr-

turisiră voastră către evanghelia lui Christos și pentru lămurirea împărtășirii către dênși și către toți,

14. Și dênși cu rugăciune pentru voi vă doresc pentru al lui Dumnezeu Dar, care este peste măsură asupra voastră.

15. Mulțumită lui Dumnezeu pentru Darul lui cel de nespus.

CAP. X.

Pavel este acelaș și fiind de față, și lipsind. Adevărata mărire.

1. Iar eu însumi Pavel, vă îndemn prin blândețea și bunătatea lui Christos, *eu* care de față *sunt* într'adevăr smerit între voi, dar în lipsă îndrăsnesc către voi;

2. Mă rog dar ca nu fiind de față să îndrăsnesc cu tăria încrederii cu care gândesc să cutez împotriva unora care ne țin ca umblând potrivit cărnii.

3. Pentru că deși umblând în carne, nu ne luptăm potrivit cărnii,

4. Căci armele luptei noastre nu *sunt* omenestii, ci puternice pentru Dumnezeu spre dărimare de locuri întărite,

5. Dărimând gândirile și orî ce înălțime ce se ridică împotriva cunoștinței de Dumnezeu, și robind orî ce minte spre supunere la Christos,

6. Și gata fiind să resbunăm orî ce nesupunere, când va fi fost împlinită supunerea voastră.

7. Vă uitați la cele ce *sunt* în față? Dacă are cineva încredere în sine că este al lui Christos, gândiască aceasta iarăși despre sine însuși, că după cum *este* el al lui Christos, astfel și noi.

8. Căci dacă mă voi fi lăudat ceva mai mult de puterea noastră, pe care *ne* a dat o Domnul spre clădirea și nu spre dărimarea voastră, nu mă voi rușina,

9. Pentru ca să nu par că v'aș înfricoșa oare cum prin epistolele mele.

10. Că epistolele sale, zice cineva, *sunt* într'adevăr cu greutate și tari, dar înfățișarea corpului *său* este fără putere și cuvântul desprețuit.

11. Unul ca acesta gândiască aceasta, că ce fel suntem cu cuvântul prin epistole ne fiind de față, astfel *suntem* cu lucrul și de față fiind.

12. Pentru că nu îndrăsnim să ne în numărăm, sau să ne punem d'o potrivă pe noi înșine cu uni din aceia care se fac cunoscut pe dênși însuși; ci dênși. măsurându se pe sine loruși însuși, și punându se d'o potrivă pe sine loruși însuși, nu *sunt* pricepuți.

13. Noi *ansă* nu ne vom lăuda în cele fără măsură, ci după măsura marginii trasă noastră, cu care măsură ne a împărțit Dumnezeu, ca să ajungem până și la voi.

14. — Căci nu ne întindem pe

noi înșine prea mult, ca cum n'am ajunge la voi, pentru că și pînă la voi am ajuns în evanghelia lui Christos, —

15. Nu ne lăudăm în cele fără măsură, în ostenele streine, dar avînd nădejde, dacă credința voastră crește, ca să ne facem mari între voi potrivit marginiei trasă noș spre prisosire,

16. Ca să vestim evanghelia, la locuri dincolo de voi, fără a ne lăuda de cele ce sînt gata înăuntrul marginii trasă altora.

17. Iar cine se laudă, laude se în Domnul;

18. Pentru că nu cine se face cunoscut pe sine însuși, acela este dovedit bun, ci acela pe care Domnul îl face cunoscut.

CAP. XI.

Sîrguința lui Pavel față de Corinteni și neprimirea de plată. Pavel arată virtuțile și ostenele sale față de împotrivitori săi

1. O, dacă ați îngădui ceva puțin necuminție de la mine! Dar mă și îngăduiți.

2. Căci vă rimnesc cu rimnirea lui Dumnezeu, pentru că v'am logodit unui bărbat, ca să înfațișez lui Christos o fecioară curată;

3 Mă tem însă ca nu cumva, după cum șarpele amăgi prin violența lui pe Eva, mințile voastre să fie abătute de la curăția cea în Christos.

4. Căci negreșit, dacă cel care vine predică pe un alt Iisus pe

care noi nu l'am predicat, sau primiți un altfel de Spirit pe care nu l'ați primit, sau o altfel de evanghelia pe care n'ați primit o, îngăduiați cu drept cuvent;

5. Socotesc însă că întru nimic n'am fost mai în urmă de cei mai înalți apostoli.

6. Dar deși sînt neînvățat în cuvînt, nu însă în cunoștință neînvățat, ci în orî ce noi am făcut cunoscut *aceasta* între toți în privința voastră.

7. Sau am făcut greșală că v'am binevestit în dar evanghelia lui Dumnezeu, smerindu mă pe pe mine însumi pentru ca să fiți voi înălțați?

8. Alte biserici am prădat luând plată pentru a vă sluji pe voi, și de față fiind la voi și lipsă avînd n'am fost sarcină nimunui;

9. Căci lipsa mea a umplut o cu deservîre frați după ce venim din Macedonia; și în orî ce m'am păzit pe mine însumi ca să nu cad greu pentru voi, și mă voi păzi.

10. Este adevăr al lui Christos în mine, că lauda aceasta nu va fi îngrădită pentru mine în ținuturile Achaiei

11. Pentru ce? Că nu vă iubesc? Dumnezeu știe.

12. Iar ceea ce fac, și voi face, *pentru aceasta fac*, ca să taiu prilejul celor care voesc prilej, ca în ceea ce se laudă să fie aflați ca și noi.

13. Pentru că uni ca aceștia.

sunt apostoli mincinoși, lucrători vicleni, luând chip de apostoli ai lui Christos.

14. Și nu este mirare, pentru că ensuși Satana iese chip de ânger al luminii.

15. Decî nu este mare *lucru*, dacă și slujitori lui iese chip ca slujitori ai îndreptățiții; al căror sfârșit va fi după faptele lor.

16. Iarăși zic, nu gîndiască cineva că nu sunt cuninte; iar dacă nu, primiți mă și ca pe un fără minte, ca să mă laud și eu ceva puțin.

17. Ceea ce vorbesc, nu vorbesc după Domnul, ci ca în stare de necuminție *vorbesc* cu această încredere temeinică a laudei.

18. De oare ce mulți se laudă potrivit cărnii, mă voi lăuda și eu.

19. Pentru că bucuros îngăduiți pe cei fără minte, fiind voi cuminți;

20. Căci îngăduiți dacă vă robește cineva cu sila, dacă vă roade cineva, dacă se poartă cineva mândru, dacă vă lovește cineva în față.

21. În chip de necinste zic, cum că noi am fost fără putere! Dar în ce este cineva oare cum îndrăsneț, în necuminție zic, îndrăsneț sunt și eu.

22. Ebrei sunt ei? Și eu. Israeliiți sunt? Și eu. Neamul lui Abrahăam sunt ei? Și eu.

23. Slujitori ai lui Christos sunt ei? Eșindu-mi din minți

vorbesc! Mai presus *sunt* eu! Prin ostenele mai mult, prin bătăi mai mult, prin închisori peste măsură, prin primejdii de moarte de multe ori;

24. De la Iudei de cinci ori patruzeci fără una *de lovitură* am luat,

25. De trei ori am fost bătut cu vergi, o dată am fost improșcat cu petre, de trei ori am pățit spargere de vas, o noapte și o zi am făcut la adâncul mării.

26. Prin călătorii de multe ori, prin primejdii de riuri, prin primejdii de tâlhari, prin primejdii din partea neamului, prin primejdii din partea păgânilor, prin primejdii în oraș, prin primejdii în pustietate, prin primejdii în mare, prin primejdii între frați mincinoși,

27. Prin osteneală și muncă, prin vegheri de multe ori, prin foame și sete, prin posturi adesea ori, prin frig și golătate.

28. Afară de acestea luarea a-minte *ce am* în fie care zi, grija tuturor bisericilor.

29. Cine este slab, și eu nu sunt slab? Cine este abătut și nu eu mă aprind *de durere*?

30. Dacă trebuie să mă laud, mă voi lăuda de cele ale slăbi-ciunii mele.

31. Știe Dumnezeu și al Domnului Iisus Tatăl, care este binecuvîntat în veci, că nu mint.

32. În Damasc căpetenia poporului împăratului Areta păzia

orașul Damascenilor ca să mă prinză,

33. Și printr'o uscioară într'un coș am fost lăsat în jos prin zid și am scăpat din mâinile lui.

CAP. XII.

*Vedențiile cerești ale lui Pavel. Bolțul cărniț.
Venirea în curînd a lui Pavel la Corin-
tenî.*

1. Este de neapărată trebuință ca să mă laud, *dar* nu 'mi este de folos; voi veni ânsă la vedenii și descoperiri ale Domnului.

2. Știu pe un om în Christos, cu patrusprezece ani mai 'nainte răpit fiind unul ca acesta pînă la al treilea cer, dacă în corp nu știu, sau fără de corp nu știu, Dumnezeu știe,

3. Și știu pe un astfel de om, dacă în corp *fu răpit*, sau fără de corp nu știu; Dumnezeu știe,

4. Că fu răpit în Raiu și auzi cuvinte de nespus, pe care nu veste ertat omului a le vorbi.

5. Pentru unul ca acesta mă voi lăuda, dar pentru mine însumi nu mă voi lăuda, de cât numai în slăbiciunile mele.

6. Căci dacă voi fi voit să mă laud, nu voi fi fără minte, pentru că adevăr voi spune; mă feresc ânsă *de laudă*, ca să nu gîndiască cineva în privința mea peste ceea ce mă vede sau aude de la mine.

7. Și ca să nu mă înalț, mai presus prin mulțimea peste mă-

sură a descoperirilor, mi s'a dat bold pentru carnea mea ângerul Satanei, ca să mă bată cu pumnî, pentru ca să nu mă înalț peste măsură.

8. Pentru acesta de trei ori am rugat pe Domnul, ca *acela* să stea departe de la mine.

9. Și 'mi zise: Ți este de ajuns Darul meu, pentru că puterea mea în slăbiciune se desăvîrșește. Decî foarte hucuros mă voi lăuda mai ales în slăbiciunile mele, ca să locuiască asupra mea puterea lui Christos.

10. De aceea am plăcere în slăbiciuni, în muștrări aspre, în nevoi, în urmăriri, în strimtorări, pentru Christos; căci când sînt slab, atunci sînt puternic.

11. M'am făcut fără minte *laudându-mă*; voi m'ați silit. Pentru că eu aveam trebuință să mă fac cunoscut de către voi; căci întru nimic n'am fost mai în urmă de cei mai 'înalți apostoli, deși nu sînt nimic.

12. Negreșit, dovezile apostolului fură săvîrșite între voi în orîce stăruință prin semne și minuni și puteri.

13. Căci ce este în ce ați fost mai pe jos față de celealte biserici, de cât numai că eu însumi nu v'am fost sarcină? Dăruieți 'mi nedreptatea această.

14. Iată eu sînt gata să viu pentru a treia oară la voi, și nu voi fi sarcină; pentru că nu doresc ale voastre, ci pe voi. Căci nu sînt datorî copii să strângă

pentru părinți lor, ci părinți pentru copii lor.

15. Eu ânsă foarte bucuros voi cheltui și mă voi jertfi pentru sufletele voastre. Dacă vă iubesc mai mult, sunt iubit mai puțin?

16. Fie dar așa, eu nu v'am împovărat; ci isteț fiind v'am prins prin meșteșugire.

17. Nu cumva am luat mai mult de la voi prin vre unul dintre cei pe care i am trimis la voi?

18. Am îndemnat pe Titu, și am trimis împreună cu dânsul pe fratele; nu cumva Titu a luat mai mult de la voi? Nu am umblat cu același Spirit? Nu în aceleași urme?

19. De demult gândiți să ne apăram fața de voi. Înaintea lui Dumnezeu în Christos vorbim. Dar toate, iubiților, pentru clădirea voastră.

20. Căci mă tem ca nu cumva, după ce voi fi venit, să vă găsesc nu ca pe uni cum voesc, și să fiu găsit pentru voi ca unul cum nu voiți, ca nu cumva să se găsiască între voi pricire, rimnire, întăritări, zavistiți, vorbiri de rău, șoptiri, îngânfări, turburări;

21. Ca, după ce iarăși voi fi venit, să nu mă smeriască Dumnezeuul meu față de voi, și să plâng pe mulți dintre cei care au păcătuit mai 'nainte și nu se vor fi pocăit de necurăția și desfrânarea și necumpătarea pe care le au făcut.

CAP. XIII.

Venirea în curând a apostolului la Corint. Indemnare la viață regulată.

1. De a treia oară astă dată vin la voi. Pe temeiul spusei a doi și a trei martori va fi statornicit ori'ce cuvânt.

2. Am zis mai 'nainte când eram de față de a doa oară, și zic mai 'nainte și acum, când lipsesc, celor care au păcătuit și tuturor celorlalți, că, dacă voi fi venit iarăși, nu voi cruța.

3. Fiind că voi căutați o dovadă celui care vorbește în mine Christos, care față de voi nu este fără putere, ci este puternic între voi.

4. Căci din slăbiciune fu chiar răstignit, dar din puterea lui Dumnezeu este viu, pentru că și noi suntem slabi într'ensul, dar din puterea lui Dumnezeu față de voi vom fi vii împreună cu dânsul.

5. Cercați vă pe voi enșivă dacă sunteți în credință; dovediți vă pe voi enșivă de buni; sau nu vă cunoașteți bine pe voi enșivă că Christos Iisus este întru voi? Afară numai, dacă cumva sunteți nedovediți buni.

6. Nădăduesc ânsă că veți cunoaște că noi nu suntem nedovediți buni.

7. Și ne rugăm către Dumnezeu ca să nu vă facă nici un rău, nu pentru ca noi să ne arătăm

dovediți buni, ci pentru ca voi să faceți binele, iar noi să fim ca nedovediți buni.

8. Pentru că nu putem ceva împotriva adevărului, ci pentru adevăr.

9. Ne bucurăm ânsă când noi suntem slabi, iar voi să fiți puternici; aceasta și ne rugăm, întregirea voastră.

10. De aceea nefiind de față scriu acestea, pentru ca de față fiind să nu întrebuițez asprime potrivit puterii pe care 'mi a

dat o Domnul spre clădire și nu spre dărimare.

11. Insfirșit, fraților, bucurați-vă, fiți desevêrșiți, fiți mângâeați, gândiți aceeaș, trăiți în pace, și Dumnezeu iubirii și al păcii va fi cu voi.

12. Imbrățișați-vă uni pe alți în sărutare sântă, vă imbrățișază toți sântii

13. Darul Domnului Iisus Christos și iubirea lui Dumnezeu. și împărtășirea Sântului Spirit fie cu voi toți.

EPISTOLA LUI PAVEL

CĂTRE

GALATENI

CAP. I.

Alunecarea Galatenilor de la adevărul evanghelii. Pavel istorisește viața sa de mai 'nainte și apostolatul său.

1. Pavel apostol, nu de la oameni nici prin om, ci prin Iisus Christos și Dumnezeu Tatăl, care 'la învieat dintre morți,

2. Și toți frați împreună cu mine, bisericilor Galatii.

3. Dar fie voe și pace de la Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Christos,

4. Care s'a dat pe sine ênsuși pentru păcatele noastre ca, după voința lui Dumnezeu și Tatăl nostru. să ne scoată afară pe noi din veacul de față cel rău,

5. Lui *fie* mărire în veci vecilor; Amin.

6. Mă mir că așa de repede vă strămutați de la cel care vă chemă prin Darul lui Christos la altfel de evanghelie,

7. Care nu este alta, de cât numai că sunt uni care vă turbură și voesc să restorneze evanghelia lui Christos.

8. Dar chiar dacă noi sau ânger din cer va fi binevestit peste ceea ce am binevestit voe, anatema fie.

9. După cum am zis mai 'nainte, și acum zic iar, dacă cineva vă binevestește peste ceea ce ați primit, anatema fie.

10. Pentru că câștig eu acum chiar pentru mine pe oameni sau pe Dumnezeu? Sau caut să plac oamenilor? Dacă aș plăcea încă oamenii, slujitorul lui Christos n'aș fi.

11. Vă fac dar cunoscut, fraților, că evanghelia care a fost binevestită de mine nu este după om;

12. Pentru că și eu n'am primit o nici n'am învățat o de la om, ci prin descoperirea lui Iisus Christos.

13. Ați auzit dar de purtarea mea altă dată în Iudaism, că urmăream peste măsură biserica lui Dumnezeu și o duceam la peire;

14. Și sporiam în Iudaism peste mulți de o vârstă cu mine în neamul meu, fiind mai mult rîm-nitor de datinele strămoșilor mei.

15. Dar când binevoi cel care mă deosibi de la pântecel mamei mele și mă chemă prin Darul său,

16. Să descopere pe Fiul său întru mine, pentru ca să 'l binevestesc între neamuri, de îndată nu m'am destăinuit către carne și sânge,

17. Nici nu m'am dus la Ierusalem la apostoli mai 'nainte de mine, ci am plecat în Arabia, și iar m'am întors la Damasc.

18. Apoi după trei ani m'am dus la Ierusalem ca să cunosc pe Chefa, și am rămas la dînsul cincisprezece zile;

19. Iar pe un alt dintre apostoli n'am văzut, de cât numai pe Iacob fratele Domnului.

20. Și cele ce vă scriu, iată, înaintea lui Dumnezeu, că nu mint.

21. După aceea am venit în ținuturile Sirii și ale Ciliciei.

22. Și eram neunoscut la față bisericilor Iudeei, care sunt întru Christos,

23. Auziam însă numai, că următorul nostru de altă dată acum binevestește credința pe care oare când o ducea la peire,

24. Și măriau în mine pe Dumnezeu.

CAP. II.

Adunarea apostolilor în Ierusal'm. Disputa lui Pavel cu Petru la Antiochia. Legea și credința.

1. În urmă după patrusprezece ani, iar m'am dus la Ierusalem

cu Barnaba, luând împreună cu mine și pe Titu;

2. Și m'am dus potrivit unei descoperiri, și am istorisit înaintea lor evangelia pe care o predic între neamuri, iar la o parte celor însemnați, dacă nu cumva alerg în deșărt, sau am alergat.

3. Dar nici Titu care era cu mine, Elen fiind, nu fu silit ca să fie tăeat împrejur.

4. Pentru frați mincinoși-ânsă, furișai, ca uni care veniră de față ca să iscodiască starea noastră de sine înșine pe care o avem în Christos Iisus, pentru ca să ne robiască cu desăvârșire;

5. Acestora nici un ceas măcar nu le am intrat în voie cu supunerea, pentru ca adevărul evangeliu să rămăe neclintit la voi.

6. Iar de la cei care se socotesc a fi ceva — ori cum erau ei altă dată nimic nu 'mi folosește; Dumnezeu nu este părtinitor omului; — mie ânsă cei însemnați nimic nu 'mi s'au destăinuit.

7. Ci d'improvisă după ce văzură că 'mi este încredințată evangelia netăerii împrejur, după cum lui Petru a tăerii împrejur,

8. — Pentru că cel care a lucrat pentru Petru față de apostolia tăerii împrejur a lucrat și pentru mine față de neamuri, —

9. Și după ce cunoscură Darul care 'mi fu dat mie, Iacob și Chefa și Ioan, care se socotesc a fi stâlpi, 'mi deteră mie și lui Barnaba dreptele lor de

însoțire, pentru ca noi să binevestim între neamuri, iar ei în tăerea împrejur;

10. Numai de săraci să ne aducem aminte, ceea ce m'am și silit să fac chiar aceasta.

11. Iar când a venit Chefa la Antiochia, de față m'am împotivit lui fiind că era învinuit.

12. Căci mai 'nainte d'a fi venit uni de la Iacob mânca împreună cu neamurile; iar când veniră, se da la o parte și se deosibia, temându se de cei din tăerea împrejur;

13. Și se fățarniciră împreună cu dânsul și ceilalți Iudei, în cât și Barnaba fu amăgit prin fățaria lor.

14. Dar când am văzut că nu calcă drept potrivit adevărului evangeliu, am zis lui Chefa înaintea tuturor: Dacă tu Iudeu fiind trăești ca neamuri și nu ca Iudei, cum silești neamurile să trăiască după datinele Iudeilor?

15. Noi din naștere *sântem* Iudei, și nu din neamuri păcătoși,

16. Știind ânsă că omul nu este îndreptățit din lucruri ale legii, de cât prin credința în Christos Iisus. Și noi am crezut în Christos Iisus ca să fim îndreptății din credința în Christos și nu din lucruri ale legii, pentru că din lucruri ale legii nimeni nu va fi îndreptățit.

17. Iar dacă noi căutând ca să fim îndreptății în Christos am fost aflați și înșine păcătoși,

oare Christos este slujitor al păcatului? Să nu fie.

18. Căci dacă eu, pe cele ce le am dărimat, pe acestea iar le clădesc, mă învederez ca călcător al legii pe mine însumi.

19. Pentru că eu prin lege am murit față de lege, ca să fiu viu față de Dumnezeu.

20. Am fost împreună răstignit cu Christos; viu însă nu mai sunt eu, dar negreșit este viu în mine Christos; iar ceea ce trăesc acum în carne, trăesc în credința în al lui Dumnezeu Fiul care m'a iubit și s'a dat pe sine însuși pentru mine.

21. Nu leapăd Darul lui Dumnezeu, căci dacă prin lege vine îndreptățire, Christos a murit dar fără cuvânt.

CAP. III.

Spiritul este primit din credință. Credința lui Abraam și a fiilor săi. Făgăduința lui Dumnezeu. Legea. Christos. Legea duce la Christos. Fii creinței sunt fi lui Abraam.

1. O nemintoșilor Galateni! Cine v'a diochiat pe voi ca să nu vă supuneți adepărului voi, că-rora înaintea ochilor fu scris mai 'nainte Iisus Christos în inimile voastre ca răstignit?

2. Aceasta numai voesc să aflu de la voi: Din lucruri ale legii ați primit Spiritul sau din ascultarea credinței?

3. Așa de nemintoși sunteți? După ce ați început în Spirit, acum în carne vă desevârșiți?

4. În deșărt ați pățimit atât de multe, dacă și în deșărt *ar fi* numai!

5. Deci cel care vă dă voe Spiritul și lucrează minuni între voi, din lucruri ale legii sau din ascultarea credinței?

6. După cum Abraam crezu lui Dumnezeu, și 'i se socoti ca îndreptățire.

7. Cunoașteți deci că cei care sunt din credință, aceștia sunt fi lui Abraam.

8. Și scriptura văzând mai 'nainte că din credință îndreptățește Dumnezeu pe neamuri, dete știre bună mai 'nainte lui Abraam că în tine vor fi binecuvântate toate neamurile.

9. Drept aceea cei din credință sunt binecuvântați împreună cu credinciosul Abraam.

10. Căci câți sunt din lucruri ale legii, sub blestem sunt; pentru că este scris că blestemat este orî cine care nu stăruiește în toate cele scrise în cartea legii ca să le facă.

11. Iar că prin lege nimenea nu este îndreptățit înaintea lui Dumnezeu învederat este, fiind că dreptul din credință va fi viu;

12. Legea însă nu este din credință, dar cel care va fi făcut cele ale legii va fi viu prin ele.

13. Christos ne a răscumpărat din blestemul legii după ce se făcu pentru noi blestem, pentru că scris este: Blestemat este orî cine care este atârnat pe lemn,

14. Pentru ca binecuvântarea lui Abraam să ajungă la neamuri în Christos Iisus, ca să luăm prin credință făgăduința Spiritului.

15. Fraților, ca un om vorbesc, nimenea ânsă nu desființează un legământ întărit al unui om sau adaogă âncă întocmiri la el.

16. Iar lui Abraam și urmașului său fură rostite făgăduințele. Nu zice: Și urmașilor, ca de mulți, ci ca de unul: Și urmașului tău, care este Christos.

17. Aceasta zic dar; legământul întărit mai 'nainte de Dumnezeu, nu 'l desființează legea venită după patru sute și treizeci de ani, pentru ca să facă făgăduința nefolositoare.

18. Căci dacă moștenirea vine din lege, nu mai vine din făgăduință; dar lui Abraam 'i a dăruit Dumnezeu moștenirea prin făgăduință.

19. Deci ce este legea? Pentru călcări de lege fu adăogată pînă când va fi venit urmașul căruia 'i s'a făcut făgăduința, rinduită fiind legea prin ângeri, în mâna unui mijlocitor.

20. Și mijlocitorul nu este al unuia, dar Dumnezeu este unul.

21. Deci este legea împotriva făgăduințelor lui Dumnezeu? Să nu fie. Căci dacă fu dată legea ca putînd să dea viață, cu adevărat îndreptățirea ar fi din lege.

22. Dar scriptura închise totul

sub păcat, ca făgăduința să fie dată credincioșilor din credința în Iisus Christos.

23. Și noi mai 'nainte d'a fi venit credința eram păziți sub lege ca închiși spre credința ce avea să fie descoperită.

24. Drept aceea legea s'a făcut învățătorul nostru spre Christos, pentru ca din credință să fim îndreptățiți.

25. Iar după ce veni credința nu mai sîntem sub învățător.

26. Pentru că toți sînteți fii lui Dumnezeu prin credința în Iisus Christos;

27. Căci căți în Christos ați fost botezați, în Christos v'ați îmbrăcat.

28. Nu este Iudeu nici Elen, nu este rob nici stăpin de sine, nu este parte bărbătească și parte femească; căci voi toți unul sînteți în Christos Iisus.

29. Iar dacă voi sînteți ai lui Christos, sînteți dar urmașul lui Abraam, moștenitori potrivit făgăduinței.

CAP. IV.

Cel mic este moștenitor. Robi legii și fii lui Dumnezeu. Agara și Sara sînt cele două așezăminte.

1. Zic ânsă, pe cât timp moștenitorul este copil, întru nimic nu se deosibește de rob, de și este stăpin peste toate,

2. Ci este sub veghetori și îngrijitori pînă la zioa hotărîtă mai 'nainte de tatăl său.

3. Astfel și noi când eram copii, eram robiți de începuturile nedesăvârșite ale lumii,

4. Dar când veni împlinirea timpului, Dumnezeu trimise de la sine pe Fiul său, născut fiind din femeie, născut fiind sub lege,

5. Pentru ca să răscumpere pe cei de sub lege, ca să luăm înfiarea.

6. Și fiind că sunteți fii, Dumnezeu trimise de la sine Spiritul Fiului său în inimile noastre, strigând: Aba Tată.

7. Astfel dar nu mai ești rob, ci fiu; iar dacă ești fiu, și moștenitor ești prin Dumnezeu.

8. Atunci ânsă necunoscând pe Dumnezeu ați slujit dumnezeilor, care deși din fire nu sunt;

9. Dar acum după ce ați cunoscut pe Dumnezeu, iar mai virtos după ce ați fost cunoscuți de Dumnezeu, cum vă întoarceți iarăși asupra începuturilor nedesăvârșite slabe și sărace, cărorora iarăși voiți a le sluji din nou?

10. Păziți zile și luni și timpuri hotărâte și ani?

11. Am grijă de voi ca nu cumva să fi ostenit în deșărt pentru voi.

12. Fiți ca mine că și eu am fost ca voi, vă rog, fraților. Nicî o nedreptate nu 'mi ați făcut.

13. Și știți că din pricina slăbiciunii cărnii v'am binevestit înțea oară,

14. Și încercați fiind în carnea mea nu m'ați desprețuit, nici nu m'ați înlăturat, ci m'ați primit ca pe un ânger al lui Dumnezeu, ca pe Christos Iisus.

15. Deci unde este fericirea voastră? Căci vă mărturisesc că dacă eu puțință *ar fi fost* ochi voștri scoțându 'i 'mi ați fi dat mie.

16. Drept aceea făcutu m'am vrăjmașul vostru vorbindu vă adevărul?

17. Ei se străduesc să vă câștige nu cuviincios, ci voesc să vă despartă, în care stare voi rămîniți de densi.

18. Este bine dar a fi rimnitor în bine tot dauna, și nu numai când sînt de fața la voi.

19. Fii mei, pe care iarăși cu durere vă nasc pînă când Christos va fi luat chip întru voi.

20. Și aș vrea să fiu de față la voi chiar acum și să 'mi schimb glasul, căci sînt în nedomirire în privința voastră.

21. Spuneți 'mi voi care voiți să fiți sub lege, nu auziți legea?

22. Căci este scris că Abraam avu doi fii, pe unul din cea roabă și pe altul din cea de sine stătătoare.

23. Cel din cea roabă ânsă a fost născut după carne, iar cel din cea de sine stătătoare prin făgăduință.

24. Ca unele care au alt înțeles de cum spun vorbele; pentru că acestea sînt două așezăminte,

unul de la muntele Sinai, născând spre robie, ca unul care, este Agara.

25. Căci al Sinai munte este în Arabia Agara, și stă în acelaș rind cu Ierusalemul de acum, pentru că el slujăște cu fii lui.

26. Iar Ierusalemul de sus este de sine stătător, ca unul care este mumă a noastră;

27. Căci este scris:

Veselește te tu, stearpă, care nu naști,

Isbucnește în bucurie și strigă tu care n'ai dureri de facere,

Că mulți sunt fii, mai mulți ai celei singuratice de cât ai celei care are bărbat;

28. Voi ânsă, fraților, sunteți fii făgăduinții ca Isaac.

29. Dar după cum atunci cel care fu născut după carne urmăria pe cel născut după spirit, astfel și acum.

30. Dar ce zice scriptura? Dă afară pe roabă și pe fiul ei; pentru că nu va moșteni fiul roabei cu fiul celei de sine stătătoare.

31. De aceea, fraților, noi nu suntem fii roabei, ci ai celei de sine stătătoare.

CAP. V.

Stăruirea în starea de sine chreștind împotriva amăgitorilor judaizatori. Legea este desăvârșită prin credință, iubire și sântenie.

1. Pentru starea de sine v'a făcut Christos pe voi de sine stătători. Decă stați și nu vă prindeți iar în jugul robii.

2. Iată eu Pavel vă zic, că dacă

veți fi fost tăeați împrejur, Christos nimic nu va folosi voă.

3. Și mărturisesc iarăși ori căru om tăeat împrejur că este dator să împliniască toată legea.

4. V'ați depărtat de la Christos ca uni care sunteți îndreptățiți în lege, ați căzut din Dar.

5. Pentru că noi în puterea Spiritului din credință așteptăm cu stăruință nădejdea îndreptățirii.

6. Căci în Christos Iisus nici tăerea împrejur nu poate ceva, nici netăerea împrejur, ci credința care se arată prin iubire.

7. Alergați bine; cine v'a împedicat ca să nu vă supuneți adevărului?

8. Indemnarea nu este de la cel care vă cheamă.

9. Puțin aluat dospește toată frământătura.

10. Eu am încredere în voi în Domnul că nimic alt nu veți gândi; iar cel care vă turbură pe voi va purta osînda, ori cine ar fi el.

11. Eu dar, fraților, dacă predic âncă tăerea împrejur, pentru ce mai sunt urmărit? Decă dar s'a desființat sminteala crucii.

12. Și dacă s'ar tăea măcar de tot cei care vă întărită pe voi la răscoală!

13. Pentru că voi, fraților, ați fost chemați ca să fiți de sine stătători; numai nu întoarceți starea de sine spre pornire pentru carne, ci sluiți vă uni pe alți prin iubire.

14. Căci toată legea este împlinită într'un singur cuvânt, în: Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși.

15. Iar dacă veți mușcați uni pe alți și veți mâncați, luați seama să nu fiți nimiciți uni de către alți.

16. Zic dar, umblați potrivit Spiritului și nu veți împlini pofta cărnii.

17. Pentru că carnea pofteste împotriva Spiritului, iar Spiritul împotriva cărnii; căci acestea stau împotriva unul altuia, ca nu ceea ce ați voi acestea să le faceți.

18. Iar dacă sunteți mânăți de Spirit, nu sunteți sub lege.

19. Și lucrările cărnii sunt cunoscute, ca unele care sunt desfrânare, necurăție, necumpătate,

20. Idolatrie, fermecătorie, vrăjmășii, pricire, rîmnire, întăritări, zavistii, desbinări, deosibiri,

21. Pismuiri, beții, ospețe desfătătoare și cele asemenea acestora, pe care vi le spun mai înainte, după cum mai înainte am spus, că cei care făptuesc unele ca acestea nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu.

22. Iar rodul Spiritului este iubire, bucurie, pace, îndelungă răbdare, bunătate, inimă bună, credință,

23. Blandețe, înfrânare; împotriva unora ca acestea nu este lege.

24. Și cei care sunt ai lui Christos Iisus au răstignit carnea împreună cu patimile și poftele ei.

25. Dacă trăim cu Spiritul potrivit Spiritului și pășim.

26. Să nu fim iubitori de mărire deșartă, dând pricină uni altora, pismuind uni pe alți.

CAP. VI.

Trebue să mîngîiem pe frați rătăciți. Lauda lui Pavel este crucea lui Christos.

1. Fraților, și dacă un om va fi fost apucat de vre o greșală, voi cei spirituali îndreptați pe unul ca acesta prin Spiritul blândei, luând seama asupra ta însuși, ca să nu fi și tu încercat.

2. Purtați greutatea uni altora, și astfel veți împlini în tot legea lui Christos.

3. Pentru că dacă gîndește vre unul că este ceva, deși nu este nimic, să amăgește pe sine însuși.

4. Lămuriască dar fie care lucrul său însuși, și atunci va avea cuvânt de laudă pentru sine numai și nu pentru un altul;

5. Căci fie care va purta sarcina sa

6. Cel care învață cuvîntul împărtășiască învățătorului în orice este bine.

7. Nu fiți rătăciți, Dumnezeu nu se lasă a fi luat în ris; căci ce va fi semănat un om, aceasta va și secera;

8. Că cel care seamănă în carnea sa, din carnea sa va secera peire; iar cel care seamănă în Spiritul *sânt*, din Spiritul *sânt* va secera vieață vecinică.

9. Să nu perdem dar răbdarea făcând binele, căci la timpul său nemerit vom secera, ne fiind oboșiți.

10. Decî dar, după cum avem timp nemerit, să facem binele către toți, dar mai ales către cei ai noștri de o credință.

11. Vedeți cu ce litere mari v'am scris cu mîna mea.

12. Căți voesc să aibă înfățișare plăcută în carne, aceștia vî silesc ca să fiți tăeați împrejur, numai ca să nu fie urmăriți pentru crucea lui Christos.

13. Pentru că nici tăeați împrejur ênsêși nu păzesc legea, ci voesc ca voi să fiți tăeați împrejur, pentru ca să se laude în carnea voastră.

14. Pentru mine ênsê departe fie ca să mă laud, de cît numai în crucea Domnului nostru Iisus Christos, prin care lumea 'mi este rîstignită și eu lumii;

15. Pentru că nici tăere împrejur nu este ceva nici netăere împrejur, ci făptură noastră.

16. Și căți vor merge după mîsură aceasta trasă, pace peste dênși și milă, și peste Israelul lui Dumnezeu.

17. De aci 'nainte nimenea să nu 'mi pricinuiască greutăți, pentru că eu port în corpul meu semnele împunsăturilor lui Iisus.

18. Darul Domnului nostru Iisus Christos cu spiritul vostru, fraților; Amin.

EPISTOLA LUI PAVEL

CĂTRE

EFESENI

CAP. I.

Binefacerile lui Dumnezeu către cei aleși. Pavel se roagă ca Efesenii să ajungă la cunoașterea desêvîrșită a mîntuirii în Christos.

1. Pavel apostol al lui Christos Iisus prin voința lui Dumnezeu

sânților, care sînt — în Efes — și credincioșilor în Christos Iisus.

2. Dar voê și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și Domnul Iisus Christos.

3. Binecuvîntat fie Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Christos, care ne binecu-

vântă pe noi prin orice binecuvântare spirituală în cer în Christos,

4. După cum ne a ales sieși întru însul mai înainte de întemeierea lumii, ca să fim noi sânti și desăvârșiți înaintea sa, în iubire.

5. Rânduindu ne pe noi mai înainte spre înfiare către sine prin Iisus Christos, potrivit găsirii cu cale a voinții sale,

6. Spre lauda măririi Darului său, cu care ne a dăruit în cel iubit,

7. În care avem răscumpărarea prin sângele lui, ertarea greșelilor noastre, potrivit bogăției Lăruului său,

8. Pe care l'a prisosit către noi prin orice înțelepciune și pricepere,

9. Făcându ne cunoscut taina voinții sale, potrivit găsirii sale cu cale pe care mai d'înainte și a pus o în gând.

10. Pentru întocmirea împlinirii timpurilor cuvenite: să și adune iarăși toate în Christos, cele din cer și cele de pe pământ, întru însul,

11. În care am și dobândit partea de moștenire rânduți fiind mai d'înaintea după punerea la cale a celui care lucrează toate potrivit sfatului voinței sale,

12. Ca să fim spre lauda măririi sale noi, care am nădăjduit mai înainte în Christos;

13. În care *sânțeți* și voi, după

ce ați auzit cuvântul adevărului, evangelia mântuirii voastre, în care și crezând pecetluiti ați fost cu Spiritul făgăduinții cel Sânt,

14. Care este arvuna moștenirii noastre spre răscumpărare a poporului dobândit de dânsul, pentru lauda măririi lui.

15. Pentru aceasta și eu, auzind de credința voastră în Domnul Iisus și de iubirea cea către toți sânti,

16. Nu încetez mulțumind pentru voi aducându mi aminte în rugăciunile mele,

17. Pentru ca Dumnezeuul Domnului nostru Iisus Christos, Tatăl măririi, să vă dea Spirit de înțelepciune și descoperire în cunoaștere desăvârșită a lui,

18. Luminați *având* ochi inimii voastre, ca să cunoașteți voi care este nădejdea chemării lui, care *este* bogăția măririi moștenirii lui între sânti,

19. Și cât de peste măsură *este* către noi, care credem, mărima puterii lui după lucrarea tăriei virtuții lui,

20. Pe care a arătat o în Christos sculându l dintre morți și așezându l în dreapta lui în cer,

21. Sus peste orice domnie și stăpânire și putere și domnire și peste orice nume ce se numește nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor,

22. Și toate le a supus sub picioarele lui, și pe dânsul l a dat cap peste toate biserici,

23. Ca una care este corpul

lui, plinitura celui care împlinește toate în toate.

CAP. II.

Pecătoși sunt mântuiți prin Darul dîu credință în Christos. Neamurile sunt chemate la pace în Christos.

1. Și v'a făcut vii pe voi morți fiind prin greșalele și păcatele voastre,

2. În care ați umblat potrivit veacului lumii acestia, potrivit domnului stăpînirii aerului, spiritului care lucrează în fii neascultării,

3. Între care și noi toți am trecut oare când în poftele cărnii noastre, făcînd voile cărnii și ale gândurilor, și eram copii prin fire aî mîinii ca și ceilalți;

4. Dar Dumnezeu bogat fiind în milă, pentru multa sa iubire cu care ne a iubit,

5. Și fiind noi morți prin greșalele noastre ne a făcut vii cu Christos, — prin Dar sînteți mîntuiți —

6. Și ne a învieat împreună și ne a așezat împreună în cer în Christos Iisus,

7. Pentru ca să arate în veacurile ce vin bogăția peste măsură a Darului său prin bunătate asupra noastră în Christos Iisus.

8. Căci prin Darul lui sînteți mîntuiți prin credință, și aceasta nu din voi, Darul lui Dumnezeu este;

9. Nu din fapte este Darul, ca să nu se laude cineva;

10. Pentru că sîntem făptura lui, făcuți fiind în Christos Iisus spre fapte bune, pe care mai 'nainte le a gătit Dumnezeu ca să umblăm într'ensele.

11. De aceea aduceți v'e aminte, că oare când voi, neamurile în carne, care erați numiți netăiere împrejur de către cea numită tăiere împrejur făcută cu mîna în carne,

12. Că în timpul acela erați fără Christos, înstreinați de întocmirea cetățenească a lui Israel și streini de legămintele făgăduinții, ne avînd nădejde și fără Dumnezeu în lume;

13. Acum însă în Christos Iisus voi, care altă dată erați departe, v'ați făcut aproape prin sângele lui Christos.

14. Căci pacea noastră este el, care a făcut cele două una, adică a surpat păretele din mijloc, despărțitura,

15. Vrajmășia, după ce a desființat prin carnea sa legea rîduelilor coprinzătoare de porunci, pentru ca să facă în sine însuși pe cei doi un singur om nou făcînd pace,

16. Și să împace cu Dumnezeu pe amîndoi într'un singur corp prin cruce, după ce a omorît vrajmășia printr'ênsa.

17. Și venind a binevestit pace voe celor de departe și celor de aproape,

18. Că printr'ênsul avem amîn-

doi într'un singur Spirit apropierea la Tatăl.

19. Decî dar nu mai sînteți streini și locuitori vremelnici, ci sînteți împreună cetățeni ai sîntilor și d'ai casei lui Dumnezeu,

20. Clădiți fiind voi în sus pe temelja pusă de apostoli și profeți, fiind peatra unghiulară a ei Christos Iisus,

21. In care orîce clădire bine împreunată fiind va spori spre templu sînt în Domnul,

22. In care și voi sînteți împreună clădiți spre locuință a lui Dumnezeu în Spirit.

CAP. III.

Taina despre mîntuirea neamurilor. Pavel este apostolul neamurilor. Înălțimea evanghelii. Locuința lui Christos este în inimile credincioșilor.

1. Pentru aceasta eu Pavel legatul lui Christos Iisus pentru voi, neamurile —

2. Daca negreșit ați auzit de întocmirea Darului lui Dumnezeu, care 'mi a fost dat mie pentru voi,

3. Că potrivit unei descoperiri 'mi s'a dat în cunoștință taina, după cum mai 'nainte am scris pe scurt,

4. După care puteți citind să înțelegeți priceperea mea în a lui Christos taină,

5. Care nu s'a dat în cunoștință în alte veacuri fiilor oamenilor, după cum s'a descoperit

acum sîntilor sîi apostoli și profeți prin Spirit,

6. Că neamurile sînt împreună moștenitoare și împreună un corp și împreună părtași ai făgăduinței în Christos Iisus prin evanghelie,

7. Al cărui slujitor m'am făcut potrivit dăruirii Darului lui Dumnezeu, care mi a fost dat mie după măsura lucrării puterii lui. —

8. Mie celui cu mult mai mic de cît toți sînți 'mi a fost dat Darul acesta ca să binevestesc neamurilor neprimitoare de cercetare bogăție a lui Christos,

9. Și să lumineze tuturor care este întocmirea tainei din veacuri ascunsă în Dumnezeu care a făcut toate,

10. Ca înțelepciunea lui Dumnezeu cea de multe feluri să fie dată acum prin biserică în cunoștință domniilor și stăpînirilor în cer,

11. După punerea la cale de veacuri pe care a desăvîrșit o în Christos Iisus Domnul nostru,

12. In care avem îndrăzneala și apropiere în deplină încredere prin credința într'ensul.

13. De aceea mă rog să nu perdeți răbdarea în suferințele mele pentru voi, care sînt mărirea voastră.

14. Pentru aceasta plec genuchile mele înaintea Tatălui,

15. Din care 'și trage numele orîce neam în cer și pe pămînt,

16. Ca potrivit cu bogăția mării lui să vă dea ca să fiți în-

tăriți cu putere prin Spiritul lui față de omul d'înăuntru,

17. Ca Christos să locuiască prin credință în inimile voastre,

18. Ca în iubire înrădăcinați și întemeiați să puteți pe deplin ca să înțelegeți împreună cu toți sânti care este lărgimea și lungimea și adâncimea și înălțimea,

19. Și să cunoașteți iubirea lui Christos cea mai pe sus de cât știința, pentru ca să fiți plini pînă la tot cu ce este plin Dumnezeu.

20. Iar celui care poate să facă mai pe sus de toate, mai de prisos de cât cele ce cerem sau pricepem potrivit puterii care se arată în noi,

21. Lui *fie* mărirea în biserică și în Christos Iisus în toate neamurile veacului veacurilor; Amin.

CAP. IV.

În mulțimea feluritelor daruri trebuie păstrată unirea credinței. Biserica este corpul lui Christos. Vieța cea nouă se arată prin curăție.

1. Decî vă indemn eu legatul în Domnul ca să umblați după cum se cuvine chemării cu care ați fost chemați,

2. Cu toată smerenia și blîndețea, cu îndelungă răbdare, îngăduindu-vă uni pe alți în iubire,

3. Silindu-vă să păstrați unirea Spiritului în legătura păcii.

4. Un singur corp *este* și un singur Spirit, după cum și che-

mați ați fost printr'o singură nădejde a chemării voastre;

5. Un singur Domn, o singură credință, un singur botez,

6. Un singur Dumnezeu și Tată al tuturor, care *este* peste toți și prin toți și întru toți.

7. Iar fie căruia dintre noi 'i s'a dat darul după măsura Darului lui Christos.

8. De aceea zice:

Suindu-se la înălțime aduse robii robime,

Dete daruri oamenilor.

9. Iar «S'a suit» ce este fără numai că s'a și pogorit în părțile mai jos de cât pămîntul?

10. Cel care s'a pogorit este *ênsuși* și care s'a suit mai pe sus de toate cerurile, ca să umple toate.

11. Și *ênsuși* a dat pe uni apostoli, pe alți profeți, pe alți binevestitori, pe alți păstori și învățători,

12. Spre întregirea sântilor pentru lucru de slujire, pentru clădire a corpului lui Christos,

13. Pînă când toți vom fi ajuns la unirea credinței și a cunoștinței lămurite a Fiului lui Dumnezeu, la bărbat desăvîrșit, la măsură de vîrstă a împlințurii lui Christos,

14. Ca să nu mai fim nevăstnici, aruncați fiind de valuri și duși încoace și încolo de orî ce vînt al învățăturii prin înșelăciunea oamenilor, prin viclenie spre uneltirea rătăcirii,

15. Ci vorbind adevărul, în iu-

bire să creștem în toate în privința lui, care este capul, Christos,

16. Din care tot corpul bine împreunat și împreună bine pus fiind săvârșaste, prin orîce simțire a dării, creșterea corpului potrivit unei lucrări în măsură a fie căreia părți, spre clădirea lui însuși în iubire.

17. Deci aceasta zic și încredințez în Domnul, ca voi să nu mai umblați după cum umbla și neamurile în deșertăciune a minții lor,

18. Intunecați fiind în gândul lor, înstreinați de viața lui Dumnezeu prin neștiința ce este într'euși prin învîrtoșarea inimei lor,

19. Ca uni care lipsiți fiind de simțire s'au dat pe sine însuși desfrânării spre lucru de orîce necurătenie, în pornire la orîce fel de inavuțire.

20. Dar voi n'ați învățat astfel pe Christos,

21. Dacă într'adevăr l'ați auzit și ați fost învățați într'eușul după cum este adevăr în Iisus.

22. Ca voi să lepădați de la sine vă față cu purtarea de mai'nainte pe omul cel vechiu, care este pierdut potrivit poftelor înșelăciunii,

23. Să fiți dar înnoiți în spiritul minții voastre,

24. Și să vă îmbrăcați în omul cel nou, care este făcut după chipul lui Dumnezeu în dreptate și sântenie a adevărului.

25. De aceea, lepădând de la voi minciuna, vorbiți adevărul fie care cu aproapele său, pentru că suntem membre uni ai altora.

26. Mâniați vă și nu păcătuiți; soarele nu apue peste întăritarea voastră,

27. Nicî nu dați loc diabolului.

28. Furul nu mai fure, ci mai virtos munciască lucrând cu mâinile sale binele, ca să aibă să dea celui care are trebuință.

29. Orîce cuvînt rău nu easă din gura voastră, ci dacă este vre unul bun la clădirea trebuinței, ca să dea un dar celor care ascultă,

30. Și nu întristați pe al lui Dumnezeu Spirit Sânt, în care ați fost pecetluiti pentru zioa răcumpărării.

31. Orîce amărăciune și aprindere și mânie și strigare și defăimare înlăturată fie de la voi împreună cu orîce răutate.

32. Faceți vă dar buni uni către alți, miloși, ertători uni altora, după cum și Dumnezeu v'a ertat în Christos.

CAP. V.

Trebuie să urmăm iubirea lui Dumnezeu și a lui Christos. Sîrguința către viață curată. Rodul lumii. Datoria ca să ne purtăm cu minte și potrivit învățăturei evanghelice. Sfîtuiri către femei și bărbați. Taina căsătorii.

1. Drept aceea fiți următori lui Dumnezeu, ca copii iubiți,

2. Și umblați în iubire, după cum și Christos v'a iubit și s'a dat lui Dumnezeu pe sine însuși pentru noi ca prinos și jertfă spre miros bineplăcut.

3. Iar desfrânare și orî ce necurătenie sau pornire spre orî ce fel de înavuțire nici să nu se numiască între voi, după cum se cuvine sântilor,

4. Nici uriciune, nici vorbire neroadă, nici vorbă glumeață, care nu se cade, ci mai virtos *ne* mulțumită;

5. Căci cunoașteți aceasta, că orî care desfrânat sau necurat sau pornit spre orî ce fel de înavuțire, care este idolatru, nu are moștenire în împărăția lui Christos și a lui Dumnezeu.

6. Nimenea să nu vă amăgiască cu vorbe goale; căci pentru acestea vine mânia lui Dumnezeu peste fii neascultării.

7. Decî nu vă faceți părtași cu dênși.

8. Căci altă dată erați întunec, acum ânsă lumină în Domnul, umblați ca copii ai luminii,

9. — Pentru că rodul luminii *stă* în orî ce bunătate, și în îndreptățire și în adevăr, —

10. Dovedind de bun ce este bineplăcut Domnului,

11. Și nu fiți părtași la lucrurile neroditoare ale întunerecului, ci mai virtos și muștrați le.

12. Căci cele făcute în ascuns de către dênși este rușinos a le și spune;

13. Toate ânsă dacă sînt mu-

strate să fac cunoscute de lumină, pentru că tot ce este făcut cunoscut lumină este.

14. De aceea zice: Deșteaptă te, tu care dormi și scoală te dintre morți, și Christos ți va lumina.

15. Decî luați aminte cu deamănuntul cum umblați, nu ca neînțelepți, ci ca înțelepți,

16. Cumpărându-vă cu deservire timpul nemerit, căci zilele sînt rele.

17. De aceea nu vă faceți fară minte, ci înțelegeți care este voia Domnului,

18. Și nu vă îmbătați de vin în care este desfrânare, ci fiți plini de Spirit,

19. Vorbind între voi în psalmi și laudări și cântări spirituale, laudând și cântând în inima voastră Domnului;

20. Mulțumind tot dauna pentru toate lui Dumnezeu și Tatăl în numele Domnului nostru Iisus Christos,

21. Supuși fiind uni altora în frica lui Christos.

22. Femeile să fie supuse bărbaților lor ca Domnului,

23. Pentru că un bărbat este cap al femeii sale, după cum și Christos *este* cap al Bisericii. El însuși *este* mântuitorul corpului.

24. Ci după cum Biserica este supusă lui Christos, așa și femeile să fie supuse bărbaților în toate.

25. Bărbaților, iubiți femeile voastre, după cum și Christos a iubit Biserica și s'a dat pe sine însuși pentru dênșă,

26. Ca să o sântiască prin cuvânt după ce a curățito prin spălare de apă,

27. Ca să o înfățișeze el sieși Biserica măreață, ne având pată sau încrețitură sau ceva de felul acestora, ci să fie sântă și desăvârșită.

28. Astfel dar bărbați sunt datori să 'și iubiască femeile lor ca corpurile lor însuși. Cine 'și iubește pe femeia sa pe sine se iubește;

29. Pentru că nimenea nu 'și a urit vre o dată corpul său însuși, ci *fie care* 'l hrănește și 'l încălzește, după cum și Christos Biserica,

30. Căci suntem membre ale corpului său *din carnea lui și din oasele lui;*

31. Pentru aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe muma sa și se va lipi de femeia sa și vor fi cei doi un singur corp.

32. Taina aceasta este mare, dar eu zic cu privire la Christos și Biserica.

33. Ânsă și voi, fie care astfel să 'și iubiască femeia sa ca pe sine însuși, iar femeia să se teamă de bărbat.

CAP. VI.

Datoriile copiilor către părinți și ale părinților către copii. Datoriile slugilor către stăpîni și ale stăpînilor către slugi. Armătura lui Spiritului. Oștirea lui Christos. Tichic. Făgăduința.

1. Copii, ascultați în Domnul

pe părinți voștri; căci aceasta este drept.

2. Cinstește pe tatăl tău și pe muma ta, care este întâia poruncă în făgăduință,

3. Ca să 'ți fie bine și vei trăi ani mulți pe pământ.

4. Și voi taților, nu întăritați la mânie pe copii voștri, ci creșteți 'i în învățătura și înțeleptirea Domnului.

5. Slugilor, ascultați pe stăpîni voștri firești cu temere și frică în curățenia inimei voastre ca pe Christos,

6. Nu slujind numai în față ca uni care caută să placă oamenilor, ci ca slugi ale lui Christos făcînd din suflet voia lui Dumnezeu,

7. Slujind cu bună voință ca Domnului și nu oamenilor,

8. Știind că fie care dacă va fi făcut ceva bun, aceasta va lua cu sine de la Domnul, fie slugă, fie stăpîn de sine.

9. Și voi stăpînilor, faceți aceleași fața de dînsi, încetînd cu amenințarea, știind că și Domnul lor și al vostru este în cer și pîrtinire nu este la dînsul.

10. Insfirșit, fiți puternici în Domnul și în tăria virtutei lui.

11. Imbrăcați vă cu toată armătura lui Dumnezeu, ca să puteți voi sta împotriva uneltirilor diabolului,

12. Că nu avem luptă împotriva sîngelui și a cărnii, ci împotriva domniilor, împotriva stăpînirilor, împotriva stăpînitorilor

lumii întunerecului acestuia, împotriva puterilor spirituale ale răutății în locuri cerești.

13. Pentru aceea luați cu voi toată armătura lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva în zioa cea rea, și după ce veți fi sêvêrșit toate să rămâneți statornici.

14. De aceea stați avênd încins mijlocul vostru cu adevêr, și îmbrăcându vă cu platoșa îndreptățirii,

15. Și încălțându vă picioarele cu gătirea evangeliî păcii,

16. Mai luând cu voi la toate scutul credinței, prin care veți putea stinge toate săgețile celui rău, cele arzătoare,

17. Și luați coiful mântuirii, și a Spiritului spadă, care este cuvântul lui Dumnezeu,

18. În orî ce rugăciune și rugăminte rugându vă în Spirit la orî care timp potrivit, și cu privire la aceeași veghind cu orî ce

stăruință și rugăminte pentru toți sânti,

19. Și pentru mine, ca să 'mi fie dat cuvênt la deschiderea gurii mele, ca fără sfială să fac cunoscut taina evangeliî,

20. Pentru care sînt sol în lanțuri, ca într'ênsa să vorbesc fără sfială după cum trebuie ca să vorbesc.

21. Iar ca să știți și voi cele ale mele, ce fac, Tichic, iubitul frate și credincios slujitor în Domnul, va face voê toate cunoscut,

22. Pe care l'am trimis la voi chiar pentru aceasta, ca să cunoașteți cele despre noi și să mângae inimile voastre.

23. Pace *fie* fraților și iubire cu credință de la Dumnezeu Tatăl și Domnul Iisus Christos.

24. Darul *fie* cu toți care iubesc în chip neperitor pe Domnul nostru Iisus Christos.

EPISTOLA LUI PAVEL

CĂTRE

FILIPENI

CAP. I.

Pavel arată iubirea sa către Filipeni. Roadele lanțurilor lui. Numai pentru Biserică voește să mă trădiască. El trebuie să sufere pentru Christos.

1. Pavel și Timoteu slujitori ai lui Christos Iisus tuturor sâniților celor care sunt în Filipi împreună episcopilor și diaconilor,

2. Dar voeți și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și Domnul Iisus Christos.

3. Mulțumesc Dumnezeului meu în toată a mea aducere aminte de voi,

4. Tot dauna în orî ce cerea a mea pentru voi toți făcându'mi cu bucurie rugăminte,

5. Pentru unirea voastră în evanghelie din cea d'intîiu zi pînă acum,

6. Incredințat fiind de aceasta chiar, că cel care începu în voi lucru bun îl va sfîrși pînă în zioa lui Christos Iisus,

7. După cum este drept pentru mine ca să gîndesc aceasta pentru voi toți, pentru că eu vă am în inima mea atît în legăturile mele, cît și în apărarea mea, și

în întărirea evangheliei, părtași fiind voi toți împreună cu mine ai Darului.

8. Căci martur 'mi este Dumnezeu cît vă doresc pe voi toți în inima lui Christos Iisus.

9. Și aceasta mă rog, ca iubirea voastră să prisosiască anchă mai mult și mai mult în cunoștință și în orî ce pricepere,

10. Pentru ca voi să încuviințați pe cele bune, ca să fiți lămuriiți și nesmintitori pentru zioa lui Christos,

11. Plini fiind de al dreptății rod, care este prin Iisus Christos, spre mărirea și lauda lui Dumnezeu,

12. Voesc ânsă ca voi să știți, fraților, că cele ale mele s'au întors mai virtos spre înaintarea evangheliei;

13. Astfel că legăturile mele se făcură cunoscute în Christos în tot pretoriul și tuturor celorlalți,

14. Și mai mulți dintre frați, increzându se în Domnul legăturilor mele, îndrăsnesc mai mult ca să vorbiască fără teamă cu vîntul lui Dumnezeu.

15. Uni negreșit și din ură și

pricire, iar alți și din bună voință predică pe Christos;

16. Alți ânsă din iubire, știind că sunt hotărît la apărarea evangeliu,

17. Iar alți din zavistie vestesc pe Christos nu cu gând curat, socotind să deștepte suferință legăturilor mele.

18. Cum dar? În orî ce chip ânsă, fie prin cuvânt netemeinic, fie prin adevăr, Christos se aduce la cunoștință, și de aceasta mă bucur. Dar și mă voi bucura,

19. Pentru că știu că aceasta se va sfârși pentru mine spre mântuire prin rugăciunea voastră și prin dare a Spiritului lui Iisus Christos,

20. Potrivit așteptării stăruitoare și nădejdei mele că nu voi fi dat în nimic de rușine, ci cu toată îndrăzneala ca tot dauna și acum mărit va fi Christos în corpul meu fie prin viață, fie prin moarte.

21. Căci pentru mine a trăi este Christos și a fi murit câștig.

22. Dacă dar a trăi în carne, aceasta *chiar* 'mi este un folos de lucru, și pe care din doă să 'mi aleg nu fac cunoscut.

23. Sunt ținut ânsă de amendoă: dorința având ca să mă despart de corp și să fiu împreună cu Christos, căci este cu mult mai bine;

24. Dar a mai rămânea în carnea mea este mai trebuincios pentru voi,

25. Și încredințat fiind de aceasta, știu că voi rămânea, și voi rămânea aci cu voi toți pentru înaintarea voastră și bucuria credinței,

26. Pentru ca cuvântul vostru de laudă să prisosiască în Christos Iisus în mine prin venirea mea iarăși la voi.

27. În chemarea voastră purtați-vă numai într'un chip vrednic de evangelia lui Christos, ca fie că voi fi venit și vă voi fi văzut, fie că nu sunt de față, să auz cele despre voi, că stați într'un spirit, luptându-vă împreună într'un suflet pentru credința evangeliu,

28. Și ne sperîndu-vă întru nimic de cei împotrivitori, ceea ce este pentru dînși un semn de peire, iar pentru voi de mântuire, și aceasta de la Dumnezeu;

29. Pentru că voă vi s'a dat Darul pentru Christos, nu numai ca să credeți într'ensul, ci să și suferiți pentru dînsul,

30. Avînd aceeași luptă după cum ați văzut o la mine și acum auziți la mine.

CAP. II.

Trebuie să avem iubire uni către alii după exemplu lui Christos. Smerenia și mărirea lui Christos. Trebuie să ne silim a dobîndi mântuirea. Timoteu și Epafrodît sînt de laudă.

1. Decî dacă este vre un îndemn în Christos, dacă este vre

o mângăere de iubire, dacă este vre o împărtășire a Spiritului, dacă este vre o inimă și îndurare,

2. Impliniți 'mi bucuria ca să gândiți aceeași, având aceeași iubire, într'un cuget gândind aceeași,

3- *Ne gândind* nimic în măsura zavistiei nici a măririi deșarte, ci cu smerenia uni pe alți socotind mai pe sus de cât pe sine înseși,

4. Nu căutând fie care ale sale, ci fie care și cele ale altora.

5. Simțiți în voi aceasta ce *fu simțit* și în Christos Iisus,

6. Care în formă de Dumnezeu fiind, nu socoti drept o răpire a fi d'o potrivă cu Dumnezeu,

7. Ci se goli pe sine însuși luând formă de rob, în asemănare de oameni arătându se și în înfățișare aflat fiind ca om,

8. S'a smerit pe sine ascultător fiind pînă la moarte, moarte ânsă de cruce.

9. De aceea și Dumnezeu 'l a înălțat foarte sus și 'i a dăruit numele care este mai presus de ori ce nume,

10. Ca în numele lui Iisus să se plece orî ce genuchiu al celor cerești și al celor pămîntești și al celor de sub pămînt,

11. Și orî ce limbă să mărturisiască spre mărirea lui Dumnezeu Tatăl, că Domn este Iisus Christos.

12. Astfel dar, iubiți mei, după cum tot dauna m'ați ascultat, desevărșiți cu teamă și frică

mântuirea voastră nu numai ca fiind eu de față, ci cu mult mai virtos acum în lipsa mea;

13. Căci Dumnezeu este care lucrează în voi și să voiți și să lucrați pentru buna sa voință.

14. Faceți toate fără murmure și fără îndoeli,

15. Ca să fiți curați și fără reutate copii ai lui Dumnezeu, desevărșiți în mijlocul unui neam strâmb și sucit, între care vă arătați ca luminători în lume,

16. Având la voi cuvîntul vieții, spre laudă pentru mine la zioa lui Christos, că nu în deșart am alergat, nici în deșart m'am ostenit.

17. Ci și dacă 'mi se varsă sângele la jertfirea și slujirea preoțească a credinții voastre, mă bucur și vă urez bine voe tuturor;

18. Și chiar de aceasta bucurați vă și voi și urați 'mi bine.

19. Nădăjduesc dar în Domnul Iisus ca să vă trimit îndată pe Timoteu, pentru ca să fiu și eu cu inimă bună după ce voi fi cunoscut cele ale voastre.

20. Căci nu am de acelaș gînd cu mine pe nimenea, care va îngriji în ființa adevărului de cele ale voastre;

21. Pentru că toți caută cele ale lor, nu cele ale lui Christos.

22. Incercarea lui ânsă o cunoașteți, că, ca un copil părintelui, a slujit împreună cu mine pentru evanghelie.

23. Pe acesta decî nădăjduesc

să 'l trimit îndată ce voi fi văzut oare cum cele pentru mine;

24. Am ânsă încredere în Domnul că și eu voi veni în curînd.

25. Am socotit dar de trebuință să trimit la voi pe Epafrodit, fratele și împreună lucrătorul și împreună luptătorul meu, iar al vostru trimis și slujitor preoțesc al trebuinței mele,

26. Fiind că vă doria pe voi toți și era foarte turburat, pentru că ați auzit că a fost bolnav.

27. Și într'adevăr bolnav a fost aproape de moarte; dar Dumnezeu avu milă de dînsul, și nu numai de dînsul, ci și de mine, ca să nu am întristare peste întristare.

28. Decî 'l am trimis mai în grabă, ca văzîndu 'l să vă bucurați iarăși și eu să 'fiu mai neîntristat.

29. Primiți 'l dar în Domnul cu toată bucuria, și aveți în cinste pe uni ca aceștia,

30. Fiind că pentru lucrul lui Christos s'a apropiat pînă la moarte, după ce s'a pus cu sufletul în primejdie, pentru ca să împlinască lipsa voastră în slujirea preoțască la mine.

CAP. III.

Pavel îndeamnă pe Filipeni să se ferească de protivnicii Iudei și să 'i urmeze lui în purtarea Creștină.

1. În sfârșit, frați mei, bucurați vă în Domnul. Ca să vă scriu aceleași mie nu 'mi este cu preget, iar voe de temeinicie.

2. Vedeți căini! Vedeți lucrători răi! Vedeți scrijilătura!

3. Căci noi sîntem tăerea împrejur, noi care slujim prin Spiritul lui Dumnezeu, și ne lăudăm în Christos Iisus și nu ne încredem în carne,

4. Cu toate că eu am încredere și în carne. Dacă vre un altuia 'i se pare că are încredere în carne, mie mai mult,

5. Prin tăere împrejur de opt zile fiind, din neamul lui Israel, din seminția lui Beniamin, ebru din ebrei, în măsura legii fariseu,

6. În măsura rivnei urmăritor al bisericei, deservîșit fiind în măsura îndreptățirii ce este în lege.

7. Ca unele care 'mi erau căștiguri, acestea le am socotit pentru Christos pagubă.

8. Dar într'adevăr și socotesc că toate sînt pagubă pentru înălțimea cunoștinții lui Christos Iisus, Domnul meu, pentru care toate 'mi fură păgubite, și le socotesc ca gunoae, ca să dobîndesc pe Christos,

9. Și să 'fiu aflat într'ênsul, nu avînd îndreptățirea mea cea din lege, ci pe cea prin credința în Christos, îndreptățirea de la Dumnezeu pe temeiul credinței,

10. Ca să 'l cunosc pe dînsul și puterea învierii lui și împărțirea patimilor lui, asemănat fiind d'o potrivă morții lui,

11. Dacă cumva voi ajunge la învierea cea dintre morți.

12. Nu zic că am dobândit acum *darul de biruitor* sau sunt acum desăvârșit, alerg ânsă spre *darul de biruitor* dacă cumva 'l dobîndesc, pentru că și eu am fost dobîndit de Christos Iisus.

13. Fraților, eu nu mă socotesc anchă pe mine însumi să fi dobîndit;

14. Dar una *socotesc*: uitând pe cele din urmă, și întinzându-mă mai mult spre cele d'înainte, alerg la semn către *darul de biruitor* al chemării de sus a lui Dumnezeu în Christos Iisus.

15. Deci căți sîntem desăvârșiți, aeeasta să gîndim, și dacă gîndiți ceva de altfel, și aceasta o va descoperi voe Dumnezeu;

16. Dar la aceea ce am ajuns, potrivit cu aceeaș pășiți.

17. Fraților, fiți împreună cu alți următori ai mei, îndreptați privirea la cei care umblă astfel după cum ne aveți pildă pe noi.

18. Căci umblă mulți pe care de mai multe ori v'e numiam, iar acum și plîngend spun, că sînt vrăjmași crucii lui Christos,

19. Al căror sfârșit este peire, al căror Dumnezeu este pantecele și a căror mărire este în rușinea lor, care gîndesc cele pămîntești.

20. Căci ființa statului nostru este în ceruri, de unde și așteptăm cu stăruință ca Mîntuitor pe Domnul Iisus Christos,

21. Care va schimba la chip corpul smerenii noastre, asemă-

nat fiind la față cu corpul mării lui, potrivit lucrării că densusul este în stare și să 'și supue toate.

CAP. IV.

Sfătuiți. Dărnicia Filipenilor este de lăudat. Dorințe și urări.

1. De aceea, frați mei iubiți și doriți, bucuria și coroana mea, astfel stați în Domnul, iubiților.

2. Indemn pe Evodia și pe Sintiche o indemn ca să aibă acelaș gînd în Domnul.

3. În adins te rog și pe tine, adevăratule Szighe, pune mîna împreună cu dînsule, ca unele care au luptat împreună cu mine în evanghelie, în unire și cu Clement și cu ceilalți împreună lucrători ai mei, ale căror nume sînt în carte de vieață.

4. Bucurați v'e în Domnul tot dauna; iar voi zice, bucurați v'e.

5. Blandețea voastră să fie cunoscută de toți oameni; aproape este Domnul.

6. Nu îngrijiți de nimic, ci în ori ce prin rugăciune și prin rugăminte să fie cunoscute cu mulțumire cererile voastre către Dumnezeu.

7. Și a lui Dumnezeu pace care este mai pe sus de ori ce minte va păzi inimile voastre și gîndurile voastre în Christos Iisus.

8. În sfârșit, fraților, câte sînt adevărate, câte sînt de cinste, câte sînt drepte, câte sînt

curate, câte sunt foarte de iubit, câte sunt bine de auzit, dacă este vre o virtute, și dacă este vre o laudă, acestea socotiți le;

9. Și cele ce ați învățat și ați luat de la mine și ați auzit și ați văzut la mine, acestea faceți le, și Dumnezeuul păcii va fi cu voi.

10. M'am bucurat foarte ânsă în Domnul, că în sfârșit ați ajuns o dată iar în stare de înflorire ca să vă gândiți la cele pentru mine; pentru care și vă gândiați, dar nu aveai timp potrivit.

11. Nu *gândesc* că zic în vederea lipsei *mele*; pentru că eu am învățat în cele ce sunt să fiu mulțumit cu ce am.

12. Știu să fiu și smerit, știu să am și de prisos; sunt deprins să fiu în orice și în toate și săturat să fiu și flămând, să am și de prisos să fiu și în lipsă.

13. Toate le pot în cel care mă întărește pe mine.

14. Ați făcut ânsă bine luând parte împreună cu mine la strimtorarea mea.

15. Dar știți și voi, Filipenilor, că la începutul evangeliilor, când am eșit din Macedonia, nici o

biserică n'a fost în împărtășire cu mine în socotială de dare și primire, de cât numai voi singuri,

16. Pentru că și în Tesalonic și odată și de două ori 'mi ați trimis pentru trebuința mea.

17. Nu pentru că cer darul vostru, ci cer rodul care prisosește pentru socotiala voastră.

18. Am ânsă toate de îndestul și am de prisos, sunt plin după ce am primit de la Epafrodit cele de la voi, miros bineplăcut, jertfă primită, bineplăcută lui Dumnezeu.

19. Și Dumnezeuul meu va umplea de mărire în Christos Iisus orî ce trebuință a voastră potrivit cu bogăția lui.

20. Iar lui Dumnezeu și Tatăl nostru *fie* mărirea în veci vecilor, Amin.

21. Imbrățișați în Christos Iisus pe orî care sânt. Vă imbrățișază frați care sunt împreună cu mine.

22. Vă imbrățișază pe voi toți sânti, dar mai ales cei din casa Cesarului.

23. Darul Domnului Iisus Christos *fie* cu spiritul vostru.

EPISTOLA LUI PAVEL

CĂTRE

COLOSENI

CAP. I.

Pavel laudă pe Coloseni sfătuiindu-i să sporiască în credință. Însemnătatea răscurm-părătoare a lui Christos. Pavel se bucură în suferințele sale.

1. Pavel apostol al lui Christos Iisus prin voința lui Dumnezeu și Timoteu fratele,

2. Sântilor care sînt în Colose și credincioși frați în Christos. Dar fie voe și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru.

3. Mulțumim tot dauna lui Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Christos rugându ne pentru voi,

4. După ce am auzit credința voastră în Christos Iisus și iubirea ce aveți către toți sânti.

5. Pentru nădejdea care v'e este păstrată în ceruri, pe care ați auzit o mai 'nainte în cuvântul adevărului evangeli,

6. Care ajungend la voi ca și în toată lumea este aducătoare de rod și crește ca și între voi, din zioa în care ați auzit o și ați cunoscut cu adevărat Darul lui Dumnezeu;

7. După cum ați învățat de la

Epafra, iubitul împreună slujitor cu noi, care este pentru voi credincios slujitor al lui Christos,

8. Și care ne a încunoștiintat despre iubirea voastră în spirit.

9. De aceea și noi, din zioa în care am auzit, nu încetăm rugându ne pentru voi și cerend ca să fiți plini de cunoștință adâncă a voinței lui prin ori ce înțelepciune și pricepere spirituală,

10. Ca să umblăm cum se cuvine înaintea Domnului spre ori ce plăcere, aducend rod în ori ce lucru bun și crescend prin cunoștința desevărsită a lui Dumnezeu,

11. Prin ori ce putere întăriți fiind potrivit țării măririi lui spre stăruință și îndelungă răbdare, cu bucurie.

12. Mulțumim Tatălui care v'a făcut destoinici prin lumină pentru partea sorțului sântilor.

13. Care ne a scăpat din stăpînirea întunerecului și ne a strămutat în împărăția Fiului iubirii sale,

14. În care avem răscurm-părarea, ertarea păcatelor,

15. Care este chipul lui Dum-

nezeu celui nevăzut, mai întâiu născut de cât ori ce făptură,

16. Pentru că într'ensul au fost făcute toate în ceruri şi pe pământ, cele văzute şi cele nevăzute: fie tronuri, fie domnii, fie căpetenii, fie stăpîniri. Toate sînt făcute printr'ensul şi pentru dînsul,

17. Şi el însuşi este mai 'nainte de toate şi într'ensul toate stau împreună,

18. Şi el însuşi este capul corpului, al Bisericii; el este început, întâiu născut dintre morţi, ca să se facă dînsul în toate cel d'întîiu,

19. Pentru că într'ensul a bine voit *Dumnezeu* ca să locuiască toată plinitura,

20. Şi printr'ensul să împace toate faţă de sine, făcînd pace prin sângele crucii sale, printr'ensul să împace fie pe cele de pe pământ fie pe cele din ceruri.

21. Şi pe voi fiind oare cînd instreinaţi şi urîţi prin gîndirea în lucrurile cele rele, v'a împăcat ânsă acum

22. În corpul cărnii lui prin moarte, ca să vă înfăţişeze pe voi sînţi şi nevinovaţi înaintea lui,

23. Dacă într'adevăr rămâneţi în credinţă întemeaţi şi întăriţi şi ne fiind clintiţi de la nădejdea evanghelii pe care aţi auzit o, care fu predicată la orî ce făptură ce este sub cer, al cărei slujitor m'am făcut eu Pavel.

24. Acum mă bucur de su-

ferinţele pentru voi şi umplu cu totul lipsurile suferinţilor lui Christos cu carnea mea pentru corpul lui, care este Biserica,

25. Al cărei slujitor m'am făcut potrivit însărcinării de la Dumnezeu, ce mi s'a dat mie faţă de voi ca să împlinesc cuvîntul lui Dumnezeu,

26. Taina cea ascunsă din veacuri şi din neamuri, iar acum fu descoperită sînţilor sîi,

27. Căroră Dumnezeu a voit să le facă cunoscut care este bogăţia mării tainei aceştia între neamuri, care este Christos între voi, nădejdea mării.

28. Pe care noi îl vestim înţelepţind pe orî care om şi învăţînd pe orî care om prin orî ce înţelepciune ca să înfăţişăm pe orî care om deservîşit în Christos;

29. Pentru aceasta mă şi ostesc luptîndu mă potrivit lucrării lui ce se lucrează în mine cu putere.

CAP. II.

*Improliua învăţătorilor mîncinoşi. Imormen-
taţi fiind noi cu Christos, am învieat. Ş'er-
gera înscrisului improliua noastră.*

1. Voesc dar ca voi să ştiţi căt de mare luptă am pentru voi şi cei din Laodicea şi căţi n'a văzut faţa mea în carne,

2. Ca să fie mîngăeate inimile lor, uniţi fiind în iubire şi pentru orî ce bogăţie a încrederii depline a priceperii, spre cunoa-

șterea desevărsită a tainei lui Dumnezeu al lui Christos,

3. În care *taină* sunt toate comorile ascunse ale înțelepciunii și cunoștinței.

4. Aceasta zic ca nimenea să nu vă înșale prin vorbire inducătoare.

5. Pentru că și dacă sunt de parte cu corpul, dar cu spiritul sunt cu voi împreună, bucurându-mă și văzând a voastră rânduială și întărirea credinței voastre în Christos.

6. Deci după cum ați primit pe Christos Iisus Domnul, umblați într'ensul,

7. În rădăcinați și clădiți fiind într'ensul și întăriți prin credință după cum ați fost învățați, prinosind *în ea* cu mulțumire.

8. Luați aminte, nu cumva va fi ceva care vă răpește, potrivit datinei de la oameni, potrivit închipuirilor nedesevărsite ale lumii, prin filosofie și amăgire deșartă, și nu potrivit lui Christos,

9. Pentru că într'ensul locuiește în corp toată plinitura Dumnezeirii,

10. Și sunteți plini într'ensul, care este corpul orî cărei domnii și stăpîniri,

11. În care și tăeați împrejur ați fost cu tăere împrejur nelăcută de mână, prin desbrăcarea corpului cărnii, prin tăerea împrejur a lui Christos,

12. Imormentați fiind în botez împreună cu dînsul, în care și sculați ați fost împreună prin

credința în lucrarea lui Dumnezeu care 'l a sculat pe el dintre morți;

13. Și pe voi, morți fiind în greșalele voastre și în nețărirea împrejur a cărnii voastre, v'a făcut vii împreună cu dînsul, după ce ne a ertat noî toate greșalele;

14. După ce ștersese ce este impropria noastră cu poruncile de mână scris, care ne era improprie, și 'l a ridicat din mijloc, pironindu 'l la cruce.

15. Desbrăcând domniile și puterile *le* scoase fără sfială la arătare, ducându-le în sîrbirea biruinței sale prin ea.

16. Deci să nu vă judece ceva în mîncare sau în băutură sau în parte de sîrbătoare sau de lună noă sau de sîmbătă,

17. Care sînt o umbră a celor viitoare, iar corpul *este* al lui Christos,

18. Nimenea să nu vă facă să perdeți darul de biruitor, voind *să facă aceasta* prin smerenie și slujirea ângerilor, călcînd peste cele ce a văzut, îndeșart fiind îngîmfat de gîndirea cărnii sale,

19. Și neținînd capul, de unde tot corpul luîndu 'și îndeștare și bine pus fiind prin simțiri și legături sporește creșterea de la Dumnezeu.

20. Dacă ați murit împreună cu Christos față de începuturile nedesevărsite ale lumii, pentru ce, ca cum ați trăi în lume, vi se poruncește:

21. Nu pune mâna, și nu gusta, și nici nu atingere,

22.— Care toate sunt spre peire prin întrebuintare — după poruncile și învățăturile oamenilor?

23. Ca unele care sunt având negreșit nume bun de înțelepciune prin slujire aleasă de bună voie și smerenie și necruțare de corp, dar nu prin oare care cinste față de sațiul cărnii.

CAP. III.

Aleși lui Dumnezeu trebuie să caute cele cerești. Omul cel nou trebuie să îmbrace viața cea nouă. Datoriile soților, copiilor, părinților, slugilor, stăpînilor.

1. Decî dar, dacă ați fost sculați împreună cu Christos, căutați cele de sus, unde este Christos șezînd d'a dreapta lui Dumnezeu;

2. Gîndiți cele de sus, nu cele de pe pămînt.

3. Căci ați murit și viața voastră este ascunsă împreună cu Christos în Dumnezeu;

4. Când se va fi arătat Christos, viața voastră, atunci și voi împreună cu dînsul veți arăta în mîrire.

5. Decî dar amorțiți membrele voastre cele de pe pămînt: desfrînaire, necurăție, patimă, poftă rea și pornire spre înăvuiere ca una care este idolatrie,

6. Prin care vine mânia lui Dumnezeu.

7. Între care și voi ați umblat

altă dată, cînd trăiați în acestea;

8. Lepădați dar acum și voi toate; mînie, aprindere, răutate, defăimare, vorbire desprețuitoare din gura voastră,

9. Nu vă mințiți uni pe alți, fiind că v'ați desbrăcat de omul cel vechiu d'impreună cu faptele lui,

10. Și v'ați îmbrăcat cu cel nou care se înouiește, spre cunoștință deplină după chipul celui care l'a făcut pe el,

11. Unde nu este Elen și Iudeu, tăere împrejur și nețăere împrejur, barbar, Schit, rob, stăpîn de sine, ci toate și în toți este Christos.

12. Imbrăcați vă dar, ca aleși ai lui Dumnezeu sînți și iubiți, cu inimă de îndurare, cu bunătate, smerenie, blîndețe, îndelungă răbdare,

13. Îngăduindu vă uni pe alți și ertînd uni altora, dacă are cineva vre o plîngere împotriva cuiva, după cum și Christos v'a ertat, așa și voi,

14. Iar peste toate acestea imbrăcați vă cu iubire care este învingătoare a desăvîșirii.

15. Și pacea lui Christos hotărăscă în inimile voastre, la care ați și fost chemați într'un singur corp; și faceți vă mulțumitori.

16. Cuvîntul lui Christos locuiască în voi cu bogăție, în orice înțelepciune învățîndu vă și înțelepțîndu vă pe voi înșivă prin

psalmi, laudări, cântări spirituale, în bucurie cântând în inimele voastre lui Dumnezeu,

17. Și tot ori ce faceți în cuvânt sau în lucru, *faceți* toate în numele Domnului Iisus, mulțumind printr'ensul lui Dumnezeu Tatăl.

18. Femeilor, fiți supuse bărbaților, după cum se cuvenia în Domnul.

19. Bărbaților, iubiți femeile voastre și nu fiți aspri față de ele.

20. Copiilor, ascultați pe părinți voștri întru toate; căci aceasta este bineplăcut în Domnul.

21. Taților, nu întăriți pe copii voștri, ca să nu fie mârniți.

22. Slugilor, ascultați întru toate pe stăpîni voștri firești, nu slujind numai în față, ca uni care caută să placă oamenilor, ci în curăția inimei, temându-vă de Domnul.

23. Ori ce faceți, lucrați din suflet ca Domnului și nu oamenilor,

24. Știind că de la Domnul veți primi răsplată moștenirii. Slujiți Domnului Christos;

25. Căci cine face nedreptate va lua cu sine nedreptatea ce a făcut, și nu este părtinire.

CAP. IV.

Rugăciunea este de trebuință. Trebus să ne purtăm înțelepțește. Tichic și Onesim.

1. Stăpînilor, dați slugilor ce este drept și ce este potrivit,

știind că și voi aveți stăpîn în cer.

2. Stăruiti în rugăciune, veghind într'ensa cu mulțumire,

3. Rugându-vă tot de odată și pentru noi ca Dumnezeu să ne deschiză ușa cuvântului spre a spune a lui Christos taină pentru care și legat sunt,

4. Ca să o fac cunoscut cum trebuie să vorbesc.

5. În înțelepciune umblați față de cei din afară, răscumpărându-vă timpul nemerit.

6. Cuvântul vostru *să fie* tot d'auna plăcut, cu sare dres, ca să știți cum trebuie voi să răspundeți fie căruia.

7. Cele ale mele toate vi le va face cunoscut Tichic, iubitul frate și credincios diacon și împreună slujitor cu mine în Domnul,

8. Pe care l'am trimis la voi pentru aceasta chiar, ca să cunoașteți cele despre noi și să mângâie inimile voastre,

9. *L'am trimis* împreună cu Onesim, credinciosul și iubitul frate, care este dintre voi; ei vă vor face cunoscut toate cele de aici.

10. Vă îmbrățișază Aristarchu prins împreună cu mine, și Marcu nepotul lui Barnaba, despre care ați primit porunci, — dacă va fi venit la voi, primiți-l, —

11. Și Iisus care se numește Iustu, care sînt din tăerea împrejur, aceștia singuri sînt împreună lucrători cu mine pentru

împărăția lui Dumnezeu, ca uni care 'mi au fost mângâere

12. Vă îmbrățișază Epafra care este dintre voi, slujitor al lui Christos Iisus, tot dauna luptându-se pentru voi în rugăciunile sale, ca să stați desăvârșiți și pe deplin încredințați în orice voie a lui Dumnezeu.

13. Căci 'i mărturisesc că are multă ostenială pentru voi și pentru cei din Laodicea și cei din Ierapole.

14. Vă îmbrățișază Luca medicul iubit și Dema.

15. Imbrățișați pe frați din Laodicea și pe Nimfa și biserica care este în casa lor.

16. Și când va fi fost citită la voi epistola, faceți ca să fie citită și în biserica din Laodicea, și pe cea din Laodicea să o citiți și voi.

17. Și spuneți lui Archip: Vezi de diaconia pe care ai luat-o în Domnul, ca să o îplinești.

18. Urarea mea cu mâna mea a lui Pavel. Aduceți-vă aminte de legăturile mele. Darul fie cu voi.

ÎNTEIA EPISTOLĂ A LUI PAVEL

CĂTRE

TESALONICENI

CAP. I.

Tesaloniceni sânt de laudă pentru credința lor.

1. Pavel și Silvan și Timoteu bisericei Tesalonicenilor în Dumnezeu Tatăl și în Domnul Iisus Christos. Dar fie voe și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Domnul Iisus Christos.

2. Mulțumim lui Dumnezeu tot dauna pentru voi toți, aducându-ne aminte de voi în rugăciunile noastre,

3. Neîncetat aducându-ne aminte înaintea lui Dumnezeu și Tatăl nostru de lucrul credinței voastre și de osteniala iubirii voastre și de stăruința nădejdei voastre în Domnul nostru Iisus Christos,

4. Știind noi, frați iubiți de Dumnezeu, alegerea voastră;

5. Căci evangelia noastră nu s'a făcut la voi în cuvânt numai, ci și în putere și în Spiritul Sânt și în multă deplină încredere, — după cum și știți ce fel ne am făcut între voi pentru voi. —

6. Și voi v'ați făcut următori ai noștri și ai Domnului, primind cuvântul în multă strimtorare cu bucuria Spiritului Sânt,

7. În cât voi v'ați făcut pildă tuturor credincioșilor din Macedonia și din Achaia.

8. Pentru că de la voi a răsunat cuvântul Domnului; nu numai în Macedonia și în Achaia, ci în ori ce loc a pătruns credința voastră în Dumnezeu, în cât noi n'avem trebuință să spunem ceva;

9. Căci chiar ei spun ce fel de intrare am avut la voi, și cum v'ați întors la Dumnezeu de la idoli ca să slujiți viului și adevăratului Dumnezeu,

10. Și să așteptați pe Fiul său din ceruri, pe care 'l a sculat dintre morți, pe Iisus care ne scapă pe noi de mânia ce vine.

CAP. II.

*Revizua lui Pavel pentru predicarea evangheliei.
Credința statornică a Tesalonicenilor. Do-
rința lui Pavel ca iar să viziteze pe Tesalo-
niceni.*

1. Dar voi enșivă știți, fraților, că intrarea noastră la voi n'a fost în deșărt,

2. Ci deși am suferit mai 'nainte, fiind rușinos înfrunțați în Filipi, după cum știți, am îndrăsnit în Dumnezeul nostru să spunem către voi cu multă luptă evangelia lui Dumnezeu.

3. Căci îndemnarea noastră nu este din rătăcire, nici din necurăție, nici în înșelăciune,

4. Ci după cum am fost învredniciți de Dumnezeu ca să ni se încredințeze evangelia astfel vorbim, nu căutând să plăcem oamenilor, ci lui Dumnezeu care lămurește inimile noastre.

5. Pentru că nici odată nu ne am arătat cu cuvântare de lingușire, după cum știți, nici sub cuvânt pentru pornire spre înavuțire, Dumnezeu este martor,

6. Nici căutând mărire de la oameni, nici de la voi, nici de la alți, deși putem să fim în cinste ca apostoli ai lui Christos;

7. Ci ne am arătat blânzi în mijlocul vostru; după cum o mumă încălzește pe copii ei,

8. Astfel, plini de iubire pentru voi, eram bucuroși să vă dăm nu numai evangelia lui Dumnezeu, ci și sufletele noastre chiar, pentru că v'ați făcut iubiți noștri.

9. Căci vă aduceți aminte, fraților, de osteniala noastră și de munca noastră; noapte și zi lucrând spre a nu împovăra pe cineva dintre voi, am predicat către voi evangelia lui Dumnezeu.

10. Voi sunteți martori și Dumnezeu, cu câtă sântenie și drep-

tate și deservire ne am arătat voe care credeți,

11. După cum știți cum *ne am arătat* îndemnându-vă și povătuind pe fie care dintre voi ca un tată pe copiii săi,

12. Și rugându-vă cu stăruință să umblați cum se cuvine înaintea lui Dumnezeu care vă cheamă la împărăția și mărirea sa.

13. Și pentru aceasta și noi mulțumim neîncetat lui Dumnezeu, că luând voi cele auzite de la noi, cuvântul lui Dumnezeu, ați primit nu al oamenilor cuvânt, ci după cum este adevărat al lui Dumnezeu cuvânt, care se și lucrează în voi care credeți.

14. Căci voi, fraților, v-ați făcut următori ai bisericilor lui Dumnezeu care sunt în Iudea în Christos Iisus, pentru că ați suferit și voi aceleași de la cei de un neam cu voi, după cum și ei de la Iudei,

15. Care și pe Domnul 'l au omorât, pe Iisus, și pe profeții lor, și pe noi ne au urmărit și lui Dumnezeu nu sunt plăcuți și tuturor oamenilor împotrivitori,

16. Oprindu-ne pe noi să vorbim neamurilor ca să fie mântuite, pentru ca ei să împlinască tot dauna păcatele lor. Dar a ajuns peste densi mânia până la sfârșit.

17. Iar noi, fraților, departe fiind de la voi foarte puțin timp cu fața, nu cu inima, mai mult

ne am silit cu mult dor ca să vedem fața voastră.

18. De aceea am voit să venim la voi — eu Pavel — și o dată și de două ori — și ne a împedicat Satana.

19. Căci care este nădejdea noastră sau bucuria sau coroana laudei, sau nu *sunteți* și voi înaintea Domnului nostru Iisus la venirea lui?

20. Negreșit, voi sunteți mărirea și bucuria noastră.

CAP. III.

Pavel ne putând veni la Tesaloniceni le trimise pe Timoteu, care întorcându-se înapoi aduce știri bune.

1. De aceea ne mai răbdând ne am hotărât să rămânem singuri în Atena,

2. Și am trimis pe Timoteu, fratele nostru și slujitorul lui Dumnezeu și împreună lucrător cu noi în evangelia lui Christos, ca să vă întărească și să vă îmbărbăteze pentru binele credinței voastre,

3. Ca nimenea să nu fie sgușuit în strimtorările acestea; căci *ênșiv* știți că spre aceasta suntem puși;

4. Pentru că și când eram la voi, vă spuneam mai înainte că avem să fim strimtorați, după cum și a fost și știți.

5. De aceea și eu ne mai răbdând am trimis ca să cunosc credința voastră, nu cumva v'a

ispitit ispititorul și în deșărt să fie ostentia noastră.

6. Acum ânsă, fiind că Timoteu a venit la noi de la voi și ne a adus știre bună despre credința și iubirea voastră și că aveți de noi amintire bună tot dauna, dorind ca să ne vedeți, după cum și noi pe voi,

7. De aceea, fraților, în toată nevoia și strimtorarea noastră am fost mângâeați față de voi prin credința voastră,

8. Că acum trăim, dacă voi stați în Domnul.

9. Pentru că ce mulțumire putem da în schimb lui Dumnezeu de voi în toată bucuria cu care ne bucurăm pentru voi înaintea Dumnezeului nostru,

10. Noapte și zi rugându ne peste măsură ca să vedem fața voastră și să împlinim lipsurile credinței voastre?

11. Iar ânsuși Dumnezeu și Tatăl nostru și Domnul nostru Iisus să neteziască spre voi drumul nostru;

12. Și pe voi să vă înavuțiască Domnul și să vă facă să prisosiți în iubirea sa pe uni către alți și către toți, după cum și noi *suntem avuți și prisosim în iubire* către voi,

13. Spre a întări inimile voastre ca să fie desăvârșite în sântenie înaintea lui Dumnezeu și Tatăl nostru la venirea Domnului nostru Iisus cu toți sânți săi. Amin.

CAP. IV.

Trebuie să stăruim în curăție și iubire. Despre cei morți și despre cei rămași vii la venirea Domnului.

1. Dar în cele din urmă, fraților, vă rugăm și vă îndemnăm în Domnul Iisus, ca după cum ați luat de la noi cum trebuie voi să umblați și să plăceți lui Dumnezeu, după cum și umblați, să prisosiți mai mult.

2. Căci știți ce porunci v'am dat prin Domnul Iisus.

3. Pentru că aceasta este voia lui Dumnezeu, sântirea voastră, ca să vă feriți de desfrânare,

4. Fie care dintre voi să știe a'și dobîndi vasul său în sântire și cinste,

5. Nu în patima poștei ca și neamurile care nu cunosc pe Dumnezeu,

6. Să nu treacă peste marginile hotărîte și să nu ție mai mult în treburile sale de la frațele său, pentru că răsbunător este Domnul de toate acestea, după cum și v'am spus mai înainte, și dovezi v'am dat.

7. Căci Dumnezeu nu ne a chemat pentru necurăție, ci în sântire.

8. De aceea desprețuitorul nu desprețuește pe om, ci pe Dumnezeu, care și dă Spiritul său cel sânt la voi.

9. Iar despre iubirea frățască nu aveți trebuință ca să vă scriu; pentru că voi enșivé

sunteți învățați de la Dumnezeu ca să vă iubiți uni pe alți;

10. Căci și faceți aceasta către toți frați din Macedonia întreagă. Vă indemnăm dar, fraților, să prisosiți mai mult,

11. Și să căutați cinstea voastră în a trăi liniștit și a face cele ale sale și a lucra cu mâinile voastre, după cum v'am poruncit noi,

12. Ca să umblați cuviincios față de cei din afară, și să n'aveți trebuință de nimenea.

13. Fraților, nu voim ca voi să nu știți despre cei adormiți, ca să nu vă întristați ca și ceilalți care n'au nădejde.

14. Căci dacă credem că Iisus a murit și a învieat, așa și Dumnezeu pe cei adormiți 'i va aduce prin Iisus împreună cu dânsul.

15. Dar aceasta vă spun în cuvântul Domnului, că noi cei vii, cei care rămânem până la venirea Domnului, nu vom întrece nici de cum pe cei adormiți,

16. Căci însuși Domnul în indemn: în glas de arhanghel și în trîmbița lui Dumnezeu se va pogori din cer, și cei morți întru Christos vor învia întîiu,

17. Apoi noi cei vii, cei care rămânem, vom fi răpiți în aer pe nori împreună cu dânsi spre întîmpinarea Domnului; și astfel vom fi tot dauna împreună cu Domnul.

18. De aceea mîngăeați vă uni pe alți pe temeiul acestor cuvinte.

CAP. V.

Venirea Domnului va fi în curînd. Fii luminii trebuie să vegheze. Supunere către mai mari noștri. Sfîtuiri și urări.

1. Iar despre ani și despre timpurile nemerite, fraților, n'aveți trebuință să vi se scrie;

2. Căci voi înșivă știți prea bine că zioa Domnului ca un fur în noapte, așa vine.

3. Când 'și zic «pace și liniște,» atunci fără veste le vine peirea ca durerea de facere celei care are în pîntece, și nu vor scăpa nici de cum.

4. Dar voi, fraților, nu sunteți în întuneric ca să vă apuce zioa ca un fur;

5. Pentru că voi toți sunteți fii ai luminii și fii ai zilei; nu suntem ai nopții, nici ai întunecului;

6. Deci dar să nu dormim ca ceilalți, ci să veghem și să fim treji;

7. Pentru că cei care dorm, noaptea dorm, și cei care se îmbată, noaptea se îmbată;

8. Dar noi fiind ai zilei să fim trezi, îmbrăcînd ca platoșă credința și iubirea și ca coif nădejdea de mîntuire,

9. Că Dumnezeu nu ne a pus spre mînie, ci spre dobîndirea mîntuirii prin Domnul nostru Iisus Christos,

10. Care a murit pentru binele nostru ca, fie că veghem, fie că

dormim, să trăim împreună cu dănsul,

11. De aceea mângăeați vă uni pe alți și clădiți vă unul pe altul, după cum și faceți.

12. Vă rugăm dar, fraților, să cunoașteți pe cei care se ostesc între voi și rinduiți mai mari voștri în Domnul și înțeleptori voștri,

13. Și să 'i aveți în iubire mai pre sus pentru lucrul lor. Trăiți în pace uni cu alți.

14. Vă îndemnăm dar, fraților, înțelepțiți pe cei fără rinduială, mângăeați pe cei mici la suflet, sprijiniți pe cei slabi, fiți îndelung răbdători către toți.

15. Luați seama să nu răsplătiască cineva rău cuiva pentru rău, ci tot dauna căutați binele uni către alți și către toți.

16. Bucurați vă tot dauna,

17. Rugați vă neîncetat,

18. Mulțumiți în orice; căci

aceasta este voința lui Dumnezeu în Christos Iisus pentru voi.

19. Nu stingeți Spiritul,

20. Nu desprețuiți profețiile;

21. Lămuriți însse toate, țineți binele.

22. Feriți vă de orice fel de rău.

23. Iar însuși Dumnezeuul păcii să vă sântiască desăvârșiți, și să fie păzit întreg spiritul vostru și sufletul și corpul fără pată la venirea Domnului nostru Iisus Christos.

24. Credincios este cel care vă cheamă, care și va face.

25. Fraților, rugați vă pentru noi.

26. Imbrățișați pe frați toți în sărutare sântă.

27. Vă jur pe Domnul ca să fie citită epistola la toți frați.

28. Darul Domnului nostru Iisus Christos fie cu voi.

ADOA EPISTOLĂ A LUI PAVEL

CĂTRE

TESALONICENI

CAP. I.

Pavel laudă credința Tesalonicenilor. Christos răsplătește și la buni și la răi.

1. Pavel și Silvan și Timoteu bisericei Tesalonicenilor în Dum-

nezeu Tatăl nostru și în Domnul Iisus Christos.

2. Dar voe și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Domnul Iisus Christos.

3. Datorî sîntem să mulțumim tot dauna lui Dumnezeu pentru voi, fraților, după cum se cuvine, că credința voastră crește peste măsură și se înmulțește iubirea fie căruia dintre voi toți de la uni la alți.

4. În cât noi înșine ne lăudăm cu voi în bisericile lui Dumnezeu pentru statornicia voastră și credincioșia în toate urmărirea voastre și în strimtorările pe care le suferiți,

5. Semn învederat al dreptei judecăți a lui Dumnezeu, ca voi să fiți învredniciți de împărăția lui Dumnezeu pentru care și pătimiți,

6. Dacă cu adevărat drept este la Dumnezeu ca să dea în schimb strimtorare celor care vă strimtoază pe voi

7. Și voe care sunteți strimtorați ușurare cu noi, la descoperirea Domnului Iisus din cer cu ângeri puterii sale

8. În văpae de foc, dând osîndă celor care nu cunosc pe Dumnezeu și celor care nu ascultă de evangelia Domnului nostru Iisus,

9. Ca uni care vor lua pedeapsă, peire vecinică, de la fața Domnului și de la mărirea tăriei lui,

10. Când va fi venit ca să fie mărit între sînți sei și să fie privit cu mirare în zioa aceea între toți care au crezut, — că crezută a fost mărturia noastră către voi, —

11. Pentru care ne și rugăm tot dauna pentru voi, ca Dumnezeuul nostru să vă învrednicească de chemarea sa și să împliniască cu putere orice găsire cu cale spre bunătate și lucrul credinței,

12. Ca să fie mărit al Domnului nostru Iisus nume în voi și voi într'ensul potrivit Darului Dumnezeului nostru și Domnului Iisus Christos.

CAP. II.

Antichrist se arată înaintea venirii lui Christos. Stăruirea în credința cea bună.

1. Vă rugăm dar, fraților, în privința venirii Domnului nostru Iisus Christos și a adunării noastre împreună la dînsul,

2. Ca voi să nu vă lăsați a fi clătinați îndată din minte, nici nu vă spăimîntați nici prin spirit, nici prin cuvînt nici prin serisoare ca fiind de la noi, cum că ar fi aproape zioa Domnului.

3. Să nu vă amăgiască cineva cu nici un chip, că *nu este aproape zioa Domnului* dacă nu va fi venit mai 'ntîiu apostasia și nu va fi fost descoperit omul fără de legii, fiul peirii,

4. Improtivitorul și care se înalță mai pe sus de tot ce se numește Dumnezeu sau ce este de mare cinste, în cât însuși se așază în templul lui Dumnezeu, arătându-se pe sine că este Dumnezeu.

5. Nu vă aduceți aminte că fiind anchă la voi vă spuneam acestea ?

6. Și cunoașteți ce 'l oprește acum, ca el să fie descoperit la timpul său potrivit,

7. Pentru că taina fără de legii se lucrează acum, numai că până să fie înlăturat din mijloc este cine să opriască chiar acum;

8. Și atunci va fi descoperit cel fără de lege pe care Domnul Iisus îl va nimici cu suflarea gurei sale și îl va sfărâma prin arătarea venirii sale,

9. Pe acela a cărui venire este în orî ce putere și în orî ce semne și minuni ale minciunii, potrivit lucrării lui Satan

10. Și în orî ce amăgire a nedreptății pentru cei care merg spre peire, pentru că n'au primit iubirea adevărului, spre a fi ei mântuiți.

11. Și chiar de aceea le trimite Dumnezeu lucrarea rătăcirii ca ei să creadă minciunii,

12. Ca să fie osîndiți toți care nu crezură adevărului, ci încuviințară nedreptatea.

13. Iar noi datorî suntem să mulțumim lui Dumnezeu tot dauna, frați iubiți de Domnul, că ne a ales Dumnezeu pe noi de la început spre mântuire în sînțirea Spiritului și în credința adevărului;

14. La care v'a și chemat prin evangelia noastră, spre dobîndirea mării Domnului nostru Iisus Christos.

15. Decî dar, fraților, stați tari, și țineți bine datinele în care ați fost învățați fie prin cuvînt, fie prin epistola noastră;

16. Iar însuși Domnul nostru Iisus Christos și Dumnezeu Tatăl nostru, care ne a iubit și ne a dat în dar mîngăere vecinică și nădejde bună,

17. Să mîngăie inimile voastre și să vă întărească în orî ce lucru și cuvînt bun.

CAP. III.

Indemn la rugăciune pentru răspîndirea cuvîntului evanghelit. Tesaloniceni trebuie să se feriască de cei fără rînduială.

1. În cele din urmă, fraților, rugați vă pentru noi, ca cuvîntul Domnului să se răspîndiască și să fie mărit ca și la voi,

2. Și să fim scăpați de oameni necuviincioși și răi; căci credința nu este a tuturor.

3. Dar credincios este Domnul care vă va întări și vă va păzi de ce este rău.

4. Avem încredere în voi în Domnul, că faceți și veți face cele ce porucim.

5. Iar Domnul să îndrepteze inimile voastre spre iubirea lui Dumnezeu și spre statornicia lui Christos.

6. Fraților, vă porucim în numele Domnului nostru Iisus Christos, ca să vă feriți de orî ce frate care umblă fără rînduială și nu potrivit învățăturei pe care a primit o de la noi.

7. Pentru că ănsivă știți cum trebuie să ne urmați noă, că n'am fost fără rinduială între voi,

8. Nici n'am mâncat în dar pâine de la cineva, ci în ostelială și muncă noapte și zi lucrând ca să nu împovărăm pe cineva dintre voi;

9. Nu *zic* că nu avem drept, ci ca să ne dăm pe noi ănsine voă pildă spre a ne urma noă.

10. Căci când eram la voi și aceasta v'am poruncit, că dacă cineva nu voiește să lucreze, nici să nu mănânce.

11. Pentru că auzim pe uni umblând fără rinduială între voi, și ne lucrând nimic, ci ostenin-du se în lucruri fără folos;

12. Dar unora ca aceștia le poruncim și 'i îndemnăm în Dom-

nul Iisus Christos ca lucrând în tăcere să 'și mănânce pâinea lor.

13. Voi ănsă, fraților, nu perdeți răbdarea făcând binele.

14. Iar dacă cineva nu ascultă de cuvântul nostru prin epistola aceasta, însemnați vă pe acesta; nu vă amestecați cu dănsul, ca să fie rușinat;

15. Și nu 'l socotiți ca pe un vrăjmaș, ci înțelepțiți 'l ca pe un frate.

16. Iar ănsuși Domnul păcii să vă dea pacea tot dauna în orice loc. Domnul cu voi toți.

17. Urarea mea cu mâna mea a lui Pavel, care este un semn în orice epistolă; astfel scriu.

18. Darul Domnului nostru Iisus Christos cu voi toți.

ÎN TÊIA EPISTOLĂ

CĂTRE

TIMOTEIU

CAP. I.

Învățătura evanghelii trebuie ferită de învăță-turi deșarte. Legea și Darul lui Christos. Pavel se dă pe sine pildă. Îneneu și Alexandru.

1. Pavel, apostol al lui Christos Iisus după porunca lui Dumnezeu

mântuitorul nostru și al lui Christos Iisus nădejdea noastră,

2. Lui Timoteu, adevăratul fiu în credință, Dar, milă, pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Christos Iisus Domnul nostru.

3. După cum te am îndemnat ca să rămâi în Efes, când plecai

în Macedonia, pentru ca să poruncești unora să nu învețe într'altfel,

4. Nicî să nu 'și îndrepteze luarea aminte la istorisirî închipuite și la înșirări ale neamului ce n'au margine, ca unele care pricinuesc cercetări mai mult de cât întocmirea lui Dumnezeu cea în credință, așa fă;

5. Iar țintirea poruncii este iubire din inimă curată și din știință de sine bună și din credință fără fățarie,

6. La care uni neînemerind s'au abătut la vorbire deșartă,

7. Voind să fie învățători de lege, nepricepînd cu mintea nici cele ce spun, nici cele despre care cu încredere se rostesc.

8. Știm ânsă că legea este bună, dacă se folosește cineva de ea potrivit legii,

9. De oare ce știu că lege nu este pusă pentru cel drept, dar pentru cei fără lege și nesupuși, pentru necinstitori de Dumnezeu și păcătoși, pentru necuvioși și lumești, pentru omoritori de tată și omoritori de mamă, pentru omoritori de oameni,

10. Pentru desfrânați, pentru cei care au pat cu parte bărbătească, pentru vînzători de oameni, pentru mincinoși, pentru cei care jură strâmb, și pentru orice de altfel ce este împotriva învățaturii sănătoase,

11. După evangelia mării fericitului Dumnezeu, care 'mi a fost încredințată mie.

12. Mulțumesc celui care m'a întărit, lui Christos Iisus Domnul nostru, că m'a socotit credincios, punîndu mă spre slujire,

13. Deși mai 'nainte eram de făimător și urmăritor și sumeț; dar am fost miluit, că necunoscînd am făcut în necredință,

14. Și a prisosit peste măsură Darul Domnului nostru, cu credință și iubire ce este în Christos Iisus.

15. Credincios este cuvîntul și vrednic de orî ce primire, că Christos Iisus veni în lume ca să mîntuiască pe păcătoși, dintre care întîiul sînt eu;

16. Ci pentru aceasta am fost miluit, ca în mine mai întîiu să arate Iisus Christos toată îndelunga sa răbdare, spre pildă a celor care au să crează într'ensul spre viață vecinică.

17. Iar împăratului vecilor, neperitorului, nevîzutului, unicului *înțeleptului* Dumnezeu, fie cinste și mărire în veci vecilor; amin.

18. Această poruncă 'ți pun înainte, fiule Timoteu, potrivit cu profețiile ce au fost mai 'nainte asupra ta, ca să lupți într'ensele lupta cea bună,

19. Avînd credință și știință de sineți bună, pe care uni înălăturînd o au suferit spargere de vas în ce privește credința;

20. Dintre care este Imeneu și Alexandru, pe care 'i am dat lui satana ca să fie înțelepțiți, să nu defaime.

CAP. II.

Rugăciuni pentru toți. Dumnezeu este unul și Mijlocitorul unul. Cuvinișcioșia celor care se roagă. Femeea în Biserică.

1. Decî mai 'nainte de toate îndemn ca să se facă cereri, rugăciuni mijlociri, mulțumiri pentru toți oameni,

2. Pentru împărați și pentru toți care sînt în stăpînire înalte ca să petrecem vieată lină și liniștită în orî ce temere de Dumnezeu și în orî ce bună cuviință.

3. Aceasta este frumos și bine primit înaintea Mîntuitorului nostru Dumnezeu,

4. Care voește ca toți oameni să fie mîntuiți și să vie la cunoștință deplină a adevărului.

5. Căci unul este Dumnezeu, unul este și Mijlocitorul lui Dumnezeu și al oamenilor, un om Christos Iisus,

6. Care s'a dat pe sine preț de răscumpărare pentru toți, dovada pentru timpurile sale cunvenite,

7. Pentru care *dovadă* eu am fost pus predicator și apostol, adevăr spun, nu mint, învățător al neamurilor în credință și adevăr.

8. Decî hotărîesc ca bărbați să se roage în orî ce loc ridicînd mîini cuvioase, fără mînie și fără gînd de ceartă;

9. Asemenea voesc ca femeile să se roage în îmbrăcăminte cuviinșcioasă, cu sîială firească și cu minte întreagă, să se gătească

nu cu împletituri ale părului și cu aur sau mărgăritare sau vestimente foarte scumpe,

10. Ci prin fapte bune cum se cuvine femeilor care făgăduesc temere de Dumnezeu.

11. Femeea învețe în tăcere în orî ce supunere;

12. Iar femei nu 'i dau voie să învețe, nici să stăpîniască pe bărbat, ci să fie în liniște.

13. Pentru că Adam a fost plăsmuit întîi, apoi Eva.

14. Și Adam n'a fost amăgit, iar femeea amăgită fiind a căzut în călcare de poruncă,

15. Dar va fi mîntuită prin naștere de copii, dacă *ele* rămân cu minte întreagă în credință și iubire și sîntîre.

CAP. III.

Episcopi și diaconi. Taina credinței descoperite.

1. Credincios este cuvîntul: Dacă dorește cineva episcopie, bun lucru poștește.

2. Decî trebuie ca episcopul să fie fără nici un fel de vină, bărbat al unei singure femei, băgător de seamă, cuminte, cuviinșcios, primitor de oaspeți, îndemnatec să învețe,

3. Nu dat vinului, nu deprins să bată, *nu dat la câștig urît*, ci blînd, nu gâlcevitor, nu iubitor de argint,

4. Rînduindu 'și bine casa sa, avînd copii în supunere cu toată buna cuviință,

5. — Dacă dar cineva nu știe să rinduiască casa sa, cum va purta grijă de biserica lui Dumnezeu? —

6. Nu de curind sădit, ca nu întunecat fiind de mândrie să cază în judecată de vre un împotrivitor.

7. Dar trebuie să aibă și dovadă bună de la cei din afară, ca să nu cază în muștrare și în cursă de vre un împotrivitor.

8. Asemenea diaconi trebuie să fie cuviincioși, nu cu cuvântul în două feluri, nu dați la vin mult, nu dați la câștig urit,

9. Având taina credinței în știință curată de sinele.

10. Dar și aceștia să fie mai înteu cercați, apoi să slujiască, dacă sunt fără vină;

11. Având femeii asemenea cuviincioase, nu zavistuitoare, băgătoare de seamă, credincioase în toate.

12. Diaconi să fie asemenea bărbați ai unei singure femei, rânduind bine pe copii lor și casele lor.

13. Pentru că cei care au slujit bine dobîndesc pentru dînsi treaptă bună și multă îndrăsnială în credința care este în Christos Iisus.

14. Acestea ți scriu, deși nădăjduesc să vin la tine mai curînd;

15. Iar dacă întîrziez, să ști cum trebuie să se poarte cineva în a lui Dumnezeu casă, ca una care este a viului Dumnezeu bi-

serică, stălp și temelie tare a adevărului.

16. Și învederat, mare este taina credinței descoperite; El se făcu cunoscut în carne, fu îndreptățit în spirit, se arătă îngerilor, fu predicat între neamuri, fu crezut în lume, fu luat sus în mărire.

CAP. IV.

Învățători mincinoși ce au să vie. Porunci date lui Timoteu.

1. Spiritul ânsă spune lămurit, că în timpurile din urmă uni se vor depărta de la credință, îndreptând luarea aminte la spirite amăgitoare și învățături de demoni,

2. La învățături de mincinoși prefăcuți, înferaiți în a lor știință de sinele,

3. Oprind căsătoria, poruncind a se feri de mîncări pe care Dumnezeu le a făcut spre împărtaşire cu mulțumire pentru cei credincioși și care au cunoscut pe deplin adevărul.

4. Pentru că orice făptură a lui Dumnezeu este bună, și nimic nu este de lepădat dacă se iea cu mulțumire;

5. Căci este sîntit prin cuvîntul lui Dumnezeu și rugăciune.

6. Acestea supunîndu le fraților vei fi al lui Christos Iisus bun slujitor, fiind că te hrănești cu cuvintele credinței și ale în-

vățăturei bune pe care ai urmat-o;

7. Iar de istorisirii închipuite lumești și băbești ferește-te; și deprindete-te pe tine însuși la temere de Dumnezeu.

8. Pentru că deprinderea corporală este spre puțin de folos; iar temerea de Dumnezeu este spre toate de folos, având făgăduință de viața de acum și de cea viitoare.

9. Credincios este cuvântul și vrednic de orice primire.

10. Căci pentru aceasta ne ostenim și ne luptăm, că avem nădejde în viul Dumnezeu, care este mântuitorul tuturor oamenilor, mai ales al credincioșilor.

11. Poruncește acestea și învață.

12. Nimenea să nu desprețuiască tinerețea ta, ci fă-te a credincioșilor închipuială în cuvânt, în purtare, în iubire, în credință, în curăție.

13. Până ce vin eu, îndreptează luarea aminte la citire, la îndemnare, la învățătură.

14. Nu fi nepăsător de Darul care este în tine, care ți-a fost dat prin profeție cu punerea mâinilor preoților.

15. Acestea cugetă-le, fii în acestea, ca înaintarea ta să fie arătată tuturor.

16. Îea aminte de tine însuși și de învățătura ta, rămâi în acestea; căci făcând aceasta și pe tine însuși te vei mântui și pe cei care ascultă de tine.

CAP. V.

Cum trebuie a îndemna. Care văduve trebuiesc ajutate. Despre preoți. Despre păcătoși.

1. Nu înfrunta pe mai bătrîn, ci îndeamnă-l ca pe un tată, pe mai tineri ca pe frați,

2. Pe mai bătrîne ca pe mume, pe mai tinere ca pe surori în orî ce curăție.

3. Cîstește pe văduve care sînt într'adevăr văduve.

4. Dar dacă vre o văduvă are copii sau urmași, ei să învețe a cînsti în temere de Dumnezeu mai 'ntîi casa lor și a da răsplătiri părinților; pentru că aceasta este bine și primit înaintea lui Dumnezeu.

5. Iar cea într'adevăr văduvă și rămasă singură are nădejde în Dumnezeu și stăruiește noapte și zi în cereri și rugăciuni;

6. Dar aceea, într'adevăr văduvă și rămasă singură, care trăiește în desfătare a murit de vie.

7. Și acestea poruncește-le ca să fie fără nici un fel de vină.

8. Iar dacă cineva nu poartă grijă de ai săi și mai ales de ai casei, a tăgăduit credința și este mai rău de cît un necredincios.

9. O văduvă să fie trecută în catalog, dacă nu este mai mică de șazecei de ani; dacă a fost femeia unui singur bărbat,

10. Dacă are dovadă de lucruri bune, dacă a crescut copii, dacă a primit streini oaspeți, dacă a spălat picioarele sântilor, dacă a

venit în ajutor celor strimtorați, dacă a fost următoare de aproape în orî ce lucru bun.

11. Iar de văduve mai tinere ferește te; căci când se vor fi aprins împotriva lui Christos, doresc să se mărite,

12. Avînd osîndă fiind că au desființat încredințarea cea d'întîiu;

13. Dar în acelaș timp și fără plăcere de lucru învață umblînd din casă în casă, dar nu numai fără plăcere de lucru, ci *sînt* și limbute și sîrguitoare în lucruri fără folos, vorbind cele ce nu se cade.

14. Decî hotărîesc ca *văduve* mai tinere să se mărite, să nască copii, să fie stăpîne de casă, să nu dea împrotivitorului nici un cuvînt de infruntare.

15. Pentru că acum unele s'au abătut după Satana.

16. Dacă *vre un credincios sau vre o credincioasă* are văduve, să le vie în ajutor, și să nu fie îngreoeată biserica, ca să vie în ajutor celor într'adevăr văduve.

17. Preoți care rinduesc bine să fie învredniciți de îndoită cîste, mai ales cei care se ostenesc în cuvînt și în învățatură.

18. Pentru că scriptura zice: boului care treeră nu 'i lega gura, și: vrednic este lucrătorul de plata sa.

19. Împotriva preotului nu primi învinuire, de cît numai în fața a doi sau trei martori.

20. Muștră înaintea tuturor pe

cei care păcătuesc, ca și ceilalți să aibă temere.

21. Dau dovadă înaintea lui Dumnezeu și a lui Christos Iisus și a tuturor îngerilor aleși ca să păzești acestea fără hotărîre mai d'înainte, ne făcînd nimic după pîrtinere.

22. Nici nu pune îndată mîinile peste nimenea, nici nu te face pîrtaș de păcate streine. Păstrează te curat pe tine însuși.

23. Nici nu mai bea numai apă, ci folosește te de puțin vin pentru stomacul tău și pentru deseale tale slăbiciuni.

24. Păcatele unor oameni sînt prea înverdate, mergînd înainte spre osîndă, iar altora le și urmează de aproape,

25. Asemenea și lucrurile bune sînt prea înverdate, și cele ce sînt într'altfel nu pot fi ascunse.

CAP. VI.

Purtarea robilor Ohreștini. Învățători mincinoși. Despre cei dați la ori ce fel de înavușire. Despre datoriile avușilor.

1. Căți sînt robi sub jug socotiască pe stăpîni lor vrednici de orî ce cîste, ca să nu fie defăimat numele lui Dumnezeu și învățatura.

2. Iar care au pe credincioși de stăpîni, nu 'i desprețuiască, fiind că sînt frați, oi slujiască 'i mai mult, fiind că sînt credincioși și iubiți cei care sprijină facerea de bine. Acestea învață și poruncește.

3. Dacă cineva învață într'altfel și nu se apropie de cuvintele sănătoase cele despre Domnul nostru Iisus Christos și de învățătura potrivit temerii de Dumnezeu,

4. Ingânat este, ne știind nimic, ci bolind de cercetări și lupte de cuvinte, din care naște pismuire, ceartă, defăimări, bânueli rele,

5. Cîocniri întruna de oameni stricați la minte și lipsiți de adevăr, gândind că temerea de Dumnezeu este un mijloc de câștig. *Stăi departe de unii ca aceștia.*

6. Dar este într'adevăr un mijloc de câștig mare temerea de Dumnezeu cu indestulare.

7. Pentru că noi nimic n'am adus în lume, că nici nu putem duce ceva afară cu noi;

8. Avînd hrana de toate zilele și îmbrăcăminte, vom fi indestulați cu acestea.

9. Iar cei care hotărăsc să fie bogați cad în ispită și laș și în multe poftes nebune și vătămătoare, ca unele ce afundă pe oameni în perzare și peire.

10. Căci rădăcină a tuturor rezelor este iubirea de argint, pe care uni cu infocare dorind o să rătăciră de la credință și să străpunseră cu dureri multe.

11. Dar tu, o omule al lui Dumnezeu, fugi de acestea; și aleargă să dobîndești îndreptățire, temere de Dumnezeu, credință,

iubire, răbdare, blîndețe îngăduitoare.

12. Luptă te lupta bună a credinței, apucă viața vecinică, la care ai fost chemat și ai mărturisit mărturisirea bună înaintea multor martori.

13. Poruncesc înaintea lui Dumnezeu dătătorul de viața la toate, și înaintea lui Christos Iisus care mărturisi înaintea lui Ponțiu Pilat mărturia bună,

14. Ca tu, curat, fără nici un fel de vină, să ții porunca pînă la arătarea Domnului nostru Iisus Christos,

15. Pe care o va arăta la timpurile sale cuvenite Fericitul și singurul Stăpînitor, Împăratul celor care împărătesc și Domnul celor care domnesc,

16. Care singur are nemurire, locuind în lumină de neapropiat, pe care nu l'a văzut nimenea dintre oameni, nici nu l' poate vedea; Lui *fie* cinste și stăpînire vecinică, amin.

17. Bogaților în veacul de acum poruncește le ca să nu gîndiască de ei lucruri înalte, nici să aibă încredere în nestatornicia bogăției, ci în Dumnezeu care ne dă toate cu bogăție spre folosire,

18. Ca să lucreze binele, să fie bogați în lucruri bune, să fie dar, nici, împărtășitori,

19. Punîndu 'și comoară la o parte o temelie bună pentru viitor, ca să apuce într'adevăr viața.

20. O Timotee, păzește ce 'ți s'a încredințat, abătându te de vorbirile deșarte lumești și de improtivirile științei mincinoase,

21. Pe care uni lăudând o n'au inemerit în ce privește credința. Darul cu voă.

ADOA EPISTOLĂ

CĂTRE

TIMOTEIU

CAP. I.

Pavel laudă pe Timoteu. Loida și Eunice, Credința și învățătura sânn'oașă trebuiesc păzite. Laudă adusă casei lui Onesifor.

1. Pavel, apostol al lui Christos Iisus prin voința lui Dumnezeu, potrivit făgăduinței de viață ce este în Christos Iisus,

2. Lui Timoteu, iubitul fiu, pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Christos Iisus Domnul nostru.

3. Mulțumesc lui Dumnezeu, căruia 'i slujesc de la strămoși în știință curată de sinemă, cum am noapte și zi neîncetată aducere aminte de tine în rugăciunile mele,

4. Dorind să te văd, aducên-

du 'mi aminte de lacrămile tale, ca să mă umplu de bucurie,

5. Luându 'mi aducere aminte de cea fără fățarie credință ce este în tine, ca una ce a locuit mai 'ntîi în bunica ta Loida și în muma ta Eunice, și sînt încredințat că și în tine locuiește.

6. Pentru care cuvînt 'ți aduc aminte ca să înflăcărezî Darul lui Dumnezeu, care *Dar* este în tine prin punerea mâinilor mele.

7. Căci Dumnezeu nu ne a dat spirit de sîială, ci de putere și iubire și cuminție.

8. Deci nu te rușina de dovada Domnului nostru, nici de mine legatul lui, ci suferă răul împreună cu mine pentru evanghelie potrivit puterii lui Dumnezeu,

9. Care ne a mîntuit și ne a

chemat cu chemare sântă, nu după lucrurile noastre, ci după a sa găsim cu cale și după Darul lui ce ne a fost dat noș în Christos Iisus înainte din veacuri vecinice,

10. Iar acum făcut eunoscut prin arătarea Mântuitorului nostru Christos Iisus, care desființă moartea, dă la lumină viața și nemurire prin evangelia sa,

11. La care eu am fost pus predicator și apostol și învățător;

12. Pentru care cuvânt și sufer acestea, dar nu mă rușinez; pentru că știu cui m'am încrezut, și sunt încredințat că puternic este să păziască ce mi s'a încredințat pentru zioa aceea.

13. Aibă închipuială de cuvinte sănătoase pe cele ce le ai auzit de la mine în credință și iubire ce este în Christos Iisus;

14. Aceea ce bine 'ți s'a încredințat păzește prin spirit sânt, care locuiește în noi.

15. Știi aceasta, că 'și au întors fața de la mine, cei care sunt în Asia, dintre care este Figel și Ermogene.

16. Să dea Domnul milă casei lui Onesifor, că de multe ori m'a însuflețit și de lanțul meu nu s'a rușinat,

17. Ci când fu în Roma a cercetat cu sîrguință de mine și m'a aflat.

18. Să 'i dea Domnul ca să afle milă de la Domnul în zioa aceea. Și tot ce a slujit în Efes, tu mai bine cunoști.

CAP. II.

Coroana oasit lui Christos. Cuvântul ade-vărului trebuie urmat drept. Improtiva lui Iminu și alți care învață lucruri deșarte. Purtarea slujitorului Domnului.

1. Decî tu, fiul meu, împuternicește te în Darul care este în Christos Iisus,

2. Și cele ce ai auzit de la mine prin mulți martori, acestea încredințează-le la oameni credincioși, ca uni care vor fi destoinici să învețe și pe alți.

3. Suferă răul împreună cu mine ca bun ostaș al lui Christos Iisus.

4. Nimenea slujind ca ostaș nu se încurcă în lucruri ale vieții, pentru ca să placă celui care a strâns oaste

5. Iar și dacă se luptă cineva, nu este încoronat dacă nu se va fi luptat potrivit legii.

6. Trebuie ca plugarul care se ostenește să se împărtășască el mai 'ntîi de roade.

7. Pricepe ce zic; căci Domnul 'ți va da pricepere în toate.

8. Adu-ți aminte de Iisus Christos învieat dintre morți, fiind dintre urmași lui David, după evangelia mea,

9. În care sufer răul pînă la legături ca un făcător de rele, dar cuvântul lui Dumnezeu nu este legat.

10. Pentru aceasta rabd toate pentru cei aleși, ca și dînși să aibă parte de mîntuirea ce este

în Christos Iisus cu mărire vecinică.

11. Credincios este cuvântul; căci dacă am murit împreună cu dânsul, și vii vom fi împreună cu dânsul;

12. Dacă răbdăm, vom și împărați împreună cu dânsul; dacă îl vom tăgădui, și el ne va tăgădui;

13. Dacă 'i suntem necredincioși, el credincios rămâne, pentru că nu poate a se tăgădui pe sine însuși.

14. Acestea adu 'țile aminte, spunând adevărul înaintea lui Dumnezeu să nu faci luptă de cuvinte, la nimic folositor, la dărămarea celor ce ascultă.

15. Silește-te ca lui Dumnezeu să te înfățișezi pe tine însuși dovedit bun, lucrător ne dat de rușine, urmând drept cuvântul adevărului.

16. Iar de lumeștile vorbiri deșarte ferește-te; pentru că ei vor înainta mai departe necu-cernicia,

17. Și vorbirea lor ca gangrenă va afla hrană. Dintre care este Imeneu și Filet,

18. Ca uni care n'au înemerit în ce privește adevărul, zicând că învierea s'a făcut acum, și răstoarnă credința unora.

19. Dar temelia tare a lui Dumnezeu stă, având pecetea aceasta: Cunoscut a Domnul pe cei care sunt ai săi, și: Depărteze-se de la nedreptate orî cine numește numele Domnului.

20. Într'o casă mare nu sînt numai vase de aur și de argint, ci și de lemn și de lut, și unele sînt spre cinste, iar altele spre necinste;

21. Decî dacă cineva se va fi curățit pe sine bine de acestea, va fi vas spre cinste, sântit, stăpînului folositor, gătit spre orîce lucru bun.

22. Iar de dorințele tinereții fugi, și aleargă să dobîndești îndreptățire, credință, iubire, pace cu cei care cheamă din inimă curată numele Domnului.

23. Și de cercetările nemintoase și lipsite de învățătură ferește-te, de oare ce ști că ele nasc lupte;

24. Și un slujitor al Domnului nu trebuie să se lupte, ci să fie către toți blând, învățător îndemnatec, răbdător de rele,

25. Înțeleptînd cu blîndețe pe cei care se împrotivesc, nu cumva le ar da Dumnezeu pocăință spre cunoaștere deplină a adevărului,

26. Și să se treziască spre voînța lui *scăpînd* din lațul diabolului, vinați fiind de dânsul.

CAP. III.

*Rău'atea și păcătoșia timpurilor din urmă.
Timoteu urmaș credincios al lui Pavel.
Scriptura însoțită de Dumnezeu.*

1. Cunoaște-ți însă aceasta, că în zile din urmă vor veni timpuri primejdioase.

2. Pentru că vor fi oameni iubitori de ei înseși, iubitori de

argint, lăudăroși, îngânfați, defăimători, nesupuși părinților, nemulțumitori, necuvioși

3. Fără iubire firească, nepriamitori de învoire, zavistuitori, neînfrânați, neimblânziți, neiubitori de bine,

4 Trădători, porniți fără chibzuială, întunecați, mai mult iubitori de plăceri, de cât iubitori de Dumnezeu,

5. Având înfățișarea temerei de Dumnezeu, dar care au tăgăduit puterea ei; și de aceștia depărtează te,

6. Căci dintr'aceștia sunt care se viră în case și robesc femeioare încărcate de păcate, duse de felurite poște,

7. Tot dauna învățând, și neputând veni nici o dată la cunoștință deplină a adevărului.

8. Și după cum lane și lambre se împrotiviră lui Moise, astfel și aceștia se împrotivesc adevărului, oameni prăpădiți la minte, nelămuriți în ce privește credința.

9. Dar nu vor înainta mai departe; pentru că nebunia lor va fi învederată tuturor, cum a fost și a acelora.

10 Tu ănsă 'mi ai urmat de aproape învățătura, felul vieții, holărirea, credința, răbdarea îndelungă, iubirea, îngăduința,

11. Urmăririle, suferințele ce fel 'mi s'au făcut în Antiochia, în Iconia, în Listra; ce fel de urmăriri am răbdut, și din toate m'a scăpat Domnul.

12. Și toți dar care voesc să

trăiască cu temere de Dumnezeu în Christos Iisus urmăriți vor fi.

13. Oamenii răi ănsă și amăgitori vor înainta spre mai rău, ducând în rătăcire și fiind duși în rătăcire.

14. Iar tu rămâi în cele ce ai învățat și în cele ce ai fost învățat, de oare ce știi de la cine ai învățat,

15. Și fiind că de mic copil cunoști scrieri sante, care pot să te facă înțelept spre mântuire prin credința care este în Christos Iisus.

16. Orice scriptură însuflată de Dumnezeu și folositoare este spre învățatură, spre mustrare, spre îndreptare, spre înțeleptire care este în dreptate,

17. Ca omul lui Dumnezeu să fie deservșit, gătit deplin spre orice lucru bun.

CAP. IV.

Însărcinarea de evangelist trebuie îndeplinită. Pavel așteaptă moartea și coroana sa. Soșii săi. Cărțile și pergamentele sale. Intenia apărare. Urări.

1. Incredințez înaintea lui Dumnezeu și a lui Christos Iisus care are să judece vii și morți, *incredințez* atât pe arătarea lui, cât și pe împărăția lui,

2. Predică cuvântul, stăi de aproape la timp cuvenit la timp necuvenit, mustră, ceartă, îndeamnă cu orice îndelungă răbdare și învățatură.

3. Căci va fi un timp, când nu

vor suferi învățătura sănătoasă, ci după ale lor poște 'și vor grămădi învățători, gâdilați fiind la auz.

4. Și de la adevăr 'și vor întoarce auzul, dar se vor abate la istorisiri închipuie.

5. Tu ânsă fii treaz în toate, suferă răul, fă lucru de evangelist, adeverești 'ți cu desevêrșire slujba.

6. Pentru că acum am să 'mi vârs sângele, și timpul despărțirii mele este aproape.

7. Lupta bună m'am luptat, drumul 'l am făcut, credința am păzit;

8. Însfîrșit 'mi este păstrată a îndreptățirii coroană, pe care 'mi o va da în zioa aceea Domnul, dreptul Judecător, dar nu numai mie, ci și tuturor care au iubit arătarea lui.

9. Silește-te să vii curînd la mine.

10. Căci Dema m'a părăsit, fiind că a iubit veacul de acum, și a plecat la Tesalonic, Crescente în Galatia, Titu în Dalmația;

11. Luca numai este cu mine. Pe Marcu luându'l adu 'l cu tine; pentru că 'mi este folositor spre slujbă.

12. Pe Tichic 'l am trimis la Efes.

13. Venind, adu 'mi felonul pe

care 'l am lăsat în Troa la Carp, și cărțile mai ales pergamentele.

14. Alexandru arămarul multe rele 'mi a făcut; Domnul 'i va da după lucrurile lui.

15. Păzește te și tu de dînsul; pentru că tare s'a împotrivit cuvintelor noastre.

16. În întîia mea apărare nimenea nu 'mi a venit în ajutor, ci toți m'au părăsit; să nu li se pună în socoteală;

17. Dar Domnul 'mi stete în ajutor și mă întări, ca prin mine să fie cu desevêrșire adevărită predica și să auză toate neamurile; și am fost scăpat din gură de leu.

18. Domnul mă va scăpa de orî ce lucru rău și mă va mîntui mutându mă în împărăția lui cea cerească; Lui fie mărirea în veci vecilor, amin.

19. Urează de bine Prischi și lui Acuila și casei lui Onesifor.

20. Erastu a rămas în Corint, iar pe Trofim 'l am lăsat în Milet fiind bolnav.

21. Silește te să vii mai 'nainte de eamnă. 'Ți urează de bine Eubul și Pudente și Linu și Claudia și frați toți.

22. Domnul *Iisus Christos* cu spiritul tău.

Darul cu voi. *Amin.*

EPISTOLA LUI PAVEL

CĂTRE

TITU

CAP. I.

Dumnezeu nădejdea mântuirii nu este mincinos. Cum trebuie Titu să lucreze în Creta. Cretenii sunt mincinoși.

1. Pavel slujitor al lui Dumnezeu, apostol înșă al lui Iisus Christos, potrivit credinței aleșilor lui Dumnezeu și cunoștinței depline a adevărului care este în măsura temerii de Dumnezeu,

2. Pe temeiul nădejdei de viață veșnică, pe care a făgăduit o mai înainte de veacuri veșnice nemincinosul Dumnezeu,

3. Iar la timpurile sale cunoscute a făcut cunoscut cuvântul său în predică, ce mi a fost încredințată mie după porunca Mântuitorului nostru Dumnezeu,

4. Lui Titu adevăratul fiu în măsura credinței de obște. Dar și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Christos Iisus Mântuitorul nostru.

5. Pentru aceasta te am lăsat în Creta, ca să întocmești mai departe cele rămase înapoi și să pui în fie care oraș preoți, cum eu îți am rinduit,

6. Dacă este cineva fără vină,

bărbat al unei singure femei, având copii credincioși, nu în învinuire de desfrânare sau nesupuși.

7. Pentru că episcopul trebuie să fie fără vină ca iconom al lui Dumnezeu, nu plăcând sieși, nu pornit la mânie, nu dat vinului, nu deprins să bată, nu dat la câștig urit,

8. Ci primitor de oaspeți, iubitor de bine, cuminte, drept, cuvios, înfrânat,

9. Ținându-se de cuvântul credincios potrivit învățaturii, ca să fie în stare atât ca să îndemne pe temeiul învățaturii sănătoase, cât și să mustre pe vorbitori împotrivă.

10. Căci nesupuși, vorbitori în-deșărt și amăgitori sunt mulți, mai ales cei din tăerea împrejur.

11. Căroră trebuie a le astupa gura, ca uni care dărapănă toate casele învățând pentru câștig urit cele ce nu trebuie.

12. Unul dintre dânsi, însuși un profet al lor a zis: Cretenii sunt tot dauna mincinoși, feare rele, pânțece nelucrătoare.

13. Dovada aceasta este ade-

vărată. Pentru care cuvânt muștrează 'i aspru ca să fie sănătoși în credință,

14. Ne îndreptând ei luarea aminte la istorisirii închipuite Iudeești și la porunci ale oamenilor care 'și întorc fața de la adevăr.

15. Toate sunt curate celor curați, iar celor necurați și necredincioși nimic nu este curat; ci necurată le este atât mintea lor, cât și știința lor de sinele.

16. Ei mărturisesc că știu pe Dumnezeu, dar tăgăduesc prin lucrurile lor, uricioși fiind și neșupuși și spre orî ce lucru bun nelămuriti.

CAP. II.

*Sfaturi pentru bătrini, bătrîne, tineri, slugi.
Darul lui Dumnezeu s'a arătat tuturor.*

1. Dar tu vorbește cele ce se cuvin învățătorei sănătoase:

2. Ca bătrini să fie trezi, cinștiți, cuminte, sănătoși la credință, la iubire, la răbdare;

3. Ca bătrinele să fie în înfațișare cuviincioase, nu zavistuitoare, nici robite de vin mult; învățătoare de bine

4. Ca să cumințiască pe cele tinere să 'și iubiască bărbați, să 'și iubiască copii,

5. Să fie cuminte, curate, cașnice bune, supuse la ai lor bărbați, ca să nu fie defăimat cuvântul lui Dumnezeu.

6. Asemenea îndeamnă pe mai tineri să fie cuminte

7. În toate, arătându te pe tine însuți ca chip de lucruri bune, ca netricăciune în învățătură, ca bună cuviință,

8. Ca cuvânt sănătos neprimitor de învinuire, pentru ca cel care este împotrivă să se rușineze, neavînd să zică nimic rău despre noi.

9. *Indeamnă* pe slugi să fie supuse la ai lor stăpîni, să fie în toate bineplăcute, să nu răspundă împotrivă,

10. Să nu dea *ceva* la o parte pentru dîsele, ci să arate orî ce bună credință, pentru ca să împodobiască în toate învățătura care este a Mîntuitorului nostru Dumnezeu.

11. Căci Darul mîntuitor al lui Dumnezeu s'a arătat tuturor oamenilor,

12. Învățându ne ca lepădînd necucernicia și poftele lumești să trăim înțelepțește și drept și cu temere de Dumnezeu în veacul de acum;

13. Așteptînd fericita nădejde și arătarea mării a marelui Dumnezeu și Mîntuitorul nostru Christos Iisus,

14. Care s'a dat pe sine pentru noi ca să ne scape de orî ce fărădelege și să 'și curățiască sieși un popor al său, rimnitor de lucruri bune.

15. Acestea spune și îndeamnă și muștră cu orî ce punere la cale. Nimenea să nu te desprețuiască.

CAP. III.

Cum trebuie să fie cei care sunt înnoiți prin Spirit. Desbinătorul trebuie ocolit. Felurile însărcinări.

1. Adu-le aminte să fie supuși stăpînirilor, dregătoriilor, să asculte, să fie gata spre orî ce lucru bun,

2. Să nu defaime pe nimenea, să fie negălcevitori, învoitori, arătând orî ce blîndețe către toți oameni.

3. Pentru că și noi eram altă dată nepricepuți, neascultători, fiind duși în rătăcire, slujind poftei și feluritelor plăceri, petrecînd *vieața* în răutate și pismuire, urîți fiind, uni pe alți urîdu ne;

4. Dar când s'a arătat bunătatea și iubirea de oameni a Mîntuitorului nostru Dumnezeu,

5. Nu din lucrurile cele din dreptate pe care le am făcut noi ci după a sa milă ne a mîntuit prin baie de naștere de a doua oară și de învoire a Spiritului Sânt,

6. Pe care 'l-a vărsat peste noi cu bogăție prin Iisus Christos Mîntuitorul nostru,

7. Ca îndreptățiți fiind prin Darul lui să ne facem potrivit

nădejdei moștenitori de viață veșnică.

8. Credincios este cuvîntul, și hotărîesc ca tu să te rostești cu încredere despre acestea, ca cei care s'au încrezut lui Dumnezeu să poarte grijă a ocroti lucruri bune. Acelea sînt bune și folositoare pentru oameni.

9. Iar de cercetări nemintoase și de înșirări ale neamului, și ceartă și lupte legiste ferește-te; pentru că sînt nefolositoare și deșarte.

10. De omul desbinător după întîia și a doua muștrare ferește-te,

11. De oare ce știi că unul ca acesta s'a abătut și păcătuiește fiind de sine osîndit.

12. Când voi trimite pe Artema la tine sau pe Tichic, silește-te să vii la mine în Nicopole; căci acolo am găsit cu cale să ernez.

13. Pe Zena legistul și pe Apoline trimite 'i mai 'nainte cu îngrijire, ca să nu le lipsiască nimic.

14. Și să învețe și al noștri ca să îngrijască de lucruri bune pentru trebuințele neapărate, ca să nu fie neroditori.

15. Te îmbrățișază toți care sînt cu mine. Fă urări de bine celor care ne iubesc în credință. Darul cu voi toți. *Amin.*

EPISTOLA LUI PAVEL

CĂTRE

FILEMON

Pavel laudă pe Filemon și mijlociște ca să erte pe Onesim robul său, primindu 'l iarăși ca pe un frate în Domnul.

1. Pavel, legat al lui Christos Iisus, și Timoteu fratele lui Filemon, iubitul și împreună lucrătorul cu noi,

2. Și Appi sora noastră și lui Archip, oșteanul nostru împreună cu noi, și bisericei în casa ta.

3. Dar voe și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Domnul Iisus Christos.

4. Mulțumesc tot dauna Dumnezeului meu, aducându 'mi aminte de tine în rugăciunile mele,

5. Auzind de iubirea ta și de credincioșia pe care o ai către Domnul Iisus și către toți sânti,

6. Ca împărtășirea cu credincioșia ta să se facă lucrătoare pentru Christos în cunoașterea desăvârșită a ori-cărui bine ce este întru voi.

7. Căci multă bucurie și mângâere am avut în iubirea ta, fiind că inimile sântilor au fost ușurate prin tine, frate.

8. De aceea, deși având îndrăsnială în Christos ca să 'ți poruncesc ce se cuvine,

9. Te rog mai mult pentru iubire. Astfel fiind eu, ca Pavel bătrîn, iar acum și legat al lui Christos Iisus,

10. Te rog pentru copilul meu, pe care 'l am născut în legăturile mele, pe Onesim,

11. Care altă dată 'ți era nefolositor, dar acum și ție și mie folositor, pe care 'ți 'l am trimis înapoi,

12. Pe dînsul, adică inima mea.

13. Eu voiam să 'l țin la mine, ca să 'mi slujiască pentru tine în legăturile evanghelii,

14. Dar fără încuviințarea ta nimic n'am voit să fac, pentru ca binele de la tine să nu fie ca de silă, ci de bună voie;

15. Căci poate pentru aceasta s'a despărțit puțin timp, ca să 'l aibî vecinic,

16. De acum nu ca rob, ci mai sus de rob, ca frate iubit, mai virtos mie și cu atât mai mult ție și în carne și în Domnul.

17. Decî dacă mă ai părtaş, primește 'l la tine ca pe mine.

18. Iar dacă te a păgubit în ceva sau datorează, pune aceasta în socotiala mea.

19. Eu Pavel am scris cu mîna

mea, eu voi plăti, ca să nu 'ți zic că chiar tu ȋnsuți 'mi rămâi mie ȃnchĂ dator.

20. Așa, frate, eu aș avea folos de tine ȋn Domnul; ușurează 'mi inima ȋn Christos.

21. Ȋncredințat fiind de ascultarea ta 'ți am scris, știind că vei face și peste cele ce zic.

22. Ȋn acelaș timp ȃnsĂ gă-

tește 'mi și casă de poposire; căci nădăjduesc că prin rugăciunile voastre voi fi dăruit voĂ.

23. Te ȋmbrățișază Epafra cel prius ȋmpreună cu mine ȋn Christos Iisus,

24. Marcu, Aristarchu, Dema, Luca, ȋmpreună lucrător cu mine.

25. Darul Domnului Iisus Christos cu spiritul voștru.

EPISTOLA

CĂTRE

EBREI

CAP. I.

Dumnezeu a trimis oamenilor pe Fiul sĂu care este peste toate, mult mai pe sus de cĂt ȃngeri chiar.

1. DupĂ ce ȋn multe părți și ȋn multe chipuri vorbi Dumnezeu de demult părinților ȋn profeti, la sfârșitul acestor zile ne vorbi ȋn Fiul,

2. Pe care 'l a pus peste toate moștenitor, prin care a și făcut veacurile,

3. Care fiind strălucire a măririi lui și chip al ființei lui și ducĂnd toate cu cuvĂntul puterii sale, dupĂ ce sĂvĂrși curățire de pĂcate, a șezut d'a dreapta mării ȋn cele de sus,

4. Fiind făcut cu atĂt mai bun de cĂt ȃngeri cu cĂt a moștenit nume mai deosibit de cĂt dĂnși.

5. CĂci cĂrui dintre ȃngeri a zis vre odată:

Fiul meu ești tu,

Eu azĂ te am nĂscut?

Și iarăși:

Eu 'i voi fi Tată,

Și el 'mi va fi Fiu?

6. Și când va fi adus iar în lume pe Întâiul născut zice:

Și să se închine lui toți ângeri lui Dumnezeu.

7. Și de ângeri zice:

Cel ce face pe ângeri săi ven-turi,

Și pe slujitori săi pară de foc,

8. Iar de Fiul zice:

Tronul tău, Dumnezeule, *este* în veacul veacului.

Și sceptrul dreptății *este* sceptrul împărăției tale.

9. Iubit ai dreptatea și ai urit nedreptatea;

De aceea, Dumnezeule, Dum-nezeul tău te a uns pe tine

Cu untdelemn al bucurii mai pe sus de părtași tăi.

10. Și:

Tu Doamne, în început întemeiat ai pământul,

Și lucruri ale mâinilor tale sunt cerurile;

11. Ele vor peri, dar tu rămâi pururea;

Și toate ca o haină se vor învechi,

12. Și ca pe un veștmânt le vei schimba și schimbate vor fi,

Dar tu același ești,

Și ani tăi nu vor înceta.

13. Și către cine dintre ângeri a zis vre odată:

Șezi d'a dreapta mea

Până ce voi fi pus pe vrăjmași tăi scaun al picioarelor tale?

14. Nu sunt oare toate spirite

slujitoare trimise spre slujbă pentru cei care au să moșteniască mântuirea?

CAP. II.

Trebue să ascultăm de Fiul lui Dumnezeu mai mult de cât de legea mijlocită prin ângeri. Christos s'a făcut om și a pățimit pentru binele nostru.

1. De aceea trebue ca noi cu atât mai mult să luăm aminte la cele auzite, ca nu cumva să ne strecurăm pe lângă ele.

2. Căci dacă cuvântul vestit prin ângeri a fost temeinic și orî ce abatere și neascultare a luat dreaptă răspătire,

3. Cum vom scăpa noi, dacă vom fi fost nepăsători la o astfel de mântuire? Ca una care, vestită fiind din început prin Domnul, fu adevărată între noi de cei care auziră,

4. Dând Dumnezeu dovadă la aceasta împreună cu dînși prin semne și minuni și felurite puteri și prin ale spiritului sânt împărțiri după a lui voință.

5. Pentru că nu ângerilor a supus *Dumnezeu* lumea viitoare despre care vorbim.

6. Dar a mărturisit oare cine undeva zicînd:

Ce este omul că 'ți aduci aminte de dînsul?

Sau Fiul omului că te uiți cu luare aminte spre el?

7. Pusu 'l ai puțin timp mai pe jos de ângeri,

Cu mărire și cinste 'l ai încununat,

Și 'l ai pus peste lucrurile mândrilor tale,

8. Toate le ai supus sub picioarele lui. Dar prin aceea că a supus lui toate, nimic n'a lăsat ne-supus lui; acum ânsă nu vedem âncă pe toate supuse lui.

9. Dar vedem pe cel pus puțin timp mai pe jos de ângeri, pe Iisus, cu mărire și cinste încununat pentru patima morții, cum prin Darul lui Dumnezeu gustă moarte pentru fie care.

10. Căci se cuvenia lui, pentru care *sunt* toate și prin care *sunt* toate, fiind că duse mulți fii la mărire, să deservășiască prin patimi pe începătorul mântuirii lor.

11. Pentru că și care sunește și care sunt sântiți dintr'unul *sunt* toți, de aceea nu se rușinează ca să 'i numiască frați,

12. Zicând:

Spune voi fraților mei numele tău,

În mijlocul bisericii te voi lăuda.

13. Și iar: Eu mă voi încrede într'ensul; și iar: Iată eu și copii pe care 'mi 'i a dat Dumnezeu.

14. Decă fiind că copii au avut împărtășire de sânge și carne, și el să împărtășe de ele în chip foarte apropiat, ca prin moartea sa să desființeze pe cel care are stăpînirea morții, adecă pe diabolul,

15. Și să scape pe aceștia câți de frica morții în toată viața erau ținuți în robie.

16. Căci negreșit nu de ângeri are grijă, ci de urmași lui Abraam are grijă.

17. De aceea trebuia ca întru toate să fie asemănat fraților, ca să fie milos și credincios arhiereu în cele către Dumnezeu, spre a ispăsi păcatele poporului.

18. Căci pentru aceea că a suferit fiind însuși ispitit, poate să ajute celor care sunt ispitiți.

CAP. III.

Christos este mai mare de cât Moise. Dacă abaterea de la legea lui Moise nu rămâne nepedepsită, cu atât mai puțin nu rămâne nepedepsită abaterea de la legea lui Christos.

1. De aceea, frați sânti, părtași ai chemării cerești, îndreptați luarea aminte la trimisul și arhiereul mărturisirii noastre, la Iisus,

2. Care este credincios celui care îl rindui, după cum și Moise *era credincios* în toată casa lui.

3. Pentru că acesta a fost învrednicit de mai mare mărire de cât Moise, după cum are mai multă cinste de cât casa cel care a clădit o deservășit.

4. Căci ori ce casă este deservășit clădită de cineva, dar Dumnezeu este care clădi deservășit toate.

5. Și într'adevăr Moise *era credincios* în toată casa lui ca slugă spre a da dovadă de cele ce erau să fie vorbite,

6. Christos ânsă ca Fiu *este cre-*

dincios peste casa lui, a cărei casă suntem noi, dacă vom fi ținut pînă la sfârșit temeinică și cuvîntul de laudă al nădejdei.

7. De aceea, după cum zice Spiritul Sânt:

Astăzi dacă veți fi auzit glasul lui,

8. Nu învîrtoșați inimile voastre ca în întăritare,

Ca în zioa ispitirii în pustie,

9. Unde mă ispitiră părinți voștri spre încercare,

Și văzură lucrurile mele patruzeci de ani.

10. De aceea m'am supărat pe neamul acesta,

Și am zis: Tot dauna sînt ră-tăciți cu inima.

Dar ei nu cunoscuseră căile mele,

11. Cum am jurat în mânia mea,

Dacă vor intra în repausul meu.

12. Luați aminte, fraților, nu cumva va fi în cineva dintre voi inimă rea a necredinței ca să se depărteze de la viul Dumnezeu.

13. Ci îndemnați vă uni pe alți în fie care zi, pînă ce se zice anchă: «Astăzi», ca să nu fie învîrtoșat cineva dintre voi prin înșălăciunea păcatului;

14. Căci ne am făcut părtași ai lui Christos, numai dacă vom fi ținut începutul temeinic al încrederii pînă la sfârșit.

15. Prin aceea că se zice:

Astăzi dacă veți fi auzit glasul lui,

Nu învîrtoșați inimile voastre ca în întăritare,

16. Cine întăritară dar, deși auziră? Dar n'au fost toți, care eșiseră din Egipt prin Moise?

17. Și pe cine se supără patruzeți de ani? Nu oare pe cei care păcătuiseră ale căror corpuri căzură în pustie?

18. Și cărora se jură că n'au să intre în repausul lui, dacă nu celor care nu ascultară?

19. Vedem dar că nu putură să intre pentru necredință.

CAP. IV.

Repausul făgăduit Iudeilor este dat celor care cred în Christos. Puterea cuvîntului lui Dumnezeu. Despre archieria lui Christos.

1. Deci, fiind că rămâne anchă făgăduință spre a intra în repausul lui, să ne temem ca nu cumva să pară cineva dintre voi că a rămas în urmă.

2. Căci făgăduință avem negreșit, după cum și aceia; dar cuvîntul ce fu auzit nu le folosi, fiind că n'a fost amestecat cu credință la cei care auziră.

3. Căci intrăm în repaus cei care am crezut, după cum a zis:

Cum am jurat în mânia mea,

Dacă vor intra în repausul meu,

Deși lucrurile erau făcute de la întemeierea lumii.

4. Pentru că a zis unde va despre zioa a șaptea astfel:

Și s'a repausat Dumnezeu în

zioa a șaptea de toate lucrurile lui.

5. Și în acest loc iarăși:

Daca vor intra în repausul meu.

6. Decî fiind că rămâne încă să intre uni într'ensul, și cei mai d'inainte care avură făgăduință n'au intrat pentru neascultare,

7. Astăzi iar hotărăște o zi, zicînd în David după atîta timp, cum s'a spus mai 'nainte:

Astăzi daca veți fi auzit glasul lui,

Nu învîrtoșați inimile voastre.

8. Căci dasa Iisus 'i ar fi dus la repaus, n'ar vorbi *Dumnezeu* după acestea de altă zi.

9. Decî dar rămâne încă repaus de sîmbătă pentru poporul lui Dumnezeu.

10. Căci cine a intrat în repausul lui, acela s'a și repausat de lucrurile sale, după cum Dumnezeu de ale lui.

11. Să ne sîrguim dar ca să intrăm în acel repaus, ca nimenea să nu cază în aceeași pildă a neascultării.

12. Pentru că viu este cuvîntul lui Dumnezeu, și lucrător și mai tăietor de cît orî ce spadă cu două tăișuri și pătrunzînd pînă desparte suflet și spirit, rosturi și măduve, și judecător al gândirilor și al gândurilor inimii;

13. Și nu este făptură ascunsă înaintea lui, chiar toate *sînt* goale și descoperite ochilor lui, către care avem cuvîntul.

14. Decî avînd arhieru

mare care străbătu cerurile, pe Iisus Fiul lui Dumnezeu, să ținem cu tărie mărturisirea.

15. Pentru că nu avem arhieru, care nu poate suferi împreună la slăbiciunile noastre, dar *archiereu* ispitit fiind în toate potrivit asemării noastre, afară de păcat.

16. Decî, să ne apropiăm cu încredere de tronul Darului, ca să luăm milă și Dar să aflăm spre ajutor la timp cuvenit.

CAP. V.

Christos este arhieru în vecl, preot ca Melchisedec. Pentru cei mari este trebuință de hrană tare, pentru cei mici de lapte.

1. Pentru că orî ce arhieru, fiind luat dintre oameni, este pus pentru oameni în cele către Dumnezeu, ca să aducă daruri și jertfe pentru păcate,

2. Putînd fi îngăduitor către cei neștiutori și rătăcitori, fiind că și el însuși este impresurat de slăbiciune,

3. Și pentru aceasta dator este, după cum *aduce* pentru popor, așa și pentru sine să aducă pentru păcate.

4. Și nimenea nu 'și ȳea sieși cinstea *aceasta*, ci chemat fiind de Dumnezeu, după cum și Aaron.

5. Astfel și Christos nu se mări pe sine însuși ca să fie făcut arhieru, ci cel care vorbi către dînsul:

Fiul meu ești tu,

Eu azi te am născut;

6. După cum și în alt loc zice:

Tu ești preot în veac

După rânduiala lui Melchisedec.

7. Care în zilele cărnei sale, fiind că aduse cereri și rugăciuni stăruitoare cu strigăt tare și lacrimi către acea care putea să 'l scape din moarte, și ascultat fiind pentru temerea sa de Dumnezeu,

8. Deși Fiu fiind, învăță ascultare din cele ce pătimi,

9. Și desăvârșit fiind să facă tuturor care ascultă de dânsul pricinuior de mântuire vecinică,

10. Numit fiind de Dumnezeu arhieru după rânduiala lui Melchisedec.

11. Despre care avem mult să vorbim și cu anevoie să spunem lămurit, fiind că v'ați făcut întârziatori cu auzurile.

12. Căci voi trebuind chiar să fiți învățători de mult timp, iarăși aveți trebuință ca cineva să vă învețe cele d'întău începuturi ale cuvintelor lui Dumnezeu, și v'ați făcut având trebuință de lapte, nu de hrană tare.

13. Pentru că cine se împărtașește numai din lapte este neștiutor de cuvântul de dreptate, căci este copil;

14. Iar hrana tare este a celor desăvârșiți, care prin deprindere au simțurile destoinice spre deosebirea binelui și a răului.

CAP. VI.

Trebuie să tindem către desăvârșire. Credința lui Abraam și jurământul lui Dumnezeu.

1. De aceea lăsând învățătura începătoare despre Christos să înaintăm cu sîrguință spre desăvârșire, ne punând voi iarăși temelie cu pocăință de lucruri moarte, și cu credință în Dumnezeu,

2. Cu învățătură despre hotărîri, și punerea mâinilor, și învierea morților, și judecata vecinică.

3. Și aceasta o vom face, numai dacă Dumnezeu dă voie.

4. Căci este cu neputință pe cei care au fost luminați odată și au gustat darul ceresc și s'au făcut părtași ai Spiritului Sânt

5. Și au gustat cuvântul bun al lui Dumnezeu și puterile vechiului viitor,

6. Și care au căzut, a 'i înoui iarăși spre pocăință, fiind că ei răstignesc din nou loruși pe Fiul lui Dumnezeu și 'l dau de pildă.

7. Pentru că pământul care a hăit ploaia ce vine adesea peste dânsul și care naște verdeață folositoare aceloră pentru care și este lucrat, ia parte la binecuvîntare de la Dumnezeu;

8. Iar făcând spinii și pălămidă nu este găsit bun și aproape de blestem *este*, sfârșitul lui este spre ardere.

9. Dar suntem încredințați despre voi, iubiților, de mai bune

lucruri și care țin de mântuire, și dacă vorbim astfel.

10. Căci Dumnezeu nu este nedrept ca să uite lucrul vostru și iubirea pe care ați arătat o pentru numele lui, prin aceea că ați slujit sântilor și slujiți.

11. Dorim dar ca fie care dintre voi să arate aceeași rîvnă pentru încrederea deplină a nădejdei pînă la sfârșit,

12. Ca să nu fiți întărzietori, dar următori ai celor care prin credință și îndelungă răbdare moștenesc făgăduințele.

13. Căci Dumnezeu când a dat făgăduință lui Abraam, fiind că nu avea să jure pe nimenea mai mare, jură pe sine,

14. Zicînd: Cu adevărat binecuvîntînd te voi binecuvînta și înmulțind te voi înmulți;

15. Și astfel, fiind că avu îndelungă răbdare, dobîndi făgăduința.

16. Pentru că oameni jură pe cel care este mai mare, și jurămîntul le este sfârșit spre statornicire a orî cărui cuvînt de improtivire;

17. In aceasta Dumnezeu, voind să arate mai mult moștenitorilor făgăduinței nestrămutarea hotărîrii lui, mijloci prin jurămînt,

18. Ca prin două fapte nestrămutate, în care este cu neputință ca Dumnezeu să fi mințit, să avem îndemnare noi care am scăpat ca să ținem cu tărie nădejdea pusă înainte,

19. Pe care o avem ca ancoră neclintită și temeinică a sufletului și intrînd înăuntrul catapetasmai,

20. Unde a intrat pentru noi Iisus, ca înainte mergător, fiind făcut după rînduiala lui Melchisedec, arhiereu în veac.

CAP. VII.

Melchisedec este mai mare de cît Abraam și Leviș. Christos este arhiereul nostru desăvîrșit în veac.

1. Căci acest Melchisedec împăratul Salemului, preotul lui Dumnezeu, Celui prea înalt, care întîmpină pe Abraam întorcîndu-se *acesta* de la tăierea împăraților, și 'l binecuvîntă,

2. Căruia și zeciuală din toate 'i împărți Abraam, însemnează mai 'ntîiu împăratul dreptății, iar apoi și împăratul Salemului, care este împărat al păcii,

3. Fără tată, fără mamă, fără istorisire de neam, ne avînd nici început al zilelor, nici sfârșit al vieței, dar cu totul asemănat fiind Fiului lui Dumnezeu; rămîne preot pururea.

4. Vedeți dar cît de mare este acesta, căruia chiar zeciuală 'i dăte Abraam din cele mai bune, el patriarhul!

5. Și într'adevăr cei din fii lui Levi care primesc preoția au potrivit legii poruncă ca să ia zeciuală de la popor, adecă de la frați lor, măcar că și *aceștia* au eșit din coapsa lui Abraam;

6. Iar cel care nu 'și trage neamul dintr'ênși a luat zeciuială de la Abraam, și a binecuvântat pe cel care are făgăduințele.

7. Fără vreun cuvânt de împotrivire dar, cel mic este binecuvântat de cel mare.

8. Și aci oameni muritori iveau zeciueli, iar acolo unul care este dovedit că trăiește *luă zeciuială*.

9. Și, cum am zice, prin Abram a dat zeciuială și Levi care iveau zeciueli;

10. Pentru că era anchă în coapsa tatălui său, când 'l întimpină Melchisedec.

11. Deci dar, dacă era deservărire prin preoția levitică, — pentru că poporul pe temeiul ei a primit legea —, ce trebuință mai era ca după rânduiala lui Melchisedec să se ridice un altfel de preot și nu se zice *preot* după rânduiala lui Aaron?

12. Preoția dar fiind schimbată, este de neapărată trebuință să se facă și o schimbare a legii.

13. Căci acela, cu privire la care sunt zise acestea, s'a împărțit de o altfel de seminție, de la care nimenea n'a slujit altarului;

14. Pentru că este foarte învederat că din Iuda a răsărit Domnul nostru, cu privire la care seminție Moise nu zise nimic despre preoți.

15. Și anchă cu mult mai cunoscut este, dacă după asemănarea lui Melchisedec se ridică un altfel de preot,

16. Care s'a făcut nu după legea unei porunci carnale, ci după puterea unei vieți neperitoare.

17. Căci este dovedit că:

Tu ești preot în veac

După rânduiala lui Melchisedec.

18. Pentru că o desființare a unei porunci ce a fost mai înainte se face din pricina slăbiciunii și a nefolosului ei,

19. — Căci lega n'a deservărit nimic — și se face o intrare peste densa a unei nădejdi mai bune, prin care ne apropiem de Dumnezeu.

20. Și întru cât *s'a făcut preot* nu fără servărire de jurământ, — pentru că aceia au fost făcuți preoți fără servărire de jurământ,

21. Iar el cu servărire de jurământ *a fost făcut preot* prin cel care zice către densul:

Jurat a Domnul și nuse va căi;

Tu ești preot în veac *după rânduiala lui Melchisedec*. —

22. Intru atât s'a făcut Iisus chezaș al unui mai bun așezământ.

23. Și aceia într'adevăr au fost mai mulți făcuți preoți pentru aceea că sunt împedicați prin moarte ca să rămână;

24. Dar el pentru aceea că rămâne în veac are preoția nestrămutată.

25. De aceea poate și să mântuiască cu deservărire pe cei care se apropie printr'ênsul de Dumnezeu, fiind tot dauna viu spre a mijloci pentru dênși.

26. Căci astfel de arhieru s'au cuvenia pentru noi, curat, fără răutate, fără pată, deosibit de păcătoși, și fiind mai sus de cât cerurile,

27. Care nu are în fie care zi neapărată trebuință să aducă, ca arhieru, jertfe mai 'ntău pentru păcatele sale, apoi pentru ale poporului; căci a făcut aceasta odată pentru tot dauna aducându se jertfă pe sine însuși.

28. Căci legea pune arhieru oameni care au slăbiciune, iar cuvântul jurământului s'evârșit care fu în urma legii pune pe Fiul desevârșit în veac.

CAP. VIII.

Arhieru nostru ceresc este mijlocitorul unui nou așezământ mult mai bun de cât cel vechiu.

1. Iar v'êrf la cele ce zicem este: Avem astfel de arhieru care s'au așezat d'a dreapta tronului mării în ceruri

2. Ca preot jertfitor al san-tuarului adevărat și al cortului adevărat, pe care 'l a înfipt Domnul, iar nu om.

3. Căci orî care arhieru este pus ca să aducă daruri și jertfe, de aceea era de neapărată trebuință ca și acesta să fi avut ceva, ce să aducă.

4. Dacă dar ar fi pe pământ, nici n'ar fi preot, fiind că sînt cei care aduc potrivit legii darurile,

5. Ca uni care slujesc unei în-

chipuituri și unei umbre a san-tuarului ceresc, după cum a primit Dumnezeuască poruncă Moise când era să înființeze cortul, căci zice: Îea seama, vei face toate potrivit chipului ce 'ți a fost arătat pe muntele *Sinai*;

6. Acum însă a dobîndit slujbă preoțească mai deosibită cu cât este și mijlocitor al unui așezământ mai bun, ca unul care este legiuit pe temeiul făgăduințelor mai bune.

7. Pentru că dacă acela întău așezământ era desevârșit, nu se căuta loc pentru al doilea.

8. Dar muștrându 'i zice:

Iată, vin zile, zice Domnul,

Și voi alcătui un nou așezământ față de casa lui Israel și față de casa lui Iuda,

9. Nu ca așezământul pe care îl făcu părinților lor,

În zioa când 'i am apucat de mână ca să 'i scot din pământul Egiptului;

Că ei nu stăruiră în așezământul meu,

De aceea și eu nepăsător am fost de dînși, zice Domnul.

10. Că acesta este așezământul pe care 'l voi întocmi casei lui Israel

După acele zile, zice Domnul, Punînd legile mele în gîndul lor,

Și pe inima lor le voi înscrie

Și voi fi lor Dumnezeu,

Și ei 'mi vor fi popor.

11. Și n'au să mai învețe fie care pe cetățeanul său,

Și fie care pe fratele său zicând, cunoaște pe Domnul.

Că toți mă vor cunoaște

De la mic pînă la mare ai lor.

12. Că voi fi milostiv la nedreptățile lor,

Și nu 'mi voi mai aduce aminte de păcatele lor și de fărâdlegile lor.

13. Prin aceea că zice un Nou *așezământ*, a învechit pe întîiul *așezământ*; iar ce este învechit și bătrîn este aproape de perire.

CAP. IX.

Deosebirea între santuarul pămîntesc și cel ceresc. Ispășirea după legea lui Moise nu este desăvîrșitoare; dar ispășirea făcută de Christos este desăvîrșitoare.

1. Într'adevăr avea și întîiul *așezământ* hotărîri pentru slujba Dumnezească și santuarul pămîntesc.

2. Căci fu întocmit un cort întîiul, în care *să aflu* sfesnicul și masa și punerea înainte a pâinilor, care *cort* *să cheamă loc* sânt.

3. Iar după a doa catapetasmă *fu întocmit* un cort care *să cheamă loc* prea sânt,

4. Avînd tămăetoare de aur și chivotul *așezământului* ferecat peste tot cu aur, în care era un vas de aur avînd mană, și toea-gul lui Aaron care odrăslise și tablele *așezământului*,

5. Iar d'asupra lui Cherubimi mării umbrind ispășitorul; de-

spre acestea nu este acum de vorbit cu deamănuntul.

6. Astfel fiind întocmite acestea, preoți intră tot d'auna în întîiul cort sêvîrșind slujbele Dumnezeești,

7. Iar în al doilea odată pe an numai arhierul, nu fără sînge pe care 'l aduce pentru sine și pentru ale poporului greșăli din neștiință,

8. Invederînd Spiritul Sânt aceea: că calea *locului* celui prea sânt *să nu fie* anchă arătată, pe cît timp mai stă întîiul cort,

9. Ca unul care este o asemănare față de timpul de acum, potrivit căruia *cort* *să aduc* daruri și jertfe ce nu pot desăvîrși în știința de sine pe cel care face slujbă Dumnezeească,

10. Fiind pe lângă mîncări și băuturi și felurite spălări, numai întocmiri ale cărnei, puse pînă la timp de îndreptare.

11. Iar Christos venit arhieru al bunurilor viitoare, prin cortul mai mare și mai desăvîrșit, nu făcut de mână, adecă nu al acestei făpturi,

12. Nicî prin sînge de țapi și viței, dar prin sîngele său intră odată pentru tot dauna în *locul* cel prea sânt, după ce dobîndi rîscumpărare vecinică.

13. Căci dacă sîngele de țapi și de tauri și a juniceii cenușă, ce stropește pe cei spurcați, sînțește spre curățirea cărnii,

14. Cu cît mai mult sîngele lui Christos, care prin spirit veci-

nic să aduse pe sine desăvârșit lui Dumnezeu, va curăți știința de sinevă a voastră de lucruri moarte, ca să slujiți viului Dumnezeu.

15. Și pentru aceasta este mijlocitor al unui așezământ nou, ca prin aceea, că se făcu moarte spre răscumpărare de abaterile de sub întăiul așezământ, să țiea cei chemați făgăduința moștenirii vecinice.

16. Căci unde este diată, este de neapărată trebuință ca să fie moartea celui care face diată;

17. Pentru că o diată este teminică la cei morți, fiind că nici odată nu are tărie când trăiește cel care face diata.

18. De aceea, nici întăiul așezământ n'a fost sărbătorit fără sânge.

19. Căci, după ce fie care poruncă potrivit legii fu spusă de Moise la tot poporul, după ce luă sângele vițelilor și al țapilor cu apă și lână boită roșu și isop, stropi atât cartea însăși cât și tot poporul,

20. Zicând: Acesta este sângele așezământului pe care 'l a poruncit voă Dumnezeu.

21. Și stropi asemenea cu sânge cortul și toate vasele pentru slujba Dumnezească.

22. Și aproape toate sunt prin sânge curățite potrivit legii, și fără vărsare de sânge nu se face ertare.

23. Deci este într'adevăr de neapărată trebuință ca închipui-

tura celui ce este în ceruri să fie curățită prin acestea, iar însuși cerescul *santuar să fie sărbătorit* prin mai bune jertfe de cât acestea.

24. Pentru că Christos intră nu în *locul* cel prea sânt făcut de mâini, închipuitura a celui adevărat, ci chiar în cer, ca să se înfățișeze acum pentru noi înaintea feței lui Dumnezeu.

25. Nici *nu intră în cer* ca să se aducă de mai multe ori jertfă pe sine însuși, după cum intră arhiereul în fie care an cu sânge strein în *locul* cel prea sânt;

26. Fiind că altfel trebuia ca el să fi pătit de mai multe ori de la întemeerea lumii, acum dar la sfârșitul veacurilor, s'a arătat o singură dată spre desființarea păcatului prin jertfirea sa.

27. Și intru cât este hotărit oamenilor să moară o singură dată, iar după aceea judecată,

28. Astfel și Christos, fiind o singură dată adus jertfă ca să înlătore păcatele multora, de a doa oară fără păcat se va arăta celor care cu stăruință 'l așteaptă spre mântuire.

CAP. X.

Legea este umbra așezământului nou. Jertfele ispășitoare ale legii și adevărata jertfă ispășitoare a lui Christos. Jertfele sunt desființate. Mare este pedeapsa celor care se abat de la învățătura evanghelii. Lauda credinței statornice.

1. Pentru că legea având o umbră a bunurilor viitoare, nu

ensăși icoana lucrurilor, nu poate nici o dată prin aceleași jertfe în fie care an, pe care le aduc neîncetat, să deservășiască pe cei care se apropie;

2. Căci n'ar fi încetat oare jertfele aduse, pentru aceea că cei care fac slujbă Dumnezească, curățiți fiind odată, nu mai au nici o cunoștință de păcate?

3. Dar într'ensele este în fie care an o aducere aminte de păcate;

4. Pentru că este cu neputință ca sânge de tauri și de țapi să înlătore păcate.

5. De aceea intrând în lume zice:

Jertfă și prinos n'ai voit,

Dar corp 'mi ai întocmit,

Arderi de tot și *jertfe* pentru păcat n'ai binevoit;

7. Atunci am zis; iată eu vin, — în volumul cărței este scris pentru mine —

Ca să fac voința ta, Dumnezeule!

8. Zicând mai sus, că jertfe și prinoase și arderi de tot și *jertfe* pentru păcate n'ai voit, nici n'ai binevoit,

— ca unele ce sunt aduse potrivit legii —

9. Atunci a zis; iată eu vin ca să fac voința ta, desființează *dar* ce este *zis* întău ca să statorniciască ce este *zis* a doua oară,

10. În care voință suntem sântiți odată pentru tot dauna prin prinosul corpului lui Iisus Christos.

11. Și într'adevăr orî care preot stă liturghisind în fie care zi și aducând de mai multe orî aceleași jertfe, ca unele care nu pot nici odată să înlătore cu totul păcatele;

12. Acesta ânsă, după ce aduse jertfă pentru păcate, se așază pentru tot dauna d'a dreapta lui Dumnezeu,

13. Așteptând de acum pînă ce vor fi puși vrăjmași săi scaun al picioarelor sale.

14. Căci printr'un singur prinos a deservășit pentru tot dauna pe cei care sînt sântiți.

15. Dar și Spiritul Sânt ne dă dovadă; căci după ce a zis:

16. Acesta este așezământul pe care 'l voi alcătui față de dînși

După acele zile, zice Domnul; dând legile mele în inimile lor, le voi scrie și în gîndul lor,

17. Și de păcatele lor și de fărădelegile lor nu 'mi voi mai aduce aminte.

18. Unde este dar ertare a acestora, nu mai este jertfă pentru păcate.

19. Decî, fraților, avînd în sângele lui Iisus încredere teameinică spre intrarea în *locul* cel prea sânt,

20. Pe care *intrare* o deschise pentru noi ca o cale noă și vie prin catapetasmă, adică prin carnea lui,

21. Și *avînd* mare preot peste casa lui Dumnezeu,

22. Să ne apropiem cu inimă adevărată, în deservășită cuno-

știință de credință, fiind că suntem curățiți în inimele noastre de știință rea de noi înșine.

23. Și, fiind că suntem spălați la corp cu apă curată, să ținem cu tărie mărturisirea statornică a nădejdei noastre, căci credincios este cel care a făgăduit,

24. Și să îndreptăm luarea aminte uni asupra altora spre intraripare de iubire și lucruri bune,

25. Ne părăsind adunarea noastră, după cum au uni obicei, ei îndemnându ne, și cu atât mai mult cu cât vedeți zioa apropiindu se.

26. Căci dacă noi de bună voie păcătui, după ce am luat cunoștința adevărului, nu mai rămâne jertfă pentru păcate,

27. Dar *rămâne* o înfricoșătoare așteptare a judecării și o iuțime a focului viitor ca să mistuiască pe împrotivitori.

28. Cine a lepădat legea lui Moise moare fără milă pe temeiul spusei a doi sau trei martori;

29. Gândiți, de cât mai rea pedeapsă va fi învrednicit cel care a călcat în picioare pe Fiul lui Dumnezeu și a socotit de necurat al așezământului sânge, prin care fu sântit, și a întâmpinat cu despreț Spiritul Darului.

30. Pentru că cunoaștem pe cel care a zis: A mea este răsbunarea; eu voi răsplăti; și iar: Domnul va judeca pe poporul său.

31. Infricoșător este a cădea în mâinile viului Dumnezeu.

32. Aduceți vă dar aminte de zilele de mai nainte în care, după ce ați fost luminați ați răbdat o mare luptă de suferințe,

33. Pe de o parte prin muștrări și strimtorări fiind puși spre priveriște, iar pe de alta făcându vă părtași ai celor care se aflau astfel.

34. Pentru că ați suferit împreună atât cu cei închiși, cât și răpirea averii voastre ați primit o cu bucurie, cunoscând că aveți pentru voi o avere mai bună și stătătoare.

35. Decă nu dați la o parte îndrăsniala voastră, ce are negreșit răsplătire mare.

36. Căci aveți trebuință de răbdare ca, după ce ați făcut voia lui Dumnezeu, să luați cu sine vă făgăduința.

37. Pentru că puțin timp mai este, foarte puțin,

Și cel care este să vie va veni, și nu va întârzia;

38. Iar cel drept al meu va fi viu prin credință,

Și dacă din sfială se va fi dat la o parte, sufletul meu nu binevoiește într'ensul.

39. Dar noi nu suntem ai sfielei spre peire, ci ai credinței spre dobândirea sufletului.

CAP. XI.

Credința și roadele ei dovedite de cei de mai nainte.

1. Iar credință este încredere

temeinică despre cele ce sunt nădăjduite, dovadă dobândită despre lucrurile ce nu sunt văzute.

2. Căci în aceasta avură dovadă bătrîni.

3. Prin credință pricepem că veacurile au fost întocmite prin cuvîntul lui Dumnezeu, ca ceea ce este văzut să nu fie făcut din cele ce se arată.

4. Abel credință avînd, aduse lui Dumnezeu mai bună jertfă de cît Cain, prin care *credință* primi dovadă că este drept, dînd Dumnezeu mărturie la darurile lui, și printr'ênsa vorbește anchă, deși a murit.

5. Pentru *a sa* credință Enoch fu strămutat ca să nu vază moartea, și nu fu aflat, pentru că Dumnezeu îl strămutase. Căci mai 'nainte de strămutarea sa a fost dovedit că plăcuse lui Dumnezeu.

6. Fără credință dar nu este cu putință a plăcea *lui Dumnezeu*; pentru că cel care se apropie de Dumnezeu trebuie să creadă că este și că se face răsplătitor celor care 'l caută.

7. Noe, după ce fu înștiințat de Dumnezeu despre cele ce nu erau anchă văzute, credință avînd făcu cu luare aminte o corabie pentru scăparea casei sale, prin care *credință* osîndi lumea, și se făcu moștenitor al îndreptățirii potrivit credinței.

8. Pentru *a sa* credință Abraham chemat fiind se supuse ca să

eașă la locul pe care avea să 'l ăia în moștenire, și eși neștiind încotro merge.

9. Credință avînd stătu vremelnice în pămîntul făgăduinței ca în pămînt strein, locuind în corturi cu Isaac și Iacob, împreună moștenitori aceleeași făgăduinți;

10. Pentru că așteptă cetatea ce are temelii, al cărei meșter și întemeetor este Dumnezeu.

11. Și chiar Sara credință avînd primi putere spre întemeere de urmași și afară din timpul cuvenit al vîrstei, fiind că socoti credincios pe cel care făgădui.

12. Pentru aceea și de la unul, și anchă amorțit fiind, fură născuți în mulțime ca stelele cerului, și ca nisipul cel nenumărat, ce este pe țîrmul mării.

13. Potrivit credinței au murit aceștia toți, ne luând cu sine făgăduințele, ci de departe vîzîndule și zicînd bun venit, și mărturisind că streini și trecători sînt pe pămînt,

14. Pentru că cei care zic unele ca acestea arată că caută cu stăruință o patrie.

15. Și într'adevăr, dacă aveau în minte pe aceea din care eșiră, aveau timp ca să se întoarcă;

16. Dar acum doresc mai bună, adecă cerească. Pentru aceea Dumnezeu nu se rușinează de dînși ca să fie numit Dumnezeul lor; căci le a gătît cetate.

17. Abraham avînd credință a adus jertfă pe Isaac, cînd fu

încercat, și *el* care primi în sine făgăduințele aducea jertfă pe unicul născut,

18. *El* către care fu zis că în Isaac 'ți se va numi urmaș,

19. Gândind în sine că puternic este Dumnezeu a scula și dintre morți; de aceea îl luă cu sine și din punerea în primejdie.

20. Credință având despre cele viitoare binecuvântă Isaac pe Iacob și pe Esau. -

21. Credință având Iacob binecuvântă, când era să moară, pe fie care din fii lui Iosef și se rugă *răzimat* pe virful toeagului său.

22. Credință având Iosef făcu, pe când era să se sfârșiască, aducere aminte despre eșirea fiilor lui Israel și dete poruncă în pavința oaselor sale.

23. Credință fiind, Moise după ce fu născut a fost ascuns trei luni de către părinți lui, pentru că 'l au văzut copil plăcut și nu se temură de porunca împăratului.

24. Credință având Moise, nu primi când fu mare, ca să fie numit fiul unei fiice a lui Farao,

25. Alegând mai bine să sufere răul în același timp cu poporul lui Dumnezeu, de cât să aibe o plăcere trecătoare a păcatului,

26. Socotind înfruntarea lui Christos drept mai mare bogăție, de cât comorile Egiptului; pentru că 'și îndrepta privirea la răsplătire.

27. Credință având părăsi Egiptul, ne temându se de mânia

împăratului; pentru că suferi cu statornicie ca zărind pe cel care nu este zărit.

28. Credință având a rînduit Paștele și stropirea sângelui, ca perzătorul celor întîeu născuți ai lor să nu 'i atingă.

29. Credință având trecură prin marea roșie ca pe pământ uscat, pe când Egipteni, făcând încercare cu ea, fură înghițiți.

30. Credință fiind zidurile Ierichonului căzură, după ce fură încunjurate șapte zile.

31. Credință având Raab desfrânata nu peri împreună cu cei neascultători, fiind că primise cu pace pe iscoditori poporului.

32. Și ce mai zic anchă? Căci timpul nu 'mi va ajunge spunând despre Ghedeon, Barac, Samson, Ieftai, David și Samuel și despre profeți,

33. Care în puterea credinței biruiră împărați, făcură dreptate, dobîndiră făgăduinți, astupară gură de lei,

34. Stinseră putere de foc, scăpară de ascuțisuri de spadă, se împuterniciră din slăbiciune, se făcură tari în războiu, înfranseră tabere de streini;

35. Femei primiră prin înviere pe morți lor; iar alți întinși pe roată fură chinuiți ne primind scăparea, pentru ca să dobîndiască mai bună înviere;

36. Iar alți suferiseră bajocorii și biciuiri, ba anchă legături și închisoare;

37. Fură ueiși cu petre, fură ispițiți, fură herăstruiți, muriră de moarte cu spada, umblară încoaci și încolo *îmbrăcați* în pei de oae, în pei de capră, în lipsă fiind, apăsați, suferind răul,

38. *Ei*, de care lumea nu era vrednică, rătăciră în pustii și în munți și în peșteri și în crăpăturile pământului.

39. Și aceștia toți, deși primăra în puterea credinței lor bună dovadă, nu luară cu sine făgăduința,

40. Rînduind mai 'nainte Dumnezeu ceva mai bun pentru noi, ca să nu fie ei deservăsiți fără noi.

CAP. XII.

Christos este începătorul și deservătorul credinței. Dumnezeu înțelepțește prin suferințe pe fii săi. Căinta târzie a lui Esau Sinai și Sionul ceresc. Temeiul și însemnătatea noului așezământ.

1. De aceea și noi, fiind că avem împrejurul nostru un așa de mare nor de martori, lepădând orîce greutate și păcatul ce lesne împresoară, să alergăm în lupta ce ne stă înainte,

2. Îndreptând privirea la începătorul și deservătorul credinței, Iisus, care după ce desprețui rușinea, suferi crucea pentru bucuria ce 'i stă înainte, și șade d'a dreapta tronului lui Dumnezeu.

3. Uitați vă dar bine la cel care a suferit în sine de la cei păcă-

toși o așa de mare improtivire cu vorba, pentru ca să nu oboșiți, fiind în sufletele voastre osteniți.

4. Nu v'ați improtivit anchă pînă la sînge luptându vă împotriva păcatului,

5. Și ați uitat de tot îndemnul care vă vorbește ca unor fii?

Fiul meu, nu socoti drept puțin înțelepțirea de la Domnul,

Nici nu osteni, când ești muștrat de dînsul;

6. Căci pe care 'l iubește Domnul, 'l înțelepțește,

Și biciuește pe orî care fiu pe care dînsul îl primește la sine.

7. Spre înțelepțire suferiți, Dumnezeu se poartă cu voi ca cu fii. Căci care fiu este pe care nu 'l înțelepțește tatăl?

8. Iar dacă sînteți fără înțelepțire, de care toți s'au împărțășit, sînteți dar fii firești, și nu sînteți fii *adevărați*.

9. Apoi aveam înțelepțitori pe părinți noștri după carne și ne sfiam, nu ne vom supune cu mult mai virtos Tatălui spiritelor și vom fi vii?

10. Pentru că ei după a lor găsim cu cale ne înțelepțiau pentru puține zile, iar acesta spre folosul nostru ca să ne împărțășim de sîntenia lui.

11. Orî ce înțelepțire la starea de acum nu pare într'adevăr că este de bucurie, ci de întristare, dar mai în urmă dă celor deprinși prin ea rod de pace al dreptății.

12. De aceea îndreptați iar

măinile obosite și genuchile slăbănogite,

13. Și faceți urme drepte cu picioarele voastre, ca ce este schiop să nu se abată, ci mai virtos să fie vindecat.

14. Căutați pace cu toți și sănătatea, fără care nimenea nu va vedea pe Domnul,

15. Indreptând cu îngrijire lăcașul aminte ca nu rămânând vre unul în urmă de la Darul lui Dumnezeu, ca nu vre o rădăcină de amărăciune crescând în sus să bântue și printr'ensă mulți să fie molipsiți,

16. Ca să nu fie vre un desfrânat sau vre un lumesc ca Esau, care pentru o singură mâncare a dat dreptul său de înteu născut.

17. Pentru că știți că și mai în urmă, când dori să moșteniască binecuvântarea, nu fu luat în seamă; căci nu află loc pentru schimbare de gând, deși cu lacrimi o ceru.

18. Căci nu v'ați apropiat de munte ce se pipăe și aprins de foc, și de nor întunecos, și de întunecime și de furtună,

19. Și de sunet de trâmbiță și de al cuvintelor glas, pe care auzindu 'l ei se rugară ca să nu li se mai vorbiască;

20.—Căci nu suferiau porunca: chiar dobitoc dacă va fi atins muntele, va fi omorât cu petre sau cu săgeată va fi străpuns;

21. Și — astfel de înfricoșătoare era arătarea! — Moise zise: înspăimântat sunt și tremur; —

22. Ci v'ați apropiat de muntele Sion și de cetatea viului Dumnezeu, de Ierusalemul ceresc, și de zecimi de mii de ângerî,

23. De adunare spre sărbare și de adunare de înteu născuți, scriși în ceruri, și de judecător, Dumnezeul tuturor, și de spirite ale dreptilor desăvârșiți,

24. Și de Iisus mijlocitorul așezământului de curind și de al stropirii sânge care vorbește mai bine de cât Abel.

25. Luați seama, nu părăsiți pe cel care vă vorbește; căci dacă aceia n'au scăpat când părăsiră pe cel care rostește pe pământ cuvinte dumnezești, mult mai virtos noi nu vom scăpa, noi care ne întoarcem de la cel care rostește cuvinte dumnezești din cer,

26. Al cărui glas sgudui atunci pământul, iar acum făgădui zicând. eu voi clătina âncă o dată nu numai pământul, ci și cerul.

27. Iar acest âncă o dată arată schimbarea celor ce sunt sguduite ca a unor lucruri făcute, pentru ca să rămăe cele ce nu sunt sguduite.

28. Pentru aceea, fiind că primim împărăție neclintită, mulțumim prin care mulțumire să slujim lui Dumnezeu cu bună plăcere, cu luare aminte și sfială;

29. Căci și este Dumnezeul nostru foc mistuitor.

CAP. XIII.

*Felurite afaturî. Oħristos este unul și acelaș
Urărî de bine.*

1. Iubire frățească să rămăe.
2. Nu uitați ospitalitatea, căci prin aceasta uni fără să știe primiră oaspeți pe ângerî.

3. Aduceți vă aminte de cei legați ca legați împreună cu voi, de cei care suferă răul ca fiind și voi  nsiv  in corp.

4. De cinste să fie căsătoria in toate și patul curat; căci pe desfrânați și pe adulteri 'i va judeca Dumnezeu.

5. G ndirea și purtarea să fie neiubitoare de argint, fiți indetulați de cele de acum; căci el  nsuși a zis: nici de cum n'am să te las, in nici un chip nu te părăsesc,

6. Astfel noi indr snind zicem:

Domnul 'mi este ajutor, nu mă voi teme;

Ce 'mi va face omul ?

7. Aduceți vă aminte de mai mari voștri, ca de uni care v'au vorbit cuv ntul lui Dumnezeu, al căror sf rșit al vieței privindu 'l de aproape urmați credința lor.

8. Iisus Christos acelaș *este* și in veci.

9. Prin inv ț tur  felurite și streine nu vă amăgiți; căci este bine ca prin Dar să fie int rit  inima, nu prin dem nc ri din care n'au avut folos cei care umblă cu d nsele.

10. Avem altar de la care n'au drept să m n nce cei care slujesc cortului.

11. Căci corpurile dobitoacelor al căror s nge este pus pentru păcat in locul prea s nt prin archiereu, corpurile acestora sînt arse afară din tabără.

12. Pentru aceea și Iisus, ca să s ntiasc  prin s ngele său poporul, pătimi afară din poartă.

13. Dec  dar să eșim la d nsul afară din tabar , suferind infruntarea lui;

14. Căci nu avem aci cetate stătătoare, ci căutăm cu stăruință pe cea viitoare.

15. Dec  printr' nsul să aducem tot dauna lui Dumnezeu jertfă de laudă, adecă rod de buze care laudă numele lui.

16. Nu uitați dar facerea de bine și imp rt șirea; căci la jertfe de acestea găsește Dumnezeu bună plăcere.

17. Ascultați de mai mari voștri și supuneți vă; pentru c  ei veghează pentru sufletele voastre ca uni care dau seamă; ca să facă aceasta cu bucurie și nu suspin nd; căci aceasta vă este nefolositor.

18. Rugați vă pentru noi, căci socotim că avem știință bună de noi însine, fiind că dorim să fim bine in toate.

19. Și mai mult vă indemn să faceți aceasta, ca să fiu mai curind inapoieat vo 

20. Iar Dumnezeul păcii cel care a scos afară dintre morți

pe marele păstor al oilor prin sângele unui așezământ vecinic, pe Domnul nostru Iisus,

31. Să vă aducă la desăvârșire în orice lucru bun ca să faceți voia lui, lucrând în noi ce este bineplăcut înaintea lui, prin Iisus Christos, căruia fie mărirea în veci vecilor. Amin.

22. Vă îndemn ânsă, fraților,

îngăduiți cuvântul îndemnării; căci și pe scurt v'am scris.

23. Aflați că s'a dat drum fratelui Timoteu, cu care vă voi vedea, dacă vine mai curînd.

24. Urați bine la toți mai mari voștri, și la toți sînți. Vă urează bine cei din Italia.

25. Darul cu voi toți.

EPISTOLA

LUI

IACOB

CAP. I.

Ispiriele sînt de folos. Așuțiile sînt trecătoare. Ascultarea și împlinirea legii. Limba trebuie înfrînată.

1. Iacob slujitor al lui Dumnezeu și al Domnului Iisus Christos celor doăsprezece semînții, ce sînt în împrăștiere, multă sînătate.

2. Frați mei, socotiți drept orî ce bucurie, cînd veți fi cîzut în felurite ispite,

3. Știînd că încercarea voastră în credință lucrează stăruință;

4. Iar stăruința aibă lucru deplin, ca să fiți desăvârșiți și întregi, ne avînd lipsă de nimic.

5. Dacă dar cineva dintre voi are lipsă de înțelepciune, ceară, de la Dumnezeu care dă tuturor d'adrepul și nu înfruntă, și 'i s'va da.

6. Să ceară ânsă în credință, neîndoindu se de nimic; pentru că cine s'îndoieste seamănă cu

valul mării mișcat de vânt și aruncat încoacă și 'ncolo.

7. Adecă să nu gândiască că va lua ceva de la Domnul acel om,

8. Bărbat indoelnic, nestatornic în toate căile sale.

9. Fratele înjosit laude se dar de înălțimea lui.

10. Iar bogatul de înjosirea lui, că va trece ca o floare a erbei.

11. Pentru că răsări soarele împreună cu arșița și uscă earba, și floarea ei căzu și podoaba feței peri; astfel și bogatul va peri cu încetul în umbletele sale.

12. Fericit este bărbatul care rabdă ispita, că lămurit fiind va lua a vieții coroană, pe care a făgăduit o *Domnul* celor care 'l iubesc.

13. Nimenea ispitit fiind să nu zică că sunt ispitit de la Dumnezeu; pentru că Dumnezeu este necercat de rele, și dânsul nu ispitește pe nimenea

14. Dar fie care este ispitit, fiind tras și momit de a sa poftă.

15. Apoi pofta după ce a zămislit naște păcat, iar păcatul după ce a fost deservit naște moarte.

16. Nu fiți rătăciți, frați mei iubiți.

17. Orî ce dare bună și orî ce dar deservit să pogoară de sus de la al luminilor Tată, la care nu este schimbare sau umbră făcută de mutare.

18. Binevoind ne a născut prin cuvânt de adevăr, ca să fim noi o pîrgă a fapturilor sale.

19. Să știți, frați mei iubiți; Orî ce om fie ager la auzire, încet la vorbire, încet la mânie.

20. Căci a bărbatului mânie nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu.

21. De aceea lepădând orî ce necurăție și prisosire de răutate primiți cu blândețe cuvântul sădit, care poate să mântuiască sufletele voastre.

22 Faceți vă dar împlinatori ai cuvântului, și nu numai auzitori, înșelându vă pe voi înșivă.

23. Că dacă cineva este auzitor al cuvântului, și nu împlinator, acesta seamănă bărbatului care privește în oglindă fața firii sale;

24. Căci s'a privit pe sine și a plecat, și îndată a uitat ce fel era.

25. Cine s'a uitat ânsă de aproape în legea deservită a stării de sine, și a stăruit la ea, ne făcându se auzitor uîtuc, ci îndeplinitor al lucrului, acesta va fi fericit în îndeplinirea ei.

26. Dacă gândește cineva a fi slujitor lui Dumnezeu, ne ținându 'și în frâu limba sa ci amăgindu 'și inima, slujirea de Dumnezeu a acestuia este deșartă.

27. Slujirea lui Dumnezeu curată și fără pată la Dumnezeu și Tatăl este aceasta: a cerceta pe orfanî și văduve în strimtorarea lor, a te păzi pe tine însuși curat față de lume.

CAP. II.

Nu trebuie a desprețui pe săraci. În iubirea către aproapele este împlinită legea. Credința trebuie dovedită prin fapte. Abraam și Raab.

1. Frați mei, să nu aveți cu părtinire credința Domnului nostru Iisus Christos, a măririi.

2. Căci dacă va fi intrat în adunarea voastră un bărbat având inel de aur în deget, *îmbărcat* în vestiment strălucitor, și va fi intrat și un sărac în veșment soios,

3. Și vă veți fi uitat cu luare aminte spre cel care poartă vestimentul cel strălucitor și veți fi zis: Tu șazi aci bine, și săracului 'i veți fi zis: Tu stai colo sau șazi la picioarele mele,

4. Nu v'ați indoit oare în voi înșivă și v'ați făcut judecători de gândiri rele?

5. Ascultați, frați mei iubiți, oare Dumnezeu nu 'și a ales pe săraci pentru lume ca să fie bogați și moștenitori ai împărăției, pe care a făgăduit o celor care 'l iubesc?

6. Iar voi ați desprețuit pe sărac. Oare nu bogați vă împilează pe voi, și ei vă târesc la judecăți?

7. Nu defăimează ei numele bun care fu chemat peste voi?

8. Dacă într'adevăr impliniți legea împărătească: «Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuți», potrivit scripturei, bine faceți.

9. Iar dacă sunteți părtinitori,

lucrați păcat, muștrați fiind de lege ca călcători.

10. Pentru că cine va fi păzit toată legea, dar va fi păcătuit într'o singură poruncă, s'a făcut vinovat de toate *poruncile*.

11. Pentru că cine a zis «nu săvârși adulter», a zis și «nu omori»; iar dacă nu săvârșești adulter, dar omori, te ai făcut călcător de lege.

12. Astfel vorbiți și astfel faceți, ca cei care au să fie judecați prin legea stării de sine.

13. Căci judecata este fără milă pentru cel care nu face milă; mila se mândrește față de judecată.

14. Care este folosul, frați mei, dacă zice cineva că are credință, iar fapte nu are? Oare credința 'l poate mântui?

15. Dacă un frate sau o soră sunt golii și au lipsă de hrana trebuincioasă în fie care zi,

16. Și cineva dintre voi le va fi zis: Mergeți în pace, încălziți vă, și săturați vă, dar nu le dați cele trebuincioase corpului, care este folosul?

17. Astfel și credința dacă nu va fi avut fapte moartă este în sine.

18. Dar va zice cineva: «Tu ai credință, și eu am fapte»; arată 'mi credința ta fără fapte și eu 'ți voi arăta din faptele mele credința.

19. Tu crezi că unul este Dumnezeu? Bine faci; și demoni cred și se înfiorează.

20. Voești dar să cunoști. o-mule deșărt, că credința fără fapte este nelucrătoare?

21. Abraam tatăl nostru nu fu îndreptățit din fapte, fiind că a-duse jertfă pe Isaac fiul său pe altar?

22. Vezi că credința lucrează împreună cu faptele lui, și din fapte fu deservită credința,

23. Și fu împlinită scriptura care zice: Iar Abraam crezu lui Dumnezeu, și 'i se socoti spre îndreptățire, și fu numit prieten al lui Dumnezeu.

24. Vedeți că din fapte este îndreptățit omul și nu din credință numai.

25. Dar aseminea și Raab desfrânata nu fu îndreptățită din fapte, fiind că primi pe vestitori și 'i scoase afară pe altă cale?

26. Căci după cum corpul fără spirit este mort, astfel și credința fără fapte moartă este.

CAP. III.

Cititori nu trebuie să aibă învățători mulți.

Cu greu este a înfrâna limba. Adevărata înțelepciune.

1. Nu fiți mulți învățători, frați mei, știind că mare osindă vom lua.

2. Pentru că toți mult păcătuim; dacă cineva nu păcătuiește în cuvânt, acesta este bărbat deservit, în stare să înfrâneze și tot corpul.

3. Dacă noi dar punem frânele în gurile cailor ca să ni 'i su-

punem, ducem după noi și tot corpul lor;

4. Iată, chiar vasele, deși sunt așa mari și mânate de vânturi iuți, sunt duse de cârmă mică încotro hotărăște pornirea celui care îndreptează;

5. Astfel și limba mic membru este și vorbește lucruri mari. Iată ce foc, ce pădure aprinde

6. Limba, foc, lumea nedreptății! Limba se rinduește între membrele noastre, și mânjaste tot corpul și arde în flacăre roata firii și în flacăre este arsă de gheenă.

7. Pentru că ori ce fire de feare și paseri, de târitoare și de văturoare în mare este domolită și a fost domolită de firea omului.

8. Dar limba nimenea dintre oameni nu poate să o domoliască, este un rău fără încetare, plină de venin aducător de moarte.

9. Cu densa binecuvântam pe Domnul și Tatăl, și cu densa blestemăm pe oameni care sunt făcuți după asemănarea lui Dumnezeu;

10. Din aceeași gură ese binecuvântare și blestem. Nu trebuie, frați mei, ca acestea să fie astfel.

11. Nu cumva isvorul aruncă din aceeași deschizătură dulcele și amarul?

12. Oare poate, frați mei, un smochiu să facă masline sau o viță smochine? Nicăi apă sărată nu poate da apă dulce.

13. Cine este înțelept și în-

țelegător între voi? *Acela* arate din purtarea bună faptele lui cu blândețe de înțelepciune

14. Iar dacă aveți rîmnire amară și zavistie în inima voastră, nu vă mândriți față de adevăr, și mințiți.

15. Această înțelepciune nu vine de sus, ci este pămîntească, firească, demonicească.

16. Căci unde este rîmnire și zavistie, acolo este neorînduială și ori ce lucru rău.

17. Iar înțelepciunea de sus este mai 'ntîiu curată, apoi pacînică, învoitoare, ascultătoare, plină de milă și roade bune, neîndoelnică și fără fățarie.

18. Și semință de dreptate este în pace semănată de cei care fac pace.

CAP. IV.

Trebuie să fugim de plăceri deșarte. Improptiva vorbitorilor de rău și celor care se încred în sinele.

1. De unde sînt răsboaie și de unde lupte între voi? Nu de aci, din poftele voastre care se oștesc în membrele voastre?

2. Pofțiți, și nu aveți; omoriți și pismuiți, și nu puteți dobîndi; vă luptați și vă răsboiți. Și nu aveți pentru că voi nu cereți;

3. Cereți și nu primiți, pentru că cereți rău, ca să cheltuiți în poftele voastre,

4. Desfrînaților, nu știți că prietenia lumei este vrăjmașă lui Dumnezeu? Decî cine se va fi

hotărît să fie prieten al lumii, să face vrăjmaș lui Dumnezeu.

5. Sau gîndiți că îndeșărt zice scriptura? Cu pismă dorește spiritul care locui în noi,

6. Ânsă dă mai mare Dar. De aceea zice: Dumnezeu se împotrivește mândrilor, iar smeriților le dă Dar.

7. Decî supuneți vă lui Dumnezeu, dar împotiviți vă diabolului, și va fugi de la voi;

8. Apropieați vă de Dumnezeu, și se va apropiea de voi. Curățiți vă mâinile, păcătoșilor, și sîntiți inimile, îndoelnicilor.

9. Simțiți durere și întristați vă, plîngeți, risul vostru prefacă se în întristare și bucuria în rușine de voi ênsivê.

10. Fiți smeriți înaintea Domnului, și el vă va înălța.

11. Nu vorbiți de rău uni pe alți, fraților, cine vorbește de rău pe fratele său, ori judecă pe fratele său, vorbește de rău legea și judecă legea; iar dacă judeci legea, nu ești împlinitor al legii ci judecător.

12. Unul este legiuitor și judecător, cel care poate să mîntuiască și să pearză; cine ești dar tu, care judeci pe aproapele?

13. Veniți acum cei care ziceți: Astăzi sau mâine vom pleca la orașul și la orașul și vom face acolo anul și vom face negustorie și vom câștiga,

14. — Ca uni care nu știți cele de mâine; căci cum este vieța voastră? Pentru că sînteți abur

ce puțin timp să arată, apoi și dispăre; —

15. În loc ca voi să ziceți dacă Domnul voește, vom și trăi vom și face aceasta sau aceea.

16. Acum lăudați-vă dar în mândria voastră deșartă; orî ce laudă de felul acesta este rea.

17. Deci cine știe să facă bine și nu face, acela păcat are.

CAP. V.

Sfaturi către avuți. Răbdarea temătorilor de Dumnezeu. Nu trebuie a jura. Ingrijirea bolnavilor, puterea rugăciunilor. Despre cei căzuți.

1. Veniți acum cei care sunteți bogați, plângeți jălindu-vă de muncile ce vin peste voi.

2. Bogăția voastră a putrezit, și veștmintele voastre au fost mâncate de molii,

3. Aurul vostru și argintul sînt pline de rugină, și rugină lor va fi dovadă împotriva voastră și ca foc va mânca cărnurile voastre. V'ați adunat comoară în zilele d'apoi!

4. Iată, plata lucrătorilor care au secerat țarinile voastre, *plata* ce rămâne în urmă strigă dintre voi, și strigățile secerătorilor au intrat în urechele Domnului Sabaoth.

5. V'ați desfătat pe pământ și v'ați desmerdat, ați hrănit inimile voastre în zi de înjunhere.

6. Ați osîndit, ați omorît pe cel drept, nu vi s'împotrivesc.

7. Deci fiți îndelung răbdă-

tori, fraților, pînă la venirea Domnului. Iată plugarul așteaptă rodul pentru dînsul pînă ce primește ploae timpurie și târzie;

8. Fiți și voi îndelung răbdători, întăriți inimile voastre, că s'a apropiat venirea Domnului.

9. Nu suspinați uni împotriva altora, fraților, ca să nu fiți judecați; iată judecătorul stă înaintea ușilor.

10. Luați, fraților, ca pildă a suferinței și a îndelung răbdării pe profeți, care vorbiră în numele Domnului.

11. Iată fericim pe cei care răbdară cu statornicie; de răbdarea lui Iob ați auzit și sfârșitul de la Domnul, vedeți că foarte milos este Domnul și îndurător.

12. Dar înainte de toate, frați mei, nu jurați, nici pe cer nici pe pământ nici pe orî ce alt jurămint; ci fie al vostru așa, așa, și al vostru nu, nu, ca să nu cădeți sub judecată.

13. Suferă cineva între voi? Să se roage; este cineva cu inimă bună? Să cînte.

14. Este cineva bolnav între voi? Să cheme la sine pe preoți bisericești, și ei să se roage peste dînsul, unghîndu-l cu untdelemn în numele Domnului.

15. Și rugăciunea credinței va scăpa pe cel bolnav, și Domnul îl va scula; chiar dacă a făcut păcate, 'i se va erta.

16. Deci mărturisiți-vă uni altora păcatele, și rugați-vă uni pentru alți, ca să fiți tămăduiți;

mult poate rugăciunea dreptului, de oare ce ea lucrează.

17. Elia era om asemenea noă la fire, și cu rugăciune se rugă ca să nu ploă, și n'a ploat pe pământ trei ani și șase luni;

18. Și iarăși se rugă, și cerul dete ploae și pământul odrăsli rodul lui.

19. Frați mei, dacă cineva între voi se va fi rătăcit de la adevăr, și cineva îl va fi întors,

20. Să știe că cel care a întors pe păcătos din rătăcirea căii lui va scăpa sufletul lui din moarte, și va acoperi o mulțime de păcate.

ÎNTÎIA EPISTOLĂ

A LUI

PETRU

CAP. I.

Christos este mântuirea și nădejdea noastră. Credința trebuie dovedită. Profeți au fost la noi. Cuvântul lui Dumnezeu este viața noastră.

1. Petru apostol al lui Iisus Christos aleșilor, locuitori trecători ai împrăstierii în Pont, Galatia, Capadocia, Asia și Bitinia,

2. După știință de mai 'nainte a lui Dumnezeu Tatăl, în sânti-

rea Spiritului, spre ascultare și stropire cu sângele lui Iisus Christos. Dar voă și pace să fie înmulțită.

3. Binecuvântat este Dumnezeu și al Domnului nostru Iisus Christos Tată, care după mare mila sa ne născu iarăși spre nădejde vie prin învierea lui Iisus Christos dintre morți,

4. Spre moștenire neperitoare și fără pată și nevestejită, păstrată în ceruri pentru noi,

5. Care suntem în puterea lui Dumnezeu păziți spre mântuire gata ca să fie descoperită în timpul d'apoi.

6. De care vă veseliți, deși puțin timp acum, dacă se cuvine sunteți întristați în felurite ispite.

7. Pentru ca a credinței voastre lămurire mai prețioasă de cât a aurului cel peritor, lămurit ansă prin foc, să fie aflată spre laudă și mărire și cinste la descoperirea lui Iisus Christos,

8. Pe care deși nu 'l ați văzut îl iubiți, în care, deși nu 'l vedeți acum, dar crezând, vă veseliți cu bucurie de nespus și mărită,

9. Luând voi d'aci sfârșitul credinței voastre, mântuirea sufletelor.

10. Despre care mântuire căutară cu stăruință și cercetară cu deamănuntul profeți care profetizară despre darul *rînduit* pentru voi,

11. Cercetând ei la ce sau la ce fel de timp învedera spiritul lui Christos, care *spirit* era într'ênși dovedind mai d'înainte patimile *rînduite* pentru Christos și mărirea după acestea;

12. Căroră le fu descoperit că nu pentru dênși însuși, dar pentru voi slujiau aceleași care acum fură vestite voe prin cei care vă binevestiră în Spiritul Sânt trimis din cer, la care *lucruri* ângeri doresc să se uite de aproape.

13. Pentru aceea încingându-vă mijloacele gândirii, fiind

deștepți, nădăjduiți desevêrșit în Darul ce vi se aduce în descoperirea lui Iisus Christos.

14. Fiind că sunteți fii ai ascultării, ne asemănându-vă poftelor de mai 'nainte în neștiința voastră,

15. Ci după Sântul care v'a chemat, fiți și voi sânti în orice mers al vieții,

16. Pentru că scris este: Fiți sânti, pentru că sânt sunt eu.

17. Și dacă voi chemați în ajutor ca Tată pe cel care cu ne-părtinire judecă după lucrul fie căruia, petreceți în temere timpul vremelnicii voastre,

18. De oare ce știți că nu prin cele stricacioase: argint sau aur ați fost răscumpărați din mersul vostru deșert în viață dat de la părinți,

19. Ci cu sânge prețios, ca al unui mel desevêrșit și fără pată, al lui Christos,

20. Cunoscut fiind într'adevăr mai 'nainte de întemeierea lumii, dar la sfârșitul timpurilor arătat pentru voi,

21. Care printr'ênsul ați crezut în Dumnezeu care îl sculă dintre morți și 'i dăte mărire, astfel că credința voastră și nădejdea este în Dumnezeu.

22. După ce ați curățit sufletele voastre în ascultarea adevêrului *prin Spirit* spre iubire frățească fără fățarie, iubiți-vă dăinuitor din inimă uni pe alți,

23. Născuți fiind iarăși nu din sămînță peritoare ci neperitoare,

prin al lui Dumnezeu cuvânt viu
și stătător *în veac*.

24. Pentru că:

Orice carne este ca o earbă,
Și ori ce mărire a ei ca o floare
a erbei;

S'a uscat earba, a căzut și
floarea;

25. Iar cuvântul Domnului rămâne
în veac.

Și acesta este cuvântul care
fu binevestit către voi.

CAP. II.

*Să ne apropiem de peatra cea vie. Preoție
împărătească. Vieța curată. Supunerea
către mai mari. Trebuie să suferim având
pildă pe Christos.*

1. Decî lepadând ori ce răutate
și ori ce viclenie și fățării și pi-
smuirii și ori ce vorbiri de rău,

2. Fiind că sunteți copii născuți
de curînd, doriți cu înfocare lap-
tele cuvîntător neprefăcut, ca în
el să creșteți spre mîntuire,

3. Dacă ați gustat că bun este
Domnul.

4. Către care apropiîndu vă,
către peatra cea vie, ne luată
între adevăr în seamă de oameni,
dar la Dumnezeu aleasă, pre-
țioasă,

5. Și voi fiind că sunteți petre
vî clădiți sunteți casă spirituală
spre preoție sîntă, ca să aduceți
jertfe spirituale bineprimite lui
Dumnezeu prin Iisus Christos.

6. Pentru că se coprinde în
scriptură:

Iată eu pun în Sion peatră un-
ghiulară aleasă, prețioasă,

Și cine crede într'însa nu va
fi rușinat.

7. Decî voe care credeți este
cîntea, iar necredincioșilor,

Peatra pe care n'o luară în
seamă clăditori,

Aceasta fu făcută pentru cap
de unghiū,

Și:

Peatră de poticnire și stîncă
de smîntea,

8. Acelora care neascultînd
cuvîntul se lovesc, pentru care
și puși au fost.

9. Dar voi sunteți semînție a-
leasă, preoție împărătească, neam
sînt, popor al sîu dobîndit, ca
să vestiți afară virtuțile celui care
v'a chemat din întunec în lu-
mina lui minunată;

10. Voi care altă dată *erați* nu
popor, dar acum popor al lui
Dumnezeu, care *erați* nu miluiți,
dar acum ați fost miluiți.

11. Iubiților, vî îndemn
fiind că sunteți vremelnici și lo-
cutori trecători să vî feriți de
pofta firești, ca unele care se
oștesc împotriva sufletului,

12. Avînd mersul vieții voastre
bun între neamuri, ca în aceea
ce vî vorbesc de rău ca pe fă-
cători de rele, pentru lucrurile
bune vîzîndu le cu ochi să la-
ude pe Dumnezeu în zi de cer-
cetare.

13. Supuneți vî pentru Dom-
nul ori cărei întocmiri omenești,
fie împăratului fiind că este înalt
stăpînitor,

14. Fie dregătorilor pentru că

sunt trimiși de densusul spre pedepsirea făcătorilor de rele și spre lauda făcătorilor de bine;

15. Că astfel este voea lui Dumnezeu, ca voi făcând bine să lăsați fără cuvânt neștiința oamenilor fără minte;

16. Ca stătători de sine, și anume nu ca cum ați avea starea de sine drept acoperământ al reutății, ci ca robi ai lui Dumnezeu.

17. Cinstiți pe toți, iubiți frăția, temeți vă de Dumnezeu, cinstiți pe împăratul.

18. Voi ai casei, supunându vă în ori ce temere stăpînilor, nu numai celor buni și blânzi, ci și celor suciți.

19. Căci aceasta este plăcut, dacă cineva pentru știința ce Dumnezeu are de densusul suferă întristări pătimind pe nedrept.

20. Pentru că ce fel de laudă este, dacă greșind și palmuiți fiind veți răbda? Ci dacă făcând bine și pătimind veți răbda, aceasta este plăcut la Dumnezeu.

21. Căci pentru aceasta ați fost chemați, că și Christos a pătimuit pentru voi, lăsându vă pildă ca să urmați de aproape în urmele lui,

22. Care păcat nu făcu, nici nu se află violenție în gura lui,

23. Care fiind aspru înfruntat nu răspundea improprie prin aspre înfruntări, pătimind nu amenința, dar se da pe sine celui care judecă drept,

24. Care păcatele noastre el le adus la corpul lui pe lemn, ca după ce am murit față de păcate

să trăim pentru dreptate, prin ale cărui semne de lovituri ați fost vindecați.

25. Pentru că erați ca oi ră-tăcite, dar cum v'ați întors la păstorul și veghetorul sufletelor voastre.

CAP. III.

Sfaturi către femei și bărbați. Indemnuri la iubirea frățească, la cumpătare, la abdare. Suferința lui Christos și ducerea la epiritale din închisoare. Puterea botzului.

1. De asemenea, voi femeilor, supunându vă bărbaților voștri, ca chiar dacă uni nu ascultă cuvântul să fie dobîndiți prin purtarea fără vorbă a femeilor lor,

2. Vezënd de aproape a voastră purtare curățită în temere de Dumnezeu;

3. A căror podoabă să fie nu cea din afară a împletirii părului și a punerii de scule de aur sau a îmbrăcării de haine;

4. Ci omul ascuns al inimei în neperitoarea podoabă a spiritului blând și liniștit.

5. Pentru că astfel altă dată și santele femei nădăjduind în Dumnezeu se împodobiau, supunându se la bărbați lor,

6. După cum Sara asculta de Abraam, numindu-l domnulei, ale cărei fice v'ați făcut făcând bine și ne temëndu vă de nici o frică

7. Voi bărbaților, de asemenea trăind înțelepțește împreună cu făptura femească ca cu o făptură mai slabă, dând cum se ou-

vine cinste ca și unor părtașe de darul de viață, ca să nu fie curmate rugăciunile voastre.

8. În sfârșit toți de acelaș gând, împreună pătimitori, iubitori de frați. miloși, smeriți,

9. Ne răsplătind rău pentru rău sau aspră înfruntare pentru aspră înfruntare, d'improvisă bine-cuvântând, că spre aceasta ați fost chemați ca să aveți parte de bine cuvântare.

10. Pentru că cine voește să iubiască viață

Și să vadă zile bune

Opriască 'și limba de la rău

Și buzele să nu vorbiască viclenie,

11. Abată se de la rău și facă bine,

Caute pace și alerge s'o dobîndiască,

12. Că ochi Domnului *sînt* peste drepti

Și urechele lui spre rugăciunea lor

Iar fața Domnului asupra făcătorilor de rele.

13. Și cine este care să vă vatăme pe voi, dacă vă faceți rimnitori de bine?

14. Dar și dacă ați suferi pentru dreptate, fericiți *sînteți*.

Și de teama lor nu vă temeți nici nu vă turburați,

15. Ci sînțiți pe Domnul, pe Christos, în inimile voastre, *fiți* gata tot dauna spre a da răspuns la ori cine vă cere socotală de nădejdea voastră, ânsă cu blîndețe și temere de Dumnezeu,

16. Avînd știință bună de voi ênșivă, ca în ceea ce sînteți vorbiți de rău să fie dați de rușine cei care desprețuesc purtarea voastră bună în Christos.

17. Pentru că mai folositor este ca făcînd bine să suferiți, dacă astfel ar fi voea lui Dumnezeu, de cît făcînd rău.

18. Că și Christos suferi pentru păcate o singură dată, drept pentru nedrepti, ca să ne apropie de Dumnezeu, omorît fiind în carne, dar făcut viu în spirit.

19. În care și ducîndu se predică spiritelor în închisoare,

20. Neascultătoare altă dată cînd așteptă îndelunga răbdare a lui Dumnezeu în zilele lui Noe pe cînd se întocmia corabia, în care puținii, adecă opt suflete, fură scăpați prin apă,

21. Care apă desêvêrșit închipuitoare vă scapă acum și pe voi ca botez, nu lepădare de necurăție de carne ci cerere de știință bună de sine către Dumnezeu, prin învierea lui Iisus Christos,

22. Care este d'a dreapta lui Dumnezeu, dus fiind în cer, supuși fiindu 'i ângerî și stăpîniî și puterî.

CAP. IV.

Vieața noastră trebuie să o dăm lui Dumnezeu și fraților. Să ne bucurăm de încercarea suferințelor.

1. Decî fiind că Christos a suferit în carne înarmați vă și voi cu aceeași gîndire, pentru că cine

a suferit în carne a încetat de la păcat,

2. Ca să nu mai trăiască timpul rămas în carne după poftele oamenilor, ci după voința lui Dumnezeu.

3. Căci destul este că în timpul trecut ați făcut cu desăvârșire voea neamurilor, umblând în destrămării, în pofte, în nesațiu de beții, în ospețe desfătătoare, în petreceri cu băuturi și în idolatrii neertate,

4. De care se miră, că voi nu alergați împreună la aceeași răvărsare a desfrânării, defăimând

5. Cej care vor da socotială celui care este gata să judece pe vii și morți.

6. Căci spre aceasta se binevesti și morților, ca să fie judecați potrivit oamenilor în carne, dar să trăiască în spiriț potrivit lui Dumnezeu.

7. Dar sfârșitul tuturor s'a apropiat. Deci cumpătați vă și treziți vă spre rugăciuni,

8. Având înainte de toate iubire dăinuitoare uni către alți, pentru că iubirea acopere mulțime de păcate,

9. Fiți primitori de oaspeți uni către alți fără murmur,

10. Fie care după cum a primit darul, slujindu vă cu dânsul uni pe alți ca îngrijitori buni ai darului felurit al lui Dumnezeu;

11. Vorbind ca cuvinte ale lui Dumnezeu, dacă cineva vorbește, slujind ca din puterea pe care o dă Dumnezeu, dacă slujaște cineva,

pentru ca în toate să fie mărit prin Iisus Christos Dumnezeu, căruia 'i este mărirea și stăpînierea în veci vecilor. Amin.

12. Iubiților, nu vă mirați de focul aprins întră voi, făcut voe spre încercare, ca cum vi s'ar întâmpla ceva strein,

13. Ci întru cât sunteți părtași la suferințele lui Christos bucurați vă, ca și la descoperirea mării lui să vă bucurați veselindu vă.

14. Dacă sunteți muștrați în numele lui Christos, fericiți sunteți, pentru că Spiritul mării și al lui Dumnezeu stă asupra voastră, după dânsi dânsă numele lui Christos este defaimat, iar după voi este mărit.

15. Adecă să nu sufere cineva dintre voi ca omoritor sau fur sau răufăcător, sau ca veghetor de cele streine.

16. Iar dacă suferă cineva ca creștin, să nu se rușineze, ci să măriască în numele acesta pe Dumnezeu.

17. Că este timp nemerit ca să înceapă judecata de la casa lui Dumnezeu; și dacă începe întău de la noi, care va fi sfârșitul celor care nu ascultă de evangelia lui Dumnezeu?

18. Și dacă dreptul abia este scăpat, necinstitorul de Dumnezeu și păcătosul unde se va arăta?

19. Astfel și cei care suferă după voința lui Dumnezeu să dea spre pază credinciosului întemeetor sufletele lor în facerea binelui.

CAP. V.

Datoriile presbiterilor și ale celorlalți. Trebuie să ne împotrivim diabolului. Urări de bine și îmbrățișări.

1. Decî pe presbiteri d'între voi 'i îndemn eu împreună prebister cu ei și martor al patimilor lui Christos și pârtașul mării ce are să fie descoperită;

2. Păstoriți-cea între voi turmă a lui Dumnezeu, *veghînd* nu cu silnicie, ci de bună voie potrivit lui Dumnezeu, nici pentru câștig urît, ci cu nepreget,

3. Nici ca cum stăpiniți cu apăsare pe cei dați prin sortî, ci făcîndu vă pilde ale turmei;

4. Și cînd se va fi arătat Archipăstorul veți lua cununa de amaran a mării.

5. De asemenea voi tinerilor, supuneți vă presbiterilor, și toți îmbrăcați vă uni pentru alți cu smerenia, că Dumnezeu se împotrivește mândrilor, iar smeriților le dă Dar.

6. Decî smeriți vă sub mîna cea tare a lui Dumnezeu, ca să vă înalțe la timp cuvenit,

7. Aruncînd toată grija voastră pe dînsul, că el îngrijește de voi.

8. Treziți vă. priveghiați. Împotrivitorul vostru, diabolul, ca un leu răcnind umblă căutînd pe cine să înghiță;

9. Acestuia împotiviți vă în-tăriți în credință, știind că aceleași suferințe sînt sîvîrșite frăției voastre în lume.

10. Dar Dumnezeu orî cărui Dar, care v'a chemat pe voi la mărirea lui vecinică în Christos, după ce veți fi suferit puțin timp, el vă va aduce la desîvîrșire, vă va întări, vă va împuternici, vă va întemea.

11. A lui este *mărirea și stăpînirea* în veci vecilor. Amin.

12. Prin Silvan credinciosul frate, după cum socotesc, v'am scris prin puține cuvinte, îndemnînd și dînd dovadă că adevăratul Dar al lui Dumnezeu este acesta, în care stați.

13. Vă îmbrățișază împreună aleasa din Babilon și Marcu fiul meu.

14. Imbrățișați vă uni pe alți în sărutare de iubire.

Pace voă tuturor care sînteți în Christos *Iisus*. *Amin*.

A D O A E P I S T O L Ă

A L U I

P E T R U

CAP. I.

In credință trebuie să adăogăm virtute, iar în virtute știință. Petru este mărtor al schimbării la față. Cuvântul profetic.

1. Simeon Petru slujitor și apostol al lui Iisus Christos celor care dobîndiră credință de acelaș preț cu a noastră în dreptatea Dumnezeului nostru și a Mântuitorului Iisus Christos.

2. Dar voe și pace să fie înmulțită în cunoștință deplină a lui Dumnezeu și a lui Iisus Domnul nostru.

3. Cum că dumnezeasca lui putere ne a dăruit toate cele spre viață și temere de Dumnezeu prin cunoștința deplină a celui care ne chemă prin mărirea și virtutea sa,

4. Prin care a dăruit făgăduințele prețioase noe și mari, ca prin acestea să vă faceți părtași de fire dumnezească. fugind de stricăciunea din lume în poftă,

5. Și chiar pentru aceasta punend voi orî-ce sirguință, mai

adăogați în credința voastră virtutea, iar în virtute cunoștința,

6. Iar în cunoștință înfrînarea, iar în înfrînare răbdarea stăruitoare, iar în răbdarea stăruitoare temerea de Dumnezeu,

7. Iar în temerea de Dumnezeu iubirea frățească, iar în iubirea frățească iubirea.

8. Căci acestea avendu le voi și prisosind ele v^e fac nu nelucrătorî, nici neroditorî spre cunoștință deplină a Domnului nostru Iisus Christos;

9. Pentru că cine nu are acestea, este orb slab la vedere, uitând curățirea păcatelor sale de demult.

10. De aceea cu atît mai mult, fraților, sirguiti v^e să faceți temeinică chemarea și alegerea noastră; căci făcend acestea nu veți greși nici odată.

11. Căci astfel vi s^e va da cu bogăție intrarea în împărăția vecinică a Domnului nostru și Mântuitorul Iisus Christos.

12. Pentru aceea voi îngriji tot dauna ca să v^e aduc aminte de acestea, deși știți și sunteți întăriți în adevărul de față.

13. Și socotesc că este drept ca, pe cât timp sunt eu în acest cort, să vă deștept prin aducere aminte,

14. Fiind că știu că grabnică este lepădarea cortului meu, după cum și Domnul nostru Iisus Christos 'mi a făcut cunoscut.

15. Dar mă voi și sêrgui ca voi să puteți în orî ce timp după eșirea mea să țineți minte de acestea.

16. Pentru că noi, nu urmând istorisirilor inchipuite născocite cu iscusință, v'am făcut cunoscut puterea Domnului nostru Iisus Christos și venirea lui, ci fiind singuri vîzătorii măreții aceleia.

17. Adecă luând de la Dumnezeu Tatăl cinste și mărire când 'i sê aduse acest glas de către mărirea cea măreață: «Acesta este fiul meu cel iubit, în care eu am binevoit.»

18. Și acest glas noi 'lam auzit adus din cer, fiind noi împreună cu dînsul în muntele cel sânt.

19. Și avem mai temeinic cuvîntul profetic, la care bine faceți luând aminte ca la o lumină luminaătoare într'un loc pîcios, pînă să lumineze zioa și luceafărul dimineței să rîsară în inimile voastre,

20. Cunoșcînd întîi această, că nici o profeție a scripturii nu sê face din tâlcuirea ei.

21. Pentru că nici odată prin voință de om nu fu adusă profeția, ci mînați de Spiritul sânt oameni vorbiră de la Dumnezeu.

CAP. II.

Venirea învățătorilor mincinoși. Pilde de pedeapsa ce așteaptă pe desfrânați și amăgitori. Greșala celor care sê leapădă de credință.

1. Dar au fost în popor și profeți mincinoși după cum și între voi vor fi învățători mincinoși, ca uni care vor băga pe furiș eresuri de peire, tăgăduind chiar pe stăpînul care 'i a rîscumpărat, aducîndu 'și lor grabnică peire,

2. Și mulți vor urma după destrămările lor din a căror pricină este defăimată calea adevărului.

3. Și în pornire spre orî ce tel de înavuțire vor căuta de la voi câștig prin cuvîntări plăsmuite, pentru care osînda nu întîrziază de demult, și peirea lor nu dormitează.

4. Căci dacă Dumnezeu nu cruță pe ângeri care au greșit, ci aruncîndu 'i în tartar 'i dete lanțurilor întunerecului, păstrați fiind spre judecată,

5. Și nu cruță lumea veche, ci păzi pe Noe, al optulea predicator de dreptate, când aduse potop peste lumea netemătorilor de Dumnezeu,

6. Și orașele Sodomei și Gomorei, după ce le prefăcu în cenușă, le osîndi la rîsturnare, punîndu le pildă a celor care au să fie netemători de Dumnezeu,

7. Și scăpă pe dreptul Lot tare muncit de petrecerea în desfrînare a celor fără de lege;

8. Pentru că locuind între dînși

dreptul acesta prin vedere și auzire chinuia din zi în zi cu lucruri nelegiuite un suflet drept.

9. Știe Domnul să scape din ispite pe temători de Dumnezeu, iar pe nedrepți să 'i păstreze pedepsiți pentru zi de judecată,

10. Și mai virtos pe cei care umblă după carne în poftă de necurățenie și desprețesc stăpînirea. Îndrăzneți îngânfați, ei nu se cutremură defăimând mărirea,

11. Pe când ângeri, fiind mai mari în tărie și putere, nu aduc înaintea Domnului judecată defăimătoare împotriva lor;

12. Aceștia ânsă, ca dobitoace necuvîntătoare născute firești spre prindere și stricăciune, defăimând cele ce nu știu, stricați vor fi și ei în a lor stricăciune,

13. Avînd să ăia cu dînși răsplată de nedreptate, socotind plăcere desfătarea zi cu zi, pete de necurățenie și pete de rușine, desmerdându-se în înșelăciunile lor ospetînd împreună cu voi,

14. Avînd ochi plini de adulter și nesățioși de păcat, momind suflete neîntărite, avînd inimă deprinsă la lăcomie, copii ai blestemului!

15. Părăsind calea dreaptă se rătăciră, urmînd calea lui Balaam fiul lui Bosor, care a iubit plată de nedreptate,

16. Și primi mustrare pentru a lui călcare de lege; asin fără glas grăind în glas de om opri nebunia profetului.

17. Aceștia sînt puțuri fără

apă și neguri mînate de furtună, pentru dînși este păstrată întu-necimea întu-necului;

18. Căci rostind cuvinte trufașe de desărtăciune, momesc în poște de carne prin desfătări pe cei care abia fug de cei care vețuesc în rătăcire,

19. Făgăduindu-le stăpînire de sine, fiind ei ânsăși robi ai stricăciunii; pentru că de cine este biruit cineva, aceluia 'i este și rob.

20. Căci dacă, după ce au fugit de necurățeniile lumii prin cunoștință deplină a Domnului nostru și Mîntuitorul Iisus Christos, dar iarăși s'au încurcat într'acestea, sînt biruiți, li s'au făcut cele de pe urmă mai rele de cît cele d'întîiu.

21. Pentru că mai bine era pentru dînși să nu fi cunoscut deplin calea dreptății, de cît după ce o cunoscă deplin să se întoarcă din sînta poruncă dată lor în primire.

22. Lor li s'a potrivit ceea ce se potrivește cu pilda adevărată: «cîne care s'a întors la vîrsătura sa», și: «porc care s'a spălat în tăvălitură de mocirlă.»

CAP. III.

Arderea lumii și înnoirea ei; venerea pe neașteptate a lui Christos. Greutatea înțelegerii unor lucruri din epistolele apostolului Pavel.

1. Iubiților, vă scriu această epistolă acum ca a doa, în care

deștept în aducere aminte lămurita voastră gândire,

2. Ca să vă aduceți aminte de cuvintele zise mai d'inainte de sânti profeți și de a apostolilor voștri poruncă a Domnului și Mântuitorului,

3. Cunoscând întîiu aceasta, că vor veni cu bajocură în zilele de pe urmă bajocoritori umblând potrivit cu ênsêși poftele lor.

4. Și zicînd: unde este făgăduința venirii lui? Căci de când adormiră părinți, toate rămân tot astfel de la început de făptură.

5 Pentru că ei dorind aceasta le este necunoscut că cerurile erau de demult și pămîntul este încheșat prin cuvîntul lui Dumnezeu din apă și prin apă.

6. Prin care lumea de atunci peri potopită fiind cu apă;

7. Iar cerurile de acum și pămîntul sînt prin acelaș cuvînt păstrate, ținute fiind pentru foc la zi de judecată și de peire a oamenilor necinstitori de Dumnezeu.

8. Și aceasta una să nu vă fie necunoscută voe, iubiților, că o singură zi la Domnul este ca o mie de ani și o mie de ani ca o singură zi,

9. Domnul nu întîrziează cu făgăduința sa, după cum uni socotesc întîrziere, ci rabdă îndelung pentru voi, nevrînd ca uni să pează, ci toți să vie la pocăință.

10. Va veni ânsă ca un fur zioa Domnului, în care zi cerurile vor trece cu iuteală vâjitoare, iar stichiile arse fiind vor fi des-

ființate, și pămîntul și lucrurile de pe dînsul vor fi arse de tot.

11. Decî fiind că toate acestea sînt desființate, ce fel trebuie să fiți voi în mersurile sante al vieței și în temeri de Dumnezeu,

12. Așteptând și grăbind venirea zilei lui Dumnezeu, pentru care zi cerurile aprinse fiind vor fi desființate și stichiile vor fi nimicite arse fiind.

13. Dar noi așteptăm potrivit făgăduințelor lui ceruri noi și pămînt nou, în care locuește dreptate.

14. Pentru aceea, iubiților, așteptând acestea, sirguiti vă ca să fiți pentru dînsul aflați în pace nepătați și fără greșală,

15. Și îndelunga răbdarea Domnului nostru socotiți o drept scăpare, după cum și iubitul nostru frate, Pavel, v'a scris potrivit înțelepciunii date lui,

16. Cum v'a scris și în toate epistolele, când vorbește într'însele despre acestea, în care epistole sînt greu de înțeles unele, pe care cei neștiutori și neîntăriți le întortochează ca și pe celelalte scrișuri spre peirea lor ênsuși.

17. Decî voi, iubiților, fiind că știți mai d'inainte păziți vă, ca nu lăsându vă a fi duși de rătăcirea celor fără de lege să cădeți din întărirea voastră,

18. Ci creșteți în darul și cunoștința Domnului nostru și Mântuitorul Iisus Christos. A lui este mărirea și acum și în zioa veacului. Amin.

ÎNȚEA EPISTOLĂ

A LUI

I O A N

CAP. I.

Dovadă despre Cuvântul vieții. Dumnezeu este lumină și cel care sunt ai lui umblă în lumină. Sângele lui Christos ne curățește de păcat.

1. Ce era de la început, ce am auzit, ce am văzut cu ochi noștri, ce privirăm și mâinele noastre pipăiră, despre Cuvântul vieții;

2. Și viața se arată, și am văzut și mărturisim și vestim voe viața veșnică, care era la Tatăl și se arată nouă;

3. Ce am văzut și am auzit, vestim și voe, ca și voi să aveți împărtașire cu noi. Și împărtașirea noastră este cu Tatăl și cu Fiul său Iisus Christos.

4. Și acestea scriem noi ca bucuria noastră să fie împlinită.

5. Și aceasta este soliea pe care am auzit o de la dânsul și pe care iarăși o vestim voe, că Dumnezeu este lumină și într'ânsul nu este nici un întunec.

6. Dacă zicem că avem împărtașire cu dânsul, și umblăm în întunec, mințim și nu făptuim adevărul;

7. Iar dacă umblăm în lumină

fiind că el însuși este în lumină, avem împărtașire uni cu alți și sângele lui Iisus Fiul său ne curățește de ori ce păcat.

8. Dacă zicem că nu avem păcat, ne amăgim pe noi înșine și adevărul nu este în noi.

9. Dacă mărturisim păcatele noastre, el este credincios și drept, ca să ne erte păcatele și să ne curățească de ori ce nedreptate.

10. Dacă zicem că n'am păcătuit, îl facem mincios, și cuvântul lui nu este în noi.

CAP. II.

Christos este mijlocitor nostru către Tatăl și ispășirea noastră. Porunci pentru a ne iubi uni pe alți. Iubirea lumii. Antichristii sunt mulți. Mincinos este cine tăgăduiește că Iisus este Christos. Ungerea adevărată.

1. Copii mei, acestea vi le scriu ca să nu păcătuiți. Și dacă va fi păcătuit cineva, avem mijlocitor la Tatăl, pe Iisus Christos drept;

2. Și el însuși este ispășire de păcatele noastre, dar nu numai de ale noastre, ci și de ale lumii întregi.

3. Și în aceasta știm că l'am

cunoscut, dacă păzim poruncile lui.

4. Cine zice că 'l am cunoscut, și poruncile lui nu le păzește, mincinos este, și adevărul nu este în acesta;

5. Iar dacă păzește cineva cuvântul lui, iubirea lui Dumnezeu este într'acesta cu adevărat desăvârșită. În aceasta cunoaștem că suntem într'ensul.

6. Cine zice că rămâne într'ensul este dator ca și el însuși să umble astfel după cum a umblat acela.

7. Iubiților, nu poruncă noă vă scriu, ci poruncă veche, pe care o aveați de la început; porunca cea veche este cuvântul pe care 'l ați auzit *de la început*.

8. Iarăși ca poruncă noă vă scriu ceea ce este adevărat într'ensul și în voi, fiind că întunecul trece și lumina adevărată se arată acum.

9. Cine zice că este în lumină și uraște pe fratele său, acela este pînă acum în întunec.

10. Cine iubește pe fratele său rămâne în lumină, și smintială nu este într'ensul;

11. Iar cine uraște pe fratele său este în întunec, și umblă în întunec și nu știe încotro se duce, pentru că întunecul a orbit ochi lui.

12. Vă scriu voă, copiilor, fiind că pentru numele lui v'au fost ertate păcatele.

13. Vă scriu voă, părinților, fiind că ați cunoscut pe Cel de

la început. Vă scriu voă, tinerilor, fiind că ați biruit pe cel rău. V'am scris voă, copiilor, fiind că ați cunoscut pe Tatăl.

14. V'am scris voă, părinților, fiind că ați cunoscut pe Cel de la început. V'am scris voă, tinerilor, fiind că sînteți tari și cuvântul lui Dumnezeu rămâne în voi și ați biruit pe cel rău.

15. Nu iubiți lumea, nici cele *ce sînt* în lume. Dacă cineva iubește lumea, iubirea Tatălui nu este într'ensul,

16. Fiind că tot ce este în lume: pofta cărnii și pofta ochilor și mândria deșartă a vieței, nu este de la Tatăl, ci este din lume.

17. Și lumea trece, și pofta ei; dar cine face voea lui Dumnezeu rămâne în veac.

18. Copii, este ceasul de pe urmă, și după cum ați auzit că vine Antichrist, și acum mulți s'au făcut antichristi, de unde cunoaștem că este ceasul de pe urmă.

19. Dintre noi au eșit, dar nu erau dintre noi; căci dacă ar fi fost dintre noi, ar fi rămas între noi, ci ca să se arate că nu sînt toți dintre noi.

20. Și voi aveți ungere de la cel Sânt, și toți știți.

21. Nu v'am scris voă fiind că nu știți adevărul, ci pentru că 'l știți, și că orî ce minciună nu este din adevăr.

22. Cine este mincinosul dacă nu cel care tăgăduiește că Iisus nu este Christosul? Acesta este

antichristul, cel care tăgăduște pe Tatăl și pe Fiul.

23. Orî cine care tăgăduște pe Fiul nu are nici pe Tatăl; cine mărturisește pe Fiul are și pe Tatăl.

24. Voi ce ați auzit de la început, în voi să rămăe; dacă va fi rămas în voi ce ați auzit de la început, veți rămănea și voi în Fiul și în Tatăl.

25. Și aceasta este făgăduința pe care ênsuși ne a făgăduit o noê, vieța vecinică.

26. Acestea v'am scris despre cei care vă amăgesc pe voi.

27. Și voi, ungerea pe care ați luat o de la dênsul rămăne în voi, și nu aveți trebuință ca să vă învețe cineva, ci după cum ungerea lui vă învață despre toate, și adevărat este și nu este minciună, și după cum v'a învățat rămăneți într'ênsul.

28. Și acum, copii, rămăneți într'ênsul, ca dacă se va fi arătat să avem îndrăsnială și să nu fim dați de rușine de către dênsul la venirea lui.

29. Dacă știți că el este drept, cunoașteți că și orî cine care făptuește dreptatea este născut dintr'ênsul.

CAP. III.

Fii lui Dumnezeu sînt fericiți prin nădejdea într'ênsul, curați de păcat, iubitori de frați, urîți de lume. Iubirea către aproapele și către Dumnezeu.

1. Vedeți ce fel de mare iubire

ne a dat noê Tatăl ca să fim numiți fii ai lui Dumnezeu, și sîntem. Pentru aceea lumea nu ne cunoaște, fiind că nul'a cunoscut pe dênsul.

2. Iubiților, acum sîntem fii a lui Dumnezeu, și nus'a arătat încă ce vom fi. Știm dacă se va fi arătat că vom fi asemenea lui, fiind că 'l vom vedea după cum este.

3. Și orî cine care are nădejdea aceasta într'ênsul se curățește pe sine, după cum acela curat este.

4. Orî cine care făptuește păcatul, sêvêrșește și călcarea legii, și păcatul este călcarea legii.

5. Și voi știți că acela s'a arătat ca să ridice păcatele, și într'ênsul nu este păcat.

6. Orî cine care rămăne într'ênsul nu păcătuște; orî cine care păcătuște nu 'l a văzut nici nu 'l a cunoscut.

7. Copii, nimenea să nu vă amăgiască. Cine făptuește dreptatea este drept, după cum și acela drept este;

8. Cine sêvêrșește păcatul este de la diabolul, pentru că de la început diabolul păcătuște. Pentru aceasta s'a arătat Fiul lui Dumnezeu, ca să sfărâme lucrurile diabolului.

9. Orî cine care este născut din Dumnezeu nu sêvêrșește păcat, pentru că sêmânța lui rămăne într'ênsul; și nu poate păcătui, fiind că este născut din Dumnezeu.

10. În aceasta sînt învederați

fii lui Dumnezeu și fii diabolului: orî cine care nu făptuește dreptate nu este din Dumnezeu, adecă cine nu 'și iubește pe fratele său.

11. Pentru că aceasta este so-lia pe care ați auzit o de la început, ca să ne iubim uni pe alți,

12. Nu după cum era Cain de la cel rău și ucise pe fratele său; și pentru ce 'l ucise? Fiind că lucrurile lui erau rele, iar ale fratelui său drepte.

13. Și nu vă mirați, fraților, dacă lumea vă uraște.

14. Noi știm că ne am strămutat din moarte la viață, că iubim pe frați; cine nu iubește *pe fratele său* rămâne în moarte.

15. Orî cine care uraște pe fratele său este omorîtor de oameni, și știți că orî ce omorîtor de oameni nu are viață vecinică rămânând într'ensul.

16. În aceasta am cunoscut iubirea, că acela 'și a pus sufletul său pentru noi; și noi datorî suntem să punem sufletele pentru frați.

17. Iar cine are avutul lumii și privește pe fratele său care are trebuință 'și 'și închide inima *în-torcîndu se* de la dînsul, cum rămâne într'ensul iubirea lui Dumnezeu?

18. Copii, să nu iubim cu vorba nici cu limba, ci în faptă și adevăr.

19. Și în aceasta vom cunoaște că suntem din adevăr, și vom liniști inimile noastre înaintea lui *Dumnezeu*

20. De orî ce ne învinuește inima noastră, fiind că Dumnezeu este mai mare de cât inima noastră și cunoaște toate.

21. Iubiților, dacă inima noastră nu ne învinuește, avem îndrăsnială la Dumnezeu,

22. Și orî ce cerem primim de la dînsul, pentru că păzim poruncile lui și facem cele plăcute înaintea lui.

23. Și aceasta este porunca lui, ca să credem numelui Fiului său, Iisus Christos, și să ne iubim uni pe alți după cum ne a dat poruncă.

24. Și cine păzește poruncile lui într'ensul rămâne și el într'ensul; și în aceasta cunoaștem că rămâne în noi, din Spiritul pe care ni 'l a dat.

CAP. IV.

Trebuie să ne ferim de spirite dăgitoare. Iubirea lui Dumnezeu către noi cere iubirea noastră către frați.

1. Iubiților, nu credeți orî căruî spirit, ci cercați spiritele dacă sînt din Dumnezeu, fiind că mulți profeți mîncinoși au eșit în lume.

2. Cunoașteți în aceasta Spiritul lui Dumnezeu; orî ce spirit care mărturisește pe Iisus ca Christos venit în carne este din Dumnezeu.

3. Și orî ce spirit care nu mărturisește pe Iisus *ca Christos venit în carne*, nu este din Dumnezeu; și acesta este al ființei lui antichrist, despre care *ființă* ați au-

zit că vine, și acum este în lume încă.

4. Voi sunteți din Dumnezeu, copii, și i-ați biruit, pentru că mai mare este cel care este în voi de cât cel care este în lume.

5. Ei sunt din lume; pentru aceea vorbesc din lume și lumea îi ascultă.

6. Noi suntem din Dumnezeu; cine cunoaște pe Dumnezeu ne ascultă, cine nu este din Dumnezeu nu ne ascultă. Din aceasta cunoaștem spiritul adevărului și spiritul rătăcirii.

7. Iubiților, să ne iubim uni pe alți, pentru că iubirea este din Dumnezeu, și orî cine care iubeste este născut din Dumnezeu și cunoaște pe Dumnezeu.

8. Cine nu iubeste n'a cunoscut pe Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este iubire.

9. În aceasta fu cunoscută iubirea lui Dumnezeu către noi că Dumnezeu a trimis în lume pe Fiul său unul născut, ca să trăim printr'ensul.

10. În aceasta este iubirea, nu pentru că noi am iubit pe Dumnezeu, ci pentru că el ne a iubit și a trimis pe Fiul său ispășire de păcatele noastre.

11. Iubiților, dacă Dumnezeu ne a iubit astfel, și noi datorî suntem să ne iubim uni pe alți.

12. Pe Dumnezeu nimenea nu l'a văzut vre odată; dacă ne iubim uni pe alți, Dumnezeu rămâne în noi și iubirea lui deservită este în noi.

13. În aceasta cunoaștem că rămânem într'ensul și el în noi, fiind că ne a dat din Spiritul lui.

14. Și noi am privit și mărturisim, că Tatăl a trimis pe Fiul Mântuitor al lumii.

15. Cine va fi mărturisit că Iisus este Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu rămâne în el și el în Dumnezeu.

16. Și noi am cunoscut și am crezut iubirea pe care o are Dumnezeu către noi. Dumnezeu este iubire, și cine rămâne în această iubire rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu rămâne în el.

17. În aceasta este deservită iubirea între noi, ca să avem îndrăsnială în ziua judecăței, fiind că ce fel este acela *astfel* suntem și noi în lumea aceasta.

18. Temere nu este în iubire, ci iubirea deservită dă afară temerea, fiind că temerea are chin de pedeapsă, și cine se teme nu este deservit în iubire.

19. Noi iubim, pentru că el cel întâiu ne a iubit.

20. Dacă zice cineva că iubesc pe Dumnezeu și uraște pe fratele său, mincinos este, căci cine nu iubeste pe fratele său pe care l'a văzut, nu poate iubi pe Dumnezeu pe care nu l'a văzut,

21. Și această poruncă avem de la dănsul, că cine iubeste pe Dumnezeu iubeste și pe fratele său.

CAP. V.

Prin credință și supunere iubim pe Dumnezeu. Trei mărturisesc și acești trei sunt unul. Puterea rugăciunii.

1. Orî cine care crede că Iisus este Christosul, este născut din Dumnezeu, și orî cine care iubeste pe cel care a născut, iubeste și pe cel născut dintr'ensul.

2. In aceasta cunoaștem că iubim pe fii lui Dumnezeu, când iubim pe Dumnezeu și facem poruncile lui.

3. Căci iubirea lui Dumnezeu este aceasta, să păzim poruncile lui; și poruncile lui nu sunt grele,

4. Pentru că orî ce ce este născut din Dumnezeu biruește lumea; și biruința care a biruit lumea este aceasta, credința noastră.

5. Cine este care biruește lumea dacă nu cel care crede că Iisus este Fiul lui Dumnezeu?

6. Acesta este cel care veni prin apă și sânge, Iisus Christos; nu în apă numai, ci în apă și în sânge; și Spiritul este care mărturisește, fiind că Spiritul este adevărul.

7. Căci trei sunt care mărturisesc — în cer: Tatăl, Cuvântul și sfântul Spirit, și aceștia trei sunt unul.

8. Și trei sunt care mărturisesc pe pământ — Spiritul și apa și sângele; și acești trei pentru unul sunt.

9. Dacă primim mărturia oamenilor, mărturia lui Dumnezeu este mai mare, căci aceasta este

mărturia lui Dumnezeu, că a mărturisit pentru Fiul său.

10. Cine crede în Fiul lui Dumnezeu are mărturia în sine însuși; cine nu crede lui Dumnezeu 'l a făcut mincinos, pentru că n'a crezut în mărturia pe care a mărturisit o Dumnezeu pentru Fiul său

11. Și aceasta este mărturia, că Dumnezeu ne a dat viață vecinică, și această viață este în Fiul său.

12. Cine are pe Fiul are viață; cine nu are pe Fiul lui Dumnezeu nu are viață.

13. Acestea v'am scris voe care credeți în numele Fiului lui Dumnezeu, ca să știți că aveți viață vecinică, și să credeți.

14. Și aceasta este nesfiala pe care o avem la dănsul, că dacă cerem ceva potrivit cu voința lui ne ascultă.

15. Și dacă știm că ne ascultă ceea ce cerem, știm că avem cererile pe care le am cerut de la dănsul.

16. Dacă vede cineva pe frațele său păcătuind păcat nu spre moarte, va cere și 'i va da viață, celor care păcătuiesc nu spre moarte. Este păcat spre moarte, nu zic ca să se roage pentru păcatul acela.

17. Orî ce nedreptate este păcat Și este păcat nu spre moarte.

18. Știm că orî cine care a fost născut din Dumnezeu nu păcătuiește, ci care fu născut din Dumnezeu se păstrează pe sine și cel Rău nu 'l atinge.

19. Știm că din Dumnezeu suntem, și lumea întreagă zace în cel Rău.

20. Știm iarăși că Fiul lui Dumnezeu a venit, și ne a dat minte ca să cunoaștem pe cel adevărat;

și suntem în cel adevărat în Fiul său Iisus Christos; acesta este adevăratul Dumnezeu și vieață vecinică.

21. Copii, păziți vă de idoli.

A D O A E P I S T O L Ă

A LUI

I O A N

Iubirea către Dumnezeu și în păzirea poruncilor lui. Trebuie să fugim de amăgitori.

1. Bătrînul alesei Doamne și copiilor ei, pe care eu 'i iubesc în adevăr, și nu numai eu, ci și toți care au cunoscut adevărul,

2. Pentru adevărul ce rămâne în noi, și cu noi va fi în veac.

3. Cu noi va fi Dar, milă, pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Iisus Christos Fiul Tatălui, în adevăr și în iubire.

4. M'am bucurat foarte că am aflat dintre copii tăi umblând

în adevăr după cum am primit poruncă de la Tatăl.

5. Și acum rogu te, Doamnă, nu scriindu 'ți ca poruncă noastră, ci pe care o aveam de la început, ca să ne iubim uni pe alți.

6. Și aceasta este iubirea, ca să umblăm potrivit cu poruncile lui; această poruncă este, după cum ați auzit de la început, ca să umblați într'însa —

7. Că mulți amăgitori au eșit în lume, care nu mărturisesc pe Iisus ca Christos venit în carne; acesta este amăgitorul și anti-christul.

8. Luați seama de voi însivă, ca să nu perdeți cele ce ați lucrat, ci să primiți plată deplină.

9. Orî cine care înaintează mai departe și nu rămâne în învățătura lui Christos nu are pe Dumnezeu; cine rămâne în învățătura lui, acesta are și pe Tatăl și pe Fiul.

10. Dacă vine cineva la voi și nu aduce învățătura aceasta, nu 'l primiți în casă, și nu 'i ziceți bun venit;

11. Căci cine 'i zice bun venit se face părtaș cu lucrurile lui cele rele.

12. Multe avînd a vă scrie, n'am voit *să le scriu* pe chîrtie și cu cerneală, nădăduesc ânsă să vin la voi și să vorbesc gură către gură, ca bucuria noastră să fie deplină.

13. Te îmbrățișează copii surorii tale cea aleasă.

A TREIA EPISTOLĂ

A LUI

I O A N

Ospitalitatea lui Gaiu este lăudată. Diotrefe și Demetriu.

1. Bătrînul lui Gaiu iubitul, pe care eu 'l iubesc în adevăr.

2. Iubitule, doresc ca tu să aibi parte în orî ce și să fii sănătos, după cum are parte sufletul tîu.

3. M'am bucurat foarte cînd veniră frați și deteră dovadă pentru adevărul tîu, după cum umbli tu în adevăr.

4. Nu am bucurie mai mare de cît aceasta ca să auz că copii mei umblă în adevăr.

5. Iubitule, cu credincioșie sîvîrșești orî ce faci pentru frați și anume streinî,

6. Care au dat înaintea bisericei dovadă de iubirea ta, pe care trimițîndu'î mai'nainte bine vei face după cum se cuvine înaintea lui Dumnezeu.

7. Căci pentru numele lui Christos au plecat neluînd nimic de la neamurî.

8. Decî noi datorî sîntem să ocrotim pe uni ca aceștia, ca să ne facem împreună lucrători pentru adevăr.

9. Am scris ceva bisericei; dar

Diotrefe, care năzuește să răpiască întâetatea peste dênși, nu ne primește.

10. Pentru aceea, dacă voi fi venit, 'i voi aduce aminte lucrurile pe care le face, flecărind de noi cu vorbe rele, și nemulțumit fiind de acestea, nici el nu primește pe frați, și împedică pe cei care voesc să 'i primiască și 'i dă afară din biserică.

11. Iubitule, nu urma răul, ci binele. Cine face bine este din Dumnezeu; cine face rău n'a văzut pe Dumnezeu.

12. Lui Demetriu 'i s'a dat bună dovadă de către toți și de către ânsuși adevărul; și chiar noi dăm dovadă, și știi că dovada noastră este adevărată.

13. Multe aveam să 'ți scriu, dar nu voesc să 'ți scriu cu cerneală și condeiu.

14. Nădăjduesc ânsă să te văz în curînd și vom vorbi gură către gură.

15. Pace ție. Te îmbrățișază prieteni; îmbrățișază pe nume pe frați.

EPISTOLA

A LUI

I U D A

CAP. I.

Iuda îndeamnă pe cititori să lupte pentru credința ce s'a dat celor sâni. Pildă de pedeapsă a celor greșiți: Iudei, ângeri, sodomii și gomoriști, Archangelul Michael și satan. Cuvintele lui Inoch și ale apostolilor.

1. Iuda slujitor al lui Iisus Christos, frate ânsă al lui Iacob, celor chemați care sînt iubiți în Dum-

nezeu Tatăl și păstrați pentru Iisus Christos.

2. Milă voe și pace și iubire să fie înmulțită.

3. Iubiților, când puneam toată silința să vă scriu despre mântuirea de obște a noastră, avui nevoie să vă scriu îndemnând ca să luptați pentru credința dată sântilor o singură dată.

4. Pentru că s'au vîrit pe ascuns

uni oameni, care de demult sînt scriși mai d'înainte spre această judecată, netemători de Dumnezeu, schimbând darul Dumnezeu-lui nostru în desfrînare și tăgăduind pe unicul Stăpîn și pe Domnul nostru Iisus Christos.

5. Voesc dar să vă aduc aminte, fiind că știți odată toate, că Domnul, după ce a scăpat pe popor din Egipt, a pierdut de a doa oară pe cei care n'au crezut,

6. Și pe ângerii care nu 'ș au păzit stăpînirea, ci au părăsit locuința lor, 'i a păstrat sub întunerice în vecinice legături spre judecata zilei celei mari,

7. După cum Sodoma și Gomora și orașele d'împrejurul lor, fiind că s'au dat cu totul la desfrînare în acelaș chip ca aceștia și au umblat după carne streină, stau înainte dovadă suferind pedeapsă de foc vecinic,

8. Asemenea dar și aceștia vi-săud pângăresc carnea, despretuesc stăpînire, defăimă măriri.

9. Dar Michael Archangelul, cînd pricindu se cu diabolul s'e certa despre corpul lui Moise, nu îndrăsni să aducă o judecată de defăimare, ci zise: certa te ar Domnul.

10. Aceștia ânsă defăimă cele ce nu cunosc, iar cele ce știu din fire ca dobitoacele necuvîntătoare, în acestea s'e prăpădesc.

11. Vai lor, că umblară în calea lui Cain, și pentru plată s'e deteră cu totul în rătăcirea lui Balaam, și periră în împotrivirea lui Cora.

12. Aceștia sînt petele de necurătenie în mesele voastre obștești, ospătînd fără teamă împreună *cu voi*, pășunîndu s'e pe sine însesși, nori fără apă mînați înainte de vînturi, pomi tomnatice fără rod, de doă ori uscați, desrădăcinați fiind,

13. Valuri fioroase ale mării spumegînd rușinea lor, stele răătăcitoare, pentru dênși este păstrată în veac întunecimea întunerecului.

14. Dar și Enoch, al șaptelea de la Adam, a profetizat pentru aceștia zicînd: Iată venit a Domnul în zecimi de mii de sînți ai lui,

15. Ca să facă judecată împotriva tuturor și să mustre pe toți netemători de Dumnezeu pentru toate lucrurile netemerii lor de Dumnezeu pe care le au făcut cu netemere de Dumnezeu și pentru cuvintele aspre pe care le au vorbit împotriva lui pecațoși netemători de Dumnezeu

16. Aceștia sînt cîrtitori nemulțumiți de a lor soartă, deși umblă potrivit cu poftele lor, și gura lor vorbește cuvinte trufase, deși dau cinste unor fețe pentru folos.

17. Voi ânsă, iubiților, aduceți vă aminte de cuvintele zise mai d'înainte de către apostoli Domnului nostru Iisus Christos,

18. Că vă spuneau: în timpul de pe urmă vor fi bajocoritori umblînd potrivit cu ale lor poște de netemători de Dumnezeu.

19. Aceștia sînt care fac deosebiri *oamenî* firești, neavînd Spirit.

20. Dar voi, iubiților, clădindu-vă pe credința voastră prea sîntă, rugându-vă în Spiritul sînt, păstrați-vă în iubirea lui Dumnezeu, așteptînd mila Domnului nostru Iisus Christos spre viață vecinică.

22. Și pe uni șovăitori muștrați 'i,

23. Iar pe alți scăpați 'i răpindu 'i din foc, iar pe alți mi-

luiți 'i în temere, urînd și cămașa mînjită de carnea lor.

24. Iar celui care poate să vă păziască pe voi fără greșală și să vă pună înaintea mării lui desăvîrșiți în veselie.

25. Unicului *înțeleptului* Dumnezeu Mîntuitorul nostru prin Iisus Christos Domnul nostru mărire, mărie, tărie și stăpînire mai 'nainte de tot veacul și acum și în toate veacurile. Amin.

APOCALIPSUL

LUI

IOAN

CAP. I.

Ioan trimite urări de bine la șapte biserici. În Tatmu are vedenie cerească. El vede pe Fiul omului între șapte sfenice și cu șapte stele.

1. Descoperirea lui Iisus Christos, pe care 'i o dete Dumnezeu, ca să arate slujitorilor săi cele ce trebuie să se facă în curînd, și *pe care* trimițînd prin angerul său *le* însemnă lui Ioan slujitorul său,

2. Care mărturisi cuvîntul lui Dumnezeu și mărturia lui Iisus Christos, câte văzu.

3. Fericit cine citește și cei care ascultă cuvîntul profeții și pîstrează cele scrise într'însa; căci timpul cuvenit este aproape.

4. Ioan celor șapte biserici care sînt în Asia; Dar voe și pace de la cel care este și care era și care vine, și de la cele șapte spirite care sînt înaintea tronului său,

5. Și de la Iisus Christos, martorul credincios întîiul născut dintre morți și Domnul împăraților pămîntului. Celui care ne iubește și ne deslegă din păcatele noastre în sangele său,

6. Și ne făcu pe noi împărăție, preoți lui Dumnezeu și Tatăl său, Lui *este* mărirea și stăpînirea în veci vecilor. Amin.

7. Iată, vine cu nori, și orî ce ochiî îl va vedea și cei care 'l impunseră, și s' vor jăli toate semințiile pămîntului,

Așa, amin.

8. Eu sînt Alfa și Omega, zice Domnul Dumnezeu, care este, și care era și care vine, Atotțiitorul.

9. Eu Ioan, fratele vostru și împreună părtaş în strimptorare și în împărăție și în răbdare stăruitoare în Iisus, am fost în insula numită Patmu pentru cuvîntul lui Dumnezeu și pentru mărturia lui Iisus.

10. Am fost în spirit în zioa Domnului, și auziî în urma mea glas mare ca de trâmbiță

11. Zicînd: Ce vezi scrie în carte și trimite celor șapte biserici: la Efes și la Smirna și la Pergam și la Tiatira și la Sarde și la Filadelfia și la Laodicea.

12. Și mă întorsei să văd glasul care vorbea cu mine; și întorcîndu-mă văzuî șapte sfeșnice de aur,

13. Și în mijlocul sfeșnicilor asemuit pe Fiul omului îmbrăcat în veșmînt lung pînă la picioare și încins la pept cu încingătoare de aur;

14. Iar capul lui și părul alb ca lăna albă, ca zăpadă, și ochi lui ca flăcări de foc,

15. Și picioarele asemenea cu aramă lucitoare ca în cuptor ars, și glasul lui ca vuet de ape multe,

16. Și avea în mîna lui dreaptă șapte stele, și din gura lui eșia o spadă ascuțită cu două tăișuri, și înfățișarea lui cum lucește soarele în puterea sa.

17. Și cînd îl văzui, am căzut la picioarele lui ca mort, și puse mîna lui dreaptă asupra mea zicînd: nu te teme; eu sînt cel d'întîi și cel din urmă,

18. Adecă cel viu, și am fost mort și iată sînt viu în veci vecilor, și am cheile morții și iadului.

19. Deci scrie cele ce ai văzut și cele ce sînt și cele ce au să fie după acestea,

20. Taîna celor șapte stele pe care le ai văzut pe dreapta mea, și cele șapte sfeșnice de aur. Cele șapte stele sînt ângeri celor șapte biserici, și sfeșnicile sînt cele șapte biserici.

CAP. II.

Epistola întîia către Efeseni. Nicolaiți. Epistola a doua către Smirneni. Epistola a treia către Pergameni. Antipa, Balaam, Nicolaiți. Epistola a patra către Tiatireni. Iezabela.

1. Scrie ângerului bisericeii din Efes: Acestia zice cel care ține cele șapte stele în dreapta lui, cel care umblă în mijlocul celor șapte sfeșnice de aur;

2. Știu lucrurile tale și ostentia și răbdarea ta stăruitoare și că nu poți suferi pe răi, și ai cercat pe cei care s' zic pe sine apostoli și nu sînt, și 'i ai aflat mincinoși;

3. Si ai răbdare stăruitoare, și ai suferit pentru numele meu, și nu te ai oboșit.

4. Dar am împotiva ta că ai părăsit iubirea ta cea d'intîeu.

5. Decî adu 'ți aminte de unde ai căzut, și pocăște te și fă lucrurile d'intîeu; iar daca nu, vin *curînd* la tine și voi misca sfenicul tîu din locul lui, daca nu te vei fi pocăit.

6. Dar ai aceasta, că urăști lucrurile Nicolaiților, pe care și eu le urăsc.

7. Cine are ureche asculte ce zice bisericilor Spiritul: Biruitorului 'i voi dărui să mănânce din al vieței lemn, care este în raiul lui Dumnezeu.

8. Și ângerului bisericei din Smirna scrie 'i: Acestea zice cel d'intîeu și cel din urmă, care fu mort și fu viu.

9. Știu strimtorarea ta și sărăcia, — dar ești bogat —, și defăimarea de la cei care se zic pe sine că sînt Iudei, și nu sînt, oi sinagogă a Satanei.

10. Nu te teme nici de cum de cele ce ai să pătimesti. Iată diabolul are să arunce dintre voi în închisoare ca să fiți ispitiți și veți avea strimtorare zece zile. Fii credincios pînă la moarte și 'ți voi da cununa vieței.

11. Cine are ureche asculte ce zice bisericilor Spiritul: Biruitorul nu va fi nici de cum vătămat de a doa moarte.

12. Și ângerului bisericei din Pergam scrie 'i: Acestea zice cel

care are spada ascuțită cu două tăișuri;

13. Știu unde locuiești; unde este tronul Satanei; și ții numele meu, și n'ai tăgăduit credința mea, și în zilele acelea *era* Antipa, martorul meu credincios care fu omorît la voi, unde locuște Satana.

14. Dar am puține împotiva ta, fiind că ai acolo pe care țin povața lui Balaam, care învăța pe Balac să pue pedică înaintea fiilor lui Israel, ca ei să mănânce injungheate idolilor și să facă desfrânări.

15. Astfel ai și tu pe care țin învățătura Nicolaiților asemenea.

16. Pocăște te; iar daca nu, vin *curînd* la tine și mă voi război cu dînși cu spada gurei mele.

17. Cine are ureche asculte ce zice bisericilor Spiritul: Biruitorului 'i voi da din mana cea ascunsă, și 'i voi da o petricică albă, și pe petricică un nume nou scris, pe care nimenea nu 'l știe de cît numai primitorul.

18. Și ângerului bisericei din Tiartira scrie 'i: Acestea zice al lui Dumnezeu Fiu, care are ochi sîi ca flacăre de foc, și picioarele sale sînt asemenea aramei lucitoare;

19. Știu lucrurile tale și iubirea și credința și îngrijirea și răbdarea stăruitoare, și lucrurile tale din urmă sînt mai multe de cît cele d'intîeu.

20. Dar am împotiva ta că lași pe femeia Iezabela, care zi-

cându se pe sine profetă și învăță și rătăcește pe slujitori mei ca să facă desfrânări și să mănânce injunghete idolilor.

21. Și 'i am dat timp să se pocăiască, și nu voește să se pocăiască de desfrânarea ei.

22. Iată o arunc în pat. și în strimtorare mare pe cei care fac desfrânări cu densa, dacă nu se vor pocăi de lucrurile ei.

23. Și pe copii ei 'i voi omori negreșit, și vor cunoaște toate bisericile că eu sunt care cercetez rărunchi și inimă, și voi da voește fie căruia potrivit cu lucrurile voastre.

24. Iar voește vă zic celor rămași în Tiatira, câți nu aveți învățatura aceasta, ca uni care n'ați cunoscut adâncurile Satanei, după cum zic ei, nu pun peste voi altă greutate;

25. Dar ceea ce aveți țineți pene ce voi veni.

26. Și cine biruește și cine păstrează pene la sfârșit lucrurile mele, 'i voi da stăpânire peste neamuri,

27. Și le va pășuna cu toeag de fer, ca vasele de pământ sunt sfărimate, după cum și eu am luat de la Tatăl meu,

28. Și 'i voi da stea cea de dimineață.

29. Cine are ureche asculte ce zice bisericilor Spiritul.

CAP. III.

Epistola a cincea către Sardiani, a șasea către Filadelfeni. Numele noului Ierusalem. Epistola a șaptea către Iaculiceni.

1. Și ângerului bisericei din Sarde scrie 'i: Acestea zice cel care are cele șapte spirite ale lui Dumnezeu și cele șapte stele; Știu lucrurile tale, că ai nume că trăești, și ești mort.

2. Fii veghetor, și întărește pe cele ce erau să moară. Căci n'am găsit lucrurile tale depline înaintea Dumnezeului meu.

3. Decă adu 'ți aminte cum ai primit și ai auzit, și păstrează și pocăește te. Decă dacă nu vei fi vegheat, voi veni ca un fur, și nu vei cunoaște nici de cum în ce ceas voi veni la tine.

4. Dar ai în Sarde puține nume, care nu 'și au mânjit vestmintele lor, și vor umbla cu mine în vestminte albe, fiind că sunt destoinici.

5. Biruitorul astfel va fi îmbrăcat în vestminte albe, și nu voi șterge nici de cum numele lui din cartea vieții, și voi mărturisi numele lui înaintea Tatălui meu și înaintea ângerilor săi.

6. Cine are ureche asculte ce zice bisericilor Spiritul.

7. Și ângerului bisericilor din Filadelfia scrie 'i: Acestea zice Sântul, Adevăratul, care are cheea lui David, care deschide și nimea nu va închide, și care închide și nimenea nu va deschide;

8. Știu lucrurile tale; iată am lăsat înaintea ta ușă deschisă, pe

care nimenea nu poate să o închiză; fiind că ai putere mică, și ai păstrat cuvântul meu și n'ai tăgăduit numele meu.

9. Iată, am să dau din Sinagoga Satanei dintre cei care se zic pe sine că sunt Iudei, și nu sunt ci mint; iată 'i voi face ca să vie și să se închine înaintea picioarelor tale, și să cunoască că eu te am iubit.

10. Fiind că ai păzit cuventul meu al răbdării mele stăruitoare, și eu te voi păzi de al încercării ceas, ce are să vie peste lumea întreagă, ca să încerce pe locuitori de pe pământ.

11. Viu curînd; ține ce ai, ca nimenea să nu țiea cununa ta.

12. Biruitorul, îl voi face stîlp în templul Dumnezeului meu, și nici de cum nu va mai eși afară, și voi scrie pe el numele Dumnezeului meu și numele cetății Dumnezeului meu, noul Ierusallem, care se pogoară din cer de la Dumnezeul meu, și numele meu cel nou.

13. Cine are ureche asculte ce zice bisericilor Spiritul.

14. Și îngerului bisericii din Laodicea scrie 'i: Acestea zice Aminul, martorul credincios și adevărat, începutul făpturei lui Dumnezeu;

15. Știu lucrurile tale, că nu ești nici rece, nici ferbinte. O, dacă ai fi rece sau ferbinte!

16. Astfel fiind că ești încropit, adecă nici ferbinte, nici rece, am să te vărs din gura mea.

17. Pentru că zici că sînt bogat și am fost îmbogățit și n'am trebuință de nimic, și nu știi că tu ești muncitul și vrednic de plîns și sărac și orb și gol,

18. Te sfătuesc să cumperi de la mine aur lămurit de foc ca să fii bogat, și vestminte albe ca să fii îmbrăcat și să nu fie arătată rușinea goliciunii tale, și alifie de ochi să 'ți ungi ochi că să vezi.

19. Eu pe câți 'i iubesc 'i muștru și 'i înțeleptesc; decî rivnește și pocăște te.

20. Iată, stau la ușă și bat; dacă va fi auzit cineva glasul meu și va fi deschis ușa, și eu voi intra la dînsul și voi cîna cu dînsul și el cu mine

21. Biruitorul, lui 'i voi da să șază cu mine pe tronul meu, fiind că și eu am biruit și am săzut cu Tatăl meu pe Tronul său.

22. Cine are ureche asculte ce zice bisericilor Spiritul.

CAP. IV.

Priveliștea cerească. Tronul lui Dumnezeu cu douăzeci și patru de băștină și patru Fîinte.

1. După acestea văzuî și iată ușă deschisă în cer, și întîiul glas ca de trîmbița pe care 'l auzii vorbind cu mine, zicînd: sue te aci, și 'ți voi arăta cele ce trebuie să se facă după acestea.

2. Iată, am fost în Spirit, și iată un tron era pus în cer, și pe tron unul șazănd,

3. Și cel care șadea era la ve-

dere asemenea petrei de iaspe și de sardiu, și curcubeu de jur împrejurul tronului la vedere asemenea smaragdului.

4. Și de jur împrejurul tronului *văzuî* doăzeci și patru de tronuri, și pe tronuri doăzeci și patru de bătrini șăzend îmbrăcați în vestminte albe, și pe capetele lor cununii de aur.

5. Și din tron eșau fulgere și vuet și tunete; și șapte făclii de foc arzind înaintea tronului, care sînt cele șapte spirite ale lui Dumnezeu,

6. Și înaintea tronului ca o mare sticloasă asemenea cristalului, și în mijlocul tronului și împrejurul tronului patru ființe pline de ochi dinainte și dinapoi.

7. Și întâia ființă asemenea leului, și a doua ființă asemenea vițelului, și a treia ființă avînd fața ca de om, și a patra ființă asemenea vulturului sburător.

8. Și cele patru ființe, avînd fie care din ele câte șase aripi, sînt pline de ochi de jur împrejur și de dinăuntru, și răpaus nu au zi și noapte zicînd: Sânt sânt sânt Domnul Dumnezeu Atotțitorul care era și care este și care vine.

9. Și de câte ori ființele vor fi dat mărire și cinste și mulțumită celui care șade pe tronul celui viu în veci vecilor,

10. Cei douăzeci și patru de bătrini vor cădea înaintea celui care șade pe tron, și se vor închina celui Viu în veci vecilor

și vor arunca cununile lor înaintea tronului zicînd:

11. Vrednic ești, Doamne și Dumnezeul nostru, să primești mărirea și cinstea și puterea, pentru că tu ai făcut toate, și pentru voea ta erau și fură făcute.

CAP. V.

Cartea cu șapte peceti să dă Melului, care este lădat cu cântări cerești.

1. Și *văzuî* pe dreapta celui care șade pe tron carte scrisă pe d'înăuntru și pe d'napoi, pecetluită cu șapte peceti.

2. Și *văzuî* ânger puternic vestind cu glas mare: Cine este destoinic să deschiză cartea și să desfacă pecetile ei?

3. Și nimenea în cer nici pe pământ nici sub pământ nu putea să deschiză cartea nici să se uite în ea.

4. Și plîngeam tare, că nimeni nu fu găsit destoinic să deschiză cartea nici să se uite în ea.

5. Și unul dintre bătrini 'mi zice: Nu plînge; iată a biruit Leul care este din seminția lui Iuda, rădăcina lui David, să deschiză cartea și cele șapte peceti ale ei.

6. Și *văzuî* între tron și cele patru ființe și între bătrini un Melușel stînd ca înjunghiat, avînd șapte coarne și șapte ochi, care sînt cele șapte spirite ale lui Dumnezeu trimise în tot pămîntul.

7. Și veni și luă cartea din dreapta celui care șade pe tron.

8. Și când luă cartea, cele patru ființe și cei doăzeci și patru de bătrini căzură înaintea Melușelului, având fie care chitară și cupe de aur pline de tămâe, care sunt rugăciunile sântilor.

9. Și cântă cântare noă zicând: Vrednic ești să ieși cartea și să deschizi pecetea ei, fiind că fuși înjungheat și răscumpărași pentru Dumnezeu în sângele tău din ori care seminție și limbă și popor și neam,

10. Și 'i făcuși Dumnezeului nostru împărăție și preoți, și vor împărăți pe pământ.

11. Și văzuți, și auziți ca glas de ângeri mulți împrejurul tronului și al ființelor și al bătrînilor, și numărul lor era zecimî de mii de zecimî de mii și mii de mii,

12. Zicând cu glas mare: Vrednic este Melușelul cel înjungheat ca să țiea puterea și bogăție și înțelepciune și tărie și cinste și mărire și laudă.

13. Și pe ori ce făptură care este în cer și pe pământ și sub pământ și pe mare, adecă pe toate dintr'ênsele le auziți zicând: Cel care șade pe tron și Melușelul are lauda și cinstea și mărirea și stăpînirea în veci vecilor.

14. Și cele patru ființe ziceau: Amin, și bătrîni căzură și se închinară.

CAP. VI.

Desfacerea celor d'intîiu șase peceti. Cea d'intîlîu vestește biruința lui Christos, cele care urmează vestesc omoruri și suferințe; a șasea pecete vestește judecata.

1. Și văzuți când deschise Melușelul pe una din cele șapte peceti, și auziți pe una dintre cele patru ființe zicând ca vuet de tunet: vino și uită te.

2. Și văzuți, și iată cal alb, și cel care șădea pe dînsul avea arc, și 'i se dete cunună, și ești biruitoare și să biruiască.

3. Și când deschise pecetea a doa, auziți pe a doa ființă zicând: Vino și uită te.

4. Și ești alt cal roșu ca focul, și celui care șădea pe dînsul 'i se dete să țiea pacea de pe pământ și să se înjunghe uni pe alți, și 'i se dete cuțit mare.

5. Și când deschise pecetea a treia, auziți pe a treia ființă zicând: Vino și uită te. Și văzuți, și iată cal negru, și Cel care șădea pe dînsul avea cumpănă în mîna sa.

6. Și auziți ca un glas în mijlocul celor patru ființe zicând: o măsură de grâu un denar, și trei măsuri de orz un denar! Și nu păgubi untdelemnul și vinul.

7. Și când deschise pecetea a patra, auziți glasul ființei a patra zicând: Vino și uită te.

8. Și văzuți, și iată un cal galben verde, și cel care șădea d'asupra lui, avea numele Moartea, și iadul urma împreună cu dînsa,

și li sǎ dete stăpînire peste a patra parte a pămîntului, ca sǎ omoare cu spadă și foamete și moarte și prin fearele pămîntului.

9. Și cînd deschise pecetea a cincea, vîzui sub altar sufletele celor înjungheați pentru cuvîntul lui Dumnezeu și pentru mărturia pe care o aveau.

10. Și strigară cu glas mare zicînd: Pînă cînd, stăpîne sante și adevărate, nu judeci și nu răsbunî sângele nostru față de locuitori pămîntului?

11. Și li sǎ dete fie căruia vestmînt alb, și li sǎ zise sǎ se mai repauseze puțin timp. pînă sǎ împliniască *numarul* și cei împreună slujitori ai lor și frați lor care au sǎ fie omorîți ca și ei.

12. Si vîzui cînd deschise pecetea a șasea, și sǎ făcu cutremur mare, și soarele se făcu negru ca un sac de pîr, și luna întreagă sǎ făcu ca sânge,

13. Și stelele cerului căzură pe pămînt, după cum un smochin scuturat de vînt mare și aruncă smochinele sale ernatice,

14. Și cerul sǎ desfăcu ca o carte înfășurată, și orî ce munte și insulă sǎ mișcară din locurile lor.

15. Și împărați pămîntului și mai mari și căpitani și bogați și puternici și orî care rob și stăpîn de sine sǎ ascuseră în peșteri și în stîncile munților,

16. Și zic muniților și stîncilor: Cădeți peste noi și ascundeți ne de fața celui care șade

pe tron și de mânia Melușêlului, 17. Că a venit zioa cea mare a mîniilor lor, și cine poate sǎ stea?

CAP. VII.

Pecelluirea a o sută și patruzeci și patru de mii din seminția lui Israel. Mulțime în vestmînte albe laudă pe Dumnezeu și pe Melușêl.

1. Și după aceasta vîzui patru ângeri stînd la cele patru unghiuri ale pămîntului, ținînd cele patru vînturi ale pămîntului, ca sǎ nu sufle vînt pe pămînt, nici pe mare nici peste orî ce arbore.

2. Și vîzui alt ânger venind de la răsăritul soarelui, avînd pecetea viului Dumnezeu, și stigă cu glas mare celor patru ângeri cărora li sǎ dase sǎ vatăme pămîntul și marea,

3. Zicînd: Nu vatămați pămîntul nici marea nici arbori, pînă ce vom fi pecetluit pe frunțile lor pe slujitori Dumnezeului nostru.

4. Și auzii numărul celor pecetluiți, o sută patruzeci și patru de mii pecetluiți din orî ce seminție a lui Israel:

5. Din seminția lui Iuda doșprezece mii pecetluiți,

Din seminția lui Ruben doșprezece mii,

Din seminția lui Gad doșprezece mii,

6. Din seminția lui Așer doșprezece mii,

Din seminția lui Neftalim doșprezece mii,

Din seminția lui Manase doșprezece mii,

7. Din seminția lui Simeon doșprezece mii,

Din seminția lui Levi doșprezece mii,

Din seminția lui Isachar doșprezece mii,

8. Din seminția lui Zebulon doșprezece mii,

Din seminția lui Iosef doșprezece mii,

Din seminția lui Beniamin doșprezece mii pecetluiți.

9. După acestea văzuî, și iată gloată multă, pe care nimeni nu putea s'o înnumere, din orî ce neam și seminții și popoare și limbi, stînd înaintea tronului și înaintea Melușelului, îmbrăcați în vestminte albe și ramuri de fenic în mâinile lor;

10. Și strigă cu glas mare zicînd: Mîntuirea este a Dumnezeului nostru care șade pe tron și a Melușelului.

11. Și toți ângeri steteau împrejurul tronului și al bătrînilor și al celor patru flințe, și căzură pe fețele lor înaintea tronului și se închinară lui Dumnezeu,

12. Zicînd: Amin, lauda și mărirea și înțelepciunea și mulțumita și cinstea și puterea și tăria sînt ale Dumnezeului nostru în veci vecilor, amin.

13. Și unul dintre bătrîni luă cuvîntul zicîndu 'mi: Aceștia îmbrăcați în vestminte albe cine sînt și de unde veniră?

14. Și 'i am zis: Domnul meu,

tu știi. Și 'mi zise: Aceștia sînt care vin din mare strimtorare și spălară vestmintele lor și le albiră în sîngele Melușelului.

15. Pentru aceasta sînt înaintea tronului lui Dumnezeu și 'i slujesc zi și noapte în templul său, și cel care șade pe tron va locui peste dînsi

16. Nu vor mai flămânzi nici nu vor mai înseta, nici nu va cădea asupra lor soarele nici orî ce arșită,

17. Pentru că Melușelul care este în mijloc spre tron 'i va pășuna și 'i va călăuzi la ale vieței isvoare de ape, și va șterge Dumnezeu orî ce lacrămă din ochilor.

CAP. VIII.

A șaptea pecete. Șapte ângeri cu șapte trîmbițe. Cei patru d'intîiu cîntă.

1. Și cînd deschise a șaptea pecete, se făcu tăcere în cer ca o jumătate de ceas.

2. Și văzuî cei șapte ângeri, care stau înaintea tronului, și li se deteră șapte trîmbițe.

3. Și alt ânger veni și stete la altar, avînd tîmâetoare de aur, și 'i se dete tîmăe multă, ca să o dea rugăciunilor tuturor sînților pe altarul cel de aur înaintea tronului.

4. Și rugăciunilor sînților se sui fumul tîmăii din mîna ângerului înaintea lui Dumnezeu.

5. Și ângerul a luat tîmâetoarea și o umplu din focul altarului și aruncă pe pămînt; și se făcură

tunete și vuete și fulgere și cutremur.

6. Și cei șapte ângeri având șapte trâmbițe se gătiră să trâmbițeze.

7. Și întâiul trâmbiță; și se făcu grindină și foc amestecat în sânge și fu aruncat pe pământ, și a treia parte din pământ fu arsă de tot, și a treia parte din arbori fu arsă de tot, și ori ce earbă verde fu arsă de tot.

8. Și al doilea ânger trâmbiță; și ca un munte mare aprins de foc fu aruncat în mare: și a treia parte din mare se făcu sânge,

9. Și muri a treia parte din făpturi ce sunt în mare, care au suflare, și a treia parte din vase fură stricate.

10. Și al treilea ânger trâmbiță, și căzu din cer stea mare aprisă ca o făclie, și căzu peste a treia parte din riuri și peste izvoarele apelor.

11. Și numele stelei se cheamă Amărăciune. Și se prefăcu în amărăciune a treia parte din ape, și mulți dintre oameni muriră de ape, fiind că se făcuse amari.

12. Și al patrulea ânger trâmbiță, și fu isbită a treia parte din soare și a treia parte din lună și a treia parte din stele, ca să fie întunecată a treia parte a lor și zioa să nu lumineze a treia parte a ei, și noaptea asemenea.

13. Și văzu, și auzi un vultur sburând în înălțimea mezului zilei zicând cu glas mare: Vai, vai, vai locuitorilor de pe pământ din

pricina celorlalte glasuri ale trâmbiței celor trei ângeri care au să trâmbițeze.

CAP. IX.

Trâmbița a cincea și a șasea. Locuste din abis arată ostile vrăjmașilor cu împăratul Abaddon. Patru ângeri sunt deslegați cu oastea ce are să părăd oamenii.

1. Și al cincelea ânger trâmbiță; și văzu o stea căzută din cer pe pământ, și i se dăde cheea puțului abisului.

2. Și deschise puțul abisului; și se sui fum din puț ca fum de cuptor mare, și soarele și aerul fură întunecate de fumul puțului.

3. Și din fum eșiră locuste pe pământ, și li se dăde putere cum au putere scorpiile pământului.

4. Și li se zise să nu vatăme earba pământului nici vre o verdeață nici vre un arbore. fără numai pe oameni ca uni care nu au pecetea lui Dumnezeu pe fruntea lor.

5. Și li se dăde casă nu i omoare, ci să fie munciți cinci luni; și muncirea lor ca muncire de scorpie, când va fi înțepat pe om.

6. Și în acele zile oameni vor căuta moartea și nu o vor găsi, și vor dori să moară și moartea fuge de dânsi.

7. Și chipurile locustelor asemenea cu cai gătiți spre război, și pe capetele lor erau ca cununii asemenea aurului și fețele lor ca fețe de oameni,

8. Și aveau păr ca părul de

femei, și dinți lor lor erau ca de lei,

9. Și aveau platoșe ca platoșe de fer, și vuetul aripilor lor ca vuet de care de cai mulți alergând la război.

10. Și au coade asemenea scorpiilor și ace, și în coadele lor puterea lor spre a vătăma pe oameni aceia cinci luni;

11. Au peste denși împărat pe angerul abisului, care pe ebrește are nume Abaddon, și în elenește are nume Perzătorul.

12. Vaiul întău trecu; iată mai vin două vaiuri după acestea.

13. Și al șaselea ânger trâmbiță; și auziî un sunet din cele patru cornuri ale altarului de aur ce este înaintea lui Dumnezeu,

14. Zicând celui al șaselea ânger care are trâmbița: Desleagă pe cei patru ângeri care sunt legați la riul cel mare, Eufrat.

15. Și fură deslegați cei patru ângeri care erau gătiți pentru ceasul și zioa și luna și anul, ca să omoare a treia parte din oameni.

16. Și numărul oștilor de călăreți două zecimi de mii de zecimi de mii; auziî numărul lor.

17. Și astfel în vedenie văzuî cai și pe cei care șădeau pe denși având platoșe ca de foc și de iacint și de pucioasă; și capetele cailor ca capete de lei, și din gurile lor ese foc și fum și pucioasă.

18. De acestea trei — *plăgi* — fură omoriți a treia parte din oameni, de focul și de fumul și de pucioasa ce ese din gurile lor.

19. Pentru că puterea cailor este în gura lor și în coadele lor; căci coadele lor sunt asemenea șarpilor, având capete, și cu denșele vatămă.

20. Și cei rămași dintre oameni, care nu fură omoriți în aceste plăgi, nici nu se pocăiră de lucrurile mâinilor lor, ca să nu se închine la demoni și la idoli cei de aur și de argint și de aramă și de peatră și de lemn, care nu pot nici să vadă nici să auză nici să umble,

21. Și nu se pocăiră de omorurile lor nici de fermecătoriile nici de desfrânarea nici de furturile lor.

CAP. X.

Ângerul cu cartea deschisă. Săvârșirea tatnei se apropie. Ioan mănâncă cartea angerului.

1. Și văzuî pe alt ânger tare pogorîndu se din cer, încunjurat de nor, și curcubeiul peste capul lui, și fața lui ca soarele și picioarele lui ca stâlpi de foc,

2. Și având în mâna lui cărțică deschisă. Și puse piciorul lui cel drept pe mare, iar pe cel stâng pe pământ,

3. Și strigă cu glas mare după cum mugește un leu. Și când strigă, cele șapte tunete spuseră glasurile lor.

4. Și când spuseră cele șapte tunete, eram să scriu, și auziî glas din cer zicând: Pecetluiește cele ce spuseră cele șapte tunete, și nu le scrie.

5. Și ângerul, pe care 'l văzuî stând pe mare și pe pământ, ridică mâna lui dreaptă spre cer,

6. Și jură pe Cel viu în veci vecilor, care făcu cerul și cele ce sunt într'ensul și pământul și cele ce sunt pe dânsul și marea și cele ce sunt într'ensa, că nu va mai fi timp,

7. Ci în zilele glasului celui d'al șaptelea ânger, când are să trâmbițeze, atunci este sêvêrșită taîna lui Dumnezeu, cum a binevestit slujitorilor sêi profeți.

8. Și glasul pe care 'l auzisem din cer iarăși vorbind cu mine, și zicend: du te, îea cârticica cea deschisă în mâna ângerului, care stă pe mare și pe pământ.

9. Și mă duseî la ânger, zicend 'i să 'mi dea cârticica. Și 'mi zice: îea și mânâncă o de tot, și 'ți va amări pântecetele, dar în gura ta va fi dulce ca miere.

10. Și luaiû cârticica din mâna ângerului și o mâncaiû de tot, și era în gura mea ca miere dulce; și când o înghițiî, amărit fu pântecetele meu.

11. Și 'mî zic: Trebuie ca tu iarăși să profetizezi pentru popoare și pentru neamuri și pentru limbîși pentru mulți împêrați.

CAP. XI.

Măsurarea templului. Doi martori omoriîți de feară înviează și se înalță la cer. Trâmbița a șaptea. Cântarea. Templu lui Dumnezeu în cer.

1. Și mi se dete o trestie aseminea unei vârgi, zicend: scoală

și măsorâ templul lui Dumnezeu și altarul și pe cei care sê închină într'ensul.

2. Și curtea cea din afară a templului scoate o afară și n'o măsura, pentru că fu dată neamurilor, și vor călca sânta cetate patruzeci și două de lunî.

3. Și voi da celor doi martori ai mei, și vor profetiza îmbrăcați în saci o mie două sute șaizeci de zile.

4. Aceștia sânt cei doi maslini și cele două sfeșnice care stau înaintea Domnului pământului.

5. Și dacă voește cineva să 'i vatâme, foc ese diu gura lor și mistue pe vrăjmași lor; și dacă ar voi cineva să 'i vatâme, el trebuie astfel să fie omorit.

6. Aceștia au putere să închiză cerul, ca ploae să nu ploă în zilele profețiî lor, și putere au peste ape să le schimbe în sânge și să loviască pământul cu orî ce plagă orî de câte orî vor fi voit.

7. Și când vor fi sfârșit măr-turia lor, feara care sê sue din abis' va face cu dênși rêsboiû și 'i va birui și 'i va omori.

8. Și corpurile lor moarte vor sta pe strada cetățiî celei mari, care spiritual sê numește Sodoma și Egipt, unde fu rêsstignit și Domnul lor.

9. Și din popoare și semințiî și limbîși neamur. vor vedea trei zile și jumătate corpurile lor moarte, și nu vor lăsa să fie puse în morment corpurile lor moarte.

10. Și locuitori de pe pământ

să bucură de dênși și să veselec, și daruri trimit uni altora, pentru că acești doi profeți munciră pe locuitori de pe pământ.

11. Și după cele trei zile și jumătate intră într'enși spirit de viață din Dumnezeu, și steteră pe picioarele lor, și teamă mare căzu peste cei care 'i privesc.

12. Și auziră glas mare din cer zicându-le: Suiți vă aici; și se suiră în nor spre cer, și vrăjmași lor 'i priviră.

13. Și în acel ceas se făcu cutremur mare, și a zecea parte din cetate căzu, și periră în cutremur nume de oameni șapte mii, și cei rămași se temură și deteră mărire Dumnezeului cerului.

14. Și al doilea vai trecu; iată al treilea vai vine curind.

15. Și al șaptelea ânger trambiță; și se făcură glasuri multe în cer, zicend: Impărăția lumii s'a făcut a Domnului nostru și a Christosului său, și va împărăți în veci vecilor.

16. Și cei doăzeci și patru de bătrini d'inaintea lui Dumnezeu, care săd pe tronurile lor, căzură pe fețele lor și se închinară lui Dumnezeu,

17. Zicend: Mulțumim ție, Doamne Dumnezeule Atotțiitorule, care ești și care erai — și care vii —, și pentru că ai luat puterea ta cea mare și ai împărătit,

18. Și neamurile fură întăritate, și veni mânia ta și timpul celor morți să fie judecați și să dai

plată slujitorilor tăi profeților și sântilor și celor care se tem de numele tău, celor mici și celor mari, și să prăpădești pe cei care strică pământul.

19. Și se deschise al lui Dumnezeu templu care este în cer, și se arătă chivotul așăzământului său în templul său, și se făcură fulgere și vuetă și tunete și cutremur și grindină mare.

CAP. XII.

Femea și Balaurul. Balaurul biruit de Michael urmărește pe femei și pe cei din semănța ei.

1. Și semn mare se arată în cer, o femeie înfășurată de soare, și luna sub picioarele ei, și pe capul ei cunună de doăsprezece stele.

2. Și avend în pânțecă, și strigă fiind în dureri de facere și muncindu se să nască.

3. Și se arată alt semn în cer, și iată balaur mare roșu ca focul, avend șapte capete și zece coarne, și pe capetele lui șapte diademe,

4. Și coada lui târaște a treia parte din stelele cerului, și le aruncă pe pământ. Și balaurul stă înaintea femeii care este să nască, ca să înghită pe copilul ei când va fi născut.

5. Și născu fiu bărbat, care să pășuneze cu toeag de fer toate neamurile; și copilul ei fu răpit la Dumnezeu și la tronul său.

6. Și femeia fugi în pustie,

unde are loc gătit de la Dumnezeu, ca acolo să o hrănească timp de o mie două sute și azece zile.

7. Și să făcu resboi în cer, spre a se resboi Michael și ângeri lui cu balaurul. Și balaurul să resboi și ângeri lui,

8. Și nu isbutiră, nici locul lor nu mai fu aflat în cer.

9. Și fu aruncat balaurul cel mare, șarpele cel din început, care să numește diabolul și Satana, care rățăcește lumea întreagă, fu aruncat pe pământ, și ângeri săi cu dânsul fură aruncați.

10. Și auzi glas mare în cer, zicend: Acum să făcu mântuirea și puterea și împărăția Dumnezeului nostru și stăpinirea Christosului său, pentru că fu aruncat învinitorul fraților noștri, care 'i învinuște înaintea Dumnezeului nostru zi și noapte.

11. Și ei îl biruiră pentru sângele Melușelului și pentru cuvântul mărturii lor, și nu iubiră vieța lor pînă la moarte.

12. Pentru aceea veseliți vă, ceruri și cei care locuiți într'ênsele; vai de pământ și de mare, fiind că să pogori diabolul la voi, având mânie mare, știind că puțin timp are.

13. Și când văzu balaurul că fu aruncat pe pământ, urmări pe femeia care născu pe bărbat.

14. Și fură date femeii cele două aripe de vultur mare, ca să zboare în pustie la locul ei, unde este

hrănită acolo timp și timpuri și jumătate de timp departe de fața șarpelui.

15. Și aruncă șarpele din gura lui în urma femeii apă ca un rîu, ca să o facă dusă de apă.

16. Și pământul veni femeii în ajutor, și deschise pământul gura sa, și înghiți riul, pe care îl aruncase balaurul din gura lui.

17. Și s'a mânieat balaurul pe femei, și plecă să facă resboi cu cei rămași din sămînța ei care păstrează poruncile lui Dumnezeu și au mărturia lui Iisus.

18. Și stătu pe nisipul mării.

CAP. XIII.

Feara care să sue din mare, defăimand pe Dumnezeu și dând resboi sânilor. Ală feară sfătuid pe locuitori pământului să se închine ei. Numărul fearii este șase sute și azece și șase.

1. Și văzu suindu se din mare o feară, având zece coarne și șapte capte, și pe coarnele ei zece diademe, și pe capetele ei nume de defăimare.

2. Și feara pe care o văzu era asemenea unei pantere, și picioarele ei ca de urs, și gura ei ca gură de lei; și 'i dete balaurul puterea lui și tronul lui și stăpînire mare.

3. Și văzu unul din capetele ei ca înjunghieat spre moarte, și rana morții ei fu vindecată. Și tot pământul să minună urmînd fearii,

4. Și să închinară balaurului,

fiind că dete fearei stăpînirea, și să închinare fearei zicînd: Cine este asemenea fearei, și cine poate să se războiască cu dînsa?

5. Și 'i se dete gură să vorbiască lucruri mari și defăimări, și 'i se dete putere să lucreze patruzeci și două de luni.

6. Și deschise gura ei spre defăimări împotriva lui Dumnezeu, să defaime numele lui și locuința lui, și pe cei care locuiesc în cer.

7. Și 'i se dete să facă război cu sînți și să 'i biruiască, și 'i se dete stăpînire peste orîce semînție și popor și limbă și neam.

8. Și se vor închina lui toți locuitori de pe pămînt, al căror nume nu este scris de la întemeierea lumii în cartea vieții Melușelului celui înjunghieat

9. Dacă are cineva ureche, asculte.

10. Dacă cineva duce în robie, în robie se duce; dacă va omorî cineva cu spadă, trebuie ca el să fie omorît cu spadă. Aci este răbdarea stăruitoare și credința sînților.

11. Și văzuî altă feară suindu se din pămînt, și avea două coarne asemenea unui melușel și vorbea ca balaur.

12. Și toată stăpînirea celei d'întîiu feare o s'evîrșește înaintea ei. Și face pămîntul și pe locuitori de pe el ca să se închine fearei celei d'întîiu, a cărei rană de moarte fu vindecată.

13. Și face semne mari că face să se pogoare și foc din cer pe pămînt înaintea oamenilor.

14. Și rățăcește pe locuitori de pe pămînt pentru semnele ce 'i fură date să le facă înaintea fearei, zicînd locuitorilor de pe pămînt să facă chip pentru feara, care are rana spadei și fu vie,

15. Și 'i se dete să dea spirit chipului fearei, ca și să vorbiască chipul fearei, și să facă să fie omorîți cîți nu se vor fi închinat chipului fearei.

16. Și face pe toți, pe cei mici și pe cei mari, și pe cei bogați și pe cei săraci, și pe cei stăpîni de sine și pe cei robi, ca ei să 'și pună semn pe mîna lor cea dreaptă sau pe fruntea lor,

17. Ca să nu poată cineva cumpăra sau vinde afară de cine are semnul numelui fearei sau numărul numelui ei.

18. Aci este înțelepciunea. Cine are pricepere socotiască numărul fearei; căci este număr de om. Și numărul ei este șase sute șaiszeci și șase.

CAP. XIV.

Melușelul stă pe muntele Sion cu cei însemnați. Trei îngeri vestiitori, Evangelia vecinică. Paharul mîinii lui Dumnezeu. Fericiți cei morți în Domnul. Îngeri seceraători și culegători de vie.

1. Și văzuî, și iată Melușelul stînd pe muntele Sion, și cu dînsul o sută patruzeci și patru de mii avînd scris pe frunțile lor numele său și numele Tatălui său.

2. Și auziî glas din cer ca vuet

de ape multe și ca vuet de tunet mare, și glasul pe care 'l auzii ca al chitariștilor cântători cu chitarele lor;

3. Și cântă cântare noă înaintea tronului și înaintea celor patru ființe și a bătrînilor; și nimenea nu putea să învețe fără numai cele o sută patruzeci și patru de mii, cei răscumperați de pe pămînt.

4. Aceștia sînt care nu avură a face cu femeii; căci sînt curați. Aceștia sînt, care urmează Melușelului ori unde ar merge. Aceștia fură răscumperați dintre oameni pîrgă lui Dumnezeu și Melușelului,

5. Și în gura lor nu fu găsită minciună; pentru că sînt desăvîrșiți.

6. Și văzuî alt ânger sburînd în mijlocul cerului, avînd evanghelie vecinică ca să binevestiască pentru cei care șăd pe pămînt și pentru ori ce neam și seminție și limbă și popor,

7. Zicînd cu glas mare: Te-meți vî de Dumnezeu și dați 'i mărire, fiind că veni ceasul judecăței lui, și închinați vî Celui care făcu cerul și pămîntul și marea și isvoare de apă.

8. Și alt ânger al doilea urmă zicînd: Căzu, căzu Babilonul cel mare, care a adăpat toate neamurile din vinul aprinderii desfrînării sale

9. Și alt ânger al treilea le urmă zicînd cu glas mare: Dacă s'închină cineva fearei și chipului ei,

și primește semn pe fruntea sa sau pe mîna sa,

10. Și el va bea din vinul aprinderii lui Dumnezeu ce este turnat neamestecat în paharul mîinii lui, și va fi muncit în foc și pucioasă înaintea ângerilor sânti și înaintea Melușelului.

11. Și fumul muncii lor în veci de veci s'urcă în sus, și n'au repaus zi și nopte cei care s'închină fearei și chipului ei, și dacă primește cineva semnul numelui ei.

12. Aci este răbdarea stărui-toare a sântilor, care păstrează poruncile lui Dumnezeu și credința lui Iisus.

13. Și auzii glas din cer zicînd: Serie; fericiți morți care în Domnul mor de acum, așa zice Spiritul — că s'vor repausa de ostenelile lor; căci lucrurile lor urmează cu densi.

14. Și văzuî, și iată nor alb și pe nor *văzuî* săzînd asemuit pe fiul omului, avînd pe capul lui cunună de aur și în mîna lui secere ascuțită.

15. Și alt ânger eși din templu, strigînd cu glas mare celui care șade pe nor: Trimite secerea ta și seceră, că veni ceasul să seceri, fiind că s'a copt secerișul pămîntului.

16. Și aruncă cel care șade pe nor secerea lui pe pămînt, și secerat fu pămîntul.

17. Și alt ânger eși din templu ce este în cer, avînd și el cosor ascuțit;

18. Și alt ânger eși din altar, având putere asupra focului, și strigă cu glas mare celui care are cosorul ascuțit, zicând: Trimite cosorul tău cel ascuțit și culege struguri viei pământului, fiind că sunt în puterea coptului broboanele ei.

19. Și aruncă ângerul cosorul său pe pământ, și culese viea pământului și aruncă în linul cel mare al mâinii lui Dumnezeu.

20. Și linul fu călcat afară din cetate, și eși sânge din lin pînă la frânele cailor, departe o mie șase sute de stadii.

CAP. XV.

Cântarea biruitorilor fearei. Șapte ângeri cu șapte cupe ale mîinii.

1. Și văzuî în cer alt semn mare și minunat, șapte ângeri având șapte plăgi cele din urmă, fiind că în acestea fu sîvîrșită mânia lui Dumnezeu.

2. Și văzuî ca o mare sticloasă amestecată cu foc, și pe biruitori asupra fearei și a chipului și a semnelor ei și a numărului numelui ei stînd pe marea cea sticloasă, având chitare ale lui Dumnezeu.

3. Și cîntă cîntarea lui Moise slujitorul lui Dumnezeu și cîntarea Meluşelului, zicînd: Marî și minunate sînt lucrurile tale, Doamne Dumnezeule Atotîntorule; drepte și adevărate sînt căile tale, împărate al neamurilor;

4. Cine nu se va teme de tine,

Doamne, și nu va mări numele tău? Că singur ești cuvios, că toate neamurile vor veni și se vor închina înaintea ta, că hotărîrile tale fură cunoscute.

5. Și după acestea văzuî, și se deschise templul cortului mărturii în cer,

6. Și eșiră din templu cei șapte ângeri care au cele șapte plăgi, îmbrăcați în in curat strălucitor și incinși împrejurul pepturilor cu incingători de aur.

7. Și una din cele patru ființe dete celor șapte ângeri șapte cupe de aur pline de mânia lui Dumnezeu celui viu în veci vecilor.

8. Și templu fu umplut de fum din mărirea lui Dumnezeu și din puterea lui, și nimenea nu putu să intre în templu pînă vor fi sfîrșite cele șapte plăgi ale celor șapte ângeri.

CAP. XVI.

Vărsarea celor șapte cupe ale mîinii; și cele șapte plăgi ce vin asupra pământului.

1. Și auzii glas mare zicînd celor șapte ângeri: Mergeți, vărsați pe pământ cele șapte cupe ale mîinii lui Dumnezeu.

2. Și se duse cel d'întîiu și vărsă cupa lui pe pământ; și se făcu rană rea și pricinuitoare de durere pe oameni care au semnul fearei și care se închină chipului ei.

3. Și al doilea vărsă cupa lui în mare; și se făcu sânge ca

de mort, și ori-ce suflare de vieață muri, cele ce sunt în mare.

4. Și al treilea vărsă cupa lui în riuri și în izvoarele apelor; și se făcu sânge.

5. Și auzii pe ângerul apelor zicând: Drept ești tu, care ești și care erai, cuviosule, fiind că ai incuviințat acestea,

6. Fiind-că ei vărsară sânge de sânți și de profeți, și sânge le ai dat să bea; vrednici sunt.

7. Și auzii altarul zicând: Așa Doamne Dumnezeu Atotțiitorule, adevărate și drepte sunt judecățile tale.

8. Și al patrulea vărsă cupa lui pe soare, și 'i se dete să dogoriască pe oameni în foc.

9. Și dogoriți fură oameni de arșiță mare, și defăimară numele lui Dumnezeu care are puterea peste plăgile acestea, și nu se pocăiră ca să 'i dea mărire.

10. Și al cincelea vărsă cupa lui pe tronul fearei, și se făcu împărăția ei întunecoasă, și ei 'și mușcau limbile de durere,

11. Și defăimară pe Dumnezeu cerului de durerile lor și de rănilor lor, și nu se pocăiră de lucrurile lor.

12. Și al șaselea vărsă cupa lui în riul cel mare, Eufrat; și secată fu apa lui, ca să fie gătită calea împărățiilor celor de la răsărit de soare.

13. Și văzuî din gura balaurului și din gura fearei și din gura profetului mincinos trei spirite necurate ca broaște;

14. Căci sunt spirite de demoni făcătoare de semne, care *spirite* se duc la împărați lumii întregi, ca să 'i adune la războiul zilei celei mari a lui Dumnezeu Atotțiitorul.

15. Iată viu ca un fur; fericit cine veghează și păstrează vestmintele sale, ca să nu umble gol și să vadă ei rușinea lui.

16. Și 'i adună la locul numit ebrește Armaghedon.

17. Și al șaptelea vărsă cupa lui în aer, și eși din templu de la trongs las mare zicând: S'a făcut.

18. Și se făcură fulgere și vuete și tunete, și cutremur se făcu mare, cum nu se făcu de când se făcu om pe pământ, atât de tare cutremur așa mare.

19. Și se făcu cetatea cea mare în trei părți, și cetățile neamurilor căzură. Și Babilonul cel mare fu adus aminte înaintea lui Dumnezeu ca să 'i dea paharul vinului aprinderii mâinii lui.

20. Și ori ce insulă fugi, și munți nu fură aflați.

21. Și grindină mare ca de greutatea unui talant se pogoră din cer peste oameni; și defăimară oameni pe Dumnezeu de plaga grindinei, pentru că foarte mare este plaga ei.

CAP. XVII.

Desfrânata cea mare numită Babilonul cel mare umblă, beată de sânge, pe o feardă cu șapte capete și zece coarne.

1. Și veni unul dintre cei șapte

ângerî, care au cele şapte cupe, şi vorbi cu mine zicând: Vino, îţi voi arăta judecata desfrânatei celei mari, care şade pe apele cele multe,

2. Cu care făcură desfrânări împăraţi pământului, şi cei care locuesc pământul fură îmbătaţi de vinul desfrânării ei.

3. Şi mă duse în spirit în pustie. Şi văzuî o femeie şazând pe o feară roşie, plină de nume de defăimare, având şapte capete şi zece coarne.

4. Şi femeea era înfăşurată în purpuriu şi roşu, şi împodobită cu aur şi peatră preţioasă şi mărgăritare, având pahar de aur în mâna ei plin de grozăvii şi necurăţeniile desfrânării ei,

5. Şi pe fruntea ei nume scris: Taină, Babilonul cel mare, mama desfrânatelor şi a grozăviilor pământului.

6. Şi văzuî femeea îmbătută de sângele sântilor şi de sângele martorilor lui Iisus, şi văzând o mă minunaiū minune mare.

7. Şi 'mi zise ângerul: Pentru ce te minunaşi? Eu 'ţi voi spune taina femeii şi a fearei care o poartă care are cele şapte capete şi cele zece coarne.

8. Feara pe care o văzuşi era şi nu este, şi are să se sue din abis şi să meargă spre peire; şi se vor minuna cei care locuesc pe pământ, al căror nume nu este scris pe cartea vieţii de la întemeerea lumii, deşi ved feara că era şi nu este şi de faţă va fi.

9. Aci este mintea care are înţelepciune. Cele şapte capete sunt şapte munţi, unde şade femeea asupra lor,

10. Şi împăraţi şapte sunt; cei cinci căzură, unul este, altul nu mai veni, şi când va fi venit, trebuie ca el să rămăie puţin timp.

11. Şi feara care era şi nu este, şi el este al optulea, şi din cei şapte este, şi merge spre peire.

12. Şi cele zece capete pe care le văzuşi sunt zece împăraţi, ca uni care nu luară încă împărâtie, ci ca împăraţi primesc stăpînire un singur ceas cu feara.

13. Aceştia au un singur gând, ei dau fearei atât puterea cât şi stăpînirea lor.

14. Aceştia se vor răsboi cu Meluşelul şi Meluşelul 'i va birui, pentru că este Domn al domnilor şi Împărat al împăraţilor, şi cei împrennă cu dînsul chemaţi sînt şi aleşi şi credincioşi.

15. Şi 'mî zice: Apele pe care le văzuşi, unde şade desfrânata, popoare şi gloate sînt şi neamuri şi limbî.

16. Şi cele zece coarne pe care le văzuşi şi feara, aceştia vor urî pe desfrânata. şi o vor face pustie şi goală, şi vor mânca cărnurile ei, şi de tot o vor arde cu foc;

17. Căci Dumnezeu dete în inimile lor ca să facă gândul ei şi să facă o singură părere şi să dea fearei împăraţia lor, pînă vor fi sêvêrşite cuvintele lui Dumnezeu.

18. Şi femeea pe care o văzuşi

este cetatea cea mare care are împărăție peste împărați pămîntului.

CAP. XVIII.

Să vestește căderea desfrânatei celei mari, Babilonul. Poporul lui Dumnezeu primește poruncă să easă de acolo. Cei care sîjălesc și cei care se bucură de cădere. Urgia rostită de ânger.

1. După acestea văzuî pogo-rindu se din cer alt ânger, avînd stăpînire mare, și pămîntul fu luminat de mărirea lui.

2. Și strigă cu glas tare zicînd: Căzu, căzu Babilonul cel mare, și se făcu loc de locuit al demonilor și închisoare a orî căruî spirit necurat și închisoare a orî cărei păserele necurate și urite.

3. Pentru că din vinul aprinderîi desfrânării ei au bătut toate neamurile, și împărați pămîntului cu dînsa făcură desfrânări, și neguțători pămîntului se îmbogătiră din puterea desfătării ei.

4. Și auziî alt glas din cer zicînd: Eșiți dintr'însa, poporul meu, ca să nu fiți părtași cu păcatele ei, și să nu luați din plăgile ei,

5. Pentru că păcatele ei ajunseră pînă la cer și Dumnezeu aduse aminte nedreptățile ei.

6. Dați 'i înapoi cum vî dete și ea, și îndoîți îndoît potrivit cu lucrurile ei; în paharul în care turnă, turnați 'i îndoît;

7. Câte o mărirea și o desfă-

tară, atît dați 'i muncire și în-tristare. Fiînd că în inima ei zice că șăd împărăteasă și văduvă nu sînt și întristare nicî de cum nu voi vedea,

8. Pentru aceea într'o singură zi vor veni plăgile ei, moarte și întristare și foamete, și în foc va fi arsă de tot; pentru că tare este Domnul Dumnezeu care o judecă.

9. Și vor plînge și se vor jăli de dînsa ai pămîntului împărați care făcură desfrânări cu ea și se desfatăra, cînd vor vedea fumul arderîi ei,

10. De departe stînd de teama muncirîi ei, zicînd: Vai, vai, cetatea cea mare, Babilonul cetatea cea tare, că într'un singur ceas veni judecata ta.

11. Și neguțători pămîntului plîng și se întristează de dînsa pentru că nimenea nu mai cum-pără marfa lor,

12. Marfă de aur și argint și peatră prețioasă și mărgeritare și de bis și purpură și mătăsărie și roșu, și orî ce lemn mirositor bine și orî ce vas de fil-des și orî ce vas din lemn prețios și aramă și fer și marmoră,

13. Și scortîșoară și mirodenii și mirosurî și mir și tîmâe și vin și untdelemn și făină de grâu curat și grâu și vite și oi, și cai și căruțe și robî, și suflete de oameni.

14. Și rodul poștei sufletului tîu se duse de la tine, și toate cele grase și cele strălucite periră de la tine, și nicî de cum nu le vor mai afla.

15. Neguțători de acestea, care se îmbogățiră de la dânsa, vor sta departe de teama muncirii ei plângând și întristându se,

16. Zicând: Vai, vai! cetatea cea mare, cea îmbrăcată în vestmânt de bis și purpură și roșu, și împodobită cu aur și peatră prețioasă și mărgăritar, că într'un singur ceas fu pustiită bogăția așa de mare.

17. Și orî care cărmaciū și orî cine merge pe apă la un loc și marinari și câți lucrează marea, de departe steteau

18. Și strigau văzând fumul arderii ei, zicând: cine este asemenea cu cetatea cea mare?

19. Și puseră țărină pe capetele lor și strigau plângând și întristrându se, zicând: Vai, vai! cetatea cea mare, în care se îmbogățiră din prețioasele ei toți care au vasele pe mare, fiind că într'un singur ceas fu pustiită.

20. Veselește te de dânsa, cerule, și sântilor și apostolilor și profeților, pentru că Dumnezeu judecă judecata voastră față de ea.

21. Și un ânger virtos ridică o peatră ca o peatră mare de moară, și aruncă în mare zicând: cu repeziciune astfel va fi aruncat Babilonul, cetatea cea mare, și nici de cum nu va mai fi aflată.

22. Și glas de chitariști și de cântăreți și de cântători din fluer și de trâmbițași nu va mai fi auzit nici de cum în tine, și orî care meșter de orî ce meșteșug

nu va mai fi aflat nici de cum în tine, și uruit de peatră de moară nu va mai fi auzit nici de cum în tine,

23. Și lumină de sfeșnic nu se va mai arăta nici de cum în tine, și glas de mire și de mireasă nu va mai fi auzit nici de cum în tine, fiind că neguțători tei erau mai mari pământului, fiind că în fermecătoria ta fură rătăcite toate neamurile,

24. Și în ea fu aflat sânge de profeți și de sânti și de toți cei înjungheați pe pământ.

CAP. XIX.

Cântare de biruință. Gătirea nunței Melușelului. Christos cu ai săi biruește feara și pe închinători ei. Ospetul paserilor.

1. După acestea auzii ca glas mare de gloată multă în cer zicând: Alleluia, mântuirea și mărirea și cinstea și puterea sunt ale Dumnezeului nostru!

2. Pentru că adevărate și drepte sunt judecățile lui, pentru că judecă pe desfrânata cea mare ca una care strică pământul în desfrânarea ei, și răsbună sângele slujitorilor lui din mâna ei.

3. Și de al doilea ziseră Alleluia, și fumul ei se sue în veci vecilor.

4. Și căzură bătrini cei douăzeci și patru și cele patru ființe, și se închinară lui Dumnezeu care șade pe tron, zicând: Amin, Alleluia.

5. Și eși din tron glas zicând: Lăudați pe Dumnezeul nostru,

toți slujitori lui, care vă temeți de dânsul, cei mici și cei mari.

6. Și auzii ca glas de gloată multă și ca vuet de ape multe și ca vuet de tunete tari, zicând: Alleluia, pentru că împărați Domnul Dumnezeu nostru Atotțiitorul.

7. Să ne bucurăm și să ne veselim, și să 'i dăm mărire, fiind că veni nunta Melușelului și femeia lui se găti,

8. Și 'i se dete să se îmbrace în vestmânt de bis strălucit curat. Căci vestmântul de bis sunt răsplățile sântilor.

9. Și 'mi zice, scrie: Fericiți cei chemați la ospetul nuntei Melușelului. Și 'mi zice: Aceste cuvinte sunt adevărate ale lui Dumnezeu.

10. Și căzuî înaintea picioarelor lui ca să mă închin lui. Și 'mi zice: vezi să nu faci; sunt împreună slujitor al tîu și al fraților tîi care au mărturia lui Iisus; lui Dumnezeu închină te; căci mărturia lui Iisus este spiritul profeții.

11. Și văzuî cerul deschis, și iată un cal alb, și cel care șade pe dânsul *este* numit credincios și adevărat, și în dreptate judecă și se răsboește.

12. Iar ochi lui flacăre de foc, și pe capul lui diademe multe, avînd nume scris pe care nimenea nu 'l știe de cât numai el,

13. Și îmbrăcat în haină stropită cu sânge, și se cheamă numele lui Cuvîntul lui Dumnezeu.

14. Și oștile în cer 'i urmau pe caî albî, îmbrăcate în haine de bis alb curat.

15. Și din gura lui eșia spadă ascuțită, ca cu ea să loviască neamurile; și el 'i va pășuna cu toeag de fer și el va călca linul vinului aprinderii mîniî lui Dumnezeu Atotțiitorul.

16. Și are pe haina și pe coapsa lui nume scris: Împărat de împărați și Domn de domni

17. Și văzuî un ânger stînd în soare, și strigă cu glas mare zicînd tuturor paserilor caresboară în înălțimea mezului zilei: Aidea, adunați vă la ospetul cel mare al lui Dumnezeu,

18. Ca să mâncați cărnuri de împărați și cărnuri de căpitani și cărnuri de viteji și cărnuri de caî și ale celor care șad pe dînși, și cărnuri de toți stăpîni de sine și de robî și de micî și de mari.

19. Și văzuî feara și pe împărați pămîntului și oștile lor adunate să facă răsboiî cu cel care șade pe cal și cu oastea lui.

20. Și prinsă fu feara și cu dînsa profetul mincinos care făcuse înaintea ei semnele, în care rătăci pe cei care luară semnul fearei și pe cei care se închinară chipului ei; viî fură aruncați cei doi în al focului lac care arde în pucioasă.

21. Și cei rămași fură omoriți în spada celui care șade pe cal, care *spadă* eșise din gura lui, și toate paserile fură săturate de cărnurile lor.

CAP. XX.

Balaurul este legat. Sânși se scoală la împărăția de o mie de ani. Gog și Magog. Diabolul este perdut. Judecata din urmă.

1. Și văzuî ânger pogorîndu se din cer, avînd cheea abisului și lanț mare pe mîna lui.

2. Și apucă pe balaur, șarpele cel din început, care este diabolul și satana, și 'l legă petimp de o mie de ani,

3. Și 'l aruncă în abis, și închise și pecetlui d'asupra lui, ca să nu mai rătăciască neamurile, pînă vor fi sfârșiți cei o mie de ani; după aceștia trebuie ca el să fie deslegat puțin timp.

4. Și văzuî tronuri, și șăzură pe ele, și li se dete judecarea, și văzuî sufletele celor tăeați cu sēcurea pentru mărturia lui Iisus și pentru cuvîntul lui Dumnezeu, ca uni care nu sē închinară fearei nici chipului ei și nu luară semnul pe frunte și pe mîna lor; și învieară si împărătiră cu Christos o mic de ani.

5. Cei rămași dintre morți nu învieară pînă vor fi sfârșiți cei o mie de ani. Aceasta este întēia înviere.

6. Fericit și sânt cine are parte în întēia înviere; asupra acestora a doa moarte nu are stăpînire ci vor fi preoți ai lui Dumnezeu și ai lui Christos, și vor împărăți cu dēnsul o mie de ani.

7. Și cînd vor fi sfârșiți cei o mie de ani, deslegat va fi satana din închisoarea sa,

8. Și va eși să rătăciască neamurile care sînt în cele patru unghiuri ale pămîntului, pe Gog și Magog, ca să 'i adune la rășboi, al căroror număr este ca nesipul mării.

9. Și sē suiră pe fața pămîntului și încunjură tabăra sântilor și cetatea cea iubită; și sē pogori foc din cer și 'i mistui;

10. Și diabolul care 'i rătăcește fu aruncat în lacul focului și pucioasei, unde este atît feara cît și profetul mincinos, și vor fi muncii zi și noapte în veci vecilor.

11. Și văzuî tron mare alb și pe cel care șade pe dēnsul, de la a căruî față fugi pămîntul și cerul, și nu fu aflat loc pentru dēnsele.

12. Și văzuî pe morți cei mari și pe cei mici stînd înaintea tronului, și cărțile fură deschise; și altă carte fu deschisă, care este a vieței; și fură judecați morți din cele scrise în cărți potrivit cu lucrurile lor.

13. Și dete marea pe morți care sînt în ea, și moartea și iadul deteră pe morți care sînt într'ēnsele, și fură judecați fie care potrivit cu lucrurile lor.

14. Și moartea și iadul fură aruncate în lacul focului. Aceasta este moartea a doa, lacul focului.

15. Și dacă cineva nu fu aflat scris în cartea vieței, aruncat fu în lacul focului.

CAP. XXI.

Cerul cel nou; pământul cel nou. Noul Ierusalem. Doăsprezece porți și temelii. Lumina cerească.

1. Și văzuî cer nou și pământ nou; căci întieul cer și întieul pământ se duseră, și marea nu mai este.

2. Și văzuî cetatea sântă, noul Ierusalem, pogorindu se din cer de la Dumnezeu, gătită ca o mireasă pentru bărbatul ei.

3. Și auziî glas mare din tron zicend: Iată cortul lui Dumnezeu cu oameni, și va locui cu dênși, și ei vor fi poporul lui, și el va fi Dumnezeu cu dênși,

4. Și va șterge orî ce lacrămă din ochi lor, și moarte nu va mai fi, nici întristare nici strigăt nici durere nu va mai fi, fiind că se duseră cele d'întieî.

5. Și zise Cel care șade pe tron: Iată voi face toate noi. Și zice: scrie, fiind că aceste cuvinte sînt credincioase și adevărate.

6. Și 'mi zise: S'a făcut. Eu sînt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul. Eu 'i voi da însetatului din izvorul apei vieței în dar.

7. Biruitorul va moșteni aștea, și 'i voi fi Dumnezeu și el 'mi va fi fiu.

8. Iar fricoșilor și necredincioșilor și uricioșilor și omoritorilor și desfrânaților și fermecătorilor și idolatrilor și tuturor mincinoșilor partea lor *le va fi* în lacul ce arde cu foc și pucioasă, ceea ce este moartea a doa.

9. Și veni unul din cei șapte ângerî care au cele șapte cupe ce sînt umplute cu cele din urmă șapte plăgi, și vorbi cu mine zicend: Vino, 'ți voi arăta pe mireașa femeia Melușelului.

10. Și mă duse în spirit pe un munte mare și înalt, și 'mi arătă cetatea sântă, Ierusalemul, pogorindu se din cer de la Dumnezeu,

11. Avend mărirea lui Dumnezeu, luminătorul ei asemenea cu peatră foarte prețioasă, ca peatră de iaspe sticlind ca cristal;

12. Avend zid mare și înalt, avend doăsprezece porți, și la porți doisprezece ângerî, și nume scrise d'asupra, care sînt ale celor doăsprezece seminții ale fiilor lui Israel.

13. Despre răsărit trei porți, și despre mează noapte trei porți, și despre mează zi trei porți, și despre apus trei porți.

14. Și zidul cetății avend doăsprezece temelii, și pe dênsele doăsprezece nume ale celor doisprezece apostoli ai Melușelului.

15. Și vorbitorul cu mine avea măsură o trestie de aur, ca să măsore cetatea și porțile ei și zidul ei.

16. Și cetatea este în patru unghîuri, și lungimea ei cât și lățimea, și măsură cu trestia cetatea peste doăsprezece mîi de stații; lungimea și lărgimea și înălțimea ei sînt d'o potrivă.

17. Și măsură zidul ei o sută patruzeci și patru de coturi, măsură de om, care este a ângerului.

18. Și ziditura pe d'înăuntru a zidului ei *era* de iaspe, și cetatea de aur curat asemenea cristallui curat.

19. Temeliile zidului cetății *erau* împodobite cu orî ce peatră prețioasă; întîia temelie *era* de iaspe, a doa de safir, a treia de chalchedon, a patra de smaragd,

20. A cincea de sardonix, a șasea de sardiu, a șaptea de chrisolit, a opta de beril, a noa de topaz, a zecea de chrisopras, a unsprezecea de iacint, a doasprezecea de ametist.

21. Și cele doăsprezece porți *erau* doăsprezece mărgăritare; fie care dintre porți *era* dintr'un mărgăritar. Și strada cetății *era* de aur curat ca cristal luminos.

22. Și templu nu văzuî într'ênsa, pentru că Domnul Dumnezeu Atotțitorul este templul ei, și Melușêlul.

23. Și cetatea n'are trebuință de soare nici de lună, ca să o lumineze; fiind că mărirea lui Dumnezeu o lumină, și sfeșnicul ei *este* Melușêlul.

24. Și vor umbla neamurile prin lumina ei, și împărați pământului aduc mărirea lor la dînsa,

25. Și porțile ei nu sînt nici de cum închise zioa, căci noapte nu va fi acolo.

26. Și vor aduce la dînsa mărirea și cinstea neamurilor,

27. Și nu intră nici de cum într'ênsa orî ce *este* spurcat și cine face uriciune și minciună,

afară numai cei scriși în cartea vieței Melușêlului.

CAP. XXII.

Rîul și pomul vieței. Fericirea večnică. Ioan este martorul credincios. Făgăduința și judecata lui Dumnezeu. Venirea lui Christos.

1. Și 'mi arată un riu de apă de vieată curat ca un cristal, eșind din tronul lui Dumnezeu și al Melușêlului.

2. În mijlocul stradei ei și al rîului de o parte și de alta lemn de vieată făcînd doăsprezece roduri, dînd pe fie care lună rodul lui, și frunzele lemnului *sînt* spre tămăduire a neamurilor.

3. Și orî ce blestem nu va mai fi. Și tronul lui Dumnezeu și al Melușêlului va fi într'ênsa, și slujitori lui 'i vor sluji

4. Și vor vedea fața lui, și numele lui pe frunțile lor.

5. Și noapte nu va mai fi, și nu au trebuință de lumină de sfeșnic și de lumină de soare, pentru că Domnul Dumnezeu va lumina peste dênși, și vor împărați în veci vecilor.

6. Și 'mi zise: Aceste cuvinte sînt credincioase și adevărate, și Domnul Dumnezeul spiritelor profeților trimise pe ângerul său să arate slujitorilor săi cele ce trebuie să se facă în curînd.

7. Și iată viû curînd. Fericit cine păstrează cuvintele profeții cărții aceștia.

8. Și eu sînt Ioan care pri-

vesc și auz acestea; și când auzi și privi, căzuți să me închin înaintea picioarelor îngerului care 'mi arată acestea.

9. Și 'mi zice: Vezi să nu faci; sunt împreună slujitorul tău și al fraților tăi profeți și al celor care păstrează cuvintele cărții aceștia; lui Dumnezeu închină te.

10. Și 'mi zice: Nu pecetlui cuvintele profeții cărții aceștia; căci timpul este aproape.

11. Cine face nedreptate, mai facă nedreptate, și mângjitul să fie încă mângjit, și dreptul dreptate să mai facă, și sântul să fie încă sântit.

12. Iată vii curînd, și plata este cu mine, ca să dau fie căruia după cum este fapta lui.

13. Eu sunt Alfa și Omega, cel d'întîi și cel din urmă, începutul și sfîrșitul.

14. Fericiți care spală îmbrăcămintele lor, că să fie stăpînire lor peste lemnul vieții și prin porți să intre în cetate.

15. Afară câini și fermecători și desfrânați și omoritori și ido-

latri și orî cine face și iubește minciună!

16. Eu Iisus trimisei pe îngerul meu să vă mărturisiască acestea în fața bisericilor. Eu sunt rădăcina și neamul lui David, stea luminosă cea de dimineață.

17. Și spiritul și mireasa zic: Vino! Și cine aude zică: Vino! și cine însetează să vie, și cine doarește să ție apă de viață în dar.

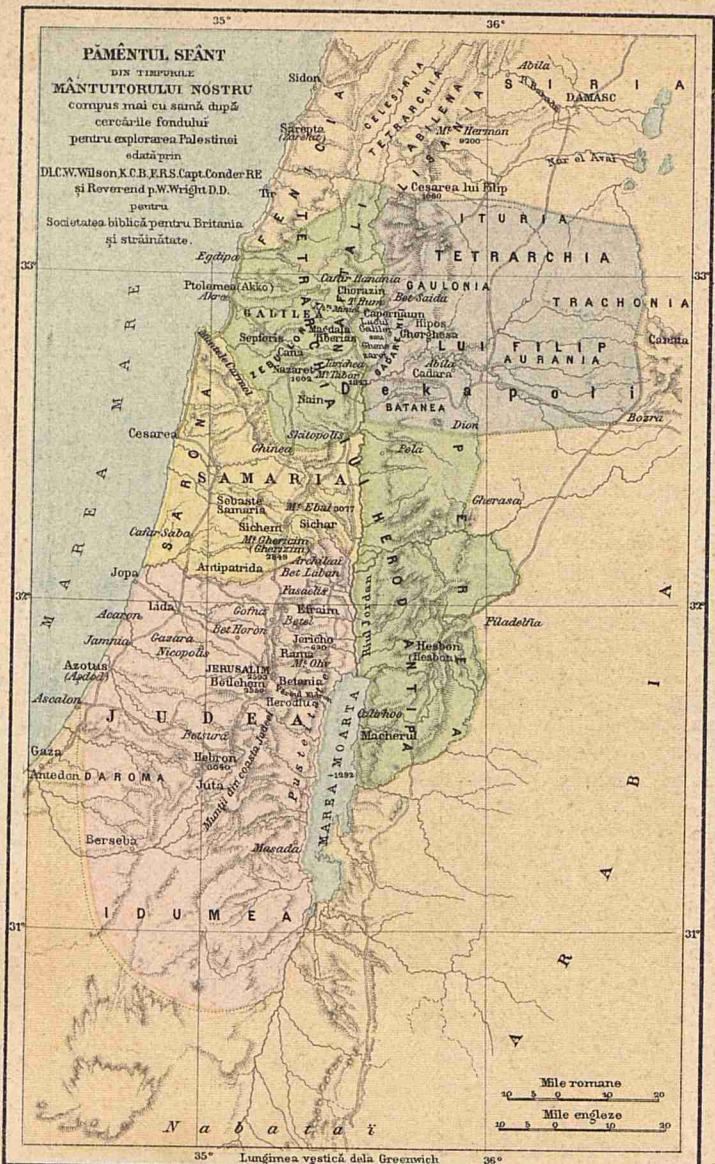
18. Eu mărturisesc orî cui ascultă cuvintele profeții cărții aceștia; dacă cineva va fi adăogă la ele, Dumnezeu va adaoge asupra lui plăgile ce sînt scrise în cartea aceasta.

19. Și dacă cineva va fi înlăturat din cuvintele cărții profeții aceștia, Dumnezeu va înlătura partea lui de la lemnul vieții și din cetatea sântă, din cele scrise în cartea aceasta.

20. Zice cel care mărturisește acestea: Așa, vii curînd. Amin, vino, Doame Iisuse!

21. Darul Domnului Iisus cu toți.

SFÂRȘIT.

GREȘĂLI SCĂPATE DIN VEDERE LA TIPĂRIRE.

MATEIU

Pag.	vers.	rînd de sus în jos.	Să se citească	în loc de
15	20	3	în voî.	pentru voî.
17	25	2	Te laud	Mulțumesc ție.
18	7	3	Și dacă ați fi știut n'ați fi osîndit	Și dacă ați ști n'ați osîndit
39	23	6	credincioșia	credința
47	59	2	adecă toi	și tot

M A R C U

81	65		Și uni începură a 'l scuipa, și a 'i' a- coperi fața și a 'l pălmui și a 'i zice:	Și uni începură a 'l scuipa și a 'i zice:
84	44	1	că este mort	dacă este mort.

L U C A

102	39	3	Acesta dacă ar fi profet,	Acesta dacă era profet,
102	39	4	ar cunoaște	cunoștea
107	25	4	păgubit?	vătămat?
110	21	3	Te laud	Mulțumesc

Pag.	vers.	rînd de sus în jos.	Să se citească	În loc de
126	3	2	zicînd:	zicînd:
139	35	14	34	35
142	52	1	Iar ei <i>închinându se lui</i>	Iar închinându se lui

I O A N

143	16	3	Dar peste Dar;	dar pentru dar;
144	19	2	lui	iui
148	34	4	nu	nn
161	44	9	și tată al mincinosului	și tată al minciunei
162	3	4	la dînsul	într'însul
173	19	2	nu mă mai vede	nu mă va mai vedea
173	19	3	căci eu sînt viu, și voi veți fi vii.	căci eu vețuesc, și veți vețui.

FAPTELE APOSTOLILOR

194	7	3	neștiind ce	neștiian ce
198	29	1	La acest cuvînt	Pentru acest cuvînt
214	27	5	28. Și . . .	Și . . .
216	40	3	în Darul Domnului.	în mîna Domnului.
220	28	4	Căci și noi sîntem neam al accestuia	Căci și noi sîntem din neamul lui.
229	5	5	la Damasc	de la Damasc.
239	12	5	ajuns	ajuus

EPISTOLA CĂTRE ROMANI

254	25	2	stăruința	stăruiuța
-----	----	---	-----------	-----------

ÎNȚEIA EPISTOLA CĂTRE CORINTENI

276	31	3	acesteia	acestea
-----	----	---	----------	---------

EPISTOLA CĂTRE GALATENI

Pag.	vers.	rînd de sus în jos.	Să se citească	în loc de
307	23	1	Auziau	Auziam

EPISTOLA CĂTRE EFESENI

317	21	2	sporește	va spori
-----	----	---	----------	----------

ADOA EPISTOLA CĂTRE TIMOTEIU

350	5	2	nu este încununat	nu este încoronat.
-----	---	---	-------------------	--------------------

ÎNTÎIA EPISTOLA A LUI PETRU

383	6	2	dacă se cuvine,	dacă se cuvine
-----	---	---	-----------------	----------------

APOCALIPSUL

416	1	3	capete	capte.
-----	---	---	--------	--------

